

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

18'inci Toplantı
10 Şubat 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

2.- Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleri

- a) Sağlık Bakanlığı
- b) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
- c) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
- ç) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
- d) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
- e) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı
- f) Dışişleri Bakanlığı

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 3

10 Şubat 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.13

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Bakanımız, değerli milletvekillerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 18'inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde, Sağlık Bakanlığı, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı bütçesi bulunmaktadır.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Değerli Bakanımıza söz veriyorum.

Sayın Bakanım, sunum için süreniz yarım saattir, otuz dakikadır.

Buyurunuz.

II.- SUNUMLAR

1.- Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, öncelikle, Sağlık Bakanlığı bütçemizin insanımıza, milletimize hayırlı olmasını temenni ederek sözlerime başlıyorum. Sizlerin katkılarınıza peşinen teşekkür ediyorum ve bütçe sunumumda olabildiğince süre içinde özetleyerek sunumumu yapmaya çalışacağım.

2016 bütçemizin temel ilkeleri: Sağlık hizmet sunumu verileri hedeftir. Sağlık Bakanlığına ait verilere, SSK dâhil, kamudan devralınan sağlık tesisleri, donanım ve personel sayıları da dâhildir, sağlık tesislerinin donanım ve personel sayılarına hizmet alımları da dâhildir. Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına hizmet sunumu için ayrılan finansman merkezî yönetim bütçemiz 2015 yılında 20 milyar 378 milyon iken bu yıl 25 milyar 574 milyon TL, değişim yaklaşık yüzde 25,5 oranında. Döner sermaye bütçesi 22 milyar 732 milyondan 27 milyar 573 milyon, değişim yüzde 21,3. Toplama baktığımızda, 43 milyar 110 milyondan 53 milyar 147 milyon, yüzde 23,3'lük bir artışımız söz konusu. Merkezî yönetim bütçesi ödenek karşılaştırmasını personel ödenekleri, mal hizmet alımı giderleri, yatırım ödenekleri diye yine toplamda 20 milyar 378 milyon 2015, 2016'da 25 milyar 574 milyon, yüzde 25,5'lik bir artış söz konusu. Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşların merkezî bütçesinde Bakanlığın bütçesi 4 milyar 213 milyon, kamu hastaneleri bütçesi 11 milyar 951 milyon, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 9 milyar 111 milyon, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 140 milyon, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 117 milyon, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 42 milyon, toplam ise 45 milyar 574 milyon şeklinde.

Biz Bakanlık olarak daha önceki süreçlerde de “Önce insan önce sağlık” diyerek yine önümüzdeki bütçe planlamamızı bu çerçevede yaptık.

Sağlıkta dönüşüm programının on iki yılına baktığımızda, doğumda beklenen yaşam süresi 2002 yılında 72,5 yaş. Buradaki yıldızla şöyle bir bakarsak, bu TÜİK tarafından revize edildiği için 72,5 yaşa alındı 2002 yılı ve 2014 yılı da 77 yaş olarak belirlendi. Bebek ölüm hızı bin canlı doğumda 31,5 iken, bugün geldiğimiz nokta 2014 7,6. 5 yaş altı ölüm hızı bin canlı doğumda 40'larda iken 9,7'lere; anne ölüm oranı 100 bin canlı doğumda 64 iken 15,2'lere, cepten yapılan sağlık harcamalarının toplam sağlık harcamasına oranı yüzde 19,8 iken 17,8'lere, sağlık hizmetinden memnuniyetse 40'lardan 71'lere yükseldi.

Koruyucu temel sağlık hizmetleri için ayrılan bütçe bu yıl, 2015'e göre baktığımızda yüzde 22'lik bir artış söz konusu. Yine, koruyucu sağlık hizmetlerinde aşılama hizmetleri, geniş bir aşılama programı uyguluyoruz. Tamamen ücretsiz sunuyoruz ve yüksek aşılama oranlarını yakalamış durumdayız.

Şu anda doğum öncesi anneler açısından hastanede yapılan doğum oranlarını yüzde 99'lara, bebek başına izleme sayısını 8,5'lara taşımış durumdayız. Anne ve çocuk sağlığı açısından yenidoğan taramalarının kapsamını genişlettik, genişletmeye devam ediyoruz. Doğuştan kalça çıkığı taraması programını yaygınlaştırıyoruz, kistik fibrozis taramasını başlattık, konjenital adrenal hiperplazi taramalarını başlatıyoruz. Kırmızı kusurlarına yönelik görme taramasını okul öncesi çocuklarında yaygınlaştırıyoruz. İşitme taramasını okul çağı çocuklarında yine yaygınlaştırıyoruz. Ergen sağlık danışma merkezlerini de yaygınlaştırmaya devam ediyoruz. Yine çocuk sağlığı açısından, ana sınıfı ve birinci sınıf öğrencilerine diş çürüklerini önlemek için yılda 2 kez flor vernik uygulaması 2015 yılında anaokulu ve tüm ilkokul öğrencilerine 7,5 milyon diş fırçası ve macununu dağıttık. 2016 yılında da diş fırçası ve macunu dağıtımına devam edeceğiz. Yine bu anlamda yenidoğan fenilketonüri taraması, yenidoğan işitme taraması, kistik fibrozis taraması gibi taramalarımıza devam ediyoruz. Buradaki oranlarımızı da en üst noktaya taşıma gayreti içindeyiz. Tarama programlarıyla hastalık

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 4

gelişmeden önleyici tedavi yapma gayreti içindeyiz. Yenidoğan işitme taraması yaptığımız 1 milyon 213 bin yavrumuzdan 2.880'e işitme kaybı tanısı konuldu ve tedaviye alındı. Dolayısıyla bu taramaların da ne kadar anlamlı olduğunu buralarda yakalıyoruz.

Yine, 74 ilde 206 sağlık tesisinde 1.029 yatakla anne otele hizmeti sunuyoruz. Tabii, burada bizim sıkıntılı olduğumuz bir tablo sezaryende özellikle sosyal endikasyonlar bizi doğumlarda başarı değil, tam aksine bir başarısızlık tablosuna sürüklüyor. Ülkemizde doğumların yarıya yakını sezaryenle yapılıyor. Sezaryenle doğum sonraki doğumlarda sezaryen ihtiyacını artırıyor. "Primer sezaryen" olarak adlandırılan ilk sezaryenlerin kadın sağlığını riske sokacak şekilde gereksiz yere yapılmasını önleme kararıyla. Bu hususta hem Sağlık Bakanlığı hem de Sosyal Güvenlik Kurumu olarak yeni yaptırımları gündeme getirmenin çalışmalarını başlattık.

Aile hekimliği, yine, toplumumuzla bire bir iletişim kurmakta. Bizim sağlık hizmeti sunumunda başarımızın temelini oluşturan bir alan oldu. Aile hekimi başına düşen nüfusu 2016 yılında 2.300'ün altına düşürmeyi hedefliyoruz. Aile hekimliğinde yaşa özel periyodik muayeneleri geliştirme projeleri geliştiriyoruz. Yine, aile hekimlerini özellikle güçlendirilmiş aile hekimliği sistematikliğini önümüzdeki iki yıl içinde 7/12 hizmet veren ve burada diyetisyen, psikolog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci gibi personelle destekleyen bir yapının oluşmasını projelendirdik, uygulama aşamasına geçiyoruz. Bu merkezler, on iki saat çalışan, görüntüleme yapabilen ve hekim dışı sağlık personelinin kendi alanında hizmet verebildiği merkezler olacak ve burada 1'inci basamak bir sağlık tesisinin Türkiye genelinde nitelikli yatlara dönüştürdüğümüz hastane formatını şimdi, yine, saygın, nitelikli 7/12 aile sağlığı merkezlerinin de fiilen yapımı sürecini başlattık.

Yerel özellikler ve ihtiyaç çeşitliliğini göz önüne alarak 32 ayrı tip proje geliştirdik. Bunlardan 25'ini yöreye ve arsaya özgü mimariyle yeni binalar için kullanmaya da başladık.

Sağlıklı yaşam kültürü yine önümüzdeki sürecin en önemli konu başlıklarından olacak çünkü bizim sağlıklı bireyi sağlıklı bir yaşam kültürüyle zenginleştirsek, sağlıklı bir birey olmayı kültüre dönüştürebilsek, bu anlamda özellikle tütün, tütün ürünleri gibi kötü alışkanlıklardan, bağımlılık yapan alışkanlıklardan, sağlıklı beslenme ve hareketli yaşamı bir yaşam kültürüne dönüştürebilsek kronik hastalık yükünü de -ülkemizin ve insanımızın- kontrole almış olabileceğiz. Bu nedenle, obeziteyle mücadele programları, diyabet önleme kontrol programı, tütünle mücadele programı, kalp damar hastalıklarını önleme programı, solunum yolu hastalıklarına karşı küresel ittifak, ruh sağlığını kontrol programı...

Yine 2015 yılında hareketli yaşamı teşvik amacıyla, 1 milyon bisiklet projemizin 40 bin adedinin 2015 yılında dağıtımını yaptık. 2016 yılında 250 bin bisiklet dağıtımını özellikle 23 Nisan, 19 Mayıs, haziran ayı ve üniversiteler açılırken, 1 Ekim gibi, üniversitemize, bu anlamda hedef kitlelerimizi planlayarak bu 250 binin dağıtımını, 2018 sonu itibarıyla da 1 milyon bisiklet dağıtımını tamamlamış olacağız.

Obeziteyle mücadele programında hekimlerin egzersiz programı reçete etmeleri için pilot çalışmayı başlattık. Sağlık dostu okul, sağlık gönüllüsü öğretmen, okul sağlık elçisi öğrenci, sınıf sağlık temsilcisi öğrenci uygulamalarını projelendirdik ve Millî Eğitimle bir protokol çerçevesinde bunun uygulama aşamasına geçmeyi hedefliyoruz.

Yine, sağlıklı beslenmede, ekmekte kepek oranının daha da artırılması ve tam buğday ekmeğinin yaygınlaştırılması için çalışıyoruz. Hazır gıdalarda trans yağların kullanılmasını engelleyecek politikalar geliştiriyoruz.

Yine, ülkemizde tuz tüketimi gerçekten, Dünya Sağlık Örgütünün rakamlarına göre, 3 kat fazla. Daha az tuz tüketimi sağlamak için programlar geliştirmek, yüksek enerjili gıdaların tüketiminin azaltılması için çalışmalar yapmak, medyayla bunları koordineli bir şekilde kamuoyu algısı yönetmeyi hedefliyoruz.

Diyabeti önleme kontrol programlarını paydaşlarımızla birlikte uyguluyoruz. Diyabetteki artış eğilimini durdurmak, diyabetlilerde hastalığa bağlı komplikasyonları engelleyici programlar geliştiriyoruz.

Tütünle mücadelede Türkiye olarak önemli bir başarıyı elde ettik. Yine bu anlamda bu yıl yeni düzenlemelerle bu başarıyı daha iyi noktalara taşımayı hedefliyoruz. Tütünle mücadelede Hükûmetin sergilediği kararlılık, kamuoyunun sahiplenmesi ve siyaseten de -iktidarıyla, muhalefetiyle- bu kararlılığın arkasında duruşla gerçekten dünyaya örnek bir model ülke olmayı başardık; bunu devam ettirmemiz gerekiyor. Tütünle etkin mücadelenin sonucu olarak akciğer kanserlerinin yüzde 10 azaldığını istatistiksel verilerde görmeye başladık. Tütünle mücadele programıyla yakaladığımız başarıyı sürdürülebilirlik için yeni eylem programlarını hazırlıyoruz. Ülkemiz, yine tütünle mücadelesi nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü tarafından ödüllendirilen bir ülke olma başarısını yakaladı.

Ruh sağlığı kontrol programları arasına otizmin erken tanısı için ulusal programları geliştirmeye devam ediyoruz. Çocuğun psiko sosyal gelişiminin desteklenmesi programımızı yaygınlaştırarak ruhsal bozukluklara erken müdahale etmek, çocuk izlem merkezlerini ihtiyaç anında her çocuğumuza ulaşacak şekilde yaygınlaştırmak, ruh sağlığı hizmetlerini toplum temelli olarak geliştirmek temel hedeflerimiz arasında.

Bağımlılıkla mücadelede Alo 191 Uyuşturucuyla Mücadele, Danışma ve Destek Hattı'nı geçtiğimiz yıl kurduk. 63 bin kişiye buradan hizmet verdik ve hizmet vermeye devam ediyoruz. Bilimsel danışma kurulları oluşturuldu. Tütün, alkol ve uyuşturucu, diğer madde kullanımını azaltmak için mücadeleye duyarlı bir şekilde devam ediyoruz. Tüm illerimizde uyuşturucuyla mücadelede narkotimlerle birlikte çalışıyoruz. Dünya Sağlık Örgütü bağımlılıkla mücadelede ülkemizi örnek gösterdi.

Yine bu anlamda, bağımlılıkla mücadelede, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığıyla birlikte, sivil toplum örgütlerimiz ve üniversitelerimizin de katılımıyla Uyuşturucuyla Mücadele Yüksek Kurulunu oluşturduk.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 5

Kanserle mücadele yine bizim önemli mücadele alanlarımızın başında geliyor. İzmir Kanser Kayıt Merkezimiz, Dünya Sağlık Örgütü'nce Avrupa bölgesi eğitim merkezi olarak tescil edildi ve bu merkezde eğitimlere başladık. 81 ilimizde aktif kanser kayıtçılığı yöntemiyle veri toplama devam ediyor. Türkiye nüfusunun tamamında aktif olarak kanser kaydı yapıyoruz. Yılda 5 milyon vatandaşımıza ücretsiz kanser tarama hizmetleri veriyoruz. Kanserle mücadelede en sık görülen üç kanser türüne karşı -meme, rahim ağzı, kalın bağırsak kanserlerine karşı- yaygın taramalara devam ediyoruz. Bu anlamda, önümüzdeki süreçle ilgili, biliyorsunuz, Medisimizin desteğiyle Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığını kurduk ve bu Başkanlığın bünyesinde kurulan Türkiye Kanser Enstitüsü de çalışmalarına başladı.

Evde sağlık hizmetleri yine önümüzdeki dönemde yaygınlaştırmayı planladığımız bir alan. Evde yatağa bağımlı hastaların evde yapılabilecek tıbbi bakım ve rehabilitasyonlarını ev ortamlarında gerçekleştiriyoruz. 2015 yılında 652 bin kişiye evinde sağlık hizmeti sunduk. İhtiyacı olan her vatandaşımıza bu hizmeti sunarak devletimizin yardım ve şefkat elini uzatma gayreti içinde oluyoruz.

"Engelleri kaldırıyoruz." diyerek görme engelli vatandaşlarımız için ilk yardım, sağlıklı beslenme, gebelik ve sağlık, fiziksel aktivite ve egzersiz konularında toplam 67 sesli kitap uygulamasını engellilerimizin hizmetine sunduk.

Ağız ve diş sağlığı taramaları programında modern gezici araçlarla ağız diş sağlığı tarama programlarını geliştiriyoruz. Koruyucu teşhis ve tedavi hizmetlerini uç noktalara kadar ulaştırma gayreti içindeyiz.

Bulaşıcı hastalıklarla mücadelede tüberküloz prevelansında 2002 yılında yüz binde 38'lerden 2009'da yüz binde 25'lere, 2014 yılında da yüz binde 18'lere; sıtma yerli vaka sayısı 2015 yılı itibarıyla 0; tifo vaka sayısı 2015 yılı itibarıyla 12 vaka olarak kayıtlarımızda görünüyor.

Bulaşıcı hastalıklarla mücadele de Erken Uyarı ve Cevap Sistemini halk sağlığı tehditlerini izlemek ve yönetmek üzere 7/24 esaslı çalışan Erken Uyarı Cevap Sistemini hayata geçirdik. Halk sağlığı tehdidini erken tespit ederek kaynağında kontrol etme gayretini gösteriyoruz.

Bulaşıcı hastalıklarla mücadele son iki yıldır yine H1N1 virüsü mevsimsel olarak veya dönemsel olarak gündemimize geliyor. Virüsün aktivitesini yakın takip ediyor ve uluslararası akredite laboratuvarlarımızda kontrol ediyoruz. Hastanelere, aile ve toplum sağlığı merkezlerine reçetesiyle başvuran herkese ücretsiz yardımcı ilacını veriyoruz. Eczanelerimizde de hastalığa yönelik aşı ve ilaçlar bulunuyor.

Bulaşıcı hastalıklarla ilgili son günlerde, son bir aydır, dünya kamuoyuna ve gündemimize giren Zika Virüsü konusunda da dünyadaki gelişmeleri yakından takip ediyor, gerekli önlemleri alıyoruz. Hastalık ve hastalığın görüldüğü ülkelere gidecek kişiler için İnternet sitemizde bilgilendirme yapıyoruz. Mikrobiyoloji referans laboratuvarımızda tanı koyabilecek kapasiteye sahibiz.

İçme suları konusunda, şebeke sularının coğrafi bilgi sistemi üzerinden etkin takibini ve risk haritalarının oluşturulması sürecini başlattık. Ambalajlı suların elektronik takip sistemiyle izlenmesine devam ediyoruz.

Çok Paydaşlı Sağlık Sorumluluğunu sağlığı tüm politikaların merkezine alarak sağlığın sosyal belirleyicileri konusunda ilgili tüm paydaşlarla birlikte çalışıyoruz. Bu anlamda, Çok Paydaşlı Sağlık Sorumluluğunun Sayın Başbakanımızın Başkanlığında yüksek kurulunu oluşturduk ve bu alanın güçlenmesini ve sağlığı yalnız Sağlık Bakanlığı değil, çok paydaşlı sektörlerle birlikte yönetebilmeyi ve bu alanda başarılı olmayı da hedefliyoruz.

Yerel yönetimler, STK'ların rolünü güçlendirmek, yaşam kalitesini artırmak, sağlık okuryazarlığını ve sağlık bilincini geliştirmek, sağlık sisteminin finansal sürdürülebilirliğine katkı sağlamayı yine çok paydaşlı sağlık sorumluluğu çerçevesinde değerlendiriyoruz.

Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları Dünya Sağlık Örgütü iş birliğiyle Batı'daki uygulamaları örnek alan geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları altyapısını tamamladık. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları sertifikasyon standartlarını belirledik. Yetkisiz ve ehil olmayan ellerde istismarı önlemeyi hedefliyoruz. 51 sağlık kuruluşuna uygulama yetkisi verdik. 6 üniversite araştırma hastanesine eğitim programı düzenleme yetkisi verdik. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsü Başkanlığını da kurduk.

Türkiye hudut ve sahilleri sağlık hizmetlerine gelince, yurt dışına giden kişilere seyahat sağlığı kapsamında tüm yurt dışı aşılama hizmetlerini veriyoruz. Yurt dışına çıkan vatandaşlarımızı SMS'le bilgilendirerek seyahatleri sırasında sağlık hizmetleriyle ilgili ihtiyaçlarında güvende olduklarını ve yanlarında olduklarımızı hissettiriyoruz. Yine, hudut sahilleri çağrı merkezimiz seyir hâlindeyken dahi dünyanın her yerinden aranabiliyor.

Uluslararası sağlık diplomasisi alanında Dünya Sağlık Örgütü İcra Kurulu üyeliğimiz 2016 Mayıs ayı itibarıyla başlıyor. 2016-2017 yılında İslam İşbirliği Teşkilatı Yönlendirme Komitesinin dönem başkanlığını yürüteceğiz.

Hastane hizmetlerine geçiyorum.

Kişi başı hekime müracaat sayıları geçtiğimiz yılın rakamlarıyla hemen hemen aynı rakamları görüyoruz; 8,3 toplam hekime müracaat...

Nitelikli yatak oranlarımızda 2015 yılı itibarıyla yüzde 50'leri yakaladık, 2010 yılı hedefimiz nitelikli yatak oranını yüzde 90'ın üzerine çıkartmak.

Yoğun bakım yatak sayısında gelişmiş ülkelerin yatak sayısı oranlarını yakaladık ve 12.484 yoğun bakım yatağımız var 2015 yılı itibarıyla.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 6

Yine, palyatif bakım merkezlerini önümüzdeki süreçte yaygınlaştırmayı planlıyoruz. 138 merkez ve 1.523 palyatif bakım yatağı açtık. Tüm yoğun bakım yatak sayımızın yarısı kadar palyatif bakım yatağımız olmasını hedefliyoruz. Yanık yatak sayımız 406'ya geldi. Tıbbi teknoloji rakamlarını çok detay olarak vermek istemiyorum, önümüzdeki tablolarda var.

Ağız dış sağlığı hizmetlerinde 2014'e göre 2015'te bir düşüşümüz var, bu da mesai dışı çalışma. Türk Dış Hekimleri Birliğinin açtığı dava nedeniyle iptal edilmişti, iptal kararları nedeniyle vatandaşımızın hizmete ulaşmasında kısıtlama oluştu. Üst mahkemeye yaptığımız itirazla yürütme durduruldu. Mesai dışı çalışma uygulamasını yeniden başlattık. Yine, bu rakamların daha iyi noktaya geleceğine inanıyorum.

Organ nakli sayısında yine 4.552'lik bir rakamla başarılı bir süreci götürüyoruz. TÜRKÖK Projemiz uygulamaya girdi ve beklediğimizden çok daha toplumsal sahiplenme ve destek gördü. 100 binin üzerinde gönüllü bağışçı geçtiğimiz 2015 yılında ki tam yıl olmamasına rağmen beklentimiz 50 binleri yakalayabilmektir ama 100 binin üzerinde toplumsal bir duyarlılık gördük. Türkiye genelinde 12 bağış merkezi kurduk ve bugüne kadar da 35 hastamıza ilik nakli yaptık.

Merkezi Hekim Randevu Sistemimizde günlük ortalama 360 bin rakamlarını yakalıyoruz. Hekim seçme hakkı, hastalarımız bu haklarından istifade ediyor. Hasta hakları anlamında başvuru sayısı toplam muayenenin on binde 6'sı gibi, şikâyetler ve talepler anlamında on binde 6 gibi bir hasta hakları müracaat rakamımız var.

Yine, beyaz kod, mavi kod, pembe kod uygulamalarımız sağlık tesislerinin verimlilik değerlendirmesi, klinik kalite standartlarını geliştirme hedeflerimiz aynen devam ediyor. Yurt dışında sağlık hizmeti sunumlarımız geçtiğimiz yıllarda da sunduğumuz gibi yine aynen devam ediyor.

Kamu ilaç politikalarımızda her yıl ilave gelişmelerle daha iyi noktaya gitmeye çalışıyoruz. Uygulamaya konulan e-reçete yazılımla hekimlere reçete analiz bilgilerini ulaştırmaya başladık. İlaçta yerli üretim teşviki ve AR-GE'nin artırılması çalışmalarını başlattık. Ruhsatlı ilaç listesini Dünya Sağlık Örgütünün temel ilaç listesini esas alarak uyumlандırdık. Birinci basamak tanı ve tedavi rehberlerini hazırladık. Nüfusa göre eczane sayısının sınırlandırılması kapsamında eczacı yerleştirme sistemine geçtik. Akılcı ilaç kullanımı konusunda aylık olarak e-bültenler hazırlayarak hekimlerimize elektronik ortamda gönderiyoruz. Hasta bazlı yurt dışı ilaç ve renkli reçetelerle ilgili işlemleri elektronik ortamda yapmak için gereken altyapı çalışmalarını tamamladık. Kanser ilaçlarının hastanelerde dağıtımına başladık ve akılcı ilaç kullanımıyla ilgili Ulusal Eylem Planı 2014-2017'nin saha çalışmalarına devam ediyoruz. İlaç takip sistemi ve karekod kullanımı ve izleme yapabilen dünyadaki ilk uygulamayı geçtiğimiz yıl başlattık ve oldukça başarılı sonuçları alıyoruz.

Piyasa gözetimi ve denetimi konusunda şikâyet esaslı denetim anlayışından risk esaslı denetim anlayışına geçtik. Acil sağlık hizmetlerini, yine sizlerin malumu olduğu üzere, başarıyla sürdürüyoruz. Burada dijital telsiz sistemiyle afet ve acil durumlara daha hızlı müdahale ediyoruz. 50 ilimizde bu sisteme geçtik, 31 ilimizde de bu sisteme geçerek sistemi bütün illerimizde tamamlamayı hedefliyoruz.

Hava ambulansı sağlık sistemleriyle 2008 yılından 2015 yılı sonuna kadar 30.227 hastamıza müdahale ve nakil gerçekleştirdik. Deniz bot ambulanslarımız yine 7.103 vakaya müdahale etti. Afet ve acil durumlarda sağlık hizmetleri Avrupa'nın en büyük medikal kurtarma ekibi UMKE'lerimiz olağanüstü durumlarda başarılı hizmetler sunuyorlar.

İnsani yardım faaliyetlerinde yardımlaşma ve dayanışma duygusuyla muhtaç ve mağdur durumda olanlara insani yardım faaliyetlerimiz devam ediyor. Burada insani yardım faaliyetlerinde tablo önünüzde. Doğum sayısı anlamında 2015 yılında 73.432 doğum bizim sağlık kuruluşlarında misafirlerimiz, misafir annelerimiz tarafından yapılmış. Sağlık insan kaynakları, insan gücü anlamında 568 bin çalışmamızla hizmet vermeye gayret ediyoruz. İnsan kaynağımızın ülke genelinde adil ve dengeli bir şekilde dağıtımına 2002 ve 2015 grafiklerine bakarsanız gerçekten olabildiğince Türkiye geneline yayılmış bir insan kaynağı grafiğimizi göreceksiniz.

Fedakâr sağlık çalışanlarımız özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgemizde hayatını ortaya koyarak görev yürütüyorlar. Sağlık çalışanlarımıza milletimiz adına şükranlarımı ifade ediyorum. Sağlık çalışanlarımızın özlük hakları anlamında ve yıpranma payı anlamında iyileştirme çalışmalarını inşallah realize edebilecek duruma gelmeyi hedefliyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tarih verebiliyor musunuz Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – İnşallah bu yıl içinde başarmayı hedefliyoruz.

Sağlık yatırımları konusuna gelince, 2003-2015 hastane, yeni bina, birinci basamak, toplam olarak 2.585. Şehir hastanelerinde 34 projeyi yürütüyoruz. 16 proje inşaat aşamasında bir kısmı başlamış, fiilen devam ediyor. Mersin, Yozgat şehir hastanelerini bu yıl açmayı, hizmete sunmayı hedefliyoruz. 5 proje ihale aşamasında, 11 proje de YPK süreçlerinde. Bu şekilde toplam 42.896 yatak kapasitesine ulaşmayı hedefliyoruz. Büyük bir ölçek. 2023 yılında toplam 168 bin nitelikli yatak kapasitesi olan bir ülke olmayı hedefliyoruz Sağlık Bakanlığı olarak.

Mersin şehir hastanesinden bir görüntü...

Şehir hastane projeleri dışında yeni sağlık tesisleri, yine Bakanlık olarak 55 bin hasta yatağı kapasiteli kamu hastane inşaatlarımız da hızla devam ediyor.

Sağlık harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranına baktığımızda 2002 yılında yüzde 3,8 iken, 2014 yılında büyük dönüşüme rağmen 4,2 oldu. Esasında, bu kişi başı kamu sağlık harcaması tablosunda OECD ülkeleriyle kıyaslamaya baktığımızda son derece çarpıcı bir tablo. OECD ülkelerinin 25 yıl önce yaptığı sağlık harcaması rakamıyla bugün dünyanın örnek gösterdiği bir sağlık hizmetini kişi başına 795 dolarla veren bir noktadayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 7

Cepten harcamayı daha önce de söylemişim.

Faiz dışı genel kamu sağlık harcamaları artışına baktığımızda bu tablonun da bizim için ve Komisyon için anlamlı olacağını ifade etmek isterim. Kamu sağlık harcamaları genel kamu harcamalarının içinde yüzde 89'luk bir oran ama kamu sağlık harcamaları sağlık harcamaları hariç yüzde 132'lik bir pay alıyor. Sağlık Bakanlığının sağlık harcamalarıyla ilgili burada bir alacağı olduğunu da veya gelecek dönemde finansman açısından burada bir kullanabileceğimiz bir payın olduğunu da gösteriyor ve bu da bizim kamu kaynaklarını ne kadar verimli kullandığımızın da bir göstergesi olarak takdirlerinize sunmak istiyorum.

Şimdi, tabii, bu süreç yani şu ana kadar olandan, şu andan itibaren olan süreç esasında Türkiye'nin sağlıkta gelecek vizyonu. Burada birkaç cümleyle sunum dışı veya notlarım dışı birkaç cümle söylemek istiyorum. Burada şu ana kadar verdiğimiz rakamlar ve başarılarımız 78-80 milyon insanımıza güçlü bir sağlık hizmeti sunucusu olduğumuzu gösteriyor ama aynı zamanda güçlü bir sağlık tüketicisi; ilacı tüketen, teknolojiyi tüketen, bilimi tüketen... Bu alanda da Türkiye'nin yeni döneminde ilacı üretebilen, sağlık teknolojisini üretebilen, sağlık biliminde üretimde daha dinamik olabilen bir vizyonu Türkiye'nin güçlü bir şekilde başarması gerekiyor. Bunu başarabilecek bir altyapısı olan insan kaynağımız var, dinamiklerimiz var ve bu nedenle önümüzdeki dönemi daha çok sağlık endüstrisinde, sağlık tıbbi teknolojisinde sağlığın ilaç sanayi sektöründe ve sağlık turizmi ve sağlık biliminde güçlü desteklerle Türkiye'nin iddialı olacağı bir süreci hep birlikte başarabileceğimize inanıyorum. Bu anlamda, Sağlık Enstitüleri Başkanlığı bizim için önemli bir altyapı oluşturdu ve AR-GE çalışmalarını, inovasyon stratejilerimizi geliştiriyor. Sağlık Enstitüleri Başkanlığının altında 6 tane başkanlığı görüyorsunuz.

Gene, Sağlık Bilimleri Üniversitemizi bu anlamda eğitim araştırma hastanelerinde verilen uzmanlık eğitimini üniversiteyle iş birliği içerisinde daha nitelikli hâle getirmek, eğitim araştırma hastanelerine birlikte kullanım ve iş birliği protokolleriyle akademisyen desteğini sağlamak, ülkemizin ilk modern tıp fakültesi olan Mekteb-i Tıbbiyye-i Şahane adıyla uzun yıllar tıp fakültesi olarak hizmet veren Haydarpaşa Kampüsünün büyük mimari değerinin yanında tıp eğitimi alanında tarihî misyonuna yeniden sahip çıkacağına inanıyoruz.

Yine, Sağlık Bilimleri Üniversitemizin 2016 yılında dış hekimliği fakültesi ve eczacılık fakültelerini kurmasını hedefliyoruz.

Türkiye Kanser Gen Projesiyle ilgili başlattık. Yale Üniversitesiyle protokol imzaladık ve kişiye özgü tedavinin Türkiye'deki laboratuvar altyapısının da kurulma çalışmalarını başlattık.

Yine, Türkiye Genom Projesini başlatıyoruz. Bu projeye kanser dışı hastalıkların ve risk faktörlerinin hem erken tanı hem de kişiye özgü tedavi dönemlerini yine dünyanın gelişmiş ülkeleriyle birlikte götürebilmeyi hedefliyoruz.

Türkiye Mikrobiyom Projesi -yine Sağlık Enstitüleri Başkanlığımızla- çalışması başladı. Bu projeye mikroorganizmaların gen yapısını tespit ederek hastalıklarla mücadele etmeyi planlıyoruz.

Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm... Bu programla yüksek katma değerli ürün üretebilen, küresel pazarlara ürün ve hizmet sunabilen ve yurt içi ilaç ve tıbbi cihaz ihtiyacının büyük kısmını karşılayabilen üretim yapısına geçmeyi hedefliyoruz. Bu kapsamda Bakanlık Genelgesiyle Sağlık Endüstrileri Yönlendirme Komitesini de oluşturduk. Sağlık endüstrilerinde yapısal dönüşüm programı çerçevesinde biyoteknolojik ürünlerin gelişmesi, millî aşı projesi, difteri, tetanos ve boğmaca aşılarının yerli üretim çalışmaları başladı. Aşı üretim tesis inşaatı devam ediyor. 2017 yılı sonu itibarıyla tamamlanması hedefleniyor.

Sağlık endüstrilerinde yapısal dönüşüm çerçevesinde plazma fraksiyonasyon ürün tesislerinin kurumunun ihale sürecine geldik. Plazmanın tamamının yerli plazmadan üretilmesini hedefliyoruz ve 2016'da projeyi ihalesini yaparak başlatmayı inşallah başaracağız.

Biyoteknolojik ürünlerin gelişmesinde faktör üretimi projesini hazırlıyoruz. Ülkemizde biyoteknoloji alanında üretim yeteneği kazandıracak büyük projelerin altyapı çalışmalarını başlattık.

Yerli orijinal insülin üretim öncelikli hedeflerimiz arasında.

Sağlık turizmi yine Türkiye'nin önemli güçlü altyapısının önümüzdeki yıllarda, iki yılda tamamlanacağı ama insan kaynağı, yetişmiş hekim kaynağı anlamında başarılı olacağına inandığımız bir alan. Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu oluşturuldu. Sağlık turizminden 2023 yılında hedefimiz 20 milyar doların üzerinde bir geliri elde edebilmek.

Ülkemizin sağlık turizmi potansiyelinin uluslararası platformda tanıtımı ve pazar payının artırılması amacıyla güçlü bir yapı kurmayı hedefliyoruz altyapı çalışmalarını başlattık.

Sağlık Bilgi Sisteminin geliştirilmesi ve Bilişim Ağı Projemiz ile kapalı devre özel bir ağ üzerinde güvenli veri taşıyoruz. Sağlık tesislerimiz arasındaki veri iletişiminin güvenlik ve hızını artırırken veri taşıma maliyetini düşürüyoruz. 2015 yılı sonunda sağlık tesislerimizin yüzde 74'ünü bu özel ağa dâhil ettik. 2016 yılı sonunda yüzde 100'ü hedeflemeyi planladık.

E-nabız projesini başlattık. Vatandaşlarımıza dünyanın en geniş, en kapsamlı ve en yüksek güvenlikli sağlık bilişim altyapı hizmetini sunduk. Zaman ve mekândan bağımsız olarak vatandaşımızın tetkik ve tedavi bilgilerini mobil cihazlar dâhil dünyanın her yerinden istedikleri an görebiliyor. Bir yıl olmadan 3 milyon kullanıcıyı aştık. Beş yıl içinde 25 milyon kullanıcıya ulaşmayı da hedefliyoruz.

TELETIP alanında hastanelerdeki işlemlerin dijital ortama taşınmasını sağlayan TELETIP Projesinin kapsamını genişlettik. Sisteme entegre hastanelerdeki uzman hekimler hastalarının radyolojik görüntülerine zaman ve mekândan bağımsız olarak ulaşabiliyor, rapor yazabiliyor, görüş bildirilebiliyor. 500 kamu hastanesini birbirine bağladık. 2016 yılı sonunda özel veya üniversite hastaneleri de dâhil 700 hastaneye ulaşmayı hedefliyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 8

Ülkemizin sağlık alanındaki tüm ihtiyaçlarını gerçek zamanlı olarak tespit ve analiz etme gayreti içindeyiz. Ürün takip sisteminin ilk fazını tamamladık, uygulamaya başladık. 2016 yılında vücuda implante edilen tıbbi ürünler ve görüntüleme cihazlarından başlamak üzere tekil bazda ürün takip sistemine geçiyoruz ve genişletiyoruz bu alanı.

Gemi Hastane Projemizi ulusal ve uluslararası afet ve acil durumlar için Savunma Sanayi Müsteşarıyla gemi hazırlamaya devam ediyoruz.

Bisiklet Yolu Projesi, yine sağlıklı yaşam kültürünün teşviğiyle ilgili projemiz.

Sağlıklı yaşam araçları, yine önümüzdeki dönemde sağlıklı yaşam kültürünü topluma mal edebilmek adına 150 sağlıklı yaşam aracıyla hizmet vermeye başlayacak hareketli yaşamı tarzını teşvik, sağlıklı beslenme, bağımlılıkla mücadele, organ bağışı gibi konularda toplumu bilgilendirecek çalışmaları yapacak.

Aile Dış Hekimliği Projemiz: Ağız dış sağlığı hizmetlerinde aile hekimliği benzeri yapılanmaya gidiyoruz. Aile dış hekimliği uygulamasına 2016 yılında pilot olarak başlayacağız.

Sağlık Web TV kapsamında Anne Ve Bebek TV'yi kurduk. SABİM TV'yle aile sağlığı merkezlerinde ve hastanelerimizde vatandaşlarımızı bilgilendirmeyi hedefliyoruz. IP TV olarak 81 hastanede yayına başladık. 2016 yılında tüm Sağlık Bakanlığı hastanelerine yaygınlaştırıyoruz, her şey Türkiye için diyoruz, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana sunumu için teşekkür ediyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim.

BAŞKAN – Tabii ki buyurunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Özellikle, güneydoğuda, Cizre’de, Sur’da, Diyarbakır’da yaşanan olaylar var ve Sağlık Bakanlığının yeteri kadar oradaki yaralıları, oradaki insanlara ambulans, hekim göndermediğiyle ilgili bilgileri basında, medyada duyuyoruz, izliyoruz. Oraya gönüllü olarak gitmek isteyen sağlık çalışanlarının orada engellendiğiyle ilgili birtakım bilgiler geliyor. Sonuç olarak oradaki insanların tamamı insan, güvenlik görevlisi de polis de jandarma da oradaki vatandaş da arada derede kalan insanlar da dâhil olmak üzere. Bu konuyla ilgili de konuşmalarım içerisinde bunlara da yer vereceğimiz için, son olarak, Sağlık Bakanı olarak bölgede yaşanan sağlıkla ilgili, yaralıları ulaşmayla ilgili, onların tedavileriyle ilgili, ambulans göndermeyle ilgili bilgileri de verirsiniz o zaman biz de daha doğru, daha objektif bir değerlendirme yapma şansı buluruz diliyorum; bu konuda da bilgi verirsiniz sevinirim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, herhâlde diğer pek çok arkadaşımız bu konuyu dile getirecek gibi görünüyor, isterseniz bununla ilgili bir açıklama alalım. Ondan sonra görüşmelere geçelim.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Evet, değerli arkadaşlar, ben Musa Bey kardeşime teşekkür ediyorum.

Gerçekten, Güneydoğu Bölgesi’nde son beş-altı aydır terör eylemleri nedeniyle sağlık hizmeti sunumunda yaşadığımız sıkıntılar var. Yine, sağlık hizmeti alacak ihtiyacı olan vatandaşlarımızın da sağlık hizmetine ulaşmada sorunları ve sıkıntıları var. Biz Sağlık Bakanlığı olarak olabildiğince yirmi dört saat dakikası dakikasına sağlık hizmeti, ister acil olsun ister olağan olsun, rutin olsun, Türkiye’nin her köşesinde her vatandaşımızın hakkı olan sağlık hizmetini alabilmesini arzu ediyoruz ve bu anlamda da her bölgede özellikle o bölgede de teyakkuz hâlinde çalışıyoruz. Bu anlamda, geçtiğimiz süreçte, tabii, ambulanslarımıza ateş edilmesi, molotofkokteyli atılması, 29 ambulansımızın kullanılmaz hâle getirilmesi, ambulans çalışanlarımızın sürekli olarak alıkonulması, ambulanslarımızdaki tıbbi malzemelerin alıkonulması ve acil vakaya giden ambulans şoförümüzün, Şehmuz kardeşimizin direksiyon başında öldürülmesi gibi çok ağır sıkıntıları ve bedelleri de ödeyen bir durumdayız ama bütün buna rağmen, biz ne pahasına olursa olsun, sağlık hizmeti sunumunda evrensel sağlık hizmeti sunum değerlerinden uzaklaşmadan, sağlık hizmeti sunucusu arkadaşlarımızın can güvenliğinin olduğu her ortamda bir dakika aksamadan her türlü hizmeti verme duyarlılığını gösteriyoruz. Bu anlamda, geçtiğimiz hafta perşembe günü Diyarbakır’da bölgedeki 6 ilin sağlık yöneticileriyle bir değerlendirme toplantısı yaptık. Zaten her salı sabahı da Bakanlıkta, SAKOM’da bunları bizzat yöneticilerimizle ve 112 komuta kontrol merkezlerindeki arkadaşlarımızla bağlantı yaparak da takip ediyorum. Günlük olağanüstü durumlardaki takibimiz devam ediyor hiç aralıksız ama takdir edersiniz ki silahın olduğu yerde, ateşin olduğu yerde veya yolların mayınlarla döşendiği veya çukurların kazıldığı, ambulansın gidemediği ortamlarda bizim orada “Burada niye ambulans yok?” un cevabını verebilmemiz tabii ki mümkün değil.

Yine, cuma günü, bizzat yani bunu kamuoyu da yanlış yorumlamasın diye hiç habersiz, yalnız Vali Bey, sağlık çalışanlarımız, hastane başhekimimiz de dâhil olmak üzere hiç kimsenin haberi olmadan hastaneye sabah yedi buçukta gittim. Orada, hastanedeki koşulları, sağlık çalışanlarımızın koşullarını, hizmet alan hastalarımızın koşullarını bizzat gördüm. 83’üncü kavşak galiba veya 84’üncü kavşaktaki -24 saat, yaralı varsa destek olmak için duran- ambulans ekibimizin yanına gittim, onların koşullarını değerlendirdim.

Değerli arkadaşlar, bugün acil sağlık hizmeti sunumunda, sağlık hizmeti sunumu da dâhil, Türkiye’nin tek bir noktası yok ki Sağlık Bakanlığının acil sağlık hizmetleri ulaşamamış olsun; silah sesi, kurşun sesi veya mayın patlaması hariç. Yine, dün Uludere’de de bir sağlık çalışanımızı araca konulan bir patlayıcı nedeniyle kaybettik. Şimdi, bu koşullarda hizmet veren tüm sağlık çalışanlarımıza da milletim adına, meslektaşlarım adına teşekkür borcum var. Sabahın sekiz buçuğunda onlarla değerlendirme toplantısı yaptık. Gönüllü 7 tane hekimimiz vardı, gönüllü hemşireler vardı; İzmir’den, Trabzon’dan, Uşak’tan gönüllü gelmiş çalışanlarımız vardı, sağlık hizmeti sunucularımız vardı ve gönüllü gelmiş olmanın meslekleri adına orada yaşadıkları onuru onların sözlerinde, onların gözlerinde görmüş bir meslek mensubu olarak bizim, hiçbir insanın, sağlık hizmeti ulaşamadı diye, bırakın can kaybını, acı çekmesine bile rızamız olmaz ama bir yerde ambulansın gidemeyeceği koşullar varsa veya sağlık çalışanı ambulandan indiği an ateş altında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 9

kaldığı fotoğrafları yaşıyorsa... Ki bunu yine Cizre’de yaşadık. Cizre’de Eyüp Ergen, Cizre’nin bir mahallesinin çocuğu, bizim sağlık memurumuz; mesaisi bitiyor, mesaisinin bitiminden sonra evine gitmek için aracına biniyor, aracında direksiyon başında vuruluyor. Ambulans ekibi geliyor, ambulandan inen ekibe de ateş ediliyor, ambulandan inen ekip geri araca dönüyor. Aileye haber veriliyor. Orada vatandaşlarımızın oluşturduğu sivil bir halka oluşuyor. İkinci gelen ekip oraya gelip Eyüp Ergen kardeşimizi alıyor ama bir saat kırk beş dakika zaman kaybediyoruz ve o zaman kaybı dolayısıyla Eyüp Ergen kardeşimizi kaybediyoruz. Şimdi, bu koşullarda sağlık hizmeti sunmaya çalışıyoruz. Gönüllü meslektaşlarımız da, fiilen görev yapan arkadaşlarımız da, yöneticilerimiz de yani insani ve mesleki etik değerleri zedeleyecek bir tavır asla hiçbir arkadaşımız yapmadı ve Bakanlık olarak da bu süreçte çok zorluğumuz oldu, çok sıkıntımız oldu, hâlâ var, ona rağmen -Sur’da sokağa çıkma yasağı var, Cizre’de sokağa çıkma yasağı- şu anda bütün aile hekimlerimiz kendi listesinde olan tüm hastalarını veya tüm listesindeki kişileri, vatandaşlarımızı arıyor, “Evinde değilse nerede? Diyarbakır’da değilse köyünde mi? Diyarbakır’da değilse İstanbul’a, İstanbul’da Esenyurt’a ne kadar gitmiş?” İşte “Cizre’den farklı illere veya farklı köylere hangi hamile anne gitmiş? Aşısı takip edilmesi gereken hangi çocuk hangi adrese gitmiş? Diyaliz hastalarımızın durumu ne? Evde sağlık hizmeti alan hastalarımızın durumu ne, varsa mağduriyetleri, nasıl gideririz?” diye bütün bu çalışmaları günlük, anlık yapan ve takip eden bir yapımız var ama arkadaşlar, silahın olduğu yerde hizmet sunumunun da ne kadar zor olduğunu takdirlerinize sunuyorum.

Genel olarak bu bilgileri vereyim, detay bilgiler gerektiğinde de detay bilgileri veririm.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Görüşmelere geçmeden önce bürokrat arkadaşlarımız lütfen kendilerini bir tanıtsınlar Sayın Bakan.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, koskoca Sağlık Bakanlığında bir tek kadın yönetici göremedik!

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Musa Bey, şimdi Müsteşarımızla onu konuştum, “Hayret, geçen yıl iki tane vardı, bu yıl onlar da kalmamış.” dedim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu kadar da olmaz yani, çalışanların önemli bir bölümü kadın çalışan olmasına rağmen bir tek kadın yöneticimiz yok!

BAŞKAN – Sayın Çam, Komisyonumuzda bu konuyu gündeme Sayın Paylan getiriyor, onun için onun alanına girmeyin lütfen!

Sayın Kuşoğlu, görüşmelere sizden başlayalım efendim.

Buyurun.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleri

a) Sağlık Bakanlığı

b) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü

c) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

ç) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

d) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

e) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağlık Bakanlığı bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, yeni dönemde tekrar görev aldınız, tebrik ediyorum, hayırlı olsun.

Bakan Yardımcısı olarak, geçen dönem Komisyonumuzda birlikte çalıştığımız değerli arkadaşım Ahmet Baha Öğütken de yeni göreve başlamış, kendisini tebrik ediyorum, başarılar diliyorum. Memnuniyetimizi de ayrıca belirtiyorum tabii, bir değerli arkadaşımızla beraber çalışmanızdan dolayı.

BAŞKAN – Bir diğer Bakan Yardımcımız da burada Komisyon Üyemiz, Erkan Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, doğru. Becayı yaptınız yani.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Sağlık Bakanlığı Plan ve Bütçeye ne kadar önem veriyor, görüyorsunuz.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Kadınlara ne kadar önem veriyor?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Lale Hanım olmasa herhâlde burada da fazla yok.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bizim var da 4-5 tanesi şu an grup toplantısında Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Bizimkilerin bir kısmı da Bakanlıkta!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sizinkiler nasıl Bakanlıkta!

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Neyse, bir eksiğimizdir, kabul ettik.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım, önemli bir eksiklik.

Evet, Sayın Kuşoğlu, ben süreyi tekrar başlattım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 10

Sayın Bakan, dediniz ya "Burası Plan ve Bütçe Komisyonu" Şimdi, sunumunuz güzeldi, sağlık hizmetlerini anlatmak açısından ama Plan ve Bütçe Komisyonuna yapılması gereken sunumda ilave olarak işin mali boyutunun da olması lazım. 2014'le ilgili olarak, 2014'te yaptığınız harcamalarla ilgili olarak hesap vermeniz lazım, "Onları şuralara harcadık. Sayıştay raporlarında şu şu eleştiriler var, onlarla ilgili olarak da şöyle düşünüyoruz, cevaplarımız budur, savunmamız budur." diyebilmeniz lazım. 2016'yla ilgili olarak da bazı projelerden bahsettiniz, biraz sonra ben de değineceğim, "Onların bedelleri şu kadardır, proje harcaması şu kadar da gelecektir, onun için bütçemizi şu kadar istedik." diyebilmeniz lazım. Yani, bundan sonraki dönemlerde, özellikle sağlık harcamalarının paraya müteallik olması lazım, parayla anlatılabilir olması lazım Plan ve Bütçe Komisyonunda. İşin medikal boyutu tabii ki var, onları anlatacağız, onları da ortaya sereceğiz, masaya yatıracağız ama bu yönü çok önemli. Etki analizi diyoruz. Yapılan projelerle ilgili olarak etki analizini yani ne getirip ne götürdüğünü mali olarak da ortaya koymamız lazım.

Bizim CHP Grubunda çok fazla doktor var bu dönem Sayın Bakanım. Onun için, değerli arkadaşlarım işin tıbbi boyutuyla ilgili eleştirilerde bulunacaklar, değerlendirmelerde bulunacaklar. Ben daha çok işin para boyutuyla, teknik boyutuyla ilgili konulara girmek istiyorum ama şunu söyleyeyim: Eski bir sağlık yöneticisi olarak burada değerlendirilmesi gereken konunun ne olduğunu da biliyorum yani bu konuya, Sağlık Bakanlığına nasıl bakılması gerektiğini, nasıl değerlendirme yapılması gerektiğini de biliyorum.

Daha çok biraz klasik oranları verdiniz, doğum oranı gibi. Artık, Türkiye'de hastanelerin nereye akredite olduğunu, mortalite oranlarını, morbidite oranlarını, ne kadar sürede tedavi yaptığınızı, yavaş yavaş bu konulara da girmeniz lazım, bunları da vermeniz lazım. İşin, bu projelerin parasal büyüklükleri, ne getirip ne götürdükleri yani sıra bunları da ortaya koymamız lazım.

Halk sağlığıyla tabii ki ilgilisiniz. İşin boyutu, öncelikle halk sağlığını önceden korumak yani koruma tedbirlerini almak; o yönüyle ilgili olarak daha fazla bilgi vermeniz lazım, ben o tarafıyla daha fazla ilgileniyorum.

İşin bir başka boyutu -bunun siz farkındasınız, siz de eski bir hastane yöneticisiniz, doktorsunuz- ilaç, tıbbi sanayi, sağlıktaki araç gereçlerin üretimi, bunlar çok önemli konular. Sağlık çok pahalı bir alan, sektör. Sağlıktaki başarı parayla bir taraftan da kaim. Onun için, ne getirip ne götürdüğünü bilmek lazım. Türkiye'de en fazla ithale maruz kalan sektörlerden birisi sağlık. Yapacağımız çalışmalarla mümkün olduğunca dışarıya bağımlı olmaktan kurtulmamız, kendi sanayimizi oluşturmamız lazım. Siz bunun farkında olduğunuz için söylüyorum, bu konuya daha fazla ağırlık vermemiz lazım. Yani, vatandaş için sağlık, hastaneye gidebilmek, rahat bir şekilde tedavi olabilmek ama bizim konuya bakımımızın çok daha farklı olması lazım, farklı bir vizyonumuz olması lazım. Özellikle bu ilaç ve sağlık sanayi konusuna daha fazla ağırlık vermemiz gerekir diye düşünüyorum. Ondan sonra da hemen bu mali konulara gireyim.

Şimdi, siz, 2014'le ilgili olarak, hiç değinmediniz sunumunuzda, Sağlık Bakanlığıyla ilgili Sayıştay raporu diyor ki: "İkinci mevzuatın düzenlenmemesiyle ilgili bazı sorunlar var." Döner sermaye işletmeleriyle ilgili 5 bulgu var ve çok da önemli tespitleri var Sayıştayın, çok güzel tespitleri var, bunların dikkate alınması lazım. Hakikaten, tek tek girmiyorum vaktimiz olmadığı için. Bir de performans raporları var, o da gayet güzel. Muhakkak değerlendirilmesi gereken konular var Sayın Bakanım. Halk Sağlığı Kurumuyla ilgili olarak da yine bulgular var, güzel bir rapor hazırlamışlar. Denetim görüşünü etkilemeyen bulgular da var ama aslında çok daha önemli, aslında denetim görüşünü etkilemesini gereken bulgular, Halk Sağlığıyla ilgili Sayıştay raporu. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuyla ilgili olarak da aynı şekilde güzel bir performans raporu var. Kamu Hastaneleri Kurumuyla ilgili olarak da 11 bulgu var, çok önemli. Denetim görüşünü etkilemeyen 3 bulguları var, performans raporunda 8 bulgu var. Bu, Kamu Hastaneleri Kurumu ve Halk Sağlığı Kurumu, yeni kurumlar bunlar, yeni sayılabilecek kurumlar; daha baştan, bunlar düzenlenirken bu tür eleştirilerin özellikle dikkate alınması, sağlam bir kadro ve mali yapı oluşturulması gerekiyor. Bunları lütfen dikkate alınız, önemli bulgular bunlar.

Sayın Bakanım, yine, Avrupa Birliğinin Türkiye raporunda, 2015 İlerleme Raporu'nda sizin alanınızla ilgili bazı değerlendirmeler var, sağlığın korunmasıyla ilgili. "Tıbbi ilaçlar konusunda ilerleme kaydedilmemiştir." diyor, böyle bir eleştirisi var. "Ulusal Sağlık Bilgi Sistemine çok az sayıda kalite göstergesi dâhil edilmiştir." diyor. Bu önemli, benim de baştan söylemek istediğim konulardan bir tanesi buydu. Ulusal Sağlık Bilgi Sistemine yani bu bilgi sistemine daha fazla kalite göstergesi dâhil edilmeli, bunlarla bizim değerlendirmemiz söz konusu olabilmeli, yoksa diğer değerlendirmeler afakidir. Ben muhalefet olarak eleştiririm, iktidarda olan arkadaşlarımız ya da siz de översiniz ama bunlar afaki olurlar. Bu göstergeler üzerinden bizim değerlendirmelerimizi yapmamız lazım, sizin de bunlara, bu konulara bu Ulusal Bilgi Sisteminde daha fazla yer vermeniz lazım.

Sayın Bakanım, biliyorsunuz, bütçenin ekleri var. Geçen dönem de eleştirmiştik. Bu E cetvelinde, geçen dönem, aşırıyla ilgili olarak, aşırı ihale kanunu dışında almaya ve bütçe mevzuatı dışında almaya çalışmıştınız. Şimdi, yine görüyorum ki bu E cetvelinin 59-60-61'inci maddelerinde böyle bir durum var. Mesela, "Türkiye Halk Sağlığı Kurumu bisiklet alımı yapar ve dağıtımını yapar." diyor. Tamam, yani halk sağlığı için bisiklet alacaksınız, güzel bir proje ama neden Halk Sağlığı Kurumu alsın? Devlet Malzeme Ofisi var, onlar alım yapmasını daha iyi becerirler. Siz daha mı ucuza alacaksınız onlardan? Alım usullerini onlar daha iyi biliyor. Bunlar sıkıntı getirecek konulardır, sizin asıl işiniz değil. Devlet Malzeme Ofisi tarafından alınır, usulüne göre alınır, bütçe usullerine göre de alınır ve size devredilir. Aynı şekilde, koruyucu ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin geliştirilmesi ve sürdürülmesi kapsamında, diş fırçası ve diş macununun alımı için Türkiye Halk Sağlığı Kurumuna aynı şekilde yetki veriliyor. Ödeneklerin harcanmasına, diş fırçası ve diş macununun bedeli karşılığında veya bedelsiz olarak dağıtımına ilişkin usul ve esasları belirlemeye de Halk Sağlığı Kurumu yetkili kılınıyor. Bunların dağıtımını siz yapın ama alımıyla ilgili olarak Devlet Malzemelerinin devrede olması daha doğrudur diye düşünüyorum. Bunların hepsi, hakikaten, dedikodular veya başka sebeplerle size sıkıntı yaratacak konulardır, sizin alanınızda olan konular değil, bütçe prensiplerine de bunlar aykırıdır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 11

Geçen dönem sormuştum, siz de bir açıklama yapmıştınız, yine 1.200'e yakın taşıt aracı alınız var. Bunların çoğu ambulans, 20 tane binek otomobili var. Bunların alınması gerekir ama geçen dönem "Biz bunların nerelerde kullanılacağı, ambulans ihtiyacımız nerelerde vardır, bunlarla ilgili size bilgi verelim." demiştiniz ama vermediniz mesela öyle bir bilgiyi. Bize, Plan ve Bütçe Komisyonu olarak verebilirseniz, hakikaten, biliriz bunları. Mesela, dün akşam ortaya çıktı, sağ olun, çok acil, Kars'tan İstanbul'a nakli gereken bir hasta için Özel Kalemimiz devreye girdi. Uğraşıyoruz, bunların olduğunu biliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, sürenizi uzatıyorum.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

İstanbul'da yoğun bakım hizmetleri için yer bulunamadığını biliyorum. Sıkıntılar çok, ambulansa da ihtiyacımız var ama bunun bir planı, programı olmalı, bir harcama tablosu da olabilmeli. Özellikle onları verebilirseniz memnun olurum, Komisyon olarak da memnun oluruz.

Yine, 64'üncü Hükûmetin 2016 yılı Eylem Planı'nda, sizin altı ay ve bir yıl içerisinde yapacaklarınız var. Bunlardan bir tanesinde "Sağlık araç ve gereçleri ile stratejik ve yerli ilaçların geri ödeme, fiyatlandırma ve ruhsatlandırma süreçleri iyileştirilecek." diyorsunuz. Şimdi, bu önemli bir konu. Sağlık araç ve gereçleri ile stratejik ve yerli ilaçların geri ödeme ve fiyatlandırma ve ruhsatlandırma süreçleri iyileştirilecek, SGK'yla birlikte bu konuda çalışma yapacaksınız. Mesela, bunların bütçeye etkisi ne olacak? Ne getirip ne götüreceksiniz? Bunlarla beraber bir etki analizi yapabilirseniz daha doğru olur.

Dün Avrupa Komisyonundan bir heyet geldi, bize şunu sordu: "Siz sürekli olarak söylüyorsunuz 'Mültecilerle ilgili, Suriyelilerle ilgili şu kadar harcama yaptık, bu kadar...' Bunu bütçede denetliyor musunuz?" "Denetliyoruz." dedi Sayın Başkan, biz de devreye girip "Haberimiz yok, denetlemiyoruz." diyemedik. Yani, bazı rakamlar var da...

BAŞKAN – "Denetliyoruz." demedim ya, yapmayın, durun; "Denetliyoruz." demedik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, demedim ben, geçen sene...

BAŞKAN – "Kurumlar üzerinden" dedik efendim yani kurumlar denetleniyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet ama şunu söylemedik... Bizim AFAD geçen sene dedi ki: "Biz üç buçuk senede Suriyeliler için 4,6 milyar dolar harcama yaptık. Bu sene 8 milyar dolar harcama yaptık." Yani üç buçuk senede 4,6 milyar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ben size ilave süre daha vereyim, bu uzun bir konu.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...bu sene 8 milyar dolara çıktı. Siz geçen sene bir rakam verdiniz mesela. Şimdi bunu soruyorum ben: Suriyelilerle ilgili olarak harcamalarımız ne oldu 2015 sonu itibarıyla, şu anda? Geçen sene verdiğiniz rakam galiba 580 milyon liraydı, bu sene neye çıktı, onu soruyorum. Biz bunların denetimini yapamıyoruz. Yani, bütçe olarak, Plan ve Bütçe Komisyonu olarak, Meclis olarak bunları kalem kalem bilmemiz, neye, ne kadar harcama yapıyoruz görmemiz, anlamamız lazım; bütçe niçin isteniyor, bilmemiz lazım. Bunlar yok, bunları söylüyorum. Özellikle Başkanlığın, bizim Divanın bu konuda daha hassas olması gerekir. Hem Sayıştay raporları konusunda hem de Sayın Bakanlarımızın buraya geldiklerinde bir önceki yılla ilgili hesap vermesi ve yeni bütçe istemeleriyle ilgili daha detaylı bilgiye sahip olmaları lazım.

Yine, 47'nci madde, Eylem Planı'nın: "Plazma ürünleri ve aşılarının yurt içinde üretimi için model hazırlıkları tamamlanacak ve ihale sürecine geçilecek." Bu da aynı şekilde paraya müteallik bir konu. Bunlarla ilgili de bilgi verebilirseniz memnun olurum.

Yine, bir yıl içerisinde yapılacak olanlar var: "Evde sağlık uygulaması yaygınlaştırılacak." Sayın Bakanım, özellikle ne kadara mal oluyor, kaç kişi, bununla ilgili bilgi verebilirseniz... Önemli çünkü bu sadece sizi değil, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını da ilgilendiriyor, onlarla birlikte yürütülüyor. 12 ilde yürütülüyormuş bu çalışmalar, pilot uygulamamış. Şimdi daha da genişletilecek. Bununla ilgili ne kadar çalışma var?

Bir de "Uyuşturucuyla mücadeleyle ilgili daha da etkinlik sağlanacak." diyorsunuz, öyle bir eylem planınız var. Uyuşturucuyla ilgili de istatistiki bazı bilgiler verebilirseniz memnun oluruz. Toplumda bu uyuşturucu konusu...

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sigarayla mücadelede gerçekten başarılı oldunuz Hükûmet olarak, bunları takdir ediyoruz ama uyuşturucu konusu da tam tersi oldu yani sigarayla mücadelede başarılı olan bir Hükûmet, döneminde uyuşturucuda tam tersi bir şekilde dibe vurdu. Yani, belki cumhuriyet tarihinin en kötü, uyuşturucu bağımlılığıyla ilgili ya da uyuşturucu konusuyla ilgili, kullanımıyla ilgili, özellikle genç ve çocuklarda kullanımıyla ilgili sıkıntılar yaşadığımız bir dönem.

Bir de kamu-özel ortaklığıyla ilgili hastanelerin durumu, oradaki riskimizle ilgili bilgi verebilirseniz memnun olacağız.

Birkaç konu daha var, onları da sorular bölümünde soru olarak sorayım.

Tekrar hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, buyurun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Divan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar ve değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 12

Sayın Bakan, tabii, bu, özellikle yönetici olan arkadaşlar içerisindeki kadın oranı sadece sizin Bakanlıkla ilgili değil, birçok bakanlık açısından bu Plan ve Bütçe Komisyonunda gündeme gelmiş bir husus ama takdir edersiniz ki herhâlde personel profili içerisinde en fazla kadın çalışan oranına sahip Bakanlıksızın ya da bakanlıklardan birisiniz diye düşünüyorum. Buradan bakıldığında, herhâlde -şu anda sayısı çok önemli değil ama- 30'a yakın değerli bürokrat arkadaşımız var. Ya, Allah aşkına, iki kadın arkadaş olamaz mıydı? Yani, bu, özellikle ön sırada ve arka sırada oturan arkadaşların isimliklerine bakıyorum, çoğu da hekim. Hiç hekim kadın arkadaş yok mu? Yani, zaten hemşire, diyetisyen, radyoloji teknisyeni, teknikeri, eczacı, birçok arkadaş kadın ve en yüksek orana sahipsiniz. Bu açıdan bir daha düşünmeniz gerektiğini, bu kadar erilliği bu ülkenin hak etmediğini düşünüyorum ben.

Sayın Bakan, bakın, genel sağlık sigortasıyla ilgili, özellikle TV kanallarında endikasyon belirtilerek, ilaç olmadığı hâlde bazı takviye ürünlerin reklamıyla ilgili, özellikle hastanedeki ve evdeki doğum oranlarıyla ilgili, 14 ayrı kalemde alınan katkı paylarıyla ilgili, AMATEM'ler ve Narkotimlerle birlikte yaptığınız operasyonların çok sonuç vermediğini, AMATEM'lerin dengeli dağılmadığıyla ilgili birçok notum var burada Sayın Bakan ve ben gerçekten sunumunuz üzerinden bir konuşma yapmayı düşünüyordum ama Sayın Çam'ın sorusu üzerinden verdiğiniz cevap üzerine ben konuşma akışımı değiştiriyorum.

Bakın, haber kaynağınızı, sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş yerlerde, özellikle bu olayların faillerinin önemli bir bölümü olan güvenlik güçlerinden aldığınızı biliyoruz. Siz, güvenlik gücü dışında, çatışmanın olduğu bölgelerde nasıl bir haber kaynağına sahipsiniz? Bizim fail olarak gördüklerimiz yani bir suçun müsebbibi olarak gördüklerimiz sizin haber kaynağınızdır. Kimin, nasıl, kim tarafından, ne zaman öldürüldüğü hususunda orada haber ajansları mı var, sizin mülki amirleriniz mi var? Bir defa şunu kabul etmemiz gerekir ki Sayın Bakan, altı aydır bölgede, Kürt şehirlerinde müesses nizam yok, hiyerarşik devlet yapısı yok. Mülki amirlerinizi dinlemeyen güvenlik güçleriyle bizatihi karşılaşmış bir vekil olarak konuşuyorum; Silvan'da, Dargeçit'te, Derik'te, Nusaybin'de bulunan biri olarak konuşuyorum. Kaymakamlarınız mahcup, mahcup; verdikleri talimatları yerine getirmeyen özel kuvvetlere bağlı asker, polisler ile doldurdunuz oraları. Valiyi dinlemiyorlar, valinin verdiği talimatı dinlemiyorlar. Bakın, bir kaymakam düşünün ki 110 binden fazla nüfusa sahip olan bir ilçede altmış günden fazla sürecek sokağa çıkma yasağı ilan ediyor. Bunu da getirip 5442 sayılı Yasa'nın, İl İdare Kanunu'nun, 32'nci maddesinin (b) bendine bağlıyor: "Güvenlik için tedbir alır." Cunta dönemlerinde olmayan altmış günlük sokağa çıkma yasaklarını bir kaymakam ilan edebilir mi değerli arkadaşlar? Bunun adı demokrasi olabilir mi? Bunun adı hiyerarşik devlet yapısı olabilir mi? Evrensel hak ve hürriyetlerin geçerli olduğunu, hukuk devleti olduğunu söyleyebilir miyiz biz? Altmış günü geçti, ondan sonra da... Evet, birçok rakam var elimde, 24 Eylül günü Beytüşşebap'ta bir patlama ve saldırı oldu. Sayın Bakan, 25 Eylül günü Şehmuz Dursun adlı ambulans şoförü kardeşimiz öldürüldü. Haber kaynağınız ne bilmiyorum ama siz söyleyip çıkıyorsunuz işin içinden: "Teröristler ateş açtı, öldü." Bir de kardeşini dinleyelim, bir de eşini dinleyelim. Yaralıları almaya giderken güvenlik güçleri tarafından engellendiğini, öldürülmeden yirmi sekiz dakika önce telefonla bildiren Şehmuz Dursun'un bildirdiği kişi de kardeşi Şevket Dursun. Çağırılım burada dinleyelim veya araştırma önergesi verelim, komisyon kuralım, gidip kardeşini, ailesini, mesai arkadaşlarını dinleyelim. Hiç öyle söylemiyorlar, bir defa uzun süre engellenen, güvenlik güçleri tarafından oraya sokulmak istenmeyen ama meslek vicdanıyla hareket edip, insani vicdanla hareket edip oraya gitmeye çalışan, gittikten sonra -bakın, güvenlik noktasını geçtikten sonra- arkadan sıkılan kurşunla öldürülen bir ambulans şoförü kardeşimizden söz ediyoruz Sayın Bakan. Bu kadar kolay mı? Bu kadar kişiden, Eyüp kardeşimizden söz ettiniz, Aziz Güral'dan da söz edin. Güvenlik güçlerinin Cizre sokaklarındaki yaralıyı almasını engel olduğu kişi gider gitmez öldürülüyor, keşke Aziz Güral'dan da söz etseydik ama bu iş bu kadar kolay değil. Hukukun askıya alındığı... Bakın, burada birkaç husus var, özellikle pazar günü akşam sizlerle, sizin Bakanlığınız bürokratlarıyla, Osman Bey'le 30 Ocak gününe kadar sıklıkla telefon mesaisi yapmış bir milletvekiliyim ben, kendisi çok iyi bilir. 4 defa görüştüm Osman Bey'le, kriz masasının başındaydı, katkı sunacağına inandık, diyalog yoluyla bu işleri çözebileceğimize inandık. Telekonferans sistemi kurulmuştu, görüşmelerimizin bir kısmı burada, tamamı ise sizin kriz masasında. Telefonun bir ucunda Cizre Kaymakamı var, bir ucuna ara sıra Sayın İçişleri Bakan Yardımcımız Sebahattin Bey bağlanıyordu, zaten bir ucunda ben, bir ucunda Osman Bey var, arada Şırnak Valisi bağlanıyor, arada ise bodrum kattaki yaralıları "112 ekiplerini ben göndermem." diyen Osman Bey'e karşılık bizim Şırnak'tan ayarladığımız SES üyesi sağlık ekipleri var ama telekonferansta Osman Bey, gitmemeleri konusunda ikna ediyor. "112'yi ben göndermem." diyor. Biz gönüllü sağlık ekipleri ayarladık, onu da gitmemesi için ikna ediyor. Ondan da vazgeçtik Sayın Bakan, ondan da vazgeçtik. Anneleri, oradaki 27 kişiden 5'inin annesi ayarlandı. "Asla bırakmayız." dedi Osman Bey, Kaymakam Bey "Bırakmayız." dedi. Değerli arkadaşlar, değerli Komisyon üyeleri, değerli basın emekçileri; en nihayetinde bizim film 30 Ocak saat 13.00'te koptu. Nasıl koptu? Kısmen, çok az bir kısmını dinlettirdik, basınla paylaştık çünkü insanlık vicdanımız utandı, el vermedi. Çığlıklar, polisler tarafından oraya yapılan saldırıların çığlıklarını dinlettik biz ama tamamı var.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Yalan.

AHMET YILDIRIM (Muş) – "Yalan" mı? Bırakın, Bakan Bey yalanlasın, Bakan Bey'in avukatı mısınız? Bakın, burada size telefon kayıtları var diyorum. Bir dakika, tamamını o zaman dinlettirme çabası içerisinde olacağız çünkü vicdanımız el vermiyor ve on sekiz gün boyunca bir yere gidemeyen bir devlet yapısıyla karşılaştık. En nihayetinde o 5 anneyi "bırakmayız" dediler, bir yolunu buldular sadece 40 metre kalmıştı, 40 metre yakınına anneler evlatlarını almaya gittiklerinde Kaymakam Bey "Anneleri olup olmadığını bilmiyoruz." Ya, iki saat önce Kaymakam Bey, 27 ismin orayla telefon görüşmemiz kesilmeden önce ismini aldım size verdim "Evet, bizde de var." dediniz. Bunlardan 6'sı ölü, 9'u yaralı, diğerleri ise kendi ihtiyaçlarını karşılayabilir durumdaydı. "Gelebiliyorlarsa kendileri gelsin." dediler. En sonunda ise 5 anne 40 metre kadar yakına gitmişken Sevgili Bakan, gözaltı işlemi yapıldı, oraya ulaşılmasına engel olundu. Ne zamana kadar? Üç gün önce, 6 Ocak günü TRT Haber "60 ölü" dedi ya, "Operasyon yapıldı." dendi ya, Başbakan apar topar sabah yalanlamaya çalıştı ya. TRT Haber, devletin kanalı, eğer yalan haberse kimin hakkında soruşturma

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 13

başlatıldı, "Haber kaynağınız neydi?" diye soruldu mu? "Siz nasıl devleti töhmet altında bırakabilirsiniz?" dendi mi? Soruşturma başlatılacak mı? Bugüne kadar öldürülenlerle ilgili hiçbir etkin soruşturma yapılmadığı gibi, hiçbirisiyle ilgili elimizde savcılık iddianamesi ve mahkeme kararları olmadığı gibi bunda da yapılmayacak, iyi biliyoruz. Ama Başbakan müdahale ettikten sonra Anadolu Ajansı "Sadece 8 ölü var." dendi, o günden bugüne peyderpey farklı yerlerde 8-10 ölü açıklanıyor. İnfaz yapıldı, infaz, iki ayrı binanın bodrum katında 60 kişi infaz edildi Sayın Bakan ve diyalog yoluyla sizinle, Efkan Bey'le, Sebahattin Bey'le, Osman Bey'le diyalog kurarak çözmek istedik biz bu işi.

BAŞKAN – Önce "23" diyordunuz, 60 mı o? Siz burada "23" demiştiniz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – TRT'nin haberini söylüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben sizin haberinizi söyledim, siz daha önce burada "23" demiştiniz de onun için ben şey yaptım.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bir de bir binada yangın...

Sayın Bakan, hani Cizre Devlet Hastanesine gittiğinizi söylediniz ya ne olursunuz koşulları hazırlayın, bu kadar kolaysa siz yürütme organının değerli bir üyesi, ben de yasama organının bir üyesi olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET YILDIRIM (Muş) – ...hadi biz de gidelim, pazartesi sabah Cizre'de Devlet Hastanesinde neler olacak?

BAŞKAN – Ek süre vereceğim, buyurun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bakın, Cizre Devlet Hastanesi, gittiğiniz hastane pazartesi sabah güvenlik güçleri gidiyor, o bir haftalık nöbetlerle orada tuttuğunuz değerli sağlık emekçilerinin hepsini odalara kapatıp kilitliyor, tanınmayacak hâldeki ölümler oraya getiriliyor. Açıklayın, kaç sivil, kaç örgüt militanı, kaç güvenlik güçleri, isimleri ne? Sadece isimleri, sayı veriliyor. Ve bu temelde bakın, büyük bir tezvirat var, büyük bir bilgi kirliliği var, büyük bir manipülasyon var.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Doğru!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Siz bir yeri, 100 bin kişilik bir kenti, altmış beş-yetmiş gündür dış dünyaya kapatırsanız, kuş uçmaz derseniz her türlü bilgi kirliliği dolaşabilir. "Aile hekimleriniz arıyor." diyorsunuz Sayın Bakan, o zaman açıklayın: Kaç gebe vardı, bunlar nereye göç etti, hangileri nerede? Ya, insanlar can derdine düşmüş, ne koruyucu sağlık hizmeti? Benim emin olun, bugün buraya gelirken konuşacaklarım bunlar değildi, birçok not aldım.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Sebep kim?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bakın, "sebep" kim söyleyeyim: Bir devlet, evet, kendi kamu düzenini sağlayabilir ama 64'üncü Hükûmet ve ondan önceki geçici Hükûmet, alabileceği en ucuz, en kolay güvenlikçi yönetime başvurmuştur. İnsan hakları yoktur, bu tedbirlerin hiçbirinde demokratik bir devletin önceleyebileceği hususlar yoktur. Biz, kendi güvenliğini tehdit eden tedbirleri geliştirmesin mi dedik?

ALİM TUNÇ (Uşak) – Her tarafa bomba yerleştirdiler...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Beyefendi, söz alırsınız, konuşursunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyin efendim, size de söz vereceğim.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Kılavuzunuz ve bilgi kaynağınız oradaki özel hareketçiler işte, başka bir bilgi kaynağınız var mı, oradan bir yurttaşla görüşebiliyor musunuz?

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Beyefendi, öyle değil... Her gün oradaki ambulans şoförleri kurşunlanmış.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben mülki amirlerinizin bizim karşımızda mahcup olduğunu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, ilave süre veriyorum tekrar.

AHMET YILDIRIM (Muş) – O zaman bir müdahale daha edin, dinlesinler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ettim efendim yani kaç sefer edeceğim.

Arkadaşlar, müdahale etmeyin lütfen.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ya, değilse Sayın Başkan, bunları anlatmaktan hoşnut değiliz. Kendi kamu düzeninin tehdit altına girmiş olan bir devlet yapısının alabileceği en kolay, en ucuz, en naif yöntemi denedi bu 64'üncü Hükûmet. Hiçbir şekilde insan hakları öncelenmedi, güvenlik ile demokrasi arasındaki denge gözetilmedi, "Sivil insanlar korunmalıdır." denmedi.

Ya değilse, mesela bir şey daha sorayım bu kadar söylüyorsunuz ya, ben ilelebet oradaki silahlı güçler orada kalmalıdır diye asla bir şey söylemem. Hendekler olsun diye asla bir şey söylemem, bunu hiçbir zaman savunmam ama şunu da kabul etmek zorundayız. Gerek Silopi, gerek Sur, gerekse Cizre'de, altı-yedi aydır orada hendek var, altı yedi aydır orada silahlı örgüt mensupları var ama sokağa çıkma yasağı ilan edilmeden, hani haberler boy boy gösterdi ya, Cizre'ye 10 bin kişilik güç yığıldı." süreci başlatılmadan önce ölümler yoktu, ne zaman ki özel güçler, özel kuvvetler, gayrinizami harp güçleri oraya yığıldı ölümler ondan sonra başladı ve bugüne kadar bölgede dün itibarıyla toplam 466 sivil öldü. Buna Silvan, Varto, Lice, Derik, Dargeçit, Nusaybin, Cizre, Silopi dâhildir.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Güvenlik güçlerinden kaç kişi öldü, onu niye söylemiyorsunuz, rahatsız mı ediyor?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bakın, sizin söyleyebileceğiniz tek savunma mekanizması bu.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Rahatsız mı ediyor?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Üç defa Genel Kurulda şunu söyledim...

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Cumhurbaşkanı "Polis oldular, tabii ölecekler." dedi, değil mi?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 14

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın vekilim, bir dakika...

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyin de sayın konuşmacı konuşmasını tamamlasın.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – “Polis mesleğini seçmiş, madem gitsin ölsün.” diyor.

AHMET YILDIRIM (Muş) – 20 Temmuzdan sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın.

AHMET YILDIRIM (Muş) – ...siparişe verilmiş bir kirli savaşta öldürülen sivil, asker, polis, örgüt mensubu, her kim olursa olsun ölümüne sebep olanların tamamını kınıyorum. Sizde ölümler arasında fark koyarak, ölümler arasına büyük bir böyle naiflikle kalkıp hamaset yapmadan kınayabiliyor musunuz? Kınıyoruz işte, her kim ki bunların ölümüne sebep olmuşsa üniforma ayırt etmeksizin, etnik kimlik, din, mezhep ayırt etmeksizin hepsini kınıyorum.

BAŞKAN – “Üniforma ayırt etmeksizin” derken...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Kişinin üzerindeki üniforma ne olursa olsun, ölenlerin hepsi için üzüntü de belirtiyoruz ve ölümlerine sebep olanları da kınıyorum. (Komisyon sıralarından gürültüler)

Teşekkür ederim.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Teröristlerin üniforması mı var?

BAŞKAN – Sayın Günel...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Gidin, bir TRT’ye sorun bakayım, sorabiliyor musunuz?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Arkadaşlar, hassas konuyu konuşurken hepimiz söz alırsa, ya bir sürü şey var bu ülkede. Buralar gerilirse Türkiye daha çok gerilecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, süreyi yeniden bir başlatırsanız, arkadaşlar herhâlde...

BAŞKAN – Sorun değil, sorun değil, buyurunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; çok değerli bürokrat arkadaşlarım ve saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu tartışmaları duymaktan da her gün elem duyuyorum. Ben de şikâyetçiydim, o bakanların, o valilerin, o kaymakamların açıklamasından ben de şikâyetçiyim ama şimdikinden değil öcekkilerden. “Öcalan bizim fikirlerimizi söylüyor.” diyenlerden, askere jandarmaya, emniyete yetki vermeyip karakola hapseden valilerden ben de şikâyetçiyim. Varsa bir şeyiniz burası Bütçe Komisyonu, gidin Hükümetle, kimle görüşecekseniz, Sayın Yıldırım’a da size de söylüyorum Sayın Bakan...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bana söyleyemezsiniz Mehmet Bey, siz sadece kendi konuşma içeriğinizden sorumlusunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, hayır, burada bütçe...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Benim ne konuşacağımı siz belirleyemezsiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kardeşim, sen demin ne söyledin, sözünü alır bir daha konuşursun, ben müdahale ettim mi sana?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben sizin hiçbir zaman konuşmak istediğinde...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dinleyeceksin, dinleyeceksin, dinleyeceksin!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ne konuşacağımıza siz karar veremezsiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sen de benimkine karar veremezsin.

BAŞKAN – Sayın...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dinleyeceksin, dinleyeceksin...

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, müdahale etmeyin, Sayın Yıldırım...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Ahmet Bey, siz de susacaksınız...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben istediğimi konuşabilirim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dinleyeceksin, ben de konuşurum.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, müdahale etmeyin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, herkes geçsin yerine...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Geçin şöyle...

Herkes dinleyecek...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sen de dinleyeceksin...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Siz benim konuşmamın içeriğini belirleyemezsiniz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sen de belirleyemezsin, sana ne...

AHMET YILDIRIM (Muş) – İstediğinizi konuşun ama bana satışmayın...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sana ne, sana niye satış yapıyorum, sen niye alınyorsun? Ben alınyıyorum...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Ara verelim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ara verecek bir şey yok canım, Allah Allah!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ara verilecek bir şey yok, herkes söyleyecek.

BAŞKAN – Sayın Günel, siz konuşmanıza devam edin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 15

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Herkes söyleyecek, oturun ya!

BAŞKAN – Tamam, arkadaşlar, siz müdahale etmeyin, Sayın Günel ne yapacağını bilir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu ne ya! Ya, her gün konuşuyorlar hiçbirinin sesi çıkmıyor be! Ne yani böyle kulağımıza her gün aynı şeyi söyleyeceksiniz, burada bütçe konuşuyoruz be! Gidin nerede konuşacaksınız, Dolmabahçe’de mi pazarlık yapacaksınız, Kobani’ye “29 Ekimde asker götürüp gönderdik.” diye mi soyunacaksınız neyse... Kalkıp burada söylemeyin arkadaşlar, biz bunu söylerken hepiniz bakıyordunuz, kusura bakmayın. Biz bunları burada kaç senedir söylerken “Aman, susun.” diyordunuz ya, kusura bakmayın yani böyle şey olmaz. Her gün her gün aynı şey ya. Yahu neyse orada olan gelin siz de anlatın Sayın Bakan. Ben bıktım yani bunları dinlemekten kusura bakmayın yani.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Türkiye’nin sorunu bu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Burada bütçe konuşuyoruz, aşağıda gideceksiniz neyin varsa, valiyle, emniyet müdürüyle, bakanla gidin konuşun. Ya, her gün aynı şeyleri dinlemekten bıktım ya! Ne oluyor yani kaç senedir orada olurken kimsenin çıtı çıkmıyor? Dolmabahçe’si, Oslo’su, Habur’u, bilmem nesi olurken güllük gülistanlık, bizim söylediğimiz haklı çıktı. Şimdi orada var. Ne olmuş? “Şu olmuş, bu olmuş.” Neden olmuş? Kim kazdı hendekleri de? Asker mi kazdı, kaymakam mı kazdı? Ya, bunları artık varsa bir pazarlığınız gidin yapın yoksa da emniyet güçleri görevini yapsın.

BAŞKAN – Sayın Günel, sesinize ihtiyacımız var, daha bir hafta, on gün var yani şey yapmayın.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sorun yok, benim seste sorunum olmaz.

BAŞKAN – Tamam.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onun için burada her gün aynı şeyleri dinlemeyelim. Varsa bir şeyi sokmayanı, sokanı, orada her biri kamerada var, MOBESE’si de var, bilmem nesi de var, gelin anlatın biz de öğrenelim, onlar da öğrensin, neyse yapacağınız pazarlık, anlaşma, bizi burada bunlarla yormayın.

Şimdi, Sayın Kuşoğlu Sayıştayla ilgili söyledi ama vallahi baktım, Sayıştay’ı gene tebrik ediyorum böyle diğer Tıbbi İlaç Kurumu, Hudut Sahiller, tertemiz, bir sayfa bile bir şey yok yani sadece bir satır “uygundur.” Bravo, vallahi nasıl denetliyorsunuz, nasıl yapıyorsunuz bilmiyorum. Şimdi, ben sadece buradaki iddiaları söylesem üç saatten aşağı bitiremem. Merak ediyorum yani Sayın Bakanım, Hudut ve Sahillerin ne kadarlık bütçesi var, neler alıyor, neler satıyor, hangi konularda alışveriş yapıyor? Bir söyleyin bize de, ya hiç incelenmedi mi, anlamadım? Bilgi mi verilmedi, belge mi verilmedi, belge mi verilmedi? Sadece Sağlık Bakanlığıyla ilgili birkaç şey var, onları söyleyeceğim.

BAŞKAN – Kamu Hastaneleri Birliğiyle ilgili var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani o ayrı, Kamu Hastaneleri Birliğinde de yine sadece performans ve denetim yok, işte stratejik plan, onları söylüyor. Bu birlik bütün kamu harcamalarıyla ilgili şeyleri yapan bir yer ama en fazla ne yazmış: Sağlık Bakanlığında da iki üç tane bulgu var Sayın Bakan. Onun bir iki tanesini Sayın Kuşoğlu söyledi ama burada önemli olan kısmı 112 acille ilgili faturalandırmada genel sağlık sigortası kapsamında olmayanlarla ilgili de birtakım hizmet alıcısı olarak SGK’nın olduğu yerler ve vakalara göre faturalandırmayla ilgili eleştiriler var. Bunlar neden önemli? Farklı gelir kaydı yapıldığı için önemli, özeti söylüyorum, arkadaşlar biliyor, Sayıştay da bize bilgi verebilir. Artı, iskonto ve terkinler var, bulgu 2, 3 ve 4’te. Özeti söylüyorum yani bunların hepsinin özeti şu: “Siz gelir kaydetmemeniz gereken şeyleri gelir kaydediyorsunuz, SGK’yla anlaşmalı fiyatlardan kaydetmiyorsunuz, netice itibarıyla döner sermayenizi fiktif olarak şişiriyorsunuz.” diyor. Tamam, Sayıştayın söylediğinin özeti bu, doğruluğu yanlışlığı ayrı. Onlarla oturup konuşacaksınız, burada 239-240 milyondan bahsediyor. Eğer gelir değilse oraya gelir yazıp bunun üzerinden döner sermaye dağıtıyorsanız orada bir usulsüzlük var demektir, özeti söylüyorum. Yani siz cevabınızı vermişsiniz ama onlar da ısrar ediyorlar, demek ki burada bir arıza var. Ona ilişkin olarak da zaten döner sermayenin ayrı bir şekilde işletilmesi gerektiğini, ayrı bir statüde olması gerektiğini onlar da söylemişler.

Şimdi, bunu geçtim. Arada sizin konuşmanızda geçen birkaç şey var: Akılcı ilaç kullanımıyla ilgili söylemişsiniz, bununla ilgili sonuç var mı, ne oldu, 2014’ten itibaren başlayan şeylerde ilaç kullanımına bir etki analizi yapıldı mı, azalma var mı? Siz sadece bize hızlı hızlı bazı grafikler gösterdiniz ama bir çalışma var mı? Ki bazı konularda etki analizi yapılması gerektiğini, Sayıştay da yine performans denetimine ilişkin hususları da belirtmiş.

İlaç ve tıbbi cihaz üretimi, sağlık AR-GE’si, sağlık turizmi tam siz konuşmayı bitirirken vakit az kaldığı için birer başlık hâlinde söylediniz ama en önemli hususlardır diye düşünüyorum çünkü burada öncelikli sektörlerden birisi olarak bu sektör belirlenmiş durumdaydı, daha önce de yapılan çalışmalar var, bizim de Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu sektör öncelikli sektörlerden birisi olarak bakalım. Yine, ilaç sektörünün üç dört yıl önce hazırladığı “Vizyon 2023” vardı, sizin de bizim de yaptığımız şeylerde. Orada birtakım uluslararası karşılaştırmalar var yani bu sektörün biraz rekabete açık şekilde ama devletin desteğiyle yeni alınacak önlemlerle ilaç ve tıbbi cihaz üretimi alanında biraz daha hızlanmamız gerektiğini düşünüyoruz. Evet, temenni olarak söylüyorsunuz, geçen yıl da vardı, önceki yıl da vardı. Bakın, ben 2011’deki çalışmalardan bahsediyorum yani üretim anlamında ve uluslararası rekabet anlamında çok geride olduğumuz görünüyor. Burayı biraz daha evet, politikaları anlatıyorsunuz ama ben de istiyorum ki şu alanda şunu yapmamız lazım: “Şu kadar kaynak lazım, şu eksikimizi şu şekilde tamamlayacağız, ilaç sektörüne, tıbbi cihaz sektörüne yapılacak teşviklerle ilgili şu çalışmalar var, Bakanlar Kuruluna şu tarihte sunacağım, bunların yasasını da size getireceğiz.” demenizi bekliyoruz. Çünkü sağlık AR-GE’si de yine bunlardan bir tanesi, normal laboratuvarlarda yapılanın ötesinde daha farklı bir şey yapmak lazım. Siz bunu Sağlık Bilimleri Üniversitesine bağladınız ama biz onun yapısının yanlış olduğunu çıkarırken de size söylemiştik çünkü Sağlık Bakanlığı üniversitesine...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 16

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – TÜSEB’e bağlı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yok, yani biz hepsini biliyoruz, burada tartıştık, şimdi uzun uzadıya konuşmayalım diye söylüyorum. Hani orada “Araştırma yapabiliriz.” dediniz ama o şekliyle sadece üniversite ortamında araştırma olmuyor. Şimdi yeni araştırma merkezleriyle ilgili Kanun daha önce çıkmıştı, değişik üniversiteler ve özel sektör arasında, kamu kurumları arasında iş birliği yapılabiliyor artık yani eksiği var ama aşağıda da yine başka bir AR-GE kanunu şu anda Genel Kurulda görüşülüyor. Biraz daha eksikleri varsa bunları da tamamlayarak, özel sektörün dinamizmini de katarak, sadece yönlendirici olarak kamunun bir koordinasyon görevi olması lazım. Bu konularda hem çalışmaları desteklemek hem de o üretime dönüştürmek aynı zamanda -dün başka Bakanlıkta da konuştuk, tamam yani patentini alıp lisansını almak ayrı bir şey- bu teknolojiyi üretime dönüştürme kısmını da düşünerek bir entegre yapı kurulması lazım. İnşallah Sağlık Bilimleri Üniversitesi de buna bir lokomotif olabilir, projelerde öncü olabilir. Her ne kadar doğumunda sıkıntılı olduysa, yapısında sıkıntı bizim eleştirilerimiz olsa da kurulan kurumun en azından amaca uygun işleminin önemli olduğunu düşünüyoruz.

Bu kapsamda, siz burada çok fazla değinemediniz, daha doğrusu sadece verip geçtiniz. Kamu harcamalarını söylediniz ama sağlık harcamalarını söylediniz “azaldı” diyorsunuz yani ama şehir hastaneleri yine fenomen olarak burada duruyor. Defalarca tartıştık, Kanun’u çıkarken konuştuk, 34 projenin, Mersin, Yozgat açılıyor, 5 proje ihale aşamasında, 11 projenin ihalesi başlayacak. Şimdi, 16 tane daha henüz kesinleşmeyen şey var. Ben diyorum ki yol yakinken bunları bari durdurun. Defalarca söyledik, önce mevcutların sonuçlarını gördüm. Enterasan bir şey söylemişsiniz yani diyorsunuz ki: “Şehir hastaneleri dünyada bu ölçekteki ilk ve tek proje.” Aslında itiraf ediyorsunuz yani sanki Türkiye’den başka bu işin önemini hiç bilen yok. Acaba neden, neden tekiz dünyada? Defalarca konuştuk, Kanada örneğini, İrlanda örneğini, Avustralya örneğini, bunlardan geri dönüş olduğunu, şehir hastanelerinin zamanla daha pahalı olduğunu. Siz şimdi kendiniz, ilaç harcamaları, SGK sağlık harcamalarıyla ilgili birtakım önlemlerden bahsediyorsunuz ama öbür taraftan bunlar, sağlık harcamalarında birtakım sigortaya ilişkin bizim iktisat teorisinde bazı şeyler vardır, şimdi uzun sürer ama burada birtakım caydırıcı önlemler almadığınız zaman şu anda da doktorların tespitleri var, doğrudan kamu hastanelerine gitmekten o zaman imtina ediyor, sevk zinciri olmadan doğrudan gidiyorsunuz, tak tak, şu tetkikleri yapalım ya, bir dakika diyorum ya, annem 78-79 yaşında, bunların hepsini niye yapıyorsunuz kardeşim, bir durun demesem hemen giriyor yani. Şimdi, o zaman bizim değişik şekillerde söylediğimiz sigortayı ödedikten sonra veya garanti olursa cebinden bir şey çıkmazsa buraya gidiyor. O zaman tıp fakültelerinin de biraz daha sanki sağlık etiği derslerinin artırılması mı gerekiyor, özel hastaneleri daha sıkı mı denetlememiz mi gerekiyor derken ama bir de bakıyoruz SGK’yla Sağlık Bakanlığı kurumları arasında bile faturalandırma sorunları yaşanıyor. Sigorta kapsamında olan, olmayan -ayrıntıya girmiyorum siz ne dediğimi bildiğiniz için- dolayısıyla bu kapsamda bizim geleceğe ilişkin şu anda sağlık harcamalarımızı düşük diyorsunuz ama merak ediyorum, önümüzdeki yirmi beş yıl, eğer bunlarla gerçekleşirse, nakit akışına göre şehir hastanelerine ne kadar kira ödeyeceğiz, bunun bütçede bir yeri var mı? Yok, ödedikçe göreceğiz. Hani düşünüyor mu, artıyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani bu garabetten bence hiç olmazsa mevcutların bir kısmını işletin, görün ondan sonra devam edin demiştik. Bu kadar parayı bu şekliyle önümüzdeki yirmi yirmi beş seneyi ipotek altına almak doğru değil demiştim. Sağlık yatırımları programında da zaten normal kamu eliyle yapılan hastanelerin şu anda ihtiyacı karşılayacak durumda olduğunu, sadece yatak sınıfının diyelim yani otel sınıfı gibi bir derece yükseltilmesi için bu kadar şeye katlanmamız gerektiğini, öncelikli harcamalarımız var, bunlar olur ama onlar bittikten sonra ihtiyaca göre yeni açılacak tesislerin daha yüksek standartta olabileceğini söylemişim. Tekraren size uyarımı yapmış olayım, aksi takdirde bu kaynaklar heba olacak ve maalesef bu şeyleri sonra göreceğiz yani ödedikçe o faturanın ne kadar yükseldiğini şimdi bazı şeyleri yaptıkça görüyoruz.

Yani, artı sezaryenle ilgili de burada bir şeyler söylediniz ama merak ettim, acaba SGK bu şey kapsamında ne ödüyor yani sırf sezaryen için ödenen şeydeki artış nedir? Siz demin yarısına yakınının doğumların böyle olduğunu söylediniz. Tabii, onun annelik açısından, sağlık açısından şeyi ayrı, doğum oranı açısından ama ben bir de işin mali boyutunu düşünüyorum, gerekli mi, değil mi, sağlıklı mı, nasıl oluyor, oraya artış gözüküyor mu, gözüküyor mu, o konuda da bilgi verebilirseniz sevinirim.

Sağlık turizmiyle ilgili de yani biriminiz var ama bir koordinasyon bir dağınıklık var gibi görünüyor. Her ne kadar o başkanlık olsa da her kafadan bir ses çıkıyor. Turizmciler ayrı söylüyor, hastaneciler ayrı söylüyor... Burada kamunun, Sağlık Bakanlığının, bir politika yapıcı olarak daha biraz aktif olması gerektiğini, bir öncelik belirlemesi gerektiğini, sektör müdür, alan mıdır, coğrafi bölge midir, belli yerler midir, yoksa onun içerisinde yaşlılarla ilgili olan kısmı ayrı, normal tedaviyle ilgili kısmı ayrı, bir süre şeyler var. Okuyorum, dinliyorum, konuşuyorum ama çok farklı şeyler çıkıyor, biraz daha somutlaştırarak sanki sizin inisiyatif almanız gerektiğini düşünüyorum. Yani sanki böyle gelir getirecek bir şey gibi, turizm gibi düşünülüyor, işin sağlık boyutu biraz ihmal ediliyor gibi geliyor. Biraz da hızlanması açısından önemli görüyorum. Bu kapsamda söylenecek çok şeyler var ama diğer arkadaşlarımız hekimlik tarafını, biz biraz daha bütçe tarafına bakıyoruz yani önümüzdeki sene nereye, ne harcayacağız, ne olacak, bunlarla ilgili geçen yıldan gelen performansımız nedir, biraz daha bunlarla ilgili bilgi olursa seviniriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, sivil toplum örgütlerinden de konuşmak isteyenler var, Türk Tabipleri Birliğinden Sayın Özden Şener.

Evet, size söz vereyim, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 17

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ PROF. DR. ÖZDEN ŞENER – Çok teşekkürler.

Sayın Başkan, şahsınızda heyetinizi ve Sayın Bakanın şahsında da buradaki bütün Sağlık Bakanlığı heyetini, bütün katılımcıları, sayın basın mensuplarını saygıyla selamlıyorum Türk Tabipleri Birliği adına.

Ben Özden Şener, Türk Tabipleri Birliği Genel Sekreteriyim. Bana ayrılacak sürenin kısa olabileceği de söylendi, olabildiğince bir çerçeve çizmeye çalışacağım ve eleştirel bir değerlendirme yapacağım müsaade ederseniz çünkü böyle bir değerlendirmeye Sayın Bakanın sunumundan sonra ihtiyaç olduğu yine anlaşıldı.

Bir tablo çizelim size, 2002 ile 2014 arasında, bir mukayese yapma imkânı verir bize.

Hasta başvuru sayıları: Senede 3 kere biz hekime giderken artık her yurttaş ortalama 8 kez, 8’den fazla kez hekime gidiyor; bu bir artış, ulaşılabilirlik artışı belki.

İlaç tüketimi: Bir vekilimiz soruyordu az evvel, 750 milyon kutudan 1 milyar 950 milyon kutuya çıktı. Hani, bunlara şey de diyebiliriz mesela, ulaşım arttı da diyebiliriz.

Özel sektörün payı çok daha fazla arttı, kamu da başvuru sayısı 2,5 katına çıkarken bu on-on iki senede, özel sektöre başvurular 13 katına çıktı. Özel sektörün payı yüzde 30’a yaklaştı artık.

Siyasi bir tutum olarak değerlendirmek lazım sağlık politikasındaki özelleştirmeyi. Yine, diyebiliriz ki bunların hepsi iyi şeyler. Şunu soralım isterseniz: 2008’de bu iktidarın Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın altıncı yılında Türkiye’de bir yılda yapılan bilgisayarlı tomografi sayısı -radyasyonla yapılan bir incelemedir- 5 milyondur. 2010 yılında 7,5 milyon, 2012’de 10 milyon, 2014’de 12,5 milyon. Nasıl bu artış? Sağlıklı mı? Sağlıklı bir artış olduğunu söylemek mümkün mü? Mümkün değil.

Bazı kriterlerden bahsedildi, bunlar ülkedeki sağlık göstergeleri olarak söylendi. Bebek ölüm hızı mesela yüz binde 30’dan 6’ya düştü diye. Biz buna inanmıyoruz, özür dilerim. Uludağ Üniversitesinden Profesör Kayıhan Pala, Halk Sağlığı profesörü, sadece Bursa ilinde bir çalışma yaptı 2008 yılında. O çalışmada il sağlık müdürlüğü verilerine göre bebek ölüm hızı binde 6. Ama bu bebeklerin hepsi defnedildi, değil mi Bursa ili içerisinde defnedildi. Mezarlıklardan yapılan sayımda 1 yaş altındaki ölümler binde 21 çıktı. Burası Bursa, her şeyin iyi kontrol edilebildiği gelişmiş bir şehir. Doğuyu, güneydoğuyu da düşünün, sayılamayanları düşünün. Biz ölen bebeklerimizi sayamayan bir ülkeyiz, çok acı ve o istatistiklerle başarı diye övünüyoruz.

Bunun dışında, bu sunumda kızamığı göremedim ben, önceki yıllarda kızamığın sıfıra inmesinden övünçle bahsedilirdi. 2004 yılında 2002’deki sayıya geri dönüldü, 7.400 yeni kızamık vakası kaydedildi Türkiye’de.

Biz sağlıkta çağ atlamış bir ülkeyiz. Nasıl?

BAŞKAN – Sayın Şener, bir konuda anlaşalım. Siz Tabipler Birliği olarak görüşlerinizi dile getirirsiniz ama Bakanın yapmış olduğu sunum üzerinden bir... Yani, bir üslup hatası yapıyoruz, o üslup hatasını düzelterek...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Üslup değil Sayın Başkan, ben usul için bastım, usul hatası da var. Sayın Şener bitirsin konuşmasını.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ PROF. DR. ÖZDEN ŞENER – Rakamların doğruluğuyla ilgili bir tartışma yapmamamı mı önerdiniz, takip edemedim?

BAŞKAN – Siz benim ne önerdiğimi anladınız, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sivil toplum örgütü hep muhalif olmuştur.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, müsaade edin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – E, siz de müsaade edin, ne karşıyorsunuz o zaman!

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ PROF. DR. ÖZDEN ŞENER – Şimdi, toplayayım, başka bir yönden değerlendireyim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Vallahi ne kural kaldı ne bir şey kaldı, herkes kafasına göre bir şey yapıyor.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ PROF. DR. ÖZDEN ŞENER – Burada gördüğümüz topluluktaki birey sayısı kadar hasta bakıyor bir hekim günde, burada bir sağlıktan söz etmek mümkün olmaz bize göre. Bir hekim cerrahsa günde 10 ameliyat yapıyor, burada bir sağlıktan söz etmek mümkün olmaz bize göre.

Hekime yönelik şiddet: Kamil Furtun son bir yıl içinde öldürüldü. Aynur Dağdemir son bir yıl içinde görevi başında öldürüldü ama bir de “Günde 100 hasta bakacaksın, 150 hasta bakacaksın, hiçbir hasta geri çevrilmeyecek.” emriyle ölenler var. Atakan Karanfil görevi başında öldü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAKAN – İlave süre veriyorum, lütfen toparlayın.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ PROF. DR. ÖZDEN ŞENER – Teşekkür ediyorum.

Hemşire Sevilay Ayla öldü. Cenk Yavaş geçen hafta görevi başında öldü Sayın Müsteşar. Bunlar kabul edilebilecek şeyler değil, böyle bir tempoda çalışmak mümkün değil. Doğuda şiddet, sağlık çalışanına yönelik şiddet sürüyor. Biz şöyle “PKK yaptı.” diye sıyrılamayız. Kim yaparsa yapsın oradaki bütün çalışanların güvenliğini sağlamak -hemşiresinden ambulans şoförüne- bizim sorumluluğumuz olmalı.

Tıp eğitimi deyince, 5 binden 12’e bin çıktı öğrenci alımı, bu hızla giderse işsiz hekimler ordusu, işsiz hemşireler ordusuyla karşılaşacağız, ciddi bir sorundur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 18

Söyle bir şey var: Hekimler, sağlık çalışanları, herkes, sağlık alanında çalışan herkes çalışırken güvenceli ücret almıyorlar, performansa göre ücret alıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAKAN – Sayın Şener, verdiğim ilave süre de doldu, lütfen son sözlerinizi alayım.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ PROF. DR. ÖZDEN ŞENER – Peki, bütün sağlık çalışanları için kamuda, özelde güvenceli ücret, yeterli emeklilik maaşı, yıpranma ve şiddete karşı gerçekçi tedbirler bekliyoruz. Bunların tümü Sayın Müsteşarın da 2014 yılı İstanbul Tabip Odası seçimlerinde önerdiği tespitlerdir.

Teşekkür ederim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, usul için bir söz alabilir miyim.

BAŞKAN – Buyurunuz.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben şimdi anlamadım, yani Türk Tabipleri Birliği evet önemli bir kurum, tabipleri temsil ediyor ve biz de burada onları defalarca -az önce konuştuğum Şehir Hastaneleri Kanunu konuşulurken- çağırıp konuşturduk. Ama ben uygulamanızı anlayamadım Sayın Başkan. Rica edilmiş olabilir, bana sabahleyin geldiler TÜRK SAĞLIK-SEN'den arkadaşlarımız, dün de geldiler "Burası bütçe, kanun olsa sizi konuştururuz, vereceğiniz bir şey varsa bana söyleyin, ben Bakana iletim sizin adınıza." dedim. Yani, Türkiye KAMU-SEN'e bağlı bütün sağlık çalışanlarının temsilcisi olan TÜRK SAĞLIK-SEN'in Başkanı, KAMU-SEN'in de yöneticisi konfederasyonunun.

Evet, yani Türk Tabipleri Birliği önemli ama bakın ben size şehir hastanelerini söylerken -elimde, arkadaş da arkadan bakarsa görür- 3'ü de -Sağlıkta Kamu-Özel Ortaklığı, Kamu Özel Ortaklığı Hastaneleri: Yanlış Yön, Kamu-Özel Ortaklığı Sempozyumu- Tabipler Birliğinin yayınları bunlar, biz onlardan faydalıyoruz zaten. Görüşünü tabii ki belirtir ama bir kanun görüşülüyorsa ilgili bütün kurumları çağırırız.

Şimdi, bütçede böyle bir şey... Ya, biz şimdi gönderdik arkadaşları, üç gündür... Dün ENERJİ-SEN'in Başkanı geldi, onu geri gönderdik, dedik ki "Siz söyleyin, bakanlara ilettik, ayrıntılı varsa bir şey de yazılı olarak detaylarını..." Personelle ilgili varsa soruyoruz. Ben anlamadım, arkadaşlar rica etmiş olabilir de o zaman bu gelenek...

BAŞKAN – Bir usul hatası oldu diyelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama işte şimdi o zaman, bunu başlattığımız zaman...

Bakın, arkada değerli arkadaşlarımız, hekimler, sağlık çalışanları, profesör; öbür tarafta SGK'da işin harcama tarafını bekleyen, milletvekili arkadaşlarımız konuşacak, bekliyor. Onlara kısıtlı bir süre veriyoruz, geceye kadar da bekliyoruz. Arkadaşların söylediklerinin içeriği beni bağlamıyor ama bu şekilde usule uygun olmadığını düşünüyorum. Eğer öyle yapmaya başlarsak aynen başta yaptığımız tartışma gibi...

BAŞKAN – Yok, yapmayacağız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – ...daha önce valilerin izin verdiği, sonra vermeyince çingar çıktığı gibi olur. O zaman ben öğleden sonra arkadaşları çağırayım, gelsinler, sırayla onlara da söz verelim çünkü öbür tarafta KESK'te de var.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – TTB aynı zaman da seni de temsil ediyor, yani TTB çatı örgüt herkesi temsil ediyor.

BAŞKAN – Yok. Sayın Atıcı, usul açısından bütçe süreciyle ilgili olarak Sayın Günel'in söyledikleri doğrudur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Temsille ilgili sorun yok Sayın Atıcı. KESK'in de sendikası var, TÜRK-İŞ'in de sendikası var, KAMU-SEN'in de sendikası var. Usulde böyle bir şey yok.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, usulde sıkıntı var, öyle yani şimdi gönül alma olmaz burada, kurala uymamız lazım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bu olgunun bir gönül alma olarak algılanmasını ve alınmasını kesin olarak yadsıyorum, böyle bir şeyi kabul etmiyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Usulde sıkıntı var, o zaman biz çağıralım arkadaşları Sayın Bakanım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Burada Sağlık Bakanlığı Türkiye'nin bütün sağlık sektörü ve çalışanları dâhil olmak üzere bütçesini yapıyor. Bu sağlık sektörünün çalışanlarını ilgilendiren kamu kurumu niteliğindeki örgütlerin başının da taleplerini, onların dile getirdikleri sorunları dinleme durumundadır.

Bütçeyi burada yapıyorsunuz, burada bu bütçeye dönük olarak herhangi bir önerenin verilmesinin sağlanması ancak burada olur, aşağıda yapamazsınız onu. Herhangi bir kanun yapmakla bütçe kanunu yapmak arasında bu açıdan herhangi bir farklılık yoktur. Önüne gelen herkesin bütçede konuşması gibi bir iddia olamaz ama bütçede kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar gelirler taleplerini dile getirirler beş dakika içerisinde. Ha, bunu burada yapmayalım, zamanımız yok...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, usulde böyle bir şey yok yani, zaten kanun da getiriyor. Niye öyle söylüyorsunuz anlamadım?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Başka zamanlarda olduğu zaman geçmişte...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani şimdi burada kaç tane bütçe konuştuk, siz eski Bakansınız.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Tamam, benim konuştuğum dönemlerde biz konuştuk.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eczacılar Birliği de gelsin o zaman, onlar da konuşsunlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 19

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Gelebilir, konuşabilir, Eczacılar Birliği de gelebilir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam, o zaman genel bir karar alacaksınız, biz de çağıracağız.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tabii ki konuşabilir, Eczacılar Birliği de konuşabilir, kamusal kurumdur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Benim için de TÜRK SAĞLIK-SEN bütün sağlık temsilcilerini...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Konuşmama izin vererseniz, bir bitireyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkana söyledim ben size söylemedim zaten, usulde yanlışlık var.

BAŞKAN – Arkadaşlar, evet, yani Başkanlık Divanına yönelik olarak lütfen değerlendirmelerinizi alayım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, sanki beni böyle şeyde bırakmayın lütfen ya! Sayın Bakan da biliyor, böyle bir usul yok ki.

BAŞKAN – Arkadaşlar, değerlendirmeleri lütfen Başkanlık Divanına yönelik olarak alayım.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkana söylüyorum zaten, söz vermesi yanlış.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bir defa daha tekrar ediyorum.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Vermeyebilirsiniz, olabilir, yani gerekirse buradakilere de söz vermezsiniz, hiçbirimiz konuşmayız, milletvekilliği gibi herhangi bir olay da kalmaz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan, onunla ilgili söyleyemiyorum yani. Siz eskisiniz, biliyorsunuz, burada hangi kurum...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ben yaptım Bakanlığım döneminde, burada kamu kurumu niteliğindeki...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kanun da var. Bakın, kanunda herkesi biz çağırırtırıyoruz, onlar çağırıyor, zorla çağırıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Temizel, arkadaşlar, müsaade ederseniz ben bir açıklama yapayım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, şunu bitireyim ondan sonra.

BAŞKAN – Buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Eğer burada zaman kıtlığı nedeniyle herhangi bir şekilde bu tür görüşmeleri ve düzenlemeleri yapacak olan kurumlarla görüşmeye imkân bulamıyorsanız o takdirde bütçeyi birazcık yayararak konuşursunuz, normal koşullar içerisinde bütçe olur, iki gün sürer Sağlık Bakanlığının bütçesi, bir gün içerisinde de alt komisyonu kurar bütün arkadaşların hepsini, bütün temsilcilerin hepsini dinleriz. “Bunu yapmayacaksınız, şunu yapmayacaksınız, bu olmayacak.” diyeceksiniz... Orada, burada kendi kendimize ne oynuyoruz ki yani, ne yapıyor?

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade ederseniz ben de cevap vereceğim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben de söz istiyorum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bunu bir kişisel olay olarak algılamayın, benim bireysel bir takıntım hayatımda olmadı, şimdi de olmaz.

BAŞKAN – Müsaade edin, bu usul tartışmasıdır, sadece Komisyon üyeleri buna dahil olabilirler; Komisyon üyesi olmayan arkadaşlar, usul tartışmasına dahil olamazlar.

Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz önce ben de usul üzerine söz istedim ve bana söz vermediniz.

BAŞKAN – Bakın, görüşmelerin başladığını söyledim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Mehmet Bey istediğinde başlamamış mıydı efendim?

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz, bir dakika. Normal görüşmelerin başladığını size ifade ettim. Ancak, bu arada, Sayın Temizel’in ricası üzerine ben Sayın Şener’e söz verdim. Bu, onun üzerine başlayan yani arada, görüşmeler arasında bir sivil toplum örgütüne söz verdiğimiz için başlayan bir tartışmayı yaşıyoruz.

Bu konu şudur: Teamül olarak genelde bütçe görüşmelerinde komisyon üyeleri ve milletvekillerinin dışında kimseye söz vermiyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, söz istedim, siz sonra konuşun.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz. Efendim?

MUSA ÇAM (İzmir) – Söz istedik biz sizden, biz konuşalım ondan sonra siz cevap verin.

BAŞKAN – Müsaade edin, ben ne olduğunu size söyleyeyim, siz de onun üzerine konuşun.

Yani, demin sizin konuşmalarınıza, açıklamalarınıza, tartışmalarınıza müdahalede bulunmadık. Sizin oradaki ışıklarınız yanıyor, sadece usul tartışmasıyla ilgili olarak Mehmet Bey söz istiyorum dedi, Zekeriya Bey istiyorum dedi, Sayın Erdoğan istiyorum dedi ama...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben de istiyorum, bastım.

BAŞKAN – Bilemem ki, ben sizin oradaki... Az önce de basılıydı orada ışık.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır, değil değil.

BAŞKAN – Yani ben onu bilemem, burası gelincik tarlası gibi, on tane kırmızı ışık yanıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şu andaki konuyla ilgili.

BAŞKAN – Nereden bileceğim konuyla ilgili olup olmadığını, müneccim değilim ki söyleyeceksiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 20

MUSA ÇAM (İzmir) – Sorun o zaman.

BAŞKAN – Neyi soracağım, tek tek mi sorayım?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sorun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Siz söyleyeceksiniz, olur mu öyle şey!

Şimdi, görüşmeler başlamış, görüşmelerin içerisinde normalde usul tartışması yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, üsluba dikkat edelim, böyle fırça atamazsınız, biz de size atarız.

BAŞKAN – Atın o zaman Sayın Erdoğan, karşılıklı atarız önemli değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Atmamaya çalışıyoruz bakın.

BAŞKAN – Burada bütün mesele şu: Normalde teamül olarak bunu yapmıyoruz ancak neticede bütçe de bir kanun tasarısıdır.

Nasıl kanun tasarılarında sivil toplum örgütleri çağırılıp dinlenebiliyorsa bütçe görüşmelerinin içerisinde de bunu yapabilmek mümkündür ama teamül olarak bütçe takvimi sıkışık uygulandığı için bu yapılmıyor. Tek bir sivil toplum örgütünün bu konudaki iki dün akşam bu örgütün de çağırılması noktasında, iki üç örgütün çağırılması noktasında Sayın Temizel'in bir ricası olmuştu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Keşke bize de söyleseydiniz, yeni gönderdik diyorum arkadaşları.

BAŞKAN – Ama ben onu nereden bileceğim, siz de şimdi aynı şeyi söylüyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bilmek değil ama dokuz yıldır bütçe yapıyoruz bir tane olmadı, yani onun için söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam'ın söylediği gibi yani, ben nereden bilebilirim ki yani?

Sayın Erdoğan, buyurunuz.

Yani size söz vermememin gerekçesi oydu, buyurunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben hani Komisyon'da dostane bir çalışma ortamı sürmesi adına bir sürü şeye katlanırım ama burada birinci sınıf, ikinci sınıf, üçüncü sınıf üye ayırımı yoktur.

BAŞKAN – Öyle bir şey olabilir mi ya!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bunu ben hatırlatayım yani biz nezaketimizden yutuyoruz, bilmem ne yapıyoruz ama bu benim yasal haklarımın elimden alınması anlamına gelemmez. İç Tüzük'ün 30'uncu maddesi bu konuda açık bir hüküm koymuştur. Bütçeye ilişkin özel hüküm yoktur, Komisyona vardır. "Komisyon toplantılarına Başkan, Başbakan veya bir bakan katılabilir. Başbakan veya bakan gerekli görürse kendi yerine yüksek dereceli bir kamu görevlisini yazılı temsil yetkisi verilir. Komisyon, fikirlerini almak üzere uzmanları çağırma yetkisine sahiptir." İlerisinde de hükümler var.

Şimdi, bakın, Türk Tabipleri Birliği Türkiye'nin bütün tabiplerini temsil ediyor ve Sağlık Bakanlığı bütçesi konuşuluyorsa doğru usul, daha demokratik usul görüşlerini ifade etmesidir.

İkincisi: Bütün sivil toplum örgütleri yani Batı demokrasilerinde de hep muhaliftir. Biz de karşıya geçsek onlar yine buraya oturacaklar, büyük ihtimalle benzer şeyler söyleyecekler, geçmişini de bilerseniz sivil toplum örgütlerinin hep iktidara muhaliftir. Bu, iyi bir şeydir; bu, güzel bir şeydir. Yani bu konuşmanın içeriğinde "Ya, sen bizim Hükümetimize karşı mısın?" diye bir şey yok, Hükümete karşılık meselesi söz konusudur. Hükümet bugün sizsiniz, sizden öncesi vardı, sizden sonrası da olacak, onun için bütçenin zenginleştirilmesi anlamında olan buna karşı çıkmamak gerekiyor. Bence mümkünse daha fazla üye çağıralım, bir saat fazla konuşsak bile, bir saat fazla konuşuruz, 5 tane 10 tane sivil toplum örgütü konuşur ama Türkiye'nin bütçesi daha demokratik olur. Eğer Sayın Milliyetçi Hareket Partililerinin temsilcileri geri gönderilmişse bence doğru bir şey değil, onlar da çağırırlar, yeter ki bir kitleyi temsil etsinler veya çok önemli bir diyelim ki Nobel Barış Ödülü almış bir şeyimiz gelse sağlık konusunda nasıl ileri gideceğimizi şey yapsa kötü mü olacak bu Meclis için?

Bir de son şunu söylemek istiyorum Sayın Başkan. Hassas konularda yapmak istediğim şudur benim: Türkiye'de çok hassas konular var. Bu Meclis yumuşarsa Türkiye yumuşar. Elbette ki herkes fikirlerini, görüşlerini çeşitli kaynaklardan bilgi almaya çalışıyoruz ama bu Meclis gerilirse can tehdidi altında olan insanlar var, onların hayatı tehlikeye girer diye biz müdahale etmeye çalışıyoruz, tipik bir arada kalma hâli, gönlümüz kırılıyor ama ne yapalım işte memleketin hâli bu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, bir yanlış anlamayı düzeltelim miyim lütfen.

BAŞKAN – Yok, hayır, sizin için söylemedi içeriği itiraza, benimle ilgili olarak söyledi o onu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir cümleyle düzeltelim çünkü bu sefer yanlış anlamaya gidiyor. Milliyetçi Hareket Partisi sivil toplum kuruluşunun konuşmasına...

BAŞKAN – Karşı değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama yani bir dakika şimdi, hem Sayın Temizel'in hem Erdoğan'ın söylediği böyle. Ben tam tersine...

BAŞKAN – Yok öyle değil Sayın Günel, tam tersi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika yani bunun için söylemiyorum. Sayın Bakanın bakan olmadan önceki gece yapılan son toplantıda sizi burada kavgayla, tehditle dağıtıp bütün sağlık sendikalarının çağrılmalarını temin eden o kanunda bendim, eski bürokrat arkadaşlar biliyor. "Niye yok." dedim? "MEMUR-SEN'den, KESK'ten, KAMU-SEN'den, SAĞLIK-İŞ'ten kimse niye yok?" deyip toplantıyı o anda kavgayla kapattırıp ertesi gün sendikaları size ben çağırttırmadım mı?

BAŞKAN – Doğru, evet.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 21

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi ama arkadaşlar öyle bir şey söylüyor ki burada bir usul hatası var, bütçede konuşmadığımız için hiçbir sivil toplum kuruluşu gelip burada söz almıyor, onu söylüyorum. İçeriği temsil eder... Diyorum ki bakın, o kanun görüşülürken Sayın Genel Sekreter bilir dedim, altı-yedi saat onların dava dosyalarından baktım, Sayın Bakan da geldi dedi ki: “Ne söylüyorsunuz? Dedim ki: “O zaman dava dosyasına yanlış bilgi vermişsiniz, ben sizin verdiğiniz bilgiyi söylüyorum.” diye kendileriyle oturup çalıştım, beraberce bu konudaki görüşlerini, raporlarını aldım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bakın, hâlâ da elimde tutuyorum.

BAŞKAN – Tamam, onda bir sorun yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onun için burada bir yanlış anlama olmasın ama bunun için bir karar almanız lazım.

BAŞKAN – Hayır, karar almama gerek yok efendim, müsaade edin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika ama ben bir bitireyim.

Siz baştan bize oylama yaptırdınız, konuşma sürelerini ilk gün başlarken koydunuz.

BAŞKAN – Doğru.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, o zaman diyebilirsiniz ki altına bir madde daha ekleyeceğiz, diyeceğiz ki: “Şu şu bakanlıklarla işte şu kadar dakika, şu kadar kişi...” İşte bilmiyorum ne yapacaksınız, öyle olmazsa olmaz. Şimdi, bize burada sanki karşı çıkıyormuşuz gibi yapmasınlar lütfen, onun için bir daha...

BAŞKAN – Sayın Günal, kimse size karşı çıktığınızı söylemiyor. Bu talep geldiğinde İç, Tüzük’ün bana vermiş olduğu yetkiyle, ben dün bu talep doğrultusunda -Remzi Bey buradaydı- çağırımlarını söyledim. Bugün de sabah geldi, yine ifade ettikleri için de arada sözü verdim. Bu, benim uygulamamdır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – En azından bize söyleseydiniz diyorum. Bize söyleseydiniz biz de o zaman...

BAŞKAN – Yani ben de KAMU-SEN’in geldiğini gittiğini ya da MEMUR-SEN’in gelip gittiğini ya da gitmediğini bilmiyorum ki arkadaşlar. Bu bir talep doğrultusunda...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bilmek değil Sayın Başkanım, yeni bir şey gibi söylüyorsunuz, dokuzuncu yılımız burada, bütçe yapıyoruz ya, öyle bir şey söylüyorsunuz ki sanki biz...

BAŞKAN – Efendim, Allah Allah!

O zaman, tamam, yani tamamen belli bir kalıbın içerisinde bu işi götürelim, peki.

Sayın Çam, buyurunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Konuyla ilgili.

BAŞKAN – “Konuyla ilgili” derken?

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu konuyla ilgili, yani dışarıdan gelen arkadaşlarımızla ilgili.

BAŞKAN – İşte onu söylüyorum, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tabii ki dört yılda biz ilk kez diğer kanun tasarısı ve tekliflerinde meslek örgütlerinden, emek örgütlerinden, sivil toplum örgütlerinden arkadaşlarımız geliyor, burada görüşlerini ifade ediyorlar. Ama bütçe hakkı tabii, 80 milyon insanın ödemiş olduğu vergilerle oluşan bir bütçe ve herkesin burada kendini ifade edebilmesi gerekir. Aslında, TTB’den temsilci arkadaşımız, Genel Sekreter arkadaşımızın gelip konuşması son derece sevindirici ve memnuniyet verici, daha katılımcı bir bütçeyi böylelikle gerçekleştirmiş oluyoruz. Size de teşekkür ediyoruz böyle bir imkânı tanıdığınız için. Ama ilk olduğu için haklı olarak arkadaşlarımız bundan dolayı “Ya, ne oluyor, ne bitiyor?” gibi bir ikilem içerisinde kaldılar. Tabii ki bu şuradan kaynaklanıyor: Biz eğer bütçe görüşmelerini normal, uygun bir takvim içerisinde görüşme şansını yakalayabilmiş olsak, her gün 2 bakanlık değil 1 bakanlık olmuş olsa ve o bakanlığın bütçelerini ilgilendiren meslek örgütleri, sivil toplum örgütleri ve STK’ları burada dinlemiş olsak belki bizden çok daha fazla hayatın içerisinde olan insanlar olarak çok daha büyük katkı ve destek vermiş olacaktı.

Ben böyle bir uygulamayı başlattığınız için teşekkür ederim ve bunun arkasının gelmesinin ve devamından yanayız. Bunu söylemek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, tutumumun arkasındayım.

Bütçe kanun tasarılarının da diğer kanun tasarılarından herhangi bir farkı yoktur. Zaten geçmişte de sivil toplum örgütlerinin tasarısı ya da teklif görüşmeleri sırasında yasama sürecinde davet ettiğimizde, davet ettiklerimizin sadece ortalama olarak yüzde 25’i katılıyor, gelenlerin de fikirlerini beyan etmelerinin ortalama sürelerine baktığınızda en fazla on beş, yirmi dakika içerisinde yasama süreçlerinde onların görüşleri alınmış oluyor. Onun için ben burada bir beş görmüyorum. Her zaman için sivil toplum örgütlerinde ki bütçe de bir kanun tasarısıdır. Bütçe sadece rakamlardan oluşan bir şey değil, bütçe Hükümetin politikalarını ortaya koyan bir kanun tasarısıdır. Bu politikalar belirlenirken bu sivil toplum örgütlerinin de burada fikirlerini beyan etmelerinden daha tabii bir durum yoktur. Her zaman Divanımızdan talebiniz üzerine...

Biz yalnız diğer tasarılarda yaptığımız gibi ilgili sivil toplum örgütlerini davet ederek değil, bu süreç içerisinde sizlerin gelmelerini talep edeceğimiz, gelmesini talep edeceğimiz kurumlar olursa, sivil toplum örgütleri olursa bunları her zaman için davet edebiliriz. Eczacılar Birliği de olabilir, demin söylendiği için söylüyorum, sendikalar da olabilir. Çünkü, evet, Türk Tabipleri Birliği doktorları, bütün hepsini temsil ediyor ama sağlık personeli sadece doktorlardan ibaret değil, yani son derece geniş bir kesim.

Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 22

Tutumumda bir değişiklik yok. Talep doğrultusunda gene çağdırmaya devam ederim.

Evet, görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

HİKMET AYAR (Rize) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Usul üzerinde mi?

HİKMET AYAR (Rize) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

HİKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yani, biraz usulden ziyade üsluba işaret etmek istiyorum Sayın Başkanım.

Az önce Tabipler Birliği Genel Sekreteriydi yanılmıyorsam konuşan kardeşimizi dinledik. Yani, konuşmacının bir meslek örgütü adına mı konuştuğunu, yoksa siyasi parti adına mı konuştuğunu anlamakta zorlandım. Bir taraftan “asla gelir göndermeyeceksiniz” talimatını eleştiriyor, olabilir, saygı duyabiliriz ama “Ne yani hastaları geri mi gönderelim?” diye sormadan da edemeyiz. Ama diğer taraftan da “geri göndermeyeceksiniz” talimatının tam tezadı olarak da tıp fakültelerinde fazla öğrenci alınmasından şikâyet ediyor, yakında işsiz doktorlar ordusundan bahsediyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Evet, doğru söylüyor.

HİKMET AYAR (Rize) – Peki hasta var, doktor yetişmeyecek mi? Yıllardır biz buna inanmak istemiyorduk, bilinçli bir şekilde doktor yetiştirilmediğinin itirafı alıyorum ben bunu. Yani ben bu tezada...

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Yıllardır Cumhuriyet Halk Partisinin tek başına iktidarı var!

BAŞKAN - Sizinle ne alakası var ya, yapmayın Allah'ınızı severseniz!

HİKMET AYAR (Rize) – Ben sürekli dinleyen taraftayım beyefendi.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – TTB cevap veremez ona.

HİKMET AYAR (Rize) – Bu tezadı nasıl izah edeceğiz ya? Bir taraftan doktor yetiştireceğiz, evet, ama öbür taraftan işsiz doktorlardan bahsedeceğiz ama öbür tarafta hasta fazlalığından bahsedeceğiz, “Hastaları geri gönderelim.” diyeceksiniz. Böyle bir şey olabilir mi? Buna işaret etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum ben de.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Sağlık Bakanlığı

b) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü

c) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

ç) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

d) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

e) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, alınan karar gereği, önce Komisyon üyelerimize söz verdikten sonra, dışarıdan gelen milletvekillerimize ondan sonra söz vereceğim, bütün Komisyon üyeleri tamamlandıktan sonra.

Sayın Karabıyık, söz sırası sizin buyurunuz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın Komisyon üyeleri ve milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basın mensupları; evet, sosyal devlette vatandaşın sağlığa erişim hakkı var ve kaliteli olarak erişim hakkı var. Ancak, OECD'nin aralık ayında yayınladığı sağlık raporuna göre de üye ülkeler arasında Türkiye sağlık harcamalarının gayrisafi millî hasılaya oranında son sıralarda yer alıyor, buna dikkat çekmek istiyorum.

Evet, şimdi konuya girersem, Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla başlayan süreç sağlık sistemini baştan aşağı değiştirdi. Ancak piyasalaştırma, dış sermaye ve uluslararası tröstler de bu arada ön plana geçti. Sağlık hizmetlerinde özelleştirme arttı ama iddia ediyorum ki aslında özel hastanelere ödenen parayla bir yılda mevcut hastanelere ek olarak yeni hastaneler, kamu hastaneleri yapılabilirdi ve bu hastaneler beş yıldızlı da hizmet verebilirlerdi.

Evet, AKP ne yaptı? Kamu hastanelerine performans denilen hasta başı tedavi sistemini getirdi, dönüştürdü. Ama bu şekilde rakamlar gösteriyor ki hasta sayısı 3, ameliyat sayısı 10, acile başvuran hasta sayısıysa 5'e katlandı. Bunlar ciddi rakamlar.

Şimdi, çok ilginç bir veri, 80 milyon nüfuslu ülkede acile başvuran hasta sayısı 117 milyon yani bu hiçbir ülkede olan bir rakam değil. Neden? Çünkü polikliniklerde ödenen ücretler, reçetelerde ödenen katkı payları, vergiler, kalem başına katkı payı, randevu sorunları sistemi aslında bu hâle getiriyor. Tabii, işin içinden çıkılamayınca önce aile hekimlerine hastanelerde acil nöbetleri kondu, olmadı. Aile sağlığı merkezlerinde nöbetler kondu, o da olmadı. Cumartesi aile sağlığı merkezlerinde nöbetler yazıldı. Bu hafta da uzatılmış mesai yöntemine geçildi. Acaba sorunları çözecek mi, tabii ki merak ediyorum. Ayrıca, her ilde bir sağlık müdürü mevcuttu ve ilin sağlık sistemi de tek elden yürütülmekteydi. Şimdi işleyen bu sistem 3'e ayrıldı bildiğiniz gibi; Sağlık Müdürlüğü, Kamu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 23

Hastaneler Birliği ve Halk Sağlığı Müdürlüğü, bu kurumlar birbirine dahi personel vermez hâle geldiler, bu kurumlar arasında da bir kaos gündemde.

Sayın Bakan, size göre performans sistemi sağlıklı işliyor mu? Bu konudaki görüşünüzü gerçekten merak ediyorum. Diğer taraftan, özel hastanelerde vatandaşın cebinden çıkan miktar gerçekten fazla. Şişirilmiş faturalar var, gerekli gereksiz -az önce de ifade edildi- çekilen MR'lar var, tomografiler var. Bu, SGK'nın tabii ki durumunu da zorlaştırıyor. Vatandaş ortalama bir özel hastanede SGK'nın ödediği paranın yüzde 200'ü oranında bir katkı payı vermek zorunda kalıyor. Yani vatandaş, aslında dediğiniz gibi istediği özel hastaneye artık gidebiliyor ama bu ona biraz pahalıya mal oluyor.

Bugünlerde radyolarda bir reklam gördüm, bir spot dönüyor "Artık SGK'lı özel hastanelere gidebilecek." diye. Yani "Yaptır ek sigortanı, sen de git özel hastaneye" gibi bir algı var orada.

Şimdi, Sayın Bakan, özel hastanelere ödenen miktarı ben bütçede göremedim, o rakamı merak ediyorum yani ne kadar arttı bu sisteme geçilmesiyle özellikle?

Şimdi, yeni yatırımla var, devlet hastaneleri yapılıyor, evet, ama çoğu il ve ilçe merkezleri dışında. Sayın Bakan siz de aynı zamanda Bursa Milletvekiliysiniz benim gibi, aynı şehre hizmet ediyoruz. Örneğin, Mudanya'daki hastaneye bir hastanın gitmesi, 35 lira gidiş, 35 lira geliş taksi parası vermek zorunda. Yine, Mudanya'nın içerisinde, bakın, bir iğne yaptıracak sağlık merkezi yok. Yine, başka devlet hastanesi sorunları da var, ben zamanım kaldıncaya değiniyorum ama.

Bir de otuz-kırk yıllığına inşaat şirketlerine ödenecek kira bedelleriyle hastaneler yaptırılıyor, bu rakamları biliyoruz. Hastanenin dört yıllık kira bedeliyle aslında hastanenin inşaatı tamamlanıyor. Burada da sanki maliyetlerde ya da verilen ihalelerde bir sıkıntı olabilir mi, bunu da dikkate almak lazım.

Şimdi, personel sorunları var. Özellikle üniversite hastanelerinde de böyle. Asistan ve hemşire gibi yardımcı sağlık personeli yetersizliğinden dolayı hizmet kalitesi zaman zaman düşüyor. Örneğin her 2-3 yoğun bakım hastasına bir hemşirenin bakması gerekiyor ama günümüzde bu sayı 5'e, 6'ya çıkabiliyor, bu da bir sıkıntı.

Yine, eğitim ve araştırma hastanelerinde eğitim ve araştırma faaliyetleri oldukça zayıf kalıyor, hasta hizmetleri ise yine ne kadar çok hasta bakarsan o kadar çok performans alırsın şeklinde uygulandığı için sağlık hizmetlerindeki kalite sorunu da göz ardı ediliyor aslında.

Mevcut durumda bir aile hekimine 3 bin-4 bin kişi düşüyor. Avrupa ülkelerinde bu sayı 2 bin ile 2.500 arasında. Mevcut sistemde, aile hekimliği sisteminde sevk zorunluluğu olmadığı için ikinci ya da üçüncü basamak sağlık kuruluşlarında daha basit hastalıkları olan hastalar yığılmaya neden olabiliyor, böylece büyük sorun olan hastalar da gerçekten sıra beklemek zorunda kalıyor, bu da bir sorun aslında.

Şimdi, taşeron sistemine de dikkat çekmek lazım, özellikle üniversite hastanelerinde, bu her yerde var, bunu da belirtmek istiyorum.

Şimdi, benim aslında alanım tıp değil, ben finansçıyım ama uzun yıllar hastane maliyetleri üzerinde çalıştım ve Uludağ Üniversitesinin de içinde olduğu 9 üniversitede yoğun bakım çalışmaları yaptık, yoğun bakım maliyetleri üzerine. Bununla ilgili birkaç sıkıntıyı dile getirmek istiyorum vaktim kaldıncaya.

Başta üniversite hastaneleri olmak üzere kamu hastanelerinde hâlen Sayın Bakan, mevcut yoğun bakım üniteleri yetersiz ve bu çok sayıda hastanın hayatını kaybetmesine sebep oluyor. Benim elimde çok veri var ama bunlara hani çok zamanım yok yani hangi bölümdeki yoğun bakım giriş çıkış sayılarından oranlarına kadar, hangi hasta kaç gün süreyle kalıyor ortalama, bölüm olarak, ana bilim dalı olarak rakamlar elimde var. Onlar çok önemli değil, sizde de vardır, bu 9 üniversiteden incelediğimiz rakamlar bunlar. Ama şu var: Standartlara göre bir hastanede mevcut yatak sayısının en az yüzde 5'i kadar yoğun bakım yatağı bulunması gerekiyor. Yoğun bakımlarda bildiğiniz gibi sadece kurulum maliyeti değil, bir de işletim maliyeti var ve bu işletim maliyeti aslında ikiye ayrılıyor yani bunun bir tanesi aslında malzeme maliyeti, bir tanesi de sürdürme maliyetidir fakat şöyle bir şey var: Maalesef yoğun bakım ünitesi açmak istemiyor üniversite hastaneleri çünkü yoğun bakım maliyetlerinin yükü, maliyet yükü üniversite hastanelerinin üzerine kalıyor. Bakın, bu az önce belirttiğim işletme gideri ve toplam sarf malzeme gideri olarak ikiye ayrılan maliyetler gerçekten yüksek boyutlara ulaşıyor ve paket fiyat sistemi var bildiğiniz gibi. Biz, 9 yoğun bakım üzerinde çalışmışık reanimasyon hariç. Bu, tabii, çocuk sağlığı ve hastalıkları, yeni doğan, genel cerrahi, göğüs cerrahisi, kalp damar, kardiyoloji, nöroloji, nöroşirurji, plastik cerrahi yoğun bakım üniteleri üzerine çalıştık. Burada bir tek yeni doğan yoğun bakım ünitesini ayırıyorum çünkü orada paket fiyat uygulaması yok, bir haftalık dönüşüm sistemi var. Bir tek, geliri giderine gitmeyen ve zarar etmeyen bölüm orası. Zaten sirkülasyon orada daha sık. Ama maalesef en fazla göğüs cerrahi yoğun bakım ünitesinde, bakın, ilaç ve sarf malzeme giderleri hasılatın yüzde 23'ünü oluşturuyor, işletme giderleri ise yüzde 738'i yani külliye zarar. 2'nci sırada çocuk sağlığı geliyor. Sarf malzeme gideri gelirin yüzde 29'u ama toplam ilaç ve sarf malzeme gideri hasılatın yüzde 329'u. Sonra da kalp damar cerrahisi geliyor. O da böyle astronomik gider maliyetlerinde. Tabii, bunlar hastanelerin üstüne bindiği için maalesef bu hastaneler yoğun bakım maliyeti altında zarar etmeye başlıyorlar. Paket fiyatı uygulaması yanlıştır demiyorum ama yani güncellenmeli ya da işte, zamanın şartlarına göre tekrar değerlendirilmeli. Bu şekilde zaten hastaneler yoğun bakım ihtiyacı olsa da maliyetin altında ezildikleri için sıkıntı yaşıyorlar ve aslında çok da hevesli olmuyorlar. Tabii, yine, eğer bütçe sorunu yoksa bile o zaman da eleman yetersizliğinden, yoğun bakım hemşiresi yetersizliğinden, personel yetersizliğinden yine çok büyük sıkıntı çekiyorlar.

Şimdi bir başka konu var Sayın Bakan. Kamu Hastaneleri Birliği artık gündemimize yeni girdi. Ben şöyle üzücü bir olay yaşadım. Bunu çok yüzeysel geçeceğim ama bilginizin olmasını istiyorum. Mutlaka böyle bir talimatınız yoktur ama böyle bir algı var

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 24

ve bu yanlış algının giderilmesini isterdim gerçekten. Bize, biliyorsunuz, bazı yerlerden referans olma talebi gelir. Biz hangi partiye bakarak referans olacağımızı düşünmeyiz, yani partisine bakmayız vatandaşın. Tanıdığımız bir genç kız geldi ve Kamu Hastaneleri Birliğine başvurduğunu ama referans istediklerini söyledi. "Referans olarak beni yazabilirsin." dedim. Birkaç gün sonra geldi, "Sizin aramanız gerekiyor." dedi. "Peki, ararım." dedim -ve şehir ismi de vermiyorum şu anda- aradım ve çıkan kişi bana dedi ki: "AKP İl Başkanlığından gelecek." Ben dedim ki: "Ben Cumhuriyet Halk Partisi milletvekiliyim, bir yanlış anlama var galiba. Sizin yetkiliniz kim?" Yetkiliye aktardı, aynı cümle ondan geldi bana. Ben çok geçirdim, üzüldüm. Söyledim sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Dedim ki: "Neden il başkanlıklarından geliyor? İl başkanlıkları İş Bulma Kurumu mu ya da kariyer ofisi mi?"

İşte, "Yanlış anlamayın." falan ama... 2 kişinin böyle demesi, birkaç ilden de yine aynı şekilde beyanların gelmesi. Ama bunu ben bizzat telefonla yaşadığım için... Mutlaka böyle bir talimat yoktur ama böyle bir algının olduğunu bilmenizi isterim. Bu, zafiyete düşürebilir çünkü Sayın Başbakan da "Biz herkesi kucaklıyoruz." demişti. Özellikle iş bulma alanında gençlerin, hani, "Şuradan getir, buradan getir, il başkanlığından." Ben bir öğretim üyesi olarak da referans olabilirim, bir milletvekili olarak değil Sayın Bakan. Bunu belirtmek istedim.

Acaba sürem var mıdır?

BAŞKAN – İlave süre verdim ben size.

Buyurunuz efendim.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Tamam, Teşekkür ediyorum.

Şimdi, diğer taraftan, özellikle akademik araştırma ve eğitim çalışmaları için üniversitelerde maksimum yüzde 250 olan katsayı var. Rutin hizmetler için yüzde 1.600 olduğunda araştırma ve eğitim çalışmaları biraz daha orada, hani, güdük kalıyor tabiri yerindeyse. Yeni düzenlenen akademik teşvik ödemeleri ise maksimum 780 lira civarında olabiliyor. Ortalamada ise 350-400 lira olarak gerçekleşeceği aslında öngörülmüyor. Şimdi burada birkaç sorun daha var ama çözüm önerileri de şu olabilir: Mesela üniversite hastanelerindeki hizmetin yanı sıra eğitim ve araştırma faaliyetlerinin kalitesinin artırılabilmesi için daha fazla asistan, hemşire ve teknisyen atanması kesinlikle zorunlu. Performans sistemi akademik ve eğitim çalışmalarına ve daha komplike hastaların tedavi edilmelerine imkân verecek şekilde değiştirilmeli. Yani bunun fayda-maliyet analizinin, etkinlik analizinin kesinlikle yapılması lazım. Uygulamada şu anda faydalı olduğunu özellikle görmüyoruz. Yani mutsuz bir sağlık personeli var, mutsuz bir hasta var karşılığında da.

Üniversite sağlık personelinin özlük hakları var yine.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz. İlave süre tekrar vereyim.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bunu ifade etmek istiyorum.

Peki, şimdilik bu kadar. Ben diğer arkadaşların zamanını almayayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İki dakika daha ilave süreniz var, verdim.

Buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Peki, oldu, tamam o zaman.

Az önce, yeni kurulması planlanan şehir hastanelerinin şehirlerin içerisinde olmadığını, uzak bölgesinde olduğunu ifade ettim. Bir de 3 bin-4 bin yataklı olarak planlanıyor, yani biraz daha hantal bir sistemde. Oysa daha yakın mesafelerde, daha az miktar yataklı hastaneler belki uygulamada düşünülebilir. Yani bu sadece bir öneridir, sağlık sisteminden gelen önerilerdir. Belki 600-800 yataklı olabilir.

Yine, şu anki yönetim sistemi genel sekreterlik, sağlık müdürlüğü ve halk sağlığı müdürlüğü olarak 3 başlı şekilde gidiyor ama bu da koordinasyonda yetki çatışmalarına sebebiyet veriyor. Ayrıca, bu sistemde daha fazla hekim yönetici olarak istihdam edildiği için sağlık hizmeti vermesi gereken nitelikli kişilerin çoğu yöneticilik performansında oluyorlar. Hani, bu da belki bir gözden geçirilmesi gereken bir nokta olabilir.

Aslında, sonuç olarak "Ne kadar çok hasta bakarsan, ne kadar çok laboratuvar tetkiki yaparsan, ne kadar çok tomografi, MR, röntgen çekersen o kadar performans alırsın." mantığının terkedilmesi lazım. Onun yerine, hastaların evlerinde ya da günlük yaşamlarında sağlık açısından daha iyi takip edildiği ve koruyucu sağlık hizmetlerine daha çok önem verildiği bir sistemin faydası olduğunu düşünüyorum.

Tabii, sağlık çalışanlarının özlük haklarının düzeltilmesi son derece önemli ve buradaki taşeron sistemine ayrıca tekrar dikkat çekmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın İlgezdi, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, sayın vekil arkadaşlar; ben özellikle hasta mahremiyeti üzerine konuşmak istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 25

Burada özellikle son yıllarda yürürlüğe konan uygulamalardan biri yine hasta mahremiyetinin ihlal edilmesi. 29 Kasım 2013 tarihinde Genel Sağlık Sigortası Medula Web Servisleri Kullanım Kılavuzu'nda bir değişikliğe gidilerek SGK'ya sözleşmeli olan özel sağlık kuruluşlarına başvuran hastalardan parmak izi ya da avuç içi arama yöntemiyle provizyon alınacağı, aksi hâlde sigortalılara sağlık hizmeti verilemeyeceği düzenlemesi yapılmıştır. Resmî kimlik belgeleriyle kimliklerini kanıtlayan sigortalılardan zorla biyometrik veri alınmak istenmesi ve bu uygulamaya karşı çıkanlara sağlık haklarının engellenmesi anlamında ciddi bir direnç gösterildiğini ve insan hakları ihlali ortaya çıktığını düşünmekteyim. Bununla birlikte, 18 Nisan 2014 tarihinde yürürlüğe giren Genel Sağlık Sigortası Uygulamaları Yönetmeliği'nin "Kimlik Tespiti" başlıklı maddesinde de biyometrik veri zorunluluğu getirilmişti. Her iki uygulamanın yürütülmesinin durdurularak iptal edilmesi için Danıştaya başvurulmuştu ve neticede de bu uygulamalar iptal edilmiş, biyometrik kimlik doğrulama olmaksızın Medula sisteminden yararlanmanın ve sağlık hizmetlerinden eşit derecede yararlanmanın önü açılmıştı. Ne var ki Bakanlığınızın hasta bilgilerini toplama konusundaki ısrarı sona ermedi. Kişisel verileri toplamakta büyük bir direnç gösteriyorsunuz. Bu defa, 5 Şubat 2015 tarihinde yayınladığınız genelgeyle "kamuoyunda büyük bir reform" olarak duyurulan "E-Nabız" isimli sağlık net online sisteminin kurulduğunu ve bütün kişisel sağlık bilgilerinin bu sistem üzerinden Bakanlığa gönderilmesi gerektiğini bildirdiniz. Bu genelge kamuoyunda fişlenme tartışmasını getirdi. Belki anımsarsınız, konuyla ilgili 21 Ağustos 2015 tarihinde bir soru önergesi verdim ancak bu soru önergesine dört ay sonra cevap alabildim. Söz konusu önergede sistemin amacının hastaların her nerede tedavi görürse görsün bu sistem üzerinden kendi sağlık bilgilerine erişebilmesi olduğu belirtilmişti.

Bakanlığınıza bağlı hastanelerin sisteme entegre olduğu, aile hekimliği, üniversite hastaneleri ve özel sağlık hizmet sunucularının da 1 Mart 2015 tarihine kadar sisteme dâhil olarak 2015 başından itibaren toplanan kişisel sağlık verilerinin sisteme işlenmesi gerektiği de vurgulanmıştı. Şunu önemle vurgulamak istiyorum ki: Sağlık Bakanlığına bütün hastaların kişisel sağlık verilerini kaydetmesi, işletmesi ve paylaşması konusunda yasayla verilmiş bir yetki yoktur ne yazık ki. 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 47'nci maddesiyle, Sağlık Bakanlığına veri toplama ve işleme konusunda 2 kez yetki verilmiş, 2'si de Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Ayrıca, bu soru önergesinde, vermiş olduğum soru önergesinde cevapta E-Nabız'ın gerekçesi olarak 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (f) bendindeki "Herkesin sağlık durumunu takip edebilmek için gerekli kayıt ve bildirim sistemi kurulur." ifadesini göstermişsiniz. E-Nabız projesiyle hayata geçirilmek istenen şey, kapsamı itibarıyla hastanın sağlık durumunu takip etmek değil, hastanın kişisel sağlık verilerinin olduğu gibi toplanmasıdır. Bu istek açıkça Anayasa'mıza aykırıdır. Bununla birlikte, yine soru önergesinde verilen cevapta ısrarla vatandaşın rızasından bahsedilmektedir. Bugüne kadar takip ettiğim uygulamaların hiçbirinde hastalara kişisel sağlık verilerinin depolanacağı yönünde bir bilgilendirmede de bulunulmamıştır. Keza, sağlık meslek örgütleri de konuya itirazlarını aynı şekilde dilettirmektedir ve hastaların rızasının nasıl ve kimler tarafından, hangi yöntemle alınacağını açık olmadığı bildirilmektedir. Sonuç olarak şunu kabul etmek gerekir ki, kişilerin alacakları sağlık hizmetinde önceki sağlık bilgilerinin ilgili hekim tarafından görülebilmesi ve sağlık hizmetlerinin niteliğinin artırılması için bilgilerin merkezî olarak toplanması gerekmemektedir. Dünyada birçok ülkede uygulandığı gibi, hastalara verilecek bir elektronik kartla sağlık hizmetini veren bütün kişi ve kuruluşların yaptıkları işlemlerin kayda geçirilmesi, kişisel bilgilerin devlete değil, kişinin kendisinde toplanması pekâlâ daha mümkün. Bu yol açıkça...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İlgezdi, lütfen, süreniz doldu, sözlerinizi toparlayın.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Hastaların kişisel bilgilerinin merkezî sistemde toplanmak istenmesi anlaşılır değildir.

Eğer reform yapılacaksa elektronik kart sistemine geçilmesi daha uygundur. Üstelik bu yöntemle kişilerin özel hayatının güvenlik açığının kötü niyetli kişilerin erişemeyeceği ve tehditlerin olmaması kaydıyla korunabilmesi mümkündür.

Süre çok kısalmış Başkanım, daha çok söyleyecek söz vardı.

BAŞKAN – Maalesef. Bir dahaki bütçeye.

Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Aydoğan, buyurunuz.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, Komisyonun değerli üyeleri, sevgili katılımcılar; ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Komisyon Başkanımız Sadi Bilgiç, biraz önce de ifade etti, bütçelerin bir rakamlar topluluğu olmadığını, aynı zamanda Hükümetin politikalarını belirlediğini ifade etti. Katılıyorum. Ben dün de bu çerçevede bir beyanda bulunmuşum.

Tabii, Sağlık Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz. Bu ülkede şu anda sokağa çıkma yasaklarının olduğu bölgede 500 binin üzerindeki insan en temel hakkı olan sağlığa erişim hakkını kullanamıyor. Yani bunu bu Komisyonunda konuşmayacaksak nerede konuşacağız. Şu anda Sur'da, Cizre'de iki ayı aşkındır sokağa çıkma yasağı var. Orada kronik böbrek yetmezliği olan insanlar var. Her gün telefonlar geliyor. Diyalize girmesi gereken insanlar var, diyalize giremiyorlar. Kalp hastaları var. Hastaneye erişim konusunda çok ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Sokağa çıkma yasağının olduğu yerlerde aile sağlık merkezleri kapanmış durumda. Şu anda Diyarbakır, Sur'daki bir aile sağlığı merkezi de karakol yapılıyor. Valiliğin bu konuda bir beyanı olmuştu. Yine, çocuklar ölüyor buralarda. Biliyorsunuz, Cizre'de bir bebek hastaneye yetişemediği için yaşamını yitirmişti. Annesi, onu bir buzdolabının içerisinde sekiz gün boyunca saklamak durumunda kalmıştı. Yine, Silopi'de Miray bebeği bütün Türkiye biliyor.

Yine, tabii, dün itibarıyla 8 güvenlik görevlisi yaşamını yitirdi. Bugün 1 kişi daha yaşamını yitirmiş. 9 güvenlik görevlisi yaklaşık 1 gün içerisinde yaşamını yitirdi. 1'i yüzbaşısıdır yani üst düzeyde bir görevlidir. 10'larca demeyeceğim, 100'lerce yaralı güvenlik görevlisi var. Artık Diyarbakır'daki hastanelerde yaralıları tedavi edecek bir durum ortadan kalktı. Diyarbakır Üniversitesi Tıp

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 26

Fakültesi çatışmalarda yaralanan güvenlik görevlilerini tedavi ediyor. Yani Diyarbakır Tıp Fakültesi Hastanesi yetmediği için şu anda yaralıların bir kısmı da asker hastanesinde tedavi ediliyor, yetmezse GATA'ya kaldırılıyor. Diyarbakır'ın yine başka bir hastanesi, araştırma hastanesi de çatışmalarda yaralanan sivillerin ve yine oradaki eylemcileri tedavi ediyor. Yani bütün bunların yaşandığı bir ülkede buraya Sağlık Bakanlığının bütçesi için toplanıp "Şu kadar lira bu genel müdürlüğe, bu kadar lira bu kadar genel müdürlüğe." deyip bu toplantıyı bitirmek kabul edilemez. Yani Sağlık Bakanlığının bu konudaki politikaları ne olacak önümüzdeki zaman dilimi içerisinde? Tabii ki bunları burada konuşacağız. Konuşulacağı yer, tam tersi, burasıdır. Bu anlamda, Sayın Bakanın yaptığı toplantı öncesi değerlendirmeye değer biçiyorum önemlidir. Elbette ki bir Sağlık Bakanı olarak. Türkiye'de bu yaşananlarla ilgili herkesin beklentisi var. Dün akşam itibarıyla 27 cenaze mahallelerden çıkarılıp Cizre Devlet Hastanesi morguna getirildi. Yine aldığımız bilgi kadarıyla, pek çok ceset torbası istenmiş, mahallelerde yaşamını yitirenler peyderpey hastanelere, morglara kaldırılıyor. Tabii ki bunları burada konuşacağız. Ne olacak bu işin sonunda? Burada değerlendirmeler yapacağız ve çözüm bulacak yer de burasıdır, Meclistir. Plan Bütçe Komisyonunda da tabii ki bunlar konuşulacak.

Bakanımızın yaptığı değerlendirmeyi doğru görüyorum ancak içeriğine katılmadığımı ifade etmek istiyorum. Gerçekten bölgede yaşananlar, şu anda burada, bu toplantıda bulunan hiç kimsenin yaşamadığı zaman anlayabileceği, bilebileceği bir durum değil. Eylül ayı içerisinde Cizre'de sokağa çıkma yasağı ilan edilmişti. İlk sokağa çıkma yasağının ilan edildiği durumu söylüyorum. Ben Cizre'deydim. Üç gün, sokağa çıkma yasağının ilan edildiği Cizre'de kaldım. Bu, hendeklerin ve barikatların olduğu mahalleler değildi. Barikatların olmadığı, hendeklerin olmadığı mahallelerde kaldım. Üç gün içerisinde gözlemlediğim şeydu: Tek bir kişi dahi - barikatların, hendeklerin olmadığı mahallelerden söz ediyorum- herhangi bir ihtiyaç için bile olsa dışarıya çıkamamıştır. Kafasını çıkaran insanın keskin nişancılar tarafından vurulduğu bir yerden söz ediyorum. Üç gün orada kaldıktan sonra 3'üncü gün içerisinde Cizre'den çıkmak istedim. Kaymakamı arıyorum, cevap vermiyor, emniyet müdürünü arıyorum cevap vermiyor, valiyi arıyorum, cevap vermiyor, yani devlet hiyerarşisi içerisindeki hiçbir makam bir milletvekiline cevap vermiyor. Öyle olunca, 155'i aradım Sayın Bakan. 155'e Diyarbakır milletvekili olduğumu, Cizre'de bulunduğumu ve çıkmak istediğimi söyledim. 155, biliyorsunuz, bütün kayıtları alıyor. Kayıtları aldım, isteyip teyit edebilirsiniz. Bana 155'ten söylenen şeydu: "Şu anda sokağa çıkmanız durumunda görüldüğünüz her yerde vurulursunuz. Çıkarsanız sizin vurulmanızdan, ölmenizden biz sorumlu değiliz, çıkmayın." Dedim ki: "Ben bu ülkenin milletvekiliyim. Cizre'deyim ve ben çıkacağım buradan. Size bildiriyorum, zaten beni vurmasınlar diye size bildiriyorum, katletmesinler diye size bildiriyorum. Benim arabamın markası şu, rengi şu, benim bu arabam Meclise kayıtlı arabadır. Arabamın önünde Meclisin bize verdiği kart da bulunmaktadır. Ben saat yarım itibarıyla bulunduğum noktadan çıkıyorum." dedim. Aynen bana söylediği şu: "Çıkarsanız vurulursunuz ve bundan biz sorumlu değiliz." Dedim ki: "Ben çıkıyorum, vurulmam hâlinde sorumlusu olan sizsiniz." Yine de, tabii, tedbir anlamında, belediyenin itfaiye aracıyla birlikte, itfaiye aracı önde, ben de şehri çok iyi bilmediğim için arkasından çıktım. O dönem Cizre'ye giriş de yasaktı, çıkış da yasaktı. Şimdi çıkmak serbest, girmek yasak. Çıkma noktasına geldim, polis kontrol noktasına. Neyse ki, yani bu görüşmeden sonra, anladığım o, hemen haber verilmiş benim çıkmak istediğimle ilgili durum. Kontrol noktasına geldiğimde, oradaki görevli, yani güvenlik görevlilerinin şefi olduğunu tahmin ettiğim birisi, "Çıkmanızla ilgili bize bilgi verildi, buyurun Sayın Vekilim, çıkın." dediler. Yani o şekilde çıkabildim. Tablo bu. Bunu söylemek istiyorum.

Yani, bir dönem önce yine Silvan'da da sokağa çıkma yasağının olduğu bir gün, akşam saatlerinde, Silvan'a 9 kilometre yakın bir petrol istasyonunda bekliyorduk içeriye giremediğimiz için. Tam o sırada, beklediğimiz sırada ışıklar söndürüldü. Bir TOMA, birkaç Özel Harekât polisinin zırhlı aracı ve 2 tane yarım otobüsten oluşan Özel Harekâtçıları bulunduğum petrol istasyonu noktasına geldiler. Hemen, Özel Harekâtçıların şefi ya da müdürü olduğunu düşündüğüm bir görevli sesinin en son noktasına kadar bir konuşma yaptı. Aynen yaptığı konuşma şeydu: "Bizim devletimizden ne istiyorsunuz? Bizim bayrağımızdan ne istiyorsunuz? Bu bayrak sayesinde karnınızı doyuruyorsunuz. Bu devlet sayesinde aç karnınızı doyuruyorsunuz. Şerefsizler, alçaklar..." Ağzına gelen bütün lafı o gecenin karanlığında -akşam saat 19.30'du- söyledi ve işte, on dakika içerisinde oradan ayrılmamız durumunda "Hepinizi geberteceğim." dedi. Aynen kayıtlar. Hemen yanımda bulunan devlete ait bir binanın güvenlik kameralarında da kayıtlıdır ve bütün bunları söyledikten sonra oradan ayrılıp gittiler. Yani bölgede yaşanan tablo bu, durum bu. Bütün bunlar, içinde olmadan, yaşanmadan gerçekten anlaşılacak gibi değildir orada. Ben hemen bu olaydan sonra kaymakamı aradım, "Nasıl bu güçleri buraya gönderdiniz? Tıpkı Yüksekova'da yapılan bir durum gibi. Yani Yüksekova'da da bir Özel Harekâtçı işçileri toplamıştı, buna benzer açıklamalar yapmıştı. Aynen o tabloyu burada yaşadık." dedim ve kaymakam haberinin olmadığını, haberi olsaydı asla oraya böyle bir güç göndermeyeceğini ifade etti. Ben şahsen inandım yani. Tarzı buydu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, ilave süre veriyorum.

Buyurunuz.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Şimdi, bütün bunlardan sonra birkaç şey söyleyeceğim.

Sayın Bakan, bu hastanelerde cezaevlerindeki yatan hükümlü ve tutuklular için "mahkûm koşulları" denilen koşullar gerçekten yani iç yakacak durumdadır. Bu konuda gerek siyasi tutuklulardan gerekse adli tutuklulardan aldığımız çok sayıda mektup var. Bu konuda bir şey yapmayı düşünüyor musunuz? Yani Diyarbakır'dakini ben biliyorum, Ankara Numune Hastanesininkini biliyorum, bir iki yıl önce gitmişim, şu anda durumu nedir, bilmiyorum. Ama hepsi havasız, nemli bir durumda. Yine, tutuklu ve hükümlülerin en fazla şey yaptıkları konu şu: Hastanelerde elleri kelepçeli olarak muayene edildikleri, hekimlerin bu konuda Sağlık Bakanlığının yayınladığı genelgelere uymadığı biçiminde. Bu da sağlığa erişim hakkı açısından son derece önemli bir konu. Kişiler tutuklu ya da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 27

hükümlü olabilir ama yani, hükümlü ve tutuklu olsalar da bir devletin tutuklu ve hükümlü kişilerin sağlıklarını koruma ve tedavi etme görevi vardır, sorumluluğu vardır. Bu, demokrasinin de önemli bir kuralıdır diyeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre vereceğim.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Hemen bir şey daha söyleyeceğim. Şimdi, tabii ki bu hastaneler yapılıyor. Bizim elimizde şöyle bir veri var şehir hastanelerinin yapılışıyla ilgili: Bir politika olarak bunu yeni gündemleştirdiniz. Pahalı bir hizmet olduğu da açık ve ortada gibi geliyor. Örneğin Erzurum'da yapılan bir hastane var. Sizin Genel Müdürlüğünüz tarafından yapılmış, maliyeti 189 milyon olarak düşmüş. Yine başka bir yerde aynı kapasitede, yani Erzurum'un şeyi 1.200'dür, diğeri 1.500'dür Kayseri'de yapılan hastanesi şehir hastanesi olarak yapılan hastane. Birini 189 milyona mal ederken diğeri maliyetinin 432 milyon olduğu söyleniyor, yazılıyor. Bu kadar büyük fark varken neden Bakanlığın bütçesinden bu kadar para ayrılıyor? Bu konuda da bir değerlendirme yapabilirsiniz iyi olacak diye düşünüyorum.

Tabii, konuşulacak çok şey var ancak, tabii, zaman sıkıntısı da var.

Canlı doğan bin tane bebekten 14'ü, yani binde 14'ünün yaşamını yitirdiği bir ülkede yaşıyoruz ve bu bebek ölümlerinin çoğunun da sosyoekonomik düzeyi düşük bölgelerde olduğu şeklinde elimizde veriler var. En azından Sağlık Bakanlığı bir politika olarak hem bebek ölümlerini hem de 1 yaşın altındaki ölümleri önleme yönünde, bu sosyoekonomik düzeyi düşük, özellikle tabii bölge illerinde nasıl bir tedbir ve önlem alacak, o konuda da bir değerlendirme yaparsanız iyi olur.

Yine, son günlerde doğum çok teşvik ediliyor bir Hükümet politikası olarak fakat doğurganlık hızı artıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Tunç, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, bütçemizin hayırlı, uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Bir hekim olarak konuşmacıları, arkadaşları dinledikten sonra bazı şeyleri hatırlatmakta fayda olduğunu düşünüyorum. Ben 22'nci Dönemde de bu Meclisteydim ve Sağlık Komisyonu üyesi olarak bu ülkenin sağlığındaki değişimi, dönüşümü sağlayan ekipte yer aldım. O nedenle, bugün çok farklı şeyleri tartışıyoruz tabii ama 2002 öncesinde de bu ülkedeki sağlıkta neler olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Türk Tabipler Birliğinin temsilcisinin söylediği gibi, bu ülkede 1990 yılından beri hep "Eğer bu şekilde giderse ülkede hekimler işsiz kalacak." şeklinde bugüne kadar geldik ama ben 2004 yılında Mediste konuşma yaparken Türkiye'deki hekim sayısını net olarak çıkartamamıştım. Çünkü Türk Tabipler Birliğinde de net bir doktor sayısı yok. O dönemde SSK hastaneleri vardı. Onlarda da farklı bir sayı çıkıyor, Sağlık Bakanlığında da farklı bir sayı çıkıyordu. Bugün, işte, 2002'den beri başlatılan çalışmalar hem hekimlerimizin hem sağlık çalışanlarının belirli bir noktaya gelmesine, belirli ekonomik ve sosyal seviyeye ulaşmasında önemli katkılar sağlayan tüm Bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisine, bütün milletvekillerine teşekkür ediyorum gerekli kanunların çıkarılmasından dolayı.

Tabii, TTB'ye bir söz daha söylemek istiyorum. Bugüne kadar her şeye muhalif oldukları için bu ülkeye de muhalif oldular çünkü bu ülkenin birliği, dirliği varken kalkıp terör örgütünün yanında yer almasından dolayı, ben bir hekim olarak, bunu kesinlikle kabul etmiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Direkt satışma var, direkt.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Satışma olabilir. Ben gerçekleri söylüyorum burada çünkü belirli dönemlerde Türk Tabipleri Birliğinde çalışmış bir insan olarak söylüyorum.

Değerli arkadaşlar, hekimlerimizin ve sağlık çalışanlarımızın bugün standartları gerçekten belirli bir noktaya geldi. Ama Sayın Bakanım, gerçekten özlük hakları konusunda ve çalışma şartları konusunda önemli sıkıntılar var. Bu konuda, inşallah, bu dönemde gerekli düzenlemeleri yapabiliriz. Özellikle emekliliğe yansması gereken döner sermaye ücretlerinin sağlık çalışanlarımız açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum ve bu konuda da gerekli çalışmaları hep birlikte inşallah yaparız çünkü özellikle yıpranmayla ilgili de belirli bir aşamaya geldi. Bu dönemde bunun da yapılmasıyla ilgili gerekli çalışmaların yapılmasını ben talep ediyorum.

Yine, özellikle sağlık turizmiyle ilgili, sağlık turizmi belirli aşamalara getirildi belki ama diğer bakanlıklarla ve diğer kurumlara iletişimin daha iyi yapılıp ve bu konuda belirli organizasyonların yapılması gerektiğini düşünüyorum, gerekli teşviklerin yapılmasının, belirli standartların oluşturulmasının bu ülke için daha faydalı olacağını söylüyorum.

Özellikle de fizik tedavi merkezlerinin artırılması çok önemli. Gerçekten hastanelerimiz çok iyi, gerekli ameliyatlarımız çok iyi yapılmakta ama fizik tedavi ünitelerimizin daha fazla açılması gerekmekte. Fizik tedavi alacak hastalarımız daha fazla süre beklemek zorunda kalmakta ve bununla ilgili de biz periferde sıkıntı yaşamaktayız.

Yine, periferde özellikle bazı hekimlerimizin atanmasıyla ilgili, Sayın Bakanım, sıkıntılar olabiliyor. Her ne kadar uzman sayısı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tunç, lütfen toparlayın sözlerinizi, ilave süre veriyorum.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 28

Uzman yetiştirmede gerçekten Bakanlığımızın ve Hükümetimizin neler yaptığını biliyorum ama bu uzman yerleştirmelerde yani uzmanların atanmasında en azından daha dikkatli davranılması ve periferde belirli merkezler konumundaki yerlere, örneğin endokrin, gastroenterolog, tıbbi onkolog, bu tür uzmanların daha dikkatli olarak atanmasının sağlanmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Yurdakul’da sıra efendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, söz için değil, sadece biraz önce yapılan konuşmaya karşılık... Doğrudan isim de belirterek, kurum ismi belirterek bir sataşmada bulunuldu. Konuyla ilgili olarak...

BAŞKAN – Ne gibi?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Türk Tabipleri Birliğinin terör örgütünün yanında olduğu konusu gibi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Direkt söyledi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Türkiye’nin bütün doktorlarına bunu söylemek doğru değil.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Sayın Başkanım, benim görüşüm.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Muhakkak görüşür de bak, şimdi, bir, suçlama var; ikincisi, sadece CHP’li doktor yok.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Tabipler Birliğine söylemiş.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Koskoca bir meslek grubunu suçluyorsunuz.

BAŞKAN – Efendim, meslek grubunu değil, meslek grubunun yöneticilerine yönelik olarak bir ifade var burada.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Türk Tabipleri Birliğini, hepimizin canını emanet ettiği... Sizde de doktor var ya.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Tabipler Birliğinin geçmişte ne yaptığını ben biliyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Söylersiniz yani.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sivil ölümlere karşı çıkıyorlar diye örgütün yanında dersiniz değil mi?

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin...

Sayın Temizel, buyurunuz.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Başkanım, bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Temizel’de söz sırası.

Buyurunuz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli milletvekilleri, buradaki temel sorunumuzun üslup olduğunu ve bu üslup yüzünden yakında burada zerre kadar şu bütçelere bir katkı yapamayacak hâle geleceğimize endişe ediyorum, büyük bir hızla oraya doğru gidiyoruz.

Şimdiye kadar, bu konulara yaklaşım şeklimizi bilen insanlar olarak burada sağlık sektörünün temel elemanlarından olan Tabipler Birliğinin gelip de kendileriyle ilgili bir fikir beyan etmesine tahammülsüzlüğü anlamam mümkün değil, bunu kabul etmiyorum, Tabipler Birliği de kabul etmiyor, doktorlar da etmiyor, sağlık camiası da etmiyor.

Geçmişle ilgili suçlama veya birileriyle ilgili suçlamalar asla geneli kapsayamaz, olmaz böyle bir olay. Kaldı ki eğer terör örgütüyle böyle bir iş birliği söz konusuysa ve bu ülkenin hukuku varsa şimdiye kadar bunun gereğinin bin kere yapılması gerekirdi. Bunu engelleyecek herhangi bir olay mı var?

BAŞKAN – Sayın Temizel, bakın, çok özür dilerim. Tabipler Birliğinden gelen temsilci arkadaş konuşmasında politika eleştirileri yapabiliirdi ancak politika eleştirileri yapmak yerine direkt olarak Sayın Bakanın yapmış olduğu sunum üzerinde siyasi bir değerlendirmeye gitti. Bu, üslup olarak da...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – İsterseniz bu konuşmanın tutanaklarını da getireceğim, sizinle daha sonra bakalım. Kullanılan dil ve üsluptaki yanlışlığı da iyi görmek gerekiyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, bakın, onunla ilgili olarak yapılan değerlendirmelerle ilgili burada bir şey söylenmedi.

BAŞKAN – Ben içeriğine müdahale etmedim ama üsluba müdahale ettim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bakın, o değerlendirmelerle ilgili arkadaşlarımız karşı değerlendirmelerini yaptılar, herhangi bir sorun yok onlarda. Onlar öyle söylerler, başkası farklı söyler, bunda bir sorunumuz yok ama doğrudan doğruya “Terör örgütüyle iş birliği yaptı.” şeklindeki bir suçlamayı burada kabul etmemiz mümkün değildir, hiç kimsenin kabul etmesi mümkün değildir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yurdakul, buyurunuz.

Süreniz beş dakika.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Bakan, Komisyon Başkanı, değerli üyeler, değerli bürokratlar ve muhterem basın mensupları; öncelikle tüm şehitlerimize, başta sağlık şehitlerimiz de olmak üzere, hepsine Allah’tan rahmet dilerim, ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Şimdi, 2003 yılında, AKP Hükümeti, Dünya Bankası, Dünya Sağlık Örgütü ve IMF’yle birlikte Sağlıkta Dönüşüm Programı’nı başlattı. Hakikaten küresel sermaye için burası önemli çünkü pazar çok büyük, 67 milyar dolarlık bir pazar ve 100 milyar dolara doğru gidiyor. Sayın Recep Akdağ, o zamanki Bakanımız da hâliyle bir politika oluşturdu -her düşünceye saygımız var- bu politika

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 29

çerçevesinde aynen şu ifadeleri kullandı, dedi ki: "Bir politikanın, sağlık politikasının başarılı olabilmesini kontrol etmek lazım. Nasıl kontrol edeceğiz? İşte, bir, sağlık göstergelerinde iyileşme olması gerekiyor; iki, vatandaş finansal riskten kurtarmamız gerekiyor, üç, hasta memnuniyeti olması lazım." Aslında bu üç uluslararası kriter doğrudur. Zaten onu da yabancı bir kitaptan almıştır. Buraya kadar sorun yok.

Peki, "sağlık göstergelerinde iyileşmeler" dediği zaman ilk olarak aklımıza biraz önce Bakanın da ifade ettiği gibi, bebek ölüm hızı ve anne ölüm hızı gibi kriterler geliyor. Burada, çok güzel, Sayın Bakan verdi bebek ölüm hızlarını. Gelin, bakın, şimdi de ben Milliyetçi Hareket Partisinin Sağlık Komisyonu üyesi ve bir tıp doktoru -kendimi tanıtmadım, kusura bakmayın- olarak devletin verilerini hep birlikte bir tartalım, bakalım hangileri doğru?

Şimdi, Sayın Bakan, bakın, "bebek ölüm hızı" diyorsunuz. Bebek ölüm hızı 1998 yılında binde 42,7'ydi. 2003 yılında yani siz gelirken yüzde 28,5'a düştü yani yüzde 33 azaldı. Siz aldınız, beş yıl sonra ne yaptınız? Siz de azalttınız, yüzde 28'den 17'ye düşürdünüz, yüzde 40 azalttınız. Yani azalma bakın, buradaki şekildedeki gibi devam ediyor. Ancak AKP Hükümetinin ilginç bir olayı şu: 2012 yılında binde 7,4'e düşürdü ve ondan sonra Türkiye Cumhuriyeti tarihinde olmadık bir rakam oldu ve bebek ölüm hızı ilk defa bu ülkede arttı. Ne kadar oldu biliyor musunuz? Binde 7,8. Bu rakamları vermiyorsunuz; 2002 ile 2014'ü, sadece 2 rakamı kıyaslıyorsunuz. Bu adaletli değil, bu algı operasyonudur. Bütün rakamlara bakın, böyle açık olarak verelim, bu birincisi.

İkinci önemli bir olay ise, Sayın Bakan, bakın, devletin istatistiki resmî rakamlarını veriyorum. Türkiye Halk Sağlığı Kurumunun rakamını verdiniz binde 7,6 diye. Peki, Türkiye İstatistik Kurumunun rakamını vereyim ben size: Aynı yıl, 2014 yılı 11,1. OECD'nin rakamını vereyim; 10,8. Hangisi doğru? Değil mi, çok çelişki var. Biraz önce Tabipler Birliği Başkanı da açıkladı çalışmalardan bir örnek ama bir tek çalışma yetmez, Uludağ Üniversitesinin rakamları. Ama burada bir çelişki var ve bakın, Türkiye İstatistik Kurumunun rakamında 10,8'den 11,1'e doğru bebek ölüm hızı artıyor. Bu korkunç bir rakamdır ve işin ilginç tarafı da bebek ölüm hızı bölgeler arasında o kadar fark gösteriyor ki. Örneğin Kili'ste binde 25,7; Van'da 16,8. Yani bu Sağlıkta Dönüşüm Programı'nı her yerde uyguluyorsunuz ama bakın, bölgesel eşitsizlikler de var. Anne ölüm hızları da aynı. Anne ölüm hızları 15,9; 15,2 2014'te ve hâlâ düşmüyor. Yani başarılı değilsiniz. Bunlar için önlem almak zorundasınız.

Şimdi, gelim hekim sayılarına. Doğru, hekim sayıları nüfus sayısına ve coğrafi yapıya göre az veya çok diye değerlendirilebilir ama siz ne yaptınız biliyor musunuz? Bakın, her yere tıp fakültesi açtınız. Yani şu anda 88 adet tıp fakültesi... Açın, güzel, fakat tıp fakültesi açtığınız zaman bir bina açıp orada belli kadroları getirip kadrolaşma yaptığınız zaman bu başarı getirmez. Ne oldu? Bütün her yerde açtıktan sonra öğrenci sayısını 4 binlerden 12 bine çıkardınız. Ondan sonra oralarda tıp fakültesi öğrencileri eğitim göremiyorlar. Ne yapıyorlar? Ankara'ya geliyorlar; işte, Gazi Üniversitesine, Hacettepe veya diğerlerine. 100 kişilik, 200 kişilik amfide maalesef ne kadar kişi oluyor biliyor musunuz? 500 kişi oluyor. Yani niceliği artırıyor ama niteliği artırmıyorsunuz. Allah'tan ki YÖK geçen hafta veya ondan on gün önce sizinle bir ilişkiye geçti de 12 binde durdurdunuz. Eğer durdurmasanız ne olacak biliyor musunuz? Gerçekten, işsiz hekimler meydana gelecek. Bunu kontrollü, programlı yapmalısınız. Nasıl yapmalısınız? Herkesi çağırarak, ilgili tüm birimleri. Amaç nedir? Türk milletine hizmet etmek. Dolayısıyla ilgili birimlerin de fikrini almak zorundasınız.

Aynı hatayı nerede yaptınız biliyor musunuz? Sağlık meslek liselerinde. Sağlık meslek liselerinde 2014-2015 hemşire öğrenci sayısı ne kadar biliyor musunuz? 90.657. Sonra da işsiz hemşireleri dışarıya aldınız, ne diyorsunuz? Hemşire yardımcısı. "Hemşire yardımcısı" diye bir kavram yoktur.

Mesela sağlıkta taşeronlaşma... 2015'te kamuda yüzde 62 oranındaki taşeronlar sağlık alanında. Sayı ne kadar? 140 bin. Siz, gelin, bu taşeronlaşmayı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yurdakul, ek süre vereceğim bir dakika, buyurun, toparlayın.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sağlıkta taşeronlaşmayı durduralım. Niçin biliyor musunuz? Ve onlara bir an önce kadroları verin ama ondan sonra... Bakın, çok ilginç bir rakam buradan size ihtiva ediyorum ve sizden bir şey istihdam ediyorum: Şu anda, aynı atanamayan öğretmenler gibi 300 bin atanamayan sağlıkçı var. Bu gençler kendi alanlarında yetişmiş, donanımlı, uzman kişiler ve 300 bin kişi. Bunlara kadro vermiyorsunuz. Bakın, şu anda 2016 yılında doktor hariç ne kadar yardımcı sağlık personeli atayacağınızı buradan açıklayın.

Benim size buradan bir teklifim var: Milliyetçi Hareket Partisi bu yıl için aynı atanamayan öğretmenlerde olduğu gibi, yardımcı sağlık personeline yani bu 300 bin atanamayanlara kadro talebinde bulunuyor. Kaç kişi verirsiniz, gelin, burada bir anlaşalım, şu gençlere bir umut verelim. Biz 60 bin, 100 bin kişi talep ediyoruz. Bunun için kanun teklifi de verdik fakat... İsterseniz, gelin, sizce hangisi uygunsa, Maliye Bakanlığının verileriyle birlikte buradan bu gençlere bir mutlu haber verelim, bir atama yapalım.

Bir diğer faktör ise...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Yurdakul.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Son bir dakika, son cümle...

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım peki.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Şimdi, sağlıkta vatandaş finansal riskten koruduğunuzu ihtiva ettiniz. Bakın, 2014'te gerçekleşen rakamı söylüyorum çünkü 2015'i vermediniz, 2015'i verirsiniz onu da açıklayacağız. 2014'te cepten harcama miktarı şu anda sizin bize verdiğiniz, daha önceki Sağlık Bakanlığı istatistikilerine göre söylüyorum, 16,8 milyar TL. Peki, 2009'da ne kadardı? 8 milyar yani 2 katından daha fazla cepten harcama yapıyoruz. Niçin biliyor musunuz? Çünkü 14 kaleme ek katkı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 30

yapıyorsunuz ve şimdi de ne yaptınız? Vatandaş cebinden fazla harcamıyor, onlara bir de tamamlayıcı sigorta getirelim diye bu çabayı gösteriyorsunuz. Bakın, sağlıkta bu özelleştirmeye giderseniz vatandaş hiçbir hastaneye gidemeyecek.

Kanseri azalttığınızı söylediniz ama Sayın Bakan, bakın, size çok ilginç bir rakam vereyim, kendi başkanlığımızda yapılmış bir çalışma, akciğer kanserinden örnek vereyim. Akciğer kanserinde hasta ve doktor gecikmesi ne kadar biliyor musunuz Sayın Bakan? Tam yüz otuz bir gün. Yapmayın, niceliği artırmak çözüm değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Niteliği artıralım gelin. Bunun için de sizden talebimiz ilgili tüm kurumlarla hep birlikte gelin istişare edelim, şu Sağlık Komisyonunda hep birlikte bir değerlendirme yaparak bu çabaları gösterirsek daha da başarıya ulaşacağımıza inanıyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, biz de Bakanlıktan doktor konusunda talebimiz olduğunda, ki ilçelerimizde çok ciddi sıkıntı var, doktor yok, vatandaşın dayığını yiyoruz, şu işsiz doktorlardan bir 30-40 tane istiyoruz Isparta'ya yani ilçelere dağıtalım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yurt dışından gelecek artık, Türk cumhuriyetlerinden, şuradan buradan gelecek artık pek çok doktor.

BAŞKAN – Sayın Beyribey, buyurun lütfen.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan evvel hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Tabii, ben 1979 yılı Ankara Tıp mezunuyum yani aşağı yukarı otuz altı yıllık doktorum ve bu doktorluğum sırasında da Ankara Numune Hastanesinde ve sağlık ocağında da dışarıda çalışmak üzere Ankara'da hizmeti geçirdim. O gün ile bugünün arasında sağlık alanında dağlar kadar fark olduğunu paylaşmak istiyorum, dağlar ama. Hastaların tedavisi için ilaç bulamazdık, cebimizden gidip, eczanelerden ilaç alıp getirdiğimiz zamanlar çok olmuştur. Bazen hastaların kendi aralarında -belki suç bile olabilir- başkasının ilaçlarıyla işte, yarı kullanarak geçirdiğimiz günler olmuştur. Hasta ölüyor, yapacağın bir şey yoktur, hekimsin. Birçok zorluklar çektik. 2002 yılından sonra... Çok başlılık vardı, özellikle SSK hastaneleri, BAĞ-KUR, yeşil kart, Emekli Sandığı, memur arasında farklılıklar vardı ve herkes ayrı ayrı sağlık hizmeti alıyordu. Aslında devrim yaptık, bunların hepsini bir çatı altında topladık. Bunları unutuyoruz, geçmişle ilgili yapılanları teker teker unutuyoruz. Ben, o günden bugüne kadar, özellikle -biraz evvel konuşmacılar da haklılar- geçmişten bugüne sağlıkla ilgili düzenli olarak veriler gelmediği için birçok istatistiki bilgilerin de yeterli olmadığı kanaatini taşıyordum. Şimdi, artık her istatistiki bilgi veya her sağlıkla ilgili bilgi toparlanıyor, toparlandığı için daha çok reele doğru -daha tam reel demiyorum- bir mesafe almaya devam ediyoruz.

Onun için, ben sağlıkla ilgili gelişmeleri tasvip ediyorum, doğru olduğuna inanıyorum ama burada mesela negatif olan şeyi de söyleyeyim: Mesela kamu hastaneleri, sağlık müdürlükleri, halk sağlığı müdürlükleri, çok başlılık vardır. Bununla ilgili de sıkıntı duyduğumu ifade ediyorum. Bunu da biz yaptık, AK PARTİ Hükûmeti yaptı. Ben bu konuda da sıkıntılar olduğunu düşünüyorum.

Tabipler Birliğinden kardeşimiz konuştu, fikirlerini söyledi ama kısa geçti. Ben hekimlerin ve sağlık çalışanlarının emekli olduktan sonra muayenahaneler veya özelde çalışmalarının veya çalışmayanların da ondan dolayı onların suçunu yüklediklerini ve mağdur olduklarını düşünüyorum. Bir profesörün -bir tıp merkezinde konuşurken- bundan altı yedi yıl evvel -Ankara Tıptan bir tıp profesörüydü- emekli maaşı 1.300 liraydı, yürekler acısındır, o zaman öyleydi. Hekimler döner sermayeyle, şununla, bununla evet, şimdi iyi maaş alıyorlar ama emekli oldukları gün aldıkları emekli maaşı 1.800 lira civarında veya... Bilemiyorum, tam net bilemiyorum ama 2 bin lira olsun, 1.800 lira.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – 2.580

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Yeni oldu. Ama bir yıl evvelki değer 1.800-1.700 liraydı, örnek olsun diye söylüyorum. Yani çok zor durumda olduklarını ifade etmek istiyorum. Ben mutlaka ve mutlaka burada çalışan hekimlerimizin en azından döner sermayeden veya katkı paylarından da kesintiler yapılarak emeklilik göstergelerinin yükseltilmesi gerektiğine inanıyorum. Aksi takdirde ben bu grubun mağdur olduğu kanaatini taşıyorum.

Ben, tabii, bu arada, yeri gelmişken, sırasıyla 2008 yılından önce, 2002 yılında mesela, ben burada çıksaydım, şöyle bir şey söyleseydim, deseydim ki: “Değerli arkadaşlar, bundan sonra -veya Anadolu'da köyümde konuşsaydım, ilçemde konuşsaydım- yarın sizin hastalarınız olduğu zaman, hastanızın da İstanbul'a, İzmir'e başka yere acil nakli gerekse, özel uçak ambulans veya helikopter gelecek, sizin hastanızı alacak, buradan götürecektir, hastanede tedavisini yaptıracak.” Geri gelseydi, şöyle derdiniz bana veya derlerdi: “Bu adam herhâlde kafayı yedi, bu adam herhâlde deli oldu, bu adam hayal görüyor, bu adam başka yerlerde.” Ama bu hayallerin hepsini teker teker gerçekleştirdik.

Ben, özellikle 112 ekibine teşekkür ediyorum buradan ve onun yöneticilerine, bakanına, genel müdürüne ve müsteşarlığa teşekkür ediyorum.

Son, 2008'den bugüne kadar 30 bin kişi uçak ambulans veya helikopterle Türkiye'nin çeşitli yerlerine gitmiş. Bunlarda ne ırkını sordular ne cinsini sordular ne sağlık güvencesi olup olmadığını sordular ama burada da sıkıntılarımız var, onu da bir kısım arkadaşlarımız ve kamuoyu bilsin istiyorum. Bu sevkiyatlarda bazen hasta yakınları geliyor, diyor ki: “Ben hastamı İzmir'e göndermek istiyorum.” Ya, kardeşim, Erzurum'a gönderelim. “Yok, İzmir'e.” Niye? “Orada akrabam var.” “İstanbul'a göndermek istiyorum.” Ama sağlıkla ilgili hizmette bence önemli olan -bir hekim olarak söylüyorum- sağlık hizmetini alacağı yere gitmesidir. Onun için zaman zaman ısrarcı da oluyor. Benim hiç ısrarım olmamıştır. Bu konuda da ısrar etmemek lazım, mutlaka ve mutlaka sağlıktaki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 31

ambulans uçakların ve helikopter uçakların rantabl ve doğru kullanılmasını da sağlamamız lazım, ambulansların da doğru kullanılmasını sağlamamız lazım. Zaman zaman işte, muhalefetteki kardeşlerimiz diyor ki: "Biz dedik diye gitmedi." Biz dedik diye de gitmez. Ben demem zaten, onu da altını çizerek söylüyorum. Ben açınca, rica edince şöyle diyorum: "Bu hastanın tedavi olması gereken yer nereyse oraya gitsin." İstanbul'sa İstanbul, yurt dışıysa yurt dışına gidiyor. Bununla ilgili hiç şüphe yok. Onun için bu alanda özellikle başarılarından dolayı Bakanlığımıza teşekkür ediyorum.

Başka bir konuya geçmek istiyorum. Sezaryen konusu beni çok üzen, inciten bir konu. Toplumun yüzde 50'si şu anda sezaryenle doğum yapıyor. Benim bir felsefem var; kullanılmayan alanlarla ilgili gelecekte bunlar "rudimental" olur ve kaybolur, tıpkı ağızımızdaki dişlerimiz gibi, 20 yaş dişleri gibi, bir müddet sonra kullanılmazsa dişlerin şekillerinin değişmesi gibi. Doğumları da sezaryenle yapa yapa bir gün...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu çok tehlikeli bir konu.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Bu benim kanaatimdir, bu benim kanaatim, ben öyle görüyorum. Gelecekte normal doğum yapmakla ilgili sıkıntılar olacağı kanaatini taşıyorum, bu benim kanaatim.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Niye? İnsan vücudu mu değişiyor?

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Efendim, ihtiyaçla ilgilidir, vücudun, bünyenin yapısıyla ilgilidir. Ben öyle düşünüyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yok, saygı duyuyoruz.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Ve bunu önemsiyorum. Onun için özellikle normal doğumların desteklenmesi gerektiğini, sezaryenle ilgili direncinin olması gerektiği kanaatini taşıyorum. Bir hekim olarak böyle bir fikrim var. O fikrimi de sizlerle paylaşmak istedim.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Yok, hayır, bilimsel bir şey değil mi? Tıp doktorusunuz.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Bu, tamamlayıcı ve geleneksel tıpla ilgili, özellikle Sayın Bakanım, bu televizyonlarda, şunlarda, bunlarda satılan, Tarım Bakanlığını da ilgilendiriyor ama, bu malzemelerle ilgili -Allah rızası için diyorum- tavır gösteriniz. Haksız yere milletin kanını emiyorlar dedikleri kadar parazitler bunlar, bir çoğunluğu, hepsini demeyeyim. Bir çoğunluğu haksız yere otları, şunları bunları millete çok yüksek fiyatlara maalesef satıyorlar. Bu konuda da özellikle Bakanlığımızın hassas olması gerektiği kanaatini taşıyorum.

Yine, hayallerden bir tanesi olan deniz botlarıyla hastalarımızın taşınması ve onlara müdahale edilmesinin çok önemli bir husus olduğunu düşünüyorum.

Başka bir şey de, ilimle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum veya doğruyla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum: Doğuda sözleşmeli ve sözleşmesiz hekimler arasında uçurum vardır. Bu hem sosyal adalet anlamında hem de orada çalışan kardeşlerimizin arasında bir uyumsuzluğa ve haksızlığa sebebiyet vermektedir. 2 tane kardiolog; 1 tanesi sözleşmeli, 1 tanesi sözleşmesiz, arada ciddi ücret farkı oluşuyor. Bundan dolayı, bununla ilgili benim kanaatim yine -fikrim odur- doğuda uzman hekim bulundurmak için herkesi sözleşmeli personel yapmaktan yana fikrim vardır.

İkincisi: İlimde şu anda nefroloji uzmanı yok Sayın Bakanım ve nefroloji uzmanı olmadığı için hemodiyaliz hastalarımız veya diyaliz hastalarımız zor durumdadır. Bununla ilgili hassasiyetimiz...

Başka bir konu da Kars'la ilgili, Kars Devlet Hastanesi, eski hastane biliyorsunuz, güçlendirmedir değildir, bir türlü karar çıkmadı, o kararımızı bir an evvel çıkararak... Kars'ta şu andaki Ebul Hasan Harakani Hastanesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

...Harakani Hastanesi biraz sıkışmış durumdadır. Onun için bu konuda da desteğinizi bekliyoruz.

Ben sağlıkla ilgili AK PARTİ'nin reform yaptığına inanıyorum. Yapılan güzel şeyler var, eksiklikler de var, onları da zaten söyledim. İnşallah, onlar da zaman içerisinde düzelecektir diyorum.

Bütün heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Beyribey, teşekkür ediyorum.

Birleşime 14.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.25

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 32

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.31

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 18'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Aydın, sizinle başlayalım.

Süreniz beş dakikadır.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Tamam, teşekkür ederiz.

Sayın Bakanım, çok değerli Komisyon üyelerimiz, değerli bürokratlar; Komisyonunuzu saygıyla selamlıyorum.

CHP Bursa milletvekili olarak ve sağlık sektörünün bir temsilcisi olarak söz almış bulunmaktayım. Biraz önce, öğleden önce Bakanımız bize detaylı olarak sunumlarını yaptılar ve sağlık sektörünün aslında yüzde 70 gibi bir oranda mutlu olduğundan, hasta memnuniyeti olduğundan bahsettiler ama ben işin birazcık daha, özellikle eczacı olmamdan dolayı, eczane kısmında ve hasta kısmında bu memnuniyet oranıyla ilgili ve önümüzde düzenlenmesi planlanan birkaç konuya değinmek istiyorum özellikle.

Tabii, eczanelerde en büyük sıkıntılardan biri özellikle, Tarım Bakanlığına ruhsatlandırılan ve hiçbir denetime tabi olmayan ve çoğu da zayıflama, diyet ürünleri olan, ölümlere kadar gidebilen ve bunların İnternet'ten, birtakım pazarlama alanlarından ve hiçbir şekilde kontrolü yapılmadan, muhteviyatına bakılmadan çok rahat bir şekilde hem satılması hem de bunların pazarlanarak bir meta hâline gelmesinden dolayı ülkemizde çok ciddi hem ölümler hem de sıkıntılar yaşanmaktadır. Birleşmiş Milletler bu sahte ilaçların her geçen gün daha fazla bir problem hâline geldiğini belirtmiş. Üretim, ithalat, satış ve kalite gibi konularda tüm üye ülkelerin daha sıkı kurallar altına girmesini öngören Birleşmiş Milletler, piyasadaki pek çok sahte ilacın da etkisiz olmadığını, önemli bir kısmının ölümcül potansiyele sahip olduğunu da bildirmektedir. Yine, Dünya Sağlık Örgütünün gelişmiş ülkelerde kullanılan ilaçların yüzde 25 ila yüzde 50'sinin sahte ilaçlar olduğuna kadar bir açıklaması -resmî olarak- olmuştur. Türkiye sahte ilaç konusunda da dünyada 4'üncü sıradadır.

İlaçların istismarı konusunda ülkemizi ilgilendiren iki temel konu da zayıflama, diyet ilaçları ve bunların kontrolsüz bir şekilde hem İnternet'ten hem de birtakım yerlerde satılmasıdır. Yine, özellikle, Viagra gibi potansiyel kullanımı yüksek olabilecek ilaçların İnternet'te geniş bir alıcı kitlesi olmaktadır ve içeriği de hiçbir şekilde belli olmayan bu ilaçların yasa dışı yollarla satıldığı ve hiçbir denetlemeye tabi olmadığı da yine gelen bilgiler arasındadır. Bu da küresel rant hırsının hiçbir insan sağlığını dikkate almadığının somut bir örneğidir. Bu konuyla da ilgili daha önce verdiğimiz soru önergesine de hem Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından hem de Sağlık Bakanlığından herhangi bir cevap da henüz almamış bulunmaktayız. Bu konuların daha önce "İTS" dediğimiz İlaç Takip Sistemi uygulamasına geçilmiş olması, bir anlamda ruhsatlı ilaçlarda takibi kolaylaştırmış, bu da memnuniyet verici bir durumdur ancak biraz önce söylediğim ilaçların da hiçbir kontrolü olmadığını da söylemek istiyoruz.

Yine, daha önce, Sağlık Bakanlığı İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkan Yardımcısı Ali Sait Septioğlu, tıbbi cihazların satışı ve tanıtımına yönelik bazı mevzuat değişikliğiyle ilgili yaptığı açıklamada bundan sonra sadece belirli kurallar çerçevesinde ve belirli kişiler aracılığıyla satışının yapılacağını kaydederek "İki yerde satılacak." demiş, "Ya satış merkezleri ya da bizim yetki verdiğimiz eczaneler." Burada "10 kalem ürünün haricindekilerin hepsi buralardan satılacak." deniliyor. Şimdi, tabii, burada şöyle bir sıkıntı ya da oluşabilecek bir tehlike hemen aklımıza geliyor: "Bunların -bilindiği üzere, yıllardır zincir eczane gibi- Amerika'da uygulanan sistemin acaba, bu "yeni düzenleme" adı altında Türkiye'ye de uygulanmak istenmesi mi yatmaktadır diye meslektaşlarımızdan yoğun bir soru gelmektedir. Bu düzenleme eğer Türkiye'ye giremeyen, özellikle market gibi yerlerde eczane açılmasına izin vermeyen düzenlemeden dolayı "Büyük sermaye gruplarının Türkiye'ye girmesinin önü mü açılmak istenmektedir?" gibi bir soru var, bu konunun da tabii ki ivedilikle açıklığa kavuşturulmasını istemekteyiz.

Yine, özellikle, eczanelerde yaşanan sıkıntılardan biri muayene ücreti konusu. İşte "Memnuniyet oranı." denildi ama gelin görün ki eczanede herhangi bir muayene yapılmamasına rağmen, tahsilatı meslektaşlarımız tarafından ve büyük bir sıkıntı yaşanarak yapılmaktadır. Orada bir anket yapılırsa memnuniyetin ne çıkacağı da tartışma konusu. Yine, acillerdeki sıkıntılar da aynı şekilde, bize en çok ulaşan konu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Sayın Aydın, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Hemen toparlıyorum.

Özellikle, bu konuların şeye getirilmesi...

Diğer bir konu da eczacı kâr hadlerinin yeniden düzenlenmesi. Çünkü 25 bin eczanenin hemen hemen yüzde 40'a yakını ayakta kalma zorluğu yaşamaktadır ve masraflarını çıkaramamaktadır. Reçete hizmet bedelinin, eczanelere reçete başına artırılması yine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 33

talebimizdir. Eczacıların verdikleri sağlık danışmanlığı hizmetlerinin de, sigara bıraktırma, astım, diyabet gibi, Avrupa ülkelerinde olduğu gibi yine bir meslek hakkı tanınması konusunda yoğun talepler vardır. Aslında burada Türk Eczacıları Birliği Genel Sekreterimiz de bu konularla ilgili görüş bildirmek için geldi ama sabahki tartışmadan sonra ne kadar mümkün olur bilemiyoruz ama en azından, birlikte, biz de bu konuların altını çizmek istiyoruz.

Herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Sayın Fahrettin Oğuz, buyurunuz efendim, lütfen.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Sağlık Bakanlığı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Tabii, genellikle şu söyleniyor: Yatak sayısının arttığı, hastane sayısının arttığı, ambulans sayısı, doktor, eczacı, diş hekimi sayısı, ağız diş sağlığı merkezi, gayet tabiidir; on dört yıldan beri bütçe kullanıyor Hükümet, özelleştirmeden de ciddi gelirler elde edildi, bundan daha doğal bir şey olamaz.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanı öğretmeni arkasına almadan, Adalet Bakanı hâkim savcılığı arkasına almadan başarılı olması mümkün değildir. Ben de, Sağlık Bakanı olarak tabii, başta doktorlar olmadan, bunları arkanıza almadan başarılı olamayacağınızı düşünürüm.

Şimdi, benim burada özel olarak sorum şudur: Yani, yatak sayısının artmasıyla, sağlık hizmetlerine ulaşımın kolaylaşmasıyla, vatandaşlarda bir dönemde -son dönemlerde demiyorum çünkü ilave ücret vatandaşı özellikle özel hastanelerde son derece perişan ediyor- bir memnuniyet yaratılmıştır, bunu söylemek isterim ama doktorların memnun olup olmadığı konusunda elinizde herhangi bir anket var mı? Ben buraya gelirken birkaç doktor arkadaşla da görüştüm, telefon ettim, böyle bir ankete rastladınız mı diye çünkü hakikaten doktor arkadaşlar başta olmak üzere, sağlık personelimiz maddi ve manevi olarak son derece mağdur olduklarını ifade ediyorlar. Sağlık personelinin memnuniyetini ölçen bir anket yaptırınız mı? Birinci sorum budur.

Sayın Bakanım, bir de, tabii, branşınızın, uzmanlık alanınızın ne olduğunu bilmiyorum ama olayı bir vakayla affınıza da sığınarak -ben doktor değilim tabii- ama... Şimdi, malum olduğu üzere kanser vakasının 4 aşaması -birazcık da başımdan geçtiği için- bunun da kendi içinde 4 seviyesinin olduğu söylenir. Şimdi, bu kanser vakasını teşhis etmek için birtakım tetkikler, tahliller yapılıyor öncelikle, daha sonra da teşhis konulmuşsa ilaç ve cerrahi müdahaleler yapılıyor. Şimdi, erken teşhis edemezseniz vaka ilerliyor ve tedavi etme imkânı da ortadan kalkıyor, vaka da “ex” oluyor. Şimdi, PKK ciddi bir kanser vakasıdır bana göre, bana göre değil toplumun tamamına göre böyledir. Şimdi, mesela, siz veya herhangi bir hekim -burada çoğunluk, Sağlık Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz, birçok hekim arkadaş var- vaka doktorun önüne geldiği zaman mikropla müzakere mi ediyor, anlaşma mı imzalıyor veyahut sizler doktorlar olarak mikrobaya “Beni öldürme.” mi diyorsunuz? Gayet tabii, böyle bir şey yok. Dolayısıyla, bu vaka gerçek vaka, ciddi bir kanser vakasıdır, zamanında vaka görmezden gelinmiştir, bu gerçeği kabul edeceğiz. Görmezden gelinen süre içerisinde de dağdaki eşkıya, dağdaki silahları şehre indirmiştir. Aksini iddia eden de zaten yok, olamaz da. Şimdi, ben birtakım, yaralı askerlerimizi, polislerimizi ziyaret ettim, orada resimlerini gördüm. Öyle bir düzenek kurulmuş ki -hiç öteye gitmiyorum- buzdolabının içine bile bomba düzenekleri kurulmuş, açtığınız zaman asker, polis telef olup gidecek, şehit düşecek; gardiroların, yatakların içine bomba düzenekleri kurulmuş. Şimdi, bu kanser vakasını Türkiye daha fazla taşıyamaz. Bir an önce her türlü tedbir alınarak bertaraf edilmelidir, benim söylemek istediğim budur.

Şimdi, tabii, yatak sayısını artırabiliriz, donanımını artırabiliriz, hastanelerimizin sayısını çoğaltabiliriz ama Türkiye'nin bugün gelinen noktada en önemli meselesi bu vakanın behemehâl bertaraf edilmesidir her türlü tedbir alınarak. Yatak önemlidir, hastaneye ulaşım önemlidir ama bu vakanın bertaraf edilmesi çok önemli diye düşünüyorum.

Şimdi, sizler, geçen, Genel Kurulda da kısmen bu konuya değindiniz. Günlerdir Cizre’de Cudi Mahallesi’nde bir evden bahsediliyor. Tabii, bu çok açığa çıkmadı ama bugün gazetelerde yer alan bir haberde burada teröristlerin ele başlarından Mamo ve Rozan isimli 2 kişinin olduğu ve bunların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) - ...gereğinin yapıldığı haberi yer alıyor.

BAŞKAN – Sayın Fahrettin Oğuz Tor, bir saniye müsaade edin, ek süre veriyorum sözlerinizi tamamlamanız için.

Buyurun.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

Tabii, en son haber bu, bugünkü gazetelerde de yer alıyor bildiğim kadarıyla, birkaç gün önceki gazetelerde de yer almıştı. Mamo ve Rozan isimli 2 önde gelen terörist olduğu söyleniyor. Bu bilgi doğru mudur?

Şimdi, ben şunu söylemek istiyorum çünkü özellikle Cudi Mahallesi’ndeki bu evle ilgili yaklaşık on beş günden beri -bütün arkadaşlar da bilir, Genel Kurulda ve burada da konu oldu- ciddi tartışmalar yer aldı. Yani, bu konunun behemehâl açığa kavuşturulması lazım. Problemin tedavisinde bundan sonra yaşanacak olaylarda -inşallah, geç kalmayız teşhiste ve tedavide, zaten teşhiste problem yok demiştim- bir daha da açılım adı altında tedaviyi geciktirmeyiz diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, tabii, ülkenin ve milletin birlik ve beraberliğine kasteden varsa kastedenlerin kafası kırılır. Bunu ölen bir insandan insanı üzülmekten ayırmak lazımdır, devlet olmanın gereği de budur, bütün dünyada da olan budur. Bu mücadele yürütülürken askerin, polisin moralini bozucu söylemlerden şiddetle kaçınılmalıdır. Bu bir terör mücadelesidir. Örnek Almanya, yıllar önce Baader Meinhof çetesi aynı günde, farklı cezaevindekiler, bir günde gereği yapıldı. Teröristin gereği bir an önce kafası kırılmalıdır, yöre

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 34

insanının da isteği budur. Tabii, Almanya yanlış mı yapmıştır? Almanya'daki insan hakları, hukuk düzeni Türkiye'den daha mı geridir? Elbette değildir. O yüzden ben güneydoğuda... Söyleyecek çok konu vardı ama beş dakikaya çok fazla da sığdıracak bir şeyim yok. Özellikle sağlığın sosyal güvenlik ayağı üzerinde konuşmak istedim ama onu daha sonraki sürelerde konuşmak istiyorum.

Ben yörede mücadele eden insanlara da Allah'ın güç ve kuvvet vermesini diliyorum.

Sorum: 2 teröristin, o evin bir an önce açıklığa kavuşturulmasıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tor.

Sayın Erdoğan, buyurun lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli konuk milletvekilleri, Sayın Bakan ve bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz.

Şimdi, Sağlık Bakanlığı geniş bir alanda ama bence en önemli konudan başlamak gerekiyor. Bu da şehir hastaneleri, kamu özel iş birliği modeli. Aslında gizli özelleştirme, sağlık sistemindeki gizli özelleştirme. Hatta buna “hırsız tipi özelleştirme” diyorlar Batı’da yani bu özelleştirmenin adını şirinleştirme, kamu özel iş birliği koyma adına. Buna baktığımızda 3359 sayılı Kanun’un ek 7’nci maddesine dayanılarak bu işlemler yapılıyor.

Değerli arkadaşlar, en önemli kamu hizmeti alanında, sağlık alanında çok keskin bir sistem değişikliği yapılıyor bir kanunun ek maddesine dayanarak bir sistem değişikliği yapılıyor ve bu ek madde şu görmüş olduğunuz arkadaki bürokratlara, Hazineye, Maliyeye yetki vermiş durumda yani bütün memleketin sağlık politikalarını değiştirme konusunda bürokratlara yetki vermiş durumda. Peki, normalde yetkinin kime ait olması gerekiyor? Bu tarafa yani Medise, milletvekillerine Bu yetki maddesi bir tek kanun maddesiyle, sadece bizden alınmadı, bu -siz çoğunluğunuz- iktidar milletvekillerinin yetkisidir beraber bu Mediste yapalım diye. Olması gereken bir sağlıkta dönüşüm tek bir maddeye indiriliyor, tek bir maddeyle de bürokratlara veriliyor ve gelecekte 75-80 milyon insanın sağlığını ilgilendirecek temel dönüşüm bu şekilde yapılıyor. Bu son derece yanlış. Zaten yanlışlığı sonuçlarından çıkacak, biraz sonra anlatmaya çalışacağım.

Şimdi, sağlık özelleştirmesi ne demek? Özelleştirmede de sonuçta bir ticari kuruma devrediyorsunuz. Ticari kurumlarda müşteri ilişkisi vardır. Hastanın müşterileşmesi söz konusu olacak. Müşteri ilişkisi başlığında maliyet ve kâr meselesi ortaya çıkacak ve burada maliyetli hastalıklar, kârlı hastalar, maliyetli kurumlar, bunun üzerinden bir sağlık tanımlanması... İşin doğasında var bu. Bu kötü niyetle yapılacak demiyorum ama işin doğası bunu buraya getirecek. Bir hastayı düşünsenize... Diyelim ki zatürre hastası kârlı olabileceksen, yayılmış bir kanser hastalığı kârlı olmayacak. Sigorta primini düşük ödemiş bir ücretli işçi, işçi emeklisi veya prim ödeyememiş bir yoksul hasta kârsız hasta olurken Türkiye Büyük Millet Meclisinin iyi sağlık imkânlarından yararlanan biz milletvekilleri kârlı hastalar hâline geleceğiz ve bu sağlık eliyle halkın ezilmesinin ilk yolu açılmış olacak. Bu özelleştirmeyi kutsadılar ya neoliberal, vahşi kapitalistler. Elektrik özelleştirmelerinde gördük, işte gördük ama bu elektrik. Özelleştirdiğiniz sağlık meselesi. Bu elektrik özelleştirmesinin sonuçlarını... İşte ne dediler bize? Hizmet kalitesi artacak, fiyatlar düşecek, dünya cennet olacak. Oldu mu? Hayır, olmadığı gibi de o düzenleyici, denetleyici otoriteler... Çünkü burada “Artık kürekleri çeken bir devlet değil, dümeni tutan bir devlet olacak.” diyor. İşte, dümeni EPDK tutuyor, ne olduğunu gördük. Bütün dünyada enerji fiyatları düşerken kamunun enerjideki payı indirildi ama o vatandaşa yansıtılmadan bir de daha fazlaştırıldı, niye? Çünkü dağıtım şirketlerine ödenen bedeller oldu. Yarın öbür gün Konya Hastanesinin bilmem beyin cerrahisi servisine teslim edilmiş doktorluk veya tıbbi sağlık şirketine de aynısı olacak. Üstelik “Dünya böyle süper, cennet olacak.” diyorlar. Bizimki gibi böyle berbat bir şekilde değil. Çok özür diliyorum, berbat derken önemli olduğunu anlatmak için, bir hakaret kelimesi olarak değil. Altyapısı hazırlanmış, Batı medeniyetinde, İngiltere’de, Kanada’da ortaya çıkan örnekler ortada, her şey çok olumlu gitmiyor buralarda.

Şimdi, bakın, olumlu gitmediğini nereden, ta başında görüyoruz. Şimdi, bu kadar önemli bir konuda şimdiye kadar yapılan harcama sabit maliyet 10 tanesinde 3,8 milyar lira. Yirmi beş yıllık kira, 3,8 milyar lira sabit maliyet görünen şeyde ne kadar biliyor musunuz? 37 milyar TL sadece ilk kiralari ödeyecek, daha işletme ücretlerini bilmiyoruz. 37 milyar TL ödeyeceğiz, tam 10 katı, yirmi beş yıllığına bu halk 37 milyar TL para ödemek zorunda kalacak. Şimdi, bakın, burada ne olacak biliyor musunuz? Niye bu yok? Çünkü tek maddeyle yapmışlar. Bu kadar büyük ihaleler yapıyorsunuz. Sayın Bakan, ihale sisteminiz nedir? İhale sistemi konusunda bu Parlamentodan izin aldınız mı? yönetmelikler düzenlediniz. Peki yönetmeliği düzenleyen kurum ihaleyi yapıyor mu? Yapıyor. Yarın öbür gün ihalede problem olduğunda o yönetmeliği düzenleyen kurum kendi derdini çözmek için o yönetmeliği değiştirdiğinde ne yapacaksınız? Sizin böyle bir yetkiniz yok. Siz bu Parlamenta geleceksiniz ve bir temel kanunla geleceksiniz. O temel kanun baştan sona kadar size yasal yetkiler verecek, siz ona göre yapacaksınız. Öyle bir kanunun bir maddesiyle bu ülkenin sağlık sistemini dönüştürme hakkınız yok. Dönüştürdünüz ne oldu?

Kayseri Hastanesi, sabit maliyet yatırımı 427 milyon TL arkadaşlar. Adam 427 milyon lira para harcayacak. Kira bedeli bir yıllığına 137 milyon lira. Bakın 427 milyon... Siz mesela 427 bin liraya ev aldığınızda onun yıllık kirasını 137 bin liradan verebiliyor musunuz? Benzeri hesaplamalar vardır. Tabii, burada bir sürü varsayım vardır, iyi bir finans öğrencisi olarak söylüyorum, bunları karıştırmadan söylüyorum. Peki, yirmi beş yıllık toplam kira bedeli buraya ne ödeyeceğiz biz? 3 milyar 443 milyon. Ankara Etlik, sabit yatırım miktarı 1 milyar 097 milyon, yıllık kirası 276 milyon, üç yıllık kirasına yapılmış. Toplamda 6 milyar 900 milyon ödeyeceğiz. Sonuçta ne olacak biliyor musunuz? Toplam yatırım 3 milyar 088 milyon lira sadece 10 tanesinde. Daha turpun büyüğü de heybede. Ödenecek kira 36 milyar lira. Bu ne demek? Bunun bir de kamu maliyesi boyutu var, bir aldatmaca boyutu var. Şimdi, Maliye Bakanı çıkıyor ya “Biz süperiz, 2002’de şöyleydi böyleydi...” Buna “koşullu yükümlülük” diyor. Normalde o kötü 2002 öncesinde bütün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 35

devlet bunu kendi kamu kaynaklarından yapıyorken şimdi bunun adı yap-işlet-devret olmak üzere özel sektöre yaptırılıp vergilerin veya primlerin, daha önce devlet tarafından toplanan vergi ve primlerin özel sektör tarafından toplanması söz konusu.

Yani üçüncü havalimanına... Dün Enerji Bakanı "Biz Rusya'dan yapılacak nükleer santrale tek sent vermeyeceğiz." dedi. Arkadaşlar, 26 milyar dolar alım garantisi verdik, 26 milyar dolar. Eskiden vatandaş vergi veriyordu, devlet bunu yapıyordu, şimdi direkt vatandaşın alınan vergiler tahsis ediliyor. Demek ki kamu maliyemiz yaklaşık 150 milyar dolar görünmeyen bir sorumluluk içerisinde yani rakamlarımız falan iyi değil. Bu ne demek? Şimdi, bunu yapan hükümetlerin içinde uyanıklık şu: Kendileri "Biz böyle yaptık, şöyle yaptık." diyor, beş kuruş para ödemiyor, gelecekteki hükümetlerin boynuna yüklüyor bunu. Bunu nerede gördük? Yuvacık Barajı'nda gördük, yap-işlet-devret modeli. Siz iktidara geldiğinizde ben Hazinedeydim, neler söylediğinizi biliyorum. Şimdi onlarca, yüzlerce Yuvacık projesiyle karşı karşıyayız. Bakın, sağlıkta, eğitimde, enerjide, ulaşırmada beş kuruş harcamadan sürekli temeller attırıyorsunuz ve gelecekte bu memleketin boynuna büyük yükler yükleniyor. Çünkü buradaki kira faiz oranıyla hazinenin borçlanma faiz oranında büyük bir fark var.

Bakın, demin şeyleri söyledim: Hazine borçlanma oranı böyle mi? Oysaki hazine borçlanmış, bunu yapmış olsa başka bir model çıkacak. Bunu seçiyor olabilirsiniz, bakın sizinle politik olarak bunu tartışabiliriz. Siz özelleştirmeci, liberal, kapitalist bir modeli seçersiniz ama bunun da yöntemi var. Bu yöntem çadır devletinde olmaz arkadaşlar. Sizin yetkinizi aldı bu Bakanlık, bu milletvekillerinin çünkü bu millet sizi seçti. Ben istemedim seçmesini ama sizi seçti, siz onunla muhatapsınız, oradaki genel müdür değil. Bu yetkinizi teslim etmemeniz gerekiyordu sizin onlara çünkü onlara o yetkisi yok, onlar sizin kararınızı yürütmekle zorunlular, o yüzden yürütmeler, yasama sizsiniz. Tek maddelik yetkiyi sizden alıyorlar, siz de "Tek partiyiz, aman muhalefet bir şey demesin." havasına girerseniz, bu sefer işte... Demin Beyribey anlattı, bütün hasta talepleri size geliyor yani davul sizin sırtınızda, tokmak yönetmeliğin elinde çünkü Sayın Bakan bunu böyle dizayn... Özür diliyorum Sayın Bakan hani politik bir eleştiri, kişisel nezaketsizlik olarak kabul etmeyin bunu. Ve bunun çok ağır sonuçları olacak. Bir iki dakika da, biraz da uzatma olarak da...

Bir de sağlıktaki bizim zaviyemizden, demin sizin milletvekilleriniz anlattı 2002'yle kıyaslamalı. Şimdi, bakın, siz ne diyorsunuz: Herkes doğduğu günden itibaren tam bir sosyal demokrat ülke gibi sağlık hizmeti alıyor. Ya, arkadaşlar, bu Samsun'daki - ben okuduğumdaki içim yandı- Kübra bebek nasıl öldü? Ayaz bebek nasıl öldü? Bu Muharrem, babasının heybesinde ebediyete giden çocuğu hepimiz gördük. Bunlardan binlerce örnek var, bunlar basına düşmüşler. Yani, gidin devlet hastanelerinin acil servisine, hiç öyle sağlıkta cennet falan filan yok. İstanbul Milletvekiliyim, Şişli Etfali bir görün; SKK'nın eski Okmeydanı Hastanesi vardı bir görün; Kartal Devlet Hastanesini bir görün, kediler içerisinde, pislik içerisinde. Bakın, Çapada, üniversite hastanelerinde bu yoğun bakımda en ağır hastalar yatıyor, ödenek gönderilmemiş. Hastalar kendi arasında bir şey kurmuşlar imece usulü, yoksullara da kendi aralarında para toplayıp o yoğun bakımın malzemesini alıyorlar. Ben işte hem Bakanlığı aradım hem Maliye Bakanını. Sağ olsun Mehmet Şimşek de hemen bir ödenek gönderdi ama neler yaşıyor bir görseniz, durum çok kötü.

Bir diğer mesele: Yani herkesin genel sağlık sigortası var, yok arkadaşlar ya. İşsiz evlat vergisi neler yaptı, çocuklar sosyal medyada kıyamet koparıyor, sonradan sanıyorum ki bir adım attınız ama öyle değil, herkesin sağlık sigortası yok.

Emeklilikte yaşa takılanlar diye çok ciddi bir grup var, feryat ediyorlar, sesini duymuyoruz biz. Niye? Kamu maliyesinde eksiklerimiz var. Görüyorsunuz kiralarda milyarlarca liralarda neler yapılıyor ama ne zaman ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, ne kadar süre istiyorsunuz?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Beş dakika verirseniz... Boşuna şey yapmayayım yani Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ezağfurullah efendim yani siz zaten peşin söylediğiniz için ilave süre olarak diye. Ben size bıraktım takdiri.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakın sağlık kurullarının birleştirilmesi iyi bir şey ama 2002 öncesine de teşekkür edin. Biz Hazinedeydik, biz hazırladık onu, siz uyguladınız. Allah hazırlayandan da, uygulayandan da razı olsun, iyi bir şey oldu ama bunlar da önümüzdeki şeyler.

Mesela, dönüyoruz, "Bütün hastaneler sigortalılara açık." Hayır, değil. Sadece anlaşma imzalayanlara açık, diğerlerine gittiğinizde paranız yetiyorsa... Öyle bir fark ücreti çıkıyor ki vallahi bildiğiniz gibi değil yani. Onun için herkese açık değil, cebinde parası olmayana açık falan değil yani bu durumlar.

Şimdi, "Hastanelerde rehin alma ayıbına son verdik." Ya, kim rehin almışsa Allah onun canını alsın. Bu sağlık sistemi o adam yüzünden, o adamlar yüzünden bir türlü gelişmiyor. Ya, rehin alma ayıbı yapanların çok büyük ayıbı ama şimdi de senet belası çıktı milletin başına. O gün bir kadın yazıyor: "Evimi elimden alacaklar hastane borcu." diye. Senet imzalattıyor, sonra icra, sonra icrasına taahhüdünü getiremezse sonuçta hapis. Şey kalktı ama hapis tazyiki altında olanlar var.

Şimdi gelelim doktorların suçlanmasına. Biz her şeyi yaptık, demin de öyle... Bu Tabipler Birliği şunu söylüyor, diyor ki: Kalitesiz doktor yetiştirecekseniz yetiştirmeyin. Tıp fakültesine ben gittim, gördüm, barakalarda ders görüyorlar ya, doktor olacak bu çocuklar. Plastik taburelerin üzerinde oturuyorlar, ısıtma yok, hepsi montla oturuyor. Doktor yetiştirelim, hatta ihraç da edelim ama nitelikli, kaliteli, iyi doktor çünkü bu marangoz değil ki ya, canımızla ilgili karar verecek.

Şimdi, hastane takip sisteminden randevu alınıyor, doktorlar bakmıyor. On dakikaya bir randevu veriyor çünkü ona göre programlanmış. On dakikaya doktorun işi bitmiyor, bir de araya hasta giriyor. "Biz çok iyi yaptık da bu doktorlar kötü yaptı." Ya, bu doktorlar hepimizin doktoru. İçinde MHP'lisi var, CHP'lisi var, AKP'lisi var, HDP'lisi var. Deminki şey de çok talihsizdi, belki biriniz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 36

düzelirsiniz yani sizi parti olarak uyarıyorum, iyiliğinizi istiyorum. Bütün doktorlar kırılır bu terör merör meselesine koskoca bir camiyı suçlarsanız.

Şimdi, "Bu genel sağlık sigortasının primini ödemeyen vatandaşların primini devlet ödüyor." Yok arkadaş böyle bir şey. 400 liraya kadar geliri olanlar. 400 lira nedir ki zaten? 400 liranın üzerine çıktı, 400 lira, 1.200 lira, 48 lira arttı tabii bunlar. 1.200 liradan sonra 144 lira yani ödeyemiyor insanlar gerçekten. Benim babam emekli vallahi maaşını alamıyor. Babamın bir sürü hastalığı var, babam sürekli doktora gidiyor, eskiden para vermezdi. Şimdi para verilmez diyorsunuz ya, vallahi veriliyor, billahi veriliyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Vermeyen var mı ki ya?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Vallahi veriliyor ve çok veriliyor. Benim emekli babam çok şikâyetçi.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hakkını helal etmiyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, bana da kızıyor yani samimi söylüyorum bana da kızıyor.

"Genel sağlık sigortasından herkes faydalıyor." Arkadaşlar, bir sürü grup faydalanamıyor, şartları var onları söylemeyeceğim vakit azaldığı için.

"Sağlık hizmetleri ücretsiz." Vallahi eczacısı da kesiyor, yok muayene ücreti kesiyor, o kesiyor, bu kesiyor. Bir de maaşlarına... Bir de şimdi eczacıları kendi tahsildarı yaptınız, millet eczacıya kızıyor. Adam maaşını almaya gidiyor benim babam, 200 lira maaşı düşmüş. Niye? Doktora gitmiş. Zaten hasta, zaten yaşlı, bir sürü gittiği için de maaş alamıyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Çaktırmadan kesiyorlar.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet.

Geliyoruz yine mesela muayene katılım ücretleri. Şimdi, "Bıçak parasını kaldırdık." diyorsunuz. Tamam, bıçak parası zaten suçtu, olmaması gerekiyordu. Bıçak parasını kaldırdınız ama katılım payları çıktı. Önce yüzde 20'yi geçmeyecek, yüzde 30'u geçmeyecek. Şimdi yüzde 200'e geldi bu mesele.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Bıçağın keskini çıktı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani, bildiğiniz gibi değil, vallahi var, var. Üstelik bir de bunu tuttuk... Hastaneye bir düşünüyorsunuz var ya kurban pazarı gibi. Adam getiriyor 3.500 lira. Ben sabah kendi yeğenimi -çocuk okuldan mezun olmuş, yanımda çalışıyor, ben maaşını veriyorum- dişiye gönderdim 240 lira. Geçenlerde -bu gençler işsizlikten şey ya- kalp meselesi için gönderdim, holter molter, kendim ödüyorum cebimden parayı 375 lira. Dayısı milletvekili olmasa ne olacak? Bir sürü insana, kendi seçmeni var, şeyimiz var... Ha bire bu paraları veriyoruz ya. Yani, sağlık ücretsiz falan değil, çok pahalı.

Bir de beş yıldızlı otel diye bir şey çıkardık. Ya, tamam bu önemli. İnsan böyle hastayken iyi bir yer... Ama koruyucu sağlık hizmeti yok ki bizde. Halk sağlığı diye diye bir şey kalmadı. Hastayı önceden korumuyoruz, çünkü ticari değil, çünkü o müşteri kâr getirmiyor. Özelleştirsek daha berbat bir sisteme doğru gideceğiz.

Bakın, bürokratlarda şöyle bir eğilimi olanlar olur -kusura bakmayın sevgili bürokratlar, çok nitelikli adamlar var ama- bazı bürokratlar eksik İngilizce'yle İngiltere'deki bir kaynağı bir okuyuveriyor, Allah tam vahşi kapitalist. Ya, onu bu halkın vekilleri bilir, yetkiyi devretmeyelim arkadaşlar. Şu bakan bize getirsin... Madem liberalizasyon yapacaksınız, madem liberal felsefedesiniz bari bu işi usulüne uygun yapalım.

Yani çok not aldık ama yetiştiremedik Sayın Bakan. Allah Türk milletinin, Allah Türkiye'nin sağlığını bozmasın diyorum daha da bir şey demiyorum.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Hep beraber daha iyi olsun.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, teşekkür ederim efendim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben teşekkür ederim Başkanım. Özellikle bu beş dakika için.

BAŞKAN – Rica ederim efendim, siz baştan dediniz yani, "Ek süre de alacağım." dediniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O sırma saçlarınızla diğer Başkanımız...

BAŞKAN – Vela havle vela kuvvete illa billahil aliyil azim...

Sataşmadan dolayı Süreyya Bey'e söz vereceğim geldiğinde.

Sayın Çakır, buyurun efendim.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, bürokrasimizin değerli çalışanları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Erdoğan, her şeyin başı sağlık, amenna.

Ben Kanuni'nin bir mısrasıyla sözlerime başlamak istiyorum: "Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi. Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi"

Bugün burada görüşüğümüz Sağlık Bakanlığı bütçesiyle ilgili olarak eksiğiyle fazlasıyla, rakamsal boyutuyla değerlendirilmesi, yapılan işlemlerin, harcamaların sağlık politikalarının gözden geçirilmesi, 2014 yılı kesin hesap dönemine ait bulguların ve bunlara karşı Bakanlığın yaptıkları ve yapamadıkları konuşulacak, daha iyiyi yakalama adına hem Hükümet hem muhalefet hem de iktidar partisi milletvekili olarak düşüncelerimizi ortaya koyacağımız tabiidir. Ama ben, daha önce, insanımızın doğumundan ölümüne kadar her anını kapsayan, onu kucaklayan, onun yaşamının her kademesinde sağlıklı ve sıhhatli üzere hayat sürmesini teminle mükellef bir Bakanlığın bütçesi görüşülürken aslında bir olgunun, bir kültürün, bir yaşam tarzının değerlendirilmesini yaptığımızı belirtmek isterim. Elbette herkesin ve hepimizin malumu ve takdir ettiği üzere sağlık alanında AK PARTİ iktidarlarında gerçekleşen sıçrama ve iyileşmeleri muazzam olarak nitelendirebiliriz ama bu değerlendirme bu alanda her şey tamamlandı, her şey dört dörtlük demek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 37

anlamına gelmez. Bilakis, hem geldiğimiz iyi yeri muhafaza için hem de artan beklentileri ve çağın gerek ve ihtiyaçlarını karşılamak adına çok daha fazla çalışma ve gayreti gerektirdiğine dair bir inancı da tetiklemiş olacaktır.

Bakanımızın genel sunumunda da rakamsal boyutlarını detaylı bir şekilde takip etmiş bulunmaktayız. Özellikle geleceğe yönelik yapılacak ve yapılmakta olan çalışmaların hep daha iyisini yapmaya ve insanımızın bu alanda çok daha rahat hizmete ulaşmaya yönelik gayretleri içerdiği anlaşılmaktadır.

Binalarımız elbette çok önemli, şehir hastaneleri düşüncesiyle şehirde bu manada hastalar için bir temerküz alanları oluşturduğu, oluşturacağı aşîkârdır. Binalar kadar sağlık alanında çalışan personelin memnuniyeti de hizmet sunumunda direkt ilgisi olması hasebiyle son derece önem arz etmektedir. Bu alandaki istihdamın, istihdam politikalarının, bu politikalara yönelik, insan sağlığına yönelik bir çalışma içermesi dolayısıyla son derece önem arz etmektedir.

Bu bütçe görüşülürken ben geriye dönük bir kıyaslama yapmayı uygun bulmuyorum. Elbette genel kriterler ve hem işleyiş hem de gelinen noktalar açısından Bakanlığın bilgilendirmesi gereklidir. Ama burada yapacağımız değerlendirmeler ucunda insan olan, insanın canı olan bir alan ise yaşamı güzelleştirecek çalışmaları teşvik etmeye destek verecek tarzda olmalıdır diye düşünüyorum.

İşleyişle ilgili olarak yaşanan sıkıntılar ve varsa problemlerin burada masaya yatırılması kadar doğal ne olabilir ki? Muhalefet onun için var değil mi? Meclisin denetleme görevi bunun için değil mi? Bunun yanında, Bakanlığın hedeflerini net bir şekilde ortaya koyması, bütçenin kullanımıyla ilgili özellikle Sayıştay raporlarında dikkat çekilen hususlarda alınacak önlemlerle hizmetin kalitesi, verimi, daha iyi bir konuma getirilerek aynı zamanda düşüncelerdeki olumsuz kanaatleri de bertaraf edebilecektir.

Ben bir karşılaştırma yapmak istemediğimi belirtmişim. Ancak her hâlükârda sağlık hizmetleriyle ilgili memnuniyet oranının artışının nereden nereye geldiğini görmezden de gelemeyiz, gelmemeliyiz. Bu, bir hakkın teslimi açısından ayrıca önem arz etmektedir.

Elbette sağlık alanı insanın var olduğundan bu yana ihtiyaçların da var olduğu bir alan olarak kabul edilmektedir. Bu bilinçle hareket ederek bugün burada görüşüğümüz Bakanlık bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çakır.

Sayın Ceyhun İrgil, buyurunuz efendim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar; öncelikle şimdiden Bakanlık bütçesinin hayırlı olmasını dilerim.

Ben bir hekim olarak, Bursa Milletvekilliği yapan ve Sayın Bakanla aynı seçim bölgesinden seçilmiş bir hekim olarak biliyorum ki, Sayın Bakanın veya buradaki bürokrat arkadaşlarımızın -birçoğu tanıdığımız, bildiğimiz meslektaşımız- iyi niyetinden kuşum yok. Çünkü şundan eminim, hiçbir doktor hastasının kötülüğünü istemez, hiçbir doktor yönetici de kurumunun veya bakanlığının başarısız olmasını istemez. Herkes daha sağlıklı ve daha iyi bir toplum için çaba gösteriyor, muhalefet de aynı niyetle. Fakat buradaki sorun onlardan kaynaklanmıyor. Buradaki asıl sorun üst akıl. Yani siyaseten verilen kararlar. Sonuçta biz bürokratlarımızı -buradaki hekim arkadaşlarımız hepimiz benzer eğitimlerden geçtik- eğer serbest bıraksak ve kendi özgür iradelerine bıraksak, kendi eğitim, birikim ve deneyimlerine uygun bıraksak onlar dünyaya ve Türkiye'ye yakışır, dünyada da model olabilecek birtakım çözümler üreteceklerdir. Fakat üst akıl, siyasetin üst akklı, yani biraz önce Sayın Erdoğan'ın belirttiği, biz siyasiler, aslında bu bakanlıkların ve teknik bilgi gerektiren evrensel bilgiyle zaten yönlendirilen bu bilim dallarının içine siyaset karıştırarak içinden çıkılmaz sonuçlara yol açıyoruz.

Bugün birçok arkadaşımız eleştiri dile getirdi ama ben yıllardır sistemin içinde olan ve bugün de milletin verdiği bu yetkiyle burada bir söz hakkı, söz şansı tanınan bir hekim olarak hiç olmazsa meslektaşlarımızın ve içinde yaşadığınız sorunlar açısından kendi yaşadığım ve gördüğüm deneyimlerle birtakım bazı konularda önerilerde bulunmak istiyorum, çünkü eleştiri zaten çok yapılıyor. O yüzden de bu kez bir farklı usulle tekrar konuşmama kaldığım yerden devam edeceğim.

Şimdi, öncelikle birçok kez dile getirildi, yoğun bakım ihtiyacı. Sayın Bakan da biliyor, diğer bürokrat arkadaşlarımız da diğer milletvekilleri de, hepsinin başında bir sorun bu. Şu anda Türkiye'de birçok insan yoğun bakım arıyor ve yoğun bakım yatağı sorunu var. Neden? Çünkü artık "ecelyle evinde ölmek" diye bir şey yok arkadaşlar, ecel yok artık. Ecel bizim çocukluğumuzdaydı, bugün illa bir isim koymak zorunda... Ne olursa olsun adamı evinden ne yapıp edip 112'yle, onunla, bununla, komşuyla hastaneye ulaştırıyoruz, doğru mu? Ulaştırıyoruz. Ne olursa olsun bir müdahale yapılıyor, öyle ya da böyle bu insanları yoğun bakıma koymak zorundayız. Demek ki, yoğun bakım yatağını artırmalıyız. Defalarca söyledik, "Bu kadar AVM yapacağınıza yoğun bakımla ilgili daha yoğun hastaneler ya da daha bu konuda spesifik hastane açılmalı iyi olur." dedik. Çünkü gelin görün ki hepimizin ihtiyacı olacak. Hepimizin yakınlarının bu akşam bile ihtiyacı olacak. O yüzden bu konuda ben birçok hekimin, anestezi uzmanının işsiz olduğunu, iş yeri hekimliği yaptığını veya başka yerlerde çalıştığını biliyorum.

Örneğin mesela Mudanya'da bir anestezi uzmanı bugün bana bir mail atmış, diyor ki: "Ben çalışmak istiyorum devlette, anestezi uzmanıyım, yoğun bakım doktoruyum ama eşim meclis üyesi burada, o yüzden de atamamı buraya yapmıyorlar." Yani muhtarın veya belediyede çalışan herhangi bir bürokratin ya da memurun eşine eş tayini yapıyoruz ama mesela anestezi doktorunu -Mudanya'da ihtiyaç var, Bursa'da ihtiyaç var- oraya atamıyoruz. Niye? Çünkü eş belediye meclis üyesi. Yani diğer seçilmişlere, atanmış memurlara bu hakkı veriyorsunuz, örneğin eş seçilmiş belediye meclis üyesi eş gelemiyor. Bu tür konularda bir kolaylık sağlanırsa veya yönetmelik değişikliği yapılsa iyi olur.

İkinci konu, SABİM. Arkadaşlar, SABİM muhtemelen iyi niyetle kuruldu ve böyle şeylere de ihtiyaç var, ben de kabul ediyorum. Yani halkın dardını bir şekilde iletmesi lazım fakat hastanelerde her kurumda zaten bir direkt şikâyet hattı var ve burada bence sorunların lokal olarak yani merkezî değil de yerel olarak çözülmesi daha iyi. İnsanlar hastanelere şikâyetlerini yerelde iletsinler ve yerel yöneticiler sorunu çözsün. Fakat SABİM artık toplum tarafından suistimal edilen, imzasız, neredeyse her gün doktorların

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 38

hemşirelerin, sağlık memurlarının taciz edildiği bir alana döndü ve burada ben kendim de gördüm ki meslektaşlarımız çok moralsiz. Her gün bir şekilde mutsuz olan, memnun olmayan, tipini beğenmeyen, tam Türkçe tabirle söyleyeyim biraz argo olacak ama gıcık kapatan her hasta, meslektaşları, sağlıkçıları orada şikâyet ediyor ve doğal olarak da o yöneticiler bunu ciddiye alıp haklı olarak işleme koyuyorlar. İşleme koyunca bu hekimler işini, gücünü, mesaisini bırakıyor, geliyorlar her dakika soruşturmaya muhatap oluyorlar, bu da doğru değil, yani bu konuda meslektaşlarımıza moral vermek, daha onları onore etmek varken...

Yani ben örneğin Sağlık Bakanlığında çalışırken, hastane yöneticiliği yaparken bir şeye dikkat ettim, her türlü ceza var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İrgil, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum, buyurun lütfen.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Çok iyi olur, hatta beş dakika verin de kıvrırcık saçlarınızı ben de çok beğendim.

Çok Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – İki dakika...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Lütfen...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sırma saç...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yanlış, pardon, "sırma" diyecektim, özür dilerim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ondan kesti diye düşüneceksin.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ya, söylenecek çok şey var, otuz yıl biriktirdiğimiz sorunları iki dakika hemen nasıl aktarayım?

BAŞKAN – Efendim, otuz yıl biriktirdiğiniz sorunların tamamını bu bütçe görüşmesi sırasında aktarmak durumunda değiliz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Çözemeyiz, tamam.

BAŞKAN – Siz buyurun, size tanınan süre içerisinde görüşlerinizi lütfen dile getirin.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tamam, süremi şimdi başlatırsanız memnun olurum.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Şimdi, genel sağlık sigortasını söyledi, onu geçiyorum.

Kamu Hastaneleri Birliği... Şimdi, diyor ki Bakanlık: "Bizim yeterince doktorumuz yok, yeterince personelimiz yok." Tamam, yok ama Kamu Hastaneleri Birliğinde neredeyse şu anda 6 bine yakın hekim ve sağlık personeli istihdam ediliyor. Günah değil mi? Siz hekimlerin hepsini alıp masa başına verdiniz. Adami yıllarca bir konuda eğitmişsiniz, yani adama yıllarca siz eğitim vermişsiniz, çok ciddi harcamalar yapmışsınız, onun şövalye olması gerekirken bir bakıyorsunuz, adami Kamu Hastaneleri Birliğinde devlet memuru yapıyorsunuz ve bu adamlar masa başına geçiyor. Bu yüzden, Kamu Hastaneleri Birliğinde hem bürokrasi hem deneyim hem liyakat açısından sorunlar var, ayrıca çok başlılık var. Sağlık müdürlükleri gayet iyiydi. O yüzden, ben sağlık müdürlüğü sistemine dönülmesinin daha pratik, hızlı ve yeniçeri hareketi olduğunu düşünüyorum. Evet, Kamu Hastaneleri Birliğinde bir şövalye görüntüsü var ama çok ağır, hantal, o daha silahını kaldırıp hareket edene kadar karışan Osmanlı yeniçerisi sokup, geçip bitirir işi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şiddete hayır!

CEYHUN İRGİL (Bursa) – O yüzden, benim önerim bu hantal sistemden vazgeçilmesi.

Mali denetim zorlukları var. Kamu hastaneleriyle ilgili...

Bir benzetme yaptım, benzetmede sorun olmaz.

Kamu hastaneleriyle ilgili ciddi mali...

BAŞKAN – Yok, yeniçeri kısmıyla ilgili Sayın Çam itiraz etti.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şiddete hayır!

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Öyle mi?

Mali denetim sorunları var ve kamu hastaneleriyle ilgili çok ciddi yolsuzluk iddiaları var. Örneğin bana birkaç ilden çok ciddi evrak ve belgeleri gönderdiler. Sizin de kulağınıza geliyordur, bunları denetleme olanağı yok. Çok sayıda hekim ve –dediğim gibi– sağlık çalışanı alan dışında.

Mesela iş yeri hekimliği... Yine, burada bir dolu, hemşiremiz yok diyoruz, doktorumuz yok diyoruz, iş yeri hekimlerine bu kadar ihtiyaç varken onları özel şirketlere taşeron işçisi yaptık. Bu sistemden de vazgeçelim. İş yeri hekimliğini tekrar TTB aracılığıyla, Tabip Odaları aracılığıyla, gerekirse aile hekimliklerine ve diğer toplum sağlığı hekimliklerine arkadaşlarımıza yönlendirelim. Ne var? Toplum sağlığının bir parçası değil mi? Böylece, o gereksiz, abuk subuk şirketler veya bu yüzden taşerona aracılık yapan şirketler de aradan kalsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İrgil, teşekkür ediyoruz. Sözlerinizi bağlamanız için son defa olarak bir dakika süre vereceğim.

Buyurun lütfen.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sağlık turizmi konusunda Bakanlığın çabalarını destekliyorum, başarılı da buluyorum fakat şöyle bir şey var: Sayın Bakan da bizler gibi suyun öbür tarafından gelen insan. Bu özellikle Bulgaristan'da yaşayan soydaşlarımız sağlık turizmine muhatap oluyorlar ve 3 kat ücret ödüyorlar Bursa'da, kendisi de biliyor, bu konu da iletilmiştir. Özellikle Bulgaristan'da yaşayan ve şu anda Türkiye'de olan ama vatandaş olmayan insanlar çok zorluk çekiyor. Aynı şekilde, Suriyelilerle ilgili, poliklinikler ve ücretsiz ilaç tedavilerini destekliyoruz, çok doğru, bence de insani bir şey ama aynı hassasiyetin Ahıska Türklerine ve Bulgaristan'da, Yunanistan'da yaşayan Türkler için de uygulanmasını istiyoruz. Diğer, bu arkadaşlarımız, bu soydaşlarımız ücretsiz faydalanamıyorlar ve çok zorluklar çekiyorlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 39

Şehir hastanelerine hiç girmeyeceğim, zaten bir dolu şey söylendi.

Son bir şey söyleyeceğim: Bu devlet hastanelerinde, yani bu yapılanmayı bir şekilde gözden... Arkadaşlar, bu akşam kalp krizi geçirebilirsiniz, biz de, bir yakınınız trafik kazası geçirebilir, seçme şansınız yok, herhangi bir hastaneye başvuracaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İrgil, lütfen...

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Bitireyim cümlem, bitireyim.

Şu anda periferde, siz de biliyorsunuz, ne doktor kaldı ne uzman kaldı. Şu anda bir saatten uzak hangi noktadaysanız, kalp krizi geçiriyorsanız kurtulma şansınız yok. Örneğin, Mudanya’da devlet hastanesi yok. Çünkü saat on ikiden sonra belediye otobüsü yok. Nasıl gideceksiniz buradan devlet hastanesine? Ta, 10 kilometre ötede. Fiziksel sorunları, onları da geçtim, birçok yerde uzman kalmadı. O yüzden, belki bir gün bir köyde, kasabada kalp krizi geçirseniz sizi de kurtaracak kimse yok. O yüzden, ben bu sistemde tekrar gözden geçirmenizi öneriyorum.

Teşekkür ediyorum, bütçenizin de hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın İrgil.

Sayın Çetin Arık...

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün 9 şehidimiz var. Şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, yüce milletimize de başsağlığı diliyorum. Kayseri Milletvekili olarak, Kayseri’de de bir şehidimiz var, Şırnak’ta Mehmet Güngördü şehit olmuştur ve tekrar milletimize başsağlığı diliyorum, kınalı kuzularımıza Allah’tan rahmet diliyorum.

Sayın Bakan, AKP Hükümeti olarak siz muayenehanelerde bıçak parası alındığını söyleyerek doktorları halka şikâyet ettiniz. Dediniz ki: “Muayenehaneleri kapatacağız, herkes istediği hastanede, istediği hekimde sıra beklemeksizin ücretsiz muayene olabilecektir.” Çok güzel ama bugün gelinen noktada, her zamanki gibi, dediğinizin tam tersini yaptınız. Bugün özel hastanelerde yüzde 200 katkı payı alınıyor. Yani, demektesiniz ki: “Paranız kadar sağlık hizmeti alabilirsiniz. Paranız varsa ameliyat olabilirsiniz, para yoksa ameliyat olamazsınız.” “Bıçak parasını kaldıracağız.” dediniz, bıçak parasını devlet eliyle yasal hâle getirdiniz. Oysa, sağlık da eğitim gibi anayasal bir haktır ve ücretsiz olması gerekmektedir.

Sayın Bakan, bir diğer yanlış uygulamanız, kamu hastanelerinde uyguladığınız performans sistemi. Demektesiniz ki: “Ne kadar hasta bakarsanız, ne kadar tetkik isterseniz, ne kadar ameliyat yaparsanız o oranda da para alırsınız.” Sayın Bakan, sağlıkta asılan nicelik değil, niteliktir, hastaların memnuniyetidir. Soruyorum size: Bir hekim günde 100-150 hasta bakarak nasıl nitelikli bir sağlık hizmeti verebilir? Bir hekim bir hastasına “ameliyat” dediğinde hasta hekime kuşkuyla bakmaktadır. “Acaba bu ameliyat gerçekten gerekiyor mu, yoksa para için mi yapıyor?” diye kuşku duymaktadır.

Bakınız, sizin iktidara geldiğiniz yani 2002 yılında 209 milyon insan hastaneye başvurmuş. 2014 yılında bu sayı ne kadar olmuş biliyor musunuz? Tam 644 milyon. Evet, 644 milyon. Ülkenin nüfusu ne kadar? 77 milyon-78 milyon. Sizce burada bir anormallik yok mu?

Yine, 2002’de 769 milyon ilaç satılmış, 2014 yılındaysa 1 milyar 970 milyon kutu ilaç satılmış. Sizce bu normal mi?

Yine, sizin iktidara geldiğiniz dönemde yani 2002 yılında 2 milyon kişi ameliyat olmuş, 2014’teyse tam 14 milyon kişi ameliyat olmuş.

Yine, 2014’de tam 100 milyonun üzerindeki kişi acil servise başvurmuş, ülkenin nüfusuysa 77 milyon. Sizce normal mi?

Sayın Bakan, nitelik aramadan sadece sayı olarak muayene sayısını artırmanın getirdiği kısa vadeli sanal bahar dönemi artık sona ermiştir.

Sayın Bakanım, bir de hastaların memnuniyet oranlarına baktığımızda Avrupa Komisyonunun 2015 Mayıs ve Haziran ayı aralarında yaptıkları çalışmada, Türkiye’de sağlık hizmetlerinde memnuniyet oranının yüzde 10 ila 15 arasına düştüğü gözükmektedir. Hizmet sunanın mutlu olmadığı bir sistemde sağlık hizmeti alanın mutlu olacağını düşünmek hayalperestlik değil midir?

Sayın Bakan, bir diğer sorun da şu an erken doğumu engellemek için kullanılan ilaçların piyasadan çekilmesi. İki grup ilaç şu an piyasada yok. Bu ilaçların yerine kullanılabileceğiniz başka bir ilaç da yok, ajan da yok. Hastalar erken doğuruyorlar. Bir kuvvözde 2-3 bebek birden yatmak zorunda kalıyor. Bu çocukların çoğu erken doğumun getirdiği sorunlarla karşı karşıya kalıyor. Çoğu sepsisten, nekrotizan enterokolitten kaybediliyor, yaşayanlarda da ciddi sağlık sekelleri görülüyor. Siz Bakanlık olarak yeni doğan yoğun bakıma çok ciddi paralar ödüyorsunuz. Bu ilaçları tekrar piyasaya getirme adına bir çalışmanız var mı ya da bu durumdan haberdar mısınız?

Sayın Bakanım, bir diğer sorun da hepatit C gibi hastaların tedavisinde kullanılan sofosbuvir etken maddeli ilaç SGK tarafından bedeli ödenen ilaçlar arasında olmamaktadır. Bu ilaçlar çok pahalı. Geçen yıl ülkemizde de 10 bin civarında vatandaşımız kaybedilmiş, bu ilaçları ödeme yönünde bir sağlık politikanız var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Arık.

Sayın İbrahim Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 40

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, Sağlık Bakanlığının muhterem yöneticileri, saygıdeğer basın mensupları; müspet anlamda ilkleri hayata geçiren, sağlık başta olmak üzere, tüm hayati alanlarda reformlar gerçekleştiren bir davanın mensubu ve bir siyasi hareketin temsilcisi olmakla gurur duyduğumu, müftehir bulunduğumu kaydederek hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilgi çağında yeni Türkiye yoluna nereden geldiğimizi hatırlayarak günümüz Türkiye'sinde kavuştuğumuz nimetleri vurgulamayı bir vicdani vecibe olarak görüyorum. Bugün sağlık alanında Avrupa Birliği norm ve ölçütlerinde dünyaya örnek olarak gösterilen bir sağlık sistemimiz var. Artık hastane kuyruklarında ömür tüketenler yok. Artık zenginin yararlandığı, yoksulunsa horlandığı sağlık hizmeti anlayışı tarihe gömüldü. Artık insanların gelir durum ve sosyal konumlarına göre sınıflandırıldığı ve o ölçütte hizmete muhatap olduğu bir sistemin içinde değiliz. Artık önce insan var, sonra insan var ve insana saygı esasında vurgulanan bir hizmet anlayışı var ve insanı yaratılmışların en şerefli olarak gören bir yaklaşım var ve sağlık alanında çağ atlamış bir Türkiye var.

Değerli arkadaşlarım, Batı'ya özendiğimiz, onların insana verdiği kıymete gıpta ettiğimiz günleri unutmadık. Aramızda 1 insanı için uçakla sağlık hizmeti veren Avrupa'nın gelişmişliğini konuşur, buna özenir, hâlimize hayıflanırdık. Böylesi bir hizmet, böylesi bir insani yaklaşım sadece hayallerimizdeydi. Batı'dan nakledilenleri bir masal gibi algılar, orada verilen sağlık hizmetlerini anlamakta zorlanırdık. Âdeta sınıflara bölünmüş, SSK'lıya ayrı, BAĞ-KUR'luya ayrı, Emekli Sandığına bağlı olanlara ayrı ve gurebaya ayrı, birbirinden çok farklı ortamlarda sağlık hizmeti vermeye çalışıldığı ya da veriliyormuş gibi gösterildiği ortamda elbette insana değer veren ve her insanı özel gören ileri sağlık sistemini anlayamaz ve algılayamazdık. Hangimizin düşlerinde hava ambulansları vardı ki? Hangimiz aile hekimliğini telaffuz edebiliyorduk? Hangimiz özel hastanede tedavi edilebileceğimiz günleri hayaline sığdırabiliyordu? Koruyucu hekimlik sadece tabelalardaydı. Engelliler kaderlerine terk edilmişti. Biri gün gelip evde sağlık hizmeti verileceğini söyleseydi kaçımız inanırdık?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Siz Nusret Fişek'i duymadınız galiba?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hastanın hakkı mı vardı ya da hekim seçme özgürlüğü? Hakkı teslim için hatırlayalım lütfen.

Değerli arkadaşlarım, sağlık göçü yaşadığımız günleri hatırlayalım. Ankara'ya, İstanbul'a sağlığı için taşınanları, bu metropollerdeki hastanelerde bile tedavi olmanın da ayrıcalıklı olduğu günleri hatırlayalım. Otobüslerin, trenlerin güneydoğudan, Doğu Anadolu'dan batı bölgelerine hasta taşıdığı günleri hatırlayalım. Ameliyatı için bıçak parası bulamayan mazlumların ahlalarını, hastane kuyruklarında ömür tüketen yaşlıların vahşetlerini hatırlayalım lütfen. "Hasta düştüm gurbet elde/Vallahi su verenim yoktur anam." türkülerini hatırlayalım. Hastalık, dert gündemlerini hatırlayalım lütfen.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sayın Bakan, biraz sonra uçuracaklar sizi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; doğu coğrafyasının bir evladı, Doğu Anadolu Bölgesi ilinin bir temsilcisi olarak geçmiş ile bugünü sağlık hizmetleri arasındaki farkı yaşayarak görmüş bir nesildeniz. Türkiye ile Batı ülkeleri arasındaki sağlık hizmetleri farklılığını bölgesel bazda da hissetmiş bir nesildeniz. 2002 öncesinde ilçelerinde yalnız sağlık ocakları bulunan, en küçük bir operasyon için bile şehre, dahası batı bölgelerine gitmenin mecbur olduğu bir bölgenin penceresinden bugüne baktığımızda yüreğimizden yalnızca şükürler, lisanımızdan bugünleri sağlayanlara minnetler ve teşekkürler sadır olur. Mevlânâ'ya "Aşk nedir?" diye sormuşlar, "Ol da bil." cevabını vermiş ya, bizim neslin durumu da budur. 2002'ler öncesinde yaşanan sağlık hizmeti sorunlarını yaşayanlar bilir, o günlerde olanlar bilir ve bugün kavuştuğumuz nimetleri fark edecek vicdana sahip olanlar bilir.

Değerli arkadaşlarım, Sağlık Bakanlığımızın 2016 vizyonu ve sağlık hizmetlerinin rakamsal değerlendirmelerini, teknik yaklaşımı Sayın Bakanımıza bırakıyoruz. Bizim kayıt ve vurgumuz, 2002'den bugüne insana bakış üslubu ve bu çerçevede gerçekleştirilen hizmetlerin manasıdır.

Birkaç tespitimizi paylaşalım müsaadenizle: Bugün hemen hemen her ilçemizde tam teşekküllü devlet hastaneleri hizmet veriyor. İllerimizden beş yıldızlı otel konforu düzeyinde hasta odalarına sahip bölge eğitim ve araştırma hastaneleri yükseliyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bu arkadaşın Bakan Yardımcısı olması lazım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çok sayıda farklı ilde onlarca helikopter ile hava ambulansı sistemi çerçevesinde acil sağlık hizmeti veriliyor. Avrupa'nın en büyük medikal kurtarma ekibine sahibiz. 81 ilde özel eğitimli sağlık personeli hizmet üretiyor. Entegre sağlık kampüsleri, yaygın adıyla şehir hastaneleri projesiyle insanımıza yerinde ve zamanında sağlık hizmetleri verilmesi yaklaşımı sergileniyor. İnsanımız Avrupa Birliği normlarında donanımlı ve yüksek kalitede hizmet verilen kamu hastanelerinden olduğu gibi özel hastanelerden de istifade ediyor.

Birinci basamak sağlık hizmetlerinde çağdaş bir örgüye kavuştuk. Sağlık alanında "Kamu Hastaneleri Birliği" adı altında bilgi çağına uygun bir organizasyona sahibiz artık. Herkes dilediği yerden dilediği ölçütte sağlık hizmeti alabiliyor. Genel sağlık sigortası gibi küresel çapta yankı bulan bir uygulama hayata geçirilmiş durumda. Sayın Bakanımızın da sıkça vurguladığı üzere, sağlık hizmetlerinde dünyanın gelişmiş ülkelerinin yakaladığı hizmet sunumunu büyük oranda yakalamış bir ülke olduk. Sağlık alanında insan kaynakları bakımından gıpta edilecek bir düzeyi de yakalamak üzereyiz. 2003 yılında yüzde 39,7 olan sağlık hizmetlerinden genel memnuniyet oranının yüzde 80'lere doğru seyrettiği bir Türkiye'de yaşıyoruz.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; sağlıkta on dört yıllık süreçte geline gıpta edilecek düzeyi hakşinas, kadirbilir herkesin takdir edeceği ve bugünlere ulaşılmasında özel çaba, hassasiyet ve dikkat gösterenlerin hakkını teslim edeceğine inanıyoruz.

"Sağlıkta dönüşüm" başlığı altında çağlar üstü bir reformu hayata geçiren Sayın Cumhurbaşkanımıza, bu süreci devam ettiren Sayın Başbakanımıza, sağlık reformunun gerçekleşmesinde büyük emeği olan eski Sağlık Bakanımız, hemşehrim Recep Akdağ Bey'e,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 41

sağlık hizmetleri ufkunu küresel gerçekler ışığında çağdaş çizgiye taşımada önderlik eden Bakanımız Sayın Mehmet Müezzinoğlu'na ve Bakanlık yöneticilerine bu bütçe görüşmeleri vesilesiyle şükranlarımı sunuyorum.

Bu fasılda, değerli arkadaşlarım, bir de özel parantez açmak istiyorum. Plan ve Bütçe Komisyonumuzun en genç üyesi, nitelik abidesi kardeşimiz, eski Sağlık Bakan Yardımcımız Erkan Kandemir'e de hususen teşekkür ediyor, 2016 bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. [CHP sıralarından alkışlar(!)]

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen Komisyon çalışmasının uyumunu bozmayalım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Niye alkışladık, niye?

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Aşka geldik, aşka geldik, alkışlıyorum, daha ne yapacağım yahu?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çok teşekkür ederim arkadaşlar, çok alıcınız.

BAŞKAN – Efendim...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Aşka geldik, alkışlıyoruz, aşka geldik. Daha ne istiyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Nurettin Demir Bey, size söz veriyorum.

Buyurunuz efendim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Cumhuriyet tarihinin en güzel mersiyesiydi ama Bakan bile dayanamadı, gitti.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Siz iltifatı bilmediğiniz için sizde marifet de gelişmemiş.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Alkışlamak zorunuza mı gitti arkadaşlar?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yok. Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, Sayın Demir'e söz verdik, müsaade ederseniz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben de sabahtan beri söz istiyorum ama beni hiç görmüyorsunuz.

BAŞKAN – Yok efendim. Grup sözcünüz bir liste verdi, sıraya göre söz veriyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Düğmeye basıyorum duruyorum.

BAŞKAN – Mutlaka onun da faydası vardır ama... Faydadan ari değildir.

Şimdi, müsaade ederseniz Sayın Nurettin Demir'i dinliyoruz.

Buyurunuz efendim.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Efendim, teşekkür ederiz.

Sanıyorum, Sayın Bakan ara verdi galiba, isterseniz bizde mi ara versek, ne yapsak?

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakan Yardımcımız, Sayın Müsteşarımız buradalar.

Buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin)- Ama Sayın Bakanın duyması lazım.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Tabii, Bakanın duyması çok önemli.

BAŞKAN – İletirler efendim, hiç sakıncası yok.

Buyurun siz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bu arada AKP'den arkadaşlar varsa konuşsunlar.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Onlardan konuşsunlar, evet, iktidar tarafından, mümkünse.

BAŞKAN – Efendim, Komisyon üyeleri arasında ya da milletvekilleri arasında iktidar-muhalefet diye bir fark yapmıyoruz.

Ben sürenizi tekrar başlatayım.

Buyurunuz lütfen.

NURETTİN DEMİR (Muğla) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarımız, bürokrasinin değerli üyeleri, konuklar, sivil toplum kuruluşu üyeleri ve basının değerli emekçileri; sizleri ben de saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, gerçekten, bu bıçak parası meselesi çok konuşuluyor. Ben, bıçak parası dedim, ikiye ayırdım, resmî bıçak parası, bir de keskin bıçak parası var. Resmî bıçak parası olarak 14,5 milyar lira harcamış Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları özel hastanelerde; 14,5 milyar lira -eski parayla katrilyon lira- büyük bir para takdir edersiniz. Bir de keskin bıçak parası var. Hani bu kadar dönüşümü, sağlıkta dönüşümü bunun için getirdiler ya, bunu en çok kullanmışlardı. Şimdi, ya odalarda oluyor ya da merdiven altlarında oluyor ve bu olmadan da hakikaten birçok yerde ameliyat yapılmıyor. Ben üzülüyorum tabii ki, bu noktaya sağlık çalışanlarının getirilmiş olması çok önemli. Demek ki bir yerlerde aksaklıklar var.

Sayın Bakan, özellikle Güneydoğu Anadolu'da iki silah arasında kalan vatandaşlarımızın çekmiş olduğu, sağlık hizmetlerine ulaşamamaları, yaralıları ve diğer vatandaşlarımıza devletin ulaşamaması hepimizin ayıbı, başta siz olmak üzere. Tabii, size karşı bir saygım var, sevgim var, meslektaşız ama söylemleriniz, zaman zaman sanki bir sağlık bakanı değil bir savaş bakanının söylemleri gibi insanları acıtıyor, bizleri acıtıyor. Burada, maalesef, bunu söylemek durumundayım. Sağlıktan sorumlu bir bakanın bu söylemlerinde çok daha dikkatli olması lazım, çatışmaların tarafı olmaması gerektiği düşüncesindeyim, olsa bile bunu en azından daha üsluplu bir şekilde söylemesi gerekir diye düşünüyorum.

Sayın Bakan, epey bir şeyler yapıyorsunuz, Genom Projesi var, şu var, bu var; biz de zaman zaman destekledik, takdir de ettik ama şu hepatit C için verilen ilaçlarda vatandaşların sorununu uzun süredir çözmemenizi anlayamıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 42

Sayın Bakan, hayat kurtarıyor. Biraz önce bir hasta aradı, ta Marmaris'ten Muğla'ya gelmiş, Muğla'dan Aydın'a gidiyor, Aydın'dan İzmir'e gidecek. Bu vatandaş hepatit C ilacını kullanamıyor, transplantasyon noktasına gelmiş. Bu ilacı verseniz devlet daha az masraf yapacak, transplantasyon sorunu yaşamayacak. Neden bu kadar uzatıldı? Bilim Komitesinin bu konuda sıkıntısı neler? Bunu öğrenmek istiyoruz gerçekten.

Ayrıca, özellikle Güneydoğu Anadolu'daki ve Doğu Anadolu'daki, bizim de gidip tespit ettiğimiz ve raporlaştırdığımız duruma göre, orada sağlık çalışanları devletin ayrımcı davrandığı düşüncesinde. Şöyle ki: 112'de çalışan sağlık çalışanlarına güvenmediklerini... Devletin ayrı bir -sivil demeyeyim de- farklı bir örgütlenmeye 112 oluşturduğu, bu 112'de de doktorların ve hemşirelerin, sağlık çalışanlarının maaşlı olarak çalıştırıldığı ve birçok yere de bunların gönderildiği söyleniyor ve oradaki sağlık çalışanları da buna çok üzülmüyorlar "Acaba biz farklı mı davranıyoruz, ayrımcılıkla mı davranıyoruz?" diye böyle bir üzüntüleri var. Gerçekten, böyle bir şey var mı? Ayrı bir 112 ekibi kurdunuz mu? Oradaki çatışmalarda müdahale eden ve sadece özellikle güvenlik güçlerine hizmet edip, halka hizmet etmeyen bu 112 grupları var mı?

Sayın Bakan, sağlıklı yaşam konusunda epey çalışıyorsunuz, çaba gösteriyorsunuz, takdir ediyorum. Obezite, sigara falan... Ama bunların bir analizini yapıyor musunuz bilmiyorum. Bakın, siz, obez çocuklarla ilgili zaman zaman çıkıyor, televizyonlarda söylüyorsunuz, tribünlere güzel şeyler söylüyorsunuz ama okullara sorun bakalım, sağlık dersi var mı? İlkokuldan ortaöğretime beden eğitimi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Demir, buyurunuz efendim.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Demir efendim, Demir... Muğla Milletvekili Nurettin Demir.

BAŞKAN – Sayın Demir, değil mi?

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Demir...

BAŞKAN – Tamam, doğrudur efendim.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Demir gibi... Çelik gibi değil demir gibi...

BAŞKAN – Ben de öyle söyledim.

Buyurunuz efendim, sözlerinizi tamamlamanız için...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – "Deniz" diye söylediniz de...

Efendim, özellikle beden eğitimi derslerinin boş geçtiği... Spor yapma, jimnastik yapma alışkanlığını biz kazandıramazsak, yalnız "Çocuklara tatlı yedirmeyin, nişastalı yiyecekler yedirmeyin." diyerek sağlıklı bir toplum sağlayamayız. Bu çok önemli. Ben, özellikle Sağlık Bakanlığının Millî Eğitim Bakanlığına bu konuda, daha çok çocukların spor yapma kültürünü, jimnastik yapma kültürünü edinmelerini ve bu konuda baskı yapmanızı rica edeceğim.

Bakın, Türkiye'de beden eğitim öğretmeni birçok yerde yok, çocuklar jimnastik kültürünü filan geliştiremiyorlar ama siz obeziteyle uğraşıyorsunuz; bir çelişki.

Sayın Bakanım, bakın, siz bir devletsiniz. Devlet, çocuklarına karşı farklı, ayrıcalıklı davranamaz. Üniversite hastaneleri inim inim iniyor. Üç yıldır, dört yıldır, beş yıldır borçlarını ödeyemeyen üniversite hastaneleri var. Bu üniversite hastanelerinin borçlarının 1,4 milyar lira olduğu söyleniyor. Neden desteklemiyorsunuz? Neden onların sorunlarını çözmüyorsunuz? Yani, bunların rektörlerini siz atamadınız mı, başhekimlerini siz atamadınız mı? Beceriksiz mi buluyorsunuz? Bir devlet piyasaya karşı borçlu olur mu? Üç yıldır, dört yıldır borcunu ödeyemeyen bir başhekimin veya rektörün hâletiruiyesini anlayabiliyor musunuz? Niye çözmüyorsunuz, neden çözülüyor?

Bakın, Türkiye'nin asıl sağlık sorunlarının büyük bir kesiminin ağırlığını götüren üniversitelerin hepsi borç içinde, personel eksikliği var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir, sözlerinizi tamamlamanız için...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – İki dakika, tamam, söz, keseceğim ondan sonra.

Yanık üniteleri, yoğun bakım üniteleri açılmayan üniversiteler var Sayın Bakan ve biz de telefonlarda onlara yer bulmak için perişan oluyoruz. Bir üniversitenin 180 tane hemşiresi olmadığı için yanık ünitesi ve yoğun bakım ünitesi açılmamış, hizmet veremiyor. Üniversitelere üvey evlat gibi davranmayın Sayın Bakan. Bunu ilk geldiğiniz gün de söylemişim ziyaretimde, tebriğimde ama üniversiteler rahatlatılmadı. Yani Bakanlığa -geçen gün Kalkınma Bakanlığının bütçesinde de söyledim- "Efendim, onlar yönetmiyor." Böyle bir şey yok. Yönetecek adamlar atayın. Siz atıyorsunuz. Rektörü siz atamıyor musunuz? Başhekimleri siz atamıyor musunuz? Siz atıyorsunuz. Dolayısıyla, suçlayarak bir yere varılamaz.

Sayın Bakan, ben, son sözlerimi bitirerek, bir konuya daha değineceğim. Siz geldiğinizde 3,1 idi bugün 8,3'e çıktı doktora başvurma oranı. Neden? Performans sistemi. Ameliyat sayısı 14,5 milyonu buldu. Acaba, AKP Türk toplumunun sağlığını mı bozdu? Hayır, sistemden. Performans sistemi maalesef bu elmanın en çürük yeridir. Sağlıkta kaliteyi bozmuştur. "Bu konuda çalışmalar yapıyoruz." dediniz bir sene önce, iki sene önce; hâlâ bir noktaya gelineemedi ve özellikle ekstra ameliyatlarda yapılıyor. Hadi, biz bunu şöyle söyleyelim: Endikasyonu daha geniş tutuyorlar. Doğru mu? Değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURETTİN DEMİR (Muğla) - Ne yapsın? Ameliyat sayısını artırmak için bunu yapmak zorunda doktor.

BAŞKAN – Sayın Demir...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 43

NURETTİN DEMİR (Muğla) - Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Demir, benden kaynaklanmıyor, sistemden kaynaklanıyor. Yani ne oldu anlamadım ama sistem sorunu yaşıyoruz.

Bu arada, arkadaşların açmasını beklerken, siz sözlerinizde “Kalkınma Bakanlığının bütçesi görüşülürken...” dediniz, biz Kalkınma Bakanlığının bütçesini görüşmedik henüz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hazine demek istedi, Hazine.

BAŞKAN – Anladım, Hazine.

Arkadaşlar, maalesef, mikrofonu açamadığımızıza göre...

NURETTİN DEMİR - Devam edeyim mi?

BAŞKAN – Yok, hayır, kayda alamazlar o zaman.

Bir ara vereceğiz mecburen.

18’inci Birleşimin İkinci Oturumuna saat 16.00’ ya kadar, on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.43

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 44

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.00

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 18'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sistem arızası giderildi, görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Demir, sizin konuşmanızda kalmıştık.

Ne kadar kaldığını bilmediğim için sürenizi yeniden başlatıyorum.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Beş dakika falan kalmıştı galiba.

BAŞKAN – Toplamı beş dakikadır ama buyurun efendim.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, özellikle konuşmanız sırasında sağlık hizmetlerinde şehit olanları rahmetle andınız, onlara minnet duygularınızı ilettiniz, biz de aynı şekilde teşekkür ediyoruz, ancak şöyle bir söz kullandınız, dediniz ki: “Silahların gölgesinde bu hizmeti nasıl verelim?” Ama ben hiçbir bakandan da bu vahim durumun yaratılmasını ve vahim durumdan bugüne gelinişi, çözüm sürecinden bu noktaya nasıl geldiğimizi, maalesef hiç duymadım. Yani sizden de bu konuda şey bekleriz.

Bakın, bir yolda gidiyorsunuz, kocaman bir kaya önünüzü kesmiş, bir de yanında küçük çakıl taşları var, kayadan söz etmiyorsunuz Sayın Bakan, küçük çakıl taşlarından söz ediyorsunuz.

Orada, gerçekten devletin ulaşamadığı, hiçbir şekilde taraf olmayan, devletine, Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlı vatandaşlar acı çekiyor. Gittik, gördük.

Diyarbakır Ofis'te, sabahleyin çocuğuna kahvaltı hazırlayan bir öğretmen gelen bir kör kurşunla bir gözünü kaybediyor. Daha bunun niceleri var. Dolayısıyla, bu ortamı yaratan, bu vahim süreci, gerçekten bunların sorumlularının da sorgulanması gerekir.

Ben, özellikle, bu üniversitelerin çekmiş olduğu bu ızdıraptan, Sayın Bakan, bir önceki bahsettiğim bakan sizin bir çalışma yaptığınızı söyledi. Yani “Sağlık Bakanlığı bu konuda çalışma yapıyor.” diyor ama biz, bu arada, Sağlık Komisyonu olarak üniversiteleri dolaşıyoruz, rektörleri dolaşıyoruz, başhekimleri görüyoruz. Yani bir söz söylemeye çekiniyorlar, ama acı içindeler. Personel açığı var, ellerinde yoğun bakım üniteleri var, yanık üniteleri var, sadece doktorla yürümüyor ki bu iş.

Bir de robotik cihazlar aldık pek çok, kaç tane olduğunu öğrenmek istiyorum. Kaç tane robotik cerrahi cihazımız var Türkiye'de? Ama inanır mısınız borcunu ödeyemediği için, ihaleye girmedikleri için birçoğu boş, çalışmıyor, ameliyat yapamıyor. Neden? Çünkü borcu var, borcunu ödemediği için de ihaleye girilmiyor. Yazık değil mi, bu, ülkenin parasıyla alınmış bir şey, bizim hakkımız var mı, sizin hakkınız var mı bunları çalıştırmamak için?

Dolayısıyla, sadece “Cihaz aldım.”, “Uçak aldım.”, “Helikopter aldım.” demek, karşı taraftan da alkışlamak yetmiyor. Yani bunları dostça konuşmak lazım, bunların sorunlarını çözmek gerekiyor.

Bir de siz geldiğinizde Bakanlık daha iyi hizmet verir noktasındaydı. Sayın bürokratlar da buradayken söylüyorum, ama şimdi gittiğimizde, maalesef, o hizmeti, o güler yüzü göremiyoruz. Herkes namaz saatini takip ediyor. Böyle bir şey olur mu Sayın Bakan? Nalınlarını giyip, kim önce namaza duracak? Lütfen... Diyanet İşleri Başkanlığını geçmiş durumda Bakanlık. Yani her iki tarafa da gidiyoruz, görüyoruz; önce vatandaş, önce hizmet, daha sonra ibadet. Saygımız var ama Bakanlık maalesef bu noktaya geldi. Ben bu konuda yine dostane bir eleştiri olarak size iletmek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

(Oturum Başkanlığına Sözçü Mehmet Şükrü Erdinç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Demir.

Sayın Çaturoğlu, buyurun.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Müsteşarım, müsteşar yardımcılarım, çok kıymetli genel müdürlerim, kurum ve kuruluşların değerli temsilcileri, çok kıymetli Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri ve varsa sayın basın mensupları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sağlık Bakanlığımızın, Sayın Bakanımızın ve çalışma arkadaşlarımızın nezdinde bugüne kadar yapmış oldukları başarılı çalışmalarından dolayı kendilerine teşekkür ve tebrik ediyorum.

Aslında canım siyaset yapmak istemiyor ama şimdi benden önce konuşan arkadaşımızın Bakan Beyle ilgili, yani çatışmanın tarafı olmaması noktasında, elbette o kendisine düşeni yapacaktır ama ben de küçük bir parantez açmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bu bir boks maçı ya da futbol müsabakası değil ki hakem tarafsız olsun. En azından Sağlık Bakanı hakem değil. Orada durup dururken bizim Silahlı Kuvvetlerimiz olaya müdahale etmiş değil, orada bir başkaldırı var, orada bir terör hadisesi var ve bu terör hadisesiyle mücadele eden devletin meşru emniyet güçleri var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 45

Bakın, her gün şehitler veriyoruz, hepsinin mekânı cennet olsun, sağlık şehitlerimizin de mekânı cennet olsun ama tutup da Bakana "Sen teröristlerden taraf ol." demek çok yakışık alacak bir hadise değil. Orada devletin bakanı, elbette ki devletin meşru güçlerinin yanında olacaktır ve o çatışma ortamının müsebbibi de devlet değildir, maalesef oradaki teröristlerdir, bunu bir nokta olarak koymak istiyorum.

Bir hatırayla, sağlık sisteminin geçmişte ne kadar dağınık, ne kadar gülünç bir şekil de olduğunu size anlatmak istiyorum.

1999 yılında Zonguldak ili Alaplı ilçesi belediye başkanı seçildim. Seçildikten iki ay sonra çakal çukal takımı tarafından... Çakal demiyorum, çakallık bile bir meziyettir...

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasıl bir şey o çakal çukal!

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Çakala hakaret etme, onlar gayet sevimli hayvanlar.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – ...belediyenin gayrimenkullerini peşkeş çekmediğim için, görevimin başında, belediye başkanlığı makamında silahlı saldırıya uğradım ve 8 adet kurşundan 5'i vücudumun çeşitli yerlerine isabet etti.

Tabii, paldır küldür hastaneye kaldırıldık. O zaman bana müdahale edebilecek en yakın hastane Karadeniz Ereğli'deydi, Karadeniz Ereğli hastanesine gittik. Tabii, yapılabilecek bir şey yok, damar cerrahisi gerektiren bir büyük hastane lazım, orada hemen ilk bakım yapıldıktan sonra... Ama bu arada 4 kurşun girmiş çıkmış, bir tane kurşun girmiş içeride kalmış, 9 tane delikten mütemadiyen kan akıntısı da devam etmekteydi. Ambulans sorduk, "Ambulans var ama bu sizi İstanbul'a götürmez, yolda ölürsünüz." dediler.

Değerli arkadaşlar, ambulans dediğimiz şey, hani 100'lük, 200'lük o meşhur kırmızı "Dodge"lar var ya, onlardan bozma bir ambulans, güya adı ambulans.

Belediyemizin bir hasta nakil aracı vardı, ambulans değildi ama biz ona ambulans diyorduk, ona beni bindirdiler ve maalesef, devletin bir belediye başkanı, vatandaşa hizmet etmek için seçimlerle gelmiş ve hizmet ederken makamı başında, görevi başında vurulmuş bir insan olarak, bana, ne bir doktor ne bir hemşire hiçbir şey verilmeden İstanbul'a bir hastaneye sevk ettiler.

Koluma bir serum taktılar, bizde bu işten anlayan eczacı bir belediye meclis üyemiz vardı, o belediye meclis üyemizi de arabaya aldık, itfaiye amirimizi de yanımıza aldık, yola çıktık.

Yolda başımıza ilginç bir hadise geldi. Bu serum damardan çıktı, bunu tekrar sokabilmek için en yakın sağlık tesisi nerede diye düşünürken dediler ki "Bolu Abant Baysal Üniversitesinin Düzce kampüsü, Düzce hastanesi yakınımızda, hemen oraya gidelim, bunu yaptıralım." Yukarıya çıktık, haber verdik, bir hemşire hanım geldi...

Arkadaşlar, bakın, ibretlik bir şey anlatıyorum ve bunun altını da çiziyorum. Dedi ki: "SSK'lı mısınız, BAĞ-KUR'lu musunuz, yoksa Emekli Sandığına mı mensupsunuz?"

Arkadaşlar, ben ölüyorum, 9 tane delikten kan akıyor, sağlık görevlisi bana diyor ki: "Sen SSK'lı mısın, BAĞ-KUR'lu musun, yoksa Emekli Sandığından mısın, yoksa başka bir güvenlik şeyin mi var?"

Dedim ki "Ben ölüyorum kardeşim, ben hiçbir şeyli değilim, bana bakacaksın bak, bakmayacaksın bakma." Baktığı zaman bana ameliyat filan yapmayacak, muayene de etmeyecek, sadece o iğneyi sokacak. O hemşire hanım korkudan bizim iğnemizi soktu, biz yolumuza devam ettik. İşte, eski Türkiye böyle bir Türkiye'ydi.

BAĞ-KUR'luların SSK hastanelerine, SSK'luların da devlet hastanelerine gitmesinin mümkün olmadığı bir durumdan, bugün sağlık sistemimiz hangi seviyelere geldi, bunu yaşamış bir insan olarak anlatmak istiyorum ve bu işte tepeden tırnağa kimin en ufak bir emeği varsa, huzurlarınızda kendisine de teşekkür ediyorum.

Diğer bir nokta, değerli arkadaşlar, Tabipler Birliği Başkanı burada konuşurken ağlayayım mı güleyim mi bilemedim. Biz o işsiz hekimlerden Zonguldak'a da istiyoruz. Alaplı hastanesinde şu anda kadın doğumcu, çocuk doktoru ve pratisyen hekim eksiklerimiz var, eğer Sayın Tabipler Birliği Başkanı buradaysa veya ona haber verecek birileri varsa, o işsiz doktorlardan biz de Alaplı'ya istiyoruz Sayın Bakanım.

Tabii, çok güzel işler yapıldı, çok güzel hizmetler yapıldı. Bunlara çok teşekkür ediyoruz ama arkadaşların eleştirilerine ben de katılıyorum, bu özel hastane sisteminin tepeden tırnağa bir incelenmesi lazım. Orada bir kara delik olduğuna inanıyorum, daha önce de bunu Bakanımıza ifade etmişim, çünkü para için hiç ameliyat olmaması gereken insanların bile kesildiğini, ameliyat edildiğini biliyoruz. Böyle bir durumlar var. "Şüyu vukuundan beterdir." denilir, her efsanenin de bir gerçeği vardır diye konuşulur.

Şehir hastanelerinin hakikaten dünyada bu ölçekte ilk ve tek olması benim çok hoşuma gitti, ne olur bizim de bir ilkimiz, tekimiz olsun, Sayın Bakanımıza bu hizmetlerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

Sağlık turizmini önemsiyoruz. Bu çok önemli bir konu. Biz cari açığı çok bulunan bir ülke olduğumuzdan ve kaynağımız da bol olduğundan dolayı, cari açığın kapatılmasında bu sağlık turizminin etkili bir rol oynayacağını düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bir de sağlık çalışanlarının bu sağlık hizmetlerine sadece ücret yönünden bakmamaları lazım. Öyle bakılıyor demiyorum ama bazı konuşmalardan o anlaşılıyor. Bu ulvi bir görevdir, insan hayatıyla alakalıdır, "Ben az maaş alıyorum, dolayısıyla hastaya bakmam." ya da "Benim işime öyle gelmiyor." mantığı doğru bir yaklaşım değildir ve bu yaklaşıma destek verecek açıklamaları da şahsen doğru bulmuyorum.

Sayın Bakanım, 2016 yılı bütçenizin hayırlı hizmetlere vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyor, sizi ve tüm heyetinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 46

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, teşekkür ederiz, fakat benim de merakımı mucip oldu, siz BAĞ-KUR'lu muydunuz, SSK'lı mıydınız o zaman?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Emekli Sandığındaydım.

BAŞKAN – Yani ikisinde de tutturamadık desenize.

Evet, Sayın Atıcı, buyurunuz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sizi ve ekibinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarımı, basın mensuplarını saygıyla selamlıyorum.

Geçen yılki bütçeden bu yana, hem siz hem bürokrat arkadaşlar fark etti mi acaba Sayın Bakan, doktor olmayan muhalefet milletvekilleri sağlığı en az bizim kadar bilir hâle gelmişler, sağlığın aksayan yanlarını neredeyse benden daha iyi anlatıyorlar, yani ne kadar çok sağlığı tartıştığının farkında mısınız diye sormak istiyorum.

İktidar partisinden söz alıp konuşan arkadaşlarımdan da beni dikkatle dinlemelerini istirham edeceğim, her ne kadar Erzurumlu milletvekili arkadaşımız burada yok ise de hakikaten duygusal konuşmalar, binlerce örnekler tabii verilebilir, ben bir hekimim, size on binlerce örnek anlatırım bugüne ilgili ama ben sizlere kendi rakamlarımı değil, kendi tespitlerimi değil, Sayın Bakanın hazırlatmış olduğu “Sağlık İstatistikleri Yıllığı”nın -bakın, şu kitap arkadaşlar, hepinize dağıtıldı bu kitap- sayfalarından söyleyeceğim size, siz de sağlığın ne hâle geldiğini buradan anlayacaksınız.

Şimdi, bu kitaptaki ve Sayın Bakanın bugün yaptığı konuşmadaki rakamların gerçeği yansıtmadığını, rakamlarla oynandığını, rakamların nasıl yanıltıcı olduğunu, halkı nasıl yanılttığını eğer izin vererseniz tek tek sizlere anlatacağım.

Sayın Bakanım, bu kitapçığın 23'üncü sayfasından bir örnek verirsem aslında bundan sonra konuşacaklarımin tamamının dolgu malzemesi olduğunu siz de anlarsınız. Bakın, gebelikten ölen hastaların oranını veriyorsunuz, diyorsunuz ki: “Gebelikten ölen kadın oranı on binde 4, gebelikten ölen erkek oranı sıfır, ikisinin ortalaması on binde 2.” Vallahi ben yazmadım, bakın burada yazıyor. Şimdi, gebelikten ölen erkek oranı ile kadın oranını toplayıp 2'ye bölüyorsunuz, gerçek rakamı yarıya indirip insanlara sunuyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, biliyorsunuz, babalar da dokuz doğuruyor ya kapıda yani onunla ilgili olabilir.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hakikaten ağılanacak hâlimize gülüyoruz yani siz de espri yapıyorsunuz.

Ben ömrümü verdim bu sağlığa, beni rencide etmeye hakkınız yok Sayın Bakanım. Ben Bakanlığımı seviyorum. Bu rakamı okuyan basın mensupları... Nedir yani, böyle bir şey olabilir mi? Sırf rakamı yarı yarıya düşük göstermek için tutmuşlar, böyle bir şey yapmışlar. İşte, 23'üncü sayfada var. Ama burada esas önemli olan nokta şu, ben de bunun için buradayım zaten: Bakın, hep 2002 ile 2014'ü karşılaştırıyorsunuz ya, buradaki rakamınız 2012. Siz, burada, 2012'de on binde 4 iken doğumda ölen kadınların oranı, bir yıl sonra bu oran 5 kat artıyor Sayın Bakan. 2013'te on binde 19 oluyor, sonra 2014 yılında 4 kat artıyor. Değerli arkadaşlarım, o serum çekildi, sokuldu filan hikâyesi değil, kadınlar doğumda 5 kat ölüyor bir yıl içerisinde ve hepsi sizin iktidarınızda. Şimdi, ben size bu kitaptan örnek vermeye devam edeceğim.

Şimdi, bakın, bebek ölüm hızlarını 2012'de yine siz açıklıyorsunuz: 7,4. Hatırlarsınız, 24'üncü Dönem, kıyameti koparmıştık. 7,4'ten 7,8'e yükseldiğini siz yazmıştınız. 600 bebeğin füzuli öldüğünü söyledik, sonra TÜİK'in düzeltilmiş rakamıyla 2014 yılında 7,6'ya düşürdünüz bunu ama 2012'dekinden yine yüksek ve 200 bebek yine burada fazladan ölmüş oluyor Sayın Bakanım.

Anne ölüm hızı için de baktığınız zaman 2012'de 15,4'ten 15,9'a yükselmiş. Bunu binlerce kere söyledik: Bakın, arkadaşlar, sağlık verileri çabuk değişmez, yıllar içinde değişir ve siz yıllar içinde yaptığınız kötü uygulamalar nedeniyle sağlık rakamlarını bakın ne hâle getirdiniz.

Yani şimdi arkadaşlarım katkı paylarından bahsettiler, kârdan bahsettiler. Ben hiçbir şekilde onlara girmeyeceğim çünkü hakikaten çok güzel konuştular. Bir arkadaşım dedi ki, Erzurumlu arkadaşım: Doğu ile batı arasında tek tek ne farklar vardı, bakın, şimdi hiçbir şey yok.” Ya, Allah aşkına, Sayın Bakanın yazdığı kitap, işte burada yazıyor: Batı ile doğu arasındaki anne ölüm hızı oranında 5 kat fark var arkadaşlar, 5 kat. Buradaki rakamları... Bölgeler arası fark, 20'nci sayfada arkadaşlar, bürokratlar da baksınlar. Ya buradaki Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğünü yok edeceksiniz böyle rakamları verdiği için, hâlâ bir miktar dürüst olduğu için ya da bunu kabul edeceksiniz. Bunu inkâr ederseniz, bunu reddederseniz, biz daha çok ölmeye devam ederiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

AYKUT ATICI (Mersin) – Batıda sağlık hizmetleri görece olarak doğruya göre iyi olabilir ama doğudakiler 5 kat daha kötü; siz yazmışsınız, güzel güzel grafikler vermişsiniz. Sağlık Bakanının görevi bizim sağlığımızı korumak Sayın Bakanım. Bizim sağlığımızı korumak sizin anayasal göreviniz, mecbursunuz, o yüzden orada oturuyorsunuz. Ben de vatandaş olarak bu hakkımı sizden Anayasa'ya dayanarak alırım. Benim sağlığımı koruyamıyorsunuz.

Yine sizin verdiğiniz rakam, 30'uncu sayfada deniyor ki: “2002'de kanser oranı yüz binde 133'ten bugün yüz binde 215'e çıkmış.” Benim sağlığımı korumak mecburiyetindeyiz, koruyamıyorsunuz.

Yine aynı kitapta tütün ve alkolden bahsediyorsunuz. İlk kez tütün kullanma yaşı 14 yaştan küçük olanların oranı yüzde 23, 19 yaş altı yüzde 74,8; sayfa 44.

Şimdi, siz bunlarla uğraşmazsanız neyle uğraşacaksınız? Ne için varsınız orada? Şehir hastaneleri kurmak için filan değil Sayın Bakanım. Sizin göreviniz hastaneleri bu şekilde ticarethaneye çevirmek değil; birinci göreviniz, anayasal göreviniz benim sağlığımı korumaktır, bir diğer göreviniz sağlığı yönetmektir. Sağlığı yönetmiyorsunuz, nereden yönetmiyorsunuz? Sezaryen oranı 2002'de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 47

yüzde 21 iken şimdi oldu yüzde 51. Yani bunu örtmek için Sayın Cumhurbaşkanlığı Başbakanlık kalkıp diyor ki: "Bu doktorları kesmek lazım." Niye? Bizim neslimizi tüketiyorlar. Allah rızası için, sağlığı ben mi yönetiyorum? Ben mi "Sezaryen yapın." diyorum? Hayatımız boyunca bir çocuk hekimi olarak sezaryene karşı çıktık ama siz sezaryeni aldınız, uçurdunuz, niye olduğunu sorgulamak mecburiyetindeyiz.

Bakın, yatırım yapamıyorsunuz, bir göreviniz de o. Yatırım yapmayı bıraktınız, çok daha fahiş fiyatlara -girmeyeceğim detayına- Kamu Hastaneleri Birliğini tüccarlara peşkeş çektiniz. On bin kişiye düşen yatak sayısını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, tekrar ek süre veriyorum.

Lütfen sözlerinizi tamamlayın.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bizim en çok rağbet ettiğimiz konu, yine sizin rakamınız: 2002’de 24,8; 2014’te 26,6. On dört yılda 1,8 puan artmış ama öyle bir şey yapmışsınız ki buna toplam yatak demişsiniz. Sağlık Bakanlığının yatağına baktığım zaman yatak sayısı yüzde 16,2’den 15,9’a düşmüş. Yani siz yatak sayınızı düşürmüşsünüz Sayın Bakan, özel sektöre devretmişsiniz bütün işleri. Peki, dünya ortalaması ne? Sudan, Kenya dâhil 27 yatak düşüyor 10 bin kişiye, biz de ise Sağlık Bakanlığında 15,9. Avrupa Birliği ortalaması 50, hiç onlara girmiyorum bile.

Hasta sayısından arkadaşlarım bahsetti. Vatandaşlar yılda 8 kere doktora gidiyor ya, böyle bir şey dünyada yok. Niye? İyileşmiyor adam, sisteme güveni kalmadı, iyileşmiyor.

Memnuniyet oranlarına baktık. Şimdi, ben bir şey söylemiyorum -yine sizin kitabınızdan, sayfa 133- siz kendi kendinize diyorsunuz ki: "Benim sağlık sistemimden memnun olmayanların oranı 2012’de yüzde 12,2 iken 2014’te yüzde 17’ye çıkmış, 16,9." Yani son iki yılda sağlık hizmetlerinden memnun olmayanların oranı yüzde 38 artmış Sayın Bakan. Siz hâlâ gelmişsiniz, diyorsunuz ki: "Biz sağlığta güzel iş yapıyoruz." veya oradaki milletvekili arkadaşlarım diyorlar ki: "Çok güzel işler yapıyor."

Bir dakikada toparlayacağım, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakın "Sağlık harcamalarını artırdık." diyorsunuz, kesinlikle yanlış bilgi, Allah aşkına doğru bilgi verin. Bakın, toplam sağlık harcamasının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oranı 2002’de 5,4; 2013’te 5,4. Kaynak, sizin kitabınız, sayfa 169. Ben söylemiyorum, siz söylüyorsunuz ama siz öyle bir eğip бүкүyorsunuz ki şu kadar harcama yaptık, bu kadar harcama yaptık... Peki, benim pencereden bakın, kişi başına cepten ne kadar harcıyor benim vatandaşım?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, son olarak, lütfen...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bitiriyorum.

2002’de 37 Amerikan Doları harcarken cepten, 2013’te 98 dolar harcıyor. Kim söylüyor? Yine siz, sayfa 174 Sayın Bakan. Şimdi, bunları, bu hâle getirdiniz sağlığı; yetmedi, her şeyi yaptınız, yetmedi, hayal satmaya başladınız. Dediniz ki: "Sağlık turizmi yaklaşık 7 kat artacak ve elde edeceğim gelir 50 kat artacak." Sayıştay ne dedi size? Sayıştayın raporu diyor ki: "Gerçekçi değil." Hiçbir şekilde ulaşılabilir olmadığına işaret ediyor denetim raporu, sayfa 56. Yani hastaneleri sattınız, bitti, şimdi hayal de satıyorsunuz.

Bakın Sayın Bakan, özelde de... Aile hekimliği sistemini getirdiniz, nöbet koydunuz, doktorları şimdi görevden alıyorsunuz ve Mersin’i de en birinci sıraya koydunuz. Mersin’den başka hiçbir yerde doktorlar görevinden alınmıyor. Nedir? Bir sıkıntı varsa konuşalım ama Türkiye’nin her yerinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, çok teşekkür ediyoruz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – ...doktorlar bu nöbete gitmediler ve sizler bu insanları değil, Mersindekileri görevden aldınız.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, lütfen...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Son cümlem...

BAŞKAN – Lütfen...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sözüünüz var Sayın Bakan, emekli doktorlara sözüünüz var. Yarın randevu aldılar benden, muhtemelen AKP’li doktorlardan da almışlardır. Bu insanlara bir şey söyleyeceksiniz, söz verdiğiniz. Dediniz ki "Emekli doktorlara, bunlara bizim borcumuz var 24’üncü Dönemden, gereğini yapacağız." Şimdi, el birliğiyle emekli doktorlar için bir şey yapalım. Hemen kanun teklifini veriyorum ve sizden destek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Atıcı, sizin bu okuduğunuz istatistiklerden herhâlde bir hususta eminiz: Sağlık Bakanlığımız son derece şeffaf, gerçekleri olduğu gibi yansıtıyor. Bu bakımdan da herhâlde Bakanlığımızı kutlamamız gerekir diye düşünüyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Rakamlar şeffaf. Sağlık Bakanlığı rakamları demediniz mi bu?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, sizin orada Sağlık Bakanlığını, beni veya bir başkasını kutlamak ve yermek gibi bir misyonunuz olamaz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Sağlık Bakanı elbette bu rakamları veriyor fakat kendi sunumlarında, televizyon konuşmalarında bunların tam tersini söylüyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 48

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Çok özür dilerim Sayın Başkanım.

“Rakamlar gerçekçi değil.” diye başlayıp bir sürü rakam verdiniz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Usta, buyurunuz efendim...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bakın, buradaki rakamlar...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Bu başka bir şey. Ama ilk cümleiniz böyle olup sonra bir sürü rakam verirsiniz...

BAŞKAN – Sayın Kandemir, siz...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – İlk sözünüze bakın, bir de son cümlenize bakın.

BAŞKAN – Sayın Kandemir, söz aldığınızda cevap verirsiniz.

Sayın Atıcı, size çok teşekkür ediyoruz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Buradaki rakamların gerçek olmadığını söylüyorum. Buna rağmen, gerçek olmayan rakamlara rağmen Bakanlığa ele veriyor. Tabii, rahatsız olacaksınız bu rakamlardan.

BAŞKAN – Efendim, çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Sayın Usta, buyurunuz lütfen efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, bürokrasimizin ve basınımızın güzide temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle hayırlı olsun yeniden Bakanlığınız.

Tabii, burada -Plan ve Bütçe Komisyonu, Parlamento- kaynaklarımızın nasıl kullanıldığı konusunu konuşuyoruz, harcadığınız kaynakları konuşuyoruz yani. Tabii, burada, mali kaynakları konuşacağız birazdan, insan kaynaklarını da konuşmak gerekiyor. Sağlık Bakanlığı, benim gördüğüm kadarıyla, yönetimde kalma süresi olarak yani sirkülasyonun çok fazla olduğu bir Bakanlık. Yani bunun nedenleri nedir? Buna ilişkin bir değerlendirmeniz olursa çok sevinirim. Yani neredeyse ortalama bir altı ay filan bir genel müdürün ömrü. Ben, Sağlık Bakanlığı ekibinin, işlerimiz dolayısıyla önemli bir kısmını tanıdım, şu anda tanıdığım sadece birkaç arkadaş var.

Tabii, bu, şu açıdan önemli: Sizin takdirinizdir, isterseniz her gün değiştirebilirsiniz ancak tabii bu ülkenin kaynaklarıdır, insan en önemli kaynaktır. Bir de bir hekimi alıyorsunuz, işte getiriyorsunuz, genel müdür yapıyorsunuz, üç ay sonra memnun olmuyorsunuz, gönderiyorsunuz, artık ondan sonra hekimlik filan yapmıyor ve bu toplumun -birçok fedakârlıkla- en güzide insanlarını, en zekilerini belki, en çalışanlarını aslında bu şekilde sistemin dışına atmış oluyoruz. Bu, bakılması gereken bir olaydır yani istikrar önemli. Siz hep istikrardan bahseden bir siyasi partinin Bakanısınız. Burada, yönetimde de bir istikrar olması beklenir. Kaldı ki Sağlık Bakanlığı, bana göre, Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin hakikaten en başarılı olduğu Bakanlıktır. Dolayısıyla, orada yönetimde de bir istikrar olması normal şartlarda beklenir. Ancak, özellikle sizin döneminizde çok fazla bir sirkülasyon olduğunu görüyoruz.

Şimdi, sağlıkta fiziki şartlarda iyileşmelerimiz oldu, sağlığa erişim kolaylaştı. Bunlara aslında bir diyeceğimiz yok, elbette eleştirilecek yanları vardır. Biz burada tabii ki bir şeyi eleştireceksek bu her şeyin kötü olduğu anlamına da gelmez veya işte arkadaşlar eleştirmeyince de her şeyin iyi olduğu anlamına da gelmez. İyi olanlar takdir edilir ama burada, Parlamentoda denetim fonksiyonumuz gereği -özellikle muhalefet olarak- tabii ki kaynakların kullanımıyla ilgili bir sıkıntı varsa veya hizmette bir aksama varsa onları bizim söylememiz de normal.

Şimdi, biraz finansman tarafıyla başlayacak olursak, bu sunumunuzda 110'uncu sayfada sağlık harcamaları var. Buradaki rakamları ben teyit edemedim. Burada şunu vermeye çalışıyorsunuz: İşte, sağlık harcamalarının ortalama artışının hükümetleriniz döneminde diğer kamu harcamalarının altında olduğunu. Fakat bu yüzde 89, yüzde 132 oranları; bunlar çok da doğru oranlar değil. Acaba enflasyondan arındırılmış reel mi diyeceğim ama tabloda öyle bir kayıt yok. Dolayısıyla, nominal oranlar mı gibi duruyor ancak bu oranları teyit edemedim. Bu sağlık harcamalarının artışı, toplam kamu harcamalarının, faiz dışı harcamaların artışının bir miktar altında olabilir, üstünde olabilir. Benim kanaatime göre de altında, benim baktığım nominal rakamlara göre de altında. Ancak, bu bizim az para harcadığımız anlamına gelmiyor çünkü Türkiye'nin, bakın, son on iki-on üç yılda faiz dışı harcamaları millî gelire oran olarak -genel, devlet için söylüyorum- 12 puan arttı. Bu, müthiş bir rakam. Bugünkü rakama göre konuşacak olursak millî gelirden aldığımızı, yaklaşık 250 milyar lira. Yani hem büyüme hem enflasyon, hepsinden arındırdıktan sonra bile yaklaşık on iki-on üç yıl öncesine göre devlet 250 milyar lira daha fazla para harcıyor, reel olarak söylüyorum, hatta reelin üzerinde bir de büyümeden payı da veriyorum, onun üzerinde bir 250 milyar lira... Dolayısıyla, burada harcamalarda çok yüksek bir artış var. Tabii, bütün harcama türlerinde de aynı miktarda artış olması beklenmiyor, sağlık harcamaları bu dönemde azaltmamıştır benim hesaplarıma göre. 2002-2014'de genel devlet kamu sağlık harcamalarındaki artış yüzde 470'dir nominal olarak, bu da önemli bir rakam.

Şimdi, burada sunumunuzda mukayeselerin OECD'yle yapılması... Tabii, yani yapabilirsiniz ancak bana göre çok doğru değil. Özellikle sağlık harcamalarında OECD ve Avrupa Birliği ülkeleriyle mukayese yapmak çok doğru olmaz çünkü nüfus yapımız ve gelişmişlik seviyemiz son derece farklı. Yani, tabii, bir OECD düzeyinde Türkiye bugün para harcansa veya Avrupa Birliği ülkeleri düzeyinde para harcamış olsa zaten bu ülkenin battığı anlamına gelir bu çünkü gelişmişlik seviyesi dediğim gibi çok farklı, artı, nüfus farklı yani biz çok genç nüfusuz, onlar yaşlanmış bir nüfus. Bizim harcamalarımız da oralara varacak, siz merak etmeyin, hatta bu gidişle bizim harcamalarımız oralara belki de daha önce varabilir. O yüzden, o mukayeseleri onlarla değil de mesela bize, kendimize daha benzer, hem nüfus açısından hem de gelişmişlik açısından benzer ülkelerle yapmış olsanız bu daha faydalı olur diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 49

Şimdi, az önce de ifade edildi, kişi başına hekime müracaat sayısında 8,3 müracaat Türkiye'de. Bu, bildiğim kadarıyla, benim geçmiş toplantılardan hatırladığım kadarıyla yani Avrupa Birliği standartlarında bir rakam. Fakat, bu beni çok ürkütüyor işin doğrusu. Niye ürkütüyor? Çünkü biz biliyoruz ki bu, işte dengeli dağıtılmış değil yani gelişmiş bir ülkedeki kadar dengeli değil. Yani, kimi insan... Tabii, bu ortalama rakam, ortalama böyledir normal şartlarda ama burada bence yapısal bir farklılık var diğer şeylerden. Kimi insan hakikaten, hiç gitmiyor, kimisi de aşırı gidiyor. Yani, 8,3 ama ortalamada tutturuyor olmak biraz endişe veriyor. Ve bu şeyin... Tabii, erişim kolaylaştırıldı, birleşmeler oldu, efendim, fiziki şartlar iyileştirildi, bunların bu rakamı yükseltmesi normal ama şu anda bunun Avrupa standartlarında olması biraz ürkütücü. Tabii, o zaman hemen insanın aklına acaba insanlar defalarca gidiyor, iyileşmiyor mu yani bir kalite sorunu mu var bizim verdiğimiz hizmette? Bu soru akla geliyor, dolayısıyla, bilmiyorum bu kaliteyi ölçen ne yapıyorsunuz? Yani bunun ölçülmesi lazım, iyileşme oranları anlamındaki şeylerin ölçülmesinde fayda var. Belki bu 8,3'lük grafiği onunla birlikte verilirse ben hepimiz için daha faydalı olur diye düşünüyorum.

Şimdi, bu aile hekimliği sistemi kuruldu, güzel bir sistem, modern bir sistem; dünyada var, bizde de olması lazım. Ancak, işte başında hekim sayımızın yetersizliği veya sistemin yeni başlıyor olması nedeniyle bu sevk zinciriyle birlikte uygulanmadı. Ama, ben bizim kendi politika dokümanlarımızdan yani Hükümetin vaatlerinden daha doğrusu hatırlıyoruz, uzun süre bu işte "Bu sevk zinciriyle birlikte uygulanacaktır, uygulanacaktır." diye bu vakte kadar geldi. Eğer şu benim kaçırdığım son üç beş ayda bir değişiklik yapılmadıysa hâlâ sevk zinciriyle birlikte aile hekimliği uygulanmıyor. Bunu, bu sistemi artık başlatmak lazım Sayın Bakanım yani bunun altyapısı artık yeter, yoksa hakikaten, sisteme bir anda yani dual bir yapı oluşuyor; bir yandan buraya para harcıyoruz, bir yandan öbür tarafta para harcıyoruz ve az olan hekimlerimizi de bana göre bu anlamda biz israf ediyoruz. Ve sistem biraz daha devam ederse yani zaten ölü doğdu, ölü olarak da devam edecek.

Şimdi, ilaç meselesi önemli. Yani, işte kamunun ilaç harcamaları çok yüksekti, buna ilişkin tedbirler alınıyor, ilaçla ilgili 2004 yılında özellikle Bakanlar Kurulu kararında yapılan değişiklikle hakikaten çok önemli işler yapıldı yani miktar artmasına rağmen ilaç maliyetlerimizde tasarruflar oldu, bunlar güzel işlerdi. Ancak, burada tabii, üretim açısından özellikle baktığımızda, buna ilişkin de Hükümetin bir kısım tabii, politikaları var ama çok fazla hayata geçirilebilmiş değil yani yerli ilaç sanayisinin çok sıkıntı çektiğini biliyoruz, ciddi yabancılaşma var. Hani yabancılaşmadan, hadi çok fazla yabancı olsun olmasın... Tabii, ilaç stratejik bir sektör, yerli olmasında da fayda var ama içeride üretilmesi lazım -sahiplikte de değilim ben- yani içeride üretildikten sonra isterse yabancı üretsinsin ama içeride katma değer oluşması lazım ve bizim kontrolümüzde olması lazım çünkü kritik, stratejik bir sektör. İşte, bir ülkeyle sıkıntıya giriyorsunuz, bakın, şimdi, doğal gazda mesela, bir kısmımız sıkıntılar yaşıyoruz. Dolayısıyla, ithal piyasa, çok fazla, yerli piyasa aleyhine içeride genişliyor. Bu, sizin Bakanlığınızın tedbir alması gereken önemli hususlardan bir tanesi.

Burada tabii, ilaç fiyat ayarlamalarındaki bir kısım sıkıntılardan dolayı... "Sıkıntı" derken bunu eleştiriyor değilim, onu söyleyeyim, orada olabildiğince sıkı durmamız lazım. Çünkü, bizim ilaç faturamız fena değil yani uluslararası standartlarda. Fakat, bu TEB kanalıyla gelen ilaçlardaki aşırı şişmeyi biliyoruz, buraya da bir tedbir alınması gerekiyor. Çünkü, sistemin dışına çıktığı zaman bütün indirimlerden bir anda muaf durumuna geliyor şirketler ve o tarafa doğru kaçma eğilimi çok fazla arttı.

Şimdi, Sayın Bakanım, esas önemli husus... Tabii, şu şeyi de söyleyeyim, ondan sonra son konu olarak o şehir hastanelerine geleceğim: Bu memnuniyet meselesi... Hani "şeffaflık" dedi Sayın Başkan. Tabii, ben bu memnuniyet oranlarındaki düşüş de sunumda olsaydı, benim gördüğüm kadarıyla sunumda memnuniyete ilişkin bir şey yok... Bir zamanlar Sağlık Bakanlığımızın, tabii, en fazla bütün sunumlarında ilk slaytıydı fakat son yıllarda bu memnuniyetin yüzde 72,8'lerden yüzde 68,8'e kadar düştüğünü görüyoruz. Bu aslında harcadığımız kaynaklar artmasına rağmen düşüyor, tabii, burası biraz ilginç yani hani son dönemde "Ya, işte, sağlığa biz iyi para verdik geçmişte devlet olarak ama şimdi sağlıktan kısıyoruz, o yüzden memnuniyet de düşüyor." gibi bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurunuz lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

...öyle bir argüman ileri sürecektir durumumuz yok. Mesela, son yılda, 2016'da bütçeniz 43,1 milyardan 53,1 milyara, döner sermaye artı, Bakanlık bütçesi çıkıyor; yüzde 23 artış. Yani, yüzde 7,5 enflasyonun hedeflendiği bir ortamda yüzde 23 artış, nereden baksanız yüzde 15 reel artışa geliyor. Dolayısıyla, bütçe artarken, bütçe ortalamasının çok üzerinde artarken memnuniyetin düşmesi Bakanlığınızın bakması gereken, bizim de tabii ki, Parlamento olarak hani ülkenin kaynakları kullanılırken değerlendirmemiz gereken bir husustur diye düşünüyorum. Dolayısıyla, buraya da bir bakılması gerekiyor.

Son konu olarak da Sayın Bakanım, bu şehir hastaneleri meselesi: Şimdi, bu işin birçok boyutu var. Bir, iktisadi boyutu var, tamamen sağlıktan bağımsız, bir de sağlık boyutu var. İktisadi boyutuyla ilgili olarak ben çok kısaca şunu söylemek istiyorum: Şimdi, yani... Bir de mali boyutu var. İktisadi, mali ve sağlık boyutu diyelim.

Şimdi, iktisadi boyutu... Biz kaynağı az olan bir ülkeyiz yani Türkiye'nin işte, yurt içi tasarrufları yüzde 14 civarında. Yüzde 14 tasarruf bizim yatırımlarımız için, bizim büyümemiz için yetmiyor. Bu, Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde de epeyce düştü yani toplumda aşırı bir tüketim başladı, tüketilince de tasarruf olmuyor, tasarruf olmayınca yatırım olmuyor, yatırım olmayınca da sağlıklı, sürdürülebilir bir büyüme olmuyor. Dolayısıyla, dış kaynak kullanmak durumundayız. Yani, emsal ülkelerde de, Sayın Bakanım, bizde yüzde 14-15 civarında olan tasarruf gelişmekte olan ülkelerde yüzde 33 civarında. Yani, o yüzden gelişmekte olan ülkeler ortalama bizim 2 puan, 3 puan üzerimizde büyüyorlar yani daha fazla tasarruf ediyor, gelir seviyesi de bizim seviyemizden olmasına rağmen. Hani şu olur: Gelir seviyesi düşük olur bir ülkenin tasarruf edemez ama bizim gelir seviyemizde, işte 10 bin dolar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 50

gelir seviyesinde olan ülkelerde tasarruf oranı bizim millî gelir olarak 15 puan üzerimizde. Bu önemli bir şey. Kaynağımız az, az olan kaynağı iyi kullanmak, verimli kullanmak durumundayız ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, sözlerinizi tamamlamanız için tekrar ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Sağ olun Sayın Başkan.

...dolayısıyla, önceliklendirmeyi de iyi yapmamız gerekiyor. Şimdi bu, iktisadi boyut açısından önemli bir husus. Bunu şunun için söyleyeceğim: Şimdi, şu diyelim ki bizim bu, Numunenin o hastanelerin olduğu bölgeyi... Zannediyorum, orası işte bir kısım hastaneler, Bakanlığa bağlı hastaneler yeni yapılan yere taşınacak. Şimdi, eskiler ne olacak? Benim bildiğim kadarıyla, onların kararının da verilmiş olduğunu pek de zannetmiyorum. Ama, orada diyelim ki yirmi otuz yıl daha belki o sermaye stokunun bir ömrü var. Tabii, oradaki makinaların hiçbirini diğer tarafa taşıdığınızda kullanamayacaksınız. Dolayısıyla, ciddi bir sermaye stokunun israf olma endişesi var bende. Eğer bu kaygımızı giderirseniz hakikaten oralar yine... Şunu yapmak, bakın, çözüm değil, ben daha önceden Sayın Bakanın şunu dediğini hatırlıyorum: “Ya, orayı biz özel sektöre veririm, işte bir rant oluşturursun, emsalini artırırın, işte şeyini değiştirirsin, imarının niteliğini, oraya, doğru, 60 katlı bina yaparsınız, devlet oradan kâra bile geçebilir. Ama, bu, millî bir bakış değil yani bu, devlet açısından, ülke açısından doğru bir bakış değil. Az önce kaynakların... O yüzden anlattım uzun uzadıya iktisadi meseleleri, kaynağımız kıt... Şimdi, bir özel sektör olsanız, bir özel sektör bunu düşünebilir yani ülkeyi düşünmez, devletin kaynaklarını, milletin kaynaklarını düşünmeden bunu yapabilir yani o imar değişikliği ona kâr getirebilir. Ancak, devletin bu şekilde düşünmemesi lazım, dolayısıyla oradaki sermaye stokunun ne olacağı konusu önemli. Tabii, aşırı kapasite oluşturulma ihtimali var. Japonların bu, Kayseri’yi gezdiğini söylemişlerdi, adamlar demişler: “Yani bu Türkler çılgın.” yani bu kadar büyük hastane konusunda. Siz de burada dünyada tek diyorsunuz 102’nci sayfada, herhâlde o büyüklük açısından diye anladım. Tabii, bu da insanı ürkütüyor. Yani, niye biz dünyada tek olalım? Dünyada tek olmak o kadar da iyi bir şey olmayabilir, dünyada bizden bu kadar zengin ülke varken yani..

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, hemen bitireceğim, toparlayacağım.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Sağ olun.

“Dünyada 168 bin yatak nitelikli hâle getirilerek sağlık tesislerin altyapısını yenilemiş tek ülke olmayı hedefliyoruz.” Yani, bu ürkütüyor beni. Buna da bir açıklık getirmenizin faydalı olacağını düşünüyorum.

Şimdi, şehir hastanelerinin tabii... İşin mali boyutu var. Mali boyutu nedir? Bugün bunları yapıyoruz, yarın bunların yükümlülükleri ortaya çıkmaya başlayacak, orada işte farklı yöntemler var zannediyorum, işte mesela, kiralayacağız veya değişik yöntemlerle onları kamu kullanacak. Burada tabii, aşırı bir kapasite oluşturulma durumu varsa belki on yıl sonra, on beş yıl sonra ihtiyacımız olacak şeyi bugünden yapmanın da çok bir anlamı yok çünkü önceliklendirme yapmak durumundayız kaynağımız az diye baştan söyledik. Dolayısıyla, orada hani bir aşırı kapasite oluşturulması şeklinde bir husus da bizde diğer bir endişe kaynağı.

Şimdi, tabii, oradaki kira geliri... Mesela, kiranın tespiti meselesi, benim hatırladığım kadarıyla, işte, bir kur, bir de enflasyon üzerinden ikili bir yapı vardı yani o da çok tehlikeli bir durum. Çünkü, bizde şöyle bir şey var: Önce mesela bir kur şoku olduğunda, önce kur şoku oluyor, ondan sonra peşinden enflasyon geliyor. Yani, bunun... Dolayısıyla, bir şok nedeniyle bizim 2 defa... Çünkü, hangisi yüksek olursa ona göre artırma var zannediyorum yönetmelikte, kira bedellerinin artırılması var. Dolayısıyla, bir şokun 2 defa bizim ortalamanın üzerinde ödeyeceğimiz kiralara artırma ihtimali var. Bunlarla ilgili de bize bilgi verirsiniz ben sevinirim.

Dolayısıyla, uzun dönem yükümlülüklerden açısından Sayın Bakanım, bu olay çok dikkatli gidilmesi gereken bir olay. Tabii, şu andan itibaren çok da yapacak bir şey kalmadı, bir sürü şey ihale edildi, başlatıldı. Ama, mesela, Mersin’in biteceğini söylüyorsunuz, bunun bilmiyorum şeyi tamamlandı mı? Yani işleticisi belli mi? Onunla ilgili bana gelen bilgiler, orada bir eksiklik olduğu şeklinde. Dolayısıyla, bu büyük bir proje, Türkiye’nin geleceğini ciddi ölçüdeki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkan.

Türkiye’nin geleceğini hakikaten, ciddi bir şekilde tehdit edebilecek büyüklükte bir proje. Burada hem finansman açısından hem sağlık politikaları açısından hem de iktisadi politikalar açısından çok dikkatli gidilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Ben tekrar bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını, milletimize, memleketimize güzel hizmetler yapmanızı Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

Sayın Tur Yıldız Biçer, buyurunuz efendim.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bugün bu salonda sağlık bütçesinin görüşüldüğü bu anlarda gerçekten de sanki 2 farklı dili konuşuyor gibiyiz, muhalefet partisi vekilleri olarak ve iktidar partisinin Sağlık Komisyonu üyeleri olarak. Burada sanırım, bir soyut kavramlar üzerinden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 51

giderek herhâlde bir noktaya varamayacağımızı düşünüyorum. Ben, o yüzden izin verirseniz birkaç somut veri üzerinden bizim, konuyla ilgili görüşlerimizi aktarmak istiyorum size.

Şimdi, öncelikle yirmi dört yıllık hekimim ben de, kulak, burun, boğaz hastalıkları uzmanıyım. Hekimken de hiç anlayamadığım bir şeyi, vekil olduktan sonra Sağlık Bakanlığının verilerinde memnuniyet anketlerinin nasıl yapıldığı üzerine bilgiye ulaştığım zaman anlamakta biraz daha yol aldığımı düşünüyorum.

Şimdi, Sağlık Bakanlığının memnuniyet anketinde, kendi sitenizde, resmî belgelerinizde şöyle bir ibare var: "Hasta memnuniyet anketleri diyaliz hastalarına yapılamaz, terminal dönemdeki hastalara yapılamaz, 16 yaşın altındakilere yapılamaz." Yani, anketin kime uygulanacağını bu şekilde âdeta sansürleyerek... Ve terminal dönemdeki hastalar da biliyorsunuz ki gerçek hastalardır yani ileri tansiyon hastaları, şeker hastaları, yoğun bakım hastaları, kardiyolojik hastalar yani terminal dönemdeki kanser hastaları... Bu memnuniyet anketini bunlara yaptırmadığımız sürece, bunlara uygulamadığımız sürece nasıl bir memnuniyet anketinden bahsedebiliriz objektif olarak, bilimsel olarak, bunu anlamakta ben çok güçlük çekiyorum. O yüzden de sanıyorum yani sizin söyledikleriniz ile bizim söylediklerimizin bir veride, bir potada buluşması mümkün olmuyor. Çünkü, bizim "memnuniyet anketi" dediğimiz anket, gerçek, objektif ve bilimsel kriterlere göre yapılırsa tüm hastalara uygulanır ve o zaman da hep birlikte görürüz ki hastalarımız gerçekten de ilaçlara ulaşmakta, yoğun bakım yatağına ulaşmakta, yeni doğanlar kuvvete ulaşmakta çok ciddi problemler yaşıyorlar.

İkinci bir konu: Biraz önce diğer vekil arkadaşlarım dile getirdiler, hepatit C tedavisinde kullanılan bu yeni kuşak antiviraller dediğimiz ilaçların ödemesiyle ilgili. Bu yeni kuşak antiviraller şu anda dünyada bütün ülkelerde kullanılıyor ve bunlara Hindistan, Bangladeş gibi ülkeler de dâhil olmak üzere, bütün ülkelerin vatandaşları bu ilaçlara kolaylıkla ulaşabiliyorlar. Yalnızca bizim ülkemizde hepatit C hastaları -ki şu anda reçetesi yazılmış 35 bin hepatit C hastamız var ve eğer tam bir araştırma yapılırsa yaklaşık 500 bin civarında mağdur hastadan bahsediyoruz- 3 kutu ilaçla tamamen iyileşebilecekken, yüzde 90-95 oranında küre ulaşabilecekken bu ilaçlar ödeme listesine alınmıyor. Hastaların mağduriyetleri çok ciddi boyutlarda. Ödeme listesinde olmayan bu ilaçlara, yine çok ilginçtir ki, yine geçen sene, 2015 yılında Bakanlığınız ruhsat vermiştir. Ruhsat vererek kullanımını uygun bulduğunuz bu ilaçları Sosyal Güvenlik Kurumunun neden ödeme listesine almadığını yine anlamakta güçlük çekiyoruz.

Sayın Bakanım, size iletmek istediğim bir diğer konu: Şimdi, performans sistemi uygulanıyor. Biz performans sistemini Cumhuriyet Halk Partisi olarak en başından beri onaylamadık ve bunun halk sağlığı üzerinde ve sağlık uygulamalarında toplumu geriye, uygulamaları geriye götüreceğini söyledik. Bizim söylediklerimiz... Tabii, bunun gerçekleşmiş olmasından mutlu olduğumu söyleyemeyeceğim ama ne yazık ki haklı çıktık bu konuda. İki sene öncesine kadar ikinci basamak ve üçüncü basamaklarda yapılan, uygulanan birçok cerrahi girişim şu anda Bakanlığınız tarafından "Yalnızca üçüncü basamaklarda yapılırsa ödenir." ibaresiyle karşı karşıyadır. Yani, daha iki yıl öncesine kadar ikinci basamak bütün hastanelerde, bütün ilçe hastanelerinde uygulanan cerrahi işlemler şu anda uygulanamamaktadır ve bu cerrahi işlemler hekim tarafından yapıldığında resmî olarak fatura edilememektedir ve sarf malzemeleri Sağlık Bakanlığı tarafından ödenmemektedir.

Sayın Bakanım, ikinci basamak hastanelerde yapıldığında ödenmeyen bu kalemler için şöyle yorum yapabilir miyiz: Bir: Performans sisteminde hekime yalnızca performans dâhilinde ücretlendirme uyguladığınız için acaba hekimlerimizin bu performans sistemini suistimal ederek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Biçer, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Peki.

...suistimal ederek endikasyon dışı cerrahi uygulama yaptıklarını mı söylemek istiyorsunuz yani hekimlerinize güvenmiyor musunuz ve sistemi denetleyemiyor musunuz endikasyon konusunda?

İkinci bir konu: İki yıl öncesine kadar onay verdiğiniz bu uygulamaları yapmasına izin vermediğiniz hekimlerin hekimliklerini yani uzmanlık ve diplomalarını mı sorguluyorsunuz ve yeterli bulmuyor musunuz?

Yine, bu uygulamalardan kaynaklanan, hem hekimin hem de hastanın mağduriyetini nasıl gidermeyi düşünüyorsunuz? Çünkü, ikinci basamak hastanelerde yapılmayan, ödenmeyen bu işlemler için hastalar il merkezlerine ve hatta üçüncü basamak merkezlerin olmadığı illerde diğer illere gitmek zorunda kalıyorlar. Bu mağduriyeti nasıl gidermeyi düşünüyorsunuz?

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Biçer.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bir de Sağlık Bakanlığı bütçesine doktor olmayan birinin gözüyle bakın istedik belki arada değişiklik olur diye.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin Sağlık Bakanlığınca ruhsatlı ilk bitkisel ilacının ne olduğunu içinde bilen var mı? Sağlık Bakanlığında da yok büyük bir ihtimalle. Lityazol Cemil Sayın Bakanım. 1936 yılında ruhsatlandırıldı. O zamanlar, Aydınlı olan ve o bölgede doktorluk yapan Doktor Cemil Şener aynı zamanda köylerde ve kırsalda da hastalık taraması yaparken bir bölgede böbrek hastalıklarının olmadığını görüyor. Soruyor: "Ya, her gittiğim yerde millet taş ocağı gibi, sizde niye böyle bir hastalık yok?" "Biz şevketibostan yeriz." diyorlar. Onun üzerine, gidiyor Doktor Cemil Şener, sonuç olarak Lityazol diye bir ürün geliştiriyor, tamamen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 52

bitkisel, şevketibostandan. Sağlık Bakanlığı o zamanlar Nevroz Cemal verdiği gibi, Lityazolün, Nevrozun peşine buluşu yapan doktorların da isimlerini ekliyor imiş, dolayısıyla ona da Lityazol Cemil demiş.

Lityazol Cemil sadece Türkiye’de değil, Belçika’da, İsviçre’de, Almanya’da, Fransa’da da satılan, şöyle küçük, 5 santimetrelilik prospektüsünün içerisinde Türkçe, Almanca ve Fransızca açıklamaları bulunan bir ilaç. Açıklaması da şundan ibaret: “Böbrek taşlarını düşürür, kumları döker.” İçiyorsunuz, gerçekten düşürüyor ve döküyor. Bu ilaç çıkartılmıyor. Hikâyesi birazcık dramatiktir, uygun bir sohbetle aktarım bunu, bütün arkadaşlara aktarım tabii.

Sonuç olarak, Nevroz Cemal de pek fazla sürdürüyor üretimini. Daha sonra çıkartılan ilaçlar da pek fazla dünyada tutulmuyor. Yani, Türkiye’nin bitkisel ilaç konusundaki hikâyesi geliyor, bu olayda tıkanıyor. Ancak, şu anda dünyanın her tarafından hâlâ Lityazol Cemil soruluyor, Lityazol Cemil. O ilacı kullanmış bir insan olarak biliyorum, 1978-1979 yıllarında böbrek sancıları çekerken dediler ki: “Lityazol Cemil.” Sonra Lityazol Cemil bitti, kalktı piyasadan. Neler neler neler geçirdik, yok kırdırmalar, yok lazerle kırdırmalar falan diye, her iki senede bir uğraşıp duruldu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tıbbi ve aromatik bitki potansiyeli açısından dünyanın ilk 8 ülkesi arasında yer alan Türkiye, maalesef, bu alanda yok.

BAŞKAN – Affedersiniz Sayın Bakanım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yemek ve sohbet arasında galiba bu konuşmaların yapılması pek anlamlı olmuyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok haklısınız.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Millet sohbetini yapmaya ve yemeğini yemeye gelmiş gibi davranıyor gördüğümüz kadarıyla.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen efendim, sükûneti sağlayalım.

Bu arada, çok affedersiniz, Sağlık Bakanlığımız Komisyon üyelerimizin sağlığını düşündüğü için sağlıklı bir ikram yapmış herhâlde, meyve ikramı, onlara teşekkür ediyoruz ama tabii bunun sükûneti bozmaması lazım.

Buyurunuz efendim, lütfen devam edin.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ortamı yumuşatmak için söylenmiş bir laftır Başkanım.

Teşekkür ederim.

Dolayısıyla, dünyanın ilk 8 ülkesi arasında olan Türkiye, maalesef, tıbbi ve aromatik bitkilerle ilgili olarak gereksinim duyduğu neredeyse bütün hammaddeyi ithal ediyor. İthal ettiğimiz tıbbi ve aromatik bitki ürünlerinin ekstraları veya yağları arasında ilk sırayı nane yağı işgal ediyor. Türkiye harıl harıl nane yağı ithal ediyor. Her türlü alanda kullanılıyor. Gıdada kullanılıyor, ilaçta kullanılıyor, kozmetikte kullanılıyor ama Türkiye bunu ithal ediyor. 2’nci sırayı oluşturan, toplam olarak aldığınızda 1’inci sıraya çıkan yağ grubu ne biliyor musunuz? Narenciye ürünlerinin kabuklarının yağları. Portakal kabuğu yağı, limon kabuğu yağı, turunc kabuğu yağı. Dünyanın her tarafında limon kolonyası olarak kullanılan, limon yapraklarından elde edilen “petitgrain” Türkiye’de yok, “petitgrain” elde eden bir tane Allah’ın kulu da yok. Şimdi, olaya bu açıdan baktığınızda özellikle koruyucu hekimlik açısından Türkiye’nin elindeki potansiyelinin kullanılması hâlinde ikinci aşamada tedavi edici hekimlikte kullanılan ilaçlardan yüzde 26 civarında tasarruf edileceği hesaplanabiliyor. Hesaplanıyor veya kesin demiyorum ama bu konuda iddialar var. Bu yapılabilir.

Şimdi, Sayın Bakanın sunumu sırasında söylediği en temel olaylardan birisi koruyucu hekimlikte obezitenin alıp başını gitmesi. Değerli arkadaşlar, bizim toplumumuz geçmiş dönemlerde ağırlıklı olarak ekmek ile bulgurla beslenir yani buğday türevleriyle beslenir ve bu toplum yıllarca, nüfus olarak çoğalması da dâhil, pek fazla doğurganlık sorunu çekmeden bugünlere gelebildiyse ve temelde de ağırlıklı olarak beslenebiliyorsa bunun bir sırrının olması gerekir. O zamanki insanlarda bir obezite mobezite gibi bir şey görmüyorsunuz, özellikle şeker hastalıkları da yok. Bu araştırıldığında ortaya çıkan olay buğdayın rüşeymi. Buğdayın rüşeymini büyük ölçüde biliyorsunuzdur. Buğdayın yüzde 3’ ünü oluşturur, buğdayın çimlenen kısmıdır, Anadolu’da buna “buğdayın cücüğü” denir ve buğdayın insan için yararlı olan bütün her şeyi, omega 3, omega 6, omega 9, e vitamini, d vitaminleri, hatta ve hatta şu anda doğurganlıkta kadınlarımızın en fazla gereksinim duyduğu folik asit yani b vitamini, b 9, bütün bunların hepsi o buğdayın yüzde 3’ lük cücüğünde var ve antioksidan kapasitesi nedeniyle de onunla beslenenleri koruyor. Olayımız bu. Buğdayla beslendik yıllarca ve belki de onun sayesinde, dağdan taştan topladığımız doğal ürünleri de onun üzerine eklersek, doğal yetiştirilmiş, genetiğiyle oynanmamış domatesi de onun yanına koyduğunuz zaman alın size sağlıklı bir yaşam.

Şimdi, genetiğiyle oynanmış domatesler, domates midir neyin nesidir belli olmayan şeyler ve rüşeymi ayrılmış buğdayla yapılan beslenme. Niye buğdayın rüşeymi ayrılıyor? Belki çocukluğunda yaşamış olanlar vardır, ben ilk beyaz ekmeği siyah ekmeğin yanına katık olarak konulan bir sofrada gördüm.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Şehir ekmeği.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Evet. Köy ekmeği orada duruyordu, bizim esmer ekmeğimiz, onun yanında da beyaz, pandispanya gibi bir ekmeğe vardı. Herkes onu, onun içerisine koyup yiyordu. Böyle bir olayın Türk toplumunun başına nasıl bir bela oluşturacağını o zaman göremedi kimse, göremedi. Buğday rüşeyminin buğdaydan ayrılması ve un yapılması konusu ayrı bir olay. Bu, şu anda geline nokta itibarıyla belki bir zorunluluk. Sayın Bakan, yeniden kepekli ve rüşeyimli ekmeğeği üretimi konusunda projeler yapıldığını söyledi. Sayın Bakanım, bu olay olmuyor. “Neden olmuyor?” dersiniz. Eğer evde ekmeğeği yapan analarınızı hatırlayanlar var ise, annem hamuru yoğurduğu zaman el kadar maya koyar içerisine, üzerini kapatır, üzerine kalın bir şey serer, hatta kış ise bir de sobanın arkasına sürer, o hamur ancak ertesi gün yani on dört-on altı saat sonra mayalanır. Bir tek nedeni var: Buğday rüşeyminin -ki onun içindeydi- antioksidan kapasitesi mayalanmaya karşı direnir çünkü mayalanma bozulmadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 53

Şimdi, halk ekme fabrikalarını bir düşünün, milyonlarca ekme pişiriyor. O milyonlarca ekmeğin pişmesi için hamuru on altı saat mayalamaya kalkarsanız şehrin yarısı kadar da mayalama alanı yaparsınız. O nedenle, bu olay zordur. Böyle bir olay karşısında ne yapılıyor? Rüşeymini alıyorsunuz buğdayın, geriye kalan beyaz öğün, içerisine parmak ucu kadar suni, yapay maya, üç saat sonra fıkır fıkır. Ama içinde ne var? İçinde hiçbir şey yok, tamamı nişasta bazlı şeker. Hani Karatay Hoca ikide bir televizyona çıkıp da bir dilim ekmeğin üstüne şeker dizi ya, kesinlikle doğrudur. Sadece şeker yiyorsunuz. Ha, şeker de gereksinim var yani insanların başka enerjisinin olmadığı veya başka kaynağı olmadığı zaman onları da tüketecek. Bu durum karşısında yeniden rüşeyimli ekmeğin yapılması ise eğer bunun uzun süreli olması gerekiyor bir de aynı zamanda çünkü dört ay, beş ay sonra unu yaparsanız eğer acıyor. Onun acıması işte bu öğütülen buğdayın rüşeyminin buna karışmasından kaynaklanıyor. Ee, dört ayda acıyorsa o zaman bizim sanayi böyle bir olayın içerisine girmiyor. Geriye bir tek ekmeğin organizasyonu kalıyor. Yeniden semt fırınlarını koyup, oralarda mayalama olanağı müsait, mayalanan hamurlarla ekmeğin yapılabilir ve özel olarak öğütülmüş unların kullanılmasını sağlayacak organizasyonları örgütlemek. Sağlık Bakanlığının görevi elbette ki ekmeğin pişirmek değil. Bu görevler yerel yönetimlerin ve özel sektörün elbette ki. O zaman, buna uygun olarak zorunlu düzenlemeleri yapmak zorunda Sağlık Bakanlığı. "Bunun dışında olmayacak, şöyle, şöyle, şöyle yapacaksınız." diye tanımlamak zorunda.

Değerli arkadaşlar, aslında şu anda Türkiye'deki sağlık sorunlarının temelinde gıda maddelerinin yattığını herkes biliyor, konuşuyoruz bunun üstünde. Bu, gıdanın yokluğundan ya da toplumun açlık çekmesinden dolayı değil, böyle algılamayın. Türkiye'de gıda yeteri kadar var. Her ne kadar dünya kadar ithalat falan yapılıyorsa da istenildiği anda bu ülke bütün nüfusunun hepsini besleyebiliyor. Burada herhangi bir sorunun yok. Bütün sorun, bu gıdaların insanlara sunulmuş biçiminde. İnsanlara sunulan bu gıdalar aşırı rafine. Bizler 2 kere rafine falan diye reklam yapılan şeyleri kullanıyoruz.

Örneğin, zeytinyağında rafine ne demek? 380 derecede inert ortamda fıkır fıkır kaynatmak demek. Ne kalıyor geriye?

Onun dışında, un... O çelik değirmenlerde öğüte öğüte en sonunda, böyle yağ gibi zaten, zerre kadar lifi kalmayan, yediğiniz anda olduğu gibi kana karışan bir şey hâline geliyor.

Onun ötesinde, özellikle bu market sistemleri raf ömrü bir yıldan az olan ürünlerin satışını kesinlikle ve kesinlikle sağlamıyor çünkü o büyük mağazaların birisine ürün sokmak istiyorsanız onun paketlenmesi, üretilmesi, gelmesi vesairesi zaten altı ay sürüyor. Miadına altı ay kalmış veya daha az kalmış bir ürünü kimse tüketmiyor. Ne yapacaksınız bu durumda? Raf ömrü iki yıl olan ürünler geliyor. Raf ömrünü iki yıl yapmak için o ürünlerin içerisine doldurulan kimyasallar işte şu anki toplumun baş belasıdır. Temel sorumuz bu. Aşırı rafine edilmiş gıdalar, raf ömrünü uzatmak için içerisine doldurulan ürünler toplumun temel belası hâline geldi. Obezitenin, özellikle de sürekli olarak insanların insülin direncine sahip olmasının temel nedenleri bunlar olmaya başladı. Bunun kesinlikle ve kesinlikle halledilmesi lazım.

Bütün dünya bu yapay koruyucuların -ki onlar vücutlar tarafından serbest radikal olarak algılanıyor yani nereye koyacağını bilemiyor vücut- yerine doğal koruyucular yaratma çabasında. Bu doğal koruyucuların temelinde de, işte, biraz önce söylediğim tıbbi ve aromatik bitkiler yatıyor. Tıbbi ve aromatik bitkilerin Türkiye'ye sağlayacağı bir diğer avantaj daha var, o da, özellikle Sayın Bakanın söylediği sağlık turizmiyle ilgili olarak, Türkiye'de geliştirilmeye çalışılan sektörün aroma terapi grubunu oluşturuyor. Siz o sağlık turizminin içerisine bu doğal terapi ürünlerini falan eklediğiniz zaman kalitenizi inanılmaz derecede yükseltiyorsunuz.

Şimdi, birkaç tane arkadaşımız söyledi değerli arkadaşlar. Türkiye'de tıbbi ve aromatik bitkilere atfedilen, Anadolu'da "kocakarı ilacı" olarak denilip de arkasından değiştirile, değiştirile, değiştirile bir nevi düzenbazlığa kadar dönüştürülmüş olan bitki karışımları var. Bunlar ciddi anlamda tehlike yaratan unsurlar, kesinlikle katılıyorum bu arkadaşların endişesine. Yalnız, bununla ilgili olarak yapılması gereken de bir şeyler var. Bu ürünlerden elde edilen ekstraktların, kesinlikle, özellikle toksisite testlerinin yapılması -yani insanlarda dozajı belirleyecek olan testler bunlar, biliyorsunuz bütün ilaçların hepsi belirli bir aşamaya kadar tedavi edici, sonra zehirleyici- gerekiyor. Bunu yapabilecek olan kuruluş sadece ve sadece Sağlık Bakanlığıdır. Bunu "Kendileri yapsınlar, yaptırınsınlar." demeye başladığınız andan itibaren bu işin içerisinden çıkamıyorsunuz, bu olmuyor. Siz bunların içeriklerinde ne olması gerektiğini, örneğin kekik yağı elde ediyor, bunun içerisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, lütfen toparlayalım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bunun içerisinde örneğin yüzde 50 karvakrol olsun diyorsanız eğer o kadardır, toksisitesini yaptım, şu kadar damla kullanılır diyorsanız o kadardır ve bunun elde edilmesi için de GMP'li alanlarda yani sağlıklı, tozsuz ortamlarda üretilmesi gerekiyor diye kuralı koyduğunuz andan itibaren bu olay biter. Ne merdiven altı üretim kalır, ne de sahte üretim kalır. İçeriği sizin belirlediğiniz gibi mi? Tamam. GMP'li alanda üretilmiş mi? O da tamam. Toksisite testi yapıldı, o da tamam. Eğer bunun üzerine bir de klinik testlerini yaptırırsanız Türkiye'de dışarıdan ithal ettiğiniz ilaçların belki de yüzde 40'ına, yüzde 35'ine gereksinim kalmayacağı ortaya çıkar. Eğer böyle bir olay gerçekleştirilirse, Türkiye açısından, tahminlerinizin ötesinde önemli şeyler sağlayabiliriz, yapabiliriz de.

Almanya'da hangi annenin çantasını açarsanız içerisinden büyük bir ihtimalle şöyle küçük, kahverengi plastik bir şişe çıkar, "camomile" yazar üstünde. "Camomile" papatya ekstresidir. Uzun süre Trakya'da üretilirdi o papatyalar, sonra bizdeki fiyatları falan fazla bularak Bulgaristan'da üretilmeye başlandı. Çocukları düştü, bir yerini kanattı, hemen anında onu sürerler. Bitkiseldir, diğer dezenfektanlar gibi hücreleri mücreleri falan öldürmez.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 54

İran bundan altı yedi sene önce ordusunda her askerinin çantasına bir tane kantaron yağı koydu, bir kantaron yağı. Kantaron yağını Egeli olup da, hatta Anadolu'lu olup da bilmeyen yoktur. "Camomile"den çok daha kalitelidir, çok daha önemlidir ama bunun bu amaçla kullanılmasıyla ilgili olarak yapabileceğimiz bir şey yoktur. Özet olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sabrınızı daha fazla zorlamak hiç istemiyorum...

BAŞKAN – Ezağfurullah efendim, hakikaten, Sayın Temizel, hem istifade ediyoruz hem de hakikaten çok açıklayıcı oluyor ancak takdir edersiniz ki daha konuşmak isteyen başka arkadaşlarımız var, onlara, onların hukukuna hürmeten istirham edeceğim, lütfen toparlayalım.

Buyurunuz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Peki.

Sayın Bakanım, son olarak, bir konuyla ilgili olarak -bu özel bir talep değil, benim hayatta hiç özel talebim olmadı çünkü- kanser hastalarının ilaçlarının hastanelerden dağıtılması olayıyla ilgili olarak gelen talepler... Allah vermesin kimseye, kanser hastası olunmadan onların sıkıntısını falan bilmek mümkün değil. Bu insanları -ki bunların sayısı artık böyle az, 1, 2, 5, 10, 100, 200 filan değil- binlerce insanı belirli periyotlarla hastanelerde doldurma olgusunu -daha önce ben birkaç defa rica ettim, benim yüzümden uzatıldığını sanmıyorum ama uzatıldı, ertelendi, geldi- eğer bunu artık ertelemiyorsanız bu çok büyük bir sorun yaratacak. O insanları o halleriyle hastanelerde ilaç alacağız diye kuyruklara sokmayın, bu olmaz. Bu kesin olarak olmaz.

İkinci bir olay da belirli hastalıkları nedeniyle özellikle yaşı ilerlemiş olanlarda veya yaşı ilerlememiş olanlarda da hastanelere yatanlar belirli bir aşamadan sonra tedavisi bitti, bakım hastası oldu noktasına geliyorlar, bakım hastası. Bu ne anlama geliyor, biliyor musunuz? Alın hastanızı, gidin. Ama bu arada, burasında bir hortum var, kolunda serumu var, yan tarafında da bir tane oksijen makinesi var. Gidip onları alacaksınız, o halleriyle eve geleceksiniz, bir hasta yatağı kuracaksınız kurabiliyorsanız eğer, serumunu da duvara asacaksınız, işte o bakım hastasına evinizde bakacaksınız.

Şimdi, bu kadar modernleştirdiğimiz, bu hâle geldiğimiz sağlık sisteminde biz bakım hastalarıyla ilgili olarak bir çözüm üretmemiş oluyor isek hastalarla ilgili olarak ürettiğimiz çözümlerle övünecek durumda değilizdir. İnşallah bu konuda da övünecek bir hâle geliriz.

Teşekkür ediyorum.

Bütçenizin sizlere hayırlı olmasını diliyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Temizel.

Sayın Ali Yiğit, buyurunuz efendim.

ALİ YİĞİT (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, çok değerli arkadaşlar; bugün burada bütçeyi görüşüyoruz ama 100 bine yakın sağlık çalışanı yani sağlık okullarını bitiren tıbbi sekreter veya sağlık meslek liselerinden çıkan arkadaşımız atanmayı bekliyor. Bilmem, bütçenizde bununla ilgili bir şey ayırdınız mı? Yoksa taşeron şirketlere mi bunu tekrar devretmeyi düşünüyorsunuz?

İkincisi, şehir hastanelerine büyük paralar ayırıyorsunuz, devlet hastanelerimiz, devlet üniversitelerimizin hastaneleri zor durumda hepinizin bildiği gibi. Küçük bir örnek vermek istersek, 9 Eylül Üniversitesi, sordum, her ay 2 milyon lira zarar ediyor, 20 milyon lira yıllık, aşağı yukarı 20-25 milyon lira zarar eden bir işletme hâline gelmiş. Beş yıl önce verilen SUT fiyatları artık oraları yürütemez duruma getirmiş. Bu üniversitelere, bu şehir hastanelerine ayıracağınız paraları o üniversitelere ayırsanız olmaz mı? Şehir hastaneleri çok büyük paralarla... Hâlbuki bunun çok daha aşağısıyla bu çalışmayan üniversiteleri ayağa kaldırırız. Düşünebiliyor musunuz Dokuz Eylül Üniversitesinde 120 yatak kapatılmış durumda hemşire yokluğundan ve zarar ettiği için, işler acısı. AR-GE'ye herhangi bir ücret, bir para ayıramıyoruz. Bununla ilgili bir çalışma yapıyor musunuz merak ediyorum.

Üçüncüsü: Kadro dağıtımında anestezi, mikrobiyoloji ve biyokimya, radyoloji branşlarını planlamanın dışında tutmanız gerekir, ihtiyaçları kadar almaları gerekir diye düşünüyorum. Bu doğru bir uygulama değil. O hastanenin ne kadar ihtiyacı varsa o kadar mikrobiyolog veya biyokimyacı almalı diye düşünüyorum.

Bu Hükümetin en büyük beklentilerinden birisi sağlık turizmi. Hep sağlık, sağlık dediler ve gelecekte de 20 milyar dolara yakın bir beklenti içerisinde. En çok hastamızı Libya'dan alıyorduk sağlık turizmiyle ilgili sağlık hastamızı ama bugün Libya işler acısı. Orada günde 10 kişiye vize veriliyor, bunu Bakanım'la ayaküstü konuşmuştum, yani 4 bakanlık arasında yürüyen bir şey var. İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı... Bir kere, o oraya havale ediyor, öbürü öbür bakanlığa havale ediyor. Günde 10 kişi vize alıyor. Daha önce Libya'dan aldığımız... Ve hastamızın yüzde 45'i aşağı yukarı Libya'dan alınıyordu, bugün vizeden dolayı Avrupa ülkeleri Tunus veya diğer küçük ülkeler, farklı ülkeler bu hastayı alıyor ve biz sadece seyrediyoruz. Bununla ilgili bir çalışma yaptınız mı bilemiyorum. İşte Sağlık Bakanlığının bir format vermesi gerekiyor, istenilen evrakları vermesi gerekiyor, herkes birbirine havale ediyor ama gerçekten ülke zarar ediyor. Bu çok önemli bir konu, bunu da mutlaka gözden geçirmeniz gerekir diye düşünüyorum.

Acil hastaların taşınmasında en yakın devlet hastanesine gitmesi gerekiyor. Devlet hastanelerinde yer yoksa en yakın özel hastanelere gitmesi gerekir. Hâlbuki öyle bir uygulama yok. Devlet hastanelerinde boş yer yoksa tanıdıkları veya çıkarları olan bir özel hastaneye hastalar taşınıyor. Hâlbuki en yakın devlet hastanesine veya en yakın özel hastaneye taşınır şartları yerindeyse ama bu uygulama pek de öyle yapılmıyor.

Doktor başlaşılarında, hekim ayrılmadan, yeni bir hekim başlatılmadan başvurusunu yapamıyor yani o hekim ayrılacak, ondan sonra başvuru yapılacak. Bu da doğru bir uygulama değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 55

Ayrıca, Sosyal Güvenlik Kurumuyla görüşülmesi gerekir. A grubu hastaların yani felçli hastanın otuz günlük rapor için günlerce o hastane kapılarında dolaşması engellenmeli. Bu hem oradaki hasta için hem orada, devlet hastanesinde fazladan bir iş yapacaklar. En azından doksan günde bir bu raporların yenilenmesi gerekir diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yiğit.

Sayın Murat Emir, buyurun efendim.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Bakanım, sizin sevineceğiniz bir haberle başlamak istiyorum. Bugün Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Adalet Komisyonundan geçti ve meşhur 47'nci madde yine karşımıza çıktı. Sayın Başbakan ifade etmişti “Kanun hükmünde kararnamelerden artık hoşlanmıyoruz, istemiyoruz.” diye ama nedense Sağlık Bakanlığı gibi büyük bir Bakanlığın bütün teşkilatını düzenleyen yasa da hâlâ kanun hükmünde kararname, meşhur 663. Bunun içerisindeki 47'nci madde Sağlık Bakanlığının kişisel verileri dilediği gibi, hiçbir kurala bağlı olmadan, kendi iç işleyişi içerisinde ve bu bizim Adalet Komisyonundan geçirdiğimiz Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun da dışında tutacak şekilde dilediğince işlemesine olanak veriyor. İşlemeden kasıt, almak, kullanmak, değiştirmek ve satmaya da giriyor.

Sayın Bakanım, size açıklıkla sormak istiyorum: Bu yetkiye niye ihtiyaç duyuyorsunuz? Çünkü sağlık verilerinin işlenmesi modern bir ülkede, çağdaş bir ülkede şarttır, gereklidir, bunun olması gerekir ama sağlık verileri özel nitelikli verilerdir, hassas verilerdir ve dünyanın hiçbir ülkesinde sağlık verileri böylesine sınırsız ve üst kurulların denetiminden kaçılarak ve ona özel bir kanun olmasına rağmen, yani Kişisel Verilerin Korunması Kanunu olmasına rağmen onun da dışına çıkartılarak kullanılmamaktadır.

Açık bir soru soruyorum, dünyada başka bir Sağlık Bakanlığı var mıdır hiçbir kurala, kanuna tabi olmadan kişisel verileri, özel nitelikli kişisel verileri dilediğince işleme ihtiyacı olan? Çünkü bu uygun değil, zaten bu 47'nci madde 2 defa Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir maddedir. Anayasa'nın 20'nci maddesi varken, kişilerin gizlilik hakkı ve özel hayatına saygı gösterilmesi hakkı varken bu uygulama yanlıştır ve bundan bir an evvel dönülmesi gerekmektedir.

Yine 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de her şey var. Bunlardan en dikkat çeken, her bir kamu hastaneleri birliğine bir genel sekreter atanması ve bunun da hastane yöneticisi ataması. Ancak burada liyakat söz konusu değil çünkü genel sekreterin sekiz yıllık bir iş deneyimi olması ve dört yıllık lisans mezunu olması yeterli görülüyor. Düşünebiliyor musunuz, büyük bir kamu hastanesi birliğini bağlıyorsunuz; içerisinde öğretim üyeleri var, doktorlar var, her türlü uzman var ve bunu sadece dört yıllık okul mezunu birine bağlıyorsunuz ve hastane yöneticisinde ise yine aynı şartlar var ve beş yıl çalışma yeterli oluyor. Yasanın ilk çıktığı durumda bunları kurum başkanı atıyordu ama 2014 değişikliğiyle Sayın Bakana verildi bu yetki ve Sayın Bakan da bu yetkiyi aldıktan sonra bütün genel sekreterleri değiştirmek zorunda kaldı. Burada geniş yetkileri olan ve kurum içerisinde her türlü alanı kullanabilen genel sekreterlerin mutlaka liyakate göre atanması gerekiyor ve bunların da ölçütlerinin, performans ölçütlerinin net bir şekilde bağlanması, açıklanması gerekiyor.

Sayın Bakanım, bir de şunu çok merak ediyorum, bu şehir hastaneleri. Dünyayı da bilen bir hekim meslektaşınız olarak, dünyada 3 bin, 4 bin yatağın aynı binaya sıkıştırıldığı başka bir örnek var mı? Çünkü bunun bir mantığı yok ve varsa lütfen açıklayın. Dört yüzer yataklı, beş yüzer yataklı 6 hastane yapacağınız hepsini birleştirdiğiniz zaman, herkesi aynı binanın içine yerleştirdiğiniz zaman on binlerce hasta yakını, on binlerce poliklinik hastasını aynı binaya soktuğunuz zaman, aynı yollardan 20 bin, 30 bin araç sabah saatlerinde o yoldan geçsin dediğiniz zaman hangi sorunu çözmüş oluyorsunuz ve neye hizmet etmiş oluyorsunuz? Bu yanlışlıktan mutlaka dönülmesi gerekiyor.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Emir.

Sayın Gaye Usluer...

Buyurun lütfen.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli üyeler, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, sağlık bir haktır. Hakkın olduğu yerde özelden bahsettiğimizde orada hakkın eşit dağıtılmadığından, dağıtılmadığından rahatlıkla bahsedebiliriz ve hak, hak olmaktan çıkar. On iki yıllık, on üç yıllık iktidar döneminizde sağlığı özelleştirdiniz. Sağlığta özelleşme demek hastanın müşteriye dönüşmesi, hastanelerin ise birer işletmeye çevrilmesi anlamına geliyor. Biraz önce Komisyon üyelerinden bir arkadaş konuştu; gayet pembe bir tablo çizdi ve özel hastanelerden, artık herkesin özel hastanelere gidebildiğinden bahsetti. Bir an düşündüm “Hekim olabilir mi bu arkadaş” diye, gerçekten tanımıyorum ama dedim “Hekim olsa böyle bir konuşma yapmazdı.” Acaba hasta olabilir mi, hastalandı bu hizmetlerden yararlandı mı diye düşündüm, hasta olsa da özelleştirilen hastanelerden ya da özel hastanelerden yararlanabilmesi için mutlaka parasının olması gerekiyor.

Bakın değerli arkadaşlar, aylık sınırının 1.450 lira olduğu, yoksulluk sınırının 4 bin liraya yaklaştığı Türkiye'de asgari ücret 1.300 lira ise özel hastanelerden herkesin yararlandığını söylemek bir ütopya, doğru olmayan bir söylemdir çünkü özel hastane demek paranız kadar sağlık demek, özel hastane demek paranız varsa gelebilirsiniz, paranız varsa yararlanabilirsiniz demek. Bakın, milletvekillerinden halk en çok ne talep ediyor? Oğluma, kızıma, torunuma iş, birincisi bu. İkinci ne? Özellikle hekim milletvekillerinden “Hastane ücretlerini ödeyemedik, ücretleri azaltır mısınız?” Biraz önce bir hasta talebi geldi, bir özel hastanede - adını da vereyim, Memorial- 8 bin lira hesabı 4 bin liraya indirebilir miyiz talebiyle geldiler; demek ki özel hastaneden yararlanabilmenin birinci koşulu cebimizde paramızın olması.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 56

Şimdi bu noktada birkaç soru sormak istiyorum Sayın Bakana ve sorudan önce de şunu söylemek istiyorum: Keşke burada Sağlık Bakanlığı dışında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da olsaydı. Politikaların Sağlık Bakanlığı tarafından belirlendiği, ücretlendirmenin ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapıldığı yani sağlığın finansmanının başka bir bakanlık tarafından yapıldığı bir sistem doğru bir sistem değildir.

Ben enfeksiyon hastalıkları uzmanıyım, bir üniversite hastanesinde öğretim üyesi olarak yıllarca çalıştım. Kronik hepatitler bizim bilgi ve ilgi alanlarımızda ve Türkiye’de 3 milyon hepatit B hastası var, Türkiye’de 1 milyon hepatit C hastası var. Biz hastalarımızı bilimsel olarak, sağlıkta bilimsel yollarla nasıl tedavi edeceğimizi elbette ki biliyoruz ancak tedavi edeceğimiz hastaları bir tarafımıza da sosyal güvenlik uygulama talimatını alarak tedavi etmek zorunda kalıyorduk. Neden? Geri ödeme sisteminden yararlanabilsinler diye. Çok sayıda arkadaşım dile getirdi hepatit C’de bugün tüm dünyada en etkin ve gerçekten sıfır tolerans olarak bilinen “Sofosbuvir” olarak bilinen ilaç ruhsatlandırıldığı hâlde 1 milyon hepatit C hastasının bu ilaçtan yararlanması neden ertelenmektedir Sayın Bakan? Bu konuda sizin bir hekim duyarlılığında olduğunuzu elbette ki biliyorum ama finansı sağlayan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bu durumu, bu gerçekleri anlatacak uzmanlarımızı gönderemiyor muyuz veya onlara kendimizi dinletemiyor muyuz bunu sormak istiyorum.

Yine üniversite hastaneleri üçüncü basamak hastanelerdir. Buraya gelen hastalar sorun hastalardır, tedavileri güçlük arz eder. Üniversite hastanelerinde lütfen Sosyal Güvenlik Kurumunun paket ödeme sisteminden vazgeçelim. Sağlıkta paket olmaz. Sağlıkta ne gerekiyorsa o yapılır. Ne demek paket uygulama? “Şunları şunları yapabilirsin, şunları yaparsan hastaneye geri ödemem.” diyor. Böyle bir şey olmaz ve doğru sağlık sistemi değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usluer...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Bitiriyorum, az kaldı Başkan.

Hastanelerde kadro yetersizliği nedeniyle taşeron sistem yerleşmiştir. Bakın, bir üniversite hastanesinde taşeron olarak alınan nitelsiz kişiler bugün beyin cerrahisi yoğun bakımında çalıştırılmakta, yarın anestezi bölümünde çalıştırılmaktadır. Hanginiz istersiniz annenize anestezi sırasında bir taşeron işçinin o alanda çalışmasını? Beyin cerrahi yoğun bakımında sağlık hizmetinin taşeron sistem tarafından verilmesini ister misiniz bunu sormak istiyorum ve son olarak Sayın Bakanım, Eskişehir’de 1 Kasım seçimleri öncesinde 1 Ekim 2015 tarihinde şehir hastanesinin temelini attınız Bakanımız Sayın Nabi Avcı’yla birlikte ve 1 Ekimden bugüne kadar aylar, günler geçti.

Bu noktada sizlere sormak istiyorum, şehir hastanesi Eskişehir’de bir seçim öncesi yatırımı olarak o arada hızla açıldı, bugün bu hizmetin karşılığında şehir hastanesi yapımı hangi aşamaya gelmiştir?

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usluer.

Sayın Yedekci, buyurun lütfen.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakan; öncelikle sağlık konusundaki sorunlar çokça ama özellikle ben şunu sormak istiyorum: Niçin çok büyük hastaneler yapılmak isteniyor ve bu hastaneler yapılırken oradaki altyapı ve trafik yoğunluğu düşünülüyor mu? Acile insanlar yetiştirilemiyor trafik yoğunluğundan dolayı. O lokasyonlarda neye göre karar veriliyor yani şehir planlaması yapılırken hastane yerleri önceden makro ölçekte düşünülüp yapılırsa daha doğru olmaz mı?

Ayrıca, yapılan hastanelerin, yeni yapılan hastanelerin ve mevcut hastanelerin engellilere uygun hâle getirilmesinde de fayda var.

Benim özellikle sormak istediğim şey, Cerrahpaşa ve Çapa tıp fakültelerinin arazilerinin yabancılara satışı ve yerlerine alışveriş merkezi yapılmasıyla ilgili bir çalışma olduğu yönündeki spekülasyonlardır. Bununla ilgili soru önergesi de verdim ama henüz cevaplanmadı. Cerrahpaşa ve Çapa siz de çok iyi bilirsiniz ki yaklaşık iki yüz yıllık bir geçmişe sahip; onun için orada yerinden edilmeden o yapıların, 1827’ye dayanan bir tarihi var biliyorsunuz. Onlar yerinden edilmeden ve oradaki yaşanmışlık da biliyorsunuz hem Cerrahpaşa da hem Çapa da o doktorlara ve orada yaşayan sağlık görevlilerine göredir. Çapa Tıp Fakültesi de, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi de oranın ayrılmaz birer parçalarıdır.

Bir de bana iletilen bir not var ve bununla da ilgili bir soru önergesi de hazırlamıştık. Atanamayan 300 bin sağlıkçı var ve bunların yerine yaklaşık iki ay sertifikasyon sistemleriyle sertifika alan çocuklar ya da insanlar atanıyor ve üniversiteleri bitiren, özellikle tıbbi sekreterlik gibi alanlarda diplomalı olan gençlerimiz çalıştırılmıyor onun yerine taşeron işçilik dediğimiz sistem sağlıkta da geçerli oluyor.

Bu durumda özellikle başta hastanelerin deprem güvenliği olmak üzere sağlıkta yapısal sorunlarla ilgili çok ciddi problemler var; bununla ilgili ne yapmayı düşünüyorsunuz öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yedekci.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Son iki buçuk dakika alacağım olsun.

BAŞKAN – Tamam ben onu kaydedeyim ve bir dahaki söz talebinizde 2 dakika 41 saniyeyi ekleriz efendim.

Sayın Çam, buyurunuz efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 57

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2016 yılı bütçesinin bakanlığımıza ve sağlığınıza hayırlı ve uğurlu olmasını diliyoruz.

Ayrıca, 24'üncü Dönem birlikte komisyonda görev yaptığımız çok değerli milletvekili arkadaşımızı Bakan Yardımcısı olarak burada görmekten de memnuniyetimizi belirtmek istiyoruz, başarılar diliyoruz.

Tabii ki sağlık, hepimiz açısından çok önemli bir konu ve doğumdan ölüme kadar hemen hemen her gün karşılaştığımız önemli bir sorun. AKP iktidarında, yaklaşık on dört yıllık iktidarı döneminde en çok övündüğünüz ve en çok kıvanç duyduğunuz ve bunu da oya tahvil ettiğiniz bir alan burası ama gerçekten sizin tarafınızdan övülecek, belki kıvanç duyulacak bir şey ama muhalefet partisi milletvekilleri olarak sizin anlatmış olduğunuz istatistikler, pembe tablo gerçekten böyle midir isterseniz biraz ona bakalım.

Sağlık denince belki on dört yıllık süreci bir gözden geçirmek gerekiyor. Özellikle SSK hastanelerinin, sağlık ocaklarının tasfiyesi, aile hekimliği sistemi, genel sağlık veyahut da genel sağlıksızlık sigortası, hastanelerin ticarethaneye dönüşmesi ve tabii bunun sonucunda hastaların da müşteri olması, çalışanların ise taşeron noktasına dönüştürülmesi, özele sevk, özele teşvik, özele destek temel politika olarak karşımıza çıkıyor. Sağlıkta ticarileştirme, piyasalaştırma, özelleştirme en büyük başarı sayılıyor ne yazık ki günümüzde. IMF'nin emrettiği, Dünya Bankasının eline tutuşturduğu ne varsa bu on dört yıllık süreç içerisinde özellikle AKP iktidarı döneminde yapıldı. Tabii ki bu sadece AKP'nin on dört yıllık iktidarı dönemi değil 1980'de 24 Ocak Kararları ve sağlıkta dönüşüm politikalarıyla başlayan bir sürecin başlangıcı ve bunun on dört yıllığı da size ait. Sonuçta, primini ödeyemediği için hizmet alamayan milyonlarca yurttaş, özel hastanelerde âdeta soyulan hastalar, 11 kalem yeni ilave ücret, bir türlü düzene kavuşamayan aile hekimliği sistemi, neye ne kadar faydası olduğu belirsiz kamu hastaneleri birliği, kızamık, tüberküloz, kuş gribi, domuz gribi, herhâlde yakında zikayla karşı karşıyayız.

Açlıktan, soğuktan, yeterli sağlık hizmeti alamamaktan ötürü ölen bebekler; Samsun'da açlıktan ölen Kübra bebek, Konya'da soğuktan ölen Ayaz bebek, Van'da ambulanssızlıktan ölen Muharrem bebek, 75 milyon nüfusa 105 milyon acil başvurusu... Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla birlikte Türkiye, dünyada nüfusundan fazla acil başvurusu olan hemen hemen tek ülke olarak karşımızda duruyor. Poliklinikte günde onlarca hastayı muayene etmeye değil sadece bakmaya zorlanan doktorlar, hekimler, onlara yardımcı olmaya çalışan hemşireler ve sağlık çalışanları...

Tüm bunlardan daha önemlisi ise sağlıkta şiddet konusu. İstanbul'da çalıştığı hastanenin bahçesinde öldürülen Doktor Göksel Kalaycı, Samsun'da çalıştığı hastanenin servisinde öldürülen Doktor Ersin Arslan, Samsun'da çalıştığı hastanenin koridorunda öldürülen Doktor Kamil Furtun, İstanbul'da çalıştığı hastanenin çatısında intihara sürüklenen Doktor Melike Erdem ve onlarca sağlık çalışanı hayatını kaybetti ve biz de hangi koşulda olursa olsun hayatını kaybeden sağlık çalışanlarımızı ve sağlık şehitlerimizi bir kez daha minnetle ve saygıyla burada anıyoruz.

Sayın Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan Kamu Hastaneleri İstatistik Yıllığı 2014 önemli bir gerçeği ortaya çıkardı: Sağlık Bakanlığı hastanelerinde ölümler artıyor. Sağlık Bakanlığı hastanelerinde ölen hasta sayısı 2010 yılında 83.886 iken, 2014 yılında 2010 yılına göre yüzde 39,3 artışla 116.866'ya yükselmiş durumdadır. İstatistik yıllığında, bu kadar yüksek bir artışla ilgili herhangi bir açıklamaya ne yazık ki yer verilmemiştir.

TÜİK istatistiklerine göre, 2010 yılında 365.190 kişi yaşamını yitirirken, bu sayı yüzde 6,8 artışla 2014 yılında 390.121'e yükselmiş bulunmaktadır. 2010 yılında tüm ölenler içerisinde 65 yaşından küçüklerin oranı yüzde 34,6 iken -yaklaşık olarak 126.427 kişi- bu oran 2014 yılında yüzde 31,4'e yani 122.592'ye gerilemiştir. Tüm Türkiye'de "erken ölüm" diye nitelendirilebildiğimiz 65 yaşın altındakilerin ölümünde gözlenen azalma umut verici olmakla birlikte, Sağlık Bakanlığı hastanelerinde dört yıl içinde gözlenen yaklaşık yüzde 40 artış düşündürücüdür. Peki, neden Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerde bu kadar ölüm oranı yükseliyor, bunun ciddi bir şekilde incelenmesi gerekiyor. Sanki bilinçli bir şekilde Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerin içi sistemli olarak boşaltılıyor ve hastalar özel olarak özel hastanelere yönlendiriliyor burada. Burada belki bir itibarsızlaştırma söz konusu olabilir veyahut da özel sektöre, özel hastanelere kaynak aktarmak olabilir. Bu nedenle devletin asli görevi, Sağlık Bakanının asli görevi özeli teşvik etmek yerine kendisine bağlı olan hastanelerin en iyi şekilde yönetilebilir bir duruma gelmesidir.

Sağlık Bakanlığı hastanelerinin 2010-2014 yılı genel hizmet bilgileri incelendiğinde yalnızca hastanede gerçekleşen ölüm sayılarında değil diğer birçok hizmet alanlarında da büyük ölçüde artışlar olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin toplam muayene sayısı 2014'te 2010 yılına göre yüzde 24,2; acil muayene sayısı yüzde 17,7; toplam yatan hasta sayısı yüzde 18,7 ve toplam ameliyat sayısı yüzde 81,5 artış göstermiştir. Özellikle ameliyat sayılarındaki artış inanılması oldukça güç bir oranı ortaya çıkarmaktadır. Bugün, Türkiye, nüfusundan daha fazla acil servise başvuru yapılan dünyadaki ender ülkelerden biridir. 2014 yılında 87 milyonu Sağlık Bakanlığı hastanelerine olmak üzere toplam acil servise başvuru sayısı 104 milyonu geçmiş durumdadır arkadaşlar.

Sağlık Bakanlığı hastanelerinde gözlenen ölüm sayısındaki artışın, Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın baskısıyla, nitelik gözetmeksizin gerçekleştirilen hizmet artışıyla bir ilişkisi olup olmadığını anlayabilmek için, Sağlık Bakanlığının ivedi olarak hastanelerinde meydana gelen ölümlerle ilgili kapsamlı bilgiyi -yaş, cinsiyet, ölüm nedeni, hastaneye başvuru ile ölüm zamanı arasında geçen süre, gerçekleştirilen müdahaleler- kamuoyuna açıklaması ve bağımsız araştırmacıları konuyu incelemek üzere davet etmesi gerekmektedir diye düşünüyorum.

Özellikle Sağlıkta Dönüşüm Projesi'yle son yıllarda gündeme getirilen en önemli girişimlerden birisi de kamu-özel ortaklığıdır arkadaşlar. Özellikle kırk dokuz yıla kadar sözleşme ilişkisi kurması esasına dayanır. Bu sözleşmenin konusu, kamu hizmeti verilecek tesisin -hastane, okul, hapishane, otoyol gibi- özel şirketler tarafından yapılarak devlete kiraya verilmesi, devletin de hem şirketlere kira

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 58

ödemesi hem de bu tesiste verilecek çekirdek hizmet dışındaki hizmetleri bu şirketlere devretmesidir ki bunu ileride tamamen kamunun sağlık sektöründen çekilmesi ve tamamen sağlığın özelleştirmesinin ilk adımlarının atıldığını düşünüyoruz.

Kamuya ait sağlık tesislerinin kiralama karşılığı yaptırılabilmesine ilişkin ülkemizdeki ilk düzenleme Özal Hükûmeti tarafından 1987 yılında çıkarılan 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na 2005 yılında AKP'nin bir madde eklemesiyle yapılmıştır. Ardından hem bir yönetmelikle 2006'da hem de yeni bir yasayla 2013'te kiralamanın kapsam ve içeriği ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Yapılan düzenlemeye göre, ihaleyi alan firmalara bedelsiz olarak hazine arazisi devredilmekte, yapım işleri, kira, yenilemeler ise hizmet ve alanların devri karşılığı yapılabilmektedir. Kira ödemeleri, yapılan binalara taşınması planlanan devlet hastanelerinin döner sermayeleri tarafından karşılanmakta, karşılanamadığı durumlarda ise Hazine garantisi verilmektedir. Sözleşme süresi kırk dokuz yıla kadar çıkabilmekte, bu kapsamdaki işlerden damga vergisi ve harç alınmamakta ve bu kapsamda yapılacak ihaleler Kamu İhale ve Devlet İhale Yasası'na tabi olmamaktadır. Entegre sağlık kampüsü başta olmak üzere, Bakanlığın yapmak ve yaptırmakla yükümlü olduğu ek binalar dâhil sağlıkla ilgili diğer tüm tesislerin bu yöntemle yapılabilmesi planlanmaktadır. Bu düzenlemeler bir süre "kamu-özel ortaklığı" adıyla anıldıktan sonra, geçtiğimiz yıl da adı birdenbire şehir hastanelerine dönüştürüldü.

Ülkemizde şehir hastaneleriyle ilgili en başta gelen sorun, hastane binalarının ve donanımının kamuya yüksek maliyetidir. Şehir hastaneleri için yapılan ihalelerde Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen sabit yatırım tutarı ile yıllık kira bedelleri incelendiğinde çok yüksek tutarların ödeneceği anlaşılmaktadır. Örneğin Kayseri ihalesinde -toplam 1.583 yatak- sabit yatırım tutarı 427 milyon TL olan şehir hastanesi için yirmi beş yılda toplam 3 milyar 443 milyon TL ödemesi öngörülmektedir ki bunlar gerçekten kamunun ve yurttaşların ödemiş olduğu bu vergilerden özele doğru gidecek olan kaynaklardır. O nedenle, kamu hastanelerinin, benden önceki arkadaşlarımızın söylediği gibi, özellikle üniversitelerin bu konuda güçlendirilmesi gerekiyor.

Sayın Bakan, özellikle Türkiye'de tıp fakültelerinin, üniversitelerin gırtlığa kadar borç içerisinde olduğu malumunuzdur. Benim ilimde de Ege Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesine ne zaman gitsem, bir hastayla ilgili oralara uğramış olsam hekimlerden çalışanlarına varıncaya kadar oradaki üniversitelerin gırtlığa kadar borç içerisinde olduğunu ve yatırım yapamadıklarını açık ve net bir şekilde görüyoruz. Bu, öğretim üyeleriyle ilgilidir. Yeteri kadar tıp fakültesi var, yeteri kadar öğrenci var. Bununla ilgili daha da artırılabilir ama samimi olarak size söyleyeyim; gittiğim her 2 üniversitede de karşılaştığım tablo şu, kimi öğretim üyelerinin söylemiş oldukları şu: "Atınıza nal çaktırmayacağınız insan üniversitelerde profesör olmak durumuna geldi. Bunu hak etmiyoruz." Gerçekten üniversitemizin elden geçirilmesi gerekiyor ve eğitime çok önem vermemiz gerekiyor. Tıp fakültelerinin sayısını artırmamız belki çok gerekli, doğru ama eğitimdeki kalite düşüğe maalesef sağlık sektöründeki hizmet verme ve sağlık hizmetini üretecek arkadaşlarımızın her geçen gün azalması da önemli bir sorun.

Özellikle hastanelerde, bu sağlık sektöründe çalışan mesela 1983'te hizmet alımı 6 bin kişiydi, yani taşeron. 2002'de 11 bin ve bugün yaklaşık olarak 140 bine gelen sağlık hizmet sektöründe çalışan taşeronlaşma var. Bunun hemşiresinden tutun, biyokimyacısına, laborantına, bilmem teknisyenine, acil bakımına varıncaya kadar orada çalışan insanlar taşeron hizmeti yaptıkları için gerçekten çok zor koşullar altında yaşamakta ve çalışmaktadırlar. Sağlıkta bu nedenle ciddi sıkıntılar ve sorunları da beraberinde getirmektedirler.

Sayın Başkan, yine, burada, bugünkü sunumunuzda gösteriyorsunuz, geleneksel tamamlayıcı tıp uygulamalarıyla ilgili bir bölüm de var. Ama geçtiğimiz yılda 2014 yılında Resmî Gazete'de yayımlanan sülük tedavisinin de bir tamamlayıcı tedavi yöntemi olduğunu ve bununla ilgili Bakanlığın bir karar aldığını görüyoruz ve izliyoruz. Bu da tabii ki, bu tamamlayıcı sağlık desteğinin tıpla ne kadar alakalı, ne kadar doğru orantılı olduğunu bilemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen tamamlayın sözlerinizi.

MUSA ÇAM (İzmir) – O nedenle, özellikle sizin bu on dört yıllık iktidarınız döneminde her şeyin çok daha kolay olduğunu, olacağını söylediniz. Bunun, vatandaştaki memnuniyet oranının da oya yansıdığını söylüyorsunuz. Ama uygulamada, sahada gördüğümüz, öyle... Örneğin güya "Hastane kuyrukları kalktı." diyorsunuz. İnternet'ten ya da telefonla randevu alabilmek için insanlar günlerce bekliyorlar ve üstelik randevu almak için de ücret ödemek durumunda kalıyorlar. Başlangıçta "Sadece 2 TL olacak." demişlerdi ama uygulamayla birlikte yüzde 1000 arttı. İlaç yazılmasa bile her muayene için devlet hastanelerinde 5 TL, özel hastanelerde 12 TL, muayene ücreti yetmiyor, aile hekimlikleri de dâhil yazılan her reçete için 3 TL daha alıyorlar. Eğer doktor 3 kalemden fazla ilaç yazdıysa her 1 kalem için ayrıca 1 TL ilave ücreti, diyelim ki hastaneye gittin, aldığın ilaçlarla iyileşmedin, on gün içinde aynı branşta bir daha gidersen artı 5 TL daha fazladan ücret ödemek durumunda kalıyorsun. Bıçak parası sanki bir satır parası oldu. "Özel hastaneleri sigortalılara açtık." diyorsunuz. Gittiğimizde önümüze milyonlarca, milyarlarca liralık fatura koyuyorlar özel hastaneler, istersen ödeme. "Üst sınır yüzde 30 olacak." dediler, yüzde 200'lere çıktı. Zaten hastane patronları da sınır minir tanımıyor, koparabildiklerini alıyorlar, Hükûmet de, maalesef, sizler de buna göz yumuyorsunuz. Röntgen, MR, tomografi her şey paralı. Özel hastanelerde sadece muayene değil röntgen, tahlil, ameliyat kısacası her şey için para alıyorlar ve emeklilerimiz özellikle ay sonunda bordroları geldiğinde ücretlerinin düştüğünü gördüklerinde "Ya, bu nedir?" Bordrolarında ayrıntılı olmadıkları için ister istemez aldıkları ilaçlar veyahut da sağlık giderlerinin olduğu görülüyor. O nedenle Sağlıkta Dönüşüm Projesi her ne kadar siz istediğiniz gibi, iyi oldu deseniz bile ne yazık ki bu değil.

Sayın Bakan, yaklaşık olarak 2005 yılında Sayın Sağlık Bakanımız, dönemin Sağlık Bakanı büyük bir törenle Erzurum'da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Toparlıyorum, son cümlelerim...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 59

BAŞKAN – Peki, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – 2005 yılında dönemin Sağlık Bakanı Recep Akdağ Erzurum’da Şifa Hastanesini açtı ve bugüne kadar da hizmet veriyor, vatandaş da memnun ya da değil, biz de bilmiyoruz ama vatandaşın bir ilgi gösterdiği muhakkak Şifa Hastanelerine. Şimdi, geçtiğimiz günlerde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, 10 ilde 21 hastaneyi sosyal güvenlik kapsamından çıkardı ve başta Erzurum olmak üzere, İzmir olmak üzere Türkiye’de birçok hastane, Şifa Hastanesi kapatıldı, onlarca hekim ve onlarca çalışan sokakta kaldı. Bir dönem görkemli bir şekilde açtığınız bu hastaneler ne oldu da hemen birden kapatıldı ve sosyal güvenlik kapsamının dışına çıkartıldı ve şimdi onlarca insan buralardan faydalanamaz ve sağlık hizmeti alamaz duruma geldi? Bununla ilgili düşünceleriniz nelerdir? Neden Şifa Hastanelerine karşı böyle bir uygulamayı başlattınız? Dolayısıyla, özellikle bu konularla ilgili yanıtlarınızı bekliyorum.

2016 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çam.

Şifa Hastanesiyle ilgili soruyu tecahülüarıfane diye algıladım ben ama tabii, takdir sizindir yani.

Buyurun Sayın Tamaylıgil.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli hazırun; hayırlı olması dileğiyle 2016 bütçesiyle ilgili düşüncelerimi dile getirmek isterim.

Tabii, biz bütçe görüşmelerinde bunu daha önceki bakanlıklarla da paylaştığımız gibi, 2016 bütçesi, ona bağlı hedefleri ve mevcut Sağlık Bakanlığıyla ilgili bugünü değerlendirip önümüzdeki hedefleri ortaya koyarken, bir de, 2014 yılı Sayıştay raporları üzerinden ortaya çıkmış olan bulguları, tespitleri ve ona paralel olarak da sizlerin kurum olarak veya size bağlı kurumlar olarak ne gibi tedbirler alındığı, düzeltmeler yapıldığı, yapıp yapılmadığı konusunda da bilgi almak üzere sizden taleplerimiz oluyor. Çünkü yine, 2014 yılı Sayıştay raporlarına baktığımız zaman önemli tespitlerin var olduğu, açıkça Sağlık Bakanlığı ve bağlı kurumlar açısından da baktığımızda karşımıza çıkıyor. Sağlık Bakanlığı açısından değerlendirdiğimizde, kamu sağlık tesislerinin ruhsatlandırılmasıyla ilgili yani özel ve vakıf hastaneleriyle ilgili hatta geçici ruhsatların 2016 yılına kadar bir süreç içerisinde verildiği... Peki bu geçici ruhsat sürecinin hangi noktaya gelip şu anki durumunun ne olduğu konusunda tabii ki bizlerin de bilgi olarak buradaki tespitlerin paylaşımına ihtiyacımız var.

Diğer taraftan tabii, merkez döner sermaye saymanlığı hesabıyla ilgili, ki burası Plan ve Bütçe Komisyonu, buradaki emanet niteliğindeki kaynakların merkez birimlerince harcanması tespitleri olmuş. Buradaki raporlama ve yetkisiz harcamalar noktasında tespitler olmuş hatta bu konuda öneriler de dile getirilmiş. Aynı şekilde yine o 112 sağlık hizmetleriyle ilgili hizmet satışlarındaki gerçekleşen vakalara göre faturalandırma yapılmamasına dair; yine önemli bana göre, götürü bedeli üzerinden sağlık hizmeti alım sözleşmesi sonucunda yapılan iskontoların niteliği açısından muhasebeleştirilmesi problemi; yine, mahsuplaşma işlemleri. Velhasıl pek çok başlıkta denetçiler tarafından ortaya konmuş tespitler var. Sanırım bu konuda hem tespitlerin değerlendirilmesi hem de açıklamaların verilmesi konusunda belki Sayıştay denetçilerinden belki de bakanlık çalışanları ve bürokratlarından detaylı bilgi alma imkânımız Sayın Bakanımız vesilesiyle olacaktır.

Şimdi, tabii, sağlık açısından baktığınızda sağlık insanın hayatındaki en önemli değer ve sağlıkla ilgili bir hizmetin ortaya konduğu, hizmetin gerçekleştirildiği bakanlık olarak baktığınız zaman da gerçekten çok hassas konuların, çok hassas başlıkların olduğu ana konular var. Tabii, sağlık ve tedavi çıktıktan sonra hastalığı tedavi etmek, ilaç vermek ve tedavi sürecinde oluşan hem kayıplar hem hasta açısından baktığınızda ortaya çıkan sonuçları değerlendirmeden öte artık bir bilimsel araştırmayla hastalıklara sebep olan temel etkenlerin de araştırmayla ortaya konularak engellenmesi ana hedef yani hak sağlığı buna göre, halk sağlığıyla ilgili yapılan çalışmalar buna göre. Tabii, yine kurulan Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı da aynı hedefle kanunu hazırlanmış olan bir başkanlık. Ama şimdi baktığınızda ilgili enstitünün bazı kurumlara ve çalışmalarla yetki karmaşası içinde olduğunu ve istenilen hedefte bir performansın ortaya çıkamadığı yönünde tespitler olacak. Şöyle ki, şimdi, baktığınızda sonuçta bir araştırma geliştirme ve ona bağlı olarak bilim gücü, insan gücü ve altyapısı ve seçilen alanların dünyadaki benzerleriyle beraber değerlendirilerek kapsamlı bir çalışmanın gerçekleştirileceği bir birim. Ama buradaki görevlendirmeler ve bu görevlendirmelerle beraber değerlendirdiğimizde -hem TÜBİTAK olarak bakıldığında belli bilim kurullarının görev çalışmalarının ortaya çıktığı, bir taraftan da akademik çalışmalar açısından- tam bir yetki tanımının oluşmadığını açıkçası ve hangi boyutta şimdi çalışmalarını gerçekleştiriyor onu tam değerlendirme noktasında soru işaretlerinin olduğunu görüyorum.

Bunun yanında, tabii, yönetim... Burası bilimsel bir kuruluş ama bilimsel kuruluşun içerisine baktığımızda yönetim kurulu yerine bir bilim kurulunun olması gerekirken daha çok siyaset yine, karar merkezi olarak kendini gösterdi. Bilim kurulu üzerinde bir yönetim kurulu yapısıyla karşılaşıyoruz. Ve daha özerk mi diye değerlendirdiğimizde de bakanlıkla bakanlığa bağlı çalıştığı dikkate alındığında ne kadar özerk olarak çalışmalarını gerçekleştiriyor, onu da gerçekten sorgulamak gerekiyor.

Tabii, bir danışmanlık görevi var kurumun hem Sağlık Bakanlığına hem de Sosyal Güvenlik Kurumuna bir danışmanlık görevi yerine getirecek ki biraz önce Gaye Hoca’nın da ortaya koyduğu tespitler açısından önemli bir görev üstleniyor enstitü. Bu konuda baktığınızda hem sağlık politikalarıyla ilgili de birtakım tavsiyelerin ortaya çıkacağı değerlendirildiği zaman veyahut çeşitli farklı sağlıkla ilgili tedavi protokolleri ve şekilleriyle ilgili değerlendirme de olduğu zaman bence daha özerk ve daha Bakanlık bünyesinden ayrı değerlendirilecek bir yapı içinde çalışmasının uygun olabileceği gözüküyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 60

Hazır Sayıştay raporlarından başlamışken Sayın Bakanım, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun Sayıştay raporuna baktım. Bu Sayıştay raporunun içerisine baktığımızda aslında dikkati çeken performansla ilgili değerlendirmeler olmuş, stratejiyle ilgili geç kalınan, bir yıl sonrası strateji hedeflerinin ortaya konduğu söylenmiş ama burada aslına bakarsanız tabii belli konularda özellikle baktığımız zaman çok önemli başlıkları içeren belli bildirimler var. Bunlardan birincisi: "Sağlık çalışanlarının bilinç düzeyindeki artış oranıyla ilgili performans kriteri ölçülebilirliği karşılamıyor." diyor. Bu o kadar önemi bir konu ki yani sağlık çalışanları belli bir bilinç noktasında karşılaştırma yapılırken ki bu hakikaten hasta ve hastalık açısından veya onun bu süreçle ilgili bir değerlendirmede bence çok önemli bir kriter. Bu kriterle ilgili olarak bu değerlendirme ve hadi diğer yan etkilerle ilgili falan bunu geçtim ama mali açıdan baktığımızda ve yerindelik olarak bir şeyi değerlendirmede için...

Yine 2014 yılında sizin Bakanlığınız ve ilgili kuruluş nezdinde ortaya çıkan çok önemli bir tespit ve bir yolsuzluk olayı oldu. Yani Sayıştay raporu var ama neden yerindelik olarak değerlendirme ve bu basına da yansıdı. Milyar dolarlık rakamlar ortaya çıktı ve önemli bakanlık bürokrasisindeki üst düzey yöneticilerin bu noktada isimlerinin geçtiği bir süreç işledi. Ve burada iç denetim veya burada sunulacak olan kendi iç denetimin başlıklarında çok önemli bir konu, bir kere kullanılan cihazlar, cihazların temin edildiği firmalar, bu firmaların genel temin ediliş rakamları içerisindeki ağırlığı, ağırlığı kimlerin oluşturduğu... Yani mali kontrolün yerindeliğiyle beraber yapılması imkânı olsa ki Sayıştayda bu şu anda mümkün değil, biz 2014 yılının sonunda tespit edip ortaya çıkartılan ve maalesef haksız, hele hele sağlık gibi hassas bir konu üzerinden bu derece oluşturulan yolsuzluk ve buna bağlı olarak rantın belki de tespitinden, karşımıza çıkan bu olayın tespiti veya belli ilişkilerin sorgulanmasından dolayı olmayacaktı. Yine biraz önce Sayın Çam dile getirdi, belli özel hastanelerin ruhsatlarının iptal edildiğini ve iptal sonrasında hastanelerle ilgili hasta tedavisi, tedaviyle çeşitleri, onların fiyatlandırılmasıyla ilgili sorgulama başlamış. Peki Sayın Bakanım, siz Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla beraber bir hastanenin bakacağı hasta kapasitesi o hastalıkla ilgili yapılacak tedaviler ve yapılmış olan tedavilerin karşılaştırılarak yani olayın bilimsel yönü ve ödemesini yapan bakanlık açısından baktığınızda denetimleri ne şekilde yapıyorsunuz? Yani sektörde gerçekten bugün böyle bir olay çıktı da onu tespit edelim, onu soruşturalım mantığından gelen bir değerlendirme yerine yıllık bazda bu karşılaştırma ve değerlendirme nasıl oluyor? Gerçekten bu konuda da bilgi almak isterim.

Diğer taraftan, ülkemizde, maalesef, baktığınızda halk sağlığı açısından çok önemli birçok başlık dile getirildi ama sizin Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla muhakkak ve muhakkak -sanırım çalışmalarını da artırdınız- bizim hava kirliliği sorununuz var. Ve hava kirliliği olarak baktığınız zaman Türkiye'de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, bir saniye müsaade ederseniz söz vereceğim size.

Değerli arkadaşlar, basın mensubu arkadaşlarımız salona giriyorlar, anlıyorum onun getirdiği bir şey olacak ama lütfen onun dışında Komisyonun sükûnetine uygun davranalım.

Sayın Tamaylıgil, sözlerinizi tamamlamanız için size de ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, OECD rakamlarına göre Türkiye'de 29 bin kişinin hayatını kaybettiği ve hatta trafik kazalarıyla bile karşılaştırdığınızda hava kirliliğinin ölümler açısından çok önemli bir risk teşkil ettiği açıkçası ortaya konuyor. Yine, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının hava kalitesi izleme istasyonlarında ortaya çıkan rakamlar var, yani bu işte Keşan –ki Keşan sizin eski seçim bölgenizdeki önemli bir ilçemiz- veya İstanbul'da, Düzce'de, İzmir'de hatta Iğdır'da oranların çok yükseldiği ve buna bağlı olarak da tehlike seviyelerine geldiği ve belli bir süre devam ettikten sonra sağlığı tehdit eden boyutları olduğunu ki bu on gün sanırım bu süre devam ediyorsa ölüm riskini çok artıran boyutta olduğunu tespitleri var. O yüzden, sanırım, Çevre Bakanlığıyla beraber bu konuda yapacağınız çalışmalarınız veya yapmış olduğunuz çalışmalarınız vardır diye düşünüyorum.

Diğer taraftan, tabii, Sağlık Bakanlığı açısından baktığınızda siz 2020 yılına kadar 140 bin hekimi 200 bine çıkarmayı hedeflediğinizi ortaya koyuyorsunuz. Sayın Bakanım, çok güzel, hekim sayısını artıralım ama hekim sayısını artırırken hekim sayısını artıracak olan eğitmen sayısındaki durum ne? Eğitmenlerin verdiği eğitim açısından baktığınızda durum ne? Bir de altyapı açısından okullar... Yani, büyük üniversitelerde -geçen gün gazetede gördüğüm- taburelerde oturan öğrenciler var. Bu öğrenciler tıp eğitimi alıyorlar ve tabure üzerinde böyle hassas bir eğitimi hangi şartlarda hangi sağlamlık içerisinde alıyorlar hakikaten sorgulama gerektiren bir konu. Tabii, bu, öğretmenler ve hocasından baktığınız zaman yani oradaki hocalar açısından baktığınızda da değerlendirilecek ve hatta hocaların olmadığı, okulların olduğu bile ortaya çıkan bir gerçek.

Sayın Bakanım, geçen sene biz bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, toparlayalım lütfen.

Buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim anlayışınız için.

Burada Sağlık Bilimleri Üniversitesini kurduk yani kuruluşu bu Komisyonunda gerçekleşen, torba yasanın içerisinde çıkan bir üniversite. Sağ olsun, emekleri çok geçmişti, Sayın Erdöl'ün, gördüğüm kadarıyla, rektör olarak da Sayın Erdöl atanmış. Yani, uğraştı, bir yere getirdi, bir sağlık üniversitesi kurması ve başına da rektör olmuş, sonuçta gördüğüm o.

Sayın Bakanım, şimdi, sanırım, 55 değil mi hastanenin bağlandığı ve onunla ilgili de afilyasyon düzenlemesini, anlaşmasını yaptığınızı da biliyorum ama hastaneyi takip ediyorum yani çünkü burada kuruluş aşamasında biz muhalefet olarak belli konularda epey altını çizdiğimiz sorgularımız olmuştu. Sayın Müsteşar da oranın şu anda Mütevelli Heyetinin Başkanı yanılmıyorsa. Herhâlde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 61

en doğru bilgileri... Hastane ne konumdadır? Yani, çünkü hastaneleri oraya bağladığınız zaman bu hastanelerin bir taraftan... Sırf o günkü kadro üzerinden giden açıklamaların ötesinde, bu üniversitenin diğer üniversitelerle rekabetindeki durum ne olacak? Artı, gerçekten, merak ettiğim bir konu, Marmara Üniversitesinin binasına el konuldu resmen ve bu üniversiteye verildi. Peki, şimdi, buradaki eğitim... Çünkü sağlık bilimleri olacak, doktor yetiştirecek, diğer sağlık elemanlarını yetiştirecek. Bu öğrenciler nerelerde en azından hastane olarak gidip işte intörn olarak veyahut diğer hizmetler açısından uygulamayı yapacaklar? Bu 55 hastanenin neresinde olacak? Şimdi, İnternet sitesine baktığımda bomboş gördüğüm bir... Açıklamaları çünkü takip etmeye çalıştım, sadece bir afiliasyonla ilgili anlaşmanın ötesine geçmediği ortaya çıkıyor.

Başkanım hemen bitireceğim.

Yine, o dönemde bir anlaşma yapıldı. Biraz önce Sayın Erdoğan'ın açıkladığı şehir hastaneleri ve şehir hastanelerinin -biz finansçıyız, doktor değiliz ama- baktığımız zaman fayda maliyet analizinde gerçekten çok ağır bir yükün kamu açısından ve devlet açısından yüklenildiği ortaya çıkıyor rakamlarla. Yani, hastadan ilaç ve doktor için hastane için katkı payı alıyoruz ama anladığımız kadarıyla ve görülen tabloda da bu şehir hastanelerinin katkı payı da uzun yıllar üzerinde oluşturulacak bir yük olarak var oluyor. Ama, en enteresan ve bence en garip olan ve en çok dikkat çekilmesi gereken bir konu da biz bu anlaşmalarla ilgili süreçte çıkacak olan anlaşmazlıkları bir tahkimi Türkiye'den aldık, uluslararası hukuka verdik, ilgili hukuk sistemine verdik. Yani, o zaman da itiraz etmiştik, hâlen itirazım var. Hem fayda maliyetinde bu derece ağır yük taşıdığımız ama bunun ötesinde de hukuki anlaşmazlığının bile farklı bir hukuk zeminine taşıdığımız bir değerlendirmeyi gerçekten çok Türk hukuku açısından baktığımda çok saygı duyuluyor şeklinde göremiyorum.

Son olarak birkaç tespit söyleyeceğim Sayın Başkanım ve bitireceğim.

Şimdi, baktığınızda bir takım istatistikler var

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, lütfen, tamamlayın sözlerinizi.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bitiriyorum hemen bir iki istatistiği paylaşıp.

Türkiye OECD ülkeleri açısından sağlık istatistikleri açıklandığı zaman... Sayın Bakanım, yani açıklanan, arkadaşlarımızın güzel konuşmalarıyla beraber ama biz sonuçta sağlıkta doğruyu hep beraber yapmalıyız ki toplumumuzun yaşadığı tüm olumsuzluklara karşı bu başlıkta iyiyi ve daha doğruyu ve toplum için yararları beraberce sağlayalım.

Şimdi, sağlık istatistikleri içerisinde doktor ve hemşire sayısı açısından OECD ülkeleri içinde çok kötü durumdayız Sayın Bakanım. Hemşire ve doktor açısından rakamlarda yani biz Şili'den bile kötü durumdayız. Onun yanında, iyi yaşam endeksinde gerçekten olumsuz bir süreçte gidiyoruz. Yine, Avrupa Birliği'nin 79 Avrupa şehri yaşam standardına baktığımızda, sağlığın da önemli olarak kendini hissettirmesiyle ortaya çıkan bir gerileme Türkiye'deki şehirler açısından gözüküyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, bağlıyorsunuz herhâlde sözlerinizi değil mi?

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bitiriyorum, bitiriyorum; çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – İstirham ediyorum, lütfen.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir de bu aşırı takip sistemindeki veri güvenliliğiyle ilgili bir skandal ortaya çıkmıştı Sayın Bakanım. Sanırım bu tür sistematik hatalarla ortaya çıkacak olan hatalara karşı bir önlem kendini göstermiştir. Diğer taraftan, sağlık personeline uygulanan şiddete karşı komisyon kurulmuştu, yasanın çalışmalarının bir an önce tamamlanmasını diliyorum.

Aslında soru-cevap kısmında da sorarım. Anlayışınız için size Başkanım ve dinleyen katılımcılara da çok teşekkür ediyorum

Başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tamaylıgil.

Sayın Durmaz, buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar, basınıımızın değerli temsilcileri; hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Görüşmekte olduğumuz Sağlık Bakanlığı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Bakanıma bir teşekkür ederek sözlerime başlayacağım.

Tokat'a ve ülkemize uzun yıllar hizmet eden eski Sağlık Bakanlarımızdan Doktor Cevdet Aykan'ın isminin ilimizde yapılmış olan Sinir ve Ruh Hastalıkları Hastanesine uzun yıllar aradan sonra tekrar verilmesini çok doğru buluyorum, teşekkür ediyorum. Çünkü daha önce Tokat'taki devlet hastanesinin ismi Doktor Cevdet Aykan Devlet Hastanesiydi, Hükûmetiniz döneminde, önceki bakanlarımız döneminde ismi değiştirilmişti. Yeni yapılan bu hastaneye bu ismin verilmesini doğru buluyorum, teşekkür ediyorum.

Yakın siyasi tarihimizde aziz milletimiz Adalet ve Kalkınma Partisine verdiği destek kadar pek az hükûmete destek vermiştir. Menderes'e ve Özal'a, Sayın Demirel'e, bir de Hükûmete âdeta "İstedığınız kanunları çıkarın." dercesine destek vermiştir ama bugün burada arkadaşlarımızı dinledikten sonra sağlıkta bu kadar sorunun olduğunu duymak, yaşadıklarımızdan görmek Hükûmetinizin çok da bilimsel bir sağlık politikasının olmadığını göstermektedir. Ancak muhalefetten yapılan olumlu eleştirilerin de çok kayda değer görülüp, alınıp, bunlardan yararlanılmadığını da tanık olarak görüyor ve izliyoruz. Yani, Hükûmetin hiçbir engeli ve itirazı kalmamıştır. Sayımız yeterli değil, çıkaracağımız kanunlarla ve değişikliklerle Parlamentoda engel görüyoruz diye bir itiraz hakkı kalmamıştır. Hükûmetten beklenirdi ki ülkemizdeki kronikleşmiş, onlarca yıldır çözüm bekleyen sağlık, sosyal hizmetler, eğitim gibi problemleri çözsün. Maalesef, bu sorunların üzerine gitmek, bu problemleri çözmek yerine sandığa oynamayı, popülist hamleler yapmayı, milletin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 62

sıkıntılarını gidermek yerine bu sektörlerde özel simalara rant sağlamayı, kendi sermaye sınıfını yaratmayı tercih etmiştir. Bu kısır politika, sorunlara bilimsel çözümden uzak yaklaşımla âdetâ çözüyor gibi görülüp yeni sorunları çığ gibi büyötmüştür.

Bugün Sağlık Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz. Bu vesileyle, ölkemizdeki sağlık sorunlarını, hekimlerimizin, yurttaşlarımızın sorunlarını, hastanelerin sorunlarını gündeme getireceğiz. Sağlık, her insanın eşit ve parasız yararlanması gereken bir insan hakkıdır. Hani derler ya "Kaş olmazsa olur ama göz olmadan olmaz." diye.

Kimliği, statüsü ne olursa olsun her insan için sağlık eşit olmalıdır. Sosyal devlet anlayışının gereği sağlık hizmetleri her yurttaşın parasız, eşit ve nicelik, nitelik açısından yeterli ve dengeli bir biçimde sağlanmalıdır. Peki, halkımız sağlık hizmetlerini nitelikli ve eşit bir şekilde alabiliyor mu? Sağlık hizmetine ulaşımında gelişmeler olmuştur, doğrudur ancak genel sağlık hizmetleri harcamaları hani şu milat olan 3 Kasım 2002'den 2015 arasında geçen süre içerisinde 5 kat artırılmış ama maalesef hâlâ sorunlar devam etmektedir. Plansız harcanan bu bütçeler bütçemizde bir kara delik açmıştır. Yeşil kartlı kesim harcamaları 10 kat artmıştır. ilaç harcaması en çok artan ülke hâline gelmişiz, özel hastaneler kontrolsüz büyümüş, yeni istismar alanları ortaya çıkmıştır.

Sağlık hizmetinden yararlanmak için çalışanlar önce vergi veriyor, yetmiyor prim veriyor, o da yetmiyor, katkı, katılım farklarını veriyor; fark ücretini, ilave ücretini de beraber vermek durumunda kalıyor. Eğer devlet hastanesine gidiyorsa farklı, özel hastaneye gidiyorsa farklı, üniversite hastanesine gidiyorsa farklı ücret ödüyor. Yeni randevu sisteminde doktor seçme lüksünden söz ediliyor. Oysa ne kadar paran varsa o kadar doktor seçebiliyorsun. Profesöre farklı ücret, doçente farklı ücret, doktora farklı ücretler ödenmektedir. Kanser hastasına yirmi gün sonrası için MR randevuları veriyor, hasta tedavi olacağı doktora erişmek için bizlerden yardım istemek durumunda kalıyor.

Genel sağlık sigortası, evet, adı "genel sağlık sigortası" ama işsizlik sigortasından yararlanamayan işsizler, sigortasız çalışanlar, emeklilik için prim gününü doldurup yaşa takılanlar, kısmi zamanlı çalışıp primleri ayda otuz günden az yatanlar, primini ödeyemeyen esnaf ve sanatkârlar, yine primini ödeyemeyen çiftçiler, primini kendisi ödemesi gerekip de ödeyemeyenler yani prim borcu olanlar, milyonlarca yurttaş bu sağlık hizmetlerinden yararlanamıyor.

Evet, "Özel hastanelerimiz çoğaldı, tedavide seçenekler arttı." deniyor. Evet, sigortalılar, hepsinde değilse de Sosyal Güvenlik Kurumuyla sözleşme imzalayan özel hastanelerde tedavi olabiliyorlar yalnız milyarlarca liralık faturayı ödeyebilmeleri gerekiyor. Bu kadar parayı ödeme gücü olmayan vatandaşlar sigortalı olsa bile özel hastanenin kapısından içeri giremiyor. Hastaneler faturayı ödemeyen hastaları artık rehin almıyor. Hastaya senet imzalatılıyor, sonra icra memurları geliyor, ödeyemeyenlere de hapishane yolu görünüyordu. Bu şekilde hastane borcu olan vatandaşların sayısı o kadar arttı ki hükümet -seçim öncesi- hastane borçlarına af getirmek zorunda kaldı değerli arkadaşlarım. Daha önce muayene ücreti ödemeyen SSK'lı aktif çalışanlar, yeşil kartlılar, kamu çalışanları ve emeklileri ile aile bireyleri de artık ücret ödemek zorundalar. Yurttaşlar sağlık kurumlarına daha fazla müracaat ediyorlar ama daha çok tedavi olabildiklerini göremiyoruz. Bunun en açık göstergesi acil servislerimizdeki izdihamlardır. Tedavi olamayan yurttaşlarımız soluğu vakitli vakitsiz hastanelerin acillerinde geçirmektedir. 78 milyon nüfusu olan Türkiye Cumhuriyeti'nde bir yılda acil servislere başvuran hasta sayısı 100 milyonun üzerinde olduğunu gözden kaçırmayacağız değerli arkadaşlarım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; ölkemizde sağlık sisteminde birçok aksaklık yaşanırken, doktorlarımızın ve sağlık çalışanlarımızın durumu da torba yasalarla çıkan düzenlemelerle günbegün kötüye gitmektedir. Sağlık görevlileri uzun ve esnek çalışma sistemine mecbur bırakılmaktadır. Sağlık çalışanlarının kazanılmış hakları gasbedilmiştir. Yine, sağlık çalışanlarına dayatılan esnek ve uzun süreli çalışma sistemi, nöbet sistemi, halkın yeterli ve nitelikli sağlık hizmeti alma hakkını engellemektedir. Poliklinik randevu sistemine geçilmesiyle hastalar randevu almakta zorlanmakta ve bu durum acil servislere başvuran hasta sayısını artırmaktadır. Az sayıda personelle kapasitenin üstünde hastaya bakma zorunluluğu hastane personelini ve hekimlerini zorlamakta, onların da sağlıkları bozulmaktadır. Sadece birkaç hekimin görevli olduğu acil servisler kapasitenin üzerinde hasta yığılmasıyla işlevsizleştirilmektedir. Çok sayıda hasta ve hasta yakınıyla ilgilenen doktorlar ve sağlık görevlileri defalarca hasta yakınları tarafından şiddet görmüş, darbedilmişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, ek süre veriyorum.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Tamamlıyorum, sağ olun.

Acil servislere yaşanan şiddet olayları en temel insan hakkı olan can güvenliğini tehdit etmektedir. Sağlık çalışanlarının işlerini tam olarak yapabilmesi için acillerdeki hasta yığılmasına ve personele uygulanan şiddet olaylarına çözüm üretilmelidir.

Avrupa'da Sağlık çalışanlarına karşı yapılan sözel ve fiziksel şiddetin cezai bir yaptırımı vardır. Türkiye'de, şiddete uğrayan, darp edilen sağlıkçıların korunması ve şiddeti uygulayanların cezalandırılması için ve şiddet uygulayanların cezalandırılması için acilen bir mevzuat değişikliği yapmaya da gerek vardır. Sayın Bakanımın planlamasında var mıdır bilmiyorum.

Yine, Sayın Bakanım, eski sağlık ocaklarının yerine toplum sağlığı merkezleri getirdik ama bunların birçoğu apartmanların giriş katlarında, yan girişlerde -eskiden olduğu gibi- fiziken çok iyi durumda değillerdir.

Kamu Hastaneleri Genel Sekreterliği uygulamasından yeterli verim alınıyor mu, bunu merak ediyorum. 2015 yılı itibarıyla sayıları 1.880 civarında olan müdür, müdür yardımcısı, idari mali işler müdürünün maaşları, ek ödemeleri düzenli olarak verilmekte, merkez valisi gibi odalarda oturmaktadırlar. Bunlardan yeniden yararlanmayı düşünüyor muyuz?

Yine, yöremizde de Reşadiye'de bir termal kaynağımız var arkadaşlar ve yöremizde acilen bir fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezine ihtiyaç var. Bu termal merkezin yanında, Sayın Bakanım, Sağlık Bakanlığına bağlı bir hastane yapmak üzere tahsis edilmiş bir hastane alanı var ve buradaki termal suyunun ölkemizde ve dünyada bulunanlardan da bir ayrıcalıklı özelliği var. Biliyorsunuz,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 63

kanser ihtiva eden radon gazı barındırmayan ya da sıfır olan bir termal bir tesis burası. Bu konuda, Karadeniz Bölgesi'nde nem ve rutubetten dolayı ve diğer illerde benzer hastalıklar yoğun olduğu için bu planlamanın önümüzdeki yıllarda alınmasını yöremize ya da ülkemize sağlıklı getirisinin olacağına inanıyorum.

Turhal'da işlevini tam yapmayan iki tane devlet hastanesi bulunmaktadır Sayın Bakanım. Bunların ikisinin yerine bir hastane yapma tasarı ve çalışmasını biliyorum. Bu konuda bize köşeli bir bilgi verilebilir mi? Yine, aynı hastanede çocuk, kadın doğum, beyin cerrahi, kardiyoloji ve anestezi uzmanı açığı vardır. Önümüzdeki günlerde yapılacak kuraya bu kadrolar konmakta mıdır?

Zile Devlet Hastanesi yapıldı, resmî kabulünün yapıp yapılmadığını bilemiyoruz. Bazı sıkıntıların da olduğu söylenmekte Sayın Bakanım, bu konuda da bilgi alırsak seviniriz.

Yine, Tokat'ta -mülkiyeti Bakanlığınıza ait- 120 bin metrekaare bir arsamız vardır Sağlık Bakanlığının. Bu konuda yöremizde Kırım Kongo ateşi hastalığı yüzlerce insanın canını almaktadır ve Tokat, bu vakanın merkezi olduğu için civar illerden de Tokat'a yoğun hasta sevki yapılmaktadır. Buraya böyle bir merkez yapılabilir mi?

Yine, Sayın Bakanım, aile sağlığı hekimlerine düşen oranlar gözden geçirilip 3.500'lere indirilebilir mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapandı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, tekrar veriyorum, lütfen toparlayın.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sürücü belgesi raporu alanlar, arkadaşlar, devlet hastanesinde 50 lira, her girdiği poliklinikte de 50 lira ödemektedir. Yani, 7 hekime gittiğinde 350, 50 lira da hastaneye, 400 TL ücret ödemektedir. Halkın yararını düşünme bazında, bu sürücü belgesi raporları aile hekimlerinden geçmek üzere, gerekli gördüğünde sevk edebilir, verilebilir mi, böyle bir düzenleme yapılabilir mi?

Yine, ilimizden örnek veriyorum, başka illerdeki arkadaşlarımdan da bu örnekleri duyuyorum: Devlet hastaneleri, bulunduğu illerdeki üniversite hastaneleriyle çok barışık durumda değildir. Bu, temel, kronik bir sorun mudur, bir yasal düzenlemeyi mi gerektirmektedir, yoksa farklı bir çalışmayı mı? Bu konudaki zafiyetin de giderilmesini bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapandı)

BAŞKAN - Sayın Durmaz, son defa uzatıyorum. Lütfen...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Hemen toparlıyorum Sayın Başkan.

Topluma bakıyorum değerli arkadaşlar, trafikte iki araç kırmızı ışıkta durduğunda biri diğerine hafiften dokunuyor ama araçlarından inen 2 insan anında kavgaya tutuşuyor. Bu, gelen on beş yıllık tek parti iktidarı döneminde insanların beden sağlığının yanı sıra, ruh sağlığında da çok ciddi bir kötüleşme oldu. Bu konularda da lütfen, bu bozulmayı tolere etme adına, insanı önemseyen, çağdaş, hukukla yönetilen bir ülke olma yolunda 2016 yılı bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, kolay gelsin diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ben teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kandemir, buyurun.

Süreniz on dakika.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, çok Değerli Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokrat arkadaşlarımız, basın emekçilerimiz; öncelikle Sağlık Bakanlığı bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii, hemen sözümün başında... Ben Sayın Bakanımınla yakın çalışma fırsatı buldum, bir dönem Sağlık Bakan Yardımcılığı yaptım. Nezaketini, geniş bakış açısını bildiğimiz, özellikle meslektaşlarıyla ilgili mücadelesine de şahitlik ettiğim bir Bakanımız. Ben sektörün dışından gelmiş bir isdim Sağlık Bakanlığında. Bakanlığa girdikten sonra sağlık çalışanlarımızın ne kadar fedakârca çalıştığını bizzat Bakanlığın içerisinde müşahade etme fırsatı elde ettim. Bu vesileyle, ben, tüm sağlık çalışanlarımızın bu anlamdaki gayretlerine, emeklerine teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımız konuşmasının sonunda sağlık şehitlerimizin aziz hatırasına bu sunumu adanmış oldu, onların da aziz hatıralarını hatırlamış olalım diye düşünüyorum.

Tabii, birçok şey söylendi. Bu söylenenler içerisinde ilk başta şunu ifade etmek lazım: Sağlık, diğer tüm alanlardan farklı olarak halkın yaşamına direkt dokunduğu için aslında vatandaşın bakış açısıyla ne kadar başarılı ya da başarısız olduğunuzu çok kolay görebileceğiniz bir alan. Bu anlamda AK PARTİ'nin en başarılı olduğu alan olarak sağlık, vatandaşın da tasdiğiyle çok güzel çalışmaların yapıldığı, âdeta AK PARTİ öncesi hükümetlerle mukayese edildiğinde lig atladığımız bir alan.

Ben böyle detaylı detaylı, uzun uzun rakamlar vermeyeceğim, rakamlar zaten aşağı yukarı elimizde, yaşananlar da hafızamızda. Yani, kim ne söylerse söylesin, nihayetinde vatandaş bir hastaneye gittiğinde, bir hekimle ya da hemşireyle karşılaştığında onda bırakılan iz, onun hafızasında, gönlünde kalan iz zaten aslında sağlıktaki başarıyı da ya da varsa bir eksiklik onu da göstermiş oluyor diye düşünüyorum.

Tabii, değerlendirmelerimizi ezberler ve demagogiler üzerinden değil de rasyonel değerlendirmeler üzerinden yapıyor olduğumuzda aslında çok verimli bir tartışma ortamının oluşabileceğini de bugün zaman zaman söz alan muhalefet partisinden, iktidar partisinden milletvekillerimizin katkılarıyla da görmüş olduk. Teşekkür ediyoruz bu vesileyle. Fakat, bir ezber var ki değinmeden geçemeyeceğim: "Sağlık özelleşti. Sağlık özelleşti. Sağlık özelleşti." Bir rakam veriyorum sadece: Şu anda yapımı devam eden sağlık tesisi sayısı 343. Bu tesislerin tamamında toplam yatak sayısı 59.788. Devlet bir yandan hastane yapmaya, sağlık tesisi yapmaya, yataklarını yenilemeye devam ediyor ama öte yandan biz yüksek sesle "Sağlığı özelleştirdik." iddialarını taşıyoruz. Enteresan diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 64

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Devlet yapmıyor, özel sektör yapıyor, onun için diyoruz.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Ben ayırayım, onlar da var elimde Sayın Vekilim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Kamu-özel iş birliğiyle yapıyor.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Kamu-özelin şu anda devam eden yatak sayısı 26 bin yani geriye kalan 33 bin yatağı devlet yapıyor Sayın Vekilim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – 26 binin tamamı yenileme, yeni yatak yok.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Eksik rakam veriyorsunuz.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Yok, yok, eksik rakam vermiyorum, yazılı olarak da verebilirim bunları size.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Zaten çok teknik bir bilgi, biz biliyoruz onu.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Tabii, ben buralara girmeyeceğim zaten, bunları Sayın Bakanım ifade edecektir.

Ben birkaç konunun altını çizmek istiyorum. Bunlardan en önemlisi, genç kuşağın bir temsilcisi olarak da söylüyorum: Sağlık Bakanlığımızın, Sağlık Bakanlığını artık hastalık bakanlığı olmaktan çıkartıp gerçekten Sağlık Bakanlığı yapma konusundaki iradesini, ufkunu ve gayretini takdir ediyorum. Yani, ne demek istiyorum?

MUSA ÇAM (İzmir) – Milleti hasta ettiniz on dört yılda.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Müsaade ederseniz söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen.

Müdahale etmeyelim arkadaşlar.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Önleyici ve koruyucu sağlık hizmetlerinde hareketli yaşam, sağlıklı beslenme konusunda Sağlık Bakanlığımızın özellikle son üç senedir gösterdiği gayretin çok kıymetli olduğuna inanıyorum. Bu anlamda bisiklet projesini sonuna kadar destekliyorum. Bu anlamda Sayın Bakanın zaman zaman televizyona çıktığında ya da basına demeç verdiğinde artık o az önce uzun uzun üzerinde tartışılan, işte yatak sayıları, hastaneler, hastanelerde yapılanlardan ziyade, bu önleyici sağlık hizmetlerinin altını çizmesinin çok kıymetli olduğunu düşünüyorum. Çok daha önemlisi, Sayın Bakanım aslında sunumunda bir ufuk çizdi, müthiş bir ufuk çizdi -geleceğe dair Sağlık Bakanlığının bu kademe atlamış, dolayısıyla hizmet noktasında bir noktaya erişmiş var mı eksiklikleri, hiç kuşkusuz var bir noktaya gelmiş- Sağlık Bakanlığını bir kademe daha yukarı çıkartıp dünya ölçeğinde sağlıkta sağlık ihraç edebilen bir ülke olacak konuma taşıyacak bir kısım projelerden bahsetti. Ben hızlıca üzerlerinden geçeceğim.

Bakın, dünyanın bize bakarak gıpta ettiği, örnek aldığı projeler var. Ben yaşadım, Bakanlığın içerisinde görüşmelerde bulundum. Ha, bu arada, değerlendirmelerimizi yaparken bazen rasyonel olabilmesi için dünya ölçeğinde değerlendirmenin de çok kıymetli olduğunu düşünüyorum. Yani, acil sağlık hizmetlerini değerlendirirken dünyada nasıl, oraya bakarak değerlendirme yapmak lazım, o zaman gerçeğe tam anlamıyla ulaşmış oluruz diye düşünüyorum ya da bir vatandaşımız acile gittiğinde ona müdahale süresini eğer İngiltere'deki müdahale süresinden bağımsız düşünürseniz geldiğimiz noktayı doğru okuyamayız.

Sigarayla mücadele, bağımlılıkla mücadelede çok ciddi mesafe alında, takdirle izliyor bütün dünya. Aşılama programında, acil sağlık hizmetlerinde dünyanın örnek aldığı ülkelerden bir tanesiyiz. Evde sağlık hizmetleri... Bakın, sadece bu sene 651 bin insana evde sağlık hizmeti götürülmüş. Bu ne demek biliyor musunuz? Bu bir bakış açısı aslında. Yani, devletin milletin ayağına gitmesinin bir yansıması, bir ürünü, bir bakış açısı. Yenilenen yatak sayılarını ve bu anlamda dünyanın en iddialı ülkesi olduğumuzu zaten hatırlatma ihtiyacı da duymuyorum. İlaç takip sistemi... Biz ilaç takip sistemini ihraç ediyoruz. Yani, bu sistemi, geliyor dışarıdan ülkeler, inceliyorlar ve onlar da aynısını uygulamak istiyorlar. Bunları hep beraber başardık yani böyle bıyık altından gülümseyerek bakmanıza gerek yok. Bu ülke hepimizin. Bakın, çok güzel bir şey söyledi az önce Bihlun Hanım, çok doğru bir şey. Sağlıkta bir güzellik varsa, hepimiz bu ülkede yaşıyoruz, hep beraber istifade ediyoruz, bir eksiklik varsa da hepimizin eksikliği hiç kuşkusuz. Bununla gurur duymalıyız. Yani, bunu yapan bu ülkenin insanları, bu ülke.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Biz daha iyi olsun diye söylüyoruz yani engellemeye mi çalışıyoruz?

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Eyvallah, kuşum yok. Eyvallah Sayın Vekilim, eyvallah, problem yok.

Bakın, şimdi e-Nabız Projesi... Hiç girdiniz mi bilmiyorum, müthiş bir proje. Diğer sağlık bakanlıklarının dünyada ilgiyle takip ettiği, takdir ettiği “Ya, nasıl yaptınız şu sistemi? Gelin, tartışalım.” dediği projelerden bir tanesi. Bir sayın vekilimiz geldi e-Kart sistemi olmaz mı?” falan dedi, tamamen farklı şeyler.

Bakın, plazma fraksiyonasyon, bu bir ufuk. Plazma fraksiyonasyonla ilaç sanayisinde ham madde teminiyle alakalı çok önemli bir adım atılacak. Genom Projesi, Onkogen Projesi, bunlar dünyanın ilgiyle takip ettiği, bizim de gurur duyduğumuz projeler. Türkiye'nin sağlıkta nereye geldiğini göstermesi adına da çok önemli ve kıymetli. Tabii, ben tüm bu ufuk açıcı projelerin, sağlıkta geldiğimiz noktanın aslında çok iyi planlandığını düşünenlerdenim.

Bakın, Sayın Bakan son dönemde yapısal dönüşüm adına çok önemli kurumlar ihdas etti. İşte, burada, komisyonlarda da tartışıldı, Meclisimizin de iradesiyle sağlıktaki temel vizyonumuzu geleceğe dair doğru yere oturtmak adına çok önemli adımlar atıldı. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı kuruldu AR-GE'yle ilgili çalışmaları yapmak üzere. Bakın, ilaç ve tıbbi cihazda Türkiye'nin ilaç ve tıbbi cihaz ihraç edebilir hâle gelmesi, ithal ettiklerini de yerli hâle getirebilmesi adına önemli adımlar atıldı, bununla ilgili Sağlık Endüstrileri Yönlendirme Komitesi kuruldu, Sağlık Bilimleri Üniversitesi kuruldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum Sayın Kandırmir, lütfen toparlayın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 65

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Sağlık turizmiyle alakalı önemli adımlar atıldı. Dolayısıyla, bunlar, hiç kuşkusuz, vizyon gerektiriyor; bunlar, hiç kuşkusuz, bir projeksiyon gerektiriyor. Türkiye nereden nereye geldiğini bilerek ama nereye gideceğini de iyi planlayarak sağlıkta dünyaya örnek olmaya devam edecek diye düşünüyorum. Ama, böyle kendimizi içeri kapatıp yani işte, şurada böyle bir şey olmuş veya böyle çok demagogik ezberler üzerinden söylediklerimizle de inanın bu sürece yapıcı katkı sağlamak mümkün değil diye düşünüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – O kadar değil, demagogik demeyin, bizim tespitlerimiz onlar. Demagogik demeyin.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Yok, eyvallah Sayın Vekilim.

Yapıcı katkı sağlamak bu projeleri... Bakın, bu projelerden hiçbir tanesine muhalefet değinmedi, neymiş diye sormadı da belki sorularda gelir, bilemiyorum ama.

Bu anlamda, ben, Sayın Bakana, değerli çalışma arkadaşlarına yürekten teşekkür ediyorum. Bakanlığımızın hem bugüne dair hem yarına dair bu vizyonunu devam ettireceğine yürekten inanıyorum. Ama, en önemlisi, tekrar söylüyorum, genç kuşağın bir temsilcisi olarak söylüyorum: Türkiye'de Sağlık Bakanlığını artık hastalık bakanlığı olma, bu imajdan kurtarma adına adım attığı için, bu projeksiyonu Türkiye'ye hediye ettiği için yürükten teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kandemir.

Değerli arkadaşlar, konuşmalar tamamlanmıştır bütçeler üzerindeki.

Şimdi on beş dakika süreyle soru işlemi yapacağım. Soru taleplerini de geliş sırasına göre karşılayacağım.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, 3 sorum olacak. Bir tanesi TOKİ'yle ilgili, geçen dönemde sormuştum.

Şimdi, 2014'te 928 milyon liralık bir ödenek var, 1 milyar 905 milyon liralık harcama var TOKİ'ye yaptırdığınız yapımla ilgili. 2015'te 1 milyarlık ödenek var, 3 milyarlık harcama var, 3 milyar 024 bin. Şimdi, 2016'da da 2 milyar 057 milyonluk bir ödenek istemişsiniz. Kamu Hastaneleri Kurumunun da milyon bazında ödenek ve harcamaları var. Ne yaptırıldığını, TOKİ'yle ilgili bu harcamaların ne olduğunu öğrenebilir miyim, bir. Yani, ödenek üstü harcamalar var, konuları nedir?

Bir de çok sayıda sağlık çalışanı, çalışmak isteyen, yeni kadro istiyor, 60 bin kadro talepleri var. Bizim Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine sürekli olarak Twitter'dan, Facebook'dan bu kadrolarla ilgili talepler geliyor. Sağlık Bakanlığından da 60 bin kadro talep ediyorlar, bunlar çok çeşitli dağılıyor. Bu konularla ilgili, yeni verilecek kadrolarla ilgili bilgi verebilir misiniz? Maliye Bakanı bu sene 90 bin kadro verileceğini açıkladı çeşitli bakanlıklara. Yeni memur alımı yapılacağını söyledi, bundan Sağlık Bakanlığının payı ne kadar olacak?

Bir de sigarayla ilgili olarak yapılması gerekenler konusunda takdir ediyorum Bakanlığı, en fazla memnun olduğum, desteklediğim proje de o. Ama bu konuda aşırıya kaçıp özellikle tüketiciyi baskılamak lazım ama ticarete de baskı getirmemek lazım, firmalara çünkü o zaman hem fiyat yönünden büyük farklar oluyor hem de Türkiye'de -siz de var o rakamlar- hem yurt dışında da benzeri uygulamalar olduğunda tüketim azalmıyor maalesef, kaçakçılık artıyor.

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Türkiye'de de büyük bir fark var. Bu konunun daha fazla üstüne gidilmemesi lazım diye düşünüyorum yani kaçakçılığı daha fazla teşvik etmemek gerekir, o konudaki görüşünüzü öğrenmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, şimdi, özellikle hemşirelik, fizik tedavi teknikerleri ve diyetisyen teknikerleri... Sağlık yüksek okulu ya da sağlık meslek yüksek okullarının son yıllarda çok yaygınlaştığını biliyoruz. Ama şunu bir akademisyen olarak çok içselleştiremiyorum, muhtemelen siz de benzer düşünüyorsunuzdur: Tıp fakültesinin olmadığı yerlere sağlık yüksek okulları ve sağlık meslek yüksek okulları açılıyor, bunlara branş dışı hocalar ağırlıklı giriyor. Doğal olarak da sağlık personelinin yetiştirilmesinde sorun oluyor. Kaldı ki biz tıp fakültesinin olduğu üniversiteleri bile denetlememiz lazım çünkü genelde öğretim üyeleri değil, yardımcı öğretim elemanlarını kendi yerlerine derse göndermelerinin yoğun olduğu bir süreç. Bunu şüphesiz YÖK düzenliyor, sizin yetkinizde değil ama ortak bir çalışmayla, özellikle bu personellerin yetiştirilmesiyle ilgili bir düzenlemeye gidilebilir mi?

Bir diğer husus, Sayın Bakan, bu narkotiklerle ortak çalışmalar yürüttüğünüzü söylediniz ama takdir edersiniz ki hem kullanım oranı giderek artmakta uyuşturucunun ve madde bağımlılığının hem de yaşı giderek düşmekte. Daha etkin nasıl tedbirler geliştirmeyi düşünüyorsunuz?

Bir de AMATEM'lerle ilgili... Kendi seçim çevrem Muş'la ilgili de başvurum var çünkü nüfusuna göre çok yüksek bir oranda madde bağımlılığı ve uyuşturucu kullanımı var. Başvurumuz var, soru önergemiz var. Bunu daha fazla yaygınlaştırma konusunda bir çalışmanız var mı?

Sayın Başkan, RTÜK üyesiyken Bakanlığınızla ortak çalışma yürüttük. Endikasyon belirtilerek televizyonlardan... Gıda takviye ürünleri artık neredeyse mafyalaştı, Eraslanlar, Ömer Coşkunlar...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 66

Bakın, Sayın Bakan, Radyo Televizyon Üst Kurulu bu gündem dosyalarıyla ilgili hep oy birliğiyle karar alır ve bir örneğini de direkt Bakanlığınıza gönderir. Biz, idari para cezası uyguluyoruz, sizde ise çıkardığınız bir mevzuatla birlikte hapis cezasını bile öngörüyorsunuz. Ama RTÜK'e hiçbir dönüş yapılmıyor.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, lütfen toparlayalım.

AHMET YILDIRIM (Muş) – 6112 sayılı Radyo Televizyon Üst Kurulu Yasası'nın 9'uncu maddesinin 6'ncı fıkrasının (c) ve (ç) bentleri bunu öngörüyor. Bütün çalışmalarını titizlikle yapıp Bakanlığa gönderiyor ama Bakanlığın bunlarla ilgili yaptığı işlemlere dair hiçbir geri dönüş yok.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, geride 15 arkadaşımız söz istiyor.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Son bir soru.

Sayın Bakan, iktidarınız döneminde 2002 yılında MEMUR-SEN'e bağlı SAĞLIK-SEN'in üye sayısı 19 bin ama bugün 400 bin ve bu sendikanın üyelerinden yoğunlukta bürokrasinizde görev alanlar var. Acaba bürokrasinizde SES ve TÜRK SAĞLIK-SEN üyesi kaç kişi var?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bu şehir hastaneleri konusunu Komisyonda dile getirmiştik ama tekrar bazen araya giriyor, soru olarak sormak istiyorum: Bu işin mali boyutu nedir? Toplam proje büyüklüğü nedir? Yıl yıl tahmin edilen yükümlülüklerimiz nelerdir, yani önümüzdeki bir yirmi beş yıla ilişkin yükümlülüklerimiz, mutlaka hesaplarınız olmalı? Kiralar neye göre belirleniyor ve bu boşaltılan hastaneler nasıl değerlendirilecek? Bunları da hastane bazında verirsiniz sevinirim.

Diğer bir husus, bu iç denetçi meselesi. Biliyorsunuz, Kamu Mali Yönetimi Kanunu'nun getirdiği bir reform alanıdır. Bakanlığınızda gayet iyi, Hudut ve Sahillerde iyi, fakat 3 tane kurumda iç denetçi kadrolarının önemli ölçüde boş olduğunu görüyoruz. Halk Sağlığı Kurumunda 20 kadrodan 11'i boş, İlaç Kurumunda 3 kadrodan 2'si boş, Kamu Hastaneleri Kurumunda da 20 kadrodan 12'si boş. Bu kadrolar başka kadrolar gibi değil, bütün kadroların doldurulması gerekmez başka yerde ama iç denetçide bunu bekliyoruz biz. Çünkü, 20 tane ful çalıştığı zaman orada verimli olacak mesela şeylerdir. İç denetim meselesi önemli, sizin reformlarınıza da mutlaka katkı vereceklerdir.

Sağlıkta kaliteyi nasıl ölçüyorsunuz, elinizde bir bilgi var mı, data var mı? Onu verirsiniz sevinirim.

Son olarak da Samsun'da bir medikal kümelenme var yani orada ciddi bir "know how" var ve bir sermaye var, fakat bunun daha fazla geliştirilmesi lazım. Biliyorsunuz dışa bağımlılığımızın olduğu bir alandır. Samsun'un bu medikal kümelenmesini geliştirmeye yönelik bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Cevheri...

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Sayın Bakanım, saygılar sunuyorum hazıruna.

Daha önceden de ifade edildi, sağlıkta birçok başlık vardı, her kurum kendi camiasına eğitim veriyordu. Bu bir araya getirildi ama sonradan yine birçok başlık gördük. Sağlık Müdürlüğü ayrı, Kamu Hastaneleri ayrı, 112 Acil ayrı. Yani bunların farklı farklı olması koordinasyon noktasında bir sorun meydana getirmiyor mu? Bunların bir araya getirilmesi noktasında bir çalışmanız var mı?

Bir diğer husus, malum, sağlıkta ilaç çok önemli, ülkemizde de dolayısıyla bilimsel çalışma noktasında yeterli seviyede olmadığımız için yurt dışından gerek ham madde ve gerekse ilaç noktasında ithal ediliyor. Kullanılan ilaçlar arasında yerli ve yabancı ithal oranı ne kadardır, bunu bilmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yurdakul...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Bakan, 22 bin aile hekimi var, bunların nöbet sorununu nasıl çözeceksiniz? 3 bin kişinin iş akitlerinin feshedileceği konusunda yorumlar var, bu konuda herhangi bir şey söyleyecek misiniz?

Şu ana kadar 2015'teki Türkiye'de toplam sağlık harcamalarının 100 milyar TL civarında olduğu söyleniyor ve Sosyal Güvenlik Kurumu açıklarının 20 milyar civarında olduğu ve son on üç yılda 601 milyar Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarım olduğu söyleniyor, bunlar doğru mudur? Vatandaşın alınan 13 kalem ne zaman ortadan kaldıracaksınız, bu konuda herhangi bir işlemde bulunacak mısınız?

Bir de yıpranma payını hep söylüyorsunuz fakat bir türlü getirmiyorsunuz, ne zaman getireceksiniz? Sağlık çalışanlarının özellikle döner sermayelerinin emekliliğe yansıtılıp yansıtılmadığı konusunda kesin bir bilgi verirsiniz seviniriz. Biraz önce de söylediğimiz, atanamayan sağlıkçılarla ilgili 300 bin bu konudaki kadroyu veyahut da 2016 yılı Sağlık Bakanlığının net olarak kaç kişiye kadro vereceği, kaç kişiye de sözleşmeli kadro vereceğini net olarak söylerseniz buradan arkadaşlarımız, kadro bekleyen arkadaşlarımız daha kesin sonuç alır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Demir...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 67

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bu performans hem organ, can hem mal, para alıyor, kaliteyi de çok düşürüyor, bununla ilgili bir çalışma veya değiştirme söz konusu mu?

Tıbbi sekreter eksikliği meselesi çok yüksek, özellikle üniversitelerde hemşireler hastaların yüzüne bakmıyorlar, dosyalara bakmaktan, dosyaları takip etmekten, bu konuda bir çalışmanız var mı?

SUT ücretleri yedi, sekiz yıldır değişmedi hatta düştü ama üniversite hastanelerinin elektrik, su gibi giderlerinin miktarları arttı, giderleri arttı. Dolayısıyla, bu konuda üniversitelere bir destek yapmayı düşünüyor musunuz çünkü paketlerde de çok zarar eder noktaya geldiler.

Tıp fakültesini bitiren pek çok, bine yakın öğrencimiz var, yani Azerbaycan'da, diğer Türki cumhuriyetlerde. İthal doktor çalışmalarınız var ama onların yerine bunları kazanmayı düşünüyor musunuz, bunlar için bir çalışma var mı?

Mevsimlik işçilerin sağlık sorunlarında bir gelişme yok maalesef, her sene konuşuyoruz Sayın Bakan, oldukça sıkıntı çekiyorlar.

Bir de bölgeyle ilgili birkaç soru sormak istiyorum. Fethiye acil servisi arı kovarı gibi Sayın Bakan, insanlar yani bir yer bulamıyorlar, saatlerce bekliyorlar. İki sene önce çözeceğiz demiştiniz, bununla ilgili bir çalışma var mı?

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'ni 1 Nisan'da açacaktınız, söz vermiştiniz ama gördüğüm kadarıyla, sanıyorum, bir sene daha uzayacak, bu konuda çabalarınız var mı?

Son sorum: Tüp bebekte yeni uygulanan, yeni getirilen bu genelge, yönetmelik gerçekten hastalara zarar verecek bir nokta çünkü çok pahalı bir yöntem. Tek embriyo uygulaması maalesef Türkiye koşullarına uygun değil, bunu tekrar gözden geçirecek misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Sayın Bakan, bu, daha önce de dile getirildi, taşeron çalışanların kadroya alınması konusu. Bu kadroya kimler alınacak, kimler alınmayacak, bunun net olarak ifade edilmesi beklenmektedir. Bu konudaki görüşlerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Aynı şekilde, Danıştay kararına Bakanlığın uygulamaması söz konusu. Ek ödemelerden vergi alınmasına ilişkin bu konuda da mahkeme kararını, Danıştay kararını uygulayacak mısınız, uygulamayacak mısınız?

Bir de yine az önce ki görüşmeler sırasında Sayın Gaye Usluer'in de dile getirdiği, Eskişehir'e ilişkin şehir hastanesi konusunda Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekili yaptığı bir açıklamada bunun yükseklikle ilgili bir sıkıntı olduğunu söylemişti. O konuda, bu yükseklik koduyla ilgili çalışmalar inşaat projelendirilirken niye hesaplanmadı? Bununla ilgili sorumluluk Bakanlıkta mı, yoksa üstlenici firmada mı? Projenin aksamısından dolayı herhangi bir cezai yaptırım oldu mu, olacak mı? Sorun ne zaman giderilecek, çalışmalar ne zaman başlayacak?

Bir de seçim öncesi, seçime bir ay kala atılan temel atma töreninde ifade edilen "2017 yılına yetişecek." sözü geçerli midir? Tarih değişecek mi, değişecekse hangi tarih olacak?

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan konuşmamın içerisinde de söyledim, 10 ilde 21 hastane Çalışma Bakanlığının talimatıyla sosyal güvenlik kapsamı dışına bırakıldı, Şifa Hastaneleriyle ilgili ve onlarca insan mağdur. Bununla ilgili nasıl bir düşünceniz var ve bu hastanelerin çalışması için elinizden gelen bir çalışmayı yapacak mısınız?

İkincisi: Türkiye'de kaç meslek hastalığı hastanesi var? Özellikle İzmir Aliağa'da gemi söküm ve sanayinin ağır olduğu bölge ve Tuzla'da, buralarda meslek hastalıkları hastaneleri açmayı düşünüyor musunuz?

Üçüncü sorum: Irak'la ilgili, Irak'taki mültecilerle ilgili. Sığınmacıların biliyorsunuz kimlik süresi dolanlar hastanelerde bakılmıyor. Kimliklerin süresi de altı ay yenilemek için, gidenlere hep ileri bir tarih ve randevu veriliyor, bu öteleme altı ayı bulabiliyor. Dolayısıyla, üstüne üstlük şu an kimlik yenileme işlemleri Emniyet tarafından durdurulmuş durumda, bu nedenle mağduriyet yaşıyorlar. Doğum yapanların hastanede kalma süresine ve doğum şekline -sezaryen veya normal- bağlı olmak üzere 200-300 dolar para alınıyor, oldukça sıkıntılıdır. Bir de hastanelerde bakılıyorlar ama ilaç alırken bizim gibi indirimli alamıyorlar. En büyük sorun ilaçların onlar için çok pahalı olması, bununla ilgili bir önlem almayı düşünüyor musunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, performans sistemini yeniden gözden geçirmeyi düşünüyor musunuz? Bu ara ara hekimler arasında çalışma barışını da bozan tedavide de sıkıntının olduğu sizce de malum.

Ülkemizde bir hastanın yılda 7-8 defa tedavi olmak için hastaneye gittiği ama gelişmiş ülkelerde bu oranın da yılda 2 kez olduğunu biliyorsunuz. O anlamda bu sistemi gözden geçirmeyi düşünüyor musunuz? Hastanelerdeki televizyonların, Sayın Bakanım, açıldığı zaman önce Sayın Cumhurbaşkanımızın açılışlardaki görüntüsü...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 68

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Tokat) – ...biraz sonra Sayın Başbakanın açılışlardaki görüntüsü...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sorular için süre tamamlandı. Ek süre vereceğim, lütfen, zamanı şey kullanın, arkada başka arkadaşlarımız var.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Hemen tamamlıyorum, teşekkür ederim.

...ve devamında da sizin açılışlardaki görüntünüz var, ondan sonra yayına geçiyor. Televizyon yayınları da sınırlı, sadece Hükûmete yakın kanalları izleyebiliyorsunuz. Bu konuda özel bir çalışma yapılacak mı merak ediyorum.

Güney hududumuzdaki ülkelerden çok sayıda göçmen geliyor, beraberinde de sağlıksız koşullarda yaşadıkları için birtakım hastalıklar oluyor. Bunların çocuklarıyla ilgili düzenli bir aşı programı çalışmamız var mıdır, varsa ne durumdadır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan...

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, Sağlık Bakanlığının, tabii, görev alanını biliyoruz, insanı yaşatmak, hastalıkları tedavi etmek. Bu bağlamda, ben yine Cizre diyorum. Sabahta konuşmuştuk, tabii, Cizre'yi. Cizre'nin Cudi Mahallesi'ni konuşmuştuk, orada yaşamını yitirenlerle ilgili konuşmuştuk. Bu kez Cizre'nin Sur Mahallesi hakkında birkaç şey söylemek istiyorum. Bugün basına düştü, şu anda Cizre'nin Sur Mahallesi'nde bir evde 25 kişi mahsur kalmış bir durumdadır. 25 kişinin büyük çoğunluğu yaralı hâledir. Evin içerisinde bir televizyon kanalına canlı bağlanan, bizim Muğla Milas eski İlçe Başkanımız Derya Koç evde 25 kişi olduklarını, bunların çoğunun yaralı olduğunu ifade etmiştir ve bulundukları binaya polisin gaz bombalarıyla müdahale ettiğini söylemektedir. Siz de buradayken ben bu konuyu bir kez daha basının önünde size iletmek istiyorum. Buradakiler yaşamını yitirmeden bir şeyler yapalım diyorum. Cudi Mahallesi'ndekileri kurtaramadık. Bugün 47 cenaze oradan çıktı, morga götürüldü. Aileler cenazeleri teşhis etmeye çalışıyor ama şu an Sur Mahallesi'ndekileri kurtarma şansımız var, hâlen telefonla bağlanıyorlar, durumlarını bize aktarıyorlar. Bu konuda hassasiyet rica ediyorum.

İkinci bir konu: Bu, bize sağlık çalışanları tarafından iletilen bir konu. Döner sermayelerinin son dönemde oldukça azaldığını söylüyorlar yani hastaneler bu anlamda kâr mı edemiyor? Onu bilmek istiyorlar. Bir de döner sermayenin her ay böyle değişen rakamları nedeniyle Sağlık Bakanlığının genel bütçesinden ödenip ödenemeyeceği konusunda sizden görüş istiyorlar.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdoğan...

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, adalet hasma karşı uygulanınca adalettir. Şu anda sokağa çıkma yasağının olduğu yörelerde, bölgelerde acil sağlık hizmetlerini adil olarak veriyor musunuz? Bunun cevabını merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, konuşmam sırasında şehir hastanelerinden bahsetmiştim. Bu çerçevede, daha somut bir soru sormak istiyorum. 2015 yılı yatırım programında yer alan, daha önceki programlarda da yer alan kamu yatırımı olan hastaneler tamamlandığında toplam yatak kapasitemiz ne olacak? Ona bağlı olarak da daha önce hedefin on binde 30 olduğunu Kalkınma Bakan Yardımcımız söylemişti. Şu anda onlar tamamlandığı zaman bu hedefinin neresindeyiz? On binde 26'dan 27, 28'e mi çıkacağız, yatak ihtiyacımız olacak mı? 2016'dakilerle beraber ne olacak? Yani, süresinde tamamlandı mı, ne kadarı tamamlandı diye onları sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Turpcu.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – Sağ olun Başkanım.

Sayın Bakanım, Zonguldak'ta kısa süre önce yerleşim merkezleri içerisine büyük termik santraller yapıldı. Sorularım bunlarla ilgili.

Bir: Zonguldak'ın mevcut hava kirliliği göz önüne alındığında kömürlü termik santrallerin halk sağlığına olumsuz etkilerine dair Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?

İkinci sorum: Partikül maddelerin solunması sonucunda içerisinde astım atakları, akciğer dokusunda hasar, inme, kalp atakları ve erken ölümlerin de bulunduğu çok geniş bir yelpazede sağlık sorunlarının ortaya çıktığı bilinmektedir. Zonguldak'ta mevcut bulunan ve yapılmak istenen yeni termik santrallerin halk sağlığı açısından ortaya çıkardığı ve çıkaracağı olumsuzlukları engellemek için Bakanlığınızca hangi önlemler alınmıştır?

BAŞKAN – Süre tekrar bitti. Ek süre vereceğim. Arkadaşlar, son ek süre, 3 arkadaşımız daha var, lütfen, idareli kullanalım süreyi.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – Santraller yapılırsa ortaya çıkacak sağlık etkileriyle ilgili modelleme çalışmanız var mıdır? Bölge halkının ileride karşılaşılabileceği sağlık sorunlarıyla ilgili bir yol haritanız var mıdır?

Üç: Ülkemizdeki kömürlü termik santrallerin yol açtığı hava kirliliğinin neden olduğu sağlık sorunlarının maliyetinin toplam sağlık harcamalarındaki payı nedir? 2002'den bu yana nasıl değişmiştir? Bununla ilgili bir çalışmanız var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Turpcu, teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 69

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – 2 sorum daha var.

BAŞKAN – Peki.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – Dört: Hava kirliliğinin yarattığı sağlık sorunlarıyla ilgili mücadele için acil eylem planı oluşturulmuş mudur? Sağlık Bakanlığının enerji yatırımlarında halk sağlığını ilgilendiren hususlarda karar vericiler arasında olması için bir çalışmanız veya çabanız olacak mıdır?

Son sorum: Bugüne kadar termik santrallerin yapıldığı yerlerde solunum sistemi hastalıklarından kanser hastalığına kadar halk sağlığını tehdit eden pek çok sonucun ortaya çıktığı bilimsel verilerle ortaya konulmuştur. Bu konuda, Bakanlığınızın Zonguldak için yaptığı bir çalışma var mıdır, varsa sonuçları nelerdir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Başkan.

Sayın Bakan, emekli hekimler için bir düzenleme yapılacak mı diye tekrar altını çizerek soruyorum?

İkinci sorum: Uyku apne bozukluğunda kullanılan, yatarken hastaların kullandığı bazı cihazlar var. Maalesef, ülkemizde, artık, çok sık elektrik kesildiği için bu cihazlar çalışmıyor ve hastalar boğuluyor uyurken. Bunların bizden talepleri kesintisiz güç kaynağı ancak bu, SUT ödemesinde yok. Bununla ilgili bir çalışma var mı, bunu yapacak mısınız?

“Atanamayan sağlıkçılar” diye bir fenomen gelişti sizin döneminde. Başta tıbbi sekreter olmak üzere bu sağlıkçıların ne kadarını atamayı düşünüyorsunuz? “EECP” diye bir tedavi yöntemi var, bilirsiniz, kalp hastaları için. Kamudaki bir hastanede “Bu hastaya EECP tedavisi gereklidir.” diye yazı almasına rağmen vatandaşımıza bu uygulamanın, bu tedavinin ödenmediğini tespit ettik ve cebinden 4 bin lira ile 8 bin lira arasında para çıkması gerekiyor. Bunun için bir çözümünüz var mı?

Bir de bu Mersin’deki aile hekimlerinin sözleşmelerinin feshiyle ilgili bir gelişme olacak mı gerçekten? Sadece Mersin’e uygulanmasının bir anlamı var mı bu sözleşme feshlerinin?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tamer...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, özellikle sağlıkta dönüşümden sonra Türkiye’nin sağlık alanındaki geldiği çalışmaları takdirle karşılıyorum, sizleri tebrik ediyorum. Özellikle bebek ölümü hızlarındaki...

BAŞKAN – Soruyu alayım Sayın Tamer.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sorum aslında...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sen gelmeden onları konuştuk biz zaten.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ben, kusura bakmayın, bunları ifade etmek zorundayım, iktidar milletvekili olarak da bunu söylemek zorundaydım.

Soru olarak... Kamu hastanelerinde özellikle nitelikli yatak sayılarının yüzde 50’lere geldiğini biliyoruz. Bu sayıların 2017 yılı içerisinde de yüzde 90’lara getirmeyi planladığımızı da biliyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaça mal olduğunu da biliyorsun herhâlde.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Onu da biliyoruz. Devlete bir kuruş... Maliyeye çok fazla yük getirmeden zaten olabileceğini de biliyoruz yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bedava mı olacak?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bedava değil ama bu kadar etkili, bu kadar maliyeye yük getiren bir şeyin devletin kasasından çıkmadan kamu özel ortaklığıyla yapılması takdire şayan bir durum, dünyada da örnekleri var, bunu biliyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar duymamış, görüşmelere yeniden başlıyoruz.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Yılda 260 milyon lira kira ödeyeceksiniz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Onu sizinle ayrı olarak da tartışalım biz.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

BAŞKAN – Evet Sayın Ünal, siz de kaldığı yerden devam edin Sayın Tamer’in.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sayın Bakanım, 112 acil istasyon sayısı seçim bölgem olan İstanbul’da yüzde 100 arttı. On dakika içerisinde vakaya ulaşım oranını 2 kat artırdık. Acil çağrı karşılama süresini de on saniyenin altına düşürdük.

Çok teşekkür ediyorum. Saygılarımı sunuyorum.

112 acil ihtiyacı tamamen giderilmiş diyebilir miyiz?

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İktidardan biraz da farklı ses geliyor Sayın Bakanım. Bu bizim Eğirdir Kemik Hastanesi ne olacak?

Sayın Tunç, buyurun.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Soracağım soruların bir kısmı sorulduğu için tekrar yapmayacağım ama özellikle yetim ilaç kılavuzu konusunda bir çalışmanız var mı ve bu konuda ne zaman çıkacak? Bunu sormak istiyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayar...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 70

HİKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sağlık alanında geldiğimiz noktayı artık Türkiye’de, dünyada bilmeyen yok. On üç seneden beri bu alanda hizmet veren herkese, bakanlarımızdan müsteşarlarımıza, bakan yardımcılarımıza, bürokratlarımıza, hepsine teşekkür ediyorum.

Biz şunu unutmadık, ben hatırlıyorum: Hastaneye bir hasta götürüceğimiz zaman yanımıza üçüncü bir kişiyi götürürdük, ilaç kuyruğuna koyardık hasta muayenesi yapılan kadar ilaç kuyruğundaki sıramız gelsin diye beklerdik. Buradan buraya gelindi. Teşekkür ediyoruz, tebrik ediyoruz.

Ancak hâlen doktor eksiklerimiz var, hepimiz biliyoruz. Rize Onkoloji Hastanesinde doktor sıkıntımız var üç aydan beri, altı aydan beri uğraşıyoruz. Bir türlü temin edemedik. Sabah burada konu oldu, o işsiz doktorlardan bize birkaç tane gönderirseniz memnun olacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayar.

Soru işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Sayın Bakanım, süreniz 45 dakika ama soru da çok fazla. Nasıl olacak onu da bilmiyorum.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, Bütçemizin çok değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle tüm milletvekili arkadaşlarımıza ve söz alanlara teşekkür ediyorum.

Gerçekten yer yer belki politik cümleler de olsa bile özü itibarıyla büyük oranda daha iyi olmasını isteyen, eleştirileri de büyük oranda yapıcı gördüğüm bir değerlendirme olduğu kanaatindeyim. O nedenle gerek iktidara gerekse muhalefete teşekkürü bir borç biliyorum.

Bir defa genel birkaç cümle söylemek istiyorum. Bunun başında gerek ülkemizde gerekse dünyada en zor alanlardan biri sağlık alanı, tıp hizmeti ve sağlık hizmeti. Zor olduğu kadar, meşakkatli olduğu kadar, sıkıntılı olduğu kadar da saygın ve onurlu bir alan. Dolayısıyla, bugün muhalefetteki bütün eleştirileri yarın onların istediği noktada yapabilme imkânımız olsa, yapsak, bir ay sonra yine burada, yine sağlıkla ilgili birçok konuyu paylaşır, eleştirir veya eksikleri konuşur olacağız. Her dakikasında yeni yeni bilimsel gelişmelerin olduğu, her dakikasında yeni bilimsel teknolojilerin geliştiği ve tedavi hizmetlerine yeni ürünlerin katıldığı bir alan. Burada güçlü bir yarışın içinde Türkiye. Bunu son on iki-on üç yıldır daha güçlü yapma gayreti içinde. Sunuş konuşmamda da söylediğim gibi, bir defa, sağlık hizmeti sunumunda aksayan yönlerimize rağmen, dünyanın gelişmiş ülkelerinin insanının yakaladığı bir hizmeti yakalamış durumdayız. Tabii, kalitesinde, standardında geliştirmemiz gereken yönleri var, aksayan alanları var ama bu odanın her tarafı şunu bilmedi ki OECD üyesi ülkelerin ortalamasının yarısından daha az hekim sayısı, yarısından daha az hemşire ve yardımcı sağlık elemanı sayısı bu hizmetleri ideal şekilde vermeye çalışıyoruz. Buradaki başarının en büyük sahibi hekimlerimizdir, sağlık çalışanlarımızdır. Onların mesleklerine olan tutkularıdır, duyarlılıklarıdır, mesleklerini saygın yapma arzularıdır, idealleridir, onlara teşekkürü bir borç biliyorum.

Her gün 1 milyon 100 bin, her gün 1 milyon 150 bin ortalama -buna cumartesi pazar ortalaması dâhil- hastaya bakıyoruz. Bu mevsimsel olarak bazen işte ocak aylarında veya kış aylarında artıyor, yaz aylarında veya geçiş mevsimlerinde azalıyor. Her gün 1 milyon 150 bin derdi olan insanın derdine deva olmaya çalışan bir yapıyı yönetmeye çalışıyoruz ve elimizdeki imkânları da en ideal yöneterek bunu başarmaya çalışıyoruz. Eleştirilecek yönlerini otursak sabaha kadar ben de dâhil eleştiririz. Methedilecek yönlerini günlerce otursak methedebiliriz. Dolayısıyla burada “Nereyi en ideal eleştiririz, nereyi de en ideal sunarız.”dan ziyade geldiğimiz noktayı daha iyi noktalara hep birlikte nasıl taşıyabiliriz. Temel görevimiz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bugün sağlıkta gelinen nokta. Biri “başarılı” der, diğeri “başarısız” der, biri eksiklerini görür, diğeri artılarını görür ama geldiğimiz basamağı bir basamak daha yukarı çıkmak gibi bir görevimiz ve bu sorumluluğumuz var. Burada muhalefetin desteğini, süreç içinde birçok boyutuyla aldık, zaman zaman engellemelerinden de şikâyet ettik ama bir Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı bu anlamda çok geç kalmış, keşke Türkiye bunu elli yıl önce kursaydı, Türkiye bunu elli yıl önce başarabilmiş olsaydı bugün sağlıkta biz çok farklı noktaları veya çok farklı sorunları veya sıkıntıları konuşurduk. Az önce Değerli Bakanımız Zekeriya Temizel Bey söyledi. Biz Türkiye’de 1930’lu yılların vizyonunu kaybeden sonra da çatıştıran, ayırıştıran, çatıştıranak da popülist politikalarla Türkiye’nin kaderiyle oynayan bir noktaya ne yazık ki artık alet olmamalıyız. Sorun sağlık ve insan. İster HDP’li, ister MHP’li, ister AK PARTİ’li, ister şu. 78 milyon bu ülke insanının en ideal sağlık hizmeti almasıyla ilgili hepimizin sorumluluğu var, tabii ki başta şahsım olmak üzere. Daha iyi olabilmesi için her türlü veriyi değerlendiriyor, her türlü imkânın daha iyi olmasına gayret ediyoruz ama insan kaynağının, hele hele yetişmiş insan kaynağının üç yıldır önceki Bakanımız da dâhil... 20 bin uzman hekimin olduğu bir ülkeden bahsediyoruz, 20 bin uzman hekim açığı, 10 bin pratisyen hekim açığı. Aile hekimliği sistematüğini daha güçlü kurulmasını başaramaz mıyız? Başarabiliriz ama 20-22 bin aile hekimi bugün elimde 30 bin olarak olsa işimiz çok daha kolay ama neticede gelen mezun sayısı, gelen uzman sayısı Türkiye genelinde her noktaya, her alanda ideal hizmeti verebilmenin gayreti içindeyiz. Yirmi dört saat içinde aksayan yönlerimiz, eksik yönlerimiz, başarılı olduğumuz alanlarımız var ve bunlar devam edecek. Daha iyi olması için de gayret ediyoruz ama burada özellikle “Nereden eleştiri yaparım?”dan ziyade “Katkıyı daha güçlü nasıl verebiliriz?” boyutunu inanıyorum ki önümüzdeki dönemlerde daha başarılı yapabileceğimizi inanıyorum. Ki geçtiğimiz üç yılla ilgili de teşekkür borcum olduğunu ifade etmek isterim.

Tabii, kamu-özel ve kamuyla ilgili de yine genel bir bilgi vermek istiyorum. Şu anda bizim nitelikli hasta yatağı oranımızı nitelikli olarak yüzde 45’ini başarabildik on üç yılda. Elimizde yüzde 55’lik depremle ilgili riski olan, 1960’lı, 1970’li, 1980’li yıllarda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 71

yapılmış olan bir hastane yatak stokumuz var. Bu ilave yüzde 55'lik... Yaklaşık 70-75 bin yatak kapasitesinin geçtiğimiz on üç yılda oranla gittiğinizde bizim bu planlamayı gelecek on beş yirmi yılda yapmamız lazım. Ki biz bu geri kalan yüzde 55'i de yani yüzde 45'i on üç on dört yılda yaptıysak yüzde 55'i de demek ki önümüzdeki on beş yılda yapabileceğiz. Şimdi, bu millete bunu mu layık göreceğiz yoksa arkadaş, farklı farklı finansman modellerini deneyerek ülkenin ekonomik dinamiklerini de gözardı etmeden burada hızla bir taraftan 78 milyon ülke insanına özgüven açısından daha sağlıklı, daha onurlu, daha saygın hizmet veren fiziki mekânlar diğer taraftan da hedefimiz olan sağlık turizmindeki gücü alt yapıyı bir an önce yapabilecek miyiz? Bu tercihler farklı olabilir, bakış açıları siyaseten farklı olabilir, AK PARTİ olarak diyoruz ki: Biz önümüzdeki üç yılda nitelikli yatak sayımızı ve şehir hastanelerimizi 2018 sonu 2019'da bunu yüzde 90'lara taşıyabilmeliyiz ki evet, sağlık turizmindeki alt yapıyı tamamladık, iddialıyız, insanımıza karşı fiziki mekânları güçlendirdik, buna da hazırız... Bunun finansmanında arkadaşlar, dünyaya açık bir sistem, milletin tamamına açık bir sistem, ihaleleri uluslararası boyutuyla şeffaf bir sistem, maliyetlerinin... Şimdi zaman zaman zorlanıyorum, "Dört yılda ödediği parayı geri alacak." Ya, Türkiye'de dört yılda ödediği parayı geri alacak bir sistemse bunun ihalelerine herkes de girebildiğine göre niye arkadaşlar, bunun ihalelerine uluslararası yatırımcılar da dâhil bu kadar zorlamalı ve bu kadar sınırlı girebiliyor? Dolayısıyla burada...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, tam da sizin düşünmeniz gereken bu değil mi acaba?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Evet, burayı da ne kadar detay düşündüğümüzü... Geçtiğimiz dönemlerde de başaramadık, iki üç defa iptal etmek zorunda kaldık. Bu arada Mevlüt Aslanoğlu'nu da yine rahmetle anmış olayım yani onun döneminde. Bunun arkadaşlar, finansmanı ile ilgili ben ekonomist değilim ama finansmanı ile ilgili gerek kalkınma, gerek Maliye, gerek Hazine, gerek bizim arkadaşlar bunu kaç türlü... İşte Erhan Bey burada, süreçlerin içinde neredeyse düne kadar vardı. Bütün bunlarda bu ülkenin, bu milletin bir kurusunun daha iyi nasıl değerlendirileceğinin derdi burada nasıl varsa burada da en az o kadar var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İyi de YPK'nın dediğine aykırı yaptınız, biz de onun için soruyoruz.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, YPK'nın dediğine nasıl aykırı yapar? Bunların hiçbirinde YPK'nın dediği olmadan benim adım atmam mümkün değil. İhale bittikten sonra bile YPK...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Mehmet Bey, YPK bittikten sonra bile...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – "Atıl yatak kapasitesi yaratmayın." diyordu YPK, siz...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Yaratmadık, gene düşürdük. Geçen yıl 45 binlere, 46 binlere, şimdi 43 binlere... Düşürebilsek daha da düşürmeyi hedefleriz ama bunu başarabilmek zorundayız, bu ülke insanına...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam da maliyeti düşük olsun yani dediğimiz o.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Ona bir zaman ayırırsak, zamanımı ne olur... Bu anlamda size zaman ayırmaya hazırım, her zaman da bunu söylüyorum. Kamuya mal olandan daha pahalı olduğu kanaatinde de değilim, ekonomist değilim.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Kanaat değil ki.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Ama onlar kanaat olur, dolayısıyla ekonomistlerin bol olduğu bir ortamda sunumunu yaparız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yeniden bir dosyayı açalım, size teklifi sunduk o zaman.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, bakın, Sayın Bakan size hiç müdahale etmedi Sayın Günal.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, burada temel hedefimiz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, teklifi sunduk, onu siz de biliyorsunuz.

BAŞKAN – Ama siz herkese müdahale ediyorsunuz.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, burada, hedefimiz 2023'e geldiğimizde bizim...

BAŞKAN – Sayın Yurdakul yanınızda diye mi?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – ...10 bin nüfusa düşen hasta yatak sayımızın 28'lerden 30'lara -şu anda 26'lardayız- gelebilmek, bu dünyanın gelişmiş ülkelerinin de hedefleri arasında.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tek tek sorulara bir TÜSEB Başkanımıza bir de Sayıştayla ilgili Müsteşarımıza söz verdikten sonra geçmeye çalışacağım zamanım nispetinde.

Bir şey daha söylemek istiyorum. Bakınız, bu güneydoğuda yine az önce gündeme geldi, "İşte bir binada 27 kişi var veya daha önce şu kadar kişi var." Değerli arkadaşlar, Nurettin Bey'e de üzüntülerimi ifade ederim. Ben Sağlık Bakanayım, asla "savaş Bakanı" kelimesini hak edecek bir durumum da olmadı, olamaz da.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Beklentimiz o Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Ama bakın, Sayın Leyla Zana -ay- yanlış olabilir, muhtemelen ekim ayı- Bursa'da gelmiş bir konuşma yapmıştı, sonradan öğrendim. Bursa'da söylediği cümle şu, diyor ki: "Bursa'da ne varsa Diyarbakır'da da istiyoruz." Evet, ben de dört gün sonra öğrendiğimde bunu Meclis kürsüsünde de söyledim, her ortamda da söylüyorum: Bursa'da ne varsa Diyarbakır'da da olsun; Edirne'de ne varsa Hakkâri'de de, Cizre'de de, Şırnak'ta da o olsun. Bu anlamda Edirne'de ne varsa ben Sağlık Bakanlığı olarak Hakkâri'ye yaptım, Şırnak'a yaptım.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Sayın Bakanım, orada Kürt sorunu yok.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Bursa'da ne varsa Hakkâri'ye de, Diyarbakır'a da yaptık, yapmaya devam ediyoruz. Ama bir şey daha söyledim. Bursa'nın sokakları yerel yönetimler tarafından yalnız alt yapı ve şehrin gelişmesi için

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 72

kazılıyor ve şayet Sur'un sokaklarına mayınlar döşeniyorsa, şayet Sur'un sokaklarına çukurlar kazılıyorsa, orada silahlı insanlar varsa arkadaşlar -silahlı çatışma değil- silahlı insanlar oradan çıkacak, o bayrak da oraya Bursa'daki gibi dalgalanacak şekle gelecek ve ondan sonra da her vatandaşımıza her türlü hizmeti sunmaya hazırız. Bu konuda da nasıl yorumlarsınız onu bilemem ama bu ülkenin sokaklarında Silahlı Kuvvetlerin ve emniyet güçlerinin dışında bir başka silahlı güç varsa buna hep birlikte tavrımız dürüst olmalı, net olmalı, bu Meclisteki yeminimize sadık kalacak şekilde olmalı.

Evet, şimdi, TÜSEB Başkanımız Profesör Fahrettin Keleştemur...

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Halkın bayrak sorunu yok ama devletin Kürt sorunu var.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Aynen var.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Evet...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Terör sorunu var.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Terör sorunu var.

TÜSEB BAŞKANI PROF. DR. FAHRETTİN KELEŞTEMUR – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, muhterem hazırun...

BAŞKAN – Orada lütfen ön tarafa gelir misiniz?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Kürtlerin bir sorunu varsa terör de sorun, ben de bir Kürt olarak söylüyorum.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Kürtlerin PKK'yla sorunu var.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Türkiye'de Kürt sorunu var.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Kürtlerin hiçbir sorunu yoktur, Kürtlerin PKK'yla sorunu vardır. Senin de “var” demen hiçbir şeyi değiştirmez.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Var çünkü.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Olmayan şeye “var” diyorsunuz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – HDP'yle Kürtlerin sorunu var.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Kürtlere bak ihanet ediyorsun, Kürtleri sorunla aynı kelime içerisinde anıyorsunuz, bu Kürtlere yapılmış en büyük bir ihanet.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yahu üç yıl niye uğraştınız o zaman Şükrü Bey, üç yıl ne için uğraştınız?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Kürtlerin bir sorunu yok...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ekonomik sorunları mı görüştünüz de beklediniz üç yıl?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – ...Kürtleri sorunla aynı kelime içerisinde anmak Kürtlere yapılmış en büyük ihanettir.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yahu üç yıl ne için görüştünüz, ne için uğraştınız, niye yarım bıraktınız?

BAŞKAN – Arkadaşlar, arkadaşlar...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben değil siz yaptınız.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Tamam, biz yaptık.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ALİM TUNÇ (Uşak) – Burada rahat konuşamıyordunuz, konuşmayı sağlıyorsunuz bizim sayemizde.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Biz Kürtlerle devam ediyoruz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Bu konuşmaları, şurada açıkça her fikrinizi söyleyebiliyorsanız AK PARTİ...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yok, bedel ödeye ödeye konuştuk buralara geldik.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Ne “bedeli” ödüyorsun, adınızı bile söyleyemiyordunuz?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Cezaevi de gördük, işkence de gördük, buraya geldik, senin sayende mi geldik?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ALİM TUNÇ (Uşak) – AK PARTİ'nin yaptığı değişen dönüşümle kanunlarla geldiniz.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Onlar müdahale etti Sayın Başkan.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Kürt sorununu çözmezseniz nasıl çözüleceğinizi üç beş yıl sonra göreceksiniz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Çözüyoruz, çözüyoruz, sorun yok.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Terörü çözeceğiz.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Bu bir gerçektir, çözmezseniz...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sizlere rağmen kurtaracağız.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Size rağmen Kürt sorunu olmayacak Hanımefendi. Size rağmen çözdük zaten bugüne kadar.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Çözmezseniz nasıl çözüleceğinizi üç beş yıl da hepiniz göreceksiniz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Her şeyi size rağmen yaptık. (Komisyon sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Biz başlatmadık Sayın Başkan.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Evet, biz başlatmadık.

BAŞKAN – Arkadaşlar, hepinize diyorum, “arkadaş” sadece siz değilsiniz arkadaşım yani.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Çukurlara gömüleceksiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 73

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sen rüya görebilirsin, sen hayal görebilirsin, serbestsin.
HAMZA DAĞ (İzmir) – Çukurlara gömüleceksiniz merak etmeyin.
ALİM TUNÇ (Uşak) – 2002 öncesinde yapacaklarımıza hep “hayal” deniyordu, önce hayal kurulur ondan sonra gerçekler oluşur.
NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Böyle bir gerçeklik olmayacak.
BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, hepinize teşekkür ediyorum.
Teknik görüşmelerimize devam ediyoruz, teknik bir açıklama.
TÜSEB BAŞKANI PROF. DR. FAHRETTİN KELEŞTEMUR – Sayın Başkan...
BAŞKAN – Kendinizi tanıttın öncelütfen.
TÜSEB BAŞKANI PROF. DR. FAHRETTİN KELEŞTEMUR – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, bildiğiniz gibi Türkiye Sağlık...
BAŞKAN – Kendinizi tanıttır mısınız önce?
TÜSEB BAŞKANI PROF. DR. FAHRETTİN KELEŞTEMUR – Evet, ben Profesör Doktor Fahrettin Keleştemur, endokrinoloji profesörüyüm. 15 Haziran 2015 tarihinden beri Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığını yürütüyorum. Bildiğiniz gibi, Başkanlık 2014 Aralık ayında Kanun’laştı ve haziran ayından beri çok aktif bir şekilde teşkilatlanma süreci içerisindeyiz. Kanunen kurulması gereken 6 enstitü vardır, bunlardan 4 tanesi kurulmuştur.
BAŞKAN – Arkadaşlar, çok yoğunluk var
Bakın, bir soru sorduk bir cevap alıyoruz ama kimse dinlemiyor.
Buyurun Hocam.
TÜSEB BAŞKANI PROF. DR. FAHRETTİN KELEŞTEMUR – Estağfurullah.
6 enstitüden 4’ü kurulmuş, aktif bir şekilde çalışmaya başlamıştır. 2 enstitünün de kurulma aşaması hızlı bir şekilde devam etmekte.
Bir sayın milletvekilimizin bir sorusu üzerine konuya açıklık getirmek istiyorum. Tabii, aynı işi farklı kurumların yapmamaları gerekir. Şu anda sağlık birimleri ile ilgili AR-GE fonlaması ve AR-GE çalışmasını TÜBİTAK yapmaktadır. TÜSEB’in altyapısı tamamlandıktan sonra artık AR-GE fonlamalarını ve AR-GE araştırmalarını TÜSEB yapacaktır.
Şu anda bu 4 enstitü aktif olarak şunları yapıyor: Çok kısaca özetleyeyim. Bilindiği gibi, aşı ve ilaç konusunda Türkiye büyük oranda dışa bağımlıdır. İlk olarak yaptığımız Türkiye’deki aşı, plazma ürünleri ve ilaçla ilgili bilgi birikimimiz nedir, üniversitelerimizin altyapısı nedir; bu konularla ilgili çalışmalar yürütüyoruz ve aşıyla ilgili, plazma ürünleriyle ilgili öyle sanıyorum ki Türkiye son defa yurt dışı alımı yapıyor çünkü bununla ilgili yeteri kadar altyapı olduğunu gördük ve bunların üretimiyle ilgili çalışmalara başlıyoruz.
Diğer önemli bir husus, bu “kişiyeye yönelik tıp uygulaması” diye yeni bir kavram var tıpta, hem bu tıp eğitimi hem de hasta tedavisini yakından ilgilendiren bir konudur. Bu konuyla ilgili de Türkiye geç kalmış sayılmaz. Bununla ilgili olarak da uluslararası ilişkilerimiz devam ediyor. Sayın Bakanımızın belirttiği gibi, Yale Üniversitesiyle bir anlaşma yaptık. Bu kısaca şöyle: Artık bütün insanların ileride dosyalarında kendi sağlıkla ilgili bilgileri olduğu gibi genomik yapılarıyla ilgili bilgiler de olacak ve tedavileri ona göre yönlendirilecektir. Bu çok acil olarak kanserde uygulanmaya başlanmıştır. Birçok Avrupa ülkesiyle birlikte Türkiye de bu konuda gerekli adımları TÜSEB aracılığıyla atmaya başlamıştır ve Yale Üniversitesiyle yaptığımız bu araştırmada çok sayıda araştırmacı yetiştirilecek ve bu kişiyeye yönelik tıp uygulamasına Türkiye de geçecektir.
Yine belirtildiği gibi, Türkiye Genom Projesi, Türkiye’nin cumhuriyet tarihinde sağlık alanında gerçekleştireceği en büyük projelerden birisi olacaktır. Yaklaşık 100 bin kişinin genomik profili çıkartılacak ve bu Türk bilim insanları tarafından yapılacaktır çünkü her toplum kendi genomik yapısını kendi bilim adamları tarafından yapmalıdır. Bu gerçek doğrultusunda ilk toplantımızı da bu hafta yapıyoruz. Türkiye’deki genomla ilgilenen bütün Türk bilim insanlarını topluyoruz ve bu projeyi yakın zamanda hayata geçireceğiz. Eğer bir eksikliğimiz olursa yurt dışındaki başta Nobel ödüllü bilim adamımız Aziz Sancar olmak üzere diğer bilim adamlarımızdan da faydalanacağız. Onlarla ilgili de görüşmelerimiz devam ediyor.
Çok kısa bir süre içerisinde, birkaç yıl içerisinde Türkiye’de çok üniversitemizde ve diğer kurumlarımızda modern araştırma merkezleri göreceksiniz. Bunlar yurt dışındaki Türk bilim insanlarıyla anlaşarak yapacağımız yeni bir model doğrultusunda bilginin bir transferi şeklinde olacak ve bunların da başında nörobilim, beyin araştırmaları gelecektir.
TÜSEB (Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı) cumhuriyet tarihindeki en büyük projelerden birisidir. Ben, burada emeği geçen bazı milletvekillerimizin de olduğunu anlamış bulunuyorum. Hepsine çok derin şükranlarımı arz ediyorum. Gerçekten Türkiye’nin ilaçta, sağlıkta dışa bağımlılığını azaltacak büyük bir projedir. O bakımdan tekrar teşekkürlerimi sunmak istiyorum.
Söz verdiğiniz için, Sayın Bakanım, size de şükranlarımı arz ederim.
BAŞKAN – Teşekkür ederim.
Sayın Bakan, lütfen buyurunuz.
SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Müsteşar Bey Sağlık Bilimleri Üniversitesi, bir de Sayıştay raporlarıyla ilgili...
BAŞKAN – Sayın Gümüş, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 74

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI PROF. DR. EYÜP GÜMÜŞ – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok değerli üyeler; ben Eyüp Gümüş, Sağlık Bakanlığı Müsteşarıyım.

Sayıştay denetimiyle ilgili, malumunuz, kurumlarımız, üç yeni kurumumuz 660'la beraber kuruldu, yapılanmasını tamamladı. Bu kurumlarla ilgili denetimlerde, özellikle birinci planda Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumumuz Sayıştay denetiminde mali bulgu saptanmamıştır. Performans denetimi kapsamında 5 bulgu yer almaktadır. Nihai denetim raporunda bu bulgulardan verilen cevaplar neticesinde bulgu sayısı 4 olarak yer almıştır. Bu hususlar çerçevesinde 2015 ve 2016 yılı içerisinde kurum stratejik planı yenileme çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca 2015 ve 2016 yılı performans programı bu doğrultuda hazırlanarak kamuoyuna duyurulmuştur.

Yine 112 Acil sistemimizle ilgili Sayıştay denetimimizde 112 Acil sağlık hizmeti sunumunun faturalandırılmaması gereken hizmet bedellerine ilişkin faturalandırma yapıldığı ve bu personele yetersiz ek ödeme yapıldığı hususu vardır. Bu bulgu kapsamında 112 Acil tarafından verilen hizmetlerin bedelinin ödeneceğine dair SUT'ta hüküm bulunmamaktadır ancak bu hizmetlerin bedeli SUT'ta belirlenmemiştir. Bu sebeple hizmetlerin faturalandırılması 3359 sayılı Kanun'a istinaden belirlenen fiyat tarifesi üzerine yapılmaktadır. Bu kapsamda personele herhangi bir ödeme, ek ödeme yapılmamıştır. Bu konunun çözümüyle ilgili Sosyal Güvenlik Kurumuyla birlikte çalışıyoruz. Bunu neticelendireceğiz.

Halk Sağlığı Kurumumuzla ilgili 2014 Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan muhasebe uygulamalarıyla ilgili gerekli düzenlemeler yapılmıştır. "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" başlıklı maddesinde yer alan iki bulguya yönelik "Kurum tarafından yapılacak düzenlemelerin izlenmesi" şeklindeki değerlendirmeye atfen gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuyla ilgili 2014 yılı için Performans Denetim Raporu'nda yer alan dokuz adet bulgu cevaplandırılmıştır. Bundan sonraki süreçte Sayıştay tarafından cevabımız yeterli karşılanmış olup hiçbir bulgu izlemeye alınmamıştır.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün değerlendirilmesinde ise alınan cihazlarla ilgili herhangi bir mali sorun Sayıştay tarafından saptanmamıştır. Bütün yapılan alımların kuralara uygun olduğu belirlenmiştir.

Sağlık Bilimleri Üniversitemizle ilgili şu ana kadarki çalışmalarımızda 55 adet eğitim araştırma hastanemiz, üniversite afiliasyonunu tamamlamıştır. Burada şu andaki çalışmamız itibarıyla rektörlüğümüz bu eğitim araştırma hastanesindeki eğitim kadrolarının, akademik kadroların değerlendirmelerini yapmaktadır. 1.800 kadromuzun şu anda ihdası yapılmıştır ancak bu afiliasyonla ilgili bazı hususlarda sorunlar yaşıyoruz. Bizim şu ana kadarki tecrübelerimizde Bakanlığımız hastanelerinin üniversiteyle afiliasyonunda sorunlar vardır. Bunda bazı düzenlemelerle ilgili çalışmalar tamamlandı. Yasal düzenleme gerekecek. Bu çalışmalar tamamlanmıştır.

İlk etapta üniversitenin amacı, özellikle doğu, güneydoğudaki veyahut daha doğuda bulunan eğitim araştırma hastanelerimizin afiliasyonu gündeme alınacaktır. Diyarbakır, Van, Erzurum, Adana, Şanlıurfa, Samsun, Trabzon, Elâzığ üzerinde çalışıyoruz. İlk atamalar bu bölgedeki eğitim araştırma hastanemize olacaktır.

Bu arada, yine, Sağlık Bilimleri Üniversitemiz, TÜSEB'le birlikte, özellikle 55 eğitim araştırma hastanesinin bütün birimlerinin AR-GE merkezi olarak kullanılması konusunda işbirliği yapmaktadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir dakikanızı alayım.

Sayın Kuşoğlu'nun Sayın Müsteşarımıza bir sorusu olacaktı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Bakanım, siz de cevaplayabilirsiniz.

Sabah konuşmamda belirtmiştim ya, şu 300 bin bisiklet alımı var, onun T cetveline işlenmesi var. Hâlbuki o sonuçta dağıtılmak üzere alınıyor.

Bir de "Neden E cetvelinden alınıyor yani neden siz alıyorsunuz?" diye sormuştum.

Aynı şekilde diş fırçaları ve diş macunları var. Bunların alımıyla ilgili sıkıntı olacaktı. Bir de onunla ilgili cevap verebilerseniz memnun olurum. Miktarını bilmiyorum tabii diş fırçası ve diş macununun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bisiklet 300 bin. Bir de onunla ilgili bilgi verirsiniz memnun olurum.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim arkadaşlar.

Sürem... Olabildiğince hızlı gitmeye çalışacağım ama öncelikle yine genel birkaç konu başlığını bütününü ilgilendirdiği için... Üçlü yapıyla ilgili her iki taraftan da bazı -sistemle ilgili- eleştiriler geldi. Bunun üzerinde çalışma yapıyoruz. Özellikle Halk Sağlığı Kurumunun güçlenmesi, koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlenmesini de öncelikleyen bir yapılanma çalışmasını bu önümüzdeki bir ayın içinde tamamlayıp inşallah huzurlarınıza getirmeyi hedefliyoruz ve burada karmaşık bir yapıdan ziyade alanlarının dinamiklerini güçlendiren bir yapıyı umarım hep birlikte daha iyi şekilde şekillendiririz.

Emeklilik, yıpranma, sağlıkta şiddet, yine üzerinde çalıştığımız konular. Bu anlamda da önümüzdeki dönemde, hele hele bütçe çalışmaları sonrasında bunları hızla şekillendirip Medise getirebilirsek... Buna gayret içinde olduğumuzu ifade etmek isterim.

2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'yla ilgili Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına 18 milyar 674 milyon TL ödenek verilmişti. Yıl içinde ek ödenekle bu rakam 19 milyar 898 milyon TL'ye ulaştı. Bunun 19 milyar 499 milyon TL'si harcandı. Personel giderlerindeki harcama 15 milyar 340 milyon, diğer cari giderler 1 milyar 879 milyon, burada en fazla aile hekimliğine 663 milyon, aşı alımına da 504 milyon gibi harcamamız olmuş. Yatırım giderleri de 2 milyar 280 milyon şeklinde.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 75

Sayın Bülent Kuşoğlu'nun araçlarla ilgili, ambulans dağıtım kriterleriyle ilgili... Yanılmıyorsam geçtiğimiz yıl ambulans dağıtım sayıları ve kriterleriyle ilgili, bütün milletvekillerimize illeriyle ilgili dağıtım sayıları ve kriterleri listesini gönderdik diye biliyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Gelmedi Sayın Bakanım, söylediniz ama gelmedi.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Bu yıl yine 850 ambulans dağıtımının kriterleriyle birlikte bütün milletvekillerimize...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bir de Halk Sağlığının var ya, kamu hastanelerinin de ilave olarak var.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Onların da ama özellikle ambulansın kriterleri... Halk Sağlığının az önce sunumda söyledim. Mesela 150 araç dağıtacağız. Orada daha fazla nüfus ve nüfusun... Farz edelim Şanlıurfa'ya da beklentilerimize göre araç sayısı artabiliyor, azalabiliyor. Edirne'ye yalnız nüfusa göre kriter koyduk mu farklı oluyor. Bölgelerin ihtiyaçlarına göre planlamalar... Onların notlarını da sizlere ek olarak veririz.

Evde sağlık hizmetleri alanında yapılan çalışmalar nelerdir? Halk Sağlığı Kurumu olarak... 12 pilot ilde evde sağlık hizmetleri konusunda çalışmalar yaptık. 650 araç yaklaşık 2 bin personelle tüm ülkemize yaygınlaştırılmış ve 2016 yılı içinde 60 milyon TL ödenek ayırmış durumdayız. Evde sağlık hizmetlerini önümüzdeki beşli yıllarda yaygın bir şekilde, kriterleri, ilkeleri, çerçevesi daha da netleşmiş bir şekilde geliştirmeyi hedeflediğimizi de ifade etmiş olayım.

Uyuşturucuya ilgili -şu anda arkadaşlardan o rakamları istemedim ama- Türkiye'deki yükselme veya artış...

Arkadaşlar, çok avantajlı bir durumdayız gelişmiş ülkelere göre, Batı ülkelerine göre çünkü uyuşturucuda bizim şu anda geldiğimiz rakam gelişmiş ülkelerin çok altında. Dolayısıyla burada hızı kesebilmek veya önünü alabilmek bizi çok başarılı hâle getirecektir ama genç nüfus, gittikçe bireyselleşen yaşam tarzı, parçalanmış aileler ve özellikle bu sentetik kannabinoidler (bonzai) türlerinin kimyasalını hızla birini çıkartıp birini koyarak çeşitlendirebiliyorlar, çok ucuz mal edebiliyorlar, çok kolay merdiven altı yapabiliyorlar. Orada çok ciddi zorluklar var ama narkotimlerin devreye girmesi...

İki başlığı çok önemsiyoruz. Biri önleyici tedbirler; o İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı. Bizim de koruyucu tedbirler. Yani aileye Alo 191 ile olabildiğince 30 kişilik Bilim Kurumu uzman heyetiyle de burada ailenin güven duyarak... Çünkü bu savcılığa gidecek, oğlum, kızım, neyse, yakınım, eşim deşifre olacak diye tereddüd de... Bunu bağımlılığa dönünceye kadar gizleme gibi bir durum var. Bağımlılığa dönüşmeden önceki süreçte biz normal bir hasta gibi onun yanında olabilmek ve onu oradan alabilmeyi başarabilmek için aile hekimlerimizi ve psikiyatri uzmanı olan kliniklerimize de bunların... Günlük veya haftalık takip edilen hastalar desek onlara hastalar gibi... Yani AMATEM'leri çoğaltarak... Evet, orada ihtiyaçlarımız var, orada planlamamız, sayıyı artırıyoruz ama önleyici tedbirleri ve koruyucu tedbirleri güçlendiremezsek çok sayıda AMATEM yapmak zorunda kalırız diye de tereddüdüm var. Dolayısıyla ilk basamağı çok daha güçlü hâle getirmeyi hedefliyoruz.

Yine aşı alımları konusunda Kamu İhale Kanunu kapsamında bir yıllık ve üç yıllık olarak yapılmakta. Tesis kurdurmak ve yerli üretimi teşvik amacıyla 663'ün verdiği yetkiye dayanarak kamu ihale mevzuatıyla, yedi yıllık difteri, tetanoz aşısı alımı yapılmıştır. İnşallah önümüzdeki dönemde birçok gerek ilaçta gerek tıbbi teknolojide -yine yanılmıyorsam Erhan Bey söylemişti Samsun'daki kümelemeler gibi- buralarda bizim yedi yıl alım garantili süreçlerle hem teknolojinin gelişmesi hem de yerli sanayicinin yatırımını güçlendirmesini şimdi Bilim Sanayi Bakanlığımızla birlikte şekillendiriyoruz. Önümüzdeki üç-dört ay içinde farklı alanlarda ihale süreçlerini gerek ilaçta gerek tıbbi teknolojide gündeme getireceğimizi ümit ediyorum.

Sayın Yıldırım'ın "Sağlık personeline yapıldığı iddia edilenlerle ilgili haber kaynağınız..."

Değerli arkadaşlar, bizim haber kaynağımız 112 ve komuta merkezlerimiz ve resmî kurumsal yapılarımız. Hepsini kayıt altında. Özellikle 112 komuta kontrol merkezimizin her tür çağırısı anından itibaren kayıt altında. Dolayısıyla, haber kaynaklarımız kendi yasal, kurumsal yapılarımız.

Sayın Lale Karabıyık... Lale Hanım gitti herhâlde. "Mudanya Devlet Hastanesi şehrin dışında. İşte, gece 12'den sonra yol uzak veya 35 lira." Gece 12 veya akşam 10'da Mudanya Devlet Hastanesine veya herhangi bir hastaneye hastalarımızın neredeyse yüzde 100'ü ambulansla gidecek hastalar. Yani gecenin 12'sinde, 1'inde normal hasta değildir ki. Ama arkadaşlar, hastanelerin ulaşımı ve şimdi artık otopark altyapısı, geniş nitelikli olması, gelecek en az yirmi yıla hitap etmesi, şehrin merkezinde öyle imkânları ne yazık ki yakalayamıyoruz. Dolayısıyla 112'lerin on dakika içinde hastayı aldığı ve ulaştırdığı koşullarda "Gece 12'de, işte, 35 lira taksit parası." demek hele hele Mudanya'da çok istisnai olabilir. Ama, yani, her şeyin ideal olabileceği bir imkân ne yazık ki yok.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakan, ateşi çıkan çocuk ambulansla mı gider? Çok hasta ambulansla gider acile. Karnı ağrır, ateşi çıkar çocukların. Bu çocuklar ambulansla gitmez ki Sayın Bakanım.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Aytuğ Bey, vелеv ki o ihtiyacı oldu ama, yani, hastanenin fiziki mekânlarına şehrin merkezinde ideal arsayı bulamadıysak...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – O ayrı konu Sayın Bakan, ben ona bir şey demiyorum.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Onun için diyorum. Yani burada...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Siz diyorsunuz ki: "Ambulans götürüyor," Hayır, işte, her durumda ambulansla gidilmez ki hakikatte maalesef.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, Aytuğ Bey, biz "Hastanelerimize en az 20 dönüm yer olsun." diyoruz. Bu doğru mudur kriter olarak? "Otoparkı olsun." Doğru mudur? Şehrin merkezinde bulabilmemiz her zaman mümkün müdür? Dolayısıyla onları da söyledim ama gece 12'den sonra yine "Alo" dendiğinde ambulanslarımız geliyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 76

Yine Leyla Hanım'ın "Özel sağlık harcamalarının gayri safi yurt içi hasıla payı 2013'te... Hani, özel sektöre kayıyor, özel sektör destekleniyor..."

Değerli arkadaşlar, 2013'te 5,5 iken 2014'te 1,5 iken 1,2. Şimdi bu kadar nitelikli yatak yaparken, özel sektörden daha güçlü yapıların peşinde koşarken, anlamakta zorlanıyorum, sağlık nasıl özelleşiyor? Yani 90 bin yatağı bu ülke "90 bin yatağı nitelikli yatak yapacağım." diyor. Hasta başına yaklaşık 170 metrekare kapalı alanlar düşen, kapalı otoparklarıyla ve ileri teknoloji, tıbbi teknolojiyle donatılmış hastaneleri yapan bir anlayış özel sektörü nasıl teşvik ediyor? Onu da anlamakta açıkçası zorluk çekiyorum.

Birkaç arkadaşımızdan yine geldi, doktor kadrolarının yönetici olduğu. Şu anda bizim kamu hastanelerinde toplam 8.500 civarında yöneticimiz var. Bunların içinde hekim sayısı 1.753, 838'i başhekim. Zaten başhekim her halükârda hekim olacak. Onun dışında, başhekim yardımcısı olarak da 915, toplam 1.753 hekim sağlık yöneticisi olarak görev yapıyor. Bu sistem ne olursa olsun bu sayının altında olması zaten mümkün değil. Ha, "genel sekreterler" diyorsak, burada da sayı toplam olarak 87. Dolayısıyla, burada önemli olan dinamik hizmetler. Sağlık dinamik bir yapı, yirmi dört saati. Bayram sabahı 7'de kimse "bayram" demiyor. Kimse derken, hasta "bayram" demiyor, diyemez çünkü. Doğum yapacak anne "bayram" demiyor, "doğum" diyor, yılbaşı gecesi "doğum" diyor. Dolayısıyla burada dinamik bir yapıya ihtiyacımız var. Ama hekimler yönetimde istihdam ediliyor. Zaten sistem ne olursa olsun bu sayının altına indirebilme şansımız yok.

Yine "Bu paket ücretlendirmelerde laboratuvar tetkikleri çok isteniyor." deniyor. Laboratuvar tetkikleri için ilave para alınmıyor. Paketin içinde bunlar. Dolayısıyla, laboratuvar tetkikleri paketin içinde olduğu için "Buradan dolayı artıyor." demek yanlış bir bilgi. Onu düzeltmek istiyorum.

Mehmet Bey, Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Buyurun Sayın Bakanım.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Evet, yatırımlar hakkında. "Yine yapılan yatırımlarla kamu-özel iş birliği kapsamında yapılan yatırımlar arasında, kamu-özelin yirmi beş yıllık dönemini de göz önüne alarak projeksiyon yapıldığında, herhangi bir fark olmadığı bizim açımızdan görülmektedir." gibi bir kısa... Kamu olarak bizim yaptığımızla, kamu-özel olarak yaptığımızla ve yirmi beş yıllık bir periyoda yansıttığımızda anlamlı bir fark olmadığı yönünde bürokratlarımızdan gelen...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben size o rakamları başta vermiştim. Getireceğim, o bürokratlar istifa edecek mi? Ben edeceğim. Söz veriyorum herkesin önünde. Vallahi de istifa edeceğim, billahi de istifa edeceğim.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Peki. Erhan Bey'i de hakem yapacağız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, Erhan Bey'e gerek yok, siz olun hakem. Ben göstereceğim.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Ben ekonomist değilim, onun için hakem olamam.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bakın, eğer yoksa, ben yemin ederek söylüyorum, istifa edeceğim. O arkadaşlar bürokrasiden istifa edecek mi?

BAŞKAN – Sayın Günel, siz bize lazımsınız, Komisyona lazımsınız siz.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Değerli arkadaşlar, bakın, ben bunu defaatle burada söyledim. Buradaki tartışmayla bu işin içinden çıkamayacağımızı geçen yıl da, önceki yıl da söyledim. Bunu birlikte...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok bilmek ama ayrı, başka bir şey. Bu tamamen dalga geçmek gibi bir şey. Vakti yok olur mu yani?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, tabii, burada uzamasın diye... Zamanım da yok ama sonuçlandırabileceğime inansam, uzatmaya da... Ama burada sonuçlandırabileceğimize inanmıyorum. Ama her zaman bunun açık analizini yapmak için de ortam hazırlamaya hazır olduğumu söylüyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben ayrıntılı rapor sunacağım.

Peki, diğer yatırım...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Sağlık turizmi koordinasyonu...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Normal sizin kamu yatırım programında olanlardan biten ne kadar demiştim, hedefe ne kadar yaklaştınız?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, "Bu sağlık turizmiyle ilgili koordinasyonda bir sorun var." dendi. Geçtiğimiz 2015 yılbaşı itibarıyla sağlık turizmi koordinasyonunu Başbakanlık Sağlık Bakanlığına verdi. Ama bu koordinasyonla çalışmalarımızı getirdiğimiz bir nokta, yine sağlık turizminin Bakanlık veya bürokrasi dışı ortak bir yapıyla yönetilmesinin daha doğru olacağı gibi bir kanaatimiz var. Yasal düzenleme hazırlıklarımız var birkaç, daha tartışma boyutunda. Bu "Sağlık Bakanlığı sağlık turizmini yönetsin veya Kültür Bakanlığı yönetsin"le olacak bir iş değil. Yani özel sektör var, üniversitelerimiz var, farklı bölgelerimizin farklı özellikleri ve öncelikleri var. Bunları uluslararası boyutuyla başarabilecek bir yapıya, mesela TÜSEV gibi bir yapıyı nasıl kurduysak buna benzer bir yapıya da, yine Türkiye'nin bu alandaki geleceğini belirleyecek bir yapıya ihtiyaç olduğu kanaatindeyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Makul olanda hemfikir olabiliyoruz, makul olunca.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – "Antibiyotik ve analizleri hakkında akılcı ilaç kullanımı" konusunda: 2013 antibiyotik kullanımında yüzde 34, 2014 yılında 31,5, 2015'te de 30,7. Yani özellikle antibiyotikte ve ağır kesicilerde de yüzde 43'ten 40'ı yakalamışız. Arzu ettiğimiz nokta değil, "başarı" diyebileceğimiz bir nokta değil ama önümüze aldığımız, daha güçlü olmamız gereken bir nokta. Keşke sezaryen rakamlarını da buna benzer sunabilsem, "Orada da bir başarı yakaladık." diyebilsem.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 77

Yine Gamze İlgezdi'nin sorusu: Elektronik kart sistemleri tüm dünyada kan grubu, alerji ve önemli hastalık bilgisi dışında sağlık bilgisi taşımamakta. Bu kartlar merkezî sistemden hasta verilerine erişmek için doğrulama yapmak amacıyla kullanılmaktadır. Tüm sağlık verisinin kartta depolandığı ve böyle bir sistemi kullanılabilen bir ülke yok.

Değerli arkadaşlar, hiçbir hastanın adı, soyadı bize lazım değil ama hastalığıyla ilgili verileri analiz etmeye ihtiyacımız var. Dolayısıyla hangi hastalığı, hangi mevsimde, hangi yaş grubunda, ne kadar veya Urfâ'da bu kadarken Trabzon'da hangisi, ne kadarı, kıyaslamayı Bakanlığın yapamadığı bir sistemde biz gelecek sağlık politikalarımızı geliştiremeyiz. Dolayısıyla bu verilerin Bakanlığa gelmesi önemli. Benim o kişileri görmemem lazım. Bununla ilgili ne tedbir alınacaksa alınmalı. Buna da benim itirazım olmaz. Ama "E-Nabız"ın şöyle bir şeyi var: Bakınız, işte, tetkik fazlalığı. Ya, bugün insanlarımızın hemen hemen neredeyse yüzde 50'si hareketli yaşıyor. Ya, MR'ı bugün Ankara'da çektiğin, bir on beş gün sonra İstanbul'da ihtiyacım olduğunda benim elimdeki o "E-Nabız" da o MR'ımın raporu da var, görüntüsü de var. Dolayısıyla doktoruma hangi bilgiyi, ne kadar... Orada, kredi kartınız gibi. Kredi kartınızdan ne kadar harcama yapıyorsanız, buradan da hangi bilgiyi ne kadar vermek istiyorsanız doktorunuza o kadar veriyorsunuz ama ondan sonra, "Ya, bu bilgileri Sağlık Bakanlığı satacak." Arkadaşlar, o zaman hiçbir şeyi yapmamamız lazım. Yani o zaman da onu yasalarla sınırlandırabildiğimiz kadar sınırlandıralım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sattı ya Sayın Bakan. Ucuza satmıştı.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Değerli arkadaşlar, şimdi...

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Bakanın vaktini çalışıyorsunuz.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Ama değerli arkadaşlar, şimdi, bununla ilgili her türlü tedbir önerinize açığız.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Öneri yapardım ama güvensiziz yani. Sattı çünkü Faruk Çelik.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yoksa biz taş devrini savunmuyoruz.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Sayın Aytuğ Atıcı, ya yapma gözünü seveyim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sattı mı, satmadı mı?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Yapma gözünü seveyim. Şimdi polemige girmeyelim. Bak, millet bize on üç yıldır güveniyor ya, on dört yıldır güveniyor. Bu millete biz yanlış yapmadık, yapmayız. Ha, hatası olan, eksik olan... Bunlara da yasalar ne gerekiyorsa yapsın. Ama, yani, "Güvenmiyoruz." "O zaman ben de size güvenmiyorum." desem olur mu? Bak, biraz sonra... Şimdi, bakın, şuradaki analizi yanlış yaptığınızı söyleyeceğim şimdi. Burada "yanlış bilgi" diyorsunuz, "yanıltıcı bilgi" diyorsunuz. Bakınız, şurada "yanlış bilgi, yanıltıcı bilgi" dediğiniz,

TÜİK verileri.

Asla burada erkeğin altı boş.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – TÜİK'e güvenmiyoruz zaten.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Haydeee... Arkadaşlar, o zaman ne konuşacağız? O zaman da diyeceğiz ki: "Vatandaş kime güveniyorsa işi o yapacak."

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – TÜİK hakkında da bir sürü şey...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – İstersen TÜİK olsun, ben kaynak olarak sizin kitabınızı gösterdim Sayın Bakan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, temel mantık hatanız şurada: Siz bize güvenmek zorunda değilsiniz, biz size güvenmek zorundayız, siz ülkeyi yönetiyorsunuz, veriler sizde, bizde değil. O yüzden bu kadar basit bir mantıkla hata yaparsanız...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Tamam, teşekkür ederim, bizim de istediğimiz bu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Güven sağlayın. Yani oy verenlerin güvenmesi yetmiyor, yüzde yüzün güvenmesi gerekiyor Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, yine Nursel Hanım'ın bu numune, mahkûm koşullarıyla ilgili. Bakanlığımızca yapılan yeni sağlık tesisleri ve hizmet binalarında hastane rolü ve yatak sayısı ile orantılı bir şekilde ve Adalet Bakanlığı kriterlerine uygun tutuklu ve mahkûm tedavileri yapılmakta.

Bebek ölüm hızı, yine, Nursel Hanım'ın sorusu. 2011 yılı 7,7; 2012 yılı 7,4; 2013 yılı 7,8; 2014 yılı 7,6; 2015 yılı 7,5 kesin değil, son ayın rakamlarını bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin sağlıkta geldiği bir noktada şu anda bir basamak daha yukarı çıkmadığımız sürece biz 7 merkezli bir noktaya takıldık. Bu fiziki mekânlar yoğun bakım yatak sayısı değil yenidoğan yoğun bakım uzmanı. Ülkemizde kaç tane yenidoğan yoğun bakım uzmanımız var? Bunu hekim açığının 20 bin uzman hekiminin olduğu bir ülkede... Şu anda Almanya'nın yoğun bakım yatak sayısı Türkiye'nin yoğun bakım yatak sayısı aynı. Bizim yoğun bakım yatak sayımızda sorun yok, uzmanında sorun var ve yardımcı uzman hemşiresinde sorun var. Bu sorunu çözemediğimiz sürece biz burada takılıp kalacağız. Birbirimizi suçlayarak bir yere gelemeyiz. Şimdi 7,2'yi çözecek olan yenidoğan uzmanlarıdır. Yenidoğan yoğun bakım uzman sayımız Diyarbakır'da sıfır, Van'da sıfır, arkadaşlar, neticede bu "Dışarıdan 300 bin kadro bekleyen var, hadi onların 30 binini alalım." diyerek olmuyor ki. "Hekim fazlası bu ülkede var." diyenlere yine bu fotoğrafı sunmak isterim. Yeni doğan uzmanını, yoğun bakım uzmanını hepimiz istiyoruz. Çocuk hematoloğunu istiyoruz, çocuk onkoloğunu istiyoruz, bütün bunlar hakkımız mı hakkımız ama bunu istiyoruz, bina yapmak gibi, cihaz almak gibi değil ki. Dolayısıyla bu realiteyi bilerek konuşmalıyız. Ha ben burada oturmuşum ha Cüneyt kardeşim oturmuş. Yani burada, orada otururken farklı konuşmayın. Bu anlamda üniversitede sorun yoğun bakım yatağı sayısında değil. Şayet hekim açığını kapatamazsak, şayet uzman açığını kapatamazsak üniversitelerimizdeki de, bu alanlar bir süre daha böyle gidecek. İlk

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 78

defa bu yıl 2.500 fazla hekim geldi, ilk defa bu yıl, normali rutin dışı, 5 bin, 7.500 geldi. Gelecek yıl 9 bin gelecek. Gelecek yıldan itibaren bu rahatlamaları hep beraber yakalayacağız ama 20 bin açığın kapanması demek önümüzdeki en az beş yıl demektir. Ama rakamlarla asla oynamadık. Bir de yine Tabipler Birliği'ni de burada, açıkçası üzdüm. Dünya Sağlık Örgütü'nün kabul ettiği rakamlar arkadaşlar bunlar, yapmayın ya, yapmayın! Yani Bursa'da mezarlıkta bebek var. Ya bu dakikası dakikasına kayıtların olduğu, doğumların olduğu, kimin yaşayıp kimin yaşamadığını kim sümen altı edebilir ya? Bir tane örneği çıkaramaz onu iddia eden arkadaşım. Ama bunlar ondan sonra kalkıp da... Arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşuyoruz! Bu kadar afaki, bu kadar bilimden uzak, bu kadar veriden uzak, hele hele Türk Tabipler Birliği gibi bir yapının... O yapının üyesiyim, olmaya da devam edeceğim. Ama arkadaşlar, ne olur ya, kötüleyeceğim diye bilimi de, kendi saygınlığınızı da yıpratmayın yapmayın, yapmayın gözünüzü seveyim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - O rakamlar projeksiyon mudur, değil midir, bir arkanıza sorun. Hepsi projeksiyon.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Hayır değil. Hepsi tek tek doğum sayılı. Anne ölümleri projeksiyon olabilir mi Aytuğ Bey?

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Bebek ölümlerinden bahsediyoruz Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Bebek ölümleri projeksiyon olabilir mi Aytuğ Bey?

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Bebek ölümleri projeksiyondur.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Nasıl olacak projeksiyon ya? Aylık ölümler... Niye 2015 rakamını projeksiyon olarak veremiyorum?

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Çünkü kaç bebek doğduğunu bile hâlâ bilmiyoruz dediniz, tahminen 1 milyon 400 bin küsur.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Sen herhâlde çok eski CHP döneminde kalmışsın. Biraz polemik yapalım Allah'ını seversen ya. Yani bakın Aytuğ Bey "2015 rakamını net veremiyorum." dedim. Niye? Aralık ayı rakamları gelmedi diye ya.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) - Artışı nasıl açıklıyorsunuz Sayın Bakan? Bebek ölümleri...

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Sayın Bakan, Dünya Sağlık Örgütü Türkiye ve benzeri ülkeler...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, bakın ona tekrar dönmeyeyim.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) - Bebek ölümlerindeki artışı nasıl izah ediyorsunuz Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Onu izah etmiyorum. Bak artış varsa...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) - Çok özür diliyorum, Avrupa ülkelerinde artık bebek ölüm hızı sağlık göstergelerinde kullanılmıyor. Niçin biliyor musunuz? Sıfırlara, birlere indi. Hatta ne...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz lütfen cevaplarınızı tamamlayın.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, on dakikadır bunu izah ediyorum sayın vekil. Burada hekim açığımız varsa, fiziki mekân sorunlarımız varsa, bunlar ne diyorum, bu rakamlarda bir süre daha sabit... Bunu memnun olarak mı söylüyorum?

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) - Ama bunu siz ayarlayabilirdiniz.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Nasıl ayarlayacağız?

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) - Siz şu anda pratisyen hekimden kaç tane? Bu pratisyen hekimlerin bir kısmını istediğiniz alanlarda uzman olarak ayarlayabilirdiniz, on üç yıldır iktidardasınız Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, bir hekimin kaç yılda yetiştiğini...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) - Hayır, uzmanlıkta konuşuyorum.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Hekim açığının 30 bin olduğunu... Yapmayın gözünüzü seveyim, birbirimizi kandıracak polemikleri yapmayalım Allah'ınızı severseniz.

BAŞKAN – Sayın Yurdakul, müsaade eder misiniz, bakın. Arkadaşlar Plan ve Bütçe Komisyonunun üslubu bu değil.

Sayın Bakan buyurun siz.

Sayın Bakan son yedi dakika, bu şekilde gitmeyecek, kalanını yazılı cevaplarıdır. Yedi dakika sonra keseceğim.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Sayın Beyribey'in Kars'a 200 yataklı eğitim... Binanın güçlendirilmesine uygun olmadığına karar verilmiş. Kars Valiliğinden yıkım komisyonu dosyası sunulması istenmiş. Yapılan yatırım talebi 2017 yılı yatırım programında değerlendirilecek.

Ahmet Selim Yurdakul, Sayın Yurdakul, yine, bakın yıllara göre hastanede doğum oranı, toplam primer sezaryen oranları. Hastanede doğumu 2011 93,7; 2012 96,8; 2013 98,1; 2014 98; 2015 yine 96,9 -yıldızlı- 2010 ocak-kasım ayı verileri aralık ayı verisi olmadığı için şu anda...

ERHAN USTA (Samsun) – Sezaryen mi?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Hayır hayır doğum, hastanede yapılan doğumlar.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) - O soruyu ben sormadım.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜezzİNOĞLU (Bursa) – Hayır hayır, doğum, peşinden de sezaryen var.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) - Hayır, ben sormadım onu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 79

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) - Sezaryen doğum oranı 2011 46, 2012 48, 2013 50,1; 2014 51,1; 2015 51,9. Primer sezaryenler de 24,9; 24,6; 25,9; 26,3; 26,6.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Ben sezaryenle ilgili söylemedim, bunu başka milletvekili sordu herhâlde.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, biz cevabı almış olalım, siz devam edin lütfen.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – TÜİK tıbbi düşük, ölü doğum gibi verileri de kayıtlarına alıyor. Yine, “Bebek ölümleri TÜİK kayıtları neden Sağlık Bakanlığının kayıtlarına göre farklı?” Bu sizin sorunuz herhâlde.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) - Evet.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – TÜİK tıbbi düşük, ölü doğum gibi verileri de kayıtları içine alıyor. Dolayısıyla, TÜİK'in bebek ölüm rakamları bu nedenle yüksek çıkıyor. Yine Dünya Sağlık Örgütüne göre hesaplamaları bakanlık yapıyor.

Memnuniyet anketleri ile ilgili geldi.

Arkadaşlar, memnuniyet anketlerini bakanlık olarak biz yapmıyoruz. Bu verdiğimiz... Erhan Bey de sunumda görmemiş galiba, memnuniyet anketi sunumda var. Bunu TÜİK yapıyor, bu TÜİK rakamları, memnuniyet anketlerindeki.

ERHAN USTA (Samsun) - TÜİK'in yaptığını biliyoruz da...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Hayır hayır, bakanlık nasıl yapıyor diye bir vekilimiz onu sordu.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Muğla en güvencesiz il olarak gösterilmiş.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Ya Nurettin Bey Allah'ını seversen ya.

“Çalışan memnuniyeti anketi yapıyor musunuz?” Bakanlık olarak her konuda yılda iki sefer çalışan memnuniyeti anketi düzenli olarak yapılmakta, yapılan bu anket sonuçları verimlilik performans değerlendirmesinde önemli bir çarpan olarak kullanılmakta.

2014 ocak-aralık hasta memnuniyeti yüzde 90, çalışan memnuniyeti yüzde 79, 2015 ocak-haziran hasta memnuniyeti yüzde 94, çalışan memnuniyeti yüzde 75.

Evet, Aykut Bey “Sağlık tesislerinde hastalardan senet alınıyor mu?”

Hastalardan senet almaya yönelik herhangi bir uygulama bizde bulunmuyor ama özel sektörde var olduğunu duyuyorum. Üniversitede de olduğunu şimdi Müsteşar Bey söyledi.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Erdinç diyor ki: “Çalışan memnuniyetinde Plan ve Bütçe Komisyonu ikramlar az olduğu için çok memnun değil, dün Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ikramı daha kuvvetliydi.”

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Arkadaşlar, biz sağlığınız bozulmasın diye... Hele benim açımdan da yediden sonra zaten su ve çay dışında bir şey sağlık açısından tavsiye etmediğim için yapmıyorum da.

Şu anda Türkiye'de 83 toplum sağlığı merkezinde iş yeri hekimliği hizmeti verilmekte. Toplum sağlığı merkezi iş yeri hekimliği hizmetlerini daha da yaygınlaştırmayı ve etkili kılmayı hedefliyoruz.

Yine, Ceyhun kardeşimin Bulgaristan, Yunanistan, Balkanlarla ilgili sorusu. Şimdi, burada özellikle Türk soylu Balkanlardaki soydaşlarımız açısından kesinlikle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarımıza uygulanan ücretlendirme yapılıyor, bunu...

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Sorum onlara değil. Sorum onların akrabaları geldiğinde...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Fark etmiyor. Türk soylu Bulgaristan'dan, Makedonya'dan, Kosova'dan, Batı Trakya'dan gelen... Gelen demek yakınları veya yakını diyeyim, hiç kimsesi yok geldi. Türk soylu oradan bizim başkonsoloslukların, büyükelçiliklerin... Soydaş belgesini getiren herkese Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı SUT uygulamalarıyla ücretlendirme yapıyoruz son iki yıldır.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Balkan Göçmenleri Derneği...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) - Soydaş belgesi Lozan anlaşmalarında olan bir belge türü. Onu Balkanlardaki vatandaşlarla ilgili...

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Yasal bir statüsü var mı?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Lozan Anlaşması'nda olduğuna göre...

CEYHUN İRGİL (Bursa) - İç hukuku var mı?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – İç hukuku da oluşuyor işte.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Nasıl oluşuyor?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Soydaş belgesini getirenlere bu anlamda... Tabii ona girersek biz kendi özelimden de birçok yere gidebiliriz, o nedenle isterseniz ona ikili girelim bir başka zaman.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hep böyle, iade edeceğim, çay içeceğim, ikili konuşalım....

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Arkadaşlar, şimdi soydaş belgesinin izahını bu zamana...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Yok yok Mehmet Bey, ben Ulaştırma Bakanı için...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Gözünü seveyim yani.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Sonra baş başa...

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Hayır, bu konuyu baş başa değil, siz sordunuz ve cevabınızı veriyorum.

Yine, yurt dışında orada tedavisi mümkün olmayan 400 hastaya da yakınlarıyla birlikte yıllık sağlık hizmeti sunabilecek yasal düzenlememiz de var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 80

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ben fiilî olarak on beş dakika ilave etmişim ama yoğun istek var soruların cevaplanması için bir on beş dakika daha vereyim ben ama hızlı bir şekilde...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - 150 saat verseniz de...

BAŞKAN – Evet, o zaman çok teşekkür ederim değerli arkadaşlar.

Sayın Bakanım, cevaplar için teşekkür ediyoruz. Kalan cevapları lütfen yazılı olarak en kısa sürede Komisyonumuza ulaştırınız.

Değerli milletvekilleri, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutup oylatacağım.

Sağlık Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Sağlık Bakanlığı 2016 yılı bütçesi ile 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2016 yılı bütçesi ile 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2016 yılı bütçesi ile 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2016 yılı bütçesi ile 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türkiye Halk Sağlığı Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2016 yılı bütçesi ile 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2016 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Böylece gündemimizde bulunan bütçeler ve kesin hesaplar oylanmış ve kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun Sayın Bakanım.

Gündemimizde bulunan ikinci bölümde yer alan bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek için saat 21.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.07

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 81

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.08

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 18'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Dışişleri Bakanlığı bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Sayın Bakan, süreniz kırk beş dakikadır.

Buyurunuz.

II.- SUNUMLAR (Devam)

2.- *Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu*

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Çok teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlarımız; Bakanlığımın 2016 mali yılı bütçe tasarısının Komisyonunuzda görüşülmesi vesilesiyle arkadaşlarımızla birlikte huzurunuzdayım. Değerli Başkanım, bu vesileyle şahsım, Bakanlığım ve burada çalışan, burada bizimle beraber olan çalışma arkadaşlarım adına hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Dış politika gündemimizdeki temel meseleler ve izlediğimiz politikalar hakkında görüş ve düşüncelerimi sizlerle paylaşmaya çalışacağım. Öncelikle şunu belirtmek isterim: Dış politikamız vicdan ve insan odaklıdır. Etnik köken ve inanç ayrımı yapmadan insan haysiyetinin korunması için çaba sarf ediyoruz. Dünyanın her köşesinde haksızlıklara ve adaletsizliklere karşı sesimizi yükseltiyoruz. Yanlış “Yanlış” diyoruz. Yardıma ihtiyacı olan herkese elimizi uzatıyoruz. Terörle mücadele çabalarına destek sağlıyoruz. Yoksulluk ve çevre sorunları gibi meselelerde sorumluluk üstleniyoruz. Böylece, küresel barış, refah ve huzura katkı sunuyoruz. Bu tutum dış politikamızın ilkesel boyutunu oluşturuyor. Dış siyasetimizi aynı zamanda gerçekçi bir bakış açısıyla şekillendiriyoruz. Ülkemizin çıkarlarını ve güvenliğini esas alıyoruz. Edirne’den Kars’a bu ülkenin her bir vatandaşının hakkını savunuyoruz. Sınır bölgesinde yaşayan insanlarımızın kaygılarını gözetiyoruz. Yurt dışındaki vatandaşlarımızı asla yalnız bırakmıyoruz. Dünyanın dört bir yanında tüccarımızın ve yatırımcımızın yanındayız. Dış temsilciliklerimiz gurbetçimizin, turistimizin, iş adamımızın yurt dışındaki evidir. İlkesel ve gerçekçi dış politikamızı hayata geçirirken ikili düzeydeki dostluklarımızdan ve uluslararası iş birliği platformlarından da yararlanıyoruz. Kardeşlik bağına sahip olduğumuz ülkelere özel önem veriyoruz. Aynı zamanda, yeni dostluklar, ittifaklar kurmak için çaba harcıyoruz. Bölgesel iş birliği oluşumlarına ön ayak oluyoruz. Uluslararası platformlarda etkin roller üstleniyoruz. Ev sahipliği yaptığımız uluslararası etkinliklerle küresel gündeme yön veriyoruz.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, dış politikamızın genel çerçevesini arz ettim sizlere. Şimdi, bu vizyonu nasıl hayata geçireceğimizi ve geçirdiğimizi sizlere anlatmak istiyorum.

Ülkemizin coğrafi konumu pek çok meseleyle yakından ilgilenmemizi zorunlu kılıyor bize. 2002’den bu yana artan imkân ve kabiliyetlerimiz, ilgi alanlarımızı ve sorumluluklarımızı daha da artırdı. Bu çerçevede, Suriye krizinden enerji güvenliğine, uluslararası barış operasyonlarından çevre politikalarına uzanan geniş bir yelpazede son derece aktif bir siyaset izliyoruz. Sadece son iki hafta içindeki dış politika trafiğimizden birkaç örnek vermek istiyorum sizlere.

Sayın Cumhurbaşkanımızın Şili, Peru ve Ekvator’a yaptığı ziyaretlerin hemen öncesinde Sayın Başbakanımız Suudi Arabistan’ı ziyaret etti. Benim de katıldığım bu ziyaretlerin hemen ardından Amsterdam’daki AB dışişleri bakanları gayri resmî toplantısına katıldım. Sayın Başbakanımız Londra’daki Suriye Donörler Toplantısı’na katıldı ve arkasından Kazakistan’ı ziyaret etti. Dün Macaristan’a yaptığım ikili ziyaretin ardından, yarın da Münih Güvenlik Konferansı’na ve bu kapsamda yapılacak olan Uluslararası Suriye Destek Grubu toplantılarına katılacağım.

Dış politikamızı işte bu geniş coğrafyada sürdürüyoruz. Çok boyutlu siyasetimizin en önemli gündem maddesini ise yakın çevremizde yaşanan insani kriz oluşturuyor. Bu trajedinin başından beri vicdani ve ahlaki sorumluluklarımızı yerine getirmeye çalışıyoruz. Bunun gönül rahatlığı içinde olduğumuzu da söylemek isterim.

Açık kapı ve sınırdan geri göndermeme politikamıza kararlılıkla devam ediyoruz. Bu politikanın sürdürülmesi hem uluslararası hukuk hem de insani yükümlülüklerimiz açısından bir zorunluluktur, önemlidir. Ülkemizdeki Suriyelilerin sayısı bugün 2,5 milyona ulaştı. Iraklılar ise 200 bine yaklaştı. Dünyada en fazla sığınmacı barındıran ülke Türkiye’dir. 26 geçici barınma merkezindeki 273 bin Suriyelinin yanı sıra, kamp dışında yaşayan Suriyelilerin de tüm ihtiyaçlarını karşılıyoruz, hatta sınır öteside kurduğumuz kamplarda yaşayan insanların ihtiyaçlarını da gününbirlik karşılıyoruz. Eğitim ve sağlık hizmetlerini ücretsiz sağlıyoruz. 15 Ocak 2016 tarihi itibarıyla, Suriyelilere çalışma izni imkânı da tanıdık. Suriyeliler için yaklaşık 10 milyar dolar harcama yaptık. Uluslararası toplumun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 82

katkısı ise maalesef sadece 455 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. Sorumluluk ve yük paylaşımı konusunda uluslararası toplumu daha duyarlı davranmaya her fırsatta davet ediyoruz. Bir taraftan da göçmen kaçakçılığıyla ciddi bir şekilde mücadele ediyoruz. Bu mücadelemizi sürdüreceğiz. Sahil Güvenlik Komutanlığımızın 2015 yılında denizden kurtardığı göçmen sayısında bir önceki yıla göre 6 kattan fazla artış oldu, yaklaşık 92 bin insanı insan kaçakçılarından elinden kurtardık.

Çok Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Suriye'deki ihtilaf beşinci yılını doldurmak üzere. İhtilafın başından beri Suriye halkının meşru taleplerinin karşılanmasını istiyoruz. Bu krize siyasi çözüm bulunması yolundaki çabaları güçlü şekilde Türkiye olarak destekliyoruz. Uzunca bir süredir tıkanmış olan siyasi sürecin önünü açmaya çalıştık, neticeye de ulaştık. Viyana toplantılarının zeminini, Türkiye olarak, hep birlikte diğer ülkelerle hazırladık. Uluslararası Suriye Destek Grubu adı altında bir oluşum var ve bu kapsamda, 18 ülkenin dışişleri bakanları olarak iki ayda 3 defa bir araya geldik. 2012 Cenevre Bildirisi'ni temel alacak bir sürece ivme kazandırılmasına gayret sarf ettik.

Bugün, Suriye'deki ihtilaf bölgede mezhepsel bir çatışmaya dönüşme riski taşıyor. Bu risk Rusya'nın askerî müdahalesiyle daha da arttı. Rusya, terörle mücadele kisvesi altında DAES hedeflerine karşı göstermelik birkaç operasyon düzenledi ancak esas hedef olarak Suriyeli muhalifleri belirledi ve operasyonlarda okulları, ibadet yerlerini ve hastaneleri hedef aldı. Sivilileri hedef alan saldırılar son zamanlarda maalesef şiddetlenerek arttı. Bayırbucak bölgesi ve orada yaşayan soydaşlarımız Rusya'nın müdahalesinin doğrudan hedefi hâline geldi. Biz de tabiatıyla sessiz kalmadık, tepkimizi ortaya koyduk ve konuyu uluslararası kamuoyunun gündemine taşıdık ve bu konuyla yakından ilgilenen ülkelerle sürekli temas hâlindeyiz.

DAES, uluslararası toplumu tehdit eden bir terör örgütüdür, ulusal güvenliğimize yönelik doğrudan bir tehdittir ve DAES'le mücadele konusundaki kararlılığımız tamdır ve sonuna kadar devam edecektir ancak Suriye'deki sorunun DAES'e indirgenmesini eksik buluyoruz. Suriye'deki ihtilaf son bulmadan DAES'i ortadan kaldıramayız. DAES'i ortadan kaldırsak bile başka terör örgütleri ortaya çıkabilir. Dolayısıyla, bu sorunun temeline gitmemiz lazım, siyasi istikrarı sağlamamız lazım.

Bugün, Suriye konusunda kritik bir döneme girdik. Muhalifler ile rejim arasındaki ilk tur dolaylı görüşmeler 29 Ocak günü Cenevre'de başladı ancak yaşanan tıkanma üzerine ve Rusya'nın saldırılarının devam etmesi üzerine 3 Şubatta görüşmelere ara verildi. Bir sonraki tura 25 Şubatta başlanması hedefleniyor. Biz Cenevre'ye giden süreçte olduğu gibi, Cenevre'de de siyasi süreci kendi mecrasında tutmaya gayret sarf ettik ve bu konuda netice de aldık, muhalefetle ilgisi olmayan unsurların muhalefetmiş gibi gösterilme çabalarına da engel olduk. Cenevre'deki gelişmeleri de yerinde ve yakından takip ettik -Genel Müdürümüz sürekli oradaydı- ve muhalefetin siyasi çözümden yana olduğunu ortaya koymasında da etkili olduk, sürekli teşvik edici olduk. Muhalefetle temasımızı yoğun şekilde sürdürüyoruz. Muhalefetin Müzakere Heyeti Genel Koordinatörü eski Suriye Başbakanı Riyad Hicab'la pazartesi günü Ankara'da görüştüm. Mevcut ortamda, siyasi sürece destek verilmesinin önem taşıdığını, ikinci tur görüşmelere muhalefetin iyi hazırlanması gerektiğini, bu süreçte desteğimizin de devam edeceğini kendisine belirttim.

Ayrıca, Cenevre öncesi ve Cenevre sırasında fikirdaş ülkelerin dışişleri bakanlarıyla da yoğun bir telefon diplomasisi yürüttüm. Sürecin sağlıklı şekilde işletilmesi için gereken adımların atılması ve rejim destekçisi ülkeler üzerinde baskının artırılması gerektiğini tüm muhataplarıma vurguladım. Yarın, Münih'te, biraz önce de söyledim, Rusya ve İran'ın da yer aldığı Uluslararası Suriye Destek Grubu toplantısına katılacağım. Burada da siyasi çözüme ilişkin gidişatı hep birlikte ele alacağız. Sürecin Suriye halkının beklentileri ile millî çıkar ve menfaatlerimiz temelinde yürütülmesi için çalışmaya devam edeceğiz.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Irak'ın içinde bulunduğu durumla millî çıkarlarımız arasında doğrudan bir bağ bulunuyor. Irak'taki istikrarsızlık ve çatışma ortama bizim için bir ulusal güvenlik meselesidir. Bu ülkedeki gelişmelere ilgisiz kalmamız mümkün değil. Türkiye için hayati tehdit oluşturan DAES Irak El Kaidesi'nin kalıntılarından, âdeta küllerinden doğmuştur. Irak Hükûmeti, ülkemizin de üyesi olduğu DAES'le mücadele uluslararası koalisyonunun desteğiyle DAES kontrolündeki toprakların küçük bir kısmını geri aldı ama bugün hâlâ DAES Irak topraklarının yüzde 30'undan fazlasını işgal ediyor ve Musul'un DAES'ten geri alınması ulusal güvenlik çıkarlarımız gereğidir. Bu yüzden, Musul'un Başka bölgesinde Iraklı gönüllülere eğitim veriyoruz. Burada, sadece Araplara değil, Kürtlere, Türkmenler ve Yezidilere de eğitim veriyoruz, yaklaşık 2.400'den fazla, 2.500'e yakın bölge insanına eğitim verdik.

Musul kurtarıldığında, Irak Hükûmetinin egemenliği de bu şehirde yeniden tesis edilmiş olacak. Bu sürecin sonunda, Arapların yanı sıra, Türkmenler, Hristiyanlar, Kürtler ve Yezidilerle birlikte Musul yeniden eski huzuruna kavuşacak ancak Musul'un geri alınmasıyla mesele Irak'ta maalesef bitmeyecek. Irak Hükûmeti siyasi alanda bazı olumlu adımlar atmadığı müddetçe DAES veya benzeri terör yapılanmalarından kaynaklanan risk devam edecektir. Irak'ın bir an önce mezhepçilikten uzak, kapsayıcı ve demokratik bir siyasi yapıya kavuşması gerekiyor. Böylelikle, ekonomik açıdan yeniden imar ve kalkınmanın da önü açılmış olacak. Türkmenlerin Irak'taki varlıklarını korumaları, huzur ve güvenlik içerisinde yaşamaları Irak politikamızın başlıca unsurlarından bir tanesidir. Irak'taki Türkmen soydaşlarımıza desteğimizi de kesintisiz bir şekilde sürdüreceğiz. DAES'le mücadele kapsamında, şimdiye kadar 2.400'e yakın peşmergeye eğitim sağladık, bu katkımızı devam ettireceğiz. Irak'ta yaşayan Kürt kardeşlerimizi de yalnız bırakmadık, bırakmayacağız.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye'nin Orta Doğu ülkelerine dönük politikasının temel amacı, bölgemizde kalıcı istikrar ve barış ortamının tesis edilmesidir. Bunun gerçekleşmesi için aktif ve gerektiğinde ön alıcı bir politika izliyoruz. Bölge halklarının kaderini kendi kaderimizi olarak görüyoruz. 2012 yılında Filistin'in Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda devlet olarak tanınmasına güçlü bir destek vermiştik. 2015 yılında Filistin bayrağının Birleşmiş Milletlerde törenle göndere çekilmesine de tanıklık ettik. Bu törene bizzat Sayın Başbakanımız Ahmet Davutoğlu katıldı. Filistin'e verdiğimiz desteği sonuçlarını görmekten de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 83

memnuniyet duyuyoruz. Gazze'ye uygulanan gayriinsani ambargo dokuzuncu yılına girdi, Gazzeli kardeşlerimizin temel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için gayret gösteriyoruz. 2014 yılında toplam 84 milyon dolarlık yardım gerçekleştirdik. 2015-2017 için 200 milyon dolar yardım taahhüdünde bulunduk. Öyle görünüyor ki, 2017'ye geldiğimizde bu rakamı aşacağız, toplamda 700 milyon doları bulacağız. Çünkü geçen seneye kadar zaten 365 milyon dolar civarında yardımı Filistinli kardeşlerimize -Gazze'de dâhil- ilettiğimiz.

İsrail güvenlik güçlerinin İslam'ın önemli merkezlerinden biri olan Harem-i Şerif'e yönelik ihlallerine karşı duruyoruz. Diğer ülkelerle birlikte bunu uluslararası toplumun da gündemine getiriyoruz, başta Birleşmiş Milletler olmak üzere. Doğu Kudüs ve Batı Şeria'daki yerleşim inşaatlarına ve Gazze'deki ambargoya derhâl son verilmesi gerektiğini de her platformda savunuyoruz. Barış sürecinde nihai bir tarih belirlenerek tekrar başlatılmalıdır. Türkiye olarak barış sürecine ve bu çerçevede Filistinli kardeşlerimizin birlik içinde olma yönündeki çabalarına desteğimiz devam edecektir.

İsrail ile ilişkilerimizin normalleşmesi için üç şart ortaya koymuştuk: İsrail Başbakanı özür diledi, ilk şartımız böylelikle yerine gelmiş oldu. Şimdi, diğer iki şartın yerine getirilmesini bekliyoruz, bu manada da görüşmeler devam ediyor.

Körfez ülkeleriyle olan ilişkilerimizi her alanda güçlendirmeye devam edeceğiz. Suudi Arabistan ile ilişkilerimiz çok iyi düzeyde seyrediyor. Dışişleri bakanlarının eş başkanlığında Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Kurulmasına İlişkin Anlaşma'yı nisan ayında Kral Salman'ın Türkiye'yi ziyareti sırasında imzalayacağız. Bu, aslında, derinleşen iş birliğimizin kurumsallaşması bakımından son derece önemli bir adım olacak.

Katar'la stratejik nitelikte ilişkileri daha da geliştirdik. Bunun bir sonucu olarak bu ülkede Türk Silahlı Kuvvetlerinin kara, hava ve deniz unsurlarının konuşlanacağı bir üs kurulmasına yönelik çalışmalarımız sürüyor.

Birleşik Arap Emirlikleri'yle ilişkilerimizde olumlu gelişmeler var. Dışişleri Bakanı dostum Abdullah ikili ilişkilerimizi ele almak üzere beni ülkesine davet etti ve ilk fırsatta bu davete icabet etmeyi düşünüyorum.

Mısır'daki gelişmeleri de yakından takip ediyoruz. Temennimiz bu ülkenin kapsayıcı ve halkın iradesini yansıtacak politikalar izlemesidir. Güçlü ve istikrarlı Mısır'a tüm bölgenin ihtiyacı var; sadece Arap dünyasının değil, Müslüman dünyasının, Kuzey Afrika'nın ve Filistinli kardeşlerimizin, Orta Doğu'nun da ihtiyacı var. Toplumsal uzlaş ve bölge barışı açısından seçilmiş Cumhurbaşkanı Sayın Mursi dâhil tüm idam cezalarının infazı hakkında moratoryum ilan edilmesi gerektiğini de düşünüyoruz. 2016 yılında Mısır'la ilişkilerimizin normalleşmesine imkân verecek bir ortam oluşmasını da temenni ediyoruz.

Yemen'deki sorunların siyasi diyalog yoluyla ve meşru devlet makamlarına saygı temelinde çözümünü savunuyoruz başından beri. Taraflar arasında gerçekleştirilen görüşmelerin kapsayıcı ve bölge ülkelerine güven aşılayan bir biçimde sonuçlanmasını arzu ediyoruz ve bu konudaki desteğimiz de devam ediyor.

Libya'da güvenlik ve istikrarın yeniden tesisine büyük önem veriyoruz ve bu anlayışta siyasi diyalog sürecini yakından takip ettik ve katkı da sağladık. Tüm Libyalı kardeşlerimizin uzlaş ruhuyla hareket edeceklerine inanıyoruz ve geçiş hükûmetine de başarılar diliyoruz. Bir an önce başkente, Trablus'a taşınmaları için biz de desteğimizi veriyoruz.

İslam İşbirliği Teşkilatı 13'üncü İslam Zirvesi bu yıl nisan ayında İstanbul'da düzenlenecek. Bu suretle İslam Zirvesi'nin dönem başkanlığını bir sonraki zirveye kadar üstlenmiş olacağız Türkiye olarak. Gerek zirvede gerek dönem başkanlığımız boyunca İslam âleminin karşı karşıya kaldığı sorunlara hep birlikte çözüm arayacağız.

Değerli Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; AB üyeliği hedefimiz bizim için stratejik tercihtir. Bu, sadece hayatının önemli bir bölümünü AB konularına ayıran bir bakan olarak benim tercihim değil, ülkenin stratejik bir tercihidir. Bu konuları derinlemesine AB Bakanımızla mutlaka değerlendirmişsinizdir. Ancak ben de kısaca düşüncelerimi paylaşmak isterim: Bu yöndeki irademizin ilk günkü kadar güçlü olduğundan kimsenin şüphesi olmasın. Son dönemde Türkiye-AB ilişkilerinde önemli bir ivme yakaladık. Kısa vadede iki hedefimiz var: Birincisi, AB'yle müzakerelerde yeni fasılların açılması ve üyelik konusunda somut adımların atılması. İkincisi ise Bakanlığımızın da yakından takip ettiği ve sorumlu olduğu vatandaşlarımız Schengen alanında yapacakları seyahatlerinde vize uygulamasının 2016 yılında kaldırılması, yani anlaştığımız üzere ekim ayında vizelerin Schengen ülkelerine kaldırılması. Tam üyelik hedeflerimize uygun olarak ülke içindeki reform çalışmalarını da devam ettiriyoruz, Reform Eylem Grubu olarak Sayın Başbakanımız ilk toplantımıza başkanlık yaptı ve atamız gereken tüm adımları yakından takip ediyoruz, uygulamaları yakından takip ediyoruz. İmzalamamız gereken uluslararası sözleşme veya ek protokoller varsa onları da imzalayıp onaylanması için sizlere, yüce Meclisimize gönderiyoruz. Bu vesileyle yüce Meclisimize bu süreçte yoğun mesai harcayarak özellikle reform sürecine sağladığı katkıdan ötürü huzurlarınızda şükranlarımı sunuyorum.

NATO, ülkemizin savunmasının temel taşı olmayı sürdürüyor. Müttefiklerimizle her alanda işbirliği ediyoruz, NATO operasyonlarına ve barış güçlerine katkı sağlamayı sürdürüyoruz.

Dış politikamızın en önemli unsurlarından biri ABD'yle olan ittifakımız ve ortaklığımızdır. Uluslararası alanda karşı karşıya bulunduğumuz hemen her tehdit ve sınamayla ilgili olarak çok yakın işbirliği, dayanışma içindeyiz. Bazı konularda görüş ayrılığımız olabilir ama bu bizim müttefik olduğumuz gerçeğini de değiştirmez ve işbirliği yoluyla bunları da aşmayı sürdüreceğiz.

Çok Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; siyasi ve ekonomik bakımdan en önemli komşularımızdan bir tanesi de Rusya'dır. Rusya'yla bölgesel ve küresel konulardaki bazı yaklaşımlarımızın örtüşmediğini başından beri biliyorduk. Yine de bu ülkeyle ilişkilerimize stratejik bir bakışla yaklaşıyorduk. Özellikle ticaret ve enerji alanlarında yararlı bir işbirliği geliştirdik Rusya'yla. 24 Kasım 2015 günü yaşanan hadisede hedef Rusya değildi, hedef ülkemiz hava sahasını ihlal eden bir uçaktı. Biz sadece daha önce defalarca duyurduğumuz angajman kurallarını uyguladık. Hadiseden sonra da itidalli bir politika izliyoruz. Rusya ise maalesef Türk halkına zarar vermeyi amaçlayan bir siyaset takip etti. Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere ülkemizi hedef alan bir karalama

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 84

kampanyası yürüttü, bizi kışkırtmaya çalıştı. Elbette buna yönelik gerekli cevaplarımızı verdik ama biz serinkanlılığımızı hâlen koruyoruz, diyalog kapısını açık tutuyoruz, sağduyunun Rus tarafında da en kısa sürede hâkim olmasını diliyoruz. Rusya'yla ülkemiz arasındaki son gelişmeler enerji güvenliğimizi sağlamaya yönelik hedeflerimizin haklılığını bir kez daha gösterdi. Yanılmıyorsam dün Enerji Bakanımız da sizlerle beraberdi. Enerji nakil güzergâhlarını ve kaynak ülkeleri çeşitlendirmemiz kritik önem taşıyor. Bu açıdan güney gaz koridoru projelerinin mümkün olan en kısa zamanda tamamlanması gerekiyor. TANAP bu koridorun bel kemiğidir. Bu projeye ilgili çalışmalarımız öngörülen takvimin ilerisinde devam ediyor. Başta Doğu Akdeniz olmak üzere yakın coğrafyamızda bulunan doğal gaz kaynaklarına ilişkin gelişmeleri de çok yakından takip ediyoruz.

Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; 2003 yılında ilişkilerimizin öncelikli olarak geliştirileceği ülkelerden birisi olarak Ukrayna'yı seçmiştik. İlişkilerimizi 2011 yılında stratejik ortaklık düzeyine çıkardık ve bu ülkeyle olan iş birliğimizi daha da derinleştireceğiz. Stratejik ortaklık toplantımızın bir sonraki toplantısını mart ayında Türkiye'de gerçekleştireceğiz. Ukrayna krizi ve Kırım'ın Rusya Federasyonu tarafından ilhakı Avrupa'da güvenlik ve iş birliğini tehdit eden bir gelişme oldu. Rusya'nın Kırım'ı silahlandırma faaliyetleri Karadeniz'deki bölgesel güvenliği de tehdit ediyor. Bunu kabul etmemiz tabiatıyla söz konusu değil. Kırım'ın bizim için hem siyasi hem de jeopolitik bakımdan özel bir önemi bulunuyor. Soydaşlarımızın hak ve çıkarlarının korunmasına önem atfediyoruz.

Kırım'da temel insan hak ve özgürlüklerinin artan şekilde ihlal edildiğine şahit oluyoruz ki buraya gayriresmî bir heyet göndermiştik, bu heyetin raporunu uluslararası örgütlerle de paylaştık. Kırım konusunu ve Kırım Tatarlarının durumunu uluslararası gündeme taşımaya da devam edeceğiz.

Balkanlarla olan tarihimiz ortak bir tarihimiz, insani ve kültürel bağlarımız var. Bu bölgede barış ve istikrar ortamının korunması dış politikamızın öncelikleri arasındadır. Bu ortamı tehdit etme potansiyeli barındıran etnik, dinî, toplumsal ve siyasi gerginliklerin önlenmesi lazım, bu yöndeki tüm çaba ve girişimlere Türkiye olarak aktif katkı sağlıyoruz. Bölgenin kalkınması için kilit önemdeki iletişim ve ulaşım altyapılarının geliştirilmesine de maddi, manevi destek veriyoruz.

Ayrıca, Balkan ülkelerinin ülkemizle ve kendi aralarındaki ekonomik ve ticari bağlarının pekiştirilmesi için çaba sarf ediyoruz. Bu bakımdan Türkiye-Bosna-Hersek-Sırbistan, Türkiye – Bosna – Hersek - Hırvatistan üçlü mekanizmalarına önem veriyoruz ve en iyi şekilde işletiyoruz.

Yunanistan'la olan ilişkilerimizi somut projeler aracılığıyla geliştiriyoruz, güçlendiriyoruz ve siyasi, ekonomik ve toplumsal bağlarımızı daha da kuvvetlendireceğiz. İlişkilerimizi stratejik iş birliği düzeyine yükseltmiştik ve önümüzdeki aylar içinde, büyük olasılıkla Mart ayı içinde üçüncü toplantıyı yine Türkiye'de gerçekleştireceğiz.

Azınlıklar, iki ülke gündeminin önemli maddelerinden birini oluşturmaya devam ediyor. Bu bağlamda, Rum kökenli vatandaşlarımıza yönelik olarak yapıcı adımlar atmaya 2015 yılında da devam ettik. Aynı şekilde, Yunanistan'ın da Batı Trakya Türk azınlığına yönelik açılım yapmasını bekliyoruz. Bu, bizim ve orada yaşayan soydaşlarımızın en doğal hakkıdır.

Kıbrıs sorununun yerleşik Birleşmiş Milletler parametreleri, yani siyasi eşitlik ve iki kesimlilik temelinde, eşit statüde iki kurucu devleti haiz yeni bir ortaklık kurulması çerçevesinde çözümüne tam destek veriyoruz. İnşallah, bu sene Kıbrıs'ta çözüm yılı olacak. Y akalanan fırsatın kaçırılmaması gerektiğini her fırsatta söylüyoruz, çünkü bu son fırsattır.

Ülkemizden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne Su Temini Projesi'ni de geçtiğimiz Ekim ayında tamamladık, böylece KKTC'nin su ihtiyacına da kalıcı

Diğer taraftan, Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığımızın dış sınırlarını Birleşmiş Milletlerde kayda geçirdik. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hak ve çıkarlarını dikkate almadan atılacak adımların hukuki açıdan hiçbir geçerliliği yoktur. Bölgedeki gelişmeleri dikkatle takip ediyoruz. Gelişmelerin seyrine göre ilave tedbirleri devreye sokmaya da hazırız.

Çok Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Güney Kafkasya ve Orta Asya bölgelerindeki dost ve kardeş ülkelerle olan iş birliğimizi daha da ileri seviyelere çıkarmak için çalışıyoruz.

Türk şirketleri, Türkmenistan'da, 1991 yılından itibaren yaklaşık 45 milyar dolar değerinde, 1.400 civarında proje gerçekleştirdi. Ülkemiz aynı zamanda Türkmenistan'a en fazla yatırım yapan ülke konumunda.

Kazakistan ve Kırgızistan'la ilişkilerimiz istikrarlı biçimde gelişiyor.

Uzun bir süredir durgun bir seyir izleyen Özbekistan'la ilişkilerimizi tekrar canlandırmaya yönelik çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Kardeş Azerbaycan'la kardeşlik duygularımızın yanında stratejik ortaklık düzeyindeki ilişkilerimize büyük önem atfediyoruz. Bölgesel ve uluslararası platformlardaki yakın iş birliğimizi sürdürüyoruz. Ekonomi ve enerji alanında çok yakın ilişki içindeyiz. Projelerimiz var. Önümüzdeki günlerde, Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantısını Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla Azerbaycan'ın Gence şehrinde gerçekleştireceğiz.

Gürcistan'ı stratejik bir ortak ve komşu olarak görüyoruz. Türkiye Gürcistan'ın dış ticaretinde ilk sırada yer alıyor. Bu ülkeye en fazla yatırım yapan ülkelerden bir tanesiyiz.

Ahıska Türklerinin Gürcistan'daki ata topraklarına dönüşleri konusunda da gerekli adımları atıyoruz, bu konuyu da çok yakından takip ediyoruz. Özellikle şahsen bu konuya kendisini adanmış kişilerden birisi olarak bizzat bu konuyu yakından takip ettiğimi de söylemek isterim. Bir kaç gün sonra Gürcistan'a yapacağım ziyaret vesilesiyle tüm bu konuları Gürcü muhataplarımızla derinlemesine ele alacağız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 85

Bu hususlara ilaveten, Balkanlarda olduğu gibi bölgede başlattığımız üçlü iş birliği mekanizmalarını da daha iyi bir şekilde işleteceğiz ve zaten artık kurumsallaşmış durumda. Önümüzdeki günlerde Türkiye, Azerbaycan, Gürcistan üçlü bakanlar toplantısını Tiflis'te gerçekleştireceğiz.

Kazakistan, Kırgızistan ve Azerbaycan'la birlikte üye olduğumuz Türk Konseyinin faaliyetlerinin artması için de her türlü desteği veriyoruz. Biliyorsunuz Türk Konseyinin merkezi İstanbul'da, şimdi yeni bir bina tahsis etmek için de çalışıyoruz.

Çok Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; İran'ın P5+1 ülkeleriyle yürüttüğü müzakereler -sizler de takip ettiniz- sonuçlandı ve bu çerçevede İran'a uygulanan yaptırımlar da kaldırıldı, en azından bir kısmı. Elde edilen sonuç, gerek bölgemiz gerekse ülkemizin menfaatleri bakımından son derece olumludur.

Diğer yandan, İran'ın bölgesel politikaları bağlamında, kendisinden beklenen yapıcı tutumu henüz sergilemediğini de görüyoruz. Bölgesel konulardaki görüş ayrılıklarımızı İran'la samimi bir şekilde konuşuyoruz, ikili ilişkilerimizi geliştirmek için de çaba sarf ediyoruz. Daha önce biz ziyaret etmiştik Cumhurbaşkanımızla ve bakan düzeyinde, önümüzdeki süreçte önce İran Dışişleri Bakanı, sonra da İran Cumhurbaşkanı ülkemize ziyaret gerçekleştirecek. Bu anlamda ilişkilerimizi daha da geliştirmek istiyoruz.

Afganistan'la köklü ve özel ilişkilerimiz var. Bu ülkeye olan desteğimiz ikili ve çok taraflı platformlarda devam edecektir.

Keza, özel ilişkilerimizin bulunduğu bir başka ülke olan Pakistan'la siyasi ilişkilerimiz mükemmel düzeyde seyrediyor.

Afganistan ve Pakistan'ın güvenlik ve istikrarı bölgenin geneline olumlu biçimde yansımaktadır. Bu çerçevede, iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine yönündeki tüm uluslararası çabalara Türkiye olarak da güçlü destek veriyoruz, tüm toplantılara katılıyoruz ve aramızda da üçlü bir mekanizma var; Türkiye, Pakistan, Afganistan, bunun toplantısını da önümüzdeki günlerde Afganistan'da gerçekleştireceğiz.

Çok Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; Afrika, Güney Amerika ve Asya Pasifik ülkeleriyle olan ikili ve çok taraflı ilişkilerimiz daha da gelişiyor.

2013 yılı itibarıyla, Afrika'ya açılım politikası yerini Afrika ortaklık politikasına bıraktı. 39 Afrika ülkesinde büyükelçiliğimiz var. Kıtanın barış ve istikrarı ile ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunuyoruz. Üst düzey ziyaretlerimiz sürüyor. Sayın Cumhurbaşkanımız Mart ayı başında Fildişi, Gana ve Nijerya'yı ziyaret edecek.

Latin Amerika ve Karayipler'deki büyükelçilik sayımız 13'e çıktı. Bölgesel örgütlerle olan iş birliğimizi de geliştiriyoruz. 2015 Şubat ayında Guatemala'da Türkiye-Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Birinci Dışişleri Bakanları Forumu'nu düzenledik, bizzat katıldım ve bu oluşuma gözlemci üye olduk.

Ayrıca, bölge parlamenterlerini çatısı altında toplayan PARLATINO ve Doğu Karayip Devletler Birliğine gözlemci üyelik başvurusu yapmaya karar verdik.

Geçtiğimiz günlerde, Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyareti vesilesiyle bulunduğum Şili'de, Birleşmiş Milletler, Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonuna üyelik başvurumuzu da bizzat sunduk.

Köklü tarihî ve kültürel bağlarımızın bulunduğu Doğu Asya bölgesi ise Asya Pasifik'e açılım politikamızın temel eksenlerinden birini oluşturuyor. İlişkilerimiz, Japonya ve Kore Cumhuriyeti'yle stratejik ortaklık düzeyinde, Çin Halk Cumhuriyeti'yle ise stratejik iş birliği seviyesindedir.

Bölge ülkeleriyle ilişkilerimizde yakalanan olumlu ivmeyi, son dönemde artan üst düzey ziyaretlerle ve oluşturulan iş birliği mekanizmalarıyla sürdürüyoruz.

Asya Pasifik bölgesine açılım politikamızın bir diğer eksenî ise Güneydoğu Asya ülkeleridir. Endonezya, Malezya ve Singapur'la ilişkilerimizi stratejik ortaklık düzeyine taşıdık. Önümüzdeki dönemde Laos'ta ve Fiji'de büyükelçilik açmayı planlıyoruz.

Güneydoğu Asya Uluslar Topluluğuyla (ASEAN) olan ilişkilerimizi de sektörel ortaklık statüsüne yükseltmek için gerekli süreci başlattık. Bölgedeki diğer bir önemli kuruluş olan Pasifik Adaları Forumuna forum sonrası diyalog ortağı olarak kabul edildik.

Değerli Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; 1915 olaylarının yüzüncü yılında, dünya çapında sürdürülen kapsamlı bir kampanyayla mücadele ettik. Yüzüncü yıl, Ermeni tarafının beklentilerini karşılamaktan bir hayli uzak kaldı. Radikal çevreler siyasi ve hukuki kazanım elde edemediler.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Perinçek İsviçre davasında aldığı karar, bu konuyu siyasi amaçlarla istismar etmeye çalışan çevreler bakımından âdeta bir darbe oldu.

1915 olaylarına ilişkin olarak önümüzdeki süreçte de hiçbir taviz vermeden samimi ve vicdani duruşumuzu devam ettireceğiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkemiz on yıllardır farklı örgütlerin yarattığı terörizm belasıyla mücadele ediyor. Bu konuda uluslararası iş birliği ve dayanışmanın önemini çok iyi biliyoruz. Bu alanda Birleşmiş Milletlere ve Avrupa Konseyine önemli katkılar sağlıyoruz. Terörle Mücadele Küresel Forumunun kuruluşundan bu yana Eş Başkanlığını sürdürüyoruz. Terör örgütleri arasında ayırım yapmak, "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın." anlayışını benimsemek büyük bir hatadır, yanılgıdır. DAESH'le, El Kaide'yle, El Nusra'yla nasıl mücadele ediyorsak PKK ve DHKP-C için de aynı yaklaşımın sergilenmesi gerekiyor.

Son dönemde çeşitli Avrupa ülkelerinde PKK unsurları aleyhine başlatılmış soruşturmaları ve yargılamaları çok yakından takip ediyoruz Dışişleri Bakanlığı olarak. Bazı Avrupa ülkeleri PKK saflarına katılmak üzere Suriye'ye veya Kuzey Irak'a seyahat edenleri de "yabancı terörist savaşçı" olarak tanımlamaya başladı. Bu da doğru bir karardır, doğru bir adımdır. Biz DAESH'i 2005 yılından beri farklı isimleriyle, 2013 yılından itibaren ise şu anki adıyla "terör örgütü" olarak nitelendirdik Bakanlar Kurulu kararıyla. DAESH'e karşı uluslararası koalisyonun aktif bir üyesiyiz ve Yabancı Terörist Savaşçıları Çalışma Grubunun Eş Başkanlığını Hollanda ile birlikte

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 86

yürütüyoruz. Yabancı terörist savaşçıların Türkiye üzerinden bölgeye geçişlerini engellemek için yoğun bir çaba içindeyiz. Yurda girişi yasaklı olan kişiler listemizi sürekli güncelliyoruz. 9 Şubat itibarıyla bu listeye eklenen kişi sayısı 37 bini aştı.

Risk analiz birimlerimiz -havaalanlarına ve otobüs terminallerine, tren garlarına kurduğumuz- vasıtasıyla şüpheli yolcuların Türkiye'ye girmesini engelliyoruz. Yine, 9 şubat itibarıyla yakalayıp sınır dışı edilen yabancı terörist savaşçı sayısı 3 bini aştı. DAESH ile bağlantılı 661'i yabancı uyruklu yaklaşık 2 bin kişi göz altına alındı ve bunlardan 698'i tutuklandı.

Değerli Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; izlediğimiz insani diplomasi çerçevesinde küresel insani sistemin ıslahı için de çaba sarf ediyoruz. Türkiye bugün küresel insani sistemin başlıca aktörleri arasındadır. 3,5 milyar ABD doları resmî kalkınma yardımı ve 1,6 milyar dolar insani yardım yaptık ve bu anlamda da Amerika ve İngiltere'den sonra dünyada 3'üncüyüz ama millî gelire oranla insani yardım konusunda dünyada 1'inci sıradayız. Bununla da gurur duyuyoruz.

Ülkemizin ev sahipliğinde 23-24 Mayıs 2016 tarihlerinde ilk defa yapılacak olan Birleşmiş Milletler Dünya İnsani Zirvesi bu çabalarımızın küresel ölçekte sergileneceği önemli bir etkinlik olacak. Devlet ve hükümet başkanlarının katılacağı zirvede küresel insani sorunlara çözüm arayacağız. En az gelişmiş ülkelerin sorunlarına da kayıtsız değiliz ve bu çerçevede 2011 yılından bu yana Belçika'yla birlikte Birleşmiş Milletler çatısı altında En Az Gelişmiş Ülkeler Dostları Grubu Eş Başkanlığını yürütüyoruz ve Birleşmiş Milletler En Az Gelişmiş Ülkeler 4'üncü Konferansı'nda kabul edilen İstanbul Eylem Planı'nı gözden geçirme toplantısı vesilesiyle Birleşmiş Milletler üyesi ülkelerin liderlerini ve bakanlarını ve uluslararası örgütlerin temsilcilerini bu yıl mayıs ayının sonunda Antalya'da ağırlayacağız, yaklaşık 2 bin kişi katılacak. Bölgesel ve küresel meselelerin çözümüne de kalıcı katkılar sunuyoruz.

Birleşmiş Milletlerde başlattığımız "Medeniyetler İttifakı" ve "Barış İçin Arabuluculuk" girişimlerimiz başarıyla sürdürülüyor ve her geçen gün bu inisiyatiflere katılan ülke sayısı ve uluslararası örgüt sayısı ve sivil toplum örgütü sayısı artıyor.

G-20 Dönem Başkanlığımız boyunca, düşük gelirli ve gelişmekte olan ülkelerin dünya ekonomisine daha iyi entegre olması gerektiğini vurguladık ve küresel adaletsizlikleri ve gelişmekte olan ülkelerin önceliklerini G-20 gündemine taşıdık. 10 tanesi bakan düzeyinde olmak üzere yaklaşık 60 resmî toplantı düzenledik. Antalya Zirvesi'ne 10 bin katılımcı iştirak etti. Çoğu yabancı olmak üzere 2.500 basın mensubu zirveyi izledi. İlk kez, düşük gelirli ve gelişmekte olan ülkeler konusunda bir çerçeve belge ve terörle mücadele konusunda bir bildiri kabul edildi. Bir G-20 zirvesinde ilk defa oluyor bunlar. Aynı zamanda mülteci krizi, Zirve Sonuç Bildirgesi'nde de yer aldı.

14-16 Ekim 2015 tarihlerinde düzenlenen Küresel Göç ve Kalkınma Forumu ile yine ekim ayında tertip edilen Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Konferansı ülkemizin 2015'te ev sahipliği yaptığı ve küresel meselelerin çözümüne katkı sağladığı diğer uluslararası etkinlikler arasında yer aldı.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, insan hakları konusunda uluslararası alanda etkinliğimizi artırmaya da önem veriyoruz. Bu bağlamda, BM, AGİT, Avrupa Konseyi ve AİHM başta olmak üzere insan hakları alanında ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla yoğun iş birliğimiz devam ediyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki dosya sayımızı azaltmak için mevcut, şu andaki Tazminat Komisyonunun görevini genişletiyoruz. Daha fazla dosyayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden Türkiye'ye getireceğiz. Vatandaşla devletimiz bu yöntemle de el sıkışmış olacak, barışmış olacak. Ama önemli olan, buraya giden dosya sayısını da azaltmaktır. Oluşturduğumuz mekanizmalar, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı dâhil çıkardığımız reformlarla da bu sayı göreceli olarak düşmeye başladı.

Türkiye, 2016 yılından itibaren Avrupa Konseyi bütçesine en fazla katkı sağlayan yani "grand payeur" ülkeler arasına dâhil oldu. Bunun sonucunda, Avrupa Konseyi Parlamenterler Medisi ve Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi'ndeki üye sayımız 12'den 18'e yükseldi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ne kadar ödüyorduk, ne kadar artırıldı?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – 13 milyon ödüyorduk, şu anda 33 milyon ödüyoruz. Yaklaşık 20 milyon. Diğer 5 tane ülkeyle aynı seviyeye çıktık ve "grand payeur" olduk.

Türkçe, Avrupa Konseyi Parlamenterler Medisi çalışma dilleri arasına girdi. Ve orada çalışan, hem İnsan Hakları Mahkemesinde hem de Avrupa Konseyi Parlamenterler Medisinin tüm birimlerinde çalışan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı sayısı artacak, üst düzey görevli sayısı da aynı şekilde bu oranda artmış olacak. Dolayısıyla, Avrupa Konseyi gibi önemli bir uluslararası örgütte Türkiye'nin gücü daha da artmış olacak.

Çok değerli Başkanım, sevgili milletvekili arkadaşlarımız; dış politikamızın başlıca amaçlarından biri de yurt dışındaki vatandaşlarımızın çıkarlarını korumak ve onlara en nitelikli hizmeti sunmaktır. Bu amaçla, büyükelçiliklerimizin ve başkonsolosluklarımızın gerek fiziksel koşullarını gerek teknolojik altyapısını sürekli iyileştiriyoruz. Konsolosluk çağrı merkezlerimiz yedi gün, yirmi dört saat, 5 yabancı dilde hizmet veriyor ve artı tabii ki Türkçe. Yurt dışındaki vatandaşlarımız ülkemizdeki genel seçimlerde ve referandumlarda bulundukları ülkelerde oy kullanıyorlar, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de oy kullandılar. 2015 yılında yapılan seçimlerde, yurt dışındaki vatandaşlarımızın katılım oranlarındaki artış memnuniyet verici düzeyde gerçekleşti. Bu vesileyle, tüm çalışma arkadaşlarıma, gerek merkezde gerekse tüm büyükelçilikler ve başkonsolosluklarda çalışan arkadaşlarıma, bu seçimlerde vatandaşımızın oy kullanma hakkını en iyi şekilde kullanması için gösterdikleri gayret, seçimlerin yurt dışında da gayet düzgün bir şekilde gerçekleşmesi konusundaki çabaları için tüm arkadaşlarıma huzurlarınızda şükranlarımı sunuyorum.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, son dönemde özellikle Batı Avrupa'da var olan İslam karşıtlığı ve yabancı düşmanlığının ciddi boyutlara ulaştığını üzülen gözlemliyoruz. Batı Avrupa ülkelerindeki Müslümanların önemli bir bölümünü vatandaşlarımız oluşturuyor. Dolayısıyla, İslam karşıtlığı ve bunun sebep olduğu saldırıların başlıca hedeflerinden biri bizim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 87

insanlarımız. Batılı muhataplarımıza her fırsatta mevcut olumsuz hissiyatın körüklenmemesi gerektiğini söylüyoruz. Dışlayıcı söylemin toplumun her kesiminin güvenliği ve huzurunu tehdit edeceğini vurguluyoruz ve Avrupa'nın ortak değerlerini de yıpratmaya başladığını kendilerine hatırlatıyoruz. Özellikle merkezdeki siyasi partilerin bundan en fazla zararı göreceğine dikkat çekiyoruz ve kendilerine de Avrupa'nın ortak değerlerini her zamankinden daha fazla savunmaları gerektiğini de hatırlatıyoruz. Aynı şekilde, uyum politikalarının da kucaklayıcı ve kapsayıcı olması gerektiğini de yine dostlarımıza hatırlatıyoruz.

Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; kültürel diplomasi faaliyetlerimizi de hız kesmeden sürdürüyoruz. UNESCO Dünya Miras Komitesine ve Somut Olmayan Kültürel Miras Komitesine aynı anda üye olan dünyada dört ülkeden biriyiz. 10-20 Temmuz 2016 tarihlerinde Dünya Miras Komitesi toplantısına ev sahipliği yapacağız. UNESCO'nun yönetiminde söz sahibi olmak amacıyla Yürütme Kuruluna 2017-2021 dönemi için adaylığımızı da açıkladık.

Ülkemizin ilk kez ev sahipliği yapacağı EXPO 2016 Antalya da Türkiye'nin tanıtımına önemli katkılar sunacaktır.

Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; Bakanlığım, bu faaliyetlerin yanı sıra, önemli eğitim çalışmaları da yürütüyor. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yurt dışına sürekli görevle atanan personel için yılda 4 kez yönlendirme kursları düzenliyoruz. Bu kapsamda, 2015 yılı içinde 30 kurumdan yaklaşık 1.800 personele eğitim verdik.

Aynı şekilde, yabancı diplomatlara da eğitim sağlıyoruz; 2015 yılında eğitim verdiğimiz yabancı diplomat sayısı 230'a ulaştı. Bu yıl içinde yine bu programları düzenlemeye devam edeceğiz.

2014 yılında başlatılan proje çerçevesinde Bakanlığımız arşivinin sayısal ortama aktarılması çalışmaları da sürüyor. Yaklaşık 65 milyon sayfadan oluşan arşivimizin 25 milyon sayfalık kısmı 2015 sonu itibarıyla elektronik ortama aktarıldı. Projenin 2016 yılı sonunda tamamlanması hedefleniyor. Bu anlamda, arşivlerimizi de -gizli olmayanları- akademisyenlerin, araştırmacıların, yine, gazetecilerin, basınımızın hizmetine de sunuyoruz ve böylelikle de akademik çalışmalara katkı sağlamaya çalışıyoruz.

Öte yandan, 2013 yılında yürürlüğe konulan e-vize uygulamamızla şu ana kadar 12,5 milyon kişiye vize verdik. Bu sayede, ocak sonu itibarıyla yaklaşık 650 milyon Türk lirası gelir elde ettik.

Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; ülkemizin, dış temsilciliklerimiz vasıtasıyla, tüm dünyada temsilinde de önemli mesafeler kaydettik. 2002 yılında 163 olan faal dış temsilcilik sayımız bugün itibarıyla 234'e ulaştı: 135 büyükelçilik, 13 daimi temsilcilik, 84 başkonsolosluk, Süleymaniye'de 1 konsolosluk birimi ve Taipei'de 1 ticaret ofisimiz var. Bakanlar Kurulu kararı tekemmül etmiş olan 18 yeni temsilciliğimizle birlikte toplam temsilcilik sayımız bu yıl sonu itibarıyla 252'ye ulaşacak ve en fazla temsilciliği olan 5'inci ülke hâline geleceğiz.

Ülkemizin uygulamakta olduğu aktif dış politikanın yansıması olarak çok sayıda ülke ve uluslararası kuruluş da Türkiye'de temsilcilik açtı. 2011 yılında 103 olan büyükelçilik sayısı 2015 yılında 123'e, 84 olan başkonsolosluk ve konsolosluk sayısı 91'e yükseldi. 44 uluslararası kuruluş temsilciliğiyle birlikte ülkemizdeki yabancı temsilciliklerin toplam sayısı 258'e ulaştı. İstanbul, New York'tan sonra en fazla yabancı temsilciliğin bulunduğu 2'nci şehirdir.

Bakanlığımın merkez ve yurt dışı teşkilatında toplam 6.576 personel görev yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakanım, toparlar mısınız lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Son sayfaya geldim Değerli Başkanım.

BAŞKAN - Buyurunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Teşekkür ediyorum.

Merkez teşkilatımızdaki personel sayısı 1.856, yurt dışındaki temsilciliklerimizde çalışan personel sayımız ise 4.720'dir.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; Bakanlığımın 2014 yılı bütçesi 1 milyar 868 milyon 612 bin TL'yi ve bu şekilde kabul edildi. Gerçekleştirilen harcamaların toplamı ise 1 milyar 910 milyon 921 bin 376 TL oldu. Ve bunu nereye harcadığımızı, kısaca, başlıklarıyla size sunmak istiyorum. Eğer detaylı sorularınız varsa, bu konuda da Bakan Yardımcım Naci Bey'le sorularınızı cevaplamak isteriz.

Personel giderleri ve sosyal güvenlik primi giderleri 745 milyon TL'yi -yaklaşık 746- mal ve hizmet alım harcamaları 356 milyon TL civarında oldu, cari transferler giderleri 565 milyon 770 bin TL civarında oldu -buna, uluslararası kuruluşlara katkı payları, yurt dışında görevli öğretmen ve din görevlilerinin maaşları da dâhil- sermaye giderleri yani yatırım harcamaları da 244 milyon 469 bin civarında oldu.

Bu harcamalar mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Sayıştay Başkanlığınca tespit edilmiş bulunan bulgulara, yasal mevzuat çerçevesinde işlem yapıldığı da belirtilerek gerekli cevaplar verilmiştir. Sayıştayın incelemelerinden ve bulgularından faydalanıyoruz. Esasen Sayıştay, daha çok hata düzeltici bir şekilde işini görüyor, bu konuda da kendilerine huzurlarınızda teşekkür ediyoruz. Ve başta ben olmak üzere, Sayıştayın bulgu ve tavsiyelerini yerine getirme konusunda tüm arkadaşlarımızla birlikte büyük bir hassasiyet gösteriyoruz. Ve bu konularda da sorularınız olursa detaylı bilgi veririz.

Değerli Başkanım, Bakanlığımın 2016 yılı için bütçe teklifi Maliye Bakanlığına 3 milyar 655 milyon 819 bin 121 TL olarak iletilmiştir. Ancak Orta Vadeli Mali Plan'da 2016 yılı bütçemiz 2 milyar 739 milyon 482 bin TL olarak belirlenmiştir. Bahse konu planda tahsis olunan miktar, bütçe teklifimizin yüzde 75'ini karşılamaktadır.

Dünya gündeminin, bölgemiz ve özelinde, böylesi yoğun ve karmaşık şekilde cereyan ettiği bir ortamda takip ettiğimiz çok yönlü dış politikamızın yürütülmesinde yüce Medisimizin ve değerli Komisyonumuzun, Komisyon üyelerimizin verdiği destek için özellikle çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 88

Varsa, değerli arkadaşlarımızın sorularını memnuniyetle yanıtlamak isteriz. Ayrıca, değerli arkadaşlarımızın yorum, öneri ve eleştirilerinden de faydalanmak isteriz, yararlanmak isteriz.

Bu düşüncelerle tekrar teşekkür ediyorum, sizleri bir kere daha sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bakana teşekkür ediyoruz sunumları için.

Değerli arkadaşlar, şimdi görüşmelere geçiyorum.

İlk söz, Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Tanıyalım mı bürokrasiyi?

BAŞKAN - Pardon.

Sayın Bakanım, lütfen, bürokrat arkadaşlarımız kendilerini tanıtırlarsa.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Evet, hızlıca arkadaşlarımız kendilerini tanıtsınlar.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN - Evet, Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

f) Dışişleri Bakanlığı

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum öncelikle.

Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz ama -biliyorsunuz siz de, açıklama yaptınız- aynı zamanda 2014 yılının kesin hesabını yani yaptığınız harcamaları da denetliyoruz, 2016'yla ilgili de bütçe yapıyoruz. Ama Dışişleri Bakanlığı bütçesi, mesela bizim sabahleyin görüştüğümüz Sağlık Bakanlığı bütçesi gibi -sabahleyin derken, bu saate kadar görüştüğümüz, sizden önce bitti- birçok projeyi barındıran bir bütçe değil tabii ki, Dışişleri Bakanlığı farklılık arz ediyor. Tek tek proje bazında nerelere ne harcaması yapıldığını, yatırımların ne olduğunu soracak değiliz. Bu vesileyle, ağırlıklı olarak Dışişleri Bakanlığımızın çalışmalarını, dış politikamızı tartışacağız, masaya yatıracağız. Ama ondan önce 2014'le ilgili olarak bazı konuları gündeme getirmek istiyorum.

Bakanlığınızın Sayıştay raporu, 2014'le ilgili denetim raporu 8 bulgu içeriyor. Güzel bir rapor hazırlanmış. Bunlardan birincisini çok önemsedim, diğerlerini o kadar önemli görmedim ama sizin açınızdan önemli, diğer arkadaşlarımızın dikkat etmesi gereken konular ama özellikle sizin dikkatinizi çekmesi gereken birinci bulgu: "İdarenin yurt dışı temsilcilerinin adına açılmış banka hesaplarında var olan çeşitli ülkelere ait yüksek miktardaki dövizin yönetilememesi." Bu meblağlar da 2011 için 92 milyon, 2012 için 76 milyon, 2013 için 89 milyon, 2014 için de 109 milyon TL. Kusurağları da var tabii bunların. Önemli meblağlar bunlar. Bunların dikkate alınması lazım.

Yine, Ankara konukevleri döner sermayesiyle ilgili olarak önemli bir tespit var raporda. Ankara konukevleri önemli, daha önce siz de vurguladınız. "Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesinin sürdürülebilir bir mali yapıda olmaması." diyor bulguda Sayıştay. Bu çok önemli. Her sene aşağı yukarı zarar ediyor. Üç yıl içerisinde zararı, toplam zararı 950 bin lirayı bulmuş. Sürdürülebilir görmemişler. Bunun biraz daha farklı bir şekilde yeniden dizayn edilmesi, ele alınması lazım. Önemli bir yer, önemli bir hizmet görüyor, ziyan olmaması lazım.

Sayın Bakan, bu nakit yönetimiyle ilgili yurt dışında hazır sorun varken yine bütçenin eklerinden 11'inci madde var, E cetvelinin 11'inci maddesi. Bu, Dışişleri Bakanlığının yurt dışındaki harcamalarıyla ilgili bir madde. İvedi giderleri ile gerçekleşmesi önceden öngörülemeyen ve hazırlık için yeterli süresi bulunmayan uluslararası toplantılarla ilgili, vesaire, bunlarla ilgili. Yıllardan beri buraya konur bu. Bu, Kamu İhale Kanunu'ndan, 5018 sayılı Kanun'dan müstesnadır.

Şimdi, nakit yönetimiyle ilgili de sorun olduğuna göre... Biliyorsunuz, artık şirketlerde bir kredi kartı alınıyor, o kredi kartı üzerinden ödemeler yapılabilir. Nakit gezdirmeye, bankalarda vadesiz hesaplarda tutmaya da gerek yok. Böyle bir yöntem seçilirse çok daha medeni bir usul olmuş olur, çok daha rasyonel olmuş olur diye düşünüyorum. Artık bunu terk etmemiz lazım. Bir kredi kartı Bakanlık adına... Bakanlık tarafından ödemeler yapılır, bir taraftan da düzenli bir şekilde takip edilir. Böyle bir yöntem gerek kalmaz diye düşünüyorum. Maliye Bakanlığı bütçesi sırasında da bunu zaten önereceğiz kendilerine. Daha rahat bir usul olduğunu düşünüyorum.

Gelelim Bakanlığınızla ilgili çalışmalara. Sayın Bakanım bu konularla ilgili olarak Türkiye'nin gündeminde özellikle Orta Doğu'daki gelişmeler var, kuzey komşumuzla olan ilişkiler var. Çok kötü bir noktadayız. Sadece cumhuriyet tarihinin değil, Osmanlı ve Selçuklu dönemlerini de alırsak en fazla sıkıntıda olduğumuz, dış politika açısından dibe vurduğumuz dönem bu dönem maalesef. Çok kötü bir durumdayız. Ama bu duruma nasıl geldik, buna da bakmak lazım.

Bakın, değerli arkadaşlarım, 14/11/2011 tarihinde bugünkü Başbakanımız o zaman Dışişleri Bakanımızdı. Plan ve Bütçe Komisyonunda geldi, yine aynı şekilde bütçeyle ilgili bir sunum yaptı. O sunumdan bazı ibareler okumak istiyorum, dikkatinize sunmak istiyorum. "Nasıl 1911 ile 1923 yılları arasındaki değişimler 20'nci yüzyıldaki kaderimizi belirledi, 2011 ile inşallah cumhuriyetimizin 100'üncü yılını idrak edeceğimiz 2023 yılı arasındaki gelişmeler de cumhuriyetimizin 21'inci yüzyıldaki uluslararası konumunu belirleyecek." Bu gelişmeler maalesef olumsuz oluyor, inşallah bu şekilde devam etmez de konumumuzu bu şekildeki gelişmeler belirlemez. Baktığımızda "Bizim dış politikadaki temel hedefimiz, bütün bu tartışmaların içinde Türkiye'nin kendine özgün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 89

bir vizyonla yer alması ve bütün bu mücadele için de üç gücümüz vardır; demokrasimiz, ekonomideki yüksek performansımız ve üçüncü büyük omurgamız ise aktif dış politikamızdır.” diyor. Ne aktif dış politikamız var ne yüksek performanslı bir ekonomimiz var ne de ayakları üzerinde artık durabilen bir demokrasimiz var. Sandık demokrasisi! Orta Doğu demokrasisi oldu demokrasimiz de maalesef.

Diyor ki Sayın Başbakan, o tarihteki Dışişleri Bakanımız: “Eğer Şam’daki bir Suriyeli, Bağdat’taki bir Iraklı, Bosna’daki bir Boşnak, Bakü’deki bir Azeri, Kırım’daki bir Tatar o gece rahat uyuyamıyorsa Ankara’da da biz rahat uyuyamayız.” Güzel sözler bunlar tabii. “Burada özellikle ekonomi ile dış politika alanı arasındaki ilişkiyi de çıkar bağlamında doğru okumak, doğru tanımlamak gerekir.” diyor.

Ve önemli gördüğüm için, bakın, Kaddafi’yle ilgili olarak söylediği sözler, Kaddafi’yle ilgili olarak bizim ne kadar etkin bir politika izlediğimiz, o durumlarda, o Arap Baharı politikasında bizim nasıl bir taraftan taşeron olarak kullandığımız, ne kadar girift ilişkiler içerisinde olduğumuz... “Kaddafi’ye iki ay sürekli telkinde bulunduk ‘Halkınla barış, bu kanlı sürecin önüne kendin geç’ diye sürekli telkinde bulunduk. Diplomasinin her türlü aracını kullandık. Ta ki Kaddafi kendi halkına ‘fareler’ diye hitap edip Mistrata’ya bütün silahlı gücüyle saldırdığı zaman Kaddafi’yle aramıza net bir mesafe koyduk ve ondan sonra da bildiğiniz gibi Libya Ulusal Konseyi ile çok yoğun temaslarla her türlü desteği sağladık. Ramazan ayında Libya Ulusal Konseyinin talebi üzerine oradaki maaşların ödenebilmesi için -dikkatinizi çekiyorum- 100 milyonu hibe, 300 milyon dolarlık kredi açtık. Evet, oraya ilk inen, her dönüşümden sonra ilk inen Dışişleri Bakanı ben oldum, oraya ilk kapsamlı ziyaret yapma planı yapan Başbakanımız oldu.” Ama Libya nasıl bir hüsrarla sonuçlandı, biliyorsunuz. “Biz orada şirketlerimizin -onun için söylüyorum- ekonomik çıkarlarımızın da nasıl korunacağını biliyoruz ama her şeyden önce, bizim için her şeyden önce önemli olan, hiçbir meseleye ekonomik gözle bakmamamızdır.” Ama orada en az 20 bin işçimiz vardı, 20 milyar dolarlık da müteahhitlik hizmetleri almıştık, hiçbir şey kalmadı; oradaki yatırımlarımız da bitti, o vaziyette buraya geldik. Ve ilk kapanan büyükelçiliklerden bir tanesi oldu oradaki büyükelçiliğimiz. Ondan sonra, Sayın Dışişleri Bakanımız, Başbakanımız geliyor, “Ocak ayında Sayın Başbakanımız Halep’te Sayın Esat ile yaptığı görüşmede çok net olarak şu mesajı verdi: ‘Bakın, bu olayı Mısır’la, Tunus’la, Libya’yla sınırlı görmeyin, bu olay bütün Arap dünyasını, bütün Arap gençliğini harekete geçiren yepyeni bir süreçtir. Mübarek’in, Binali’nin yaptığı hataya düşmeyin ve halkın bu taleplerine kulaklarınızı tıkayarak güvenlik odaklı bir politika benimsemeyin. Halkın önüne geçin, demokratik reformları siz yapın, halkın taleplerini siz karşılayın ve en kısa zamanda bu talepleri karşılamış lider olarak seçimlere girin, halktan aldığınız destekle bütün Orta Doğu’ya örnek olacak yeni bir siyasi yönetim kurun.’ O zaman Sayın Başbakanımızın verdiği mesaj buydu.” diyor. Şimdiki Cumhurbaşkanımız için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, lütfen toparlayın.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

“Ne talep ettik? Dedik ki kimliklerden mahrum bıraktığınız- yine Esad’dan talebimiz- Kürt vatandaşlarınıza, Kürt kardeşlerinize kimlik verin. Bu ülkede kimliksiz hiçbir vatandaş kalmasın. Bunu söyledik kendilerine.” diyor. “Aynen Kaddafi’nin tavsiyelerini dinlememesi sonucunda uyguladığımız şekilde Suriye rejimine karşı bu sefer açıktan ve net mesajlarla tutumumuzu ortaya koyduk. Bundan sonra da koymaya devam edeceğiz ve buradan hem Meclisimizin çatısı altından Suriye yönetimine bir kez daha sesleniyorum: Dün ve evvelsi gün başkonsolosluklarımıza ve büyükelçiliğimize yapılan saldırı gerekli diplomatik tepkilerle cevabını görmüştür ama biz bu saldırılara karşı en kararlı tutumu alacağız ve Suriye halkının haklı mücadelesinin yanında yer almaya devam edeceğiz.” Geldiğimiz nokta malum ama siz Dışişleri Bakanıyken 2014’te, geçen dönem bütçesinde çok doğru tespitler yapmışsınız, onu da okuyacağım müsaadenizle. Bakın, şöyle diyorsunuz, oradaki, bölgedeki durumu özetledikten sonra: “Rejimin amacı Halep’i çevreleyerek buradaki muhaliflerin uluslararası yardımlara ulaşmasını engellemek ve muhaliflerin Türkiye’yle bağlantısını kesmektir.” Bugün oldu bu ama yani o gün gördünüz bunu ama bunu engelleyemedik bakın. Bazı şeyler görülebiliyor ama engellenemiyor. Demek ki bazı sıkıntılar var. “Uçuşa yasak bölgeyle güvenli bölgeler oluşturulmasını istedik.” diyorsunuz. Bunu da gerçekleştiremedik maalesef.

Yine, enteresan, sizin sözleriniz bunlar: “Türkiye-Rusya federasyonu ilişkileri tarihî derinlik, bölgesel perspektif ve ortak çıkarlar zemininde gelişimini sürdürmektedir. 32 milyar dolarlık hacmiyle ikinci ticaret ortağımız olmuştur Rusya.” diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

“Müteahhitlerimizin Rusya’da üstlendiği projelerin toplam değeri ise 50 milyar doları aşmıştır. Karşılıklı yatırımlarımızın değeri de 20 milyar dolar civarındadır.”

Şimdi, geldiğimiz bu noktada Sayın Bakanım, dış politikada perişanınız. Bu, tabii ekonomimizi de çok etkiliyor. Özellikle bazı konularda Sayın Cumhurbaşkanının kurumsal olması gereken, kurumsallığın ötesinde devlet politikası olması gereken, devlet aklıyla yürümesi gereken dış politikayı bireyselleştirmesi birçok ülkeyle aramızı bozdu, sıkıntıya soktu. Ekonomiyle ilgili olarak çok büyük zararlarımız var. Nereden var? Rusya’yla var. Yani bu Sayın Erdoğan’la Putin’in meselesi değil ya da Libya’yla aynı şekilde ya da Mısır’la. Yani bir devlet meselesi, halkların meselesi olmaktan çıktı, Cumhurbaşkanı ile onların devlet başkanlarının meselesi hâline geldi. Suriye’yle böyle, Irak’la böyle, kişiselleştirdik, İran’la böyle ve bunlardan dolayı ekonomik olarak büyük zararlar içerisindeyiz, büyük sıkıntılar içerisindeyiz. Bunları görmek lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 90

Sayın Davutoğlu, "Sykes-Picot yenilenmesi gereken, doğal zamanını doldurmuş, doğal olmayan sınırlar oluşturmuş bir anlaşmaydı." diyor. Bu Sykes-Picot'tan sonra, yüz yıl sonra biz yine aynı hatalara düşüyoruz, benzer hatalara düşüyoruz. Tarih maalesef tekrardan ibaret olacak bu gidişle. Bunlarla ilgili olarak madem -biraz önce okuduğum gibi- bazı şeyleri siz de görüyorsunuz, net olarak görüyorsunuz, bir an önce bu politikadan vazgeçmemiz gerekiyor, 180 derece dönmemiz gerekiyor. Bakın, bugün sıkıştık, çok büyük sıkıntılar içerisindeyiz ve en son Sayın Cumhurbaşkanının 1 Mart tezkeresiyle ilgili olarak söyledikleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, lütfen son sözlerinizi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamamlıyorum, teşekkür ederim Başkanım.

...tam bir dönüştür. Orta Doğu'yla ilgili maalesef büyük bir sıkıntıdır. 1 Mart tezkeresinin yıllardan beri nemasını yemiş olan bir iktidarın 1 Mart tezkeresine destek vermediğini ya da bir liderin destek vermediğini gösteren çok manidar bir açıklamadır ve Sayın Davutoğlu'nun da, Başbakanın da "Kandil'e yönelik alınan tedbirler Suriye için geçerli olabilir." açıklaması bizi korkutmaktadır. Çünkü orada sadece bugün Esat yok artık biliyorsunuz, Rusya da orada, İran da orada. Bir uluslararası bataklığa, bir Orta Doğu bataklığına girmek üzereyiz. Bunların sizin tarafınızdan, hepimiz tarafından dikkate alınması gerekir.

Değerli arkadaşlarım, hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Erdoğan...

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, kıymetli hazrın; hepinize hayırlı akşamlar diliyorum. Bütçemizin hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, değerler üzerinden bir dış politika perspektifini dinledik. Gerçekten de teoriyle pratiğin uyumlu olması çok büyük, hayırlı sonuçları da beraberinde getirir ama sorunlara bakınca bu değerlerin mevcut sorunlar içerisinde eridiğini görmekteyiz. Elbette ki bir değerler dünyamız var, dünyanın var ve o değerler dünyası üzerinden bu ilişkiler geliştirilmek isteniyor fakat karşılaşılan problemler, sorunlar o kadar yakıcıdır ki o değerleri kendi içerisinde eritiyor. Bu sorunların zuhurunun elbette ki tek müsebbibi bizler, sizler değiliz. Bir dünya siyaseti yürüyor, 21'inci asırda yaşıyoruz, çok ciddi etkileşimler var ve bunun içerisinde ayakta kalma gayretiyle karşı karşıyayız. Ancak bazı sorunlar var ki, bazı problemler var ki onlar için şartlar ve sebepler ne olursa olsun sorumluluktan kaçamayız. Mesela, komşularla ilgili sorunlarımız veya iç sorunumuz. Yani, bir ülkenin içeride ve dışındaki itibarı ve istikrarı elbette ki kendi iç barışını sağlamış ve dış dünyayla ilgili de tamamen barışık bir şekilde ilişkilerini sürdürmesidir.

Mesela, Suriye'yle ilgili -komşu ülke olmamız hasebiyle- en uzun sınıra sahibiz. Sayın Bakanım, altmış yıldır mayınlar, tel örgüler, mayın tarlaları, casus uçaklar, aygıtlar, vesaire o sınır o şekilde bugüne kadar taşınmış ve öyle bir güne gelmiş ki tam komşularla artık bu sınırların hiçbir anlamının kalmayacağı bir noktadayken maalesef bugün -bağışlayın beni ama- İsrail'in mecbur kaldığı ve örmeye çalıştığı duvarın aynısını biz de kötü kopya etmekteyiz. Neydi Suriye'yle ilgili problemimiz? Âcizane kendimden bir örnek vereyim: Bu savaş olmadan önce Ramazan El Buti diye bir âlim vardı Suriye'de, onun ziyaretine gitmişim ve o ziyarette beraber kendisi de bugünkü Beşar Esad'a bizi götürdü. Türkiye'yle ilişkiler o kadar üst düzeydeydi ki Beşar'ın ifadesi aynen şuydu -bizim bugünkü Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakanı, Sayın Abdullah Gül de Cumhurbaşkanındı- dedi ki: "Bizim hem Cumhurbaşkanınızla hem Başbakanınızla o kadar dostane ve o kadar kardeşlik ilişkileri gelişkin ve mükemmeldir ki bu ilmî sahada da ilişkilerin o seviyede tutulmasını..." Hatta kullandığı cümle şuydu: "Aman ha, ilişkiler bizimki gibi sözde değil, özde olsun. Sakın ha sözde ilişkiler diyalogunu geliştirmeyin." gibi bir talepte bulunmuştu. Şimdi, aynı Beşar Esad bir bakıyoruz ki bugün ülkemizin, Hükümetimizin, devletimizin baş düşmanı hâline geliyor.

Suriye sınırında yıllardır akraba toplulukları var. Sınırın hem bu tarafında hem öbür tarafında Kürtler yaşıyor ve hepsi de birbirinin akrabası. Şimdi, bugün diyoruz ki: "Biz sınırın öbür yakasında oldubittilere fırsat vermeyiz." Kaldı ki oradaki topluluklarla da bugüne kadar hiçbir sorunumuz olmamıştır. İddia ediyorum, bugün de bir sorunumuz yoktur. Hatta onların siyasi temsilcileriyle gerçek anlamda, esasla ilgili bir sorunumuz yoktur diye biliriz veya çözülebilir sorunlarımız vardır. Ama öylesine girift sorunlara dönüştü ki şu anda sanki Türkiye'nin, Türkiye'de yaşayan insanların hemen sınırın ötesindeki halklarla tarihî bir kan davası var ve bu kan davasında, bir çeşit, birbirimizi -Allah muhafaza- boğazlayarak sanki intikam duygularıyla çözme duygusu var. Bir defa, bu noktadan yaklaşıncı bizim değerlerin aşındığını, eridiğini hemen bu sorunun içerisinde fark edebiliriz. Çünkü neydi değerlerimiz? Vicdaniydi -buyurdunuz- insaniydi, tamamen ahlakiydi ve tamamen manevi değerlerin esas alındığı ilişkiler üzerinden gelişmesi gerekiyordu. Maalesef, bugün o konuda büyük bir kayıp içerisindeyiz.

Bir diğer taraftan, sayın arkadaşımız Rusya'yla ilişkilere değindi, kısaca değinerek geçmek istiyorum. Acaba diyoruz ki bu Rusya'yla hiçbir problemimiz yokken veya zahiren gündemimizde öyle bir şey yokken... Yani ülkenin gündeminde Rusya'yla ilgili bir mesele yoktu. Kime sorsaydınız, muhalefete, iktidara veya vatandaşa sorsaydınız, Rusya'yla ilişkiler normal -ticari vesaire- tarihten gelen birtakım çekinceler var; ülkeler karşılıklı olarak ona riayet ederlerdi ve diğer ilişkiler de o şekilde yürüyordu ve bir sorun yoktu. Nasıl oldu da bir anda Rusya'yla karşı karşıya geldik? Bu Rusya'nın uçağını... Yani Rusya uçağı biliniyor muydu acaba? Bunu gerçekten merak ediyoruz. Mesela açıklamalarda deniliyordu ki: "İşte, uçak sınır ihlalinde bulundu ve düşürüldü." Sonradan birtakım açıklamalar geldi: "Biz Rusya uçağı -basın üzerinden konuşuyoruz, yanılabiliriz- olduğunu bilmiyorduk." veya "Bilseydik olmazdı." şeklinde yumuşak birtakım mesajlar dile getirildi. Ama sonuç itibarıyla, bölgede Rusya'yla şu anda sanki çarpışacak, çatışacak iki güce

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 91

dönüştük. Doğu Akdeniz şu anda Batılı ülkelerin, Doğulu ve Batılı güçlerin hava sahasına dönüşmüşken bizim kendi hava sahamızı, kendi inisiyatifimizle bugün istimal etmediğimizi, istihdam etmediğimizi bizzat kendimiz –bunu- söylüyoruz.

Şimdi ilişkilere bakıyoruz Sayın Bakanım. Bizim Suudi Arabistan'la, Katar'la -Allah aşkına- nereden çıktı, bu kadar sıcak ilişkiler doğdu? Zihniyet olarak Suudi Arabistan'la, Katar'la uyuşacak bir zihniyetimiz yok. Yani bugünkü Suud'un zihniyeti Selefî dediğimiz, Vahabi dediğimiz bir geçmişe dayanıyor; emin olun, pratiği de bugünkü IŞİD'dir. Suud yönetimi eğer kendi zihniyetinin iktidarı olsaydı, bugünkü IŞİD'in aynen pratiğini kendisi de uygulayacaktı. Zihniyet olarak Suud'la çok da içli dışlı bir uyumumuz yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, ilave süre veriyorum, lütfen toparlayın.

Buyurun.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mesela Mısır'la ilgili, Sisi'yle ilgili kınamalar, açıklamalar yapılırken Suudi Arabistan'la ilgili son bir vaka olmuştu malumunuz. Hacılarımızdan -Allah rahmet etsin- vefat edenler, hatta sadece ülke hacılarımızdan değil, genelde vefat eden hacılarla ilgili bir hadise olmuştu. Bütün dünya Suudi'nin –bağışlayın- aldırmağını eleştirirken, Türkiye bir tek kelime dahi bunu eleştirme gereğini veya Hükümetin bunu eleştirme ihtiyacını duymadı.

Vaktim sınırlı, ben hemen bir konuya daha geçmek istiyorum: Bu, Avrupa Birliğiyle ilgili Sayın Bakanım. Büyük sorunlar vardı, ilişkiler kopmak üzereydi, mesafeler oluştu, restleşmeler arkasından gelmişti, Türkiye'nin gündeminden de belki kalkmıştı. Ne oldu da bu son günlerde -sanki oldubittiye gelmiş gibi- Avrupa Birliği üyeliğimiz yeniden tartışmaya açıldı? İster istemez insanın aklına şu geliyor: Yani dış politikayla ilgili hassas olmak zorundayız, nazik olmak zorundayız, söylediğimiz her söz ülkenin bizzat itibarını direkt ilgilendirdiği için dikkatli konuşmak durumundayız ama sanki mülteciler üzerinden yürütülme istenen bir Avrupa Birliği üyeliği var. Bu, sağlıklı olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım Sayın Erdoğan.

Buyurun.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum, bitiriyorum Sayın Bakanım.

Bugün elimizde bu mülteci imkânları belki de bizim lehimize şu anda hâlihazırda bulunurken yarın bu fırsatın aleyhimize geçmeyeceği garantisini kim verebilir?

Dolayısıyla, Sayın Bakanım, sizden önceki bir oturumda da arkadaşlarla kısa bir tartışma oldu. Bize göre “Kürt sorunu”, arkadaşlara göre “terör sorunu” diye şu anda can yakıcı bir problemimiz var. Eskiden biraz daha esnek isimlendirme vardı: Kimisi “Güneydoğu sorunu” diyordu, kimisi “Şark sorunu” diyordu, kimisi “terör sorunu” diyordu, kimisi “Kürt sorunu” diyordu. Ama şu anda iki kutup gibi, iki farklı dünya gibi birilerimiz “Kürt sorunu” diyor, bir diğeri de “terör sorunu” diyor. Ama isim ne olursa olsun, karşımızda –kanaatimce, şahsi kanaatim budur- ülkenizin hem içeride hem dışarıda en temel sorunu budur. Biz bu sorunumuzu barışçıl yöntemlerle çözersek komşularla ilişkilerimiz de düzelir, diğer ülkelerle de daha sağlıklı, daha güvenilir, daha bütüncül ilişkilerimiz gelişir diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle sizlere bu alanda hayırlı çalışmalar diliyor, bütçemizin hayırlar getirmesini temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, teşekkür ediyorum.

Sayın İhsanoğlu, buyurun.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Dışişleri Bakanlığının bütçesinin konuşulması gerçekten fevkalade önemli, hayati bir konudur ve bence Türkiye'de, Türk bürokrasisi içerisinde en önemli kurumlardan birisi, en tecrübeli kurumlardan birisidir. Uzun yıllar, otuz kırk senedir Dışişleri Bakanlığımızın değişik bölümleriyle, mensuplarıyla bir hayat tecrübesi oldu ve şuna şahit oldum ki Türk diplomatları gerçekten çok iyi yetişmiş insanlar, vatanperver insanlar, ülkelerini seven insanlar, hizmet etmek isteyen insanlar ve kendi sahalarında çok büyük tecrübe ve birikime sahipler. Bu, 19'uncu yüzyıla kadar giden bir geleneğin devamıdır. O bakımdan, Türk dış siyasetinin yürütülmesinde bu Bakanlığın birikimi çok önemli bir yer almaktadır.

Zatâlinize gelince, Sayın Bakan, sizi yakından tanıyan bir insan olarak gerçekten Türkiye'nin güler yüzü olduğunuzu gördüm. Sizin Avrupa Konseyinde elde ettiğiniz başarı hepimizin gurur vesilesi olmuştur ve biz bunun izlerini görüyoruz.

Sizin bugünkü konuşmanızda çizdiğiniz tablo da gerçekten dış ilişkiler konusunda yaptığınız hizmetlerin kapsamını anlatmaktadır. Fakat bütün bunlara rağmen, bugünkü neticeye baktığımız zaman, Türkiye'de en azından bizim neslimizin -daha eskilerine gitmeyelim- döneminde yaşanan en sıkıntılı bir dönem olduğunu, günler olduğunu görüyoruz.

Peki, Bakanımız çok iyi bakan, diplomat adam, uluslararası tecrübesi olan bir insan, sevilen, sayılan. Dışişleri Bakanlığımız, Türkiye'de değil birçok yüksek seviyede mukayese edilecek tecrübeye sahiptir ve vatanperverlikleri test edilmiş insanlar. Peki, bu netice neden? Onu düşünmemiz lazım. Şimdi, zatâliniz dediniz ki: “252 yerde temsilciliğimiz var, büyükelçiliğimiz, başkonsoloslukumuz.” Peki, 2005 senesinde temsilcilerimizin sayısı bunun belki üçte 2'siydi falan ama o gün aldığımız netice bugün aldığımız neticeden daha iyiydi. Nasıl test edilir? Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyeliği meselesi. O gün aldığımız 180 küsur oy

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 92

vardı ve bizden önce, bizimle rekabet eden Avusturya'yı falan geride bırakarak o neticeyi elde ettik. Bu son yapılan oylamada 60 kadar oy aldık. Şimdi, bunu bir düşünmek lazım, niye böyle oluyor?

İkinci bir husus var, Türkiye komşularıyla açık kapı diplomasisi, politikası takip etti, müşterek Bakanlar Kurulu toplayacak noktaya kadar gitti. Fakat bugünkü manzara, herkesin, arkadaşlarımızın ifade ettiği manzara. Bunu düşünmemiz lazım. Burada bir hata var, bir eksik var. Bunun başında şu geliyor: Yani, diplomasi diline ters düşen çatışmacı bir dil var, bu münasebetleri yönlendiren, etkileyen çatışmacı bir dil var. Bu dil belki iç politikada yararlı olabilir, faydalı olabilir sahiplerine göre. Yani, benim kanaatimce ülkeyi, toplumu kutuplaştırmak doğru bir şey değil ama bunun dış politikaya taşınmış olması çok üzücüdür.

Şimdi, müsaadenizle, bundan sonraki söyleyeceğim hususlara notlarımı bakarak ve sizin konuşmanızda "highlight" ettiğiniz hususlara atıf yaparak devam etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Anlaşılan Sayın Başkan baklavalı bir zaman dilimi ayırdınız bana yani baklava dilimli zaman ayırdınız.

BAŞKAN – Şöyle efendim: Görüşmelere başlamadan önce, Sayın İhsanoğlu, Komisyon konuşma sürelerine ilişkin karar alıyor, o da Komisyon üyelerimiz için on dakika, komisyon dışı gelen milletvekillerimiz için beş dakikadır ama tabii, burada bir tolerans yapıyoruz, iki dakika uzatıyoruz.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Bir de baklava ikramı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ayrıca, ikramda bulunuluyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Beş de benimkinden ekle Başkanım.

BAŞKAN – Peki, Sayın Günel da konuşmayacağını söyledi, onun süresini de size verelim biz.

Buyurun.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, dediniz ki: "Emirliklerle münasebeti düzeltiyoruz." Bu çok güzel bir haber yani bunu ben memnuniyetle karşılıyorum çünkü onlarla kavga etmenin hiçbir manası yoktu. Hâlâ sefirlerini tayin etmediler Ankara'ya. Yani bunu yapmak herhâlde çok iyi bir şey. Dediniz ki: "Mısır'la münasebetleri düzeltmek için fırsat arıyoruz." Bu da çok mühim bir şey ama biraz daha elimizi çabuk tutalım çünkü İslam Zirvesi toplanacak Türkiye'de nisan ayında. Bence bu çok önemli bir husustur. İşte, Mısır bloke ediyor bizi birçok konuda, Birleşmiş Milletlerde, İslam İşbirliği Teşkilatında. On sene içerisinde İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri olarak Kıbrıs için elde ettiğimiz kazanımların hepsi silindi, New York toplantısında maalesef çok geriledi. Şimdi, o bakımdan başkalarının iç meselelerine karışmak suretiyle... Biz de sevmeyiz başkasının bizim iç işlerimize karışmasını. Onun için burada yeni bir anlayışa ihtiyaç vardır Sayın Bakanım.

Avrupa Birliğiyle iş birliği meselesinde fasılların açılmış olması, açılması gerçekten sevindirici bir husustur. Fakat, yine değerli meslektaşlarımızın ifade ettikleri gibi bunun mütecilerle bağlantılı, bağımlı olarak ele alınması bizi üzecektir.

Kıbrıs hususunda 2 kurucu devlet, eşit haklara sahip 2 toplum ve çözümün yakın olduğunu ifade buyurdunuz. Bu da sevindirici bir husus ama ben burada garantörlük meselesi üzerinde durmak istiyorum çünkü bizim ülke olarak Münih ve Londra Anlaşmalarına göre elde ettiğimiz garantörlük haklarının mahfuz kalması şartını koşmamız lazım. Eğer biz bu Kıbrıs çözümü içerisinde bunu beceremezsek, uzun vadede bu öngörülen çözüm gerçekten Kıbrıs Türklerinin ve bizim stratejik menfaatlerimize aykırı kalır.

Bakanlığın arşivi konusundaki haberleri çok sevinçle karşıladım çünkü bilim adamlarının, Türk dış politikasını inceleyen ilim adamlarının muhtaç olduğu bir kaynaktır, bunun tasnif edilmesi ve açılması çok önemli bir şeydir.

Şimdi, Sayın Bakanım, Türkiye'nin dış politika bilançosu çıkarıldığı takdirde göreceğiz ki Türkiye'nin özellikle Orta Doğu'da konumu ve dünyadaki itibarı eskisine nazaran daha sarsılmış durumdadır. Bu da bölgemizdeki çatışmalarda tarafsız bir aktör olarak değil, çözümün bir parçası olma yerine sorunun bir parçası olma cihetine gitmektir. Irak ve Suriye konusunda Türkiye'nin tarafsızlığını kaybettiğine dair büyük bir uluslararası kanaat vardır.

Rus uçağı meselesine temas etti arkadaşlar. Yani, eğer bir ülkenin diğer bir ülkenin hava sahasını üç saniye, beş saniye, on saniye, bir dakika, iki dakika ihlal etmesiyle uçaklar düşürülecek olsa hiç kimsenin uçağı kalmaz. Yani, bizim FIR hattında bizim de uçağımız kalmaz, Yunanistan'ın da uçağı kalmaz eğer bu şeyi kullanacak olursak. Rusya'nın buraya gelmesinden sonra Ruslar oturdular, Amerikalılarla anlaştılar, Pentagon'la kendi aralarında bir koordinasyon mekanizması kurdular. Ruslar gittiler, İsrail'le anlaştılar ve bir koordinasyon mekanizması kurdular. Biz niye Ruslarla anlaşmadık? Bu sorunun cevabını bulmak lazım.

Suriye'ye gelince. Suriye ihtilafının nasıl çıktığı nasıl şey edildiği, artık biraz geç oldu bunu konuşmak ama son görüşmeler yani son Cenevre toplantısının hazırlığı esnasında uzun müddetten beri Amerika ile Rusya arasında muhalefet heyetinin, muhalif heyetin nasıl kurulacağı hakkında uzun tartışmalar oldu ve bu tartışmalarda Türkiye'nin zannedersen fazla bir söz hakkı olmadığı gibi bir intiba hasıl olmuştur. Mesela, bizim derdimiz PYD'nin girmemesiydi ama Türkmenlerin girmesi hususunda bir söz aldık mı? Yani, Cenevre'de Türkmenler Geneva II, Geneva IV ve neyse, son ne olacaksa, orada Türkmenler bir taraf, resmen bir taraf yani methalder olacaklar mı? Bu hususta lütfen bizi aydınlatınız çünkü kamuoyunu bu çok... Orta Doğu'da 10 milyon Türkmen var Sayın Bakanım, Türkmenlere sahip olmamız lazım ve maalesef Rusya'yla olan bu lüzumsuz ihtilaf... Yani düşünebiliyor musunuz değerli meslektaşlarım, Kore Savaşı'ndan itibaren Sovyetlerle Batı ülkeleri arasında bir tek kurşun hadisesi olmadı. Bizim elli sene soğuk savaş döneminde -o kadar uzun- Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Karadeniz, Bulgaristan, Romanya vesaire bu kadar şeyimiz var, yarım milyon askerimiz NATO'nun emrinde, bir fiske bu taraftan o tarafa, o taraftan buraya yok ve biz bu kadar dost olduğumuz hâlde bir uçağı düşürüyoruz ve bütün dünya başımıza yıkılıyor. Yani bu hadiseden sonra bizim Rusya'yla arayı bulmamız lazım. Benim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 93

geçenlerde yaptığım konuşmada Genel Kurulda parlamenter diplomasinin kullanılmasını teklif ettim. Yani bu Parlamentonun, bir muhatabı olan Rus Parlamentosu Duma'yla Hükûmete destek olacak, ülkemize destek olacak bir faaliyette bulunması lazım gelir çünkü bu vatan hepimizindir, iktidarın olduğu kadar muhalefettir. O bakımdan, bu hususu dikkatinize arz etmek istiyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, büyük devletlerle olan münasebetlerde farklı fikirler, farklı tavırlar olacaktır elbette. Bizim hedefimiz, bizim gayretimiz, bizim hareket noktamız, millî menfaatimizdir ama bu büyük devletlerle olan bu münasebetler çatışmacı bir üslupla olmaz ki. Çatışmacı üslupla olduğu zaman biz kaybediyoruz ve nitekim burada bu şekilde oldu. Yani Rusya'yla olan çatışma bu noktaya getirdi bizi. Şimdi, Amerika'yla da bu çatışmacı üslup içerisinde sanki yeni bir cephe açılıyormuş gibi. Buna hiçbir zaman ihtiyaç yoktur.

BAŞKAN – Sayın İhsanoğlu, son iki dakika.

Lütfen toparlayalım.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Biz diyoruz ki: Bu münasebetler diplomatik üslupla, diplomatik lisanla, tahammüllerle yürütülsün ve uluslararası kurumlarla da ilişkilerimiz bu şekilde yürütülsün.

Ben son olarak iki hususu arz etmek istiyorum Sayın Bakanım. Birincisi, lütfettiniz yakın ilgi gösterdiniz, Rodos Türkleri ile İstanköy Türkleriyle ilgili, onların Türkçe öğrenme ihtiyaçlarıyla ilgili hususu dikkatinize sunmak istiyorum, acaba bu konuda bir gelişme oldu mu?

Son olarak da herkesin huzurunda şunu söylemek istiyorum: Biraz önce bir değerli meslektaşımız Sykes-Picot'a atıf yaptı. Sykes-Picot Anlaşması, bilmeyenler için, 1916'da İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası'nın müştereken hazırladıkları, hasta adam dedikleri Osmanlı Devleti'nin Orta Doğu'daki mirasını paylaşmak için yaptıkları bir anlaşma. Bu anlaşma bu sene 100'üncü yılını idrak ediyor. İşte bu, bugünkü haritayı çizen anlaşma, yani Irak, Suriye, Filistin, Ürdün vesaire. Şimdi denildi ki: Böyle yeni bir Sykes-Picot'a falan ihtiyaç var. Yeni bir Sykes-Picot'a ihtiyaç yok, zaten bilakis yeni bir Sykes-Picot'lara karşı olmak lazım çünkü Sykes-Picot ne demek? Osmanlı'nın Şam ve Irak vilayetini Filistin dâhil olmak üzere parçalayıp yeni küçük devletler inşa etmektir. Kim tarafından? 3 Batılı ülke tarafından. Şimdi, burada yapılması gereken, bu bölgede yaşayan ülkelerin kendi aralarında bir, benim dediğim tabiriyle Westphalia Anlaşması yapmaları lazım. Yani sovereignty haklarının...

BAŞKAN – Sayın İhsanoğlu, lütfen toparlar mısınız?

Son cümlelerinizi alayım.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Son baklava dilimini bitiriyorum Sayın Başkan.

Bunu yapmak lazım. Yani eğer burada biz yaşayacaksak ki yaşayacağız ilelebet ve bizim bu komşularımız varsa bunlarla yeni bir düzenleme ama içeriden doğan, herkesin hakkını tanıyan, karşılıklı saygı... Ben şu tabiri kullanıyorum: Bir Westphalia artı Marshall Planı çünkü bu ülkeleri yeniden kalkındırmak lazım. Bu savaşlardan, bu harabiyetten kurtarmak lazım. Bu 2 şeye öncülük yapmamız lazım. Ve ben eminim ki bu Medis muhalefetiyle iktidarıyla Türk dış politikasının tekrar eski sağlam temellerine, eski, çok veciz ve hiçbir zaman... İster Kemalist olunuz ister anti Kemalist olunuz, ister şucu olunuz bucu olunuz, eskimeyecek bir söz vardır, bir vecize: "Yurtta sulh, cihanda sulh" Bunu bizim tekrar yeniden yapmamız lazım çünkü başka yolumuz yok.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan, lütfettiniz vakit ayırdınız.

Sayın Bakan size ve meslektaşlarınıza, yardımcılarınıza teşekkürlerimi sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum ve iyi bir akşam diliyorum.

Gelecek kuşaklar geçmişe baktıklarında Türk dış politikasının kalın bir duvarla ikiye ayrılmış olduğunu görecekler: AKP öncesi ve AKP sonrası. AKP öncesi dış politikamız, cumhuriyetimizin kuruluşundan AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılına kadar süren, bölgesel ve küresel ölçekte büyük bir saygınlığa sahip, partilerüstü ve ulusal bir dış politikaydı. "Yurtta barış, dünyada barış" anlayışıyla şekillenen ilkeli, tutarlı ve güvenilir dış politika sayesinde Türkiye, cumhuriyet tarihi boyunca komşularıyla yaşadığı sorunları sıcak çatışmaya mahal vermeden aşmasını bilmiş bir ülkedir. Türkiye, AKP'den önce laik ve tarafsız dış politikasıyla komşularının iç işlerine asla karışmayan, barış, huzur ve istikrar arayışlarının öncüsü bir ülkedydi. Bölgemizde nerede bir sorun çıksa Türkiye, arabuluculuğuna sıklıkla başvurulana bir aktör olarak her zaman yerini alırdı. Türkiye, bölgesindeki ülkelerle ikili ilişkilere önem verirken, uluslararası kuruluşlarda etkin rol üstleniyordu. Türk dış politikası, cumhuriyetin Batılılaşma ve çağdaşlaşma hedeflerinin taşıyıcısıydı. Bu sayede, Türkiye, Avro-Atlantik camiasının saygın bir üyesi olarak Avrupa Birliği'ne tam üyelik hedefine doğru ilerleyen bir ülkedydi.

Bugün ülkemizde yaşamakta olduğumuz felaketlerin temel kaynağı, Sayın Bakan, sizin de içinde olduğunuz AKP'nin dış politikasıdır. Bu politika, "bölgede savaş, dünyada cihat" anlayışı üzerinde yükseliyor. Biz "barış" diyoruz, AKP "savaş" diyor. Bizim dış politikamız ülkemizin çıkarlarını gözetiyor, AKP Suudi, Katar gibi Vahabi, Selefi mezhebinin sözcülüğü için dış politika yapıyor. Dış politikalarımız arasındaki en büyük fark da budur.

Cumhuriyet Halk Partisi "Türk dış politikası bölgesinde ve dünyada istikrar üretsün." diyor. AKP'nin dış politikası istikrarı baltalayıp sorun yaratıyor. Son yıllarda komşularımızda huzur ve barış ortamı yıkılırken, AKP buna çanak tuttu, yangına benzinle koştı. Sonuç ortada, önce sınırlarımız, sonra ülkemizin çeşitli şehirleri dünyanın en kanlı ve şiddetli alanlarına dönüştü. AKP'nin dış

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 94

politikası Türkiye'nin bölgede ve dünyada saygınlığını sıfırladı. Bu da yetmedi, ülkemizin terör destekçisi ülke olarak algılanmaya başlamasına neden oldu.

Irak'ın toprak bütünlüğünü ihlal ettiğimiz gerekçesiyle Birleşmiş Milletlere şikâyet edileceğimiz kimin aklına gelebilirdi ki? Suriye'deki terör örgütlerine silah gönderdiğimiz gerekçesiyle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde konu olacağımız kimin aklına gelebilirdi? AKP sayesinde aklımıza gelmeyenler ne yazık ki başımıza gelmiş durumda.

AKP'den önce "dünya barışı" denilince akla Türkiye geliyordu, AKP'yle birlikte "küresel terör" denilince akla Türkiye yine geliyor. Fark bu.

Biz öngörülü ve tutarlı bir dış politika istiyoruz. Oysa bugün dış politikamız, ülkeyi yönetemeyen AKP Hükûmetinin öngöründen yoksun yetkilileri tarafından maceracı bir biçimde günlük kararlarla yönetiliyor. "Sıfır sorun." dediler elde var sıfır komşu. "Bölgede düzen kuracağız." dediler, ülkemizde düzen bozuldu.

AKP, sınırlarımızın yol geçen hanı yapılmasını izliyor ama Rus uçağının düşürülmesinden kahramanlık hikâyesi çıkarmaya çalışıyor. Şimdi nasıl yapsak da Rusya'yla barışsak diyorlar. Sayın Erdoğan, Avrupa'da katıldığı toplantılarda koridorlarda Putin'i arıyor. Rusya'dan yemediğimiz hakaret kalmadı. Bir çok sektörde milyar dolarlarla ifade edilen ekonomik kayıplarımız var. Şimdi soruyorum: Rusya'yla ilişkilerin bu hâle gelmesi iyi mi oldu? Birileri çakma kahramanlık hikâyeleriyle iç politikaya oynamak için on yıllardır iyi ilişkiler içinde olduğumuz Rusya'yla ilişkilerimizi rayından çıkarıyor. Biz, laiklik başta olmak üzere çağdaş değerler dış politikamızın ana unsurları olmalı diyoruz. Sizler, mezhepçilik başta olmak üzere çağdışı değerleri dış politikanın ana unsuru yaptınız.

Suriye ve Irak'la ilişkilerimiz ne hâle geldi? Suriye'deki çatışmalar başladığından bu yana "Taraf olmayın, arabulucu olun." dedik, somut öneriler sunduk, Hükûmete mektup yazdık, Medise çağrı yaptık, Birleşmiş Milletlere seslendik, çatışmanın taraflarıyla görüştük. Bizim izlediğimiz Suriye politikası bugün uluslararası toplum tarafından benimsenen politikadır. Cenevre ve Viyana süreçlerine bakın, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin aldığı son kararlara bakın, Cumhuriyet Halk Partisinin "Suriye'deki çatışmalar diplomasiyle, terörle mücadeleyle ve siyasi çözümle son bulur." diyen yaklaşımını göreceksiniz.

AKP ne yaptı, sizler ne yaptınız Sayın Bakan Suriye'de? Diplomatik kanalları kapattınız, "Esad gitsin." saplantısıyla bölgenin cehenneme dönmesine katkı sağladınız. Terör örgütlerine destek verildi. Sonuç? Suriye halkı kaybetti, biz kaybettik, Suriye'deki Türkmen kardeşlerimiz kaybetti. Suriye'de akan kanı durduracak girişimlerin istenmeyen aktörü oluyoruz. "Emevi Camisi"nde namaz kılacağız." diyordunuz, Sultanahmet'te namaz kılamaz hâle geldik neredeyse. Bu mu bölge lideri, yükselen küresel güç bu mu?

Suriye hava sahasında uçuşa yasak bölge talep eden Türkiye bugün Suriye hava sahasına giremiyor. Suriye hava sahası Türkiye için uçuşa yasak bölge hâline geldi. Bölgemizdeki devletlerle değil, devlet dış aktörlerle ilişki kurmayı tercih etmenin sonucunda İsrail, Suriye, Mısır, Libya ve Yemen'de büyükelçimiz yok. Ama Nusra ve Ahrar El Şam gibi örgütlerle sıkı fıkı ilişkileri olan bir iktidara sahibiz.

AKP, Arap Baharı sürecinde bölge halklarının demokratik taleplerinin radikal unsurlar tarafından çalınmasına katkıda bulunmuştur. Arap Baharı'yla birlikte yükselen demokrasi ve adalet rüzgârı yerini terörizme bıraktıysa bunda hiç şüphesiz siz ve Hükûmetinizin dış politikasının payı olduğunu da unutmamanız gerekir.

Eskiden el üstünde tutulduğumuz Orta Doğu ülkelerine bugün vatandaşlarımız güvenle seyahat edemiyorlar. Peki, bunun sorumlusu kimdir Sayın Bakan?

Cumhuriyet Halk Partisi Filistin davasının yanındadır, iki devletli çözümün Orta Doğu'ya barış getireceğini savunur ve İsrail'le iyi ilişkileri destekler. Hükûmetiniz "Filistin davasının yanındayım." der, Hamas'ın avukatlığını yapar, Mavi Marmara saldırısından sonra İsrail'le normalleşmek için öne sürdüğü koşulları da "İsrail'e ihtiyacımız var." diyerek yutar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, ne yazık ki AKP yönetiminde bölgesinde tarafsızlığını kaybeden ve dış politikasını mezhepçi bir anlayışla şekillendiren bir ülke konumuna savruldu. Suriye, Irak ve İran'la ilişkilerimizin bozulmasının altında AKP'nin izlediği hatalı politikalar yatmaktadır. Yıllardır söylüyoruz, Türkiye, bölgesindeki ülkelerle ikili ilişkilerini geliştiren, hiçbir ülkenin iç işlerine karışmayan bir ülke olmalıdır. Türkiye, bölgesindeki ihtilafların çözümünde aranan itibarlı bir aktör olmalıdır. Ancak, Hükûmetin izlediği dış politikayla Türkiye Orta Doğu'da Suudi Arabistan'ın kuyruğuna takılarak belli bir mezhebin sözcülüğüne hapsedildi. Türkiye'nin Suudi Arabistan ve İran arasındaki gerilimde taraf olması devletimizin ve dış politikamızın laik niteliğine vurulan bir darbe olacaktır. Sakın bu yola girmeyin Sayın Bakan. Türkiye'yi olası bir mezhep savaşının tarafı, destekçisi veya cephesi yapmayınız. Suudi Arabistan'la çeşitli askerî ittifakların içinde olmak İran'la ilişkilerimiz başta olmak üzere ülkemizin bölgedeki ve dünyadaki konumunu zedeleyecektir. Geçtiğimiz haftalarda "Teröre Karşı İslam İttifakı" adıyla Suudi Arabistan'ın öncülüğünde kurulan ittifak Suriye, Irak ve İran'ı içermemektedir. Söylem farklı olsa dahi bu açıkça mezhepçi bir ittifak görünümündedir. Türkiye'nin burada bulunması dış politikamızı baştan zafiyete uğratmaktadır.

Sayın Başbakan Davutoğlu ve siz Sayın Dışişleri Bakanımız Çavuşoğlu'na buradan bir kez daha sesleniyorum Sayın Bakan: Türk dış politikasının laik niteliğine sahip çıkmak Türkiye'yi bölgemizde yaşanabilecek bir mezhep savaşından uzak tutacaktır. Aksi takdirde ülkemizi büyük bir belanın içine sürüklemiş olursunuz. Türkiye'yi bölgemizdeki bir mezhep savaşının cephesi hâline getirmek isteyenlere fırsat vermemek sizin ve Hükûmetinizin elinizde. Bizler de elimizden gelen her türlü desteği vermeye hazırız. Bölgemizin geleceğine yönelmiş en büyük tehlike mezhep çatışmasıdır. Bunu ancak tarafsız ve barışçıl politikalarla engelleyebiliriz. 2016'nın bu büyük meydan okumayı bertaraf edecek bir yıl olmasını istiyoruz. Bunun için yapılacaklar bellidir: Mezhepçi dış politika hemen terk edilerek diplomasi, diyalog ve müzakere öne çıkarılmalıdır; Türkiye, Suudi Arabistan ve İran arasındaki gerginliği yatıştıracak adımları diplomasinin bütün olanaklarını kullanarak hızla atmalıdır; iki ülke arasında arabuluculuk yapmaya hazır olan ülkeler desteklenmelidir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 95

(Oturum Başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Üç dakika daha uzatıyorum Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, çok bonkörsünüz.

BAŞKAN – Gerekirse yine uzatalım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sağ olun.

Türkiye'nin Suudi Arabistan'ın belirleyici olduğu ittifaklarda yer alması, devletimizin, laiklik başta olmak üzere, temel niteliklerine ve ülkemizin çıkarlarına aykırıdır. Bu ittifaklardan kaçınılmalıdır. Suriye ve Irak'taki çatışmaların sona ermesi için Türkiye'nin oynayacağı rol hayati önemdedir. Bu nedenle, başlatılan müzakere süreçlerine ve bölgedeki terörle mücadeleye güçlü destek verilmelidir.

Sayın Bakan, konuşmanızın bir bölümünde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yürüyen davalarla ilgili, bunun minimum düzeye düşürülmesiyle ilgili vatandaşla el sıkışacağınıza dair bir açıklamada da bulundunuz. Tahmin ediyorum ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2015 Raporu açıklandı ve bundan da bilginiz var. Bir paragrafı okumak istiyorum. Rapora göre, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde hakkında en fazla dava başvurusu bulunan 3'üncü ülkeyiz. 1'incisi Ukrayna, 2'ncisi Rusya, 3'üncüsü de Türkiye. Bulduğumuz kategori insan hakları, biz 3'üncüyüz. 87 karar hakkında en fazla karar açıklanan 2'nci ülke olan Türkiye, bu rakamlarla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin iş yükünün yüzde 13'ünü oluşturuyor. Türkiye, geride bıraktığımız yıl en çok adil yargılanma hakkının ihlaliinden mahkûm edildi. Rapora göre, ülkemiz ifade özgürlüğü ihlaliinde ise 1'inci sırada. Bir birinciliğimiz var, ifade özgürlüğü ve gazetecilerin... Özellikle, geçtiğimiz günlerde Avrupa Konseyine gittiğinizde de bu olaylarla sanıyorum ki karşı karşıya kaldınız. İfade özgürlüğü ihlallerinde ise 1'inci sıradayız. Türkiye, AİHM'in, 2015'te, ifade özgürlüğü ihlaliinde hakkında en fazla hükmettiği ülke oldu. Türkiye hakkında açıklanan 87 kararın 79'unda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin en az bir maddesini ihlal ettiği sonucuna varıldı. Rapora göre, Türkiye, adil yargılanma hakkıyla ilgili 20, özgürlük ve güvenlik hakkı ihlaliyle 14, etkin soruşturma yürütme hakkı ihlaliyle ilgili 14 karardan ceza aldı. Türkiye, en çok, adil yargılanma hakkının ihlaliinden mahkûm edilmiş durumdadır Sayın Bakan. Dolayısıyla, özellikle hem dış politikada kendimizi yeni baştan gözden geçirmemiz hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu bu kararlar doğrultusunda Türkiye'de demokrasi, insan hakları, ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü dâhil olmak üzere tüm temel hak ve özgürlüklerin eksiksiz bir şekilde uygulanması için özellikle Dışişleri Bakanı olarak size büyük bir görev ve sorumluluk düşüyor diyorum, 2016 bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çam.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tekrar başarılar diliyorum size, bütçemiz de hayırlı olsun.

Sayın Bakan, sunumunuzu dikkatle dinledim ve dış politikamızın 2016 yılında niçin başarılı olamadığını bir kez daha anladım çünkü sunumunuz sanki 1920'ler, 30'lar ve 40'ların dünya bakışı sunumuydu. O yıllarda soy, ırk yani yalnızca soya indirgeyen bir bakış vardı dış politikada, Avrupa'da pek çok ülkede vardı, dünyada bazı ülkelere vardı. Ancak, dünya demokrasileri o soycu bakışı, ırkçı bakışı İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ardından hızla terk ettiler. Pek çok ülke bu soycu bakıştan dolayı iç çatışmalar yaşadılar, iç savaşlar yaşadılar ve nihayetinde, o çatışmaları çözdüler, demokratik anayasalarını yaptılar ve soycu bakışı terk ettiler. Şimdi, geldikleri nokta evrensel değerlerde, vatandaş bakışıdır yani esas olan vatandaş bakışı olması gereken bir dünyada yaşıyoruz ama biz hâlâ soycu bakışla bakıyoruz hem içeride hem dışarıda. Az önce, mesela, Sağlık Bakanımız bir belge söyledi, işte "soy belgesi" diye bir şey, dış temsilciliklerimiz veriyormuş.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Soydaş belgesi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Soydaş belgesi, adı bile kötü.

Hâlbuki "vatandaş belgesi" diye bir belge olmalı çünkü biz bir soy devleti değiliz, sanıyorum öyle değil. Tamam, "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı herkes Türk'tür." diye hâlâ Anayasa'mız var ama bugün Anayasa Komisyonundaydım, bu konulu bu bakışın, bu dar bakışın, bu dar gömleğin artık bu dünyada, 2016 dünyasında olmaması gerektiğini düşünüyorum hem iç politikada hem dış politikada. Biz hem içerideki demokrasi meselelerini çözememiş, iç barışını bütün toplumsal kesimler anlamında sağlayamamış bir ülkeyiz. Ciddi anlamda bir kutuplaşma yaşıyoruz, içeride yaşadığımız bütün çatışmalar da zaten bu soycu ve tekçi bakışın tezahürleridir. Dışarıya baktığımızda da -özellikle Suriye politikasında tabii, örnek vereceğiz, can alıcı nokta o- içeride bu iç barışını çoğulcu ve vatandaş bakışı çerçevesinde çözemeyen Türkiye, tabii, dışarıda da, sizin sunumunuzda defalarca kullandığınız soycu ve mezhepçi bakışı esas aldı Suriye politikasında ve o yüzden de Suriye politikasında şu anda biz artık bir oyun kurucu, etkileyici bir noktada değiliz. Hâlbuki bizim hinterlandımız... Hep söylenir ya yani aynı kültürü yaşayan insanlar, aramızda Sykes-Picot'un yarattığı suni bir sınır var, hâlbuki o sınırın iki tarafında-siz de çok gitmişsinizdir sınıra- birbirine akraba köyler var yani Kürt Kürt'ün akrabası, Arap Arap'ın, Türkmen Türkmen'in akrabası şeklinde sınır boyunca gider. Bir zamanlar Ermeniler de vardı o coğrafyada, Süryaniler de vardı, Suriye tarafında şu anda varlar, bu tarafta yoklar soycu bakış yüzünden. O açıdan, bizim bir oyun kurabilmemiz için Suriye'de bu soycu ve mezhepçi bakışı terk etmiş olmamız gerekiyordu. Bundan çıkmak üzerine bazı eğilimler vardı, çözüm sürecinde ve AK PARTİ'nin ilk dönemlerinde, özellikle, hani, yeni Osmanlıcı bir anlayışla diyeyim. Hani Osmanlı'da her şey güllük güllüştü ama en azından bir arada yaşama iradesi konusunda bir şeyler becerilebiliyordu ama şu anda tekrar üzüntüyle gördüğüm gibi sizin sunumunuzda bu soy, soydaş bakışı çerçevesinde hiç maalesef dışarıda bir oyun kuramayız yakın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 96

hinterlandımızda. O açıdan, önerim, naçizane, bölgemizde... Yalnızca bakın, sunumunuzda, Türkmenleri geçirdiniz -Bayır Bucak- çok önemli, mutlaka oraya bir etkimiz olmalı ancak uyguladığımız politikalarla Bayır Bucak Türkmenlerine de bir hayrımız olmadı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Türkmenler dedik; Hristiyanlar dedik; Araplar, Kürtler dedik.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hep soydaş çerçevesinde baktınız.

Sayın Bakan, tam 8 kere “soydaş” dediniz yani buna sunumunuzda tekrar bakabiliriz isterseniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Batı Trakya’daki soydaşlardan mı rahatsız oldunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Batı Trakya’daki soydaşlar dediğim için mi rahatsız oldunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, estağfurullah, niye rahatsız olayım. Ben yalnızca bir Dışişleri Bakanının... Bakın “soydaş” denilebilir, bir Türk “benim soydaşım” der, bir Kürt “benim soydaşım” der ama bir Dışişleri Bakanı işi soydaş kalıbına dökerse...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Siz de “diaspora” diyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – ...o zaman sizin bakın, Türkiye’de soydaşınız olmayan milyonlarca insan var, “soydaş” dediğiniz kalıbın içinde olmayan veya diasporada Anadolu köklü milyonlarca insan var; bunların hepsi bu kalıp içinde değerlendirilmemeli.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Size tekrar okumamı vereyim mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Vatandaş ve Anadolu köklü insanlar olarak bakılmalı bunlar. Yeni anlayış budur; bu, elli yıldır terkedildi demokrasilerde, biz de bu anlayışı terk edip vatandaşçı bakışa hızla dönmemiz gerekiyor.

Şimdi, Sayın Bakan, bir emare daha söyleyeyim o zaman sizin bakışınızdan. Mesela, dediniz ki azınlıklar konusunda: “Rum kökenli vatandaşlarla ilgili adımlar attık.” “Rum kökenli” dediniz, mesela “Rum” demeniz lazım da. Rum kökenli vatandaşlar niye sizin konunuz? Siz Dışişleri Bakanısınız, onlar binlerce yıldır bu toprakların insanları. Hadi, cevap verin. Niçin sizin konunuz Rum kökenli vatandaşlar? Madem “vatandaş” diye bakıyorsunuz. Batı Trakya Türkleri için...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakanlığın görevi sadece yurt dışındaki vatandaşlar mı?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, efendim, Dışişleri Bakanlığı elbette dışarıdaki işlere bakar.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Buradaki vatandaşın hakları İnsan Hakları Mahkemesine gidince kim takip ediyor?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, şunu söylüyorum: Rum kökenli vatandaşlar ile Batı Trakya Türklerinin karşılıklı adım atma meselesini söylediniz. Şimdi, “Rum kökenli” dediğinizde Rum vatandaşlar...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Lozan Antlaşması...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Onu söyleyeceğim, Lozan Antlaşması bunun için yapılmıştır: O dönem imparatorluk parçalanıyor...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – İçerisini tartışmayacağım. Kimin görevi onu söyleyin?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Lozan Antlaşması şudur: Kurucu anlaşmamızdır.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – İçerisini tartışmıyorum, kimin görevi diyorum Lozan Antlaşması?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Lozan Antlaşması kurucu anlaşmamızdır...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Soruma cevap verin siz, kimin görevi Lozan Antlaşması’nı imzalamak, takip etmek?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hepimizin görevi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yani, Dışişleri Bakanlığının görevine giriyor mu, girmiyor mu?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Girer elbette.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Tamam, teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mevzu şudur bakın: Mesele Lozan Antlaşması’nda kurucu unsur. Niye Lozan Antlaşması’nda iki tarafa da azınlıklarla ilgili yükümlülükler vermiş çünkü azınlıklar o dönemde büyük gadre uğramışlar her iki tarafta da ama bu bir müteakabiliyet meselesi yapılsın diye konulmamış oraya. Biliyorsunuz, müteakabiliyet vatandaşa uygulanmaz, müteakabiliyet yabancıya uygulanır. Ancak, Dışişlerinin kadim politikasında müteakabiliyet hep vurgulanmıştır ve bu diğer bakanlıklara sirayet etmiştir. Mesela, Millî Eğitim Bakanlığı azınlık okullarına “buradaki” ve “oradaki” diye müteakabiliyet diye bakar, hâlbuki müteakabiliyet... Nihayet anlaştık, müteakabiliyet vatandaşa olmaz, müteakabiliyet yabancıya olur.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yabancıya olur, evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Peki, bu müteakabiliyet konusunu burada da gündeme geldiği gibi artık bu paradigmadan çıkmamız gerekmiyor mu? Buradaki Ermeni’ye, Süryani’ye, Rum’a, Musevi’ye, Yahudi’ye vatandaş diye bakma günümüz gelmedi mi? Velez ki yarın Yunanistan -Allah korusun diyorum, bakın- oradaki Türklere, Müslümanlara bir zulüm uyguladı, geçmişte olduğu gibi faşist bir cunta geldi. Bize aynısı mı uygulanacak? Geçmişte yapıldı çünkü. Yani, bu açıdan, bu müteakabiliyet bakışından hızla çıkmamız gerekiyor ve iç meselemizi içeride bırakıp Lozan’ın da koruyucu hükümlerini iç hukuka taşımamız gerekiyor. Henüz, biliyorsunuz, Lozan’ın hiçbir hükmü iç hukuka taşınmamıştır şu ana kadar. Madem Lozan’la ilgileniyoruz, o zaman iç hukukunu yaratamadığımız bir Lozan var.

Mesela, dediniz ki: “Rumların sorunları çözüldü.” Ya, açılmamış bir Ruhban okulu var. Ya, şimdi, “Dindar bir toplum yetiştirmek istiyoruz.” diyorsunuz -Sayın Cumhurbaşkanı’nın tabiridir- ya bırakın da Rumlar da dindar bir toplum yetiştirsinler. Niye yetiştirmesinler?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 97

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Katılıyorum, açılmalı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama açmıyorsunuz on üç yıldır.

Ya, Bartholomeos, artık, yani 3 kişi kalmış Rumlar şurada...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Daha Çeşme’de bugün açtık, okumadınız mı?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Millî Eğitim Bakanına sormak lazım galiba, Dışişleri Bakanlığının kapsamına girmiyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, siz eğer ki çekincenizi kaldırırsanız... Mesele şu: Çünkü mütekabiliyet olarak bakıldığı için...

Sizin çekinceniz yok mu?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

Bu beyanınızı yarın Millî Eğitim Bakanına söyleyeceğim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Size tamamen katılıyorum, açılması lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim bu görüşünüz için.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Burada da mütekabiliyet olmamalı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sonra, “1915 olaylarının 100’üncü yılıyla ilgili mücadele ettik.” dediniz Sayın Bakan. Bakın, 1915’te Ermeni halkının yaşadığı büyük felaket bu toprakların acısıdır. Ben bunu bütün kalbimle böyle hissediyorum. Benim dedelerim Osmanlıydı, ben de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşım. Benim acım yabancı parlamentoların mezesi olamaz, olmamalı; her seferinde bununla ilgili içim yanar, canım yanar. Bu mesele bir parlamentonun konusu olacaksa Türkiye Büyük Millet Meclisinin konusudur, başka bir parlamentonun konusu değildir. Ancak, biz yüz yıldır bu meseleyi burada çözemediğimiz, bunun ismini koyamadığımız için biz yasamızı tutamıyoruz, bu meseleyi, usulüne göre gömülmemiş ölülerimizin meselesini kapatamıyoruz. O açıdan, Doğu Perinçek’in inkârcı bir saikle yaptığı davaya referans vermenize de üzülüm.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Mustafa İbrahim Turhan geçti)

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Doğu Perinçek ifade özgürlüğü çerçevesinde bunu yapmadı, kadim inkârcı anlayışıyla, o Ergenekoncu kafasıyla yaptı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Mahkeme kararını okumanızı tavsiye ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, ifade özgürlüğü çerçevesinde yapmadı.

Mahkeme kararı başka, kendi açıklamalarını okuyun o zaman siz de Sayın Bakan. Bütün Türkiye’de afişler açtı on binlerce, “Yüz yıllık Ermeni soykırımı yalanını bitirdik.” diye binlerce Vatan Partisi afişleri var her yerde, o gün yaptığı kendi beyanları var. Mahkeme kararını ben elbette okudum ama kendisi çarpıttı. O açıdan, Doğu Perinçek’i ben ifade özgürlüğü... Herkes her şeyi söyleyebilir, bu konuda hiçbir beis yok ama inkârcı bir boyuta çekmemek gerekiyor ve bu meseleyi Türkiye’nin meselesi hâline getirmek gerekiyor. Bu konuda her türlü desteğinizi biliyorum, geçmiş yıllarda yaptığınız adımları da biliyorum bu konuda, Türkiye’nin meselesi yapalım ve bu meseleyi, acılarımızı usulüne göre kapatalım, hakkını verelim ve geleceğimize bakalım bundan sonra.

Sayın Bakan, Ermenistan sınırı 1993’ten beri kapalı. Bu konudaki düşüncenizi merak ediyorum. Şimdi, düşünün ki sınırı kapalı olan bir ülkeye mi etkiniz daha fazladır, yoksa sınırı açık olan bir ülkeye mi? Bizim sosyal, ticari, ekonomik, siyasi ilişkilerimiz gelişkin bir Ermenistan’a mı daha fazla etkimiz olur, yoksa -sınırı kapattık yirmi üç yıldır ve hiçbir ilişkimiz yok, bütün ticari ilişkilerini başka yerden sağlıyor- siyasi anlamda Rusya ve İran’ın etkisinde bir Ermenistan’a mı daha çok etkimiz olabilir? Bunun cevabını çok merak ediyorum, sizin kişisel düşüncenizi az çok tahmin ediyorum ama umarım ki bu konuda...

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Karabağ’dan çekilirse sorun yok zaten.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, Karabağ meselesinde Türkiye’nin etkisi olmalı ve tarafsız olarak, kardeş Azerbaycan’la kardeş Ermenistan da demeli çünkü Ermenistan nüfusunun yarısı Anadolu köklüdür. Bu anlamda, iki kardeş ülke diye bakarsa Karabağ meselesi de Türkiye’nin yardımıyla çözülür, bu kadar açık. Kıbrıs meselesine çok benzer...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Paylan, tekrar süre veriyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bana çok laf attı, o anlamda, bir şey yapınız.

BAŞKAN – Estağfurullah efendim, estağfurullah, istihram ediyorum efendim. Ben size ilave süre vereceğim kuşkusuz ama sözlerinizi tamamlamanız için bir hatırlatma yapıyorum sadece.

Buyurunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani Karabağ meselesi Kıbrıs meselesine çok benzer, Kıbrıs’ı da soruyorum size. Çok bahsetmediniz sunumunuzda, hatta geçmedi galiba, çok az geçti ama çok sıcak bir noktadayız Sayın Bakan. Yani Kıbrıs halklarının iradesiyle, Türkiye ve elbette Yunanistan’ın sonuç olarak desteklemesiyle bu mesele bu baharda çözülecek diye bazı umutlar verdiniz, acaba ne durumdayız? Yani bu bahar acaba o gerçekleşecek mi? Ve Karabağ meselesi biliyorsunuz ki çok benzer, orada da, Karabağ’da da ağırlıklı nüfus Ermeni nüfustuydu ve nihayetinde büyük bir sorun oldu, işgal yerleri var. Bunun çözülmesi için sınırın açılması ve Türkiye’nin ilişkilerini geliştirmesi lazım Ermenistan’la, ancak böyle etkisi olabilir, bunu öneriyorum size naçizane.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 98

Son olarak şunu söyleyeyim: İsrail meselesi... Feridun Bey şu anda Cenevre'de sanıyorum, bugün görüşmeler yapıyor İsrail'le, dün bir heyet Sayın Cumhurbaşkanımızla görüştü, ne boyutta İsrail'le ilişkiler? Ne zaman bir gelişme olacak ve nasıl bir gelişme olacak? Şimdi, siz üç maddeden bahsettiniz, bu üç maddenin hangi boyutta olduğunu söylediniz ama onun ötesinde nasıl bir ilişki düşünülüyor? Yani stratejik iş birliği mi yapılacak İsrail'le? Yani nasıl bir ilişki düşünülüyor, nasıl bir yol haritanız var?

Son olarak Sayın Bakan -bitiriyorum- Türkiye'nin dış algısı... Maalesef ve maalesef diyorum, bakın, birkaç yıl önceye kadar Türkiye'nin ve AKP'nin algısı, "Reformcu bir Hükümet var.", Türkiye'nin algısı dışarıdan işte, "Müslüman demokratlar görevdeler ve Türkiye'yi demokrasiye taşıyacaktırlar." diye bir algı vardı birkaç yıl önceye kadar. Şu andaysa -bütün yabancı basını izleyin, bütün yabancı ülkelerde görüyorsunuzdur- otoriterliğe doğru giden, savaşın eşliğinde bir ülke algısı var. Demokrasiyi bir kenara bırakmış, ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü hak getire ve üçüncü dünya ülkesi olarak görülen bir Türkiye algısına doğru gidiyoruz maalesef, tam olarak öyle değiliz. Bu anlamda, bakın, Türkiye algısıyla ilgili... Yani şimdi, gizleyelim diyemeyiz, sonuç olarak herkes burayı görüyor, yaşananları görüyor, gazeteciler hapiste, bir bildiri yayınlanıyor, yüzlerce akademisyenin görevine son veriliyor, soruşturmalar açılıyor veya şu anda Cizre'nin, Silopi'nin hâli belli, iç barışını sağlayamamış bir ülke algısı var ve otoriterliğe doğru koşar adım giden bir ülke algısı var. Bununla ilgili neler yapıyorsunuz? Örtmek için demiyorum, bunu çözme yolunda siz bir Dışişleri Bakanı olarak neler yapıyorsunuz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Paylan.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlayarak konuşmama başlamak istiyorum.

Öncelikle, Sayın Bakanım, yeni Kabinedeki göreviniz hayırlı, uğurlu olsun. İnşallah, memleketimiz için güzel hizmetler yaparsınız.

Tabii, biz Dışişleri Bakanlığımızın, bütün bakanlıklarımızın başarılı olmasını istiyoruz, nihayetinde ülkemiz için çalışıyor ama Dışişleri Bakanlığımızın belki daha da fazla başarılı olmasını istiyoruz çünkü dışarıdaki yüzümüz. Sizin başarınız ülkemizin başarısı, ülke menfaatleri açısından bu çok önemli. Fakat maalesef -benden önceki diğer konuşmacılar da ifade etti- bugün baktığımızda, Türkiye'nin dış politikayla ilgili veya dış âlemdaki konumu, pozisyonu, etkisi son derece zayıf, geçmişe göre daha kötü ve sıkıntılı. İnşallah, bu sıkıntılar bir an evvel atlatılır diye temenni ediyoruz. Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri ilk iş başına geldiğinde işte, komşularla sıfır sorun politikasıyla işe başlandı ve şu anda "sıfır sorun" hâline geldi, her tarafımız sorun. İşte, bu, "değerli yalnızlık" olarak adlandırıldı filan ama maalesef, gelinen nokta iç açıcı değil, dış politikamızın temel karakteristiği istikrarsızlık. Yani tabiriimi lütfen mazur görün, çocuk gibiyiz yani bir iyiyiz, bir kötüyüz; bir böyle kanka oluyoruz, ertesi gün kavga ediyoruz. Yani Suriye'yle, Rusya'yla, hangi ülkeyle bakarsanız bakın, benzer durumlardayız maalesef. Yani bu istikrarsızlık neden kaynaklanıyor? Burada "benchmark" olarak aldığımız şeyde mi bir problem var, duygusal mı davranıyoruz, bunu pek anlayamıyorum. Ama şunu anlıyorum, şunu biliyorum ki dış politikamız millî menfaatlerimiz odaklı değil maalesef. Böyle olmuş olsa esasında o git gel olmaz o zaman yani oradaki şeyleri anlamak mümkün olur. Ancak ben dış politikamızın ülke menfaati ve millî menfaatler odaklı olmadığını düşünüyorum.

Şimdi, birkaç örnek vereyim bu iddialarımıza, özellikle istikrarsızlık anlamında: Avrupa Birliği konusu... Ben Kalkınma Bakanlığında çalışırken de Dokuzuncu Plan'ı hatırlarsınız, Dokuzuncu Plan'da 5 eksen üzerine oturtmuştuk ve şu söylenmişti: Temel vizyonunda, planın vizyonunda da vardı, planın her tarafında vardı, önümüze hangi konu gelirse gelsin Avrupa Birliği bakış açısıyla bakacağız yani mali konulardan sosyal, iktisadi -artık ne dersenez- bütün konulara bu perspektifle bakılacak, bu perspektif çerçevesinde değerlendirilecek. İşte, şöyle oldu, böyle oldu, Onuncu Plan'a; bunu ne zaman yaptık? 2007'de başladı. Onuncu Plan'ı yaparken Avrupa Birliği hiç yoktu bakın planda, Kalkınma Planı'nda bir tane Avrupa Birliği cümlesi neredeyse bulamazsınız. Bir, başlangıçtaki "Gelişmeler" kısmında AB'yle ilgili iki tane paragraf var, hepsi o; o da ayıp olmasın diye yazılmış gibi duruyor orada. Şimdi, bu tabii ciddi bir istikrarsızlık yani biz bir planı aynı Hükümet döneminde -kaldı ki Hükümet değişse bile devlet politikasıdır Avrupa Birliği- Avrupa Birliğinde bir uçtan öbür uca savrulduk. Şimdi, bugün geldiğimiz noktadaki yeniden sıcak ilişkilerin başlatılması da kuşkuyla karşılanıyor, inşallah bu da kalıcı olur. Yine, ülke odaklı, millî menfaatlerimiz odaklı olacaksa yani bunun göçmenlerle ilişkilendirilmesine bile razı olabiliriz ama orada tabii akıllı bir politika uygulamak lazım yani birkaç milyar dolar veya birkaç milyar euro için ülkemizi çok da rencide edecek duruma düşmemek gerekir.

Şimdi, Rusya meselesi... Yani Sayın Cumhurbaşkanının Başbakanlığı döneminde veya Cumhurbaşkanlığı döneminde, "Şanghay'a gireceğiz, Şanghay'a girmemiz lazım.", Putin'le bu konular görüşüldü, bu noktalardaydık biz. Hatta Avrupa Birliğine alternatif olarak Şanghay konuşuluyordu, hâlbuki hiç alternatif olacak bir şey de değildi. Türkiye bu tür hatalara düştü, bunlar yüksek sesle söylendi yani sadece içeride konuşulan ifadeler değil. Burada da ciddi zikzaklarımız oldu yani şimdi, bir tane küçücük bir uçakla biz Suriye politikasından tamamen silindik. Bu kimin aklındır? Yani Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz burada Türkiye'nin tutumunun elbette ki arkasında olduğumuzu filan ifade ettik ama şimdi, burada biraz daha içe dönük olarak konuşuyoruz, geriye dönüp bir bakmak lazım. Yani bir şey yapıyoruz, bir hareket ediyoruz, bunun bir adım sonrasını, iki adım sonrasını... Yani millet yüz yılı hedeflerken, yüz yılı planlarken biz iki adım sonrasına bakmadan işler yapıyoruz. Sonra, oradaki zikzaklar, oradaki beyanattır, "Kim olsa vururuz.", "Rusya olduğunu bilseydik vurmazdık." İçeride ayrı konuşmalar, dışarıda ayrı konuşmalar yani bunları kabul etmek mümkün değil. Bunlar bu ülkeye yakışacak ifadeler değil. Tabii, ciddi ekonomik maliyetleriyle karşılaşacağız şimdi, bir sürü hesaplar yapılıyor yani

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 99

10-20 milyar dolar civarında rakamlar yapıyor. Rusya öyle bir şey ki yani hem sattığımız malda bağımlıyız Rusya'ya, ihracatta hem de aldığımız malda bağımlıyız, hani o da bizimle bir tarafında bağımlı olsa problem değil. Yani enerji alıyorsunuz, bağımlısiniz, işte yaş sebze, meyve, birtakım şeyler satıyorsunuz, bir dış ticaretimiz var, bağımlısiniz. Yani ekonomik açıdan da ciddi bir bağımlılığımızın olduğu bir ekonomi. Tabii, diğer işin boyutları da ayrı bir şey. Yani oradan "Şanghay'a girelim." derken geldiğimiz nokta, bir savaşın eşiğine geldik ve bunun sonucunda, Suriye politikasında artık Türkiye yok. Bayır Bucak Türkmenlerini orada Rusya vuruyor, bugün Sayın Başbakan da açıkladı yani "Rusya sivilleri öldürüyor, orada Türkmenleri vuruyor." diye. Biz neredeyiz? Yani Bayır Bucak Türkmenlerinin, Türklerinin durumunu biz savunmayacağız, biz bunu dillendirmeyeceğiz de kim dillendirecek, bunu dünyada kim konuşacak? Burada ifadeniz var, şurada bile ne kadar tedirgin bir şekilde "Bayık Bucak bölgesi ve orada yaşayan soydaşlarımız Rusya'nın doğrudan hedefi oldu, tepkimizi gösterdik." Ya, bu tepkiyi biz ta dünyanın öbür ucunda olan siviller, bir yerde bir sivil öldürülse de bu kadar tepkiyi zaten gösteriyoruz.

Sayın Bakanım, Türkiye yok burada. Yani orada bizim soydaşlarımız, masum insanlar öldürülüyor, Türkiye yok. Soydaştan moydaştan da kaldı ki şikâyetçi falan değiliz, elbette soydaşımız diyeceğiz. 8 defa değil, siz burada 18 defa, 28 defa, 58 defa soydaş demeniz lazım. Keşke bu olsa. Ama, tabii, günübirlik politikalarla bu işleri yürütünce maalesef bu olmuyor.

Şimdi, PYD konusu, aynı şey. Yani bunların liderleri Türkiye'de bizim baş misafirlerimizdi bir zamanlar, şimdi biz onlara terör örgütü diyoruz. Elbette, terör örgütü. Sayın Bakanım, anlamak mümkün değil. Yani daha bir yıl öncesinde en üst seviyede neredeyse konuk ettiğimiz insanlar bugün terörist. Evet, terörist bunlar, o gün de teröristti yalnız. Milliyetçi Hareket Partisi onların o gün de terör örgütü olduğunu, terörist olduğunu söylüyordu ama yani içeride hakikaten hiç kimseye kulak asmayınca yani "Her şeyi biz biliriz." anlayışı bu Türkiye'nin temel sıkıntısı yani bundan uzaklaşmak lazım. Yani burada da istikrarsızlık var.

Çözüm süreciyle ilgili olarak bizim görüşlerimiz ortadadır. Yani çözüm sürecinde geldiğimiz nokta veya çözüm süreci olarak adlandırılan süreçte gelinen nokta... Yani iki yıl öncesinde şu andaki duruma bir bakın. Bu nasıl izah edilebilir, onu anlayamıyorum.

Bir de tabii, biz kendimizin bir yıl önceki tutumumuz ortadayken bugün Amerika Birleşik Devletleri'nin PYD'yi terörist örgüt olarak kabul etmemesini çok yadırgamayalım bence yani keşke tabii, kabul ettirebilsek. Zaten onu kabul ettirebilecek bir gücümüzün de olduğunu maalesef çok fazla düşünmüyorum. Başlık başlık gidiyorum.

Bu insani yardım konusu önemli bir konudur. Yalnız, insani yardım konusunda millî gelire kıyasla dünyada 1'inci olmamız da yani adı güzel, insani yardım da burada da biraz dikkatli olmak lazım. Yani hiçbir konuda böyle dünyada 1'inci olmazken niye bu konularda dünyada 1'inciyiz, buna bakmak lazım. Yani bu ülkenin nihayetinde kaynaklarıdır. Elbette, masum olan veya mağdur olan, zulüm altındaki veya yoksullukla boğuşan ülkelere yardım etmemiz lazım ancak burada da ayağımızı yorganımıza göre uzatmakta fayda var.

Türkiye yıllık 220 milyar dolar finansman ihtiyacı olan bir ekonomi Sayın Bakanım. Yani Dışişleri ve Hükûmetin üst düzey yetkililerinin de bu ekonomi konularına biraz daha girmeleri lazım. Şimdi, 220 milyar doları her yıl finanse etmek için uğraşan bir ekonomi yani ürkek olsun, çekingen olsun, korkak olsun filan demiyorum ama ona göre hareket etmek lazım.

Ben çevreyle ilgili hususlarda mesela Dışişlerimizin filan bazı şeylerini de biliyorum. Biz imalat sanayimizi güçlendirmemiz lazım diyoruz ama Dışişleri Bakanlığımızın burada meseleye bakışı yani olabildiğince uluslararası taahhütlerimizi en üst seviyede tutalım şeklinde neredeyse bir şeyi var. Tabii, onların hepsinin bize bir maliyeti olduğunu bilmemiz lazım. Yani burada da biraz o durumu görerek... Tabii, burada ben Dışişleri Bakanlığından ziyade üst düzeyde yani Dışişleri Bakanlığının çok fazla, Bakanlık olarak, Bakanlığın çok kıymetli personeli var, zaten bu işlerde çok kurumsal olduğunu, dış politikanın çok kurumsal bazlı yürüdüğünü de düşünmüyorum, Sayın İhsanoğlu da bu konuyu ifade etti. Ama, orada da daha kurumsal olmalı fakat diğer taraftan da baktığımızda, Dışişleri mensuplarımızın da biraz daha Türkiye'nin iktisadi politikalarıyla uyumlu birtakım politika yürütmesinde fayda var.

Konuşmanın son kısmında da mali konulara ilişkin... Bu G 20 zirvesi yapıldı. Şimdi, bazı şeyler unutuluyor veya bazı şeyler biraz çok konuşulunca... Şimdi, bu G 20'ye de Türkiye'nin işte Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde girdiği falan söyleniyor. Bilmeyen arkadaşlar için söylüyorum, 99 yılında kurulmuştur ve Türkiye ilk başından itibaren G 20'nin bir üyesidir. Bu zirvenin sizin bütçenizden mi karşılandığı, hazinenin bütçesinden mi karşılandığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, ilave süre veriyorum sözlerinizi tamamlamanız için.

Buyurunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Özel kanun çıktı, G 20 kanunu çıktı.

ERHAN USTA (Samsun) – Özel kanun çıktı, G 20 kanunu çıktı.

Orada, dışarıda çok... Bilmeyorum, ben rakamı öğrenmek istiyorum. Yani bize bu G 20 zirvesi ne kadara mal oldu? Çünkü, Hazine Müsteşarlığında bunu sorduk Mehmet Şimşek'e, bize bir rakam vermedi diye hatırlıyorum ben. Toplam maliyeti ne kadardır? Ben bu konuları çok sevmiyorum ama burada biraz daha herhâlde hassas olmak gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Usta, affedersiniz, kusura bakmayın, sözünüzü kesiyorum ama onunla ilgili bilgi gelmişti toplantının sonunda, acaba siz salonda mı değildiniz?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Dışişleri Bakanlığı ayrıca açıklanacak dedi.

BAŞKAN – Sayın Şimşek bir bilgi verdi ama bir kısmı harcamaların...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, onu değil işte. Biz bu işin bir toplu maliyetini bilelim. Bir organizasyon işidir nihayetinde.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 100

BAŞKAN – Yok, organizasyon kısmının rakamını Sayın Şimşek söyledi.

ERHAN USTA (Samsun) – Kaç oldu mesela?

BAŞKAN – Şu anda hatırlamıyorum. Hatta, Sayın Erdoğan sanırım sormuştu, IMF, Dünya Bankası yıllık toplantılarını da sormuştu. Onlarla ilgili bir rakam geldi ama Sayın Dışişleri Bakanımızdan yine isteyelim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Kısaca hemen söyleyeyim.

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen alalım aslında. Ona göre çünkü ben...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Biraz önce kaç tane toplantı yaptığımızı, 10 tane falan bakanlar toplantısı dâhil, bir yıl içinde Kadın 20, Genç 20 gibi yan etkinlikler de dâhil tüm toplantılar için, bunun tanıtımı da dâhil, tanıtım kampanyası, 259 milyon 687 bin 812 TL harcanmıştır.

ERHAN USTA (Samsun) – Bütün organizasyon, bir yıl boyunca ödenen...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Tüm organizasyon, bir yıl boyunca harcanan...

ERHAN USTA (Samsun) – Ben de 300 milyon TL civarında...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – 259 milyon, 260 milyon civarında tüm hepsi.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Bakanım. Yani yüksek bir rakam.

Burada şeylerle ilgili spekülasyonlar yapılıyor. Sizin tabii, zaten, özel kanunda belki özel hükümler de var ama Dışişlerinin daha farklı yöntemlerle biz ihale yaptığını biliyoruz, o belki gerekiyor ancak bunu hangi firma aldı ve bu firmanın sahibinin kim olduğunu biliyorsanız, o konuda da bize bilgi verirsiniz ben sevinirim. Onunla ilgili çünkü ciddi spekülasyonlar var. Bu rakamın çok yüksek olduğu konusunda da değerlendirmeler yapılıyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Dediğim gibi çok sayıda etkinlik oldu.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir saniye...

Hemen mi cevap vereceksiniz yoksa...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bu konuyu kapatalım hemen.

Yıl boyunca, dediğiniz gibi, yüzlerce etkinlik oldu, her seferinde işte ihaleye katılıp en iyi fiyatı veren firmalara verildi, değişik firmalara.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki.

Şimdi, bu Sayıştay raporları var Sayın Bakanım, orada şeyi ifade ettiniz siz “Biz Sayıştayın görüşleri çerçevesinde hareket ediyoruz...” Sayıştay raporları genelde, bize gelen raporlar, kuşa çevrilmiş olarak geliyor ama buna rağmen, sizinle ilgili 7-8 tane bulgu var. Ben onları görünce işin doğrusu üzuldüm çünkü siz çok para harcayan bir kurum değilsiniz yani bütçe sizin açınızdan çok önemli bir şey değil. Hani çok yüksek miktarda para harcayan kurumlarda hakikaten mali konularda birtakım sıkıntılar olabiliyor yani kurum farklı düşünüyor, Sayıştay farklı düşünüyor ancak böyle küçük meselerde, işte ne bileyim ben, santral görevlisi, akaryakıt alım ihalesi, arşiv otomasyon projesi, burada bence bu tür şeylerle Dışişleri Bakanlığının anılmaması lazım. Orada kurum açıklamalarını Sayıştay... Çünkü, mali mevzuatınızla ilgili denetim yetkisi ondaysa artık nihai kararı onlar veriyor. O anlamda, Sayıştayın sizin kurumunuzun açıklamalarını tatminkâr bulmadığını orada görüyoruz. Bence bunları gidermek lazım yani gelecek yıl raporunda mesela bu tür şeyler olmasın. Hani çok sizin açınızdan hayati değil, onlara uyulmasının hiçbir sıkıntısı olmaz çünkü Dışişleri Bakanlığımız için uygun bir şey değil diye düşünüyorum.

Bir de bu şeyi çok merak ettiğim için -belki basında geçti ama- bu zirhlı araç meselesi var. Sayın Cumhurbaşkanının beraberinde götürdüğü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurunuz lütfen, toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

Zannediyorum, Şili, Peru, Ekvador seyahatinde... Ben şeyi merak ettim yani daha önceden biz de heyetlerle yurt dışına filan çıktık. Orada güvenli araç temin edilmedi mi, o yüzden mi götürdük yoksa bunun böyle bir prestij boyutu mu var ülkemiz açısından? Nedir yani nasıl bir mantıkla bu iş yapıldı, onu da merak ediyorum. Ona bir cevap verirsiniz çok sevinirim.

Ben tekrar Dışişleri Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum. Dışişleri Bakanlığımızın ülke menfaatleri çerçevesinde doğru, düzgün politikalar yürütmesini ve ülkemizin yüzünü, başını açartmasını temenni ederek sözlerimi bitirmek istiyorum.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, aslında, önce Komisyon üyesi değerli milletvekillerimize, daha sonra da Komisyonumuzu dışarıdan teşrif eden milletvekillerimize söz vermek şeklinde bir kararımız vardı çalışmaya başlarken ama bir süredir bir konsensüsle teamül gelişti, Komisyon çalışmaları çok uzun sürdüğü için öncelikle dışarıdan bizi teşrif eden değerli milletvekillerimize söz veriyoruz. Bu hususu bir daha, tekrar hatırlatayım.

Bir de -belki hatırlatmakta yarar vardır- yine Komisyon çalışmalarımızla ilgili başlangıçta aldığımız kararlar çerçevesinde Komisyon üyesi olmayan değerli milletvekillerimizin konuşma süreleri Komisyon üyelerimizin yarısı olarak takdir edilmiştir. Onu tekrar hatırlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 101

Buyurunuz Sayın Yılmaz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Bakanım, saygıdeğer Dışışleri Bakanlığımızın saygıdeğer büyükelçileri, değerli meslektaşlarımız hepiniz hoş geldiniz. Bugün, burada kendi kurumumla ilgili bir muhalefetten ziyade bazı tespitler yapmak istiyorum. Sayın Bakanım, özellikle Suriye konusunda bazı tespitler yapmak istiyorum.

Şimdi, biliyorsunuz, Suriye krizinin başladığı dönemde Amerika bizi âdeta teşvik ediyordu. Sonra, Amerika'yla bir fikir birliğine vardık Esad'ın gönderilmesi konusunda; öncelik, Esad'ın gönderilmesiydi. Bugünse Amerika'nın önceliği Esad'ın gönderilmesinden ziyade, IŞİD'in oradan temizlenmesi. Öncelik konusunda, bu öncelik konusunda bir ters düştük.

İkinci ters düştüğümüz konu, PYD konusu. Amerika Birleşik Devletleri, PYD'yi arazide bir müttefik olarak görmekte ve terör örgütü olarak görmemekte. Hâl böyle olunca, Türkiye'nin bu krizin başında birlikte hareket ettiği, olayları yönlendirmek, Suriye'de bir rejim değişikliğini sağlamak için asıl desteği aldığı Amerika'yla iki konuda da, iki kritik konuda da ters düşmüş durumdayız şu anda.

Sadece bu da yetmiyor. Amerika Birleşik Devletleri, özellikle Obama yönetimi son bir yıl içerisinde, IŞİD tehdidiyle birlikte hafif konum değiştirdi, Rusya'yla yakınlaştı. Çünkü, 2 ülkenin de önceliği IŞİD'in temizlenmesi oldu. Şu anda normalde Suriye'de sistemin dönüşümünü sağlayabilecek 2 büyük küresel gücün de önceliği Esad'ın gönderilmesi değil. Belki Amerika, Esad'ın gönderilmesini hâlâ istiyor ve muhtemelen bundan vazgeçmiş değil ama önceliği değil artık. Biz böyle bir ortamda, muhaliflerin dağıldığı, bir araya gelemediği, Esad'ın arazide güçlendiği, Esad'ın şu anda Suriye nüfusunun yüzde 75'ini kontrol ettiği... Suriye nüfusu 2-3 şehir dışında tamamen Esad'ın kontrolünde.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yüzde 23.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Suriye nüfusunun...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Coğrafi olarak yüzde 23.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Coğrafi demiyorum, Suriye nüfusunun yüzde 75'i Esad'ın kontrolünde.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Nüfus kalmadı ki.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Rusya bombardımana başladıktan sonra da...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yarısı yurt dışında.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Olabilir.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yarısı zaten terk etti.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Şu anda mevcut Şam, Humus, Hama, Latakia (Lazkiye), kıyıları, hepsi...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şehirler, kıyıdaki şehirler.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Esad'ın bugün bulunduğu alan yüzde... IŞİD'in bulunduğu alanda ne kadar nüfus var? Palmira'da ne kadar vardı? Rakka'da ne kadar var? 200 bin nüfus var, Rakka'nın nüfusu 200 bin zaten. PYD'nin kontrol ettiği bölgede ne kadar nüfus var? Suriye nüfusunun yüzde 10'u, 11'i idi. Şu anda hâlâ Esad nüfusun, nüfus yoğunluğunun asıl yoğunluklu olan bölgelerini kontrol ediyor.

Şimdi, böyle bir durumda, muhaliflerin gücünü kaybettiği, Rusya'nın ağırlığını koyduğu böyle bir ortamda Suriye'de bizim önceliğimiz ne olacak? Nasıl bir barış sağlayacağız Suriye'de bizim istediğimiz şekilde? Esad arazide güçlendi, Cenevre görüşmeleri olursa daha güçlü bir şekilde masaya oturacak. Kaldı ki, Rusya'nın şu andaki bombardımanıyla ana ikmal yolları da kesildi, muhaliflerin gücü azaldı. Muhaliflerin şu anda çoğu Suriye'yi terk ediyor. Böyle bir ortamda, bizim Suriye'deki dış politikamızla alakalı olarak, oraya dönük politikayla alakalı olarak Türkiye'nin iki konuda da Amerika'yla ters düştüğümüz noktada, Rusya'nın âdeta Suriye'yi işgal ettiği noktada biz ne tür bir çıkış yolu bulacağız? Bizim ne tür bir planımız olacak? Suriye'deki kaosu, krizin, iç savaşın sonlandırılması konusunda nasıl bir rol üstleneceğiz? Ben bunları sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yılmaz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Cevabını almak istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, kuşkusuz da, biliyorsunuz bir usul var Komisyon çalışmalarında.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sorular cevaplanırken cevabını alırsınız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Usul, usul tamam da misafir bir milletvekilimiz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen efendim...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Bu Komisyonun da kuralları var, gelen milletvekili de bunu bilmesi lazım.

BAŞKAN – Ya, tamam...

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Saat üçe kadar beklesin bizimle o zaman.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, affedersiniz, müsaade ederseniz ben buradan Başkanlık Divanı olarak yeterli izahatı yapıyorum, herkesin birden konuşmasına gerek yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, zaten bir milletvekilinin sorusuna cevap vermek zorundasınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, ne zaman geldin de sorularına cevap vermedim?

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, görüşmeler tamamlandıktan sonra soru-cevap kısmı tamamlanacak, Sayın Bakana cevaplama için ondan sonra söz vereceğiz.

Efendim, şimdi, yine...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Vekilimiz artık Dışışleri personeli değil, CHP'nin Genel Başkan Yardımcısı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 102

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz bu muhabbeti biraz kaçırdınız ama Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, Allah muhabbetimizi daim etsin diyorum.

Yine, Komisyonumuzu dışarıdan teşrif eden Gökçen Özdoğan Enç Hanımefendi, buyurunuz efendim.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım; dışarıdan katılan milletvekili olarak 1-2 sorum olacak size. Biraz önce Milliyetçi Hareket Partili milletvekili “Bu G20 zirvesiyle ilgili ne kadar harcama oldu?” diye sordu. Ben de başka bir soru olarak, bunun tanıtımı - efendime söyleyeyim- bize sağladığı prestij açısından nasıl bir zirveydi? Bununla ilgili sizden detay alabilirsek sevinirim.

Ayrıca “İnsani yardımlarla ilgili biz niye 1’inci olmak durumdayız? Yani, her şeyde 1’inci olamıyoruz, niye insani yardımlarda 1’inciyiz?” dedi. Bence bu, 1’inci olmamız kötü bir şey değil. “Veren el alan elden üstündür.” diye bir söz var.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir de “Ayrılar var, ayrılar var.”

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ayrılarla bunun alakası yok. Siz yardım ettiğiniz sürece güçlünüz, bu kötü bir şey değil, hiç kötü bir şey değil. Bununla ilgili hassasiyetimiz önümüzdeki süreçte de devam edecek mi? Suriye konusunda da, bu noktada birkaç cümle sizden alabilirsek, aydınlatılabilseniz sevinirim.

Teşekkür ederim, bütçe de hayırlı olsun inşallah şimdiden.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Enç.

Sayın Utku Çakırözer, buyurunuz efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, Sayın Divan, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, değerli milletvekilli arkadaşlarımız, Dışişleri Bakanlığının değerli personeli, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2016 Bakanlık bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Bakan, konuşmanızda bazı bölümlerde notlar aldım, onların üzerinden giderek görüşlerimizi ifade etmeye çalışacağım. Hükûmetinizin Orta Doğu’da temel amacının “kalıcı istikrar ve barış” olduğunu söylediniz. Ancak, ne yazık ki, burada değerli arkadaşlarımız da söylüyor, özellikle Suriye’de izlenen politika çok kalıcı istikrara ve barışa yol açmadı. Az önce Sayın Genel Başkan Yardımcımız da söyledi ama ben bir kere daha tekrar etmek istiyorum: Gördüğümüz kadarıyla Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetin en önemli hatası, baştan itibaren ülkemize hiçbir tehdit, saldırı olmamasına rağmen Suriye’deki gelişmeleri Türkiye’nin iç işi gibi kabul etmesiydi. Sonrasındaki dört buçuk yıl boyunca da tehditkâr, taraflı, tek boyutlu ve hiçbir sonuç alamayan bir politika izlendi. Suriye rejimiyle, beğenirsiniz, beğenmezsiniz ama onların rejimiyle, onlarla bütün bağları kopardı AKP, muhalefete kucak açıldı, çatışmalarla taraf olmayı tercih etti. Muhalefetin Türkiye’de toplantı yapmasına izin verdiniz, askerî nitelik taşıyan muhalif unsurların barınma, koruma, lojistik destek ve Suriye’ye geçiş imkânı sağlandı. Muhalif unsurlara askerî eğitim ve silah verildiği hususu resmen yalanlanmakla birlikte uluslararası basında biliyorsunuz bu yönde iddialar, tanıklıklar hiç eksilmedi.

Peki “Bu politikanın bedeli ülkemize ne oldu?” diye baktığımızda, bizim için son derece önemli olan komşumuzun istikrarı bir taraftan ortadan kalkarken kendi ülkemiz açısından bölge ülkelerinin Türkiye’ye bakışları olumsuz yönde dönüştü tamamen. Türkiye artık komşularının toprak bütünlüklerine ve siyasi egemenliklerine saygı göstermeyen bir ülke olarak algılanmakta bölgemizde.

Savaşta kaçan yaklaşık 3 milyon Suriyeli artık Türkiye’de yaşıyor. Bunların çok azı güvenli ve sağlıklı barınma imkânlarına sahip, kalan yüz binler Türkiye’nin dört bir yanında -ben Eskişehir’deyim, işte Eskişehir’imizde- son derece trajik koşullar altında yaşamını sürdürmeye çalışıyor.

Mülteci krizi, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini dönüştürdü. Tam üyelik için çaba harcayan Türkiye, bir anda Avrupa Birliğinin mültecileri kendi sınırlarından uzak tutmak için para karşılığı mülteci kampına dönüştürdüğü bir ülke konumuna dönüştü maalesef, üzülerek ifade etmek zorundayım.

Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti Esad’la köprüleri tamamen atınca, sınırdaki gelişmeler konusunda muhatapsız kaldınız. Önce IŞİD, arkasından da PYD bu yüzden fiilî güç hâline geldi orada. Suriye’de doğan otorite boşluğundan arzu ettiğiniz şekilde Müslüman Kardeşler iktidarı değil, radikal dinci terör örgütü faydalandı. Adalet ve Kalkınma Partisinin Esad muhalefeti desteklemek için izlediği gevşek sınır politikaları yüzünden ülkemiz, radikal terör örgütlerine katılan cihatçıların en önemli giriş-çıkış rotası hâline geldi.

AKP’nin “El Nusra, IŞİD gibi gruplar bize bir şey yapmaz.” şeklindeki anlayışı, bakışı nedeniyle Musul Başkonsolosluğumuz basıldı, Süleyman Şah Türbesi’ndeki askerlerimiz tehdit edilir hâle geldi, ulusal itibarımızın zedelenmesine neden oldunuz.

Suriye’ye ihracatımız ve sınır ticareti kesildi. Sınır illerimizdeki sanayici, tüccar yurttaşlarımız -bunları kendiniz de biliyorsunuzdur geldiğiniz şehirlerden- hepsi de büyük ekonomik zararlar gördüler. Orta Doğu’ya transit taşımacılık durdu.

Suriye’de muhalifleri desteklemek ve 3 milyon sığınmacıya yardım için bütçeden -siz kendiniz ifade ettiniz- 10 milyar -yanılmıyorsa- dolar harcamak zorunda kaldı.

Suriyelilerin kaldığı yerleşim birimlerinde sosyoekonomik sıkıntılar çıkmaya başladı.

Krizde Suriye’nin yanında yer alan İran’la ilişkiler zarar gördü.

Uçak düşürme krizi sonrasında Rusya’yla tüm ekonomik ilişkiler kesildi. Başta Rusya olmak üzere, bölge ülkeleriyle gerginlik politikası bu ülkelerden gelen önemli turizm gelirlerini sıfırladı. Uçak krizi detaylı tartışılabilir ama Rusya, belki de hiç istemediğimiz şekilde, sadece Türkiye’nin değil NATO’nun da istemediği şekilde bölgeye kalıcı bir şekilde yerleşti.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 103

İzlenen taraflı politikalar, Türkiye'nin başta Birleşmiş Milletler olmak üzere uluslararası platformlardaki konumunu sarstı ve işte gördüğümüz gibi, siz de görüş ayrılıkları olarak ifade ettiniz, müttefiklerimizden Amerika Birleşik Devletleri'yle de artık resmî seviyede birbiri-mizle tamamen gelişen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Tabii.

Biz “Kısa vadede, buradan çıkış nedir?” dediğimizde, bir an önce komşumuzdaki, Suriye'deki şiddetin durması ve barışın sağlanması için atılan adımlara Türkiye'nin samimi destek vermesi gerekmektedir. Bir an önce bu krizin siyasi bir çözümle sonuçlandırılması gerekmektedir. Türkiye'nin bu konuda samimi çabasına ihtiyaç vardır.

Sayın Bakan, Avrupa Birliği hedefinin stratejik bir tercih olduğunu söylemenizden son derece memnun olduk, biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini, Atatürk'ün bize gösterdiği muasır medeniyet seviyesi olarak görmektediriz ancak siz biliyorsunuz ki -Avrupa Konseyinde de önemli görevlerde bulundunuz, kısa süre önce oradaydınız- içeride temel hak ve özgürlükler konusunda kendimize çekidüzen vermeden dışarıda itibarımızı korumamız mümkün değildir. Bunu az önce Sayın Profesör Doktor Ekmeleddin İhsanoğlu da vurguladı. Siz kısa süre önce Strazburg'daydınız, biz de oradaydık. İçeride, şu anda, bugün iki buçuk aydır, yetmiş beş gündür tutuklu bulunan gazeteciler Can Dündar ve Erdem Gül'ün konumu, her yerde, ben inanıyorum ki sadece Strazburg'da değil, Brüksel'de, hatta ve hatta Ankara'da da yabancı muadillerinizle gündeme gelmektedir. Basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü... Tabii ki az önce Sayın Musa Çam da ifade etti, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bizimle ilgili verdiği kararların neredeyse ağırlıklı bölümünde ifade özgürlüğünde ihlal çıkmakta. Bu yüzden, bunun düzeltilmesinde sizin dış dünyanın Türkiye'ye bakışını iyi bilen biri olarak katkınız olacağına inanıyorum ben, özellikle gazetecilerin... Bakın, yakında, muhtemelen bizden önce biliyorsunuzdur, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muiznieks Türkiye'ye gelecek ve eğer çıkmamış olurlarsa bu 2 gazeteciyi cezaevinde ziyaret edecek. Hiçbir yabancıya bugüne kadar izin vermedi Hükûmetiniz ama biliyorsunuz, yetkisi var elinde, izin almadan cezaevine girecek. Bu, Türkiye için, ülkemiz için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, lütfen sözlerinizi bağlayınız.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Lütfen bu ayrıba izin vermeyin. Geldiğinde, cezaevinde tutuklu gazeteci kalsın.

Kıbrıs'tan bahsettiniz. Yalnız, orada, ben, garantörlük konusunu -Çünkü “iki kesimlilik, eşitlik” dediniz- çok önemsiyorum. Kulağı-mıza gelen söylemler, müzakerelerin sonunda konu garantörlük konusuna geldiğinde, Türkiye'nin uluslararası anlaşmalarla kendisine verilen garantörlük hakkından feragat edebileceğini, bunun yerine, örneğin orada bir kalıcı üsse sahip olabileceği gibi formüller üzerinde çalışıldığı şeklinde duyumlar alıyoruz. Böyle bir üs olması yani garantörlüğün üsle değiş tokuş edilmesi, hatırlatırım ki Yunanistan'ın da hemen dibimizde bir üssünün olması sonucunu doğurabilir. Bu konuda dikkat edilmesi gerekir.

Benzer şekilde mülkiyet, toprak konularında da yine kulağı-mıza gelen konu, özellikle Karpaz bölgesinde... Yani “iki kesimlilik” diyoruz ama iki kesimliliğin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - ...kantonlar şekline dönüşmesi gibi senaryolardan bahsediliyor. Bunlara izin verilmemesini gerekir diyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, lütfen... İstirham ediyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Mısır'la ilişkilerin normalleşmesi cümlesini kullandınız. Bundan da memnuniyet duyuyoruz. Biz, Türkiye'nin ulusal çıkarlarının bölgedeki tüm ülkelerle iyi ilişkiler içinde olmasından geçtiğini düşünüyoruz ancak “Mısır'la ilişkiler normalleşecek.” derken, Sayın Cumhurbaşkanının “Ben konuşmam, Başbakanımın da konuşmasını istemem, bakanlarımız konuşabilir.” demesi... Bunu sadece bizler duymuyoruz, ilişkileri normalleştirmek istediğiniz Mısır yönetimi de duymaktadır ve normalleşmenin belki de olmasını engelleyecek en önemli açıklamalar bunlardır diyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çakırözer.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Mehmet Günel'a söz vereceğim ama nedir?

ERHAN USTA (Samsun) – Sataşmadan...

BAŞKAN – Sataşmadan...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Enç...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sataşmadım, fikirlerimi söyledim.

BAŞKAN – Size sataşıldı mı efendim?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet efendim. Sürekli olarak benim fikirlerim üzerine...

BAŞKAN – Peki, Sayın Usta, söz vereceğim ama istirham ediyorum efendim. Saat on ikiye çeyrek var. Burası Plan ve Bütçe Komisyonu.

ERHAN USTA (Samsun) – Yeni bir sataşmaya neden olmayacak şekilde...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 104

BAŞKAN – İzleyen de yok.

Bir de Sayın Enç'in zikrettiği ifadenin hadisişerif olduğunu da hatırlatıyorum size. Onun için...

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bizim düzeltmemiz lazım.

Hadisişeriftir, başımız üzeredir. Yalnız hadisişerifleri doğru yerde kullanma yükümlülüğümüz vardır. Ben, o konuda sayın milletvekilini ikaz etmek istiyorum.

Efendim, benim söylediğim şey şu: "İnsani yardım konusu önemlidir." Tabii, burada, dünyada iyi olan hiçbir şeyde birinci sırada olmadığımıza göre, burada birinci sıradaysak biraz, azıcık oradaki temkini ifade etmek istedim. Şimdi, 2016 yılı programına bakıyorum, ne kadar bizim kalkınma yardımı var? Özel sektör ve sivil toplum dâhil, 2014 yılı 6,4 milyar dolar.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Biz Dışişlerinden bahsediyoruz, değil mi? İnsani yardımlardan...

ERHAN USTA (Samsun) - Evet.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bununla alakası ne onun?

ERHAN USTA (Samsun) – Hanımefendi, konuştuğumuz da bu zaten.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Efendim, bir resmî kalkınma yardımları vardır, artı, o 3,5 milyar dolar civarında. Siz bunları bilmiyorsanız şey yapın, benim bildiğim bir konu.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bilmeniz normal, müsteşar yardımcımızdınız.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, devletin müsteşar yardımcısıydım.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Evet, bizim müsteşar yardımcımızdınız.

ERHAN USTA (Samsun) – Devletin... Devletin...

Sivil artı özel sektörü de kattığımızda 6,4 milyar dolar oluyor. Şimdi, konuştuğumuz rakam bu yani "Dışişlerinin" filan derken siz neyi kastettiniz bilmiyorum ama Sayın Bakanın kastettiği şey, bu kalkınma yardımları, bunların da önemli bir kısmı insani yardımlar. Nereye gittiğini falan, hepsini de biliyoruz.

Burada, alan el miyiz, veren el miyiz; ona bakmamız lazım. Az önce ifade ettim, 220 milyar dolar alınız, 6 milyar dolar veriniz. O yüzden, sizin söylediğiniz şey buraya ne kadar yakışıyor, ona bakmamız lazım ama bu hadisişerif burada kullanılacak bir şey değil. Eğer burası için bir özlü söz arıyorsanız ayrılanla ilgili şeyin, "Ayrılanı yok içmeye..." sözünün ben uygun olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Lütfen, efendim. Bir saniye...

BAŞKAN – Yani...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, ben sözün kalanını söylemiyorum, onu herkes biliyor zaten.

BAŞKAN – Size yakışmadı.

ERHAN USTA (Samsun) - Yakışmayacak hiçbir şey yok.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Konuyu nerede kullanacağımı size mi sorarak öğreneceğim?

ERHAN USTA (Samsun) – Ben değerlendirmem yapıyorum.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Müftülük de mi yaptınız siz? Ulema mısınız?

ERHAN USTA (Samsun) – İmam-hatip lisesi mezunuyum eğer illa bir şey arıyorsan. Bir miktar, müftülük yapmasak da...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) - Onu söylemeye hakkınız yok sizin bir kere. Neyi, hangi hadisi nerede kullanacağımı sizden mi öğreneceğim ben?

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun karşılığında söylenmesi gereken şeyin bu olduğunu düşünmüyorum.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Usta, siz...

ERHAN USTA (Samsun) - Efendim, hayır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Arkadaşlar, benim değerlendirmem üzerine...

BAŞKAN - Tamam, arkadaşlar cevap verdiniz, gerekli izahatı da yaptınız, anlaşıldı.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, bakın, ben bugüne kadar hiç burada bir kavganın veya tartışmanın tarafı olmadım.

BAŞKAN - Kuşkusuz, zaten böyle bir yer değil burası.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, yok, hele bir de misafir milletvekiliyken, lütfen bunu bitirelim, yani burada anlaşılamayacağımız bir konu yok.

BAŞKAN – Lütfen, hemen sözlerinizi bağlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, olay şu: Siz benim bir değerlendirmem üzerine bir değerlendirme yapıyorsunuz, kendinize göre bir cevap veriyorsunuz, cevap verirken bir hadisişerif kullanıyorsunuz. Şimdi, bu sefer benim "Bu hadisişerif buraya olmadı." deme hakkımın olduğunu düşünüyorum, çünkü benim konuşmam üzerine o hadisişerifi kullanıyorsunuz.

Şimdi, "Neyi nasıl konuşacağımı size mi soracağım?" diye bir sözü de artık buradaki dinleyicilerin takdirine bırakıyorum.

Ancak, bakın, Bakanlar Kurulu da bu benim dediğimden rahatsız. Ben şunu söylüyorum: Bunun ne kadar etkili olduğu konusunun bakılması lazım. Yardım yaptığımız ülkelerin bize düşman olduğuyla, yardım yaptığımız kişilerin bize düşman olduğuyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 105

ilgili çok olaylar var, bunu Dışişleri Bakanlığımız size anlatabilir. Şimdi, mesela burada, o yüzden Bakanlar Kurulu da o rahatsızlığı hissetmiş ki, "Türkiye, kalkınma iş birliği faaliyetlerinde etkinliğin artırılması amacı doğrultusunda kalkınma iş birliği temel politika ve strateji belgesinin hazırlıklarının devamı olarak bölge bazlı tematik öncelik ve çalışmaların yürütülmesinde ihtiyaç bulunmaktadır." diye bir ihtiyacı koyuyor, benim söylediğim şeyi teyit ediyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Yalnız o söylediğiniz atasözleriyle ilgili hanımefendiden özür dilemeniz lazım.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Boşver, gerek yok ya gerek yok.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Çünkü o laf yakışmadı size.

BAŞKAN – Onu ben de...

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Ayran hikâyesi, ayran.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Bu hanımefendiden özür dilemeniz lazım.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hayır, hayır, kesinlikle.

BAŞKAN – Yok, yok onu ben de...

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Sana o lafı iade ediyorum, o lafı iade ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, bir saniye...

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – O lafı iade ediyorum. Oraya konuşarak söylediğiniz o lafı iade ediyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

ERHAN USTA (Samsun) – Arkadaşlar, bu laf hanımefendiye söylenmiş değil.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Onunla konuşurken söylediğin laftır.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, siz anlamakta sıkıntı mı çekiyorsunuz?

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Ayıp oluyor ama.

BAŞKAN – Sayın Usta...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Başkanım, müdahale eder misiniz?

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Bu üslup hiç hoş değil. Bana bak, müsteşar...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sakin olun ya.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) – Ben hanımefendiye kullanmadım.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Bu masada kullanıyorsun o lafı.

BAŞKAN – Sayın Beyribey... Sayın Usta...

Lütfen, müsaade eder misiniz? Tamam, anlaşıldı meram, onu kastetmediğini söyledi Sayın Usta, böyle bir kastı olmadığını ifade etti. Anlaştık.

ERHAN USTA (Samsun) – Olayı ifade edecek bir söz. Ben hanımefendiye kullanmam, hiç kimsenin şahsına da kullanmam.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Bu masada konuşuyorsun o lafı.

BAŞKAN – Sayın Beyribey, lütfen efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben size bir şey demeyeceğim, bir şey demeye hakikaten değmiyor.

BAŞKAN – Sayın Günal, buyurunuz efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; yani hakikaten bir anda alevleniyorsun Sayın Beyribey. Ara sıra bir şeker... Arkadaşlar, ben önce şey yapmadan söyleyeyim, bir tatlı verelim -şu kalan şey vardı- şekeri düştü herhâlde Sayın Beyribey'in.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Siz hakkınızı devredince biz konuştuk.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok yani konuşmak zorunda kaldık, ortalık karıştı, benim konuşmam lazım ki biraz...

Sayın Bakanım, Sayın Beyribey'in şekeri düştü herhâlde onun için diyorum.

Bir şey yok, şimdi, bunlar da konuşulur, Sayın Enç de alınmasın, burası Plan ve Bütçe Komisyonu, biz karşılıklı konuşuruz, Sayın Bakanın yaptığı gibi cevap da verilir soru da sorulur ama üslubumuza o anlamda zaten dikkat ederiz burada en yumuşak şekilde en sertini söyleriz ama şahsileşirse fazla.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Voltran da hemen geldi sorunu görünce.

BAŞKAN – Bir bakalım, ne oluyor dedik yani, fazla süre vermişler.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sorun olmaz, ben konuşuyorum sıkıntı yok Sayın Başkanım.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Yalnız Sayın Başkan hatırlatayım, sizin yokluğunuzda Sayın Erdoğan size sataştı sabah, hem de benim üzerimden.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Neyse şimdi onu ben bitireyim de yeni bir şey başlatma İbrahim Bey, dur, ne güzel normale dönmüştük.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bütün eleştirileri ben üzerimde toplayabilirim, sıkıntı yok.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 106

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, ben birkaç cümle edeceğim, çok fazla bir şey yok, sıkıntı etmeyin, tartışacak da bir şey yok ama Sayın Bakan buradayken senede bir sefer ancak yakalıyoruz, bu arada çok seyahati var.

Bakma Sayın Enç, sen de hemen alınıyorsun.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ben mi alınıyorum?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Geziyor, işi var. Komisyonunda yakalayamıyoruz, burada bulmuşken biz yılda bir sefer size de söyleyelim...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sataşmıyoruz, dinliyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sataşabilirsiniz de, cevabını veriniz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Allah Allah! Böyle bir şey var mı ya?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yılda bir sefer geliyorlar, bütçelerini sunuyorlar, biz de onlara soru soruyoruz.

BAŞKAN – Gökçen Hanım, Antalya hesaplaşmasını Antalya'da yapın.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Evet, yaşı Başkan.

ERHAN USTA (Samsun) – O Antalya değil, MHP hesaplaşması var herhâlde. Tam sataşılacak adama sataştı yani, bu olacak iş değil.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hiç alakası yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam Sayın Usta, ben hallederim, merak etme.

ERHAN USTA (Samsun) – İlk defa sataşmadan söz aldım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Usta, sıkıntı yok.

BAŞKAN - Tecrübelidir Sayın Günal, halleder.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Arkadaşlar, dış politika konuşuyoruz, tabii, arada birtakım şeyler olacak ama burada eğer hassas konular üzerinden konuşulursa Sayın Usta haklıdır ama buradaki üslupta da bozukluk olmadan her şey konuşulabilir, işimize gelmeyebilir, actabilir, karşı koyabiliriz, Sayın Bakan da cevabını toplayıp verecek birazdan, hatta eğer acil bir şey olursa arada da veriyor.

Ben kısaca ana konularla birkaç hususa değineceğim. Tabii, burada en önemli şey Orta Doğu'yla ilgili sıkıntının had safhaya gelmiş olması. Ben tek şunu söyleyeceğim Sayın Bakanım, tabii, bugünkü geline belli konulardaki noktalar geçmişten bugüne bir ters şey gibi anlaşılır ama biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bugün söylenenlerin bir kısmından memnunuz ama biz söylerken dilimizde tüy bittiği için dönüp dolaşıp aynı noktaya geliyoruz. Ben bugün en önemli olarak Suriye'de ve Orta Doğu'da yaşanan olayı görüyorum. Siz de hatırlarsınız geçen sene burada –size ısrar etmem üzerine- PYD'nin bir terör örgütü olduğunu söylemişsiniz. Buradan birileri de... Yani biraz o zaman çekingen söyleniyordu, şimdi bakın Amerika dönüyor...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben mi çekingen söyledim?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yok yani o ara söylenmiyordu, siz söyleyince burada bir tartışma yaşandığını hatırlıyorsunuz, ben de somut söylemeniz için sormuş idim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Sen sordun, ben söyledim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Çünkü o anda bir algı vardı kamuoyunda. Onu da niye sorduk? Sayın Çavuşoğlu'ndan önce Sayın İçişleri Bakanı geldiğinde sormuştum.

Sayın Beyribey, hem laf atıyorsun, hem dinlemiyorsun bak sana da söylüyoruz yani.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Sana laf atmadım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İşte biraz muhabbeti...

Yusuf Bey de gelmiş, hoş geldin ya. Orada bir... Sayın Başkanım, demin İbrahim Bey müdahale edemedi, orada arkadaşlar kaynatıyor, başı da Şükrü'ydü, kayboldu galiba nereye gitmiş.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ben buradayım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben buradan görüyorum kimin kaynatıldığını.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sizi iki dakika bırakmaya gelmiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aynen öyle, orada hiç boş durmuyorlar, kaynatıyorlar ve gürültü fazla çıkıyor. Sayın İhsanoğlu nezaketinden bir şey söylemedi ama...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, Sayın Günal'ı dinleyelim, rica ediyorum, lütfen.

Bakın, sabah 10'da tekrar görüşmemiz var, lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Zamanımın on dakikasını siz yediniz ona göre.

Sayın Bakan, buradaki sorun şu: Eğer bir çizgi koyuyorsak, söylediğimiz gibi, bunun arkasında durmamız lazım, dış politikada konjonktüre göre değiştiğimiz zaman bu sefer karşıya da bir şey izah etmekte zorlanıyoruz ve karşımıza yeni sorun çıkıyor. Yani bir gün "Kardeşim Esad" deyip ertesi gün "Ese" dediğimiz zaman olmuyor, yani önceki de tamamen doğru değil, sonraki de tamamen doğru değil, ben buna "ifrat tefrit" diyorum dış politikada. Şahsa dayalı götürürsek böyle olmuyor. Önce, işte, Putin'le canciğer kuzu sarması oluyoruz, sonra onun üzerine tabii ki o da o dostluğa güvenerek "Arkamdan vuruldum." diyor, algısı öyle oluyor. Neden? "Benim kişisel dostluğum var." mahiyetinde söylüyor, "Beklemiyordum Sayın Erdoğan'dan." diyor. Ama sizin de dediğiniz gibi, eğer oraya girdiyse -ister Amerikan uçağı girsin ister başka- eğer bir şeyimiz varsa, yapacaksak angajman kuralları değiştiyse, uyarımızı da yaptıysak, düşürürüz, biz onun arkasında dururuz ama bunun nedenini de sorgulamamız lazım, neden o hâle geldik? Dün çok fazla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 107

cancığer kuzu sarması olduğumuz kişilerle bugün savaş durumuna geldik. En fazla -Antalya kavgası diyor da, Antalya'da bunda uzlaştık ama- zararı gören de Antalya Sayın Başkan. Yani çıkan krizden ekonomik olarak en fazla zarar gören Antalya. Bir Gökçen Hanım vardı herhâlde, Sayın Bakan yoğunlu ama Antalya'da krizle ilgili bir toplantı düzenledi arkadaşlarımız...

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Ben de vardım Ağabey.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Mustafa seni görmedim, kusura bakma, arkada kalmışsın. Bir gittiydin ya tekrar gelmişsin.

BAŞKAN - Arkadaşlar müdahale etmeyin, bütün Antalya ekibi burada.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Ben şunu söyleyeceğim: En fazla mağdur olan il hem turizm açısından hem tarım açısından Antalya ama bunu bir fırsata çevirdim dedik, Enerji Bakanımızı da dün aynısını söyledim. Niye? Enerji diplomasinden bahsettiniz, enerji arz güvenliğimiz var, dış politikada şu andaki bu kaynamanın da en önemli nedenlerinden birisi. Biz o ana kadar başımıza bir şey gelmeyince sıkıntıyı düşünmüyoruz, krizi fırsata çeviremiyoruz. "Kriz'in Çince'deki anlamının birisi "tehdit" birisi "fırsat" sa, o zaman şimdiye kadar sorgulamadığımız bu bağımlılıktan kurtulmamız lazım hem dış politika olarak hem de ekonomik olarak. O zaman ne yapalım? Çeşitlendirmemiz lazım. "Efendim, işte, enerjide şu..." tamam güzel de hepimiz "Tezkle ısınır mıyız ısınmaz mıyız?"ı tartıştık. Ama öbür taraftan tükettiğimiz elektrik enerjisinin yüzde 50'sini doğal gaz santralinden üretiyoruz, dün onu söyledik Sayın Bakana. Gelin, burada yerli kömür stratejimiz var, eylem planında var, bunlara öncelik verelim, gereksiz tartışmalarla vakit geçirmeyelim diyoruz. Alınması gereken bir şey varsa her türlü... Tezkere geldiği zaman Milliyetçi Hareket Partisinin duruşunu biliyorsunuz, eleştirimizi yaparız ama devlet adına bir şey olduğu zaman arkasında dururuz. Bu öncelikleri tespit edelim, yani zikzaklar yapmayalım, dün öyle deyip bugün böyle dersek bu sefer de inandırıcılığımız kalmıyor. Şimdi, Sayın İhsanoğlu bu Orta Doğu'da izlediğimiz politikaların sonucu olarak bir iki bir şey söyledi ama ben çok daha somut bir şey söyleyeceğim. Çok şey konuşulabilir ama bir algı açısından ve itibarımız açısından Birleşmiş Milletler'deki seçim sonuçlarını mukayese ederek dışarının bize bakışını söyledi.

Ben geçen sene kendim yaşadım. Buradaki bazı bürokrat arkadaşlarımızla da ön değerlendirme toplantısına katıldık, bazı yerlerde de beraber olduk, daire başkanı arkadaşlarımız geldiler, bir devlet terbiyesi içerisinde briefing verdiler, Akdeniz Parlamentoları Asamblesinin genel kuruluna katıldık. Çok üzülüm, yani Vural Bey arkadaşımız da orada başkan yardımcılığı pozisyonuna aday oldu - size de onları kriptoyla arkadaşlarımız bildirdi, Dışişleri Bakanlığı mensuplarımız da oradaydı- 9 tane başkan yardımcılığı varken sadece Arnavutluk oy verdi Sayın Bakanım.

Bir olay oldu, o bir sunum yaparken, Suriye... Tamam, bir objection'u vardı. Bu Orta Doğu ülkelerinden, Arap ülkelerinden Mısır, Ürdün hepsi orada olduğu için Akdeniz Parlamentoları Asamblesinde, vallahi bir baktım, hepsi birden, Filistin temsilcisi dâhil... Tabii, o cepheyle şey farklı olduğu için biliyor, ama oradaki toplantılara, delegasyona öbür taraf katılıyor. Yani Filistin'deki yapıyı bildiğim için söylüyorum, arkadaşlardan da bilgi almıştım neden böyle diye. Ama oradaki şeye bakıyorsunuz, Cezayir, Mısır, Tunus, Fas, kim varsa hepsi birden Türkiye'nin neredeyse üzerine yürüyecek durumda. Bu algıyı da yönetmemiz lazım, bir taraftan da o ikili diplomasiyi çalıştırmamız lazım, bu gibi uluslararası kuruluşlarda da bunlara dikkat etmemiz lazım ki kişiye göre politika izlediğimiz zaman, bunu düzeltmemiz zor oluyor. Onun için, dışişlerinin klasik geleneği olan uzun dönemli ve genel millî çıkarlarımıza uygun politikaların izlenmesi lazım.

Az önce Sayın Paylan "soydaş" lafının çok geçtiğini söyledi, ben az geçtiğini söylüyorum, son olarak o konuda da bir şeyler söyleyeceğim. Tam tersine her seferinde diyorum ki çok büyük bir kitapçık var, ama Türk dünyası kısmı çok fazla olmuyor.

Size geçen yıl da söylemişim, tekraren yine söylüyorum, önce kendi evimizden, sonra ailemizden, sonra komşularımızdan, akrabalarımızdan, sonra ilçemizden, ilimizden diye gider bu. Onun için, tabii ki biz soydaşlarımızla, sonra dindaşlarımızla, sonra insanlıkla, bu halka böyle gider. Baştan, önce kendisine faydası olmayanın ailesine olmaz, ailesine olmayanın komşusuna olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN - Lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Yarısı gitti ama yine uzun konuşmayacağım, merak etmeyin.

Dolayısıyla, Türk dünyasıyla ilgili ilişkilerin ötesinde, ben bu çerçevede, Ekonomik İşbirliği Teşkilatını hassaten ele almanızı istirham ediyorum. Bu kuruluşlarla ilgili arkadaşlarla da daha önce sohbet ettim, çünkü orada ekonomik diplomasi, enerji diplomasisiyle ilgili, her ne kadar İran'la belli konularda sıkıntımız olsa da bütün Türk devletleri orada bulunuyor. Yani tercihli ticaret anlaşmasıyla bir Türk ekonomik topluluğunun altyapısını yapabileceğimiz bir kurum. Bu konularda biraz daha... Sizin söylediğiniz, konuşmanızın içerisinde Türk Konseyiyle ilgili şeyler vardı, ortak dil, ortak tarih, edebiyat toplantıları yapılıyor ama ben ekonomik olanı daha çok önemsiyorum, tercihli ticaret anlaşmalarıyla hatta bir gümrük birliğinin de altyapısını oluşturabileceğimizi... Demin söylediğimiz gibi, efendim, yok Şanghay'da, Avrupa... O ayrı, onlar devam eder, bölgesel entegrasyonlarımız, çok yönlü dış politika çerçevesinde devam eder, ama önce kendimize yakın çevreden başlayarak, bir medeniyet projesi olacaksa, Huntington'un söylediği gibi medeniyetler çatışması değil ama medeniyetler uzlaşması bunu belirleyecekse, önce bizim kendi halkımızdan, coğrafi olarak, tarihî olarak, kültürel olarak, dinî olarak bağlarımız olan, hepsi beraber, oradan başlamamız lazım, sonra da bütün insanlığa barışı getirecek, "Yurtta sulh, cihanda sulh." ilkesine uygun bir şekilde Türkiye'nin bölgesinde bir aktör olma rolünü oynaması, hem ekonomik olarak hem siyasi olarak hem de diplomatik olarak bunlara bağlı diye düşünüyorum. Onun için de içeride gücümüzü hep beraber aynı hedefe yoğunlaştırıp ekonomik ve sosyal sorunlarımızı aşmalı, ondan sonra da dünyada önce 2023'te lider ülke, arkasından 2053'e kadar stratejimizi gözden geçirerek bir bölgesel süper güç olma yoluna gitmemiz lazım diyorum. Kısır çatışmaları bırakalım, bu sorunları

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 108

çözerek bir an önce de ülkemizin potansiyelini bilime, yeniliğe, teknolojiye ve özellikle de diplomasiyle de destekleyerek buraya getirelim diyorum.

Bütçelerinizin hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günel.

Evet, Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Dışişleri Bakanı, değerli milletvekilleri, dışişlerinin saygın bürokratları; Komisyonumuza hoş geldiniz, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, tabii, bir tek hanımefendinin olması bile bizi mutlu ediyor, çünkü kadınların bürokrasideki görevleri üzerine bizlerin bir teşviki söz konusu ama, değerli arkadaşlar, Müsteşar Beyefendi'yle Müsteşar Yardımcısı Hanımefendi'nin eş ilişkisi... Elbette ki Hanımefendi çok saygın bir büyükelçiymiş, takdirle karşılıyorum ama bir başka ülkeye gitsem ve böyle bir durum görsem ne düşündümdüm, bence bu durumu böyle değerlendirmek lazım, çünkü normalde de, yani hükümet ilişkilerine baktığınızda bir hanedan görüntüsü vermemek durumundayız, bunu mümkün olduğu kadar nazik ifade etmeye çalışıyorum ama özellikle Dışişleri Bakanlığı gibi bir yerde.

İkinci mesele, Garo demin anlattı, herhâlde Garo'yla atalarımız aynı topraktan ve bu 1915 olayları meselesinde Garo'nun açılan davayla ilgili tutumuna katılmıyorum, çünkü bizim kendimizi ifade etmemizin suç sayılmasını hiçbir şekilde demokratik görmüyorum, hakkaniyetli görmüyorum.

Evet, Garo'ya gözümüzün nuru gibi bakmalıyız, biz aynı ülkenin eşit yurttaşlarıyız ama ben de Amerika'da yaşadığımda, Ararat filmi gösterildikten sonraki ertesi günü de düşünüyorum, nasıl büyük bir kampanyayla yargısız infaza uğradığımızı da düşünüyorum.

Evet, çok büyük acılar yaşanmıştır ama benim babaannemden dinlediğim acılar da bu acıların bir parçasıdır. O coğrafyada Türkler, Kürtler, Ermeniler büyük bir acı yaşamıştır. Acıları yansıtmamak durumundayız ama herkes bizim kadar iyi niyetli olmayabilir, bu acıların 3 T'ye dönüşmesi, yani "tanınma", "tazminat" ve "toprak" talebine dönüşmesi gibi bir durum da söz konusudur.

Onun için, biz, kendi yurdumuzda demokrasiyle, eşitlikle, anlayışla çözmeliyiz ama emin olun ki ben her zaman ezilen halkların yanındaydım ve bu konuda Türkler ezilmektedir. Gerçekten ezilmektedir, haksızlığa uğramaktadır bir konuda. Hükümetin o anlamdaki önerisini de yerinde buluyorum, arşivleri açalım ve bakalım. Yani hiçbirimizin diğerini yargısız infaza tabi tutmaması gerekiyor, acılardan ders çıkarmamız ve bir daha bu acıları da yaşamamamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Dış politika, evet, hep böyle büyük laflar edilir, dengeler, güçler, çıkarlar falan ama dış politikada en önemli ilkeler ve ahlak meselesidir. Yani bize dayatılan bu sürekli çıkar üzerinden bakmak, ama bir ilke meselesi vardır.

Evet, dış politika bir millî meseledir, millî meselede de hepimizin, bütün yurttaşların ortaklaşması gerekiyor ama millî mesele diye de hükümetin her hatasını kabul edip hatalı işlemlerin peşinde koşmamak da gerekiyor, bu dengeyi oluşturmak da çok önemli bizler açısından.

Bir diğer önemli mesele de geçmişin bürokratları devletin bürokratlarıdır ve bugün milletvekilleri ve milletvekillerinin anayasal hakkı vardır, bazı milletvekilleri de bakan olarak görevlendirilir, hakları ve yükümlülükleri vardır.

Türkiye'nin dış politikası 1950 yılında çok önemli değişikliğe uğramıştır, NATO üyeliğiyle eksen değişmiştir, bir de 2002 yılında değişmiştir ama bir eksene oturtulamadı ne yazık ki.

Türkiye bir Avrasya ülkesi, yani Avrupa ülkesi, Asya ülkesi, hatta Orta Doğu ve Afrika ülkesi. Bu Türkiye'ye büyük sorumluluklar yüklüyor.

Avrupa ülkesi, evet, Avrupa Birliği önemli bir hedeftir. Ben bir antiemperyalistim ama Avrupa Birliği müktesebatının bize önemli bir avantaj sağlayacağını düşünüyorum çok dikkatli olmak kaydıyla.

Mesela "Onlar ortak bir pazar." Millî Görüşün bir dönemki sözünün önemli bir şekilde doğru olduğunu da düşünüyorum.

Onun için, böyle Avrupa Birliği rüyalarına çok kapılıp da, evet, önemli avantajlar sağlayacak ama bazı çıkarlarımızdan, tarım gibi, pazar gibi çıkarlarımızdan çok da vazgeçmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Biz aynı zamanda bir Orta Doğu ülkesiyiz ve Orta Doğu kadim bir topraktır. Tarihî olarak kadimdir, aynı zamanda artı olarak da bu dönemde bir enerji kaynağıdır. Onun için, bu iki meseleyi birden bilmeden Orta Doğu'yu anlamak mümkün değil. Mesela Orta Doğu halkları bizim gözümüzde dünyanın ezilen mazlum halkları -başka bir disiplinde başka bir gözle görebilirsiniz- büyük acılar çektirildi değerli arkadaşlar ve bütün bu radikalliklere bakın, arkasında emperyal işgaller söz konusudur.

Afganistan bir dönem çok laik, demokratik bir ülkediydi. Afganistan işgali sonrasında Afganistan'da çıkan Taliban hareketi, Irak işgali sonrasında çıkan hareket, Suriye'nin bölünmesinden sonra çıkan... Emperyal güçlerin bu evrensel ilkelere uymadan dokunduğu her yerden büyük acılar çıktı. Irak'ta yaşananların altında Ebu Garib Hapishanesinde yaşanan büyük zulümler vardır, mazlum Irak halkına yapılanlar vardır. Biz ülkemizde yeterince bunları konuşamadık ama Batı medeniyetinde iktidarlar değişti bu yüzden, Irak'ta işlenen insanlık suçları dolayısıyla.

Şimdi geldik, Suriye meselesini bir Esad meselesine indirgedik. Ben de çok -uygun kelimeyi bulamıyorum ama- doğru bulmuyorum. "Kardeşim Esad, katil Esad, şu Esad, bu Esad..." Ve muhalefetin de buna zorlanarak, iç politika malzemesi yapılarak bunu söylemesini... Arkadaşlar, Orta Doğu'da temiz lider bulmak çok zordur. Yani, Esad antidemokratiktir de Suudi Arabistan Kralı çok mu demokratıdır? Veya Ömer el Beşir'in durumu çok mu şeydir? Hakkında hüküm var. Ve biz bu Orta Doğu meselesine kendi akrabalıklarımız, kendi hassasiyetlerimizden, kendi kimliklerimizden bakarak büyük bir hataya düşebiliriz. Çünkü, resmin üstüne çıkıp baktığınızda, kendileri de zaten ifade ettiler; büyük devletler, süper devletler bu toprakların mazlum halklarına, sahip oldukları enerji

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 109

kaynakları dolayısıyla işkence ediyorlar. Enerjinin sadece kaynağı değil, hat ülkesi olması dolayısıyla da büyük acılar çektiyorlar. Bunu bir dönem kontrollü bir şekilde İran-Irak savaşı üzerinden yaptılar. Şimdi daha büyük bir resimle karşı karşıyayız. Çünkü, bölgede kilit bir ülke var; İsrail ve bu İsrail'in de mazlum Filistin halkına yaptığı haksızlıklar söz konusu. Ve bu İsrail'in güvenliği söz konusu olduğu gibi Batı medeniyetinin petrole ve pazara ihtiyacı var. Şu an nefis bir tabloyla karşı karşıyalar. Çünkü, benim gözümde mazlum Orta Doğu halkları ama bir başka disiplinin gözünde ümmet-i Muhammed iki parçaya bölüştürülmüş bir şekilde Sünni ve Şii çatışması sonucunda bir vekâlet savaşında katledilirken bu insanların kanı üzerinden, bu insanların kanını ve petrolünü alarak bu insanlara silah satmak, gelişmiş pazar arayan ve insanlığın tarihî, ilkesel, evrensel değerlerine uymayan süper güçler için nefis bir alan oldu ama bizim için hüznü verici bir alan olmuştur.

Mesela, bu kapsamda, 1 Mart tezkeresi Türkiye Cumhuriyeti'nin verdiği en namuslu karardır. Elbette ki bedelleri olacak bunun. Bunu CHP'ye de çektiirecekler, AKP içindekilere de çektiirecekler. Ama diyorum ya dış politika sadece çıkar, denge, bilmem ne işi değildir; dış politika ilke ve ahlak meselesidir öncelikle. Ve bu ilke ve ahlaktan baktığınızda, o tezkere sonrasında mazlum Irak halkına çekirtilenleri düşündüğünüzde keşke ben de o Mecliste olsaydım ve "hayır" oyu verebilseydim diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bu bölgenin temel ülkesi İsrail'dir. Biz geldiğimiz disiplin olarak, sol disiplin olarak insanların etnik kimliğine bakmayız ama devletlerin politikasına bakarız. İsrail devleti, mazlum Filistin halkına haksızlık ettiği için biz onlara karşıyız ve bu İsrail devleti iç politikaya malzeme edilmiştir. Ben siyonist olarak suçlanan bir partinin milletvekiliyim, iktidar partisi odakları tarafından. Bunu iç politikada böyle malzeme kullanırken... Çünkü "one minute" olaylarını hatırlayın. Mavi Marmara'da benim yurttaşlarımdır onlar. Ben bu ülkenin milletvekiliyim ve haksızca katledilen o insanlar benim yurttaşlarım. Ama Sayın Dışişleri Bakanı "one minute" ve Mavi Marmara olaylarından sonra bizim bugünkü onayladığımız bütçeden hangi hak ve yetkiyle bazı lobi şirketlerine AKP'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin aynı tarihlerde olmak üzere "pro-İsrail, pro-Jewish" denilerek yani İsrail yanlısı ve Yahudi yanlısı olduğunu ispatlayabilmek amacıyla Fleishman-Hillard gibi bir sürü lobi şirketine ödemeler yapılmıştır. Belgelerini bütün milletvekillerine sunarım. Umuyorum ki bu MRA'dan yani Amerika Birleşik Devletleri'nin resmî otoritesinden temin edilen bu belgeler doğru değildir. Ama bir taraftan Mavi Marmara'ya gözyaşı döküp bir taraftan "one minute" dedikten sonra bu ülkelere bizim bütçemizden bu kaynakların aktarılacak aynı Hükümetin kendisini İsrail ve Amerikan yanlısı ve Yahudi yanlısı olarak göstermek amacıyla bu şirketlere para ödemesini doğru ve etik bulmuyorum değerli arkadaşlar.

Son olarak Suriye'deki göçmen meselesiyle ilgili şey çok önemli olduğu için Sayın Başkanım, bir ek süre bunun için rica ediyorum.

Değerli arkadaşlar...

BAŞKAN – Ben size on dakika vereyim ek süre, sorun yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yok, teşekkür ederim yani o kadar vaktinizi almamaya çalışacağım ama...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, bugün Suriye'de olayların, Irak'ta olayların, Afganistan'da olayların temel suçlusu, söyledikleri, açıkladıkları değerlere uymayan Batı medeniyetidir; Rusya'dır, Amerika Birleşik Devletleri'dir, İngiltere'dir, Fransa'dır. Suçlulardır devlet politikası olarak bunu uyguladıkları için. Ama aynı zamanda bizim Hükümetimiz de bu devletlerin peşine takılarak Arap Baharı sürecinden itibaren Suriye'de izlediği politika dolayısıyla hatalıdır.

Bugün Suriye'de bir vekâlet savaşı söz konusu. Milyonlarca insan evinden, yuvasından oldu, yüz binlerce insan katledildi. Ve Batı medeniyetinin kendilerine verdiği silahlarla, sadece mezhep farkı dolayısıyla -Hazreti Ali'yi ne kadar sevdiğiniz- veya ondan sonra, bin beş yüz yıl önceki ayrışmaların derinleştirilmesi hâlinde birbirlerini katlettiler ve bu insanlar bizim ülkemize geldiler. Bu insanlardan cihatçı olarak, savaşçı olarak gelenleri ayırıyorum ama mülteci olarak gelen bütün mazlum Suriyeliler bizim başımızın tacıdır, bizim misafirimizdir. En iyi koşullarda ağırlamak durumunda ve zorunda olduğumuzu düşünüyorum. Çünkü, o ülkede olanlarda bizim Hükümetimizin yaptığı hatalar söz konusudur ama biz bir yandan bunu söylerken diğer taraftan şantajcı, tehditçi bir dış politika izler görünümü verir gibi, Avrupa Birliği'ne göçmen politikası üzerinden yaptığımızı doğru bulmuyorum.

Eğer sızan bilgiler doğruysa Avrupa basınına "3 milyar avro diyorsanız konuşmaya başlamayalım." demeyi gerçekten doğru bulmuyorum. Bu pazarlık yapılmamalıdır. Eğer biz büyük ülkeysek, böylesine önemli bir alandaki politikamız 3 milyar avro veya 30 milyar avroyla belirlenemez değerli arkadaşlar. Ve bugün Akdeniz'in sularında insanlar gizli gizli Ege'den yani bizim çok... Dünyanın güneyinden kuzeyine bir göç varsa biz dâhil bütün Orta Doğu halkları ve hükümetleri bunun sebebini düşünmelidir. Bir cehennem yarattık ve o insanlar o cehennemden kurtulmak için Batı medeniyetine doğru göçüyorsa hangi disiplinde bakıyorsanız bakın, bunun sorumluluğunu yüreğimizin derinliğinde hissetmek durumundayız.

Bugün Avrupa Birliği ne yazık ki gelen bu göçmenlere çöp insanlar olarak bakmaktadır. Bizse bunlara kardeşimiz olarak bakmak zorundayız. Onun için, bu millî çıkarımız... 200 küsur milyon liraya hiç gereği yokken G20 zirvesi yapıyorsak... Çünkü, birçok ülke kabul etmiyor. Organizasyonla büyük ülke olunmaz, böyle büyük ülke olunur. Ne 3 milyar avrolarına tenezzül ederiz... Biz bu konuda destek vermeye hazırız ama ne Amerika ne Rusya, tam bağımsız Türkiye hedefiyle bunu yapacaksanız bizden size açık destek.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 110

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakanımız, değerli bürokratlar ve basın mensupları; yine, benim genelde kaderim olarak yeni bir güne başlarken ikinci bütçe görüşlerini anlatmak üzere söz alan milletvekili oluyorum. Hem yeni gün hem de geçmiş gündeki çalışmaların iyiliklerle tamamlanması dileğimi paylaşmak isterim.

Şimdi, Sayın Bakanım, Kadir Has Üniversitesi her yıl Türkiye Sosyal- Siyasal Eğilimler Araştırması olarak bir araştırma yapıyor. Ve 2015 sonu itibarıyla da bu araştırmanın sonuçları açıklandı. Türkiye’de 26 ilde ve kapsamlı yapılan bir kamuoyu araştırması bu ve burada çıkan sonuçlar... Herhâlde bu sonuçlar sizin bilginize sunulmuştur veya takip etmişsinizdir, ben değerli arkadaşarımla da ana başlıklar hâlinde paylaşmak istiyorum.

Birincisi, tabii, bu sokaktaki kişinin tehdit açısından baktığında tehdit algısında oluşan değişikliği vurguluyor ve genelde tehdit listesinin yıllar itibarıyla başında...

Sayın Başkanım, güzel bir sohbet gerçekten güzel ama Komisyonumuzda dışişlerimizle ilgili..

BAŞKAN – Sayın Erdinç, sizi buraya alayım ben lütfen.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ki bence Türkiye’nin bugün konuşması gereken en önemli başlığı herhâlde tartışıyoruz diye düşünüyorum. Belki bizim düşüncemizi önemsemeyebilirsiniz ama en azından konuşma hakkımızı burada rahatlıkla kullanabilelim.

Evet, araştırmada en önemli tehdidin vatandaş tarafından önceden İsrail ve Amerika görülürken şimdi yüzde 64 noktasında bir oranla artık Rusya’ya çevrildiği açıklanıyor, bunu araştırma dile getiriyor. Yine, tabii, burada, yaşanan hem uçak olayıyla ilgili olarak gelişme ve onun sonrası da sorgulanmış. Ve bu uçağın düşürülmesini destekleyenler yüzde 62, desteklemeyenler yüzde 36. Bu desteklemenin de temelinde Türkiye’nin sınırlarının korunması ki hepimizin angajman kuralları dâhilinde yapılan işlemler açısından değerlendirmemizde -muhalafet- bizim kendi liderimizin de bu konuda açıklamaları ortadadır.

Ama burada, baktığımızda, tabii, yine ortaya konan önemli bir eğilim daha var: Batı’ya yönelişle ilgili... Ki Batı’yla ilgili yönelişte zayıflama olmuştu, özellikle AB’yle ilgili süreç ve ondan sonra yaşanan olumsuz başlıklardaki gelişmeler, desteği epey bir düşürmüştü. Şimdi, görülen o ki, yine, araştırma sonucunda yüzde 65’lere çıkmış olan bir AB desteği kendini gösteriyor.

Ve yine iş birliği açısından baktığınızda da, AB ve ABD açısından iş birliği noktasında bir yönelim kendini göstermeye başlıyor. Yani, bundan önce, şu on-on beş yıllık süreç içerisinde halkın tercihleri ve yaşanan olaylar açısından verdiği tepki ve ortaya koyduğu şu bakış açısını çok net olarak aydınlatıyor diye düşünüyorum.

Diğer taraftan, bu araştırma Hükümetinizin Suriye politikasını da vatandaşa soruyor. “Başarılı.” diyenler sadece yüzde 29 Sayın Bakanım. Bu araştırmada -bir üniversitenin araştırması bu- “Başarısız.” diyenler de yüzde 50. Ve burada Ankara’nın tarafsız kalmasını isteyenler de yüzde 46, yani, bu, farklı bir ülkede gelişen iç olaylara karşı Ankara’nın alması gereken tutumda, o aktif rol alışı yerine tarafsız kalmasını tercih eden, bu toplumun aşağı yukarı yüzde 50’si. Ve müdahaleyi de tek başına olarak kabul edenler de yüzde 3. Enteresan, yine, muhalif güçlere destek verilmesinden yana olanlar da yüzde 11. Yani, bu, Türkiye açısından yapılan bir değerlendirme ve bu rapor herhâlde paylaşılar ve ona göre bir değerlendirme süreci işler.

Tabii, burada mülteci konusuyla ilgili de sonuçlar var. Artık yüzde 63’lük bir oran mülteci kabulü noktasında, bunun tamamlanması tercihinin ortaya koyuyor. Ve memnun olanlar yüzde 16’ yken memnun olmayanlar yüzde 50’nin üstünde bir rakam.

Burada, bu oranlar aslında hem halkın dış politikaya olan bakış açısını anlatıyor hem eleştiriyi hem de değerlendirmeyi açıkça ortaya koyuyor diye düşünüyorum.

Şimdi, tabii, dış politikayla ilgili konuyu ve sorunları değerlendirirken, maalesef, görülen o ki Türkiye son on yılı aşkın süredir kapasitesini aşan hedefler belirleyerek dış politikayı gerçekleştirmeye çalışıyor ve bu önemli bir sorun. Ama bu yanlış hesabın ötesinde, yine, gördüğümüz bir eksiklik var ki bu da: Dış politikada biz hesap yaparken “Diğer devletlerin tepkisi ne olur?” diye bu tepkiyi ölçmekte ve bunu hesaplamakta da eksik bir öngörü veya öngörünün getirdiği hareketi ortaya koymada bir tercih gerçekleştirdik. Ve, Türkiye olarak, bu göz ardı edildiğinde de, bu tepkilerin ne olacağını iyi hesaplamadığımız zaman bunun sonuçları karşımıza ağır faturalar olarak çıktı diye gözüküyor.

Yani, diyelim ki, Orta Doğu politikasını ve Suriye politikasını hesaplarken burada “İran’ın ve Rusya’nın oradaki stratejik menfaatleri ne?” diye bir değerlendirme yapmakta Türkiye ne kadar başarılı oldu, sürecin içerisinde yer aldığı? Veya “Amerika’nın bunlara göre daha mı az menfaati var, daha mı çok menfaati var?” bunun hesabını ne kadar yaptı Türkiye, orada dış politika uygulamalarını ortaya koyarken? Veya Irak’la olan ilişkiler, hatta hatta son, yine Irak’la ilgili, oradaki askerle ilgili bulunan, askerin girişi, orada eğitim vermesi, geri çekilmesi... Yani, biz oraya, işte, Irak Hükümeti’yle... Hatta açıklamalarınız da var orada, Bakanlık tarafından resmî açıklamalar da burada yapılan o Irak Hükümeti’yle diyalog eksikliğinin hatasını ortaya koyarken. Ama baştan bu iş, olay gerçekleştirilirken neler olacağı, ne tepkiler geleceği... Yani, “Obama’nın gece yarısı Sayın Cumhurbaşkanını arayarak, bir telefon görüşmesiyle, sanki ultimatom vermiş gibi bir tavır içinde olmasını biz baştan düşünerek engelleyecek bir öngörülü hareket içinde neden olamıyoruz?” u sorgulamak gerektiğini, açıkçası, düşünmek gerekiyor diye paylaşmak isterim.

Diğer taraftan, tabii, dış politika “sıfır sorun” diye başladı, sonra, tabii, “sıfır sorun” hâline dönüştü -çok konuşuluyor, bu her yerde kullanılıyor- ama dış politikada, sanırım, düşman yaratma şeklinde bir politik tercih içinde olmamak gerekiyor. Yani, dost kazanacak, bir yerlere müdahale etmeyecek, müdahalenin yanında, buna beraberce, bölgesel, jeopolitik, jeostratejik ve jeoekonomik açıdan baktığınızda, bunların bir arada harmanizasyonunu sağlayacak bir politik stratejinin güdülmesi gerekiyor.

Ama bir tarafta da, yine yapılan bir hata: Çok ani çıkışlarla, söylemlerle, kelimelerle dış politika yapmanın ve dış politika ile iç politikanın birbirine karıştırılmasının Türkiye’ye çok ağır etkileri olmuştur. İç politikadaki söylemler dâhilindeki birtakım kelimelerin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 111

dış politikada kullanılmasının ve onun da içeride bir siyasi rant hâline dönüştürülmesinin Türkiye'nin dış politikasına, bence, çok ağır etkileri olmuştur.

Bir de, tabii, benim sürem biraz kaldı ama çok...

BAŞKAN - Süre sorunu yok, buyurun.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - Şimdi, bir de dış politika açısından baktığımızda, özellikle biz Arap Baharı sürecini ne kadar doğru okuyabildik. Arap Baharı sürecinde, dünyada, ilk başta o yaygın bir halk hareketi, özgürlükler, halkın uyanışı, diktatör rejimlere karşı bir demokrasinin harekete geçişi düşüncesiyle gelen Arap Baharı'nın sonrasında ortaya çıkan mezhep ve etnik kimlik bazındaki ayrışmaların hangi ölçüde değerlendirildiği veya bizim Türkiye olarak bu noktada, yine bu etnik mezhep ve etnik kimlikler üzerinden ortaya çıkan ayrışmalar üzerinden bölge siyaseti yapmamızdan kaynaklanan ve taraf olmaya tercih göstermemizden kaynaklanan hataların bugün sonuçlarını yaşıyoruz diye, açıkçası, düşünüyorum. Çünkü, baktığınızda, Arap Baharı'ndan bugüne çıkan tabloda -yani, işte, bir Tunus biraz daha derli toplu bir görüntü veriyor, onun da yapısının daha homojen olması, belki daha çağdaş tercihler içerisinde olması mıdır, bilemiyorum ama- iç savaşlara giden, işte, büyük darbe süreçlerinin kendini gösterdiği birçok sonuçla karşılaşan bir Arap Baharı vardı. Yani, Arap Baharı sürecinde de bizim üstlendiğimiz rol ve tercihlerimiz, Türkiye'ye bugün yaşadığımız ağır faturaları hazırlayan önemli bir etken oldu diye, açıkçası, düşünüyorum.

Şimdi, tabii, bundan sonra bir de dış politikada günlük veyahut kısa vadeli söylem ve ortaklık noktasında tercihlerin değiştirilmesinin ve bu değişikliklerin de istikrarı, ne yazık ki, olumsuz etkilemesinin sonuçlarını da yaşıyoruz.

Yani, şimdi, Türkiye'deki mülteci konusuyla ilgili karşımıza çıkan tabloda AB'yle ilgili ilişkiler, bu AB'yle ilgili ilişkilerde bir anda karşımıza çıkan bir yeni dönem ama bu geri kabul anlaşmasıyla ilgili oluşabilecek süreç -yani, siz, tabii ki, Schengen vizesiyle ilgili bir gelişmeyi dile getirdiniz konuşmanızda ama- Schengen vizesiyle ilgili olarak o gelişecek olan 2016 sürecinde biz Türkiye olarak neleri, hangi anlaşmanın tarafı olarak ortaya koyacağız, bunları da değerlendirmek gerekiyor.

Artı, tabii, dün Avrupa Konseyinin mali işler -yani bütçe- üyeleri Meclisimizi de ziyaret etti. Ben Sayın Başkanla beraber... Onlarla da genelde bu mültecilerle ilgili konu görüşüldü ama böyle peşin hükümlü, Türkiye'yle ilgili bakış açılarında çok samimi olmayan bir söylem içerisinde gerçekleşen... Yani, bu yürütülen sürecin -işte, Aylan bebekle beraber vıdanların harekete geçtiği sürecin- sonrasında -aslında biraz önce Aykut çok güzel bir kelime, tanım ortaya koydu- onların insanlara bakış açısı ile bizim kardeş gördüğümüz mültecilerin sorununu çözmedeki samimiyeti de bizi bir noktada sorgulatmayı beraberinde getiriyor.

Tabii, şimdi, bir mülteci olayımız var ama yenisini de hazırlayan süreç işliyor, yani, bir taraftan, baktığımızda, yeni bir göç dalgasının kendini gösterebileceği bir süreç de işliyor ama bir taraftan da bir Cenevre süreci, Londra süreci işliyor. Her iki toplantının içeriğiyle ilgili taraflar arası görüşler bildirilirken insanların öldüğü, mültecilerin yerlerinden kalkıp başka yerlerde kendilerine hayat bulmaya çalıştığı bir dönemden geçiyoruz. O yüzden, tüm bu hassasiyetlerin gerçekliği içinde bakmamız gereken bir dönemdeyiz diye düşünüyorum.

Ayrıca, bu dönemde, tabii, Kıbrıs'la ilgili, daha doğrusu Kıbrıs sorunuyla ilgili, siz çözümü yönünde hızlandırılacak bir dönemin geldiğini dile getirdiniz ama Kıbrıs'la ilgili, tabii, bir şeyi de kaçırmamak lazım. Güney Kıbrıs, Yunanistan ve İsrail arasında doğudaki o enerji koridoruyla ilgili -Doğu Akdeniz'deki- yapılan son anlaşmalar ve ona bağlı kurulan ilişkiler ve orada dünyadaki ve bölgedeki enerji açısından yaşanan bu süreç içerisinde hangi noktalarda nelerle karşılaşmamız gerektiği konusunda da herhâlde bir çalışma yapılmaktadır. Çünkü, daha önce bu bölgelerdeki sondajlarla ilgili süreç işlerken gerçekten, koymuş olduğumuz tavır açısından baktığımızda, ne kadar doğru adımlar attık, onun da sorgulamasını yapmak gerekiyor.

Tabii, Kıbrıs'la ilgili de Kıbrıs olayı, tamam, çözülecek, bitsin, aman ne güzel dedinizde... Sayın Bakanım, Kıbrıs'la ilgili, 2000'li yıllarda, bu Güney Kıbrıs'ın üyeliği öncesindeki adadaki bu tekrar görüşmeler, yapılan referandum süreci ve ondan sonraki adımlarla baktığımızda, yani oradaki garantörlük ve o süreçteki Güney Kıbrıs'ın üyeliğiyle ilgili sürece baktığımızda daha etkin neler yapılabilir diye bir daha sorgulamamız lazım çünkü, bugün, karşımıza AB'yle ilgili fasıllar geldiği zaman en önemli konularda Güney Kıbrıs'ın rezervleriyle karşı karşıya geliyoruz. O yüzden, o gün için baktığımızda, yani ne yaptık, işte, AB'nin aldığı karardan sonra biz gittik -İngiltere'ye- herhâlde o dönemde Dönem Başkanı- dedik ki: "Tamam, biz bu hava yolları ve limanlarla ilgili anlaşma geldiğinde biz şerh koyuyoruz."

BAŞKAN - Lütfen toparlayalım Sayın Tamaylıgil.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İzmir) - Hemen bitiriyorum.

Sayın Gül'dü hatırladığım kadarıyla o zaman ve İngiltere dedi ki: "Şerh koymaya hakkınız yok, durum ortada." Yani, şimdi, böyle süreçler işlediği zaman, bugünkü Kıbrıs'la ilgili yaşanan süreçte de kendi millî davamız olarak gördüğüm konudur Kıbrıs benim. Yani, kimi zamanlar farklı başlıklarla çok ağır eleştiriler olur ama Kıbrıs'ta muhakkak iki kesimin mutlak eşitliğine dayalı bir çözümün olmasından ve Türkiye'nin, garantörlük olarak baktığınızda, garantörlük olarak iki kurucu devleti görüp ve garantörlük haklarının da güvence altına alınmasında bizim görüşlerimizi dile getirmemiz gerekiyor ve Kıbrıs'ın ne pahasına olursa olsun değil, çözüm ortaya konulurken de taviz vermeyen bir çözüm içerisinde olması gerekiyor ve hem temel hak ve çıkarların hem de stratejik çıkarların dikkate alınarak çözümün sağlanması gerekiyor. Onun için özellikle bu Yunanistan, İsrail ve Güney Kıbrıs toplantısı ve anlaşmasının altını çizmiştim.

Ben umut ediyorum ki -hani hep deniyordu- proaktif bir siyasi ve politika uygulamaları... Türkiye'nin dış politikası çok önemli çünkü Türkiye'deki dış politik ayrışmalar ve problemlere ekonomik açıdan baktığınızda -ki buna paralel gidiyor- Türkiye'nin komşularıyla veya ilişki hâlinde olduğu ülkelerle -Kuzey Afrika ülkeleri olsun veya komşu Orta Doğu ülkeleri olsun- ticaretinde büyük

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 112

kayıplar var. Türkiye'nin ekonomik gücünü zayıflatan gelişmeler oluyor dış politik zafiyetler. Ha, burada, tabii, kendi duruşundaki doğru temelli mücadelelerde her şey göze alınır ama yanlış yapmadan...

Yine söylüyorum, biz, Türkiye, Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh." ilkesinden vazgeçmeyecek ve aynı zamanda bölgenin demokrasinin işlediği bir İslam devleti... İslam kökeninde yaşayan yapısı hep örnek olarak konuşuldu çünkü Müslüman bir toplum ve demokratik bir devlet. Demokratik, laik hukuk devleti Türkiye Cumhuriyeti ve baktığınızda, dini ağırlıklı olarak İslam. Bütün Orta Doğu'ya örnek olmuş ve çağdaş modernleşme temelinde bir devlet yapısı ki bu, Arap Baharı'nda da pek çok ülkenin örnek aldığı bir yapıydı. O yüzden, bunları temelinden sarsmayacak bir politika anlayışıyla devam etmenin gerektiğine inanıyorum.

Sabırınız için ve sizin de verdiğiniz süre için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tamaylıgil.

Sayın Paylan, söylemek istediğiniz bir şey mi var?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, kısa bir şey.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bir konuyu unutmuşum. Şöyle ki -Bihlun Hanım da söyledi- bu dış politika hamleleri konusunda bayağı böyle fevri, elini yüksekte tutan çıkışlar yapıyoruz. Sonra birkaç yıl geçiyor ve bakıyoruz ki ülke pek çok anlamda kaybetmiş, ilişkileri tekrar toparlıyoruz. Hâlbuki, ilk başta elimizi çok yüksekte tutuyoruz, sonra tekrar müzakereler başlıyor. Yani, İsrail'le bunu yaşıyoruz, şimdi Mısır'la yaşayacağız benzer bir şeyi. Bakın, mesela, Esad'la ilgili bile, Esad tekrar pozisyon alıyor, biliyorsunuz, bölgede pek çok yeri tahkim ediyor. Yarın öbür gün belki Esad'la da tekrar ilişkiye geçmek durumunda kalabilirsiniz. Oysaki çok eli yukarıdan açıyoruz politikalarda, sonra tekrar onu düzeltmeye çalışıyoruz. Bu politikanın doğruluğu anlamında size bir şey sormak istiyorum. Yani, dünyada hiçbir ülke bu kadar fevri hamleler yapmıyor dış politikada ama Türkiye ne hikmetse özellikle son birkaç yılda çok fevri. Ya, uçak düşürülmesinden sonra da veya uçak düşürülme hamlesinde bakıyoruz, çok büyük bir kayıpla karşı karşıyayız ve Rusya bunun şu anda zevkini yaşıyor. Yani, uçak düşürülme sonrası bütün oradaki hamleyi, oyunu kendisi kuruyor. Ya, öyle bir şey ki sanki hani Rusya istese böyle bir hamle yapamazdı. Bütün bölgedeki pozisyonunu bu uçak düşürme üzerine tahkim etti.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Son bir iki cümle daha edeceğim.

PYD konusunda, Sayın Bakan, şimdi, biz kendi retoriğimizin esiri olmadık mı? Sayın Salih Müslim daha geçen seneye kadar Ankara'ya gelip gidiyordu -Asya Abdullah ve Salih Müslim- ve biz onunla konuşabiliyorduk. PYD'yle pek çok yönde müzakere edilebiliyordu, şöyle olsun, böyle olsun, şuraya geç, buraya geçme noktasında ve biz şimdi bir retorik kurduk "PYD terör örgütüdür." retoriğini kurduk ve kendi retoriğimizin esiri olduk. Şu anda Suriye sınırımızın yedide 6'sını PYD kontrol ediyor ve biz ona "terörist" dediğimiz için şu anda... ABD mesela dün "Onlar terörist değil, müttefik." dedi; Rusya "müttefikimiz" diyor. Biz oyun kuramadığımız için gelip başka uluslararası güçler orada bir oyun kuruyorlar PYD'yle birlikte ve Esad da sonuç olarak PYD'nin hiçbir şekilde güvenemeyeceği bir yapı olduğu için güvenebileceği bir merkez lazım. Türkiye bu olamaz mıydı, Türkiye bu oyunu kuramaz mıydı? Salih Müslim ve Asya Abdullah'la başka bir yerde değil de Ankara'da bu müzakereleri yapıyor olamaz mıydık? Yani, PYD'yle stratejik bir iş birliğiyle bölgede daha fazla Türkiye'nin oyun kurması anlamında bir adım atılamaz mıydı diye size soruyorum.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – PYD, terör örgütüdür.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bunu deyin, sabaha kadar bağırın, ne olacak?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, arkadaşlar, görüşmeleri bitirelim, sohbeti yaparız.

Sayın Aydın, buyurun efendim.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, Saygıdeğer Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok kıymetli üyeleri, misafir milletvekillerimiz, bürokrat arkadaşlarımız, basın mensupları; heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Dışişleri Bakanlığı dış teşkilatının büyük bir gelişim sürecinden geçtiğine şahit oluyoruz. 2002 yılında 93 büyükelçilik, 11 daimî temsilcilik ve 59 başkonsolosluk olmak üzere 163 olan faal dış temsilciliğimiz vardı. Bugün ise 135 büyükelçilik, 13 daimî temsilcilik, 84 başkonsolosluk, 1 konsolosluk ajanslığı ve 1 ticari ofisi olmak üzere bu sayı toplam 234'e ulaşmış bulunmaktadır. Bu genişlikte bir dış teşkilata dünyada çok az ülke sahiptir. 2015 yılında Guatemala Büyükelçiliği, Suudi Arabistan Cidde'de İslam İşbirliği Teşkilatı nezdinde Daimî Temsilcilik ile Şibrgan Afganistan, Prizren Kosova, Vancouver Kanada Başkonsoloslukları ve Süleymaniye Irak Konsolosluk Ajansı olmak üzere 6 yeni temsilciliğimiz faaliyete geçmiştir.

Bölge üzerinde, örnek vermek gerekirse, açılım politikası uyguladığımız Afrika'da 2002 yılında sadece 12 büyükelçiliğimiz bulunmaktaydı. Bugün artık 39 büyükelçilikle temsil ediliyoruz. Bu açılım politikamızın olumlu etkisi Afrika ülkeleriyle ekonomik ilişkilerimiz ve ticari hacmimize de yansımıştır. Bu çerçevede, Sahra Altı Afrika ülkeleriyle 2000 yılında 742 milyon dolar olan ticaret hacmimiz 2015 yılında 6,66 milyar dolara ulaşmıştır. Açılım politikası uyguladığımız bölgelerden Latin Amerika'da büyükelçilik sayımız 2002 yılında 6'yken bugün 13'e yükselmiştir. Bu bölgeyle ticaret hacmimiz de yaklaşık olarak 8 milyar dolara ulaşmış olup son on beş yılda 8 katlık bir artışa tekabül etmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 113

Son yıllarda ülkemizde önemli uluslararası zirveler, toplantılar yapılmıştır. Ülkemizin son yıllarda ev sahipliği yapıyor olmasından memnuniyet duyuyoruz. Bu husus ülkemizin takdir edilen önemli bölgesel ve küresel bir aktör olduğunu da göstermektedir. 2015 yılında, tarihimizde çok önemli bir yere sahip olan Çanakkale savaşlarının 100'üncü yıl dönümünde İstanbul'da yapılan Barış Zirvesi ve Çanakkale'de gerçekleştirilen törenlerin layıkvehile yapılmasından kıvanç duyuyoruz. Bu önemli etkinliğe, törenlere 17 devlet başkanı, 3 parlamento başkanı, 2 cumhurbaşkanı yardımcısı, 5 başbakan, 1 eski cumhurbaşkanı, 29 bakan ve 8 diğer üst düzey devlet erkânı ile 20 büyükelçi, 6 genel sekreter ve 1 uluslararası şahsiyet iştirak etmiştir.

Küresel Göç ve Kalkınma Forumu'nun 2015 Ekim ayında İstanbul'daki –düzenlediğimiz- yıllık zirve toplantısı da dünya gündemindeki en önemli konulardan birinin ülkemizde tartışılmasına vesile olmuştur. Ekim 2015'te Ankara'da gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler Çölleşme ve Mücadele Sözleşmesi 12'nci Taraflar Konferansı da çevre alanında ev sahipliği yaptığımız önemli konulardan biridir. Bu, mesleğimle de ilgili olduğu için dünya çapında çok katılanlar olduğuna ve çok iyi bir zirvenin geçtiğine şahitlik yaptım.

Milletvekili olduğum Antalya da 2015 yılında önemli bir toplantıya ve bir zirveye ev sahipliği yaparak ülkemizin tanıtımına çok kıymetli katkıda bulunmuştur. Bu çerçevede 2015 Mayıs ayında NATO Dışışleri Bakanları Toplantısı Antalya'da gerçekleştirilmiştir. 2015 Kasım ayında G20 liderler zirvesine yine Antalya ev sahipliği yapmıştır. Bu önemli zirveye 10 bin katılımcının iştirak etmiş olması büyük bir başarının göstergesidir. Emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum. Gerçekten bir Türk vatandaşı olarak, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak oradaki gözlemlerimiz -bize katılmak nasip oldu, şükürler olsun- Cumhurbaşkanımızın diğer misafir gelen devlet başkanlarıyla yaptığı toplantılardaki duruşu, yine Başbakanımızın verdiği resepsiyondaki diğer başbakanlarla ve misafirlerimizle duruşu, yine Dışışleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun duruşu -her zaman biz tabii biraz taraf gibi oluyoruz ama bir sözü vardır "Biz Toroslarda davayı da, koyunu da güderiz, Avrupa'yı da yönetiriz." demişti- gerçekten oradaki davranışları ve diğer ülke dışışleri bakanlarının ona bakışı bizi gururlandırmıştır, kıvanç duyduk bu konuda da.

Yine, ülkemizde ilk defa düzenlenecek EXPO toplantısına da Antalya'nın ev sahipliği yapmasından büyük memnuniyet duyuyorum. Bu konuda da emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum. 23 Nisanda başlayacak çok güzel bir organizasyon olacak. Özellikle EXPO'yla ilgili -biraz önceki tartışılarda da- biz ne kadar bir bütçe ayırırsak ayıralım, bu kadar tanıtım yapma şansımız yoktu. Oradaki gazetecilerle falan konuştuğumuzda "Biz böyle güzel bir organizasyon duymadık." ve bundan sonraki yapacak olan ülkeler de, Çinliler bile "Biz böyle güzel bir ortamı ve böyle bir zirveyi yapamayız." diye söylemişlerdi. Gerçekten güzel bir şey oldu.

BAŞKAN – Çinlilerin Antalya'sı yok tabii, nasıl yapacaklar?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Evet, özellikle Belek.

Ben bu duygu ve düşüncelerle bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Herkese saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kandemir, sizden devam edelim, buyurun.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Sayın Bakanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, değerli bürokratlar; tabii gecenin vakti ilerlediği için çok kısaca birkaç şey ifade etmek istiyorum.

Hiç kuşkusuz dış politika sadece aldığınız pozisyonları değil, aslında tarihe bu ülkenin vizyonunu nasıl nakış nakış işlediğini göstermesi adına her kararın çok kıymetli olduğu bir Bakanlık. Ben bu anlamda dış politikadaki tutumumuzun yarın Arjantin'de doğacak bir çocuk "Acaba Türkiye o gün, yirmi sene sonra, otuz sene sonra şu meselede ne yapmış?" dediğinde, dönüp baktığında bizim vizyonumuzu, bakış açımızı, bu toprakların kültürünü göstermesi adına dış politikada aldığımız kararlar etkili olacağı için önemli olduğuna inanıyorum ve bu anlamda dışışleri bürokrasimizi, Hükümetimizi böyle gerçekten de çok ciddi sınamaların olduğu bir coğrafyada ilkeli bir politika takip edebildiği için, ilkeli durabildiği için tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum ve tarihe de doğrusu altın harflerle geçeceğini düşünüyorum. Sadece şu Suriye meselesindeki Türkiye'nin temel duruşu ve temel politikası bile aslında bizim elli sene sonra bu ülkenin duruşunu anlatmak adına çok önemli bir örneklik teşkil edecek.

Tabii, bunları söylerken şuna da vurgu yapmak isterim: Bundan yaklaşık on beş gün evvel Avrupa Komisyonu Parlamenteler Meclisindeydik. Ben oraya gidene kadar o parlamentoda -işte Ekmeleddin Bey de vardı- başkanlık yapmanın ne kadar kıymetli bir şey olduğunu doğrusu bilmiyordum. Gurur duyduk Sayın Bakanım. Türkiye Cumhuriyeti'nde yetişmiş bir ismin orada başkanlık yapmasının ne kadar kıymetli olduğunu ve ne kadar derin izler ve etkiler bıraktığını da doğrusu yakında müşahade ettik. Bu anlamda ben sizi tebrik ediyorum. Bu tecrübenin ve enerjinin de dışışlerine yansıtacağına çok yürekten inanıyorum.

Tabii, dünyanın güç, adalet ve meşruiyet arayışında adil durabilmeyi, ilkeli durabilmeyi, dış politikasının temelini koyarak bölgesinde bu kadar çok sorunla yüzleştiği hâlde bir ufuk ve vizyonla bu meseleler karşısında pozisyon alabilmeyi bir ilkenin etrafında buluşturabildiği için doğrusu sizi de tebrik ediyorum. Tabii birçok şey söylenebilir ama "fail state" olduğu, Irak'ta, Suriye'de ya da Libya'da, Yemen'de, Lübnan'da, Ürdün'de bölgemizde bu kadar çok sınamaların olduğu bir dönemde bizim bir defa önce demokratik bir ülke olarak, gücümüzün farkında olarak, demokrasimizi koruyan, ekonomisinde büyümeyi devam ettirebilen, insanı merkeze alan bir siyaset anlayışını sadece içeride değil, dışarıda da temel referansı hâline getirebilmenin çok maharet istediği kanaatindeyim. Tabii, muhalefet milletvekilllerimiz ifade ettiler, çok konuşuldu. İşte, Türkiye çok çabuk ittifak değiştirebiliyor. Bu çok mümkün tabii, tarihin bu kadar hızlı aktığı bir dönemde ve böyle bir coğrafyada ittifaklar değişebilirler, hatta daha ötesinde ittifaklar olaylarla ilişkili de olabilirler. Yani, Suriye meselesinde anlaşılmadığınız bir ülkeyle enerji meselesinde aynı ufku paylaşıyor olabilirsiniz. Burada mesele sizin temel ilkelerinizin varlığı ve bu ilkeler üzerinden dış politikada nerede durduğunuz diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 114

Biz dış politikada yeni durumlara hızlı adapte olabilen bir ülkeyiz. Zaten hızlı pozisyon almak durumundayız. Dünya değişiyor yani o eski tek boyutlu dış politika, içi kapalı bir dış politika yerine yani tarihi seyreden bir dış politika yerine şimdi tarihte aktör olmaya çalışan bir Türkiye var, olması gereken de bu. Ekonomisiyle, insan kaynağıyla, tarihini ve coğrafyasını bir enstrüman olarak artık kullanabilir hâle gelmesiyle Türkiye yeni bir vizyon çizdi on iki senede. Bakın, bu anlamda sadece Afrika açılımı bile aslında Türkiye'nin vizyonunu göstermesi adına çok önemli. Afrika ortaklık zirvesine dönen yani çok yönlü dış politika vizyonunu gösteren adımlardan bir tanesi.

Değerli Bakanım, gecenin bu vaktinde sizin çok vaktinizi almak istemiyorum ama tekrar...

BAŞKAN – Biz de varız burada Sayın Kandemir, sadece Sayın Bakan yok.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Yani sayın milletvekillerimize de ifade edeyim, özür diliyorum.

Böyle sınamaların olduğu bir dönemde, Türk dış politikasının ilkelerinden taviz vermeden yeni sınamalara karşı çok kolay yeni politikalar üretebilen, pozisyonunu yenileyebilen, yeni şeyler söyleyebilen bu dinamik yapısının, inşallah, böyle bir kriz döneminde bizi düzlüğe çıkartacağına inanıyorum.

Sizi tebrik ediyorum, ekibinizi tebrik ediyorum; bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kandemir.

Sayın Gizligider, soru mu, konuşmak için mi?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Efendim, çok kısa birkaç noktada izah ve daha doğrusu tespitlerimizi paylaşıp biraz da bilgi talebi noktasında olacak.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Türkiye'nin büyüklüğünü yurt dışına gittiğimizde doğrusu çok daha iyi anladık, özellikle kriz merkezlerine gittiğimizde ve dünyanın çok uzak coğrafyalarına gittiğimizde şaşırarak gördük, bunu paylaşmak istiyorum.

Bizzat yaşadığımız, dört gün kaldığımız bir Arakan ziyaretimiz oldu. O zaman Sayın Başbakanımız Dışişleri Bakanıydı. Tabii, şahit olduğumuz sahnelerin bizim manevi dünyamızda insani olarak, vicdani olarak yaşattıklarını bir tarafa bırakacak olursak orada sadece Türkiye'nin olduğunu gördük, çok ilginç. Şimdi, Filipinler'de -Moro'da- Türkiye var. Patani'de Tayland'ta Türkiye var. Doğru Türkistan meselesinde Türkiye için içinde. İsrail'le Mavi Marmara olayı yaşanmadan önce barış görüşmelerinin aktörüydü Türkiye. Bunları söylerken bu konuda da bilgi istirham edeceğim.

Yani Güneydoğu Asya'ya bakıyorsunuz, Afrika'ya bakıyorsunuz, Sudan'da Türkiye var, Türkiye hakikaten çok büyümüş. Bu noktada şahsınız nezdinde samimiyetle teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Bunu oraya gittiğimizde gördük, Balkanlara gittiğimizde gördük.

Uluslararası hukuk derslerinin birinci kuralında şunu öğretmişti bize hocamız: “Siz ne dersiniz deyin, hangi Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi, hangi Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, hangi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden konuşursak konuşalım uluslararası hukukun 1'inci kuralı güçlülerin yazdığı kurallara itaat edip etmeme üzerine gelir.”

Şimdi burada şuraya bağlamak istiyorum: Galiba bu kriz merkezlerinin ortak özelliği, enerji ve toplamda İslam dünyasının sefaleti gibi bir ortak özellik taşıyor. Bu noktada, tabii, çok tarihî bir misyonun içinden geliyoruz. Kabul edelim etmeyelim, kendimizi hangi sıfatlandırmayla tanımlarsak tanımlayalım, ay yıldızın bu coğrafyaların tamamında -biraz romantik, biraz geçmişe özlem-toplamda bir kurtarıcı olarak gözlemlendiğine bizzat şahit oldum.

Şimdi, bunlara da bağlayarak şu konularda Sayın Bakanım -biraz da o coğrafyalardan- çok kısa bilgi istirham edeceğim: Bir D8 oluşumu vardı Sayın Bakanım, rahmetli Erbakan'ın 54'üncü Hükümet döneminde, Başbakanlığında, öncülüğünde bir oluşum vardı. Tabii, şimdi, bu D8'in ortakları şu an Orta Doğu'daki krizin de belki aktörleri yahut muhatapları. Acaba bu oluşumu son yaşananlar ne şekilde etkiledi? Yani burada muhataplarımız noktasında nasıl bir yeni statü var? Bu konuda bir bilgi istirham ediyorum.

Bir de tabii biz oralara gittik, gördük, dört gün yaşadık, üzerimize de vebal oldu. Bu Arakan'da son durum ne? O zaman ilk kez Türkiye girmişti çünkü kapalı bir rejim, yeni açılmaya çalışıyordu ve Türkiye'nin girişinden sonra biraz daha oradaki baskı rahatlamıştı. Sonra tekrar birtakım sıkıntılar oldu. İşte, Sayın Ekmeleddin İhsanoğlu da o dönemde İslam İşbirliği Teşkilatının Başkanıydı, bildiğim kadarıyla daha sonra dışişleri bakanları bünyesinde İslam İşbirliği Teşkilatının...

BAŞKAN – Genel Sekreterdi efendim.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Genel Sekreter, özür diliyorum, ağız alışkanlığı.

Burada son durum ne? Çünkü o bölgenin yine ortak özelliği, yanılmıyorsa, doğal gaz havzası oluşmasıyla alakalı da bir ortak özellik vardı.

Bu Doğu Türkistan meselesi vardı Sayın Bakanım: Bu konuda medyada da çok fazla yanlış bilginin olduğunu yahut bir bilgi kirliliğinin olduğunu gözlemliyoruz çünkü son zamanlarda Çin'e giden birtakım parlamenterlerimiz yahut eski Dışişleri görevlilerinden aldığımız bilgiler, yansıtıldığı gibi olmadığı... O noktayı da eğer aydınlatabilirsiniz çok sevinirim. Yani oruç yasağı, zorla sakal kestirme vesair noktasında... Bu konuda da aydınlanabilirsek sevinirim.

Bu Patani meselesinde, Tayland-Malezya sınırında yaşananlara, Türkiye'nin şahitlikten öte bizzat içine dâhil olduğunu biliyorum. Buradaki yaşananları da çok kısa aktarabilirsiniz sevinirim.

Bir de Moro meselesinde bu Filipin devletiyle müzakere yürütülüyor bildiğim kadarıyla ve yanlış bilmiyorsa, Türk Büyükelçi, orada Filipin devleti ile Moro bölgesindeki o müzakerenin barış elçisi rolünü üstlendi. Bence o da uluslararası çok tarihî bir görev.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 115

Tabii, daha birçok konu anlatılabilir, Orta Doğu meselesi apayrı bir mesele ama Türkiye çok büyük yani bunu dışarıdan çok net görüyoruz. Bu konularda eğer çok kısa eğer bilgi paylaşırsanız memnun olurum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kavcıoğlu...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Ben de öncelikle herkese hayırlı geceler diliyorum.

Tabii, akşamdan beri Dışişlerinin bugüne kadar yaptıklarıyla ilgili görüşmeler yapılıyor, konuşmalar yapılıyor. Öncelikle, tabii, hep bir Suriye, Kuzey Irak politikasına endekslendik ve oradan Türkiye'nin dış politikasını eleştirmeye çalışıyoruz.

Ben, aşağı yukarı 1978'den beri yurt dışına giden, Almanya'da, İngiltere'de yaşayan birisi olarak öncelikle son on yılda, on iki yıldaki Dışişlerindeki şu değişimi görmemiz gerektiğini düşünüyorum: Bir kere, daha öncesinde bir politika olarak Dışişleri dışarıda halkıyla bütünleşmeyen, halkının çok da fazla yanında olmayan, değişik bir şekilde -çok özür dileyerek buradaki geçmiş yıllarda çalışan Dışişleri mensuplarından- Almanya'da, İngiltere'de halkının üzerinde bir dış politikayla Türkiye'yi dışarıda temsil etmeye çalışan bir Dışişleri politikamız vardı. Son on yılda, on iki yılda yurt dışına gittiğimizde bunun ne kadar değiştiğini çok açık olarak görüyoruz. Tabii, gecenin bu saatinde çok örnek vererek anlatmaya çalışmıyorum ama ne söylemek istediğimi hem Dışişleri mensubu arkadaşlar hem de burada herkesin... Yıllardır yurt dışına gittiklerinde bir sorunla karşılaştıklarında veya en azından yurt dışına gitmek için nelerle mücadele ederek diğer dış ülkelere gittiklerini, gittiklerinde oralarda başlarına bir iş geldiğinde nasıl muamele gördüklerini ben yıllarca yaşadım. Daha sonra görevli olarak gittiğimiz toplantılarda da kendimizi hep orada sahipsiz... Yine oradaki Dışişleri mensupları tarafından çok da sahiplenilmemiş bir şekilde yaptığımız toplantılar çok oldu ama yıllar sonra, özellikle AK PARTİ iktidarından sonra Dışişleri politikamızdaki değişimi hepimizin görmesi gerekiyor. Yani bunu bir başlangıç olarak aldığımızda, bu değişim dışarıda ve içeride Türkiye'nin halkının yanında olan bir Dışişleri mensupları ki bu bir zihniyet devrimidir -aynı kişiler- bu çok önemlidir. Benim ailem yıllarca Almanya'da yaşadı, ben de orada yaşadım. Son on yılda gittiğimizde her toplantımıza gelen bir başkonsolos, her şeyle ilgilenen konsoloslarımız, görevli olarak gittiğimiz her toplantıda sabah akşam, kahvaltıda, akşam yemeğinde yanımızda olan görevliler ama ondan önce bir camisi, bir toplantı salonu bile olmayan, oradaki Türklerle hiç ilgilenmeyen bir Dışişleri; bunu da yaşadım, son on iki yılda, on üç yılda bunları da gördüm.

Şimdi, bunun dışında bir de son on iki yılda yine özellikle Balkanlarda, özellikle Avrupa'da değişen politikalarımızı görmemiz lazım. Yani, muhalefetteki arkadaşlarımızın, bilmiyorum... Ekmeleddin Bey İslam Kalkınma Konferansı Örgütü Genel Sekreteri, cumhuriyet tarihinde başka var mı? AK PARTİ döneminde bir Başkanlık ya da Genel Sekreterlik tesadüf mü? Benim hatırladığım kadarıyla İslam Kalkınma Konferansı Örgütü Genel Sekreterliği Türkiye'ye verilmemişti. Yine, bir sürü komisyondalar, bizim kendi bulunduğumuz çalışma alanlarımızda bile, 2002'den sonra Avrupa'da ve dünyada yaptığımız toplantılarda çeşitli toplantılara ya...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, son bölümü propaganda için mi ayırdınız?

BAŞKAN – Yok, propagandayı ben yapacağım aşağı inip biraz sonra.

Siz buyurun Sayın Kavcıoğlu.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Ne yapıyormuşum pardon?

BAŞKAN – Propaganda efendim, propaganda.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Son bölümde, sadece size demedim.

BAŞKAN – Sayın Kavcıoğlu, siz devam edin lütfen.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Burada Konsolosumuz da var yani şimdi konuşmamın şeyini bozmak istemiyorum ama kendisi DEAŞ tarafından kaçırıldığında, Türk devleti tarafından bir konsolos görevimiz olarak yakalandığında Türkiye Cumhuriyeti'nin ne kadar büyük bir devlet olduğunu kendi ağızıyla ifade eden Konsolosumuz, CHP'den milletvekili olduktan sonra bu bölgeyle ilgili politikalarını değiştirerek "Türk askerinin orada ne işi var?" diye fikir beyan ediyor.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Ben cevap vermek istiyorum.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Yok, cevap vermiyorsunuz, kendinizin söz hakkı geldiğinde cevap verirsiniz, şimdi ben konuşmamı bitireyim.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bana da söz verin.

BAŞKAN – Böyle bir usul yok.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Ben konuşmamı bitireyim.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bilip bilmeden konuşuyorsun ama ezbere konuşuyorsun! Hiçbir şey bilmiyorsunuz!

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Şimdi, Türkiye'nin politikası sadece Suriye ya da Kuzey Irak'tan ibaret değil.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Hayır, lütfen, ben buna cevap vermek istiyorum.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – 1990'da Türkiye'nin yurtta sulh...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Birazdan, birazdan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, siz karışmayın ya!

Böyle bir usul yok Sayın Yılmaz, sonra verirsiniz cevabınızı, bekleyeceksiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 116

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Yani, sizin anladığınız yurtta sulh ve cihanda sulh, Türkiye'nin içeride, dışarıda ne olursa olsun “Karışmayın kardeşim, ne olursa olsun Türkiye’de biz barıştan yanayız.” Böyle bir politika yok. Bakın, Balkanları gezdiyseniz eğer, ben son yıllarda Balkanlardaydım...

Sayın Bakanım, çok çok teşekkür ediyorum, sizden önceki bakanlarımız da dâhil, özellikle de Cumhurbaşkanımıza ve Başbakanımıza da.

Bakın, Makedonya’ya gidin, Sırbistan’a gidin, Bosna-Hersek’e gidin... Bosna-Hersek’teki savaş daha 90’lı yıllarda. Ne kadar oradaydınız? Oradaki bütün Müslümanları bile Türk olarak biliyorlar. Osmanlı’dan kalan insanlar şunu söylüyorlar: “Ya, cumhuriyetten sonra bizi burada bıraktınız, bir daha da sahiplenmediniz, yıllardır eziliyoruz ve bizi eziyorlar. Tayyip Erdoğan’dan Allah razı olsun, son on yılda bize sahip çıkan birileri oldu, kültürümüze, dinimize...” Gidin Balkanlara, bütün camiler, köprüler, bu kültür dernekleri, hepsi destekleniyor ve Osmanlı, Müslüman bütün değerlerimiz yapılmış, ibadete açılmış, o insanlar şu an kendi özgür ibadetlerini ve Türk kültürünü yaşıyorlar. Bunu gidip gördüğünüz zaman onlar size anlatacaktır. Bu gizli bir şey değil, on yıldır gördüğümüz şeyi söylüyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Daha önce de vardı, TİKA yeni kurulmadı ki!

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Ama, yok, yapmıyorlardı işte Mehmet Bey, onu söylüyorum. Bakın, cevap vermeyin, siz anlatırsınız. Daha önce yapılmıyordu, 2002’den sonra yapıldı.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Siz böyle yaparak propaganda yapıyorsunuz!

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Evet, propaganda yapıyorum çünkü Dışişlerinin son on iki yılda yaptıklarını anlatıyorum, görmek zorundasınız.

Çok basit bir şey söyleyeyim. Üsküp’e gidin -madem daha önce de vardı- Üsküp’te tamamen Yunan politikası, Yunan ekonomisi hâkimdir ve orada Osmanlı’dan sonra Türkler bu kadar etkin bir şekilde olmamıştır, hem ekonomik olarak... Ben orada son iki üç yılda bir bankanın yönetim kurulu başkanlığını yaptım ve orada ekonomik olarak ne kadar etkin olduğumuzu biliyorum. 2002’den önce böyle değildi, bunu kendinizle karşılaştırabilirsiniz. Doğrudur, propaganda yapıyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Daha önce TİKA da vardı.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Vardı ama bu kadar etkin olmamasının nedeni AK PARTİ iktidarı olmamasıydı. AK PARTİ iktidarından sonra TİKA da orada çok aktif bir hâle geldi. Gidin... Oradaki bütün Müslüman değerleri tekrar gözden geçirildi, elden geçirildi. Bu arada Yusuf Bey de bilir, onun Vakıflar Genel Müdürlüğü döneminde de çok emeği vardır, kendisi ifade edebilir, ondan önce de niye yapılmamış onu da siz sorarsınız yapmayanlara.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Soralım bakalım, AKP’den önce...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Tayyip Erdoğan’ın, AK PARTİ’nin oradaki etkinliğini size bir örnekle açıklayayım. Bakın, Üsküp’te...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, yapmayın, gece saat biri beş geçiyor yani herkes düşüncesini koyuyor ortaya.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne yapalım Sayın Başkanım, öyle bir şey söylüyor ki...

BAŞKAN - Yapmayın Allah’ınızı severseniz!

Buyurun Sayın Kavcıoğlu, toparlayalım lütfen.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Türk politikasının Balkanlarda AK PARTİ’den sonra ne kadar etkin olduğunu -yine karşı çıkarsınız ama bunu Dışişleri de teyit eder- Üsküp’te Osmanlı’dan kalma kaleye Yunan şeyinin etkisiyle de bir kilise yapmaya kalkarlar ve Tayyip Erdoğan direkt talimat vererek: “Bir Osmanlı kalesine kilise yapamazsınız.” ve yaptırmadı, kilise öyle inşaat hâlinde duruyor. Bu, bizim dışarıdaki dış politikamızın ne kadar etkin olduğunun bir örneğidir. Aynı şekilde Suriye’de...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kiliseyi de sen...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Gidip görürsünüz, orada var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söylersiz o zaman, Türkiye’de...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Ya, Mehmet Bey, siz niye her şeye cevap vermek zorunda kalıyorsunuz. Ben anlatayım, siz kendiniz söz alırsınız konuşursunuz. Ya, akşama kadar biz seni dinliyoruz, dinlemek zorunda kalıyoruz, sen niye tahammül edemiyorsun?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz dinliyoruz, sen de dinle.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Hepsini de yalan yanlış anlatıyorsun.

BAŞKAN – Sayın Kavcıoğlu, bakın, rica ediyorum, lütfen...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Ama, bu kadar müdahale olmaz.

BAŞKAN – Ama, siz de Sayın Günel’a “Sizi dinlemek zorunda kalıyoruz.” diyerek şimdi ona satışmadan söz vermek mecburiyetinde bırakmayın beni bu saatte.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kiliseyi karıştırırsan biz de Türkiye’de yaptığın kiliseleri söyleriz, bundan daha doğal ne var?

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Bakın, söylediğim şey...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Pardon, mikrofonu açar mısınız Başkanım. Biraz önce muhalefete “İstedığınız kadar söz vereceğim.” dediniz, ben de söz istiyorum.

Burada kiliseye karşı olduğumuz anlamı çıkmasın. Burada söylediğimiz, Osmanlı’ya ait bir yere, bir simge olarak orada Yunan politikası gereği Osmanlı’nın mülkünün içerisine simge olarak kilise yapılmasıdır ve bunu Türkiye’nin etkin bir lideriyle durdurmasıdır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 117

Yani, bizim Balkanlarda politikamızın ne kadar etkin olduğunu ifade etmek için söyledim. Eğer giderseniz Makedonya'ya, Sırbistan'a, Bosna-Hersek'e bugün Türkiye'nin oralarda ne kadar etkin bir devlet olarak bulunduğunu, ekonomik olarak ne kadar bize ihtiyaçları olduğunu ve bizim ekonomik olarak ne kadar onların yanında olduğumuzu ve ne kadar büyük bir devlet olduğumuzu son on yılda onlara göstermişizdir, onlar da bunu ifade ediyorlar, bu benim lafım değil. Gidip oralara oradaki insanlarla bunu görüştüğünüzde bunları söylerler. Yani, Irak, Suriye politikasını konuşurken 1990'larda... Yani, aynı politikayı şimdi savunuyorsunuz. Saddam Kürtleri keserken, öldürürken aynı politikaları niye konuşmuyordunuz? Şimdi, buradaki olaylarda, Türklerin oradaki yapılan mezaliminde bugün muhalefetin devletin yanında olmamasını anlamak mümkün değil. Rusya bugün Suriye'de bir katliam yapıyor, Türkiye bununla mücadele ederken gidip Rusya'da Kürt Rusya İş Adamları Derneğini açmak, onlarla bir araya gelmek nasıl bir dış politikadır? Bugün CHP'nin 2 milletvekili İngiltere'de -burada işte haberi var- PYD'nin terör örgütü olmadığını söylüyor. Ya, bu devlet, Türkiye Cumhuriyeti devleti Rusya'yla, Amerika'yla mücadelesini yaparken, PYD'nin terör örgütü olduğunu söylerken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kavcıoğlu, lütfen toparlayınız.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Müsaade edin.

...bir muhalefet partisinin önemli 2 genel başkan yardımcısı gidip başka ülkelerde bunun bir terör örgütü olmadığını... Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet politikasına karşı bir ana muhalefet partisinin beyanlarda bulunmasını nasıl izah edebilirsiniz? Bu bir artık devlet politikasıdır. Türkiye bugün coğrafyasında Suriye'siyle, Irak'ıyla sadece mücadele etmiyor, Türkiye Amerika'sıyla, Rusya'sıyla mücadele ederken, biz bir arada olmamız gerekirken, bu millî egemenlik çatısı altında bu Hükûmetin yanında olunması gerekirken PYD'nin bir terör örgütü olmadığını, diğeri PKK'nın bir terör örgütü olmadığını daha dün bir toplantıda HDP'nin milletvekiline Cizre'de katliam yapıldığını söylemesi bu ülke için bir ayıptır, muhalefet için bir ayıptır.

MUSA ÇAM (İzmir) – PYD'nin temsilcisi Müslim'i ağırlamadınız mı siz?

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Bakın birlik ve beraberlik zamanı. Türkiye Cumhuriyeti şu an dünyada etkinliğini ortaya koymuştur. Türkiye bu etkinliğini size rağmen sürdürecektir ama millî egemenlik anlamında Cumhuriyet Halk Partisinin de diğer partilerin de AK PARTİ'ye destek vermesi lazım. Gidip Rusya'da, İngiltere'de birilerinin tahakkümüyle basın toplantısı yapıp Türkiye Cumhuriyeti'nin terör örgütü olarak nitelendirdiği gruplarla farklı düşünerek, onların birer terör örgütü olmadığını diğer ülkelerle beraber paylaşarak söylemesi ülkemiz adına utanç vericidir, bunu kınıyorum. Dolayısıyla da şu anki dış politikamızın bu anlamda esas "Yurtta sulh cihanda sulh" un AK PARTİ döneminde sonra başladığını...

MUSA ÇAM (İzmir) – Beşar Esad'a kardeşim diyeni kına, onları kınayacaksın, onları.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – ...Türkiye'nin, Türk insanın çıkarlarını koruyan bir dış politika sürdürüldüğünü belirtiyorum.

BAŞKAN – Toparlayın lütfen Sayın Kavcıoğlu, bakın üçüncü süre uzatım.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Dışişleri Bakanımıza ve AK PARTİ Hükûmeti nezdinde tüm Dışişleri çalışanlarımıza bu mücadelelerinden dolayı teşekkür ederim, başarılarının devamını diliyorum.

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkür ediyorum.

Evet, arkadaşlar, şimdi, soru işlemine geçmeden önce...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, hayır...

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

Soru işlemine geçmeden önce on dakika süreyle satışmadan söz vereceğim taraflara.

Efendim, satışmadan herkese söz vereceğim.

On dakika süreniz var.

Buyurun Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, biz burada Dışişleri Bakanlığının bütçesi üzerine konuşurken Bakanlığın özelliğine binaen, Bakanlık bürokrasisinin geleneklerine binaen emin olun söyleyeceğimiz birçok şeyde memleket adına söyleyemeyerek ama hatırlatmak amacıyla yumuşatarak söylediğimiz çok şey oldu. Bu bir muhalefet sorumluluğudur, bir de iktidar sorumluluğu var. Şimdi, bakın, size rağmen, işte Irak'ta kesilirken... Mesela bir sayın konuşmacı Irak'ta Müslümanlar kesilirken çıkıp şunu diyebilirdik: "Irak askerlerine biz başarılar dilemedik." diye. Biz Recep Tayyip Erdoğan'a da, Başbakan'a da muhalefet ederiz ama böyle bir konuda söyleyeceğimiz birçok şeyi söylemediğimizi bilmenizi isterim.

İkincisi: Meseleye biraz hâkim olmak lazım. Biz PYD'yle alakalı tavrımızı açıkladık. Bu tavrımız sizin anlattığınız gibi değil.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Sezgin Tanrıkulu, bakın, burada haberlerde.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam, şöyle söyleyelim...

BAŞKAN – Kişisel görüşleridir, parti görüşü değil.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – "Devlet politikası." diyorsunuz, devlet devlete muhalif olmaz. Bir sene önceki Salih Müslim tavrınızı biliyoruz arkadaşlar biz ve bunu da...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Satışmadan söz istiyorsunuz, söylediğim şeyin yanlış mı, doğru mu olduğunu söyleyin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Demin sen diyordun "Dinle." diye.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 118

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, daha satışmadan söz isteyen çok arkadaş var, süre kayboluyor.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – PYD’yi bir terör örgütü olarak görüyor musunuz, görmüyor musunuz, onu söyleyin. Biz görüyoruz, siz görmediğinizi ifade ettiğinizi söylediniz, bu doğru mudur, değil midir?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın bu söyledikleriniz tutanaklara girmiyor, mikrofonu açmadan konuştuğunuz için.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Grup Başkan Vekilimiz bu konuyu düzeltti, tahsis etti ve gerçekliği konusundaki açıklaması var; o şeye girmeyeceğim.

Ben sadece şunu söylemek istiyorum Değerli Arkadaş: Biz aynı Komisyonun üyesiyiz, insani anlamda söylüyorum. Bakın, konuşmalarınızda biz bunun üzerine gitmiş olsak daha zor durumda kalacaksınız. Sonuçta geceler boyunca burada görev yapacağız. Bunu insani bir uyarı olarak kabul edin. Bunun üzerinden başlayıp daha da farklı şeyler söylemeyeceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Bir de Sayın Başkan, son bir şey söylemek istiyorum: Bilmiyorum Hariciye nezaketinde bu salondaki şu anki koku nasıl ifade edilir ama gerçekten rahatsız edici bir durum var. Nedir? Belki dışarıdan girdiğinizde anlayacaksınız ama içerisi feci kokuyor.

BAŞKAN – Efendim, şöyle bir sıkıntı var, biraz daha yukarıda oturunca daha fazla kokuyor, koku yukarıya geliyor, biz yani şiddetle hissediyoruz bunu.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ne demek istiyorsunuz?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya aşk olsun böyle bir şey söyleyecek birine benzetebiliyor musunuz Sayın Bakan ya? Hayır, bunu bir Hariciye nezaketin... Mevlüt Bey niye böyle ön yargılısınız ya?

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ön yargılı değilim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hayır, anlatayım da yanlış anlama düzelsin. Tuvalet kokuyor, tuvalet kokusunu da hani espri de olsun, nezaketli ifadesi vardır da ben bilmiyorum diye bunu söyledim.

BAŞKAN – Efendim, şunu söylüyor: bizim bu pis kokumuza Dışişleri Bakanlığımızın naif bürokrasisi nasıl sabrediyor?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tadı da kalmadı, söylememiş olayım, buna üzüldüm yoksa olur mu öyle bir şey!

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Ben de tercüme etmekten yoruldum bugün.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dışişleri var ya onun için, yabancı.

BAŞKAN – Sayın Günel, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, benim söylediğim, şimdi... Değerli Arkadaşımız söylüyor “On yıl, on yıl.” diyor. Sadece bir şey söyledim, devlet eskiden beri her yerde vardır, Dışişleri de vardır, eleştiririz, eleştirmeyiz, Balkanlarda da vardır, Türk dünyasında da vardır. Arkadaşlar milat gibi başlatıyorlar. Arada söylediğim oydu, eğer orada kiliseyi bir şey diye söylerseniz burada başka söylenir. “Balkanlarda yoktu.” dersiniz, ben de diyorum ki: Sayın Çavuşoğlu’na sorun, okul arkadaşımız 7-8 Dış Türklerden sorumlu bakanla aynı görevde çalıştı. Balkanlarda yirmi sene önce de orada çalışıyordu, on beş sene önce bizim iktidarımızda da orada çalışıyordu.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Çalışmak başka.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Kavcıoğlu, Başbakanlıkta da, Dışişleri Bakanlığında da, burada hepsi vardır, merak etmeyin, milat yeni başlamadı. TİKA da bizim dönemimizde kurulmadı, CHP’li bakan varken kuruldu. Eksiği olur, fazlası olur şimdi de eleştiriyoruz, biz eksik görüyoruz. Yarın yine biz geliriz, siz eleştirirsiniz. Niye? Bakış açımız farklıdır. Dolayısıyla, burada şimdi bu saatten sonra hamaset çekilmiyor, sana takılmamızın nedeni de o. Azıcık erken konuş bari de hiç olmazsa katlanalım dedik.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Siz merak etmeyin, ben sözü erken vereceğim bundan sonra.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam, kestim Başkanım.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – On iki yılda yapılan şeylerden bahsedecek misiniz dediniz de sözü hatırlatmak için söyledim.

BAŞKAN – Öztürk Yılmaz...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli kardeşimizin çok gereksiz yere burada ortamı gerdiğine herkes şahit oldu. Normalde bu konuşmaları, bu söz hakkını biz almazdık, kullanmazdık.

Şimdi, ben daha önce siyasetçi miydim ki görüş açıklayayım? Şimdi siyasetçiyim. Ne zamandan beri bürokratlar görüş açıklıyordu? Yoksa sizin alışık olduğunuz bir tarz, bürokratlar da siyasetçi gibi mi davransın? Ben şu anda siyaset koltuğunda oturuyorum. Benim ne konuştuğum çok açık. Bu ülkeyi seviyoruz, bu Dışişleri bizim Dışişlerimiz, buradaki bürokrasi de bizim bürokrasimiz, benim de yirmi yılım geçmiş burada. Ben bilmiyor muyum neyi eleştireceğimi, bilmiyor muyuz?

“PYD” diyorsunuz, bakınız, bugün Grup Başkan Vekilimiz açıklama yaptı. Biraz önce değerli arkadaşımız da soru sordu: Kobani’nin kurtarılması gündeme geldiğinde, peşmerge Türkiye sınırından gittiğinde Kobani’de kime yardım etti, kime yardım etti?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul)- 29 Ekim tarihi itibarıyla.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – PYD’ye yardım etmedi mi? Siz onun cevabını verin.

Saygılar sunuyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 119

BAŞKAN – Evet değerli arkadaşlar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, ben de istedim söz.

BAŞKAN – Tabii, tabii, yok daha süremiz var.

Sataşmadan söz vereceğim.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – PYD terör örgütü mü, değil mi, bunları söyleyin, yani bir Dışişleri mensubu olarak söyleyin, siyasetçi olarak söyleyin, siz orayı bilen birisiniz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Arkadaşlar, bakın, Grup Başkan Vekilimiz bu konuyla ilgili açıklama yaptı. Bakınız, orada okursunuz. İsterseniz daha fazla beni zorlamayın. Siz bir kere uçuyorsunuz, bizim de uçmamızı istiyorsunuz.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – PYD bir terör örgütü mü, değil mi, bu kadar basit.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Biz açıklama yaptık. 50 defa mı? Sizin için de bir açıklama mı yapalım?

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Söylerseniz Komisyon üyelerinde de netleşir.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; arkadaşımızın açıklaması üzerine söylüyorum: Bugün Grup Başkan Vekilimiz Özgür Özel bir açıklama yaparak Sezgin Tanrıkulu'nun böyle bir açıklama yapmadığını, Cumhuriyet Halk Partisinin PKK'yı bir terör örgütü olarak gördüğünü, PYD'yi de aynı şekilde bir terör örgütü olarak gördüğünü açıklamıştır çok net olarak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Ama bunu siz biliyorsunuz, bilerek soruyorsunuz, boşuna tartışma yaratıyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir dakika...

Şimdi, değerli arkadaşlarım, tabii ki burada bizler farklı partileriz, farklı görüşleri savunuyoruz, tabii ki savunacağız. Sizleri de sabırla dinledik, kendi görüşlerinizi söylediniz ama bakın, burada Dışişleri Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz. Dışişleri Bakanlığı, bu ülkenin millî politikasını yürütür, hepimizin sahiplenmesi gereken bir politika yürütüyor. Bu Dışişleri Bakanlığı AKP'nin Dışişleri Bakanlığı değil. “Bizim zamanımızda böyle oldu, devlet de böyle oldu.” diyemezsiniz. Bakın, belki de siz bu dönemde Dışişlerine daha yakın olduğunuz için oradaki insanların da ne kadar bizden olduğunu gördünüz. Belki böyle olmuştur. Dışişleri Bakanlığı politikası hepimizin...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – “O bizim Dışişleri Bakanlığımız.” diyorsunuz, o zaman politikaları biraz destekleyin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Mantık var mı arkadaşım? Git biraz demokrasi dersi al.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...düzeltmesi, desteklemesi gereken, arkasında durması gereken bir Bakanlıktır.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Kime cevap veriyorsun!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ne bağıırıyorsun ya! Ne bağıırıyorsun! Yeter senden çektiğimiz!

BAŞKAN – Arkadaşlar... Gecenin bu saatinde... Evet, arkadaşlar...

Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ne anlayıştan anlıyorsun ne nezaketten anlıyorsun ya! Seni çekmek zorunda mıyız biz ya!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Toparlayacağım.

BAŞKAN – Yeni satışmalara fırsat verin efendim.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Senin hakaretini mi çekmek zorundayız ya!

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Ben hakaret etmiyorum ya! Sen ne diyorsun ya! Alınma her şeye!

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun, devam edin Sayın Kuşoğlu.

Bakın, daha Sayın İhsanoğlu'na da söz vereceğim, Sayın Gizligider kendisine “başkan” dedi “genel sekreter” yerine. Sonra, orada Yusuf Bey “Bana sataşılabilir.” diyor, söz istiyor. Sayın Paylan söz istiyor. Yani, bu işin sonu yok.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, başka konularda daha fazla tartışabiliriz ama Dışişleri Bakanlığının ve ülkenin devlet konularında tartışmamamız lazım. Bu hepimizin devletidir, hepimizin Dışişleri Bakanlığıdır. Parti devleti değildir, parti dışişleri bakanlığı da değildir.

“Muhalefetin devletin yanında olmamasını anlamak mümkün değildir.” dediniz, bu çok talihsiz bir cümledir. Muhalefetin devletin yanında olmaması mümkün değildir. Özellikle bizim ana muhalefet olarak, bu devleti kuran parti olarak, anlayış olarak, zihniyet olarak bu devletin yanında olmamamız diye bir şey söz konusu değil. Bütün partiler için de söyleyebilirim, bütün partiler de bu devletin yanındadır. Tabii ki farklı görüşlerimiz olacaktır, buna da tahammül edeceğiz hep beraber. Demokrasiye inanıyorsak buna tahammül edeceğiz hep beraber.

Bakın, biz çok ağır eleştiriler yapmadık. Bakın, Dışişleri politikamızın şu anda dipte olduğunu söyledik ama bunun müsebbibinin Dışişleri Bakanlığı olduğunu söylemedik dikkat ederseniz ya da Bakanımızın dönemiyle ilgili olarak da bir eleştiride bulunmadık. Özellikle de Bakanımızın bazı tespitlerinin doğru olduğunu ama bazılarını belli sebepler nedeniyle gerçekleştiremediğini de söyledim. Lütfen, bunları, bu konuları özellikle siyaseten hiçbirinizin yapmaya hakkı yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 120

BAŞKAN – Efendim, ilave süre veriyorum satışmalar için on dakika daha.

Buyurunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim arkadaşlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Beyazıt, buyurunuz.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Size kim satışı?

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Söyledim, Şahap Bey satışı efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben destekledim.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Garo Bey... Mehmet Bey destek oldu, Şahap Bey satışı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eskiden de bükrattı, biliyordu yerini.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Aynen, doğrudur.

Efendim, öncelikle ben hepinize hayırlı geceler, hayırlı sabahlar diliyorum.

Gecenin bu ilerleyen vaktinde uykumuzu kaçırdığınız için de hepinize teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben bu akşam için özellikle Sayın Erdoğan'ın, Aykut Bey'in konuşmasından çok etkilendim. Onun için hassaten kendilerine teşekkür ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de ilave on dakika süre teklif ettim kendisine. Beni de tebrik edin.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Gerçekten son derece doyurucu, son derece güzel bir değerlendirme yaptı.

Ekmeleddin Bey, üstadımız burada şereflendirmişler, ona da ben teşekkür ediyorum. Sağ olsunlar.

Sadece bir konuyla ilgili değerlendirmede bulunacağım. Şu şeyi de bir vakıa olarak kabul etmemiz lazım: Gerçekten, dış politikamızda, Dışişlerinde görev yapan yurt dışındaki diplomatlarımızın son dönemlerde daha fazla, ilgili, alakalı olduğunu Türkiye realitesi noktasında bir vakıa olarak belirtmekte yarar var.

Yurt dışındaki tarihî eserler noktasında da bu konuda Ekmeleddin Bey'in de çok büyük katkıları olmuştur ama son zamanlarda Türkiye özellikle Balkanlardaki medreseler, hanlar, hamamlar, sebiller, çeşmeler, camiler, ne kadar bize ait, Osmanlı'ya ait kuş evleri, köprüler varsa bunlara el atmıştır. Bunların en önemlilerinden birisi de mesela Mostar Köprüsü'dür, bunun bilinmesinde fayda var ama tabii ki Gül Baba'da olduğu gibi, daha önceki dönemlerde de onarımlar yapılmıştır. O konuda da Mehmet Bey'in değerlendirmesine katılıyorum.

Yurt içindeki eserlerimizle ilgili de... Bunlar bizim eserlerimizdir camileriyle, kiliseleriyle, havralarıyla. Bunlar da bize ait değerlerdir, bize ait kültür değerleridir, tarihî eserlerdir. Bunların onarılmasından da daha güzel bir şey olmaz, bunlar bizim zenginliklerimizdir. O nedenle, Edirne'deki havradan Diyarbakır'daki kiliseye varıncaya kadar, Hatay'daki kiliseden Edirne'deki Eski Cami'ye varana kadar bunların hepsi onarılmıştır. Bunlar da hep bizim değerlerimiz olarak tarihe...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onu arkaya doğru söyle.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Mehmet Bey, zaten arkaya doğru satışmadan dolayı söz aldım. Onun için bu konu da şey değil...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biz de emekleriniz dolayısıyla teşekkür ediyoruz.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – 2002'den sonra o görevdeydi, onun için.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Dolayısıyla, gerçekten bu gece son derece etkili konuşmalar oldu. Yani, Dışişlerimizin bu değerlendirmesi içerisinde ben bu görüşmelerin, bu değerlendirmelerin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun Sayın Beyazıt.

Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, konuşmalar tamamlanmıştır. Hepsinize teşekkür ediyorum. Satışma da bitti.

Şimdi, on beş dakika süreyle soru işlemine başlıyorum.

Sayın Bakana soru sormak isteyen milletvekili arkadaşlarımızın lütfen sisteme girmelerini rica ediyorum. Sırayla da söz vereceğim.

Sayın Çam, ilk söz talebi size ait.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, partinizin kurucusu ve programınızı yazan 6 kişiden biri olan ve ilk Dışişleri Bakanı Sayın Yaşar Yakış da özellikle uygulamış olduğunuz dış politikalarla ilgili ciddi eleştiriler getiriyor ve partinizce de kesin ihraç istemiyle Disiplin Kuruluna verildi. Özellikle Sayın Yakış'ın getirmiş olduğu eleştirilerle ilgili ne diyorsunuz, bunu öğrenmek isterim.

Geçtiğimiz hafta, Strazburg'da, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde Genel Sekreter Mösyö Jagland'ın da Türkiye'deki ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğünün yerler altında olduğuyla ilgili bir ifadesi var. Yine, Avrupa Parlamentosunda Türkiye raportörü Kati Piri'nin geçtiğimiz hafta bir açıklaması var. Türkiye'de büyük bir sorun olduğuyla ve basın özgürlüğünün de son iki üç yılda daha kötüye gittiğiyle ilgili ciddi açıklamalar var. Bu açıklamalarla ilgili ne diyorsunuz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 121

Konuşmanızda da söylemişsiniz, Türkiye, Avrupa Konseyi için 13 milyon euro ödüyordu, şimdi bir de 33 milyon euroya çıkardık; 20 milyon birden artış var. Diğer ülkeler de mi böyle artış gösteriyor, yoksa biz özellikle Türkiye olarak mı bu yıl ekstradan 20 milyon bir artış yaptık? Bunun tam olarak gerekçesi nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakana iki tane husus var sormak istediğim, konuşmamda biraz kısa kestim.

Birisi Kıbrıs'la ilgili son durum nedir? Siz kısa bir şeyler söylediniz ama özellikle İsrail'le yeni yumuşama politikaları, Doğu Akdeniz'deki güvenliğimiz... “Birleşmiş Milletler nezdinde sağlama aldık.” dediniz ama tam anlayamadık, o konuda... Bu boru hatlarıyla ilgili ve su boru hatlarıyla ilgili bir gelişme var mı, bir çalışma yapılıyor mu?

İkincisi de -ayrıntısını size vereceğim ama- Bakanlığınızda teşkilatlı olan TÜRKİYE KAMU-SEN'e bağlı TÜRK BÜRO-SEN'den arkadaşlarımızın talepleri vardı özellikle yurt dışında sözleşmeli olarak çalışanların birtakım haklardan faydalanamadığına ilişkin, aile yardımı gibi, yurt dışında sözleşmeli çalışanlar. Bir de merkez teşkilatında da yine uzmanlarla, yine atışe yardımcılarıyla ilgili bazı talepleri var. Çok uzatmayacağım. O konuda bir çalışma var mı bu adaletsizliğin giderilmesi için? Ben size onların taleplerini ileteceğim. İki konuda bilgi verebilerseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Avrupa Konseyinden bahsederken bütçemizin arttığını söylemişsiniz, bu paralelde üst düzey görevli sayısının artmasını hedeflediğinizi de söylediniz. Acaba Avrupa Konseyinde şu anda mevcut çalışan personel, “staff”ta Türk sayısı nedir? Neyi hedefliyorsunuz? Bu yöndeki çalışma nedir?

İkincisi: Kırım konusunda olumlu ifadeler kullandınız. Tabii, bunu keşke Rusya'yla iyi zamanlarda da kullanabilseydiniz. Maalesef, Kırım ihmal edildi, bunu zaten Hükümet yetkilileri de ifade ettiler Rusya'yla kriz yaşanınca “Aslında biz neler yapmıştık Rusya için.” diye. Şimdi, Kırım Tatarlarının talepleri, Türkiye'den beklentileri var, önemli talepleri var; işte televizyon gibi, öğrencilere destek gibi. Onların karşılanması noktasında ne tür adımlar atacaksınız?

Bir diğer sorum da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ziyareti sırasında Ekvador'da yaşanan hadiseye ilişkin. Tabii ki Cumhurbaşkanı'na öyle bir protestonun yaşanmasını kimse istemez yurt dışında ama onun karşılığında koruma görevlilerinin yaptığı hadise de tabii ki kabul edilebilir değil. O konuda, acaba, buna yetkileri var mı? Özellikle, pasaportları konusunda... Hangi yetkiyle yapıyorlar? Oradaki bir milletvekilinin tartaklanması gibi hadiseler oldu, bu konudaki düşüncelerinizi de öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Son olarak da şeyi ekleyeyim Sayın Başkanım, izninizle.

Başka'daki askerlerimiz konusundaki son durum nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bu soydaş meselesinde yanlış anlaşılma olasılığım olmadığını anladım MHP sözcülerinin söyleminden. Hani “8 değil, 88 kere söylemeniz gerekir.” diye size çağırda bulundular. Şöyle: Ben soydaş mıyım size göre veya ben bir gün Dışişleri Bakanı olursam, ben soydaş dersem, mesela, soydaşlarımıza hizmet vereceğim dersem kimi ifade etmiş olurum?

Bu anlamda, soydaş değil vatandaş demenizi öneriyorum ve vatandaş ve akrabaları, bütün vatandaşlarımızın akrabaları diye sunum yapmanızı öneriyorum.

İkinci sorum da, yüzde 30 artış var bütçede, bununla ilgili biraz bilgi verir misiniz, hangi kalemlere plase edilecek bu yüzde 30 artış?

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bildiğim kadarıyla, Katar'la bir pakt var ama çok net olarak da bilmiyoruz. Nedir bunun altyapısı, uluslararası hukuktaki yeri ve kendi hukukumuzla göre durumu nedir Katar'la oluşturduğumuz paktın ya da var mı böyle bir pakt?

Bir de İsrail'le, bugün Cenevre'de görüşmeler başladı, sayın müsteşar oradaydı, görüşülüyor. Üç beş sene önce İsrail'le görüşülseydi çok daha iyi koşullarda bir anlaşma yapabiliirdik, çok daha avantajlı olabilirdik. Şimdi neden böyle bir kriz ortamında İsrail'le görüşülüyor, yorumunuz nedir bu konuyla ilgili olarak?

Bir de Sayın Cumhurbaşkanı da Amerikan Musevi cemaati yetkilileriyle, temsilcileriyle Sarayda bir görüşme yaptı. Bununla bir bağlantısı da var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, siz de sorun sorunuz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 122

Sayın Bakanım, ben de İsrail'le ilgili, bu normalleşme çalışmasıyla ilgili bir soru yöneltmek istiyorum. Şimdi, 2010 yılında Mavi Marmara'dan sonra, 2013 yılında özür dilenmişti; o üç şarttan biri. Sonra tazminat konusu vardı ve Gazze'ye uygulanan ablukanın tamamen kaldırılması; tamamen, altını çizmek istiyorum çünkü kamuoyuna hep öyle deklare edildi. Şimdi, bu tazminat konusu bir şekilde halledilebilir ama bu Gazze'ye uygulanan ambargonun tamamen kaldırılması konusu -İsrail'in kendi açısından baktığımız zaman- İsrail'in bir noktada Filistin'i tanınmasıyla, Gazze'yi tanınmasıyla alakalı hukuki bir sürece dönüşebilir. Bu konuda, böyle bir adım atılmazsa İsrail tarafından ilişkilerin normalleştirilmesi söz konusu olabilir mi, onu merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kandemir...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Sayın Bakanım, birincisi, Ahıska Türkleriyle ilgili bir çalışmamız var mıdır?

İkincisi, yabancı savaşçılar konusunda, YPG'ye katılanları yabancı savaşçı statüsünde...

BAŞKAN – “Yabancı savaşçı teröristler” demek istiyorsunuz.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Yabancı savaşçı teröristler statüsünde değerlendirmeye dönük bir uluslararası mutabakat var mıdır, YPG'ye katılan yabancı savaşçıları terörist olarak algılamak konusunda, yoksa böyle bir mutabakat oluşmamış mıdır?

Bir de yükselen bir İslamofobi var Avrupa'da. Bu konuyla alakalı Türkiye'nin herhangi bir girişimi var mıdır?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgil..

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, bu, 1 Kasım seçimlerinden sonra, Avrupa Güvenlik İşbirliği Teşkilatının 1 Kasım seçimleriyle ilgili bir raporu yayımlandı ve 2002'den beri yayımlanan -kendi sitelerinde de- raporda ilk defa Türkiye'nin 1990 Kopenhag Dokümanı'nın (7.7) sayılı paragrafına uymadığı ve seçimleri adil, eşit şartlarda yapma yükümlülüğüne uymadığı vurgulanıyor ve yine, paralelinde, ABD Dışişleri Bakanlığının da buna paralel olarak düşünce beyan ettiği ve AGİT raporunu desteklediklerine dair bir beyanları olduğu haber içerisinde yer alıyor. Yine, Uluslararası Af Örgütü'nün de paralel bir beyan içerisinde olduğu dile getiriliyor. Bu konudaki düşünceleriniz nedir, onu sormak istiyorum.

BAŞKAN – Çok paralel oldu.

Evet, Sayın Çakırözer, sizin tekrar bir sorunuz mu var?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Evet, izin verirseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Çok teşekkür ederim.

Az önce bir PYD tartışması yaşandı, kamuoyunda da çok konuşulan bir konu. Bir konuyu açıklığa kavuşturabilirsek çok sevinirim Sayın Bakanın yardımıyla, o da şu: PYD'den, Suriye krizi yaşanılabilir Türkiye'ye kaç ziyaret olmuştur, liderleri seviyesinde? Bir de PYD'nin -hep konuşuyoruz- terör örgütüydü, değildi tartışması var, bu konuda net olarak Türkiye'nin kendi belgelerinde PYD'nin terör örgütü olduğunu gösteren bir mahkeme kararı var mı? Uluslararası örgütlerden hangileri PYD'yi terör örgütü ilan etmiş, bizi aydınlatırsanız...

Biraz önce, Sayın Musa Çam ifade özgürlüğü konusunda Sayın Jagland'ın size aktardığı, daha doğrusu Strazburg'da aktardığı sözleri ifade etmişti. Ben de bir takip sorusu soracağım: Sayın Jagland, aynı zamanda, -sizinle arasında- ifade özgürlüğü konusunda buraya acil bir heyet gönderdiğini söylemişti, bu heyetin burada toplantılar yaptığını. Acaba, önümüzdeki günlerde bu konuda bir konferans, bir panel düzenlenmesi gündemde mi? Yani, bizim savcı ve hâkimlerimizin ifade özgürlüğü konusundaki AİHM kararlarına uyumunu konu alan bir panel, konferans düzenlenecek mi, bu uyumun ne oranda olduğunu gündeme getirecek?

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, soru işlemi de tamamlanmıştır.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vermek istiyorum. Ancak, Sayın Bakanım, önce, özellikle, sorulardan başlayarak gidelim, vakit kalırsa görüş ve eleştirilere bakalım.

Süreniz kırk beş dakikadır, buyurun Sayın Bakan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Konuşmalardaki sorulara da cevap verecek, değil mi?

BAŞKAN – Efendim, yani, soru dediğimiz şey, ister konuşurken sorarsınız ister görüş belirtirken sorarsınız ister soru kısmında sorarsınız yani.

Efendim, sorulara her şekilde cevap vereceksiniz.

Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Öncelikle, Sayın Başkanım, tüm milletvekili arkadaşlarımıza soru, görüş, öneri ve eleştirileri için çok teşekkür ediyoruz.

Esasen, normal yorumların içinde de epeyce sorular oldu. Özellikle, Genel Başkan Yardımcımız Öztürk Yılmaz Bey de “Soruların cevabını istiyorum.” dedi. Kendisine, öncelikle, başarılar diliyoruz, yeni görevini tebrik ediyoruz, CHP Genel Başkan Yardımcılığına seçildi.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 123

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Son sorulara spesifik olarak cevap vereyim, daha sonra genel anlamda da yorumlarla isterseniz -yine milletvekili arkadaşlarımızın başka soru ve görüşleri olmazsa- devam edebiliriz diye düşünüyorum.

Sayın Çam, Yaşar Yakış'la ben birlikte çalıştım, Genel Başkan Yardımcısıyken yardımcılığına da yaptım. Dolayısıyla, onunla ilgili –yani, hâlen bizim partimizin de kurucu bir üyesi- kendi içimizdeki, parti içindeki ilişkileri konusundaki görüşlerimi burada paylaşmak istemem, biz kendi aramızda zaten konuşuruz, bu bizim de en doğal hakkımız. Eminim ki Cumhuriyet Halk Partisi içinde de görüş ayrılıkları ya da disipline göndermeler olabiliyor, o da partinin ve ilgili organların kararıdır, ona da herkesin saygı duyması gerekiyor.

Şimdi, Jagland o gün “İfade özgürlüğü ve basın özgürlüğü yerler altında.” demedi, benim yanımdaydı. Bu konuda Türkiye’de hâlen bazı eksikliklerin olduğunu söyledi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Basına yansıdığı, bizim okuduğumuz kadarıyla...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Müsaade edin.

Ama bu konuda Türkiye’nin son zamanlarda da önemli adımlar atmaya başladığını da söyledi. Yani, nereden baktığınıza... Bir söylemi nereden alırsanız, bardağın dolu tarafından da alabilirsiniz, boş tarafından da ama ben tamamen orada olduğum için, iyi kötü İngilizceden de biraz anladığım için tam olarak söylediğini söyledim. “Eksiklikler var ama Türkiye bu konularda da adım atıyor.” dedi yani şu anda devam eden yüce Meclisimizin, sizlerin de destek verdiği reform sürecine de vurgu yaptı, onu da belirttim.

Eleştiriler olabilir yani doğaldır, Piri de eleştirebilir. Biz yapıcı her eleştiriyi dikkate almak durumundayız. Biz, mesela, Avrupa Birliğinin raporlarının, Türkiye’nin de hiç görüşü alınmadan acele çıkarılan raporların bazılarını reddettik. Niye? Tek taraflı ama objektif olan her eleştiriden yararlanmak lazım. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde 2004’e kadar ikinci sınıf ülkeydik yani denetlenen ülkeydik, şimdi arkadaşlarımız şanslı, ben de o şanstı faydalanarak orada Başkan oldum. İkinci sınıf bir ülkenin üyesi olsaydım ağızla kuş tutsam ki benden önceki hiç kimse orada Başkanlığı hayal bile etmemiş, Sayın Cumhurbaşkanımız Gül’ün, daha önce görev yapan Ahmet Tan gibi değişik partilerden arkadaşlarımızın ifadeleriyle söylüyorum, hiç kimse hayal etmezdi. Ekmeleddin Bey de Türk dış politikası bu kadar proaktif olmasaydı -çok yetenekli, çok da başarılı yaptı iki dönem, gerçekten kendisini kutluyoruz, kendisine de saygımız var ama- İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreter Yardımcılığına da seçilemezdi. Yani bu, Ekmeleddin Bey’in hak etmediğinden değil, Türkiye’nin o günkü şartlarıydı. Ama şu anda çok şükür, eksiklerimize rağmen eskisine göre çok iyi durumdayız.

Neden 13 milyondan 33 milyona çıktık? Çünkü “grand pair” dediğimiz, en çok katkı sağlayan ülke vardı 5 tane; Rusya, İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, biz de onların arasına katılmak istedik, ekonomik durumumuz da iyi olduğu için çok şükür, ayrımımız da var içmeye, IMF’ye falan da borcumuz yok, o yüzden artırdık. Bunun da yansımalarını, işte, personel sayısı bakımından, AKPM’de artık 12 değil, 18 milletvekiliyle temsil ediliyoruz. Şu andaki sandalye sayısı ile CHP 5 tane, eğer bu artış olmasaydı 3 tane olacaktı, AK PARTİ’de de aynı şekilde, diğer partilerde de bu rakam geçerli. Dolayısıyla, burada ne kadar personel çalışıyor? Onların A kadrosunda 34 tane var, B kadrosunda 27, en üst düzeyde A-5’te şu anda bizim çok fazla arkadaşımız yok veya A-7 seviyesinde -bu, genel müdürler oluyor, “DG” dediğimiz- o seviyede de arkadaşımız yok. Eskiden vardı, Protokol Genel Müdürü bir Türk’tü, Topaloğlu’ydu, Allah rahmet eylesin, vefat etti. Buna benzer arkadaşlarımız vardı sekreterların başında olan ama bu dönemde işte, bu kontenjanla “grand pair” olmamız vesilesiyle inşallah sayı artacak.

Şimdi, Kıbrıs’ta son durum, müzakereler devam ediyor, liderler ve müzakereciler daha sık bir araya geliyor, epeyce konuda mesafe katettiler ama zor konular da var. Bunlardan bir tanesi mülkiyet, bir tanesi de toprak. Esasen mülkiyet ile toprak birbirine girmiş durumda yani iç içe olduğu için şu anda ikisi birden görüşülüyor. Mülkiyet konusunda biliyorsunuz, daha önce İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye aleyhine kararlarından sonra bir taşınmaz mal komisyonu kurdurmuştuk, bu komisyon sayesinde de epeyce mülkiyet sorununu çözdük. Bütçesi biraz daha fazla olsaydı, Avrupa Birliği de biraz daha yardım etseydi, daha fazla, belki birçoğu daha çözülecekti. Özellikle, Güney’deki ekonomik krizden sonra oradaki vatandaşlar bir an evvel paralarını almak istediler. En son, bir on beş gün önce yine 2 milyon avroluk bir katkı sağladık, benim imzayla gönderdik ki oradaki mülkiyet sorunlarının çözümüne de bu şekilde katkı sağlıyoruz.

Diğer taraftan, şimdi, bu su konusunu biliyorsunuz, ekim ayında oraya suyu taşıdık. Suyun ileride biz kapasitesini artırıp Güney’e de vermek isteriz, hatta diğer bölge ülkelerine de vermek isteriz. Şu anda, su yönetimiyle ilgili, nasıl yönetileceği, nasıl etkin işletileceği konusunda görüşmeler devam ediyor. Kıbrıs’tan bir heyet geçtiğimiz günlerde buradaydı.

Doğal gaz ve etraftaki doğal gaz rezervi konusunda -esasen biraz önce başka bir soru daha vardı- Türkiye’nin bu bölgedeki haklarını Birleşmiş Milletlere de kaydettirdik. İlave bir tedbir alınması gerekiyorsa bunu da alırız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O nasıl olacak? O kaydetmeyi anlamadım da onu sordum.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Buradaki haklarımızı yani Türkiye’nin Akdeniz bölgesindeki, bu bölgedeki rezervlerle ilgili haklarımızı biz Birleşmiş Milletlere kaydettirdik. Dolayısıyla, burada Türkiye olmadan Kıbrıs etrafında, doğu Akdeniz’de hiç kimse hak iddia edemez. Ama biz Kıbrıs’ta özellikle, tek taraflı sondaj çalışmaları başladıktan sonra bunu yaptık. KKTC’nin de haklarını savunmak için yaptık. Nitekim, bu çabalarımız fayda da verdi, sonra Rum tarafı durdurdu, biz de Barbaros Hayrettin Paşa’yı çektik, müzakereler tekrar başladı. Şimdi bir gerçek var, İsrail kıta sahanlığında da, kara sularında da, Kıbrıs’ın tamamının da etrafındaki kara sularında, kıta sahanlığında çıkacak gazın Türkiye’den başka ekonomik olarak, rantabl olarak gideceği bir güzergâh yok. Piyasa olarak da ki biz şu anda bu çeşitlendirmeyi yapıyoruz, siz de tavsiye ettiniz ve buradan Avrupa’ya, diğer

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 124

marketlere gidecek güzergâh bakımından da zaten Türkiye'siz, Türkiye'nin dışında bir alternatif yok. Bu konuda zaten İsrail'in de görüşü aynı, Kıbrıs Rum Kesimi'nin de görüşü aynı. O nedenle, İsrail ile Rum Yönetimi ve Yunanistan'ın yaptığı herhangi anlaşmaların da bir anlamı yok.

Diğer taraftan, Sayın Çakırözer, bizim Kırım konusundaki tutumumuz hiç değişmedi. Kırım'ın illegal ilhakını tanımadığımızı, tanımayacağımızı da her zaman söyledik. Sözlerimin başında da söyledim, açılış konuşmamda, biz oraya insan hakları ihlallerini incelemek için bir heyet de gönderdik ve onların bulgularını AGİT'te, Avrupa Konseyiyle, İnsan Hakları Komiseriyle de paylaştık ve esasen, Rusya'nın bu süreçte bize olan en büyük kızgınlıklarından bir tanesi de... Kırım konusunda tüm dünyada, Batı da dâhil, önce yüksek sesle konuşmaya başladılar, sonra unutmaya başladılar ama Türkiye hiçbir zaman bunu unutturmadı ve tüm uluslararası toplantılarda, benim yaptığım konuşmalarda, Cumhurbaşkanımızın, Başbakanımızın yaptığı konuşmaların hepsine bakın; o yüzden, "Rusya'yla ilişkiler iyiyken böyle konuşuyoruz, sonra kötü oldu, böyle konuşuyoruz." yok bizde.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Efendim, Rusya'ya yönelik yaptırımlara katılmadığınızı Avrupa Birliği belgeleri söylüyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, Rusya'ya yönelik yaptırımlara katılmamamızın sebebi başka. Şu anda da katılmıyoruz, şu anda Rusya bize karşı yaptırım uyguladı, biz katılmadık çünkü prensip olarak buna karşıyız biz. Çünkü biz Rusya'yla da Ukrayna'yla da, iki tarafla da ilişkilerimiz, ekonomik çıkarlarımız da var ve şu anda geçici olan bu sorunu aşarız ama bu çıkar bakidir. Dolayısıyla, iki taraf arasında esasen biz çok ara buluculuk yaptık. Bu olaylar başladığında Poroşenko daha seçilmeden Türkiye'ye geldi, Cumhurbaşkanımızdan yardım istedi, Cumhurbaşkanımız Putin'i kaç defa aradı, orada seçimlerin olması gerektiği konusunda Putin'i biz ikna ettik. Buna benzer birçok ara buluculuk inisiyatiflerimiz oldu ve bunda da etkili olduk. Sorunu biz çözdük demiyoruz yani Minsk Anlaşması şu anda bile tam anlamıyla uygulanmıyor, hâlâ kırılgan bir yapı var, Kırım'ın dışında, Ukrayna'nın doğusundan bahsediyoruz. Ama biz Türkiye olarak üzerimize düşeni yaptık ve bu çabalarımızı sürdürürken bu tür herhangi ambargoya ya da "sanction" a katılmamız da söz konusu değildi. Biz ilkeli tutumumuzu sürdürdük Avrupa Birliği'nin ve NATO'nun baskısına rağmen. Şimdi, bir tarafta NATO üyesiyiz, biz korkak bir ülke olsak bunların baskısına boyun eğerdik. NATO içinde Rusya'ya karşı yaptırımlara katılmayan tek ülkeyiz biz şu anda. Şu anda da bu ilkesel tutumumuzu sergiliyoruz ama Rusya'ya da sabrımızın bir sonu olduğunu da açıkça -yani bu kabadayılık değil- söyledik, Lavrov'a da söyledim, bunu açıklamalarımızda da söyledik. Dolayısıyla, bizim tutumumuz ilkeli ama Kırım Tatarlarının şu an yaşadığı Ukrayna Kiev, ondan sonra, Herson bölgesinde televizyon konusunda, her türlü hak konusunda maddi, manevi her türlü desteği veriyoruz. Pazartesi günü Başbakanımız da orada olacak, yine bu destekleri vermeye devam edeceğiz.

Ekvador'daki olay tamamen... Ekvador Cumhurbaşkanı da zaten açıkladı ve özür de diledi. Şimdi, düşünün, Cumhurbaşkanına... Oraya giden araçlarla ilgili bir soru vardı, onu da cevaplamış oluruz. Bize Ekvador dışındaki ülkeler zırhlı araç verme konusunda cevap vermediler, dolayısıyla, biz de bölgedeki büyükelçiliklerimizdeki zırhlı araçların da yapısını inceledik. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanımızın güvenliğini sağlamak bir devletin görevidir ve bu sebeple de oraya o araçları da gönderdik. O gün, milletvekili olup olmadığı belli değil, Ekvador güvenlik güçleri görevini yapmadığı için o insanlar Cumhurbaşkanına belli bir mesafeye kadar geldi, ellerinde çanta var, her şey olabilir, bizim güvenlik güçlerimiz de tedbirlerini aldı. Cumhurbaşkanıyla, Başbakanla, Dışişleri Bakanıyla veya herhangi bir arkadaşımıza, yurt dışına görevli olarak giden güvenlik güçleri oradaki her türlü hakkını kullanır. Dolayısıyla, onların birinci görevi Cumhurbaşkanını korumaktır ve bu tedbirleri de almışlardır. Ama Ekvador'la bizim iyi ilişkilerimiz var, gerçekten de mükemmeldi, hatta ben sonrasında takıldım, o toplantıdan önce Hollanda'ya gitmek için ayrıldım, "Beş dakika boş bırakmaya gelmedi, hemen olay çıkmış." diye arkadaşlarımıza da takıldık. Ama o dakikaya kadar gerçekten tüm toplantılar mükemmeldi, diğer ülkelerde de öyle, Latin Amerika ülkeleriyle ilişkilerimiz son derece iyi bir şekilde devam ediyor.

Şimdi, Sayın Paylan diğer konuşmalarında da soydaş konusuna taktı; bundan rahatsız olmayın, biz soydaşlarımıza yardım etmekten gurur duyuyoruz. Ama yurt dışındaki vatandaşlarımızı yani bizimle bağı olan insanları üçe ayırıyoruz ve dış politikamızın unsurlarından bir tanesidir ama tek değil. O yüzden soydaş üzerine politika gütmüyoruz biz ve yurt dışına yaptığımız yardımlar, Somali'ye de yapıyoruz ve Ukrayna'daki Ukraynalılara da yapıyoruz, Balkanlardaki Republica Srpska'ya da yapıyoruz, herkese yapıyoruz, Asya ülkelerindekilere de yapıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, siz...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, "soydaş" kelimesinden rahatsız olmayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben Dışişleri Bakanı olsam veya Markar Eseyan olursa ne olacak?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Şimdi, soydaş, vatandaş ve akraba topluluğu. "Soydaş" niçin kullanıyoruz biliyor musunuz? Batı Trakya'dakiler bizim vatandaşımız değil?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Markar Eseyan Dışişleri Bakanı olsa ne olacak?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Markar Eseyan bizim vatandaşımız, siz de bizim vatandaşımızsınız. Türkiye içinde de, yurt dışında da bizim vatandaşlarımızın arasında ayırım yapmayız biz. Yani yurt dışında yaşayan Ermeni vatandaşlarımız da var, onunla Türk vatandaşımız da, Kürt vatandaşımız da, Musevi vatandaşımız da hepsi eşittir, hepsinin hakkını korumak bu devletin görevidir, bu, arkamda duran, yanımda duran arkadaşlarımızın en temel görevidir. O yüzden biz ayırım yapmıyoruz. Sizin kafanızda ön yargılar var, ona istinaden böyle söylüyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ön yargı yok, tanımlamanızı...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, ben çok net konuşuyorum size tanımlamada, sizin anlayışınızda bir farklılık var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 125

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, efendim, ne alakası var?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben gayet açık... Şu anda, soydaş, vatandaş ve akraba topluluğu ne diye size izah ediyorum bakın. Bundan bir rahatsızlık duyuyor musunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, izah edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Tamam işte izah ettim, şu ana kadar izah ettim. Dolayısıyla, biz Suriye’den insan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Soydaş kimdir?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Batı Trakya’daki insanlar bizim vatandaşımız değil, soydaşımız, Bulgaristan’dakiler bizim vatandaşımız değil şu anda ama soydaşımız ve Osmanlı zamanında bunları götürürken, oraya yerleştirirken bunların içinde değişik etnik gruptan insanlarımız da var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kobani’dekiler sizin soydaşınız mı?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, Kobani’de, Suriye’de, siz de söylediniz, arkadaşlar da söylediler, akrabalarımız var bizim orada, kan bağlarımız olan Türkmenler de var, Kürt de var, Ermeni de var ve onları, göçmenleri alırken hiç ayırım yapmadık, Yezidiler de var, hepsini aldık biz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama sınıflıyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, sınıflamıyoruz. Soy farklıdır, herkesin soyu, ırkı farklıdır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devletin soyu olmaz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ama, vatandaşlık başkadır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devletin soyu olmaz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Benim soyum olur, senin soyun olur, siz Ermeni’siniz, olur ama Türkiye’nin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sizin olur ama devletin soyu olmaz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – ...Türk dış politikasının ana unsurlarından bir tanesi, yurt dışında bizim soydaşlarımız da var, akraba topluluklarımız da var, vatandaşların hepsine birden hizmet ediyoruz. Siz işinize geleni çekiyorsunuz, alıyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devletin soydaşı olmaz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Olur, soydaşı olur.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nasıl devletin soydaşı olur? Bir devletin soydaşı olur mu?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Olur, soydaşı olur, bizim olur. Türkiye Cumhuriyeti, bir Türk olarak yurt dışındaki soydaşlarımıza hizmet etmek, yurt dışındaki Ermeni vatandaşlarımıza hizmet etmek, yurt dışındaki Musevi vatandaşlarımıza hizmet etmek benim görevim. Ben hepsini sayıyorum, sen bir tanesini cimbızlıyorsun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır, estağfurullah. Devletin soydaşı olmaz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Kuşoğlu, Katar’la bir paktımız yok, askerî iş birliği anlaşmamız var.

Arkadaşlar, İsrail’le ilgili çok sorular sordunuz, onlara da cevap vermek isterim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Katar’la hukuki bir şey var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Elbette. Uluslararası anlaşmalar Medisten onaylanır Sayın Kuşoğlu, siz bunu biliyorsunuz. Dolayısıyla, Medisimizin de onayladığı ve oraya şu anda –biraz önce de söyledim- bir üs kuruyoruz, kara, deniz, hava ve bunların hepsini bir şeyde yapıyoruz ve bunların hepsi geliyor Medise, sizler de onaylanmadıysa onaylarsınız. Diğer uluslararası anlaşmalar, ikili anlaşmalar, hükümetler arası anlaşmalar gelir, Medisten de onaylanır.

Diğer taraftan, bizim İsrail’e, bakınız, başından beri 3 şartımız var ve bu 3 şartın yerine gelmesi için biz her zaman İsrail’le görüştük. Biz Yahudi düşmanı değiliz. Bizim yurt dışında yaşayan ve Türkiye’de yaşayan Musevi kardeşlerimizle bir problemimiz yok. Biz yurt dışında bazı lobi şirketleriyle anlaştık, AK PARTİ’nin değil, Türkiye’nin imajı için şey yaptık ama bu şirketlerin sahibi Yahudi de olabilir, Hristiyan da olabilir. Yani şimdi Hristiyan olunca iyi, Musevi olunca mı kötü? Bu antisemitizme girer. Sizin için söylemiyorum yani ben değerlendirmemi yapıyorum. O yüzden, Yahudi firması diye böyle şey yapmak bize yakışmaz. Firmanın sahibi istediği ırktan veya şeyden olabilir, bizim için o firma başarılı mı lobi işlerinde, başarılı değil mi, biz buna bakarız ve bu hizmeti karşılığında bize teklif ettiği ücret uygun mu, değil mi, biz ona bakarız, bu kadar. Etnik yapısı, ondan sonra dinî yapısı şirketin bizi ilgilendirmez arkadaşlar.

Cumhurbaşkanımız Musevi cemaatleriyle her zaman görüşüyor çünkü bizim Musevilerle bir problemimiz yok, zaten bu konuda hemfikiriz, siz de söylediniz. İsrail devletinin hatalarına karşıyız ve Filistin’deki zulme karşıyız. Dolayısıyla, burada ambargo var, ablukalar var. Bizim şartlarımızdan 2 tanesi bu, tazminat ve ambargoların kalkması. Özellikle burada Türkiye’den gidecek mesela elektrik vermek istiyoruz, birçok şeyler var, bunların önünde de engeller var. Esasen biz iki sene önce de İsrail’le görüşüyorduk bu konuları. Esasen bu konularda da bir temel anlaşma vardı ama İsrail niye yanaşmıyordu? Gezi oldu, AK PARTİ gidecek, 17-25 Aralık darbesi AK PARTİ gidecek. Sonra, seçim oldu, Cumhurbaşkanlığında Erdoğan seçilemeyecek. Sonra, işte şu seçim oldu, bu seçim oldu, ondan sonra, en sonunda 1 Kasım seçimleri oldu, baktı ki AK PARTİ kalacak o zaman İsrail tekrar yanaşmaya başladı. Yani bizim bu konudaki tutumumuz aynı, şartlar yerine gelirse biz ilişkilerimizi normalleştiririz. Bundan ne fazla söyledik ne eksik söyledik.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 126

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Bakanım, ablukanın tam kaldırılması konusu...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Abluka ile ambargo arasında fark var. Ablukanın başka ülkelerden gelen şeyler var ama biz başından beri İsrail'e şunu da söyledik Öztürk Bey: Bu Filistin üzerindeki ambargoların ve ablukaların kalkması konusunda eğer anlaşılırsa bu şartlarda İsrail'le de iş birliği yapabiliriz çünkü amacımız, oradaki kardeşlerimiz üzerindeki bu ambargoları kaldırmak, onlara ulaştırmak istediğimiz insani hakları ve kalkınma yardımlarını ve oranın inşası için İsrail'in ortaya koyduğu engelleri kaldırmak. Biz bu konuda çalışırız, iş birliği de yaparız.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) –Yok, onu anladım da bu yapılabilir mi? Yani İsrail mesela ablukaların, ambargoların kaldırılması...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Şimdi, bakın, İsrailliler bize mesela soruyor, her zaman soruyor, İsrail'in en büyük kaygılarından bir tanesi de şu: Normalleştiği zaman Türkiye İsrail'i eleştirir mi? Biz de hep şunu söylüyoruz yani bize soranlar oluyor işte Musevi cemaatlerinden, başkalarından: Eğer İsrail Filistinli kardeşlerimize karşı bu uygulamaları devam ettirsin, illegal yerleşimler dâhil veya saldırılar eleştiririz tabii, biz bu konuda açığız, netiz. Gayet açık, biz eleştirilerimizi yaparız.

Ahıskalılarla ilgili, Ahıskalıların Gürcistan'a dönmesi konusunda, diğer bölgelerde yaşayan Ahıskalıların hakları konusunda biz çok çaba sarf ediyoruz. En son Ukrayna'nın çatışma bölgesinden kaçmak zorunda kalan, biliyorsunuz, yaklaşık 350 Ahıskalı kardeşimizi de Erzincan'a yerleştirdik, bu konudaki çalışmalarımız da devam ediyor. Önümüzdeki hafta Gürcistan'a gidince Ahıska Türklerinin Gürcistan'a dönmesi konusunda var olan bazı teknik engeller var, bunu da Gürcü muhataplarımızla zaten görüşüyoruz, inşallah, bu konuda bir sıkıntı olmaz. Türkiye'de yaşayan Ahıskalara vatandaşlık da verdik, oturma izni, çalışma izni de verdik. Şimdi, kalanlar var, şu anda vatandaş olmayanlar var, onlarla ilgili de bir çalışmamız var, bunu da zaten yüce Meclise getiririz, milletvekillerimizin onayına sunarız. Ama, Ahıskalar 1944'te zulme uğradılar ve bugüne kadar, bize kadar yani AK PARTİ iktidarına kadar Stalin tarafından sürgüne gönderilip de vatanına dönemeyen tek millet. Allah'a şükür, hep ilkleri yaptık, bunu da başardık.

YPG'ye katılanlar yabancı terörist savaşçılar mı? Evet, terör örgütlerine katılmak için gelen herkes, şu anda zaten bazı ülkeler PKK'ya katılmak için gelenleri de yabancı terörist savaşçılar kapsamına aldı, bizim için de yabancı terörist savaşçıdır.

Bakın, arkadaşlar, PYD'yle ilgili tartışmalar oldu. PYD bir terör örgütüdür. Biz geçen sene burada -biraz önce Mehmet Günel kardeşim de hatırlattı, o da sormuştu- son derece net söyledim. Şimdi, efendim, PYD'yle niye görüştünüz? PKK'ya biz silahı bırak demedik mi arkadaşlar? Çözüm sürecini niye başlattık? Aynı telkinleri biz PYD'ye de bulunduk. Yani PYD Suriye'de bizim telkinlerimize uysaydı, PKK'yla, Kandil'le iş birliği yerine Suriye'deki Kürtler dâhil, oradaki insanların hakları için duruş sergileseydi, terörü seçmeseydi biz PYD'yle ilişkilerimizi normalleştirirdik. Bizim Kürt vatandaşlarımızla ne problemimiz olsun? Kobani'den 200 bin insanı niye aldık biz içeriye? Peki, Suriye'de sadece PYD mi var Kürtleri temsil eden? Güneydoğuda, Türkiye'de Kürt kardeşlerimizi PKK mı temsil ediyor, ne alakası var? O da terör örgütü, o da terör örgütü. Bugün PYD'nin içine baktığınız zaman – Amerikalılara da verdik bunu- Kandil'den gelen PKK'lılar var, teröristler var. Şimdi, iç içe girmiş PYD'yle YPG'yi ve PKK'yı birbirinden nasıl ayıracağız? Neymiş efendim, Türkiye'ye saldırı yokmuş. Dün işte bu tartışılıyor, ne demek yok? Oradan silah da geliyor, terörist de sızıyor. Bu tedbirleri o yüzden alıyoruz biz. Sınırımızda tedbirleri, duvarlar dâhil tedbirleri bu yüzden alıyoruz. Eskiden bu sınırları kaldırmıştık biz Suriye'yle, niye? İşte, o akrabalar, kardeşler birbirine daha yakın olsun, buluşsun, sadece tel örgülerinin arkasında bayramlarda birbirlerine elini uzatmasın diye biz bunları hep düşündük zamanında, adımlar attık ama PYD'de de, PKK da terör örgütüdür. Dolayısıyla, bizim şeyimiz de değişmez.

Ayrıca -bir arkadaşımız da sordu- PYD iç hukukumuz bakımından da terör örgütüdür. Bu konuda Mardin mahkemesinin kararı var ve Yargıtay da Mayıs 2015'te bunu onaylamıştır. Dolayısıyla, bunun hukuken de tartışılacak bir yanı yoktur. PYD'de de, PKK da terör örgütüdür, bunu herkesin böyle bilmesi lazım.

Suriye'den Kürt gruplar geliyor bize, yalvarıyorlar. Nasıl şimdi güneydoğuda Kürt kardeşlerimiz “Devam edin, bu operasyonları bırakmayın.” dediyse, “Bunların Marksist, Leninist ideolojisine bizi teslim etmeyin.” diyorlar. Kendilerinden olmayan, kendisi gibi düşünmeyen Kürt mürt fark etmiyor hepsini oradan sürgüne gönderiyorlar. Avrupa'dan gelenler de var, “Bizi bunlar temsil etmiyor.” diyen Kürtler var. Şimdi, muhalefetin içinde de Kürt kardeşlerimiz de var, müzakere yapanların içinde Kürt kardeşlerimiz de var. O yüzden “Kürtleri terör örgütleri temsil ediyor.” demek Kürt kardeşlerimize de en büyük haksızlıktır, onu da bildirmemiz lazım.

Bakınız, Türkiye demokratik mi değil mi bunları tartışıyoruz, Sayın Kuşoğlu da sözlerinin başında söyledi. Arkadaşlar, Türkiye son on dört yılda çok seçim geçirdi. Seçimlerin eşit şartlarda gerçekleşmediğine dair AGİT raporlarına bakın, Almanya'daki raporlar için de söylerler. Çünkü iktidar partisine bu tür eleştiriler tüm raporlarda var. Peki, niye 7 Haziran seçimlerindeki raporu gündeme getirmiyorsunuz? 7 Haziran seçimlerinde AK PARTİ tek başına iktidara gelmedi -yani sizin için söylüyorum kusura bakmayın, satışa falan değil- hepiniz söylediniz “Demokrasi kazandı.” dediniz, naralar attınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Orada da eleştiriler vardı, söyledik.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yani, AK PARTİ tek başına iktidara gelmediği zaman “Demokrasinin zaferi” ama 1 Kasım seçimlerinde AK PARTİ tek başına iktidara geldi “Bu antidemokratiktir, bilmem nedir, şudur, budur.” Hiç kusura bakmayın, Türkiye'de halk karar veriyor. Cumhurbaşkanı'nı da halk seçti. Sayın İhsanoğlu da adaydı, gayet de demokratik mücadelesini sürdürdü ama halkın tercihi böyle, yüzde 52'yle Cumhurbaşkanımızı seçti.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, AGİT'in onunla ilgili de eleştirileri var, onları dikkate almalısınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – İşte, AGİT'in eleştirilerini de dikkate alırız ama 7 Hazirandakileri de dikkate almamız lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 127

MUSA ÇAM (İzmir) – Alalım, tamam.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Peki, niye söylemiyorsunuz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Söylüyoruz, 7 Haziranda da eleştirileri vardı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Daha önceki seçimlerde PKK'nın baskısıyla Kürt kardeşlerimiz özgür iradesiyle oy kullanamadı, bunu söylüyor musunuz? Bunu da söylemek lazım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Söylersiz, varsa söylersiz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın İhsanoğlu ile Erdoğan eşit şartlarda mı yarışıyordu?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Jagland'ın Türkiye'ye heyet göndermesi veya panel ve konferans konusuna gelince...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dışişleri Bakanı olarak böyle konuşmanız çok doğru değil Sayın Bakanım, çok politik konuşuyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben politik konuşmuyorum, cevaplarımı veriyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İlerleme raporunda vardı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Var, ben, size...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – AGİT raporlarında var, biz onlardan bahsediyoruz. Bu konuyu bu kadar politize etmeyin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakınız, en az 15 ülkede en az 30 defa seçim gözlemlerim, seçim raporları nasıl hazırlanır bunu çok iyi biliyorum. Heyet başkanlığı da yaptım. Yani, Avrupa Konseyinden gelen 40-50 milletvekilinin başkanlığını da yaptım. Yani, gururlandırmak için... Medis Başkanlığı yapmış birisinin... Ama bu konuda tecrübem var benim. Biraz önce söyledim, iktidar partisine her ülkede böyle eleştiri olur. Neden? İşte "Devletin uçağıyla gitti, o imkânı kullandı, bu imkânı kullandı." diye. Bu değişmeyen bir şeydir arkadaşlar. Yani, bu eleştiri herkese yapılır, ben bunu söylemeye çalıştım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yapılmış mı, yapıldı mı yani sonuç itibarıyla?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Diğer ülkelere de yapılıyor, onu da söylüyorum. Almanya gibi, onlara da yapılır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Onları da eleştiririz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 2002'den beri yapılıyor mu Sayın Bakan?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Türkiye gerçekten son on dört yılda demokrasiye önemli ilerlemeler kaydetti. Eksiklerimiz var mı? Var. O yüzden reformu yapıyoruz şimdi, o yüzden reform bizim birincil... Mükemmel miyiz? Hayır, mükemmel değiliz. Yeni bir anayasa yapmadan da ne yaparsanız yapın tam demokrasiye de, sivil demokrasiye de geçmemiz mümkün değil, bunu bir mazeret olarak söylemiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yüzde 10 barajı için Anayasa'yı değiştirmek gerekmiyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben siz konuşurken hiç şey yapmadım.

Evet, seçim barajı da bana göre düşmeli, ben bunu söylüyorum, gizli saklı bir şey söylemiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Anayasa'ya gerek yok, hemen yarın yapalım.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ondan sonra, neticede, inşallah hep birlikte -şimdi Anayasa'yla ilgili bir komisyon da oluştu- Türkiye'nin önündeki engelleri kaldırırız ve yargının bağımsızlığını ve iç bağımsızlığını hep birlikte sağlarız. Bu konu da bizim önceliklerimizden bir tanesi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İktidar milletvekilleri, Sayın Bakanı dinleyin, biz dinliyoruz vallahi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Paralel yapı dâhil yargıyı her türlü şeyden kurtarmamız lazım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bilgiç...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Değerli Başkan, arkadan kaynatmaya başladınız.

Dolayısıyla, bugün son seçimde bile, bakınız, yüzde 85'ten fazla, yüzde 86 katılım var; halkın yüzde 97,5'i Mediste temsil ediliyor. Bu güzel bir fırsat, bunu iyi değerlendirmemiz lazım. Bu bizim için de önemli yani Dışişleri Bakanlığı olarak.

Türkiye son on dört yılda ekonomik olarak çok büyüdü, dış politikamız da dibe vurmadı arkadaşlar. Tabii, biz kendi etrafımızdaki sorunlarla hep ilgileniyoruz. İlgilenmemiz de lazım, ateş düştüğü yeri yakar. Suriye var, Irak var, şimdi Rusya'yla bu problem var ama genel resme baktığınız zaman "Türkiye'nin dış politikası dibe vurdu." demek haksızlıktır. Bugün birçok ülkeyle ilişkilerimizi stratejik seviyeye çıkarıyoruz. Biraz önce saydım, Asya'da da, ondan sonra, bölge ülkelerinde de... Komşumuz Yunanistan'la, o da bizim komşumuz, sorunlar var: Ege var, FIR hattı var, başka sorunlar var ama şu anda mart ayında biz burada yüksek düzeyli stratejik iş birliği toplantısını 3'üncüsü yapacağız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İhracat rakamları 10 milyar doların altına düştü; dış politika ile ekonomi atbaşı gider.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Şimdi, bakınız, bir, ekonomide tek başına değilsiniz Sayın Kuşoğlu. Dünyadaki ekonomik gelişmeler sizi etkiler. Ekonominin içindeki güç dengelerinin değişmesi sizi etkiler. Batı'dan Asya'ya kayması, ondan sonra, sanayi ağırlıklı ekonomiden hizmet ağırlıklı ekonomiye geçerken bunlar sizi etkiler. Bunları takip etmeniz lazım ama geneline bakın. 36 milyardan 170 milyar dolara çıktı ihracatımız, bunu niye söylemiyoruz?

MUSA ÇAM (İzmir) – İthalatı da söyleyin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Aynı şekilde, bakınız, bir Afrika açılımında ihracatımız 23 milyar dolara çıktı. 2,9 milyar dolardan 23 milyar dolara çıktı; 10 kat arttı. Latin Amerika'da 800 milyon dolardan 8 milyar dolara çıktı; orada

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 128

da 10 kart artmış. Asya'da 25 milyar dolardan 50 milyar dolara çıkmış arkadaşlar. Nasıl oluyor bu? Proaktif dış politika yok da, dibe battı da nasıl oluyor? Bu kadar ülkeyle vize anlaşmasını nasıl yapıyorsunuz? Şimdi, Irak ve bazı ülkelere bazı kısıtlamalar getiriyoruz, o da güvenlik sebebiyle, terör sebebiyle, bunlar geçici önlemlerdir. Ondan sonra, bu kadar ülkeyle serbest ticaret anlaşmasını nasıl yapıyorsunuz proaktif dış politikanız yok, battı da? Bu açılımları nasıl başarıyorsunuz? 39 ülkede büyükelçiliği nasıl açarsınız?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Koskoca 5 ülkede büyükelçimiz yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Afrika'daki 5 tane ekonomik örgütle ve -Latin Amerika'dakileri saydım, Asya'dakileri saydım- dünyadaki bölgesel örgütlerin hepsiyle ya statümüz var ya da statü kurulmak üzere.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, böyle bir usul yok. Biz Dışişleri Bakanısınız diye çok nezaketli konuşuyoruz, benzer bir nezaket bekliyoruz, rica ederim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben size bir şey demedim ki, ben cevaplıyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Böyle bir üslup yok, yoksa biz de aynı üslupla konuşuruz.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Aykut Bey, yani ne var bunda?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Benim bunları anlatmamdan niye rahatsız oluyorsunuz? Niye rahatsız oluyorsunuz bundan? Ben anlamadım, niye rahatsız oluyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hayır, rahatsız olmuyoruz.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Hayır, Sayın Bakan farklı bir şey mi söyledi?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben size cevap veriyorum. “Dibe battı.” diyorsunuz, ben de batmadığımı anlatmaya çalışıyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İhracattan bahsediyorsanız -siz teknik de bir adamsınız- ithalatın da bahsedin o zaman çünkü biz böyle davrandık size.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Biz Dışişleri Bakanlığı olarak yaptıklarımızı anlatıyoruz, bir yanlışlık var mı bunda, niye rahatsız oluyorsunuz?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Rica ediyorum, diyorum ki: Biz size bakın... Yani, entelektüel üslup olarak söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bizim istediğimiz şekliyle konuşun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Benim üslubumda ne var? Biz samimi bir şekilde konuşuyoruz.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Aykut Bey, yapmayın böyle.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakınız, siz benim üslubumu ve entelektüelimi tartışacak düzeyde değilsiniz, kusura bakmayın.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakın, işte böyle üslup mu olur?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hiç kusura bakmayın, benim entelektüelimi tartışamazsınız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sizin entelektüel düzeyiniz benim entelektüel düzeyimin yanından geçemez, nezaket düzeyiniz de geçemez.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Peki, teşekkür ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Teşekkür edeceksiniz tabii.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ayrıca, size bir teessüflerimi de -birçok tespitlerinize katılıyorum- il etmek istiyorum bu vesileyle.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Rica ediyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Biraz önce çok değerli Müsteşar Yardımcımıza yönelik ifadelerinizi hiç tasvip etmedim. Dışarıdan müsteşarın eşi olarak biz bir personel getirseydik -Ayşe Hanım'ı- belki söylediklerinizde haklı olabilirdiniz, belki ama Ayşe Sinirlioğlu bu Bakanlıkta Bakanlığa girdiği günden bu yana çok başarılı bir şekilde ülkesini ve milletini temsil etmiştir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hiç şüphemiz yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yurt dışında çok önemli görevler almıştır.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, hiç şüphemiz yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ve G20'de Sherpa'mızdı. Bu G20, gelmiş geçmiş en başarılı G20 zirvesi oldu. Tüm bir yıl boyunca ve bunda Ayşe Hanım'ın çok önemli katkıları var, ekonomik ilişkilerimizi... Biraz önce söylediğim, rahatsız olduğunuz ekonomik ilişkilerimizle de Ayşe Hanım ilgili. Yani, siz her türlü açıklıkla sözlerinizi söylüyorsunuz, ben burada samimi bir şekilde düşüncelerimi söyleyince üslup ve entelektüellikten bahsediyorsunuz. Ben, buna karşıyım. Siz de istediğinizi söyleyin, ben de cevabımı vereyim, rahatsız olmayın. Dolayısıyla, sizin Ayşe Hanım'a... Feridun Bey de bizim çok değerli bir arkadaşımızdır.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Muhakkak, bunda bir şeyimiz yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben bıraktığım zaman da Bakanlığımızı başarıyla yürüten bir arkadaşımız.

Çok başarılı bir arkadaşımızın hak ettiği bir görevi, eşi müsteşar diye veya bakan oldu diye bırakması mı lazım? O göreve getirilmemesi mi lazım?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 129

Yani burada gerçekten bu yaklaşımınızı, bunu size yakıştıramadığımı söylemek isterim. Siz, tabii, benim entelektüelliğimi beğenmediniz, olabilir, saygı duyarım ama bu yaklaşımınız hiç hoş olmadı, onu da söylemek isterim.

Biz, Ayşe Hanım'ı Feridun Bey'in eşi olduğu için değil, hak ettiği için ve çok iyi görevler yaptığı için Müsteşar Yardımcısı yaptık. Ayşe Hanım'ı bu siyasi iktidar Müsteşar Yardımcısı yapmıştır, eşi de yapmamıştır. Onu da huzurlarınızda söylemiş olayım.

Arkadaşlar, etrafımızdaki sorunlar, sıfır sorunlu dış politika veya komşularla sıfır sorun. Gerçekten, biz, samimi bir şekilde tüm komşularımızla sorunları çözmek, ilişkilerimizi geliştirmek istedik. "Esad kardeşimiz" dediğimiz zaman da amacımız buydu, bunda bir beis yok. Yunanistan'la bu güven artırıcı adımları atmanızın da sebebi bu. Ermenistan'la sınırları açmak için çaba sarf etmemizin de sebebi buydu ama Ermenistan, yaptığımız anlaşmayı, önce Anayasa Mahkemesiyle en önemli kısımlarını iptal ettirdi, sonra da Meclisten zaten geri çekti. Burada, bizim, Azerbaycan'ın hassasiyetlerine duyarsız...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Meclise getirmediniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Biz getirdik, Mecliste şu anda. Onaylanmadı ama Mecliste.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biz de ipe un serdik Sayın Bakan.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Sen nerenin vatandaşıydın pardon?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Mecliste, biz çekmedik, Mecliste. Onaylanmadı, doğru, Ermenistan çekti ama bizimki Mecliste.

Bakınız, burada, etnik kaygılarla konuşmayalım, gerçekleri söylemeye çalışalım. Etnik şeylerle bu işlere bakmak yanlış olur.

BAŞKAN – Yok, yok, siz yanlış anladınız. Ermenistan çekti, biz çekmedik.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bir saniye arkadaşlar.

Neticede, Ermenistan'ın Azerbaycan'la olan ilişkilerine biz kayıtsız kalamayız. Neden? Karabağ problemi ile Kıbrıs problemi de aynı değildir, onu da söyleyeyim, siz farklı düşünebilirsiniz ama bize göre aynı değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Benzerdir, benzerlikleri vardır.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ayrıca, Azerbaycan'ın topraklarının yüzde 20'sini şu anda Ermenistan işgal ediyor, keşke onu da söyleseydiniz "Oradan çekilmesi lazım." da deseydiniz keşke.

Dolayısıyla, bakınız, biz ilişkilerimizi düzeltmek istedik.

Ermeni meselesine gelince, bu, sadece Ermenilerin acısı değil. 1915 olayları, bu Anadolu topraklarında Türklerin ve Ermenilerin ortak acısıdır, buna Kürt kardeşlerimiz de dâhil. Dolayısıyla, biz bu acıları, ortak acıları paylaştık.

Hiç kimse beklemiyordu Türkiye'den böyle bir adım, Sayın Cumhurbaşkanımız çok samimi bir şekilde duygularını söyledi. Geçen sene Sayın Başbakanımızın yaptığı açıklamalar, duygularımızı paylaştık. Yine Sayın Erdoğan da söyledi –Erdoğan- Türkiye ortak bir komisyon kurma teklifi yaptı. İsimleri yanlış söylediysem kusura bakmayın, bu da Meclise fazla gelmemenden kaynaklanıyor, hakkınızı helal edin. Ortak komisyon kurma teklifi de yaptık biz. Her türlü açılımı yaptık. Keşke, Ermenistan da yaklaşıp. Gelsin, açsın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ermenistan'ın meselesi değil bu, Türkiye'nin meselesi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Rusya da katılsın, diğerleri de katılsın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu uluslararası bir mesele değil Sayın Bakan, Türkiye'nin meselesi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hepsi katılsın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Uluslararası bir mesele değil.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakınız, biz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu Türkiye'nin meselesi. (AK PARTİ sıralarından "O zaman niye Fransa ya da başka yerlerde geziliyor." sesi)

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bir saniye arkadaşlar.

Ermeni meselesi, ortak bir meseledir ama biz hiçbir yerde, kısıtlı bilgi ve ön yargılarla parlamentoların...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ön yargı değil

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – "Ön yargılarla" diyorum, niye üzerinize alınıyorsunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Böyle işaret ediyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, ön yargılarla milletvekillerinin, siyasilerin bir tarih konusunda karar almasına karşıyız.

Bakınız, ben Holodomor konusunda -1932-1933, Ukrayna'da ve Sovyetler Birliği'nde açlık biliyorsunuz, kuşatmalar oldu, şeyler oldu- Raportördüm Avrupa Konseyinde.

Ukrayna'ya gittim, o zamanki Başkan Yuşenko'ydu ve buna "soykırım" denilmesini istiyordu. Kendisi bana bilim adamlarından bir komisyon ayarladı, 15 kişi vardı. Oturduk, konuştuk. Sonra "Bu olaya ne diyorsunuz?" dedim, anlatıldılar. Yüzde 40'ı dedi ki: "Soykırım." Yüzde 30'u dedi ki: "Hayır, değil." Yüzde 30'u dedi ki: "Benim fikrim yok." Sonra, gittim Yuşenko'ya, dedim ki: "Sayın Başkan, siz böyle diyorsunuz ama sizin ayarladığınız bilim adamları bile -siz ayarladınız bunları, sizin görüşünüz diye ayarladınız- böyle söylüyor. Ben, bir milletvekili olarak, siyasetçi olarak, bir parlamenter olarak daha bilim adamlarının karar veremediği konuda 'soykırımdır' ya da 'değildir' nasıl derim?" dedim ve bana saygı duydu. En zor raporu bu ama "Bu, bir insanlık suçudur." da dedim raporumda. İki taraf da Ruslar da Ukraynalılar da Kazaklar da Belaruslular da hepsi de bu rapordan dolayı teşekkür de ettiler, objektif bir rapor yazdım gerçekten.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 130

O yüzden, bu tür konuların yeri meclisler değildir, Türkiye Büyük Millet Meclisi de değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu konuyu tartıştı ve iki parti vardı, CHP ve AK PARTİ, sonra, orada aldığı kararla, Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakan olarak Ermenistan'ın o günkü devlet başkanına bir mektup yazdı "Gelin, ortak komisyon kuralım, açalım arşivleri. Amerika da diğerleri de hepsi getirsin, buradan ne çıkarsa biz kabul edeceğiz." dedi. Bu, kendisine güvenen, çağdaş bir meclisin kararı ve çağdaş bir devletin başbakanının da bu konudaki cevabı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bu, uluslararası bir mesele değil, Türkiye'nin meselesi.

BAŞKAN – Uluslararası mesele değil de bunun takibini niye yurt dışındaki parlamentolarda yapıyorlar. Kimlerin yaptığını iyi biliyoruz biz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararı da tam bunu diyor "Bu konuda meclisler, siyasiler karar vermesin kardeşim." diyor İnsan Hakları Mahkemesi tam olarak bunu söylüyor. Bunu bu şekilde sui istimal etmek isteyenlere de güzel bir cevap veriyor.

Doğu Perinçek onu demiş, bunu demiş, ben ona girmem. O öyle kullanmış, böyle kullanmış; ona bir şey söylemem ama Doğu Perinçek'in mahkemeye katılması ve orada bizim tezlerimizin savunulması konusunda biz Bakanlık olarak her türlü çabayı sarf ettik. Bunu da memnuniyetle söylemek isterim.

Suriye konusuna gelince, Libya var, Yemen var, Irak var. Evet, Esad'la bizim aramız iyiydi, Saddam'la da bizim aramız iyiydi, kötü değildi, hiç kimseyle kötü değildi, Kaddafi'yle de kötü değildi, Tunus'taki Binali'yle de kötü değildi bakınız ama Arap baharını biz mi başlattık? Arap baharı başladığı zaman, bu Arap baharının sıçradığı ülkelerin yönetimlerine tavsiyede bulunmak suç mu? Çok güzel söylediniz "Kaddafi'ye bu tavsiyelerde bulundunuz." Bunların doğru olmadığını mı düşünüyorsunuz siz? Ben doğru olduğunu düşünüyorum. O günkü Başbakanımızın -şimdiki Cumhurbaşkanımızın- ve o günkü Dışişleri Bakanımız şimdiki Başbakanımız Davutoğlu'nun bu tavsiyeleri yerindeydi.

Bakınız, Tunus başarılı oldu, doğru ama neden başarılı oldu? Doğruydu, böyle, orada ilk önce başladı ama Binali ülkeyi terk etti, kendi halkını öldürmedi yani katliamları devam ettirmedi, kaçtı, gitti ve orada da biz hepimiz yardımcı olduk, Avrupalılar da biz de ekonomik olarak da... Bizim için o parti bu parti fark etmez, hangisini halk seçerse biz onunla çalışırız. Şu andaki Hükümetin Dışişleri Bakanını Büyükelçiler Konferansı'na davet ettim, bir gün önce değişti, gelemedi, o ayrı bir şey. Bizim için fark etmiyor, Müslüman Kardeşler'den seçilmiş, o seçilmiş, yeter ki sorun olmasın. Biz, Kaddafi'ye de bu tavsiyelerde bulunduk ve Esad'a da bulunduk ama Esad neyi tercih etti? Kendi insanlarını öldürmeyi tercih etti.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Bakan, şu andaki durum ne?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ona geleceğiz.

Dolayısıyla, şimdi, biz, sonunda, kimyasal silah kullanan, varil bombalarıyla 300 bin, 400 bin insanı öldüren bir rejimi destekleyemedik. Hiç kusura bakmayın. Biz tarafsak, evet, buna karşıyız. İnsanın tarafıyız, gerçekten öyle yani bunu samimi söylüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Herkes öyle Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Peki, Irak'ta biz neye karşıydık? Maliki'ye karşıydık. Neden karşıydık? Biz, biliyorduk, Maliki'nin mezhepçi politikaları Irak'ı bu duruma getirecekti. DAESH'in oradaki toprakların yüzde 30'unu işgal etmesinin sebebi biz miyiz? Oradaki yönetimin sonucu. DAESH terör örgütü, evet, kanlı bir terör örgütü, hepimize düşmandır, insanlığın düşmanıdır, İslam'ın düşmanıdır bir kere. Bizim buna karşı çıkmamız lazım ama bugün geldiğimiz noktada, beş sene önce ne dediysek bunlar maalesef çıktı, siz de bizim öngörülerimizin, bir sene önce...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Bakan...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Geleceğim. Biraz sabırlı olun, geleceğim.

Siz de söylediniz, bir sene önce tahmin ettiklerimiz de çıktı. Biz, burada "Suriye'de her şeyi başarıyoruz." edasıyla çıkmadık ki. Beş sene önce söylediklerimiz hep çıktı. Amerika, Avrupalılar "Keşke sizi dinleseydik." dedi. Ondan sonra üzüntülerini belirttiler. Ben iddia ediyorum ki, bugün PYD konusunda YPG konusunda yanlış şey söyleyen Amerika ve bazı ülkeler de gerçeği görecek. Bugün Amerika'da en çok tartışılan konu arkadaşlar "Türkiye'nin teklifini dile getirmedik, uygulamadık, güvenli bölgeye karşı çıktık." Bu şu anda elzem, Avrupalılar da söylemeye başladı, Merkel'le de şimdi güvenli bir bölgede nasıl yerleştiririz bunu konuştuk. Biz güvenli bölge derken Türkiye'ye bir toprak istemedik. Bu insanların yerleşmesi için ve oradaki sorunun çözülmesi için bir öneride bulunmuştuk. Uçuşa yasak bölgeyi de bu sebeple istedik.

Şimdi, uçuşa yasak bölge yok, Rusya geldi bombalıyor, Rusya bombalıyor, ne oluyor, insanlar bize geliyor ve biz bu insanları alıyoruz.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Çıkış ne Sayın Bakanım?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Anlatıyor işte.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Dinlerseniz...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Öztürk Bey, burada ben anlatmaya çalışıyorum, sabırlı olursanız ona da geleceğim. Müsaade edin, siz istediğiniz görüşü söylediniz, ben de istediğim üslupta ve istediğim gibi açıklama hakkım var. Burada Başkanımız var, süre verir, keser, ben de sizin sorunuza cevaplayacağım, ikide bir benim sözümü kesme nezaketsizliği göstermeyin. Siz konuşurken ben size nezaketsizlik yaptım mı? Lütfen.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Peki, buyurun Sayın Bakan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 131

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Allah Allah! Allah Allah!

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, senin terk etme vaktin geldi Komisyonu, genelde kızıp sinirlenip gidersin çünkü.

Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Şimdi, dolayısıyla arkadaşlar, neticede Suriye’de geldiğimiz nokta belli ve bu şartlarda nedir, ne yapmak lazım? Amerika’yla DEAŞ konusunda öncülüğümüzde bir farklılık yok, aynı düşünüyoruz, bir taraftan DEAŞ’ı yok etmeliyiz, o yüzden DEAŞ’e karşı koalisyonun içine girdik, DEAŞ’e karşı mücadele eden ülkelere destek veriyoruz. O yüzden Irak’ta hem peşmergeye... Biraz önce söylediğim tüm unsurlar içinde Yezidi arkadaşlar da var, Kürtler de var, Türkmenler de var, Araplar da var eğitim veriyoruz. Neden? Musul’u geri alsınlar diye. Yani bunun şeyini en çok siz yaşadınız, o gün sizinle kader arkadaşlığı da yaptık, olayı siz yaşadınız ama Bakanlığımız döneminde biliyoruz bunları.

Neticede, biz DEAŞ’le mücadele konusunda Amerika’yla aynı düşünmüyoruz, Esad’ın gitmesi konusunda da farklı düşünmüyoruz. Esad’ın gitmesi için siyasi bir çözüm şart diyoruz, siyasi dönüşüm lazım. O yüzden Cenevre toplantılarına destek verdik, o yüzden Viyana toplantılarına katıldık ve destek verdik, o yüzden siyasi çözümün ve müzakerelerin başlaması için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, süreniz bitti ama ek süre veriyorum on dakika.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Teşekkür ederim.

Müzakerelerin başlaması için muhalefete telkinlerde bulunduk ve oraya katılmalarını sağladık. Niye? En iyi çözüm bakınız, siyasi çözümdür arkadaşlar, dolayısıyla bir an evvel ateşkesin sağlanması lazım. İnsani yardımların iletilmesi lazım, ablukaların kalkması lazım. Ama bunun için Rusya’nın hava saldırılarının durması gerekiyor. Rusya diyor ki: “Ateşkes olsa da ben saldırıları devam ettiririm.” Rusya’yla Amerika konusunda bir eşgüdüm yok DEAŞ konusunda. Öyle olsaydı Rusya’nın saldırılarının yüzde 88’i ılımlı muhalefet olmazdı Amerika’nın da desteklediği. Sadece biz desteklemiyoruz, 114 ülke Suriye’deki ılımlı muhalefeti meşru muhalefet olarak tanıdı, 114 ülke, Amerika da dâhil. Sadece şu anda saldırıların yüzde 12’si DEAŞ’i hedefliyor, yani göstermelik o da. Dolayısıyla Amerika ile Rusya DEAŞ konusunda da aynı düşünmüyor, Rusya’nın farklı ajandası var ve bugün Amerika’da tüm tartışmalar da bu meyilde gidiyor. Bugüne kadar Rusya’ya inanmakla hata ettiğini Amerika da anlamaya başladı. Dolayısıyla en iyi çözüm diplomatik çözümdür arkadaşlar. Biz buna inanıyoruz ve bu siyasi sürece de önümüzdeki süreçte de destek vereceğiz, vermemiz lazım.

Başka kaldı mı sorularınızdan cevaplamadığımız?

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Bakanım, benim size sorduğum çok spesifik. Ben önceliklerin değiştiğini anlatmaya çalıştım. Yani Amerika şu anda Esad’ın gönderilmesini birinci öncelik olarak görmüyor, bu çok açık. IŞİD’le mücadeleyi birinci önceliğe koymuş durumda. Rusya da şu anda muhalifleri vuruyor ama daha sonra IŞİD’le hesabı var, dolayısıyla o noktada da ikisi örtüşüyor, burada bir paralellik var. Amerika ile Rusya bir noktada... Dolayısıyla benim sorduğum...

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz lütfen devam edin

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben de size cevabımı verdim.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, yani sizin duymak istediğiniz cevabı vermek mecburiyetinde değil ki Sayın Bakan, yapmayın lütfen ya.

Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben de cevabını verdim, Amerika ile Rusya bu konuda çıkarları örtüşmüyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, çok net: Suriye stratejisi nedir?

BAŞKAN – Efendim, söyledi Sayın Bakan yani.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Esad’ın gitmesi konusunda...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Cevap versin.

BAŞKAN – Ya, müsaade edin.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Buyurun Sayın Bakan. Kesiyor, siz cevap verin, buyurun.

BAŞKAN – Efendim, müsaade edin.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Böyle bir üslup yok ama ya!

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Başkanım, müdahale edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Böyle bir üslup yok yani gerçekten, ben cevabımı veriyorum, nasıl cevap vereceğim konusunda da siz bana ders veremezsiniz, onu da söyleyeyim yani. Ben size cevabımı gayet güzel bir şekilde veriyorum ve net bir şekilde de veriyoruz.

BAŞKAN – Gayet net anlaşıldı sorunun cevabı Sayın Bakan, buyurun siz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Amerika’nın önceliği de Esad’ın gitmesi, kalmaması ama şimdi bir müzakere süreci var, altı ay eğer işlerse müzakere olacak. Ondan sonra on sekiz ay bir geçiş hükümeti olacak, burada Rusya ve İran Esad’ın kalmasını istiyor, ulusal birlik hükümeti gibi düşünüyor, onu arzu ediyor ama biz Amerika dâhil, Fransa İngiltere, Körfez ülkeleri hepimiz bu süreçte Esad’ın gitmesi gerektiğini söylüyoruz, muhalefet de bunu söylüyor. Şu andaki şartlarda Esad’la muhalefeti birleştirmek mümkün değil. “400 bin insanı öldüren kişiyle birleşmeyiz.” diyorlar. Dolayısıyla onlar da Esad’ın gitmesini istiyor, biz de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 132

Esad'ın gitmesi gerektiğini söylüyoruz, Amerika da bunu söylüyor ama bu müzakere takvime bağlanmış bu müzakere şeyinde. Dolayısıyla bu konuda bir kere daha cevabımı vermiş oldum.

Teşekkür ediyorum Öztürk Bey.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Teşekkür ederiz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Değerli arkadaşlar, şimdi, bölgede başka sorunlar da var, mezhep sorunları da var. Bizim bölge ülkeleriyle ilişkileri iyi geliştirmemiz lazım. Mısır'la da eğer Mısır bazı adımlar atarsa geliştiririz ama biz hep şunu söylüyoruz: Güçlü Mısır'a, istikrarlı Mısır'a ihtiyacımız var. Şu anda Mısır güçlü mü? Hayır. Ekonomisi güçlü mü? Hayır. Filistin'e bir faydası var mı? Hayır. İslam dünyasına faydası var mı, Kuzey Afrika'ya, Orta Doğu'ya var mı? Yok. Böyle bir Mısır'ın faydası olmaz. Biz bunu söylemeye çalışıyoruz.

Birleşik Arap Emirlikleri'yle de ilişkilerimizi geliştiririz. Suudi Arabistan'la da ilişkilerimizi çok iyi şey yapınız. Suudi Arabistan'ı böyle Vahabi, Selefi veya DEAŞ'la bir tutmak büyük haksızlıktır, ben buna katılmıyorum, hiçbir şekilde katılmıyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Aşağı yukarı öyle Sayın Bakan, siz katılmayabilirsiniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, hiçbir şekilde. İran'daki rejimle Suudi Arabistan'daki rejim arasında bir fark yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olabilir.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yani dinî yönetim bakımından. Keşke İran'ı da burada söyleseydiniz. İran'ı burada söylememenin bir anlamı yok. Ha, sizden bazı milletvekilleri Türkiye'yle İran'ın savaşında İran'ı tercih ediyorum diyor, onlara saygımız var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yok öyle bir şey, ülkemizin çıkarlarına bakarız.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakınız, PYD konusunda da bazı buradaki arkadaşların düşüncelerine teşekkür ediyoruz, göçmenler konusunda da teşekkür ediyoruz. Çünkü CHP içinde farklı görüşler çıkıyor, demokrasinin gereği diyebilirsiniz ama Kemal Kılıçdaroğlu “YPG terör örgütü değildir” dedi. Ne zaman dedi? 21 Ekim 2014. Gerçi Diyarbakır' da hendek, çukur kazanlara da “Arkadaşlar” dedi, o ayrı bir şey, arkadaş olarak görebilir ama bizim için...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, bu olmadı. Bakın, bu ikisi de olmadı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Evet...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – YPG sizin görüşüğünüz süre içerisinde söylenen bir sözdür, arkadaşlar...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakınız, Suriyeliler konusunda da bizim tutumumuz... O konuda burada görüşlerini söyleyen arkadaşlara teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dışişleri Bakanı olarak söylemenin lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ama Suriyeliler konusunda da bizim başından beri çizgimiz aynı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu da yakışmadı size.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Siz bizi eleştirirken iyi, biz eleştirdiğimiz zaman...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Söz gelimi küçük bir eleştiride bulunduk.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Peki, Sayın Kılıçdaroğlu “Suriyelileri göndereceğiz.” demedi mi? (CHP sıralarından gürültüler)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hiç öyle bir eleştiride bulunmadı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Nerede dedi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, Suriye'nin...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakın, “Vatana ihanet etmek 1,5 milyon Suriyeliyi Türkiye'ye sokmak demektir.” Bunu ben mi söyledim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Vatandaşlarında bütünlüğü sağlayana kadar anlamında söyledi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Tarafsız bölge...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Bakanım, Türkiye'de bir çözüm oldu da...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakınız söylüyorum...

BAŞKAN – Sayın Bakan, son üç dakikanız, lütfen sorulara cevap vermeye devam edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakınız, Rusya'yla olaya gelince arkadaşlar. Rusya bizim hava sahamızı defalarca ihlal etti, biz kendilerini uyardık, defalarca uyardık. Putin 2 defa özür diledi, bir kere telefonda bir kere Antalya'da Cumhurbaşkanımızdan özür diledi Putin. “Niye görüşmedik, anlaşma yapmadık?” Yaptık. 15 Ekimde bu ilk ihlallerden sonra, Cumhurbaşkanımızla Putin'in telefon görüşmesinden sonra askerler geldi, bir anlaşma yaptık. Bu anlaşmaya göre, Rus uçakları bizim sınırlarımıza en fazla 5 mil yaklaşabilecekti, anlaştık.

Şimdi, düşünün, o gün bir uçak geliyor size, ondan sonra -2 tane uçak- uyarı yapıyorsunuz 10 defa size cevap bile vermiyor. Uçağın şeyi belli, milliyeti belli değil, Rus uçağı olduğu belli değil. Ne zaman belli oldu? Vurulduktan sonra Rusça “Vurulduk.” anonsu yaptı, Rusça, o zaman belli oldu Rus uçağı oldu. Bunların kayıtları var, NATO'da da var.

Şimdi, arkadaşlar, bir taraftan “Niye vurduk?” diyeceğiz -bazı arkadaşlarımız söyledi- ama bir taraftan da en son ihlalden sonra “Niye vurmadık?” diyoruz. Hangisi doğru? Bu çelişki ne? Angajman kurallarımızı niye uygulamıyoruz? Ondan sonra “Uyulmuyorsa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 133

gereği yapılmalıdır.” diyen ben değilim. Bunu söyleyince şimdi kızılıyorsunuz. Siz her türlü eleştiriyi, aşağılarcasına bir sürü eleştiri yapıyorsunuz, tamam, eyvallah, ben de cevap veriyorum, kızmayın.

Bunu ben söylemedim, bunu Sayın Kılıçdaroğlu söyledi. Şimdi “ayıp” diyorsunuz ama ben söylemedim, biz sadece söylenenleri şey yapıyoruz.

Ondan sonra, dolayısıyla...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Bakan, bu konuyla ilgili çelişkili laflar, çelişkili ifadeler geldi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Çelişkili ifadeler değil Öztürk Bey.

Şimdi, en son, yine Rus uçağı bir kere daha ihlal etti.

BAŞKAN – Sayın Kılıçdaroğlu yok burada.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Genel Başkan yardımcısı var.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Biz Rusça, Türkçe ve İngilizce anons yapmamıza rağmen, ihlal etti, biz de tepkimizi gösterdik.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Biz bunu o zaman nasıl tartışacağız? Karşıdan laf atılıyor, biz hiç cevap vermeyelim mi?

MUSA ÇAM (İzmir) – Ege’de her gün oluyor bunlar, düşürmek mi gerekiyor?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Kılıçdaroğlu’na da bunu izah edin. Sayın Kılıçdaroğlu’na da izah edin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, kusura bakmayın, demin Bülent Bey konuşmasına başladığında tutanaklardan, Sayın Davutoğlu’nun, Başbakanın 2011 bütçesinde söylediklerini okurken bir şey yok, ama Sayın Kılıçdaroğlu’nun değişik zamanlarda yapmış olduğu açıklamaları tarihleriyle verip söylediğinizde bu sataşma oluyor, bunun hiçbir kabul tarafı yok.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Cevap veriyoruz, cevap vermeyelim mi?

BAŞKAN – Bunun hiçbir kabul tarafı yok.

Sayın Bakan, tamamlayınız, son bir dakikanız.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Tamamlıyorum.

Sonuçta, biz Rusya’yla ilişkilerimizi daha da gerginleştirmek istemeyiz ama biz bu olaydan bu tarafa da sağduyulu davrandık, Rusya gibi böyle kişiselleştirmedik olayı. Bizim Rusya’yla, Putin’le bir problemimiz yok. Putin Cumhurbaşkanımıza ve ailesine iftira attı, Cumhurbaşkanımız da “Bir tanesini ispatla, istifa edeceğim.” dedi, ispatlayabildi mi? Hayır, sustu ondan sonra.

Bu üslup doğru bir üslup değil, onu söylemeye çalışıyorum ama umarım Rusya’da şu anda akliselim daha böyle hâkim olmaya başladı. Olur ve ilişkilerimizi düzeltiriz, biz sabırla hâlâ bunu bekliyoruz.

Sayın Enç G20’nin harcamasıyla ilgili söylediniz. Bakınız, biz 100 milyon doların altında bir para harcadık. Geçen sene Rusya 300 milyon avro harcadı ve Avustralya 600 milyon Avustralya Doları, 550 milyon Amerikan Doları harcadı. Biz 100 milyon doların altında harcadık ama çok şükür bunun karşılığında tanıtım gelmiş geçmiş en başarılı zirveydi ve Türkiye gerçekten en başarılı zirveyi bu az imkânlarla gerçekleştirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ülkemiz gerçekten dış politikada da her alanda aktif çalışmaya devam edecek. Bunların hepsi ekonomik güçle ilintilidir. Ekonomik gücümüz iyi olmasa arkadaşlarımız vatandaşlarımıza iyi hizmet veremez. Bugün bir vatandaşımızın başına bir şey gelse ambulans uçağı gönderiyoruz, yurt dışından alıp getiriyoruz, cenazesini de getiriyoruz, hastaysa da getiriyoruz. Fiziki imkânlarımızı, teknolojik imkânlarımızı geliştiriyoruz. Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza hizmet etmek bizim en büyük görevimiz. Bizim ülkemizin ekonomisi bu kadar güçlü olmasa dış politikamız da bu kadar etkin olmazdı, bu kadar büyükelçilik açamazdık, bu kadar uluslararası örgütlerde inisiyatif üstlenmezdik, bu kadar zirveleri gerçekleştiremezdik...

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ederim size.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bu sene çok zirve var.

Umarım önümüzdeki dönemde ülkemiz daha güçlü olur, ülkemiz her alanda istediği, hak ettiği yere gelir diyorum.

Ben arkadaşlarıma da şunu söylemek isterim: Benim hiç kimseyi kırmak gerçekten hiçbir zaman üslubum değildir, anlayışım da değildir ama bu tartışma ortamlarında ister istemez sorulan soru ve tepkilere bazen tepki de vermek en doğal hakkımızdır, yapılan eleştirilere cevap vermek de hakkımızdır, sitem etmek de hakkımız olabilir, sizin de olabilir ama bilerek hiç kimseyi kırmak istemem, yine de geçen bu saatte üzdüğüm, kırdığım bir arkadaşımız varsa özür dilerim, haklarını da helal etsinler.

Umarım 2016 bütçemiz sadece Bakanlığımıza değil, ülkemize hayırlı, uğurlu olur.

Hepinize tekrar çok teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bir cümle...

BAŞKAN – Sayın Bakanın konuşmasında ve sözlerinde Sayın Kılıçdaroğlu’na yönelik herhangi bir hakaret söz konusu değil, Sayın Kılıçdaroğlu’nun değişik zamanlarda yapmış olduğu açıklamalardan örnekler vermiştir ama ben gene de size söz vereceğim Sayın Kuşoğlu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 10/02/2016

Saat :

Kayıt: Stenograf : Uzman :

Sayfa: 134

Son söz milletvekilinin.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Dışışleri Bakanlığı bütçesini görüşüyorduk ve biz mümkün olduğunca dış politikayla ilgili konuşmaya çalıştık, ülkemizin menfaatleri için yapıcı da olmaya çalıştık. Tabii ki kendi kanaatlerimiz, eleştirilerimiz vardı, ama bu kadar iç politikaya gireceğinizi bilseydik daha farklı bir üslupla konuşurduk. Bilmiyorum gelecek bütçede yine orada oturur musunuz ama otursanız daha sert, iç politikaya yönelik eleştiriler yapacağımızı şimdiden söyleyeyim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Başımızın gözümüzün üstüne.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Siz de hakkınızı helal edin.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, bir düzeltme yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bir düzeltme yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Düzeltilecek bir şey yok üstat.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Bir açıklama yapmak istiyorum, Genel Başkanımızla ilgili bir cümle sarf edildi, kayda geçmesini istiyorum müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Bakanım, Sayın Genel Başkanımız Suriyelilerin gidişyle alakalı olarak, Suriye’de barış sağlandıktan sonra bunların ülkelerine gitmesini istiyoruz dedi. Yani bunların ülkelerine gitmesini istiyoruz demedi, Suriye’de barış sağlandıktan sonra... Onun kaydı da bizde var.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir.

Değerli milletvekilleri, Dışışleri Bakanlığı bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Dışışleri Bakanlığının bütçe ve kesin hesaplarını okutup, oylamaya sunacağım:

Dışışleri Bakanlığının bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Dışışleri Bakanlığının 2016 yılı bütçesi ve 2014 kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Böylece Dışışleri Bakanlığının bütçe ve kesin hesabı oylanmış ve kabul edilmiştir.

Sayın Bakan, bütçeniz hayırlı olsun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sağ olun.

BAŞKAN – Görüşme programımızda yer alan bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek için 11 Şubat 2016 Perşembe günü saat 12.00’de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 02.38

